

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - ΥΠΕΚΑ

Δ/νση ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

ΥΠΕΚΑ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ & ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ
Π.Π.Χ.Σ.Α.Α.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ

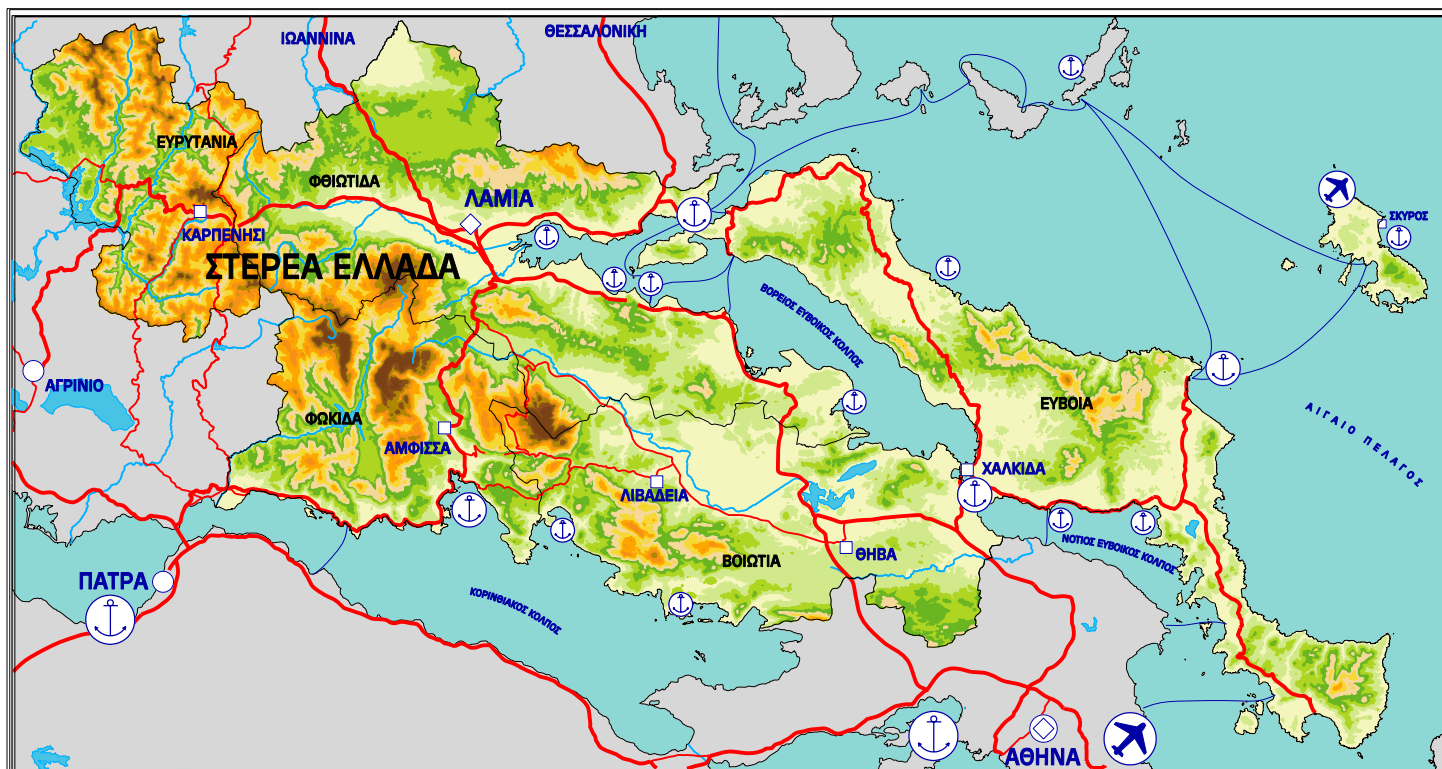
1

Πρόταση

Β1 Στάδιο

2 / 17-02-2015

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2014

ΑΝΑΔΟΧΟΣ
ΣΥΜΠΡΑΞΗ)

1. **edp** EDP S.A.
2. ΧΡ. ΜΑΜΑΤΣΗ

ΣΥΝΤΑΞΗ
edp
EDP S.A.

ΝΟΜΙΜΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ

Μάρθα Χουσιανάκου
Ομήρου 60 fax 210 9314220
171 21 Ν.Σμύρνη email edpsa@tee.gr

ΟΙ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΕΣ

Αθήνα, ... / .... / 2015

Αθήνα, ... / .... / 2015

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, ... / .... / 2015

Ελένη Καραγιάννη
Αρχιτέκτων Μηχανικός

Αντωνία Σεφερλή
Βιολόγος

Περιεχόμενα Τεύχους 1

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ Β1 ΣΤΑΔΙΟΥ	Σελ.
ΤΕΥΧΟΣ Β.1.1.: ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ – ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ	1
2. ΣΚΟΠΟΣ, ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΠΧΣΑΑ	3
3. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ – ΤΟ ΝΕΟ ΣΕΣ 2014-2020	5
Β.1.1.α ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΗ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΧΩΡΟ	
B.1.1.α1. ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΗ / ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΧΩΡΟ	21
B.1.1.α2. ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΧΩΡΟ	29
Β.1.1.β. ΠΡΟΤΥΠΟ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	
B.1.1.β1. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	40
B.1.1.β2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	42
B.1.1.β3. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ	55
B.1.1.β3.α Πληθυσμός	55
B.1.1.β3.β Βασικά οικονομικά μεγέθη	57
Β.1.1.γ. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	
B.1.1.γ1. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	62
B.1.1.γ1.α Οικιστικό Δίκτυο	62
B.1.1.γ1.β Χωρικές Ενότητες	74
B.1.1.γ2. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ, ΠΟΡΩΝ, ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ	80
B.1.1.γ2.α Διαχείριση Φυσικής Κληρονομιάς, Πόρων, Κινδύνων και Κλιματικής Αλλαγής	81
B.1.1.γ2.β Διαχείριση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς	117
B.1.1.γ2.γ Προσδιορισμός και Ειδική Διαχείριση Τοπίων	120
B.1.1.γ3. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΧΩΡΟΥ	126
B.1.1.γ3.α Κατευθύνσεις σχεδιασμού για τον ορεινό χώρο	126
B.1.1.γ3.β Κατευθύνσεις σχεδιασμού για τον παράκτιο και νησιωτικό χώρο	131
B.1.1.γ4. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	139
B.1.1.γ4.α Δίκτυα Μεταφορικών Υποδομών	139
B.1.1.γ4.β Υποδομές Ενέργειας και Τηλεπικοινωνιών	151
B.1.1.γ4.γ Υποδομές Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής	159
B.1.1.γ5. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ	160
B.1.1.γ5.α Πρωτογενής Τομέας	160
B.1.1.γ5.β Δευτερογενής Τομέας και συνδεδεμένος Τριτογενής και Πρωτογενής	165

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ Β1 ΣΤΑΔΙΟΥ	Σελ.
B.1.1.γ5.γ Τριτογενής Τομέας και Εκπαίδευση, Έρευνα και Καινοτομία	173
B.1.1.γ5.δ Εξορυκτική βιομηχανική δραστηριότητα Ορυκτών Πρώτων Υλών (ΟΠΥ)	176
B.1.1.γ5.ε Χωρική οργάνωση και κατευθύνσεις σχεδιασμού της τουριστικής δραστηριότητας	180
B.1.1.δ. ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΠΠΧΣΑΑ	
B.1.1.δ1. ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	191
B.1.1.δ2. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	208
B.1.1.δ2.α Προσδιορισμός παρεμβάσεων	208
B.1.1.δ2.β Κατευθύνσεις για την εκπόνηση ειδικών σχεδίων, ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ και σχεδίων εφαρμογής τους	210
B.1.1.ε. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ	
B.1.1.ε1. ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ	213
B.1.1.ε2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ	213
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ελληνικοί Φορείς και Προγράμματα:	
ΑΔΜΗΕ	Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας
ΑΕΠ	Ακαθόριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΕΠΟ	Απόφαση έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων
ΑΠΑ	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΒΔΟΔ	Βασικό Διαπεριφερειακό Οδικό Δίκτυο
ΒΕΠΕ	Βιομηχανική και Επιχειρηματική Περιοχή
ΒΙΟΠΑ	Βιοτεχνικό Πάρκο
ΒΙΠΕ	Βιομηχανική Περιοχή
ΓΠΣ	Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο
ΓΓΥΠ	Γεωργική Γη Υψηλής Παραγωγικότητας
ΓΠΧΣΑΑ	Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
ΔΕΔ-Μ	Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών
ΔΕΣΜΗΕ	Διαχειριστής του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας
ΔΕΣΦΑ	Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου
Ε&Α	Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη
ΕΕΛ	Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων
ΕΖΔ	Ειδικές Ζώνες Διαχείρισης
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΠΑΕ	Επιτροπή Αρχιτεκτονικού Ελέγχου
ΕΠΕΒΟ	Επιχειρηματικά Πάρκα Ενδιάμεσου Βαθμού Οργάνωσης
ΕΠΠΕΡ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλοντος
ΕΠΑ	Επιχείρηση Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης
ΕΠΜ	Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη
ΕΠΧΣΑΑ	Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
ΕΣΠΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013
ΕΣΣΑ	Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης
ΕΣΥΕ	Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος
ΕΣΧΑΔΑ	Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Δημόσιων Ακινήτων
ΕΣΧΣΑΑ	Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
ΖΕΠ	Ζώνες Ειδικής Προστασίας ορνιθοπανίδας (Special Protection Areas)
ΖΟΕ	Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου

ΘΗΣ	Θερμοηλεκτρικός Σταθμός
ΙΓΜΕ	Ινστιτούτο Γεωλογικών Μελετών και Ερευνών
ΚΑΖ	Καταφύγιο Άγριας Ζωής
ΚΑΠΕ	Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
ΚΑΣ	Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο
ΚΠΣ	Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΚΥΤ	Κέντρο Υπερυψηλής Τάσης
ΛΑΠ	Λειτουργική Αστική Περιοχή
ΜΑΔ	Μέση Αγοραστική Δύναμη
ΜΕΡΜ	Μέσος Ετήσιος Ρυθμός Μεταβολής
ΜΚΟ	Μη Κυβερνητική Οργάνωση
ΜΜΕ	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
ΜΟΠ	Μεσογειακό Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα
ΜΠΕ	Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΝΔ	Νομοθετικό Διάταγμα
ΟΔΠΖ (ICZM)	Ολοκληρωμένη Διαχείριση της Παράκτιας Ζώνης (Integrated Coastal Zone Management)
ΟΚΧΕ	Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδας
ΟΠΥ	Ορυκτές Πρώτες Ύλες
ΟΡΣΑ	Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και προστασίας περιβάλλοντος Αθήνας
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΟΥΤΔ	Οργανωμένος Υποδοχέας Τουριστικών Δραστηριοτήτων
ΠΑΘΕ	Άξονας Πάτρας – Αθήνας – Θεσσαλονίκης – Ευζώνων
ΠΓΕ	Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΔΕ	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
ΠΕΠ	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΠΕΡΠΟ	Περιοχή Ειδικά Ρυθμιζόμενης Πολεοδομίας
ΠΕΠΧ	Περιοχή Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων
ΠΟΑΠΔ	Περιοχή Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων
ΠΟΑΥ	Περιοχή Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών
ΠΟΠ	Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης
ΠΟΤΑ	Περιοχή Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης
ΠΠΧΣΑΑ	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
ΠΣ	Πολεοδομικό Συγκρότημα

ΠΣΤΕ	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας
ΡΑΕ	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας
ΡΣΑ	Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας
ΣΑΚΧ	Σχέδιο Ανάπτυξης Κοινοτικού Χώρου
ΣΔ	Συντελεστής Δόμησης
ΣΔΙΤ	Συνεργασία Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα
ΣΕΣ	Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης
ΣΟΑΠ	Σχέδιο Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων
ΣΠΑ	Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΣτΕ	Συμβούλιο της Επικρατείας
ΣΥΘΗΑ	Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης
ΣΧΟΟΑΠ	Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτής Πόλης
ΤΑΙΠΕΔ	Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου
ΤΙΦΚ	Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
ΤΚΣ (SCI)	Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (Sites of Community Interest) (προστασία οικοτόπων)
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορίας & Επικοινωνιών
ΤΣ	Ταμείο Συνοχής
ΥΠΑΝ	Υπουργείο Ανάπτυξης
ΥΠΕΚΑ	Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής
ΥΠΕΧΩΔΕ	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
ΥΠΟΜΕΔΙ	Υπουργείο Μεταφορών και Δικτύων
ΥΠΠΟ	Υπουργείο Πολιτισμού
ΥΧΟΠ	Υπουργείο Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως
Φ/Β	Φωτοβολταϊκά Πάρκα
ΧΑΔΑ	Χώροι Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων
ΧΥΤΑ	Χώροι Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων
ΧΥΤΥ	Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων
GIS (ΓΣΠ)	Geographic Information Systems (Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών)
<u>Διεθνείς Φορείς και Προγράμματα:</u>	
ΕΓΤΠΕ	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ΕC	European Commission
ΕCTP	European Council of Town Planners

EK	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
EKT	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΟΚ	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
ESDP	European Spatial Development Perspective (ΣΑΚΧ)
ESPON	European Spatial Planning and Observation Network (Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Χωροταξίας)
ΕΤ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕU	European Union
ΕΟΠ (ΕΕΑ)	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (European Environmental Agency)
ΚΑΠ	Κοινή Αγροτική Πολιτική
ΚΓΠ	Κοινή Γεωργική Πολιτική
NUTS	Ευρωπαϊκή Διοικητική Προγραμματική Χωρική Διάρθρωση (Nomenclature of Territorial Units for Statistics)
MAP	Mediterranean Action Plan (Συνθήκη της Βαρκελώνης)
ΟΟΣΑ (OECD)	Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (Organisation for Economic Cooperation and Development)
ΣΑΚΧ	Σχέδιο Ανάπτυξης του Κοινοτικού Χώρου (ESDP)
UNDP	United Nations Development Programme (Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών)
UNEP	United Nations Environment Programme (Πρόγραμμα Περιβάλλοντος των Ηνωμένων Εθνών)
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
WWF	World Wide Fund
ΧΜΠΑ	Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας

B.1.1. ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ – ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Με την υπ' αριθμ. απόφαση Γ.Γ. 274/1.2.2012 (ΑΔΑ: ΒΟΖΞ0-Β03) ανετέθη από τη Δ/νση Χωροταξίας του ΥΠΕΚΑ η μελέτη με τίτλο «**Αξιολόγηση, αναθεώρηση και εξειδίκευση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας**» στα συμπράττοντα γραφεία «EDP S.A. (EDP ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Α.Ε.) – ΜΑΜΑΤΣΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ» με νόμιμο κοινό εκπρόσωπο και συντονίστρια την Κα ΜΑΡΘΑ ΧΟΥΣΙΑΝΑΚΟΥ.

Η μελέτη εκπονείται με αναλυτικές προδιαγραφές της Δ/νσης Χωροταξίας του ΥΠΕΚΑ (ΦΕΚ 45/ ΑΑΠ/ 17.03.2011).

Το θεσμικό πλαίσιο, στο οποίο θα στηριχθεί η μελέτη, είναι:

- ο Ν.2742/99 «για τον χωροταξικό σχεδιασμό και την αειφόρο ανάπτυξη» και ειδικότερα οι διατάξεις του άρθρου 8,
- η με αρ.πρωτ. 51949/29.11.2010 Υ.Α. (ΦΕΚ 1925 / τ.Β / 13-10-2010) για «την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση της εφαρμογής του Γενικού, των Ειδικών και των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης», με την οποία καθορίζεται η διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης, τα συνεργαζόμενα μέρη και το περιεχόμενο της ανά διετία απαιτούμενης να καταρτίζεται έκθεσης αξιολόγησης της εφαρμογής των πλαισίων,
- η ΚΥΑ 107017/2006 (ΦΕΚ 1225β) περί εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων.

Η Μελέτη διαρθρώνεται σε δύο Φάσεις την Α' Φάση και την Β' Φάση.

Η κάθε Φάση με τη σειρά της διαρθρώνεται σε δύο Στάδια, Α1 και Α2 και Β1 και Β2.

Ειδικότερα αναπτύσσουμε παρακάτω συνοπτικά το περιεχόμενο/αντικείμενα των Σταδίων σύμφωνα με τις προδιαγραφές.

Α' Φάση: Αξιολόγηση Εφαρμογής

A.1. Στάδιο: Έκθεση Αξιολόγησης της εφαρμογής των θεσμοθετημένων

A.2. Στάδιο: Οριστικοποίηση Έκθεση Αξιολόγησης της εφαρμογής των θεσμοθετημένων Περιφερειακών Πλαισίων.

Β' Φάση: Αναθεώρηση – Εξειδίκευση των Περιφερειακών Πλαισίων

B.1. Στάδιο: Πρόταση Αναθεώρησης – Εξειδίκευσης των Περιφερειακών Πλαισίων

B.1.1 Αναλυτική Πρόταση Αναθεώρησης – Εξειδίκευσης των Περιφερειακών Πλαισίων

B.1.2 Εισηγητική Έκθεση και Σχέδιο Υ.Α. της Αναθεώρησης – Εξειδίκευσης του Περιφερειακού Πλαισίου

B.1.3 Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων της Αναθεώρησης – Εξειδίκευσης του Περιφερειακού Πλαισίου (περιλαμβάνονται σε ιδιαίτερο τεύχος)

B.2. Στάδιο

Περιλαμβάνει την οριστικοποίηση των παραδοτέων του Β.1. Σταδίου.

Την μελέτη επέβλεψαν μέχρι και την 20/02/2014:

- ο κος Ιωάννης Κουκάς, Αρχιτέκτων Μηχανικός, στέλεχος της Δ/σης Χωροταξίας του ΥΠΕΚΑ και Συντονιστής των Επιβλεπόντων της μελέτης,
- η κα Ελένη Καραγιάννη, Αρχιτέκτων Μηχανικός, στέλεχος της Δ/σης Χωροταξίας του ΥΠΕΚΑ και
- η κα Μαρία Μητσέλου, Γεωπόνος, στέλεχος της Δ/σης Χωροταξίας του ΥΠΕΚΑ.

και τη μελέτη επιβλέπουν σήμερα:

- η κα Ελένη Καραγιάννη, Αρχιτέκτων Μηχανικός, στέλεχος της Δ/σης Χωροταξίας του ΥΠΕΚΑ και
- η κα Αντωνία Σεφερλή, Βιολόγος, στέλεχος της Δ/σης Χωροταξίας του ΥΠΕΚΑ.

Το παρόν τεύχος αναφέρεται στο Β.1. Στάδιο της Μελέτης και αφορά την αναλυτική πρόταση αναθεώρησης-εξειδίκευσης του ΠΠΧΣΑΑ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (ΠΣΤΕ).

ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΟΥ ΠΠΧΣΑΑ

Μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών διαβούλευσης επί της μελέτης και έγκρισης της μελέτης από την Δ/σα Υπηρεσία διατυπώθηκαν από το ΥΠΕΚΑ και διαβιβάστηκαν τα οριστικοποιημένα πορίσματα της έκθεσης αξιολόγησης του θεσμοθετημένου ΠΠΧΣΑΑ στα συναρμόδια υπουργεία, στο Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας, στο Γενικό Γραμματέα και το Περιφερειακό Συμβούλιο της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

Τα συμπεράσματα του πλαισίου αποτελούν πλαίσιο κατευθύνσεων για την αναλυτική πρόταση αναθεώρησης-εξειδίκευσης του ΠΠΧΣΑΑ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (ΠΣΤΕ) και έχουν ως εξής:

Κατά το σχεδιασμό της αναθεώρησής του, το ΠΠΧΣΑΑ πρέπει να αντιπαραθέσει τις θεσμοθετημένες κατευθύνσεις του με τις προοπτικές και τα προβλήματα που αναπτύχθηκαν, αλλά ταυτόχρονα να συνυπολογίσει τη συγκυρία της οικονομικής κρίσης και την ανάγκη άμεσης μεγέθυνσης των οικονομικών μεγεθών, διατηρώντας τη μακροπρόθεσμη στόχευση για αειφόρο χωρική ανάπτυξη της Περιφέρειας, με όρους:

- «εδαφικής συνοχής»
- ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας,
- προστασίας - ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Στα πλαίσια αυτά, η στρατηγική για τη δεκαετία προς το 2020+ θα πρέπει να δίνει έμφαση στη συνάρθρωση του ΠΠΧΣΑΑ με τον υπερκείμενο σχεδιασμό και στην προσαρμογή - εξειδίκευση των κατευθύνσεών του, σύμφωνα με τις γενικές επισημάνσεις που στη συνέχεια αναφέρονται:

Προώθηση υποδομών στρατηγικού χαρακτήρα που θα συμβάλλουν ουσιαστικά στην ενίσχυση της θέσης της περιφέρειας, (κόμβος ΔΔΜ και διαμετακομιστικό Εμπορευματικό Κέντρο στη Λαμία, «Διαγώνιος Άξονας» Λαμία - Άμφισσα - Πάτρα, ανάδειξη λιμανιού Κύμης σε διεθνούς ενδιαφέροντος και διασύνδεσή του με τα ΔΔΜ, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ΓΠΧΣΑΑ, εμπορευματικό κέντρο στην ευρύτερη περιοχή Οινοφύτων, σε συνδυασμό με εμπορικό λιμάνι Χαλκίδας, ανάπτυξη λιμανιών διεθνούς κρουαζιέρας, κλπ).

Εκλογίκευση των σχέσεων με την ΜΠΑ, σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη του δευτερογενή τομέα, και ενίσχυση της ενδογενούς ανάπτυξης της περιφέρειας, με εντατική αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της (προώθηση ποιοτικής παραγωγής πρωτογενή τομέα με προσανατολισμό ιδίως την αγορά της ΜΠΑ και τις εξαγωγές, αξιοποίηση ορυκτού πλούτου σύμφωνα με την «Εθνική Στρατηγική για τους Ορυκτούς Πόρους», σύζευξη του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα με την έρευνα και τεχνολογία, προώθηση ποιοτικού και ειδικών μορφών τουρισμού σε ενιαία δίκτυα φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, ανάπτυξη των ΑΠΕ με βάση τη φέρουσα ικανότητα των περιοχών κλπ).

Συμβολή στην αντιμετώπιση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής με την προώθηση ενός αναπτυξιακού μοντέλου «χαμηλών εκπομπών άνθρακα» (εξοικονόμηση ενέργειας, μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ανάπτυξη των ΑΠΕ) και προστασία της βιοποικιλότητας και του τοπίου.

2. ΣΚΟΠΟΣ, ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΠΧΣΑΑ

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ είναι να οργανώσει το χώρο της Περιφέρειας για τα επόμενα δεκαπέντε χρόνια με τρόπο που:

- να προωθεί την ολοκληρωμένη, ισόρροπη και διαρκή ανάπτυξη της Περιφέρειας και την ισότιμη ένταξη της στον διεθνή, κοινοτικό και εθνικό χώρο στα πλαίσια πολιτικών εδαφικής συνοχής και ελεγχόμενης ανταγωνιστικότητας των χωρικών συστημάτων του διαπεριφερειακού χώρου
- να υπηρετεί την αρχή της αειφορικής διαχείρισης ζητημάτων του χώρου, όπως αυτή καθορίζεται από την εθνική νομοθεσία (Ν. 2742/1999 & 4269/2014), τις κατευθύνσεις σε εθνικό και κοινοτικό Επίπεδο και τις διεθνείς και ευρωπαϊκές συνθήκες / υποχρεώσεις της χώρας
- να συναρθρώνεται με τον υπερκείμενο χωροταξικό σχεδιασμό και να προσαρμόζει-εξειδικεύει τις κατευθύνσεις του συνεργαζόμενου παράλληλα με την αναπτυξιακή στρατηγική 2014-2020 εθνικού και κοινοτικού επιπέδου
- να αξιοποιεί τα αναπτυξιακά προγράμματα κοινοτικού/εθνικού/περιφερειακού επιπέδου για της προώθηση της εφαρμογής του.

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Για την εξυπηρέτηση του σκοπού επιλέγεται ένα Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας, η στρατηγική του οποίου έχει παρεμβατικό χαρακτήρα στις τάσεις και επιδιώκει τους παρακάτω στόχους:

- ενίσχυση της θέσης και του ρόλου της Περιφέρειας στον διεθνή, κοινοτικό και εθνικό χώρο (εξωτερική ανταγωνιστικότητα)
- προώθηση της εδαφικής συνοχής ενδοπεριφερειακά και σε ολοκληρωμένα χωρικά (place based), διοικητικά και περιβαλλοντικά ως προς τη διαχείριση του χώρου της ΠΣΤΕ σύνολα – χωρικές ενότητες
- διασφάλιση διατηρήσιμης οικονομικής ευημερίας στη περιφέρεια
- διασφάλιση της προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της περιφέρειας με πρώτη προτεραιότητα τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά και ανάδειξή του σε παράγοντα ανάπτυξης μέσω συνετής διαχείρισης της ανάπτυξης δραστηριοτήτων
- την αποτελεσματική διαχείριση των πόρων, συμπεριλαμβανομένου του πόρου γη και την προώθηση της ανακύκλωσης και επανάχρησης στη παραγωγική διαδικασία και την οικιστική ανάπτυξη
- την αντιμετώπιση των απαιτήσεων προσαρμογής στις επιπτώσεις κλιματικής αλλαγής και στις ενεργειακές ανάγκες με προτεραιότητα στη περιφερειακά σχεδιασμένη ανάπτυξη ΑΠΕ και τον επανασχεδιασμό των μετακινήσεων
- την ένταξη της προστασίας του τοπίου με ιεραρχημένη αξιολόγηση και προστασία αλλά και ισότιμη πρόσβαση στη ποιότητα ζωής που συνεπάγεται η προστασία του.
- προώθηση της συνεργατικότητας, και συμπληρωματικότητας μέσω δικτυώσεων των δομών του χώρου.

Με βάση τις παραπάνω στρατηγικές κατευθύνσεις, το ΠΠΧΣΑΑ οργανώνει το χωρικό σύστημα της Περιφέρειας σε τρία θεματικά πεδία και περιλαμβάνει στόχους / κατευθύνσεις που εξειδικεύουν τη στρατηγική χωρικής ανάπτυξης ανά Πεδίο παρέμβασής του.

Ειδικότερα:

- το Αο πεδίο αφορά το θεματικό πεδίο της Θέσης και του Ρόλου της ΠΣΤΕ στον Διεθνή, Κοινοτικό και Εθνικό χώρο ως προς τις δυνατότητες και κύριες προοπτικές καθώς και τις στρατηγικές κατευθύνσεις και επιλογές του ΠΠΧΣΑΑ.
- το Βο πεδίο αφορά το θεματικό πεδίο που σχετίζεται με την επιλογή του Προτύπου Χωρικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας και περιλαμβάνει τα βασικά χαρακτηριστικά, τις στρατηγικές επιλογές/προτεραιότητες για τη “μακρο” και “ενδο” χωροταξική οργάνωση της Περιφέρειας (χωρικές ενότητες-πόλοι, πύλες και άξονες ανάπτυξης), την οικονομική αναπτυξιακή στρατηγική και τη διαχείριση της σχέσης “οικονομική ανάπτυξη – περιβάλλον” και “οικονομική ανάπτυξη - εδαφική συνοχή”, την ανάδειξη φυσικών και πολιτιστικών πόρων και τοπίων .
- το Γο πεδίο αφορά το θεματικό πεδίο της οργάνωσης της Χωρικής Ανάπτυξης και της διατύπωσης ειδικότερων στρατηγικών κατευθύνσεων για τη χωροταξική διαχείριση του Χωρικού Προτύπου, δηλαδή τη χωροταξική οργάνωση και τη λειτουργία της κατοίκησης και των δραστηριοτήτων και την προστασία και ανάδειξη ως παραγόντων

ανάπτυξης των πόρων και του περιβάλλοντος και τη διαχείριση ειδικών κατηγοριών χώρου.

- το Δο πεδίο αφορά το θεματικό πεδίο των εξειδικεύσεων / αναδράσεων σε υποπεριφερειακές ενότητες και ως προς τα υπερκείμενα επίπεδα σχεδιασμού.
- το Εο πεδίο αφορά το Πρόγραμμα Δράσης για της εφαρμογή του ΠΠΧΣΑΑ, που καθορίζει γενικούς άξονες και μέτρα προτεραιότητας.

3. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ – ΤΟ ΝΕΟ ΣΕΣ 2014-2020

ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΠΧΣΑΑ

Από τον Μάιο του 2012 ξεκίνησε η περίοδος σχεδιασμού και κατάρτισης του Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της περιόδου 2014-2020. Το πρόγραμμα αυτό θα οδηγήσει στο Ε' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης. Η περίοδος αυτή έχει θεσμοθετημένο χωροταξικό σχεδιασμό στο περιφερειακό επίπεδο και συμπίπτει με την αξιολόγηση από το ΥΠΕΚΑ αυτού του σχεδιασμού. Η παράλληλη επομένως εκπόνηση αναπτυξιακών και χωρικών στρατηγικών στο Περιφερειακό - ενισχυμένο ως Αυτοδιοικητικό – επίπεδο, αποτελεί μια ευκαιρία και μια πρόκληση για την έγκαιρη αλληλοτροφοδότηση του σχεδιασμού, την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση «ανάπτυξης» και «σχεδιασμού του χώρου» και την αποτελεσματική διοικητική κεντρική και περιφερειακή διαχείριση της δημόσιας παρέμβασης και των δημόσιων πολιτικών σ' ένα μοντέλο «βιώσιμης ανάπτυξης», με συγκεκριμένες για κάθε περίοδο προτεραιότητας αλλά και διαχρονικές αρχές όπως αυτές του χωροταξικού σχεδιασμού (Νόμος 2742/97 και διαχρονικές χωρικές πολιτικές της Ε.Ε.). Τα ανωτέρω επιτείνουν οι κατευθύνσεις και οι προτεραιότητες της Στρατηγικής 2020 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και το Εθνικό Πλαίσιο ΣΕΣ 2014-2020 που αποτελεί το κείμενο βάσης για την συμφωνία του Ε' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (place based strategy).

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΕΣ 2014-2020

Σύνοψη της στρατηγικής για τη νέα προγραμματική περίοδο

Για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 η Ελλάδα στοχεύει πρωτίστως στη μεταφορά των εν ανεπαρκεία επενδυτικών πόρων από μη διεθνώς εμπορεύσιμους τομείς σε εμπορεύσιμους τομείς και στην εφαρμογή ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης που δεν θα στηρίζεται πλέον στην κατανάλωση και τον δανεισμό, αλλά σε υγιείς επενδύσεις που θα δημιουργούν βιώσιμες και ικανοποιητικά αμειβόμενες θέσεις απασχόλησης και θα προσελκύουν νέους επενδυτές.

Ο αναπτυξιακός σχεδιασμός για την Ελλάδα του 2020 αποβλέπει *«στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρέφει, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης».*

Κύριες προτεραιότητες χρηματοδότησης

Η ανάγκη, σε πρώτη φάση, αναχαίτισης της παρατεταμένης ύφεσης και στη συνέχεια η επίτευξη σταθερής, ποιοτικής και διατηρήσιμης ανάκαμψης, καθώς και το εύρος των αναγκών και δυνατοτήτων που αναδείχθηκαν στην ανάλυση, καθώς και η πολλαπλότητα των

συνεργουσών και συμπληρωματικών ενεργειών που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του μέλλοντος, οδηγούν την Ελλάδα να υιοθετήσει – με διαφορετική προφανώς ένταση – το σύνολο των Θεματικών Στόχων που προβλέπονται από τους κανονισμούς της ΕΕ για τα προγράμματα της επόμενης προγραμματικής περιόδου.

Για το σύνολο των προτεραιοτήτων λαμβάνεται μέριμνα - στο πλαίσιο μιας αρχιτεκτονικής των προγραμμάτων που αναδεικνύει τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα των παρεμβάσεων - να συνεργούν μεταξύ τους και να συμπληρώνονται για την επίτευξη πολλαπλασιαστικών και, κυρίως, ορατών και μετρήσιμων αποτελεσμάτων.

Για την επίτευξη του αναπτυξιακού οράματος της χώρας επιλέγονται στο πλαίσιο της στρατηγικής οι ακόλουθες πέντε χρηματοδοτικές προτεραιότητες με συγκέντρωση των πόρων σε επιλεγμένους θεματικούς στόχους και επενδυτικές προτεραιότητες που όχι μόνο καλύπτουν τα προβλεπόμενα από τους κανονισμούς ποσοστά, αλλά και θέτουν τον πήχη υψηλότερα.

- 1) Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας

Πρόκειται για τη βασική στρατηγική προτεραιότητα και την εμβληματικότερη αυτών, καθώς σηματοδοτεί με το περιεχόμενό της και τον ολοκληρωμένο της χαρακτήρα την κύρια στροφή στο νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα.

Παραγωγικοί ανταγωνιστικοί και δυνάμει εξωστρεφείς κλάδοι, όπως ο τουρισμός, η γεωργία, η μεταποίηση και οι υπηρεσίες προς επιχειρήσεις, αποκτούν κεντρικό ρόλο και σημαντικό μερίδιο στην κατανομή πόρων και επενδύσεων, ώστε να αυξηθούν η κλίμακα/μέγεθος των μονάδων παραγωγής, η εισαγωγή καινοτομιών και νέων προϊόντων/υπηρεσιών που αξιοποιούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και ενισχύουν ή και δημιουργούν νέα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα στη χώρα και τις επιμέρους περιφέρειες και ενσωματώνουν γνώση, παράγοντας προϊόντα ποιότητας και υπηρεσίες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και ανταγωνιστικά σε παγκόσμιο επίπεδο.

Οι ενισχύσεις θα εστιάσουν σε επιλεγμένα πεδία οικονομικής δραστηριότητας, ενώ ταυτόχρονα θα υποστηριχθεί η καινοτομική επιχειρηματικότητα, η παραγωγή και η αξιοποίηση της νέας επιστημονικής και τεχνολογικής γνώσης και το άνοιγμα σε νέες αγορές προϊόντων και υπηρεσιών.

Η αγροτική ανάπτυξη συμβάλλει στην επίτευξη αυτής της προτεραιότητας χρηματοδότησης, κυρίως μέσω της δημιουργίας ενός ισχυρού και ανταγωνιστικού αγροδιατροφικού συστήματος, με την παράλληλη προαγωγή της επιχειρηματικότητας στις αγροτικές περιοχές. Άμεση προτεραιότητα είναι η στήριξη της παραγωγής ανταγωνιστικών και ποιοτικών αγροτικών προϊόντων και διάθεσή τους στην εγχώρια και διεθνή αγορά, η περαιτέρω διασύνδεση της γεωργικής παραγωγής με τη βιομηχανία τροφίμων και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχονται στις διεθνείς αγορές για τα προϊόντα μεσογειακής διατροφής.

Στον τομέα της αλιείας, που επίσης συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων αυτής της χρηματοδοτικής προτεραιότητας, θα επιδιωχθεί άμεσα η προσαρμογή στα νέα δεδομένα της ΚΑΠ, ενώ προτεραιότητα θα αποτελέσει η αναβάθμιση και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς του, με την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων αλιείας & υδατοκαλλιέργειας και την καινοτομία σε προϊόντα και διαδικασίες σε όλα τα επίπεδα των αλυσίδων παραγωγής και εμπορίας.

2) Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση

Το πλαίσιο αυτό, περιλαμβάνει τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, ώστε το ανθρώπινο δυναμικό να προσαρμόζεται ταχύτερα στις εξελισσόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας, τη στήριξη της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, την προώθηση της ενεργητικής ένταξης στην αγορά εργασίας και τη θέσπιση ενός επαρκούς δικτύου κοινωνικής προστασίας με τη δημιουργία νέων προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας για όσους έχουν ανάγκη. Με αυτό τον τρόπο επιδιώκεται να περιοριστούν οι κοινωνικές συνέπειες της κρίσης, να ελαχιστοποιηθεί το μακροχρόνιο κόστος από την υψηλή ανεργία και να τεθούν τα θεμέλια για μια βιώσιμη ανάπτυξη που δημιουργεί απασχόληση.

3) Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον

Βασική επιδίωξη για την προστασία του περιβάλλοντος είναι η μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον με ενίσχυση της Απασχόλησης, αποδοτική χρήση των πόρων και χαμηλά επίπεδα εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, παράλληλα με την προστασία του φυσικού, πολιτιστικού και δομημένου περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, καθώς και την προστασία της δημόσιας υγείας. Έμφαση δίδεται στη διαχείριση και πρόληψη των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή. Η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η εξοικονόμηση ενέργειας – ενεργειακή αποδοτικότητα, αποτελούν βασικές προτεραιότητες από τις οποίες αναμένεται να προκύψει και νέα «πράσινη» επιχειρηματικότητα. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί δυναμικά για τη χώρα σημαντικό πεδίο ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Για την Αναβάθμιση της Ποιότητας Ζωής με σεβασμό στο Περιβάλλον επιδιώκεται η αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων και η προώθηση της ανακύκλωσης, η ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη, η βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας και η μείωση του θορύβου, καθώς και η προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, μέσω της ανάπτυξης συστημάτων μεταφορών φιλικών προς το περιβάλλον (προαστιακός, μετρό, τραμ). Πρώτιστη προτεραιότητα –και χρονικά- αποτελεί η υλοποίηση έργων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας που άπτονται του κοινοτικού κεκτημένου και των υποχρεώσεων τήρησης των οδηγιών και οι οποίες δεν θα καταστεί δυνατόν να ολοκληρωθούν εντός της προγραμματικής περιόδου 2007-2013. Από τις δράσεις αυτές αναμένεται σημαντική θετική επίπτωση στην ελκυστικότητα της Ελλάδας προς νέες επενδύσεις υψηλής προστιθέμενης αξίας.

4) Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη

Ο κεντρικός αναπτυξιακός στόχος του τομέα μεταφορών για τη νέα προγραμματική περίοδο παραμένει η ολοκλήρωση της ανάπτυξης του Εθνικού Συστήματος Μεταφορών και η προώθηση των συνδυασμένων Μεταφορών. Συνεπώς, η ολοκλήρωση των υποδομών που αποτελούν τμήμα του βασικού ΔΕΔ-Μ, η αναβάθμιση των λιμένων και η διασύνδεσή τους με το σιδηροδρομικό δίκτυο στην κατεύθυνση της προώθησης των συνδυασμένων μεταφορών, η επέκταση/ εκσυγχρονισμός του μικρού σε έκταση σιδηροδρομικού δικτύου ώστε να συγκλίνει τεχνολογικά με τα ευρωπαϊκά σιδηροδρομικά δίκτυα και η βελτίωση της οδικής ασφάλειας, συνιστούν τις άμεσες και σημαντικότερες χρηματοδοτικές προτεραιότητες του τομέα. Στις άμεσες προτεραιότητες περιλαμβάνεται, επίσης, η ενίσχυση της ανάπτυξης βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών (αστικά μέσα μεταφοράς σταθερής τροχιάς),

σε συνέργεια με τη χρηματοδοτική προτεραιότητα 3 «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον».

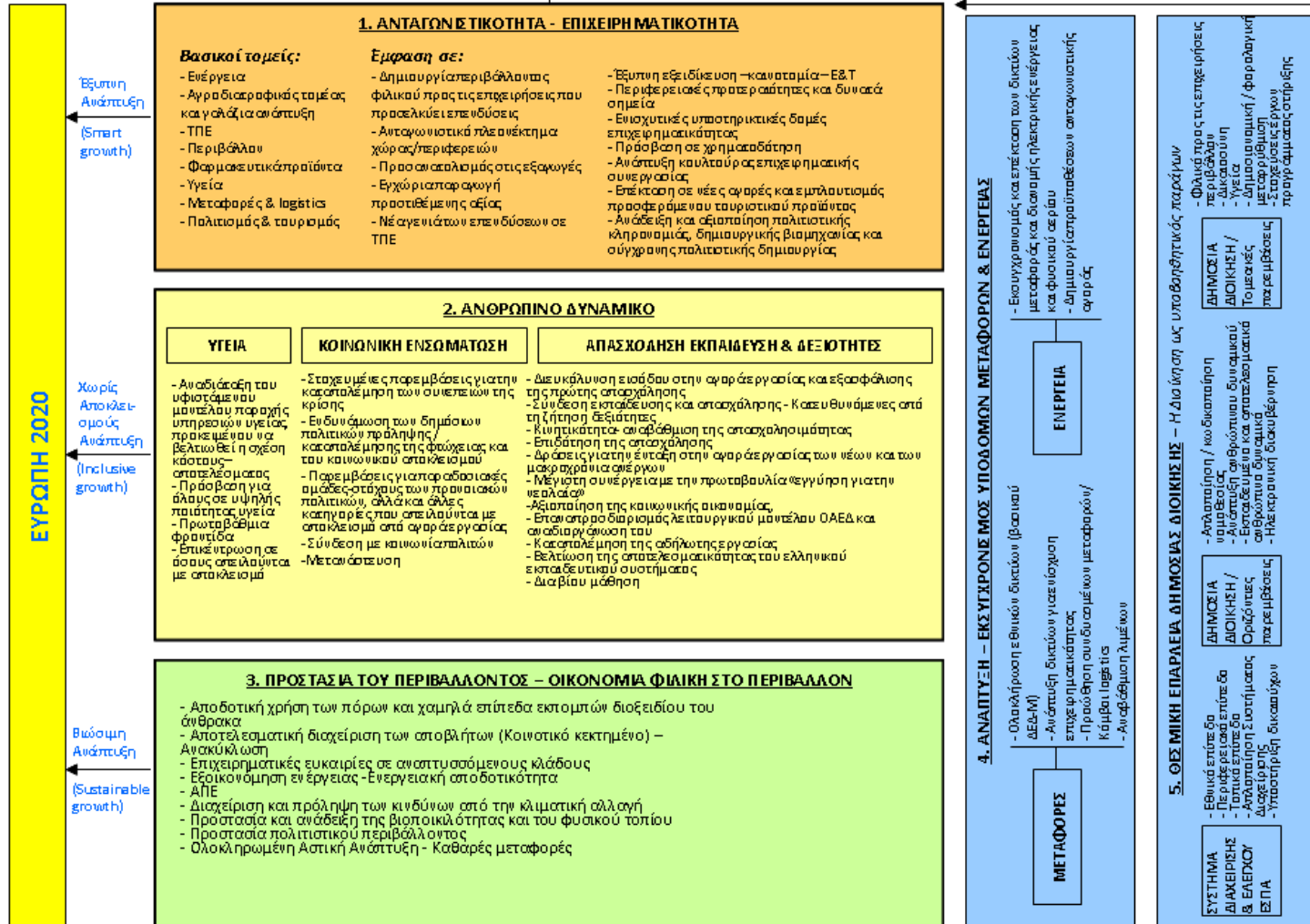
Στις ενεργειακές υποδομές η εκμετάλλευση των εγχώριων αποθεμάτων υδρογονανθράκων αποτελεί προτεραιότητα για τη βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου. Ο εκσυγχρονισμός και η επέκταση των δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου συμπεριλαμβανομένης και της ενίσχυσης της ασφάλειας του εφοδιασμού σε φυσικό αέριο, η ανάπτυξη ευφυών συστημάτων στη διανομή ενέργειας, ώστε να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός στην αγορά, να βελτιωθούν και να εμπλουτιστούν οι σχετικές υπηρεσίες προς τους καταναλωτές και να αξιοποιηθούν καλύτερα οι τοπικοί ενεργειακοί πόροι, αποτελούν βασικές προτεραιότητες στον τομέα.

Οι προτεραιότητες αυτές στηρίζουν παράλληλα ως αναγκαία προϋπόθεση, την επίτευξη των στόχων της πρώτης χρηματοδοτικής προτεραιότητας για την ανταγωνιστικότητα της χώρας, ενώ δημιουργούν ιδίως κατά την υλοποίηση και σημαντικότερο αριθμό θέσεων εργασίας.

5) Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Κρίσιμες προτεραιότητες είναι, επίσης, η βελτίωση της θεσμικής ικανότητας και της αποτελεσματικότητας του δημόσιου τομέα σε όλα τα επίπεδα (εθνικό, περιφερειακό και τοπικό), η ενίσχυση των δεξιοτήτων και της τεχνογνωσίας του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης – με προσαρμογή τους στις διαρθρωτικές και θεσμικές αλλαγές - και η ανάπτυξη, προώθηση και εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΟΡΑΜΑ 2014-2020

Το χρηματοδοτικό πλαίσιο της περιόδου 2014-2020

Η κατανομή των πόρων μετά τη διαπραγμάτευση

Σε συνέχεια της πολιτικής συμφωνίας της 27^{ης} Ιουνίου 2013 μεταξύ Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Προεδρίας Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κατανομή των πόρων της Πολιτικής Συνοχής στην Ελλάδα είναι η εξής:

Πίνακας Κατανομής του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου 2014-2020 στους τομείς Πολιτικής Συνοχής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας είναι (τρέχουσες τιμές, εκ. €):

		ΕΕ-28*	ΕΛΛΑΔΑ
1.	Ταμείο Συνοχής (χωρίς το «Συνδέοντας την Ευρώπη»)	63.622,5	3.249,8
2.	Μεταφορά στο «Συνδέοντας την Ευρώπη»	11.305,9	580,0
3.	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	185.374,4	7.201,0
4.	Περιφέρειες σε Μετάβαση	35.701,3	2.360,8
5.	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	55.780,1	2.595,6
6.	Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία	10.228,8	231,7
7.	Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων	3.211,2	171,5
	Σύνολο Πολιτικής Συνοχής (1-7)		16.390,40
	Αγροτική Ανάπτυξη	95.577,5	4.196,0
	Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας	7.404,8	250,0
			20.836,40

*Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Ποσοστά συγχρηματοδότησης ΕΠ

Σύμφωνα με το σχετικό άρθρο του Γενικού Κανονισμού (Άρ. 120), τα μέγιστα ποσοστά συγχρηματοδότησης σε επίπεδο άξονα προτεραιότητας καθορίζονται ως εξής:

- 85% για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες των ΚΜ με κατά κεφαλήν ΑΕΠ την περίοδο 2007-2009 μικρότερο του 85% του μ.ο. της ΕΕ-27, καθώς και για το Τ.Σ.
- 80% για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες των κρατών μελών πλην αυτών που αναφέρονται στο σημείο (3β) του άρθρου 120 του Γενικού Κανονισμού, (ΑΜΘ, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία και Δυτική Ελλάδα) και για όλες τις περιφέρειες των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ για την περίοδο 2007-2013 ήταν μικρότερο του 75% του μέσου όρου της ΕΕ-25, αλλά των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ ήταν μεγαλύτερο του 75% του μέσου ΑΕΠ στην ΕΕ-27 (Ιόνια, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη), καθώς και για τις phasing out περιφέρειες της περιόδου 2007-2013 (όπως η Αττική και η Δυτική Μακεδονία)
- 60% για τις περιφέρειες μετάβασης (εκτός εκείνων που υπόκεινται στο σημείο (3γ) του άρθρου 120 του Γενικού Κανονισμού όπως η Στερεά Ελλάδα)
- 50% για τις περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες (εκτός εκείνων που υπόκεινται στο σημείο (3γ) του άρθρου 120 του Γενικού Κανονισμού όπως το Νότιο Αιγαίο)

Για τα ΠΕΠ αλλά και για τους άξονες προτεραιότητας των τομεακών Ε.Π. που αφορούν στις «Περιφέρειες σε Μετάβαση» και στις «Περισσότερο Αναπτυγμένες Περιφέρειες», επιλέγεται η μη χρησιμοποίηση της δυνατότητας αύξησης κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες του ποσοστού συγχρηματοδότησης. Επιπλέον στην Στερεά Ελλάδα επιλέγεται το ποσοστό να παραμείνει όπως και στην τρέχουσα περίοδο στο 50%. Η πρόνοια αυτή λαμβάνεται δεδομένου ότι οι περιφέρειες αυτές αδικούνται, σε σχέση με την πραγματική οικονομική τους κατάσταση, από την εφαρμοζόμενη κοινοτική μεθοδολογία κατανομής των πόρων.

Με βάση τα ανωτέρω, τα μέγιστα ποσοστά συγχρηματοδότησης σε επίπεδα άξονα προτεραιότητας για τις 13 ελληνικές περιφέρειες διαμορφώνονται ως εξής:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	% ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
Περισσότερο αναπτυγμένες	Αττική	80%
	Νότιο Αιγαίο	50%
Περιφέρειες σε μετάβαση	Δυτική Μακεδονία	80%
	Στερεά Ελλάδα	50%
	Ιόνια Νησιά	80%
	Πελοπόννησος	80%
	Βόρειο Αιγαίο	80%
	Κρήτη	80%
Λιγότερο αναπτυγμένες	Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	90%
	Κεντρική Μακεδονία	90%
	Ήπειρος	90%
	Θεσσαλία	90%
	Δυτική Ελλάδα	90%

Ορισμός και περιεχόμενο των ΕΠ 2014-2020

Η αρχιτεκτονική του νέου ΕΣΠΑ, μέσω της οποίας θα υλοποιηθεί η αναπτυξιακή στρατηγική που προβλέπει 7 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, προκειμένου να διευκολύνονται οι συνέργειες και η συμπληρωματικότητα μεταξύ των διαφόρων αναπτυξιακών τομέων. Συγκεκριμένα το νέο ΕΣΠΑ περιλαμβάνει :

A. Εθνικό Σκέλος (Τομεακά Ε.Π.)

1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αναγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία». Το πολυταμειακό αυτό πρόγραμμα (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ) χρηματοδοτεί δράσεις και έργα που ενισχύονται κυρίως από το ΕΤΠΑ αλλά και από το ΕΚΤ προκειμένου να εξασφαλίζεται και η συντονισμένη με τις επενδύσεις αντιμετώπιση αναγκών κατάρτισης των ανθρωπίνων πόρων. Αποσκοπεί κυρίως στην εξυπηρέτηση των στόχων της Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας 1, αλλά και των 3,4 (υποδομές ενέργειας) και 5 (διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και επιχειρηματικότητας) από τις Χρηματοδοτικές Προτεραιότητες που αναφέρονται στο κεφ. 1.3.2 του ΕΣΠΑ .
2. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη». Το πρόγραμμα θα είναι πολυτομεακό και πολυταμειακό (ΕΤΠΑ και Τ.Σ.) και χρηματοδοτεί μέσω των ταμείων αυτών κυρίως τις βασικές υποδομές των μεταφορών και του περιβάλλοντος. Αποσκοπεί δε κυρίως στην εξυπηρέτηση των στόχων των Χρηματοδοτικών Προτεραιοτήτων 3 και 4. Ένα μέρος του προϋπολογισμού που αφορά

- στο περιβάλλον, και ειδικότερα του Ταμείου Συνοχής, εκχωρείται προς τα 13 ΠΕΠ, προκειμένου να τα διαχειρισθούν οι περιφέρειες για την υλοποίηση κυρίως έργων διαχείρισης υγρών αποβλήτων που αποτελούν υποχρεώσεις και προτεραιότητα της χώρας.
3. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση». Το πρόγραμμα θα είναι πολυτομεακό και μονοταμειακό (ΕΚΤ) και αποσκοπεί κυρίως στην εξυπηρέτηση των στόχων της Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας 2.
  4. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα» περιλαμβάνει δράσεις που αποσκοπούν στην εισαγωγή μεταρρυθμίσεων μέσω και νέων τεχνολογιών και πληροφορικής στον Δημόσιο Τομέα. Το πρόγραμμα θα είναι πολυτομεακό και πολυταμειακό (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ) και στοχεύει κυρίως στην εξυπηρέτηση των στόχων των Χρηματοδοτικών Προτεραιοτήτων 2 και 5.
  5. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια». Το πρόγραμμα θα είναι πολυταμειακό (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ και Τ.Σ.) και στοχεύει στην υποστήριξη της λειτουργίας και της εφαρμογής όλων των Ε.Π. που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.
  6. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη». Το πρόγραμμα θα είναι πολυτομεακό και μονοταμειακό (ΕΓΤΑΑ) και στοχεύει κυρίως στην εξυπηρέτηση των στόχων των Χρηματοδοτικών Προτεραιοτήτων 1,2 και 3.
  7. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θάλασσα και Αλιεία». Το πρόγραμμα θα είναι μονοταμειακό (ΕΤΘΑ) και στοχεύει κυρίως στην εξυπηρέτηση των στόχων των Χρηματοδοτικών Προτεραιοτήτων 1 και 3.

Β. Περιφερειακό Σκέλος (ΠΕΠ)

Δεκατρία πολυτομεακά και πολυταμειακά Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μια από τις ελληνικές Περιφέρειες, τα οποία περιλαμβάνουν δράσεις και έργα περιφερειακής κλίμακας και χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ. Στοχεύουν κυρίως στην εξυπηρέτηση των στόχων των Χρηματοδοτικών Προτεραιοτήτων 1, 3 και 4 καθώς και της 2 για τον κοινωνικό αποκλεισμό. Επιπλέον, στα ΠΕΠ θα εκχωρηθεί η διαχείριση σημαντικών πόρων του Τ.Σ. για το Περιβάλλον και κυρίως πόρων που θα κατευθυνθούν στην κάλυψη των υποχρεώσεων της χώρας και των Περιφερειών που αφορούν στα υγρά απόβλητα. Τελικό αποτέλεσμα είναι οι περιφέρειες να διαχειρίζονται το 35% του αθροίσματος των πόρων του ΕΤΠΑ, του ΕΚΤ και του ΤΣ.

Παράλληλα στις 13 περιφέρειες εκχωρείται από το Τομεακό Πρόγραμμα της Αγροτικής Ανάπτυξης η διαχείριση περίπου 30% των πόρων του Αγροτικού Ταμείου.

Ακολουθεί, στην επόμενη σελίδα, Πίνακας των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Ε.Π.) του ΕΣΠΑ 2014-2020 στον οποίο παρουσιάζονται τα ενδεικτικά ποσά της Κοινοτικής ενίσχυσης.

Πίνακας ετήσιας κατανομής ανά ΕΠ

#	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΕΔΕΤ				ΣΥΝΟΛΟ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		ΕΤΠΑ	ΕΚΤ και ΥΕΙ	ΤΣ	ΕΓΤΑΑ								
1	ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ	3.043.061.670	692.023.753	0		3.735.085.423	420.355.404	470.928.159	512.650.907	543.797.494	581.858.741	593.478.094	612.016.625
2	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΔΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	1.183.248.571	0	3.178.340.321		4.361.588.892	493.058.456	618.779.783	617.940.684	632.367.701	636.804.468	667.894.443	694.743.356
3	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	0	2.152.201.141	0		2.152.201.141	402.622.525	307.197.948	305.595.442	295.633.152	289.023.773	279.033.573	273.094.727
4	ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	181.045.295	205.380.000	0		386.425.295	21.699.250	32.867.371	44.035.492	55.203.613	66.371.734	77.539.855	88.707.980
5	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΘΡΑΚΗ	361.512.913	54.556.816	0		416.069.729	62.559.653	58.575.817	58.469.727	58.762.294	59.083.993	59.319.030	59.299.215
6	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	656.214.558	134.453.158	0		790.667.716	118.667.929	112.042.689	111.765.891	111.831.735	111.905.084	112.530.626	111.923.762
7	ΘΕΣΣΑΛΙΑ	270.220.272	58.490.706	0		328.710.978	49.316.643	46.641.932	46.520.520	46.506.596	46.491.758	46.766.894	46.466.635
8	ΗΠΕΙΡΟΣ	232.004.598	35.012.393	0		267.016.991	40.148.295	37.591.628	37.523.544	37.711.301	37.917.755	38.068.592	38.055.876
9	ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	334.197.511	68.145.671	0		402.343.182	60.387.876	57.008.143	56.867.956	56.905.807	56.947.901	57.264.632	56.960.866
10	ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	251.767.122	19.255.275	0		271.022.397	39.115.798	38.207.399	38.159.747	38.406.001	38.676.141	39.171.455	39.285.856
11	ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	76.083.924	21.254.512	0		97.338.435	15.329.547	13.633.359	13.599.212	13.660.683	13.732.349	13.716.678	13.666.607
12	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	164.710.675	56.826.934	0		221.537.609	33.761.054	31.246.215	31.153.858	31.156.442	31.107.889	31.591.706	31.520.445
13	ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	159.313.611	26.641.391	0		185.955.002	25.905.527	26.164.917	26.129.503	26.267.977	26.288.994	27.385.888	27.812.196
14	ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	219.703.223	27.500.744	0		247.203.968	34.924.469	34.813.509	34.768.427	34.970.325	35.090.939	36.130.842	36.505.456
15	ΚΡΗΤΗ	296.687.133	59.682.104	0		356.369.237	51.734.063	50.069.156	49.982.865	50.235.244	50.347.115	51.753.125	52.247.669
16	ΑΤΤΙΚΗ	694.796.659	239.372.769	0		934.169.428	147.710.755	131.262.652	130.670.638	130.946.622	131.339.054	131.700.415	130.539.291
17	ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	63.682.818	22.449.008	0		86.131.827	13.794.027	12.047.128	12.012.689	12.057.720	12.104.474	12.081.140	12.034.649
18	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ				4.195.972.284	4.195.972.284	601.053.476	600.535.338	600.006.549	599.466.887	598.917.362	598.338.710	597.653.963
19	ΘΑΛΑΣΣΑ & ΑΛΙΕΙΑ												
20	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	184.193.775	83.269.985	71.496.408		338.960.169	45.523.816	46.474.659	47.443.110	48.407.160	49.373.410	50.377.078	51.360.936
	ΣΥΝΟΛΟ	8.372.444.330	3.956.516.360	3.249.836.729	4.195.972.284	19.774.769.703	2.677.668.563	2.726.087.801	2.775.296.762	2.824.294.756	2.873.382.935	2.924.142.777	2.973.896.110

* Οι πόροι του ΕΤΘΑ δεν έχουν ακόμη οριστικοποιηθεί

Πίνακας ετήσιας κατανομής ανά Τομεακό ΕΠ, Ταμείο και Θεματικό στόχο

#	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΕΔΕΤ					ΣΥΝΟΛΟ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		ΕΤΠΑ	ΕΚΤ κατ. ΥΕΙ	ΤΣ	ΕΓΤΑΑ	ΕΤΘΑ								
1	ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ	3.043.061.670	692.023.753	0	0	0	3.735.085.423	420.355.404	470.928.159	512.650.907	543.797.494	581.858.741	593.478.094	612.016.625
	ΘΣ 1	859.045.796	0	0	0	0	859.045.796	51.755.465	72.396.360	106.797.852	127.438.747	156.336.000	161.840.239	182.481.133
	ΘΣ 2	543.135.886	0	0	0	0	543.135.886	38.691.751	51.658.114	64.624.478	77.590.841	90.557.204	103.523.568	116.489.930
	ΘΣ 3	922.377.701	0	0	0	0	922.377.701	133.069.758	145.434.148	140.228.089	135.022.029	133.069.757	127.863.698	107.690.221
	ΘΣ 4	307.259.215	0	0	0	0	307.259.215	22.490.199	42.349.557	42.128.897	46.983.407	49.851.981	49.631.321	53.823.853
	ΘΣ 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 6	106.737.434	0	0	0	0	106.737.434	11.168.004	15.149.755	15.162.087	15.264.613	15.149.755	17.013.440	17.829.780
	ΘΣ 7	304.505.639	0	0	0	0	304.505.639	43.140.937	43.770.707	43.680.740	43.680.740	43.500.805	43.230.904	43.500.806
	ΘΣ 8	0	549.094.321	0	0	0	549.094.321	101.374.460	84.512.391	82.488.942	78.442.046	71.697.218	66.301.356	64.277.908
	ΘΣ 9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 10	0	54.909.432	0	0	0	54.909.432	14.892.545	8.950.842	7.899.536	6.800.786	6.187.734	5.631.282	4.546.707
	ΘΣ 11	0	88.020.000	0	0	0	88.020.000	3.772.285	6.706.285	9.640.285	12.574.285	15.508.285	18.442.285	21.376.287
2	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΔΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	1.183.248.571	0	3.178.340.321	0	0	4.361.588.892	493.058.456	618.779.783	617.940.684	632.367.701	636.804.468	667.894.443	694.743.356
	ΘΣ 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 4	797.819.580	0	0	0	0	797.819.580	58.397.341	109.963.522	109.390.565	121.995.631	129.444.080	128.871.122	139.757.318
	ΘΣ 5	24.450.000	0	0	0	0	24.450.000	3.492.857	3.492.857	3.492.857	3.492.857	3.492.857	3.492.857	3.492.857
	ΘΣ 6	24.450.000	0	1.872.338.403	0	0	1.896.788.403	198.462.151	269.220.258	269.439.407	271.261.358	269.220.258	302.339.064	316.845.907
	ΘΣ 7	336.528.992	0	1.306.001.918	0	0	1.642.530.909	232.706.108	236.103.146	235.617.855	235.617.855	234.647.273	233.191.399	234.647.273
	ΘΣ 8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	0	2.152.201.141	0	0	0	2.152.201.141	402.622.525	307.197.948	305.595.442	295.633.152	289.023.773	279.033.573	273.094.727
	ΘΣ 1	0	244.500.000	0	0	0	244.500.000	14.730.543	20.605.316	30.396.604	36.271.377	44.496.059	46.062.665	51.937.437
	ΘΣ 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 8	0	1.043.279.209	0	0	0	1.043.279.209	192.611.474	160.573.543	156.728.990	149.039.887	136.224.714	125.972.577	122.128.025
	ΘΣ 9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 10	0	692.904.903	0	0	0	692.904.903	187.929.779	112.951.126	99.684.650	85.819.456	78.083.334	71.061.430	57.375.127
	ΘΣ 11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΥΕΙ	0	171.517.029	0	0	0	171.517.029	7.350.729	13.067.964	18.785.198	24.502.432	30.219.667	35.936.901	41.654.139
4	ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	181.045.295	205.380.000	0	0	0	386.425.295	21.699.250	32.867.371	44.035.492	55.203.613	66.371.734	77.539.855	88.707.980
	ΘΣ 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 2	181.045.295	0	0	0	0	181.045.295	12.897.250	17.219.371	21.541.493	25.863.614	30.185.735	34.507.856	38.829.977
	ΘΣ 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 11	0	205.380.000	0	0	0	205.380.000	8.801.999	15.647.999	22.493.999	29.339.999	36.185.999	43.031.999	49.878.004
20	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	184.193.775	83.269.985	71.496.408	0	0	338.960.169	45.523.816	46.474.659	47.443.110	48.407.160	49.373.410	50.377.078	51.360.936
	ΘΣ 1	21.968.296	5.500.000	0	0	0	27.468.296	1.654.899	2.314.899	3.414.899	4.074.899	4.998.899	5.174.899	5.834.899
	ΘΣ 2	18.430.749	0	0	0	0	18.430.749	1.312.964	1.752.964	2.192.964	2.632.964	3.072.964	3.512.964	3.952.964
	ΘΣ 3	31.182.604	0	0	0	0	31.182.604	4.498.658	4.916.658	4.740.658	4.564.658	4.498.658	4.322.658	3.640.658
	ΘΣ 4	30.634.084	0	0	0	0	30.634.084	2.242.298	4.222.298	4.200.298	4.684.298	4.970.298	4.948.298	5.366.298
	ΘΣ 5	7.658.885	0	0	0	0	7.658.885	1.094.126	1.094.126	1.094.126	1.094.126	1.094.126	1.094.126	1.094.126
	ΘΣ 6	19.215.593	0	42.118.042	0	0	61.333.634	6.417.376	8.705.376	8.712.463	8.771.376	8.705.376	9.776.290	10.245.376
	ΘΣ 7	45.083.478	0	29.378.366	0	0	74.461.845	10.549.406	10.703.406	10.681.406	10.681.406	10.637.406	10.571.406	10.637.406
	ΘΣ 8	0	35.820.263	0	0	0	35.820.263	6.613.181	5.513.181	5.381.180	5.117.180	4.677.180	4.325.180	4.193.180
	ΘΣ 9	5.010.042	18.527.722	0	0	0	23.537.765	4.936.760	3.190.030	3.161.395	3.139.395	3.095.395	3.029.395	2.985.395
	ΘΣ 10	5.010.042	16.821.999	0	0	0	21.832.042	5.921.290	3.558.863	3.140.863	2.703.999	2.460.249	2.239.003	1.807.775
	ΘΣ 11	0	6.600.000	0	0	0	6.600.000	282.857	502.857	722.857	942.857	1.162.857	1.382.857	1.602.857

Από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομών Μεταφορών, Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης», πρόκειται να εκχωρηθούν προς διαχείριση στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, πόροι του Ταμείου Συνοχής για το Περιβάλλον. Ενδεικτική κατανομή παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ (€)
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΘΡΑΚΗ	59.813.745
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	186.884.512
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	74.378.415
ΗΠΕΙΡΟΣ	24.772.717
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	38.252.121
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	18.677.521
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	69.338.088
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	63.786.240
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	15.000.000
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	11.414.115
ΚΡΗΤΗ	5.242.983
ΑΤΤΙΚΗ	192.254.185
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	23.516.817
ΣΥΝΟΛΟ	783.331.459

ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΕΣ 2014-2020 ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η Περιφέρεια σήμερα

- Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αντιμετωπίζεται στο σχεδιασμό του ΕΣΠΑ 2014-2020 με ένα δυισμό που συνίσταται:
  - Στη μεγάλη ανεργία που το Γ τρίμηνο του 2013 ανήλθε περίπου στο 28,2% και συγχρόνως,
  - Στη στατιστική εμφάνιση πλούτου που την εξαιρεί από σειρές χρηματοδοτήσεων τόσο για το ΕΣΠΑ 2007-2013, όσο και το ΕΣΠΑ 2014-2020
- Οι Προκλήσεις τις οποίες η ΠΣΤΕ καλείται να αντιμετωπίσει είναι:
  - υψηλή ανεργία και ιδιαίτερα υψηλή ανεργία των νέων
  - ενδοπεριφερειακές ανισότητες στην κατανομή του εισοδήματος
  - τη διαρροή εισοδήματος προς την Περιφέρεια Αττικής
  - χαμηλή κατά κεφαλήν επένδυση στην καινοτομία και ιδιαίτερα αδύναμο σύστημα καινοτομίας
  - ανθρώπινο δυναμικό με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης
  - σημαντικά περιορισμένους πόρους, λόγω της κατηγοριοποίησής της ως Περιφέρεια μετάβασης ενώ εν τοις πράγμασι, καλείται να αντιμετωπίσει το ίδιο αυξημένα προβλήματα με άλλες Περιφέρειες.
  - Περιβαλλοντικά προβλήματα που προέρχονται από τη μη οργανωμένη βιομηχανική συγκέντρωση

Συνεπώς η Περιφέρεια καλείται να σχεδιάσει τη πολιτική της στο πλαίσιο του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020, με προτάσεις που πρέπει να υπερβούν τον δεισμό και τις προκλήσεις που αναφέρθηκαν και να οδηγήσουν σε πραγματικά αποτελέσματα ανάπτυξης (άρα απασχόλησης) και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής.

Από την άλλη η Περιφέρεια έχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε:

- Έναν αγροδιατροφικό τομέα με δυνατότητες ανάπτυξης
  - Σημαντικό τουρισμό και πολιτισμό
  - Σημαντική βιομηχανική συγκέντρωση
  - Σημαντικό δυναμικό ΑΠΕ
  - Διέλευση ΔΕΔ-Μ
- Όραμα
    - Ισόρροπη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, μέσω της βελτίωσης του επιχειρηματικού και επενδυτικού περιβάλλοντος, με σεβασμό στο περιβάλλον και στον πολίτη.
  - Στρατηγικοί Στόχοι:
    - Προώθηση επιχειρηματικότητας, ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας της περιφερειακής οικονομίας με έμφαση στους τομείς εξειδίκευσης
    - Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, βιώσιμη απασχόληση και κοινωνική συνοχή
    - Διασφάλιση της περιβαλλοντικής αειφορίας και βελτίωση της ποιότητας ζωής
    - Ολοκλήρωση βασικών υποδομών και δικτύων
    - Προώθηση στρατηγικών ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης.

Επιλεγμένοι Θεματικοί Στόχοι

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	2.891.047,00
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 2. Ενίσχυση της πρόσβασης, χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών	2.891.047,00
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 3. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα, και της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών	8.673.140,00
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 4. Ενίσχυση της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών ρύπων σε όλους τους τομείς	7.617.234,00
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 5. Προώθηση της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, της πρόληψης και της διαχείρισης του κινδύνου	6.794.675,00
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 6. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	6.794.675,00
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και απομάκρυνση των σημείων συμφόρησης σε σημαντικά δίκτυα υποδομών	7.524.643,00
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 8.	
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των διακρίσεων	6.448.732 ΕΤΠΑ 21.254.512 ΕΚΤ

- ΘΣ1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας
  - 1.β. προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην Ε&Κ, ανάπτυξης δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης
- ΘΣ2. Ενίσχυση της πρόσβασης, χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών
  - 2.β. Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ και του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ενίσχυσης της ζήτησης για ΤΠΕ
- ΘΣ3. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα, και της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών
  - 3.α. προαγωγή της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής αξιοποίησης νέων ιδεών και ενίσχυση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων και μέσω θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων
  - 3.γ. στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών
  - 3.δ. στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας
- ΘΑΣ4. Ενίσχυση της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών ρύπων σε όλους τους τομείς
  - 4.α. προαγωγή της παραγωγής και της διανομής ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
  - 4.β. προαγωγή της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις
  - 4.γ. στήριξη επενδύσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων των βασιζόμενων στο οικοσύστημα προσεγγίσεων
- ΘΣ6. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων
  - 6.ε. ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπλαση των πόλεων, αναζωογόνησης και απολύμανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων
  - 6.γ. διατήρηση, προστασία ,προαγωγή και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
  - 6.ζ. στήριξης της βιομηχανικής μετάβασης προς μια οικονομία με αποδοτική χρήση των πόρων, προώθησης της πράσινης ανάπτυξης,
- ΘΣ7. Προώθηση βιώσιμων μεταφορών και άρση φαινομένων «συμφόρησης» σε θέσεις κλειδιά του δικτύου μεταφορών.
  - 7.α. ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων στην υποδομή ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων

Εμβληματικές Δράσεις

- Ενίσχυση χωρικών επιχειρηματικών συνεργασιών – CLUSTERS: αγροδιατροφή και τουρισμός (Industrial symbiosis).
- Αξιοποίηση ιαματικών πηγών για ιατρικό και αναζωογονητικό τουρισμό
- Πολιτιστική διαδρομή αρχαίων θεάτρων (Δελφοί-Ορχομενός-Ερέτρια)
- Έργα χωροθέτησης και πολεοδόμησης της βιομηχανικής περιοχής Οινοφύτων – Σχηματαρίου - Δημιουργία Φορέα Διαχείρισης της βιομηχανικής περιοχής Οινοφύτων –Σχηματαρίου
- Γαλάζια ανάπτυξη: Διερεύνηση του ενεργειακού δυναμικού της παλίρροιας
- Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την ένταξη των ευαίσθητων κοινωνικά ομάδων στην αγορά εργασίας

B.1.1.α. ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΗ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΧΩΡΟ

Πλαίσιο διαμόρφωσης των Στόχων

Η ισότιμη ένταξή της στο διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό χώρο, της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (ΠΣΤΕ) με εξασφάλιση αντίστοιχης θέσης και ρόλου στα χωρικά συστήματα κάθε επιπέδου αποτελεί ένα από τους σκοπούς του ΠΠΧΣΑΑ.

Η εξέταση των ζητημάτων που συνδέονται με τον ως άνω σκοπό εντάσσεται στο γενικότερο σενάριο ανάπτυξης που προωθεί το ΠΠΧΣΑΑ και που διαμορφώνεται στο τομέα αυτό ως ακολούθως.

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ της ΠΣΤΕ είχε παρεμβατικό χαρακτήρα στις τάσεις και στηριζόμενο στις δυνατότητες της θέσης και του χωρικού συστήματος (Διοικητικά και αστικά Κέντρα, Δίκτυα υποδομών και Κόμβοι διασύνδεσης και ανταλλαγής των ροών και υπηρεσιών που εξυπηρετούν, Δίκτυα Πόλεων και Περιφερειών και Τεχνολογίας) και των πόρων της Περιφέρειας και αξιοποιώντας τους κοινοτικούς και εθνικούς στόχους και προγράμματα προώθησης των πολιτικών της πολυκεντρικότητας και της εδαφικής συνοχής είχε θέσει τις παρακάτω τρεις (3) ενότητες γενικών και συμπληρωματικών ειδικών στόχων:

- την αναβάθμιση της γεωπολιτικής ταυτότητας (κρίσιμα μεγέθη επιρροής-εξάρτησης- αναγνωρισιμότητα) και της ελκυστικότητας (αστικοποίηση, ποιότητα φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος-ποιοτικές υπηρεσίες ιδίως ανώτατη εκπαίδευση και έρευνα και αναβαθμισμένη απασχόληση) μέσω της ενδυνάμωσης των λειτουργιών διαπεριφερειακής εμβέλειας, αύξησης της δικτύωσης/συνεργασίας και ανάδειξης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων στα επιμέρους πεδία με υλικές και άυλες παρεμβάσεις.
- την δυναμική ενσωμάτωση της Περιφέρειας στον υπερκείμενο ευρωπαϊκό/εθνικό οικονομικό χώρο με ενισχυμένη παραγωγική ταυτότητα και εξωτερική ανταγωνιστικότητα σε συνθήκες ισόρροπης και βιώσιμης χωρικής ανάπτυξης (εδαφική συνοχή-παρεμβατική διαχείριση υπέρ των πόρων και ειδικά του πόρου γη και του περιβάλλοντος).
- την ανάδειξη της θέσης της Περιφέρειας μέσω της ισόρροπης δυναμικής ένταξής της στο υπερκείμενο διεθνές, ευρωπαϊκό, εθνικό χωρικό σύστημα σε κομβική θέση στις διεθνείς/διευρωπαϊκές μεταφορές, επικοινωνίες και δικτυώσεις της ελληνικής χερσονήσου και στις διεπαφές της με το θαλάσσιο χώρο που την περιβάλλει και σε θέση εξισορρόπησης και ισόρροπης διάχυσης του μητροπολιτικού φαινομένου Αθήνας-Αττικής και της αναπτυξιακής δυναμικής του.

Με βάση την αξιολόγηση του ΠΠΧΣΑΑ της Αης Φάσης της μελέτης, οι στόχοι και οι στρατηγικές κατευθύνσεις που τους υλοποιούν παραμένουν βασικά οι ίδιοι για το νέο

αναθεωρημένο ΠΠΧΣΑΑ και αναπροσαρμόζονται ως προς τα νεώτερα στοιχεία που αφορούν:

- τη νέα γεωπολιτική θέση της Περιφέρειας μετά τη μετατροπή της σε Αυτοδιοικητική Περιφέρεια με ενισχυμένες δυνατότητες νέων αυτόνομων διαπεριφερειακών διασυνδέσεων, δικτύσεων, αναπτυξιακού προγραμματισμού και δράσεων που επηρεάζουν αισθητά το διαπεριφερειακό χώρο και τις χωρικές ενότητες αναφοράς / ένταξής της.
- την οικονομική κρίση και τις αρνητικές επιπτώσεις της στην κοινοτική και εθνική πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης και συνοχής, τις ανατροπές που αυτή επέφερε στην υλοποίηση μεγάλων υποδομών και επιφέρει στους προγραμματισμούς στα μεγάλα έργα κοινών υποδομών και υπηρεσιών στον κοινοτικό και εθνικό χώρο και στον περιορισμό των δημοσίων επενδύσεων.
- την εμφατική αξιοποίηση της νέας διάστασης της χωρικής διάστασης στις αναπτυξιακές τομεακές πολιτικές και προγράμματα και την πολιτική «οικονομίας χαμηλού άνθρακα» της Στρατηγικής Ευρώπη 2020 και του ΣΕΣ 2014-2020.
- την οικολογική κρίση και τις εντατικές και στοχευμένες πολιτικές προτεραιότητας:
  - «κλίμα – ενέργεια» σε σχέση με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή με αιχμή την ενεργειακή πολιτική με έμφαση στις ΑΠΕ, την εξοικονόμηση ενέργειας και τις ρήτρες ρύπων και τα αναδυόμενα συγκριτικά πλεονεκτήματα της ΠΣΤΕ στην παραγωγή από ΑΠΕ και την αναδιάρθρωση των υποδομών παραγωγής και μεταφοράς ενέργειας.
  - βιοποικιλότητα και δάση με έμφαση στις προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου NATURA και τα δάση σε σχέση με τα εξαιρετικά συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας και την καθυστέρηση των επενδύσεων και θεσμικών ρυθμίσεων στη ΠΣΤΕ σε συνδυασμό με τις συγκρούσεις προστασίας-αξιοποίησης των στρατηγικών ευρωπαϊκής/εθνικής εμβέλειας πόρων που συνδέονται με τα προστατευόμενα ή για προστασία οικοσυστήματα και δάση.
- τη νέα κοινή θαλάσσια πολιτική με έμφαση στη θαλάσσια χωροταξία, τον ολοκληρωμένο σχεδιασμό θαλάσσιου παράκτιου χώρου και τη θεώρηση της «θάλασσας» ως χώρο συνένωσης και όχι «φραγμό» στις κοινωνικές και αναπτυξιακές και περιβαλλοντικές διεργασίες και τις δυνατότητες στον τομέα της Περιφέρειας λόγω των εκτεταμένων ακτών της και των «κλειστών» θαλάσσιων χώρων της διαπεριφερειακής εμβέλειας.
- την γεωπολιτική αναβάθμιση του μεσογειακού χώρου μέσω της Μεσογειακής Πολιτικής της Ε.Ε. και της χώρας ως χώρου νέων διαπεριφερειακών λειτουργιών, πολιτιστικών ανταλλαγών, δικτύων θαλάσσιας χωροταξίας και κοινών προγραμμάτων μεταξύ κρατών αυτοδιοικήσεων και της κοινωνίας των πολιτών.

Στο νέο αυτό πλαίσιο, το αναθεωρημένο ΠΠΧΣΑΑ διαμορφώνεται με διαχωρισμό των στόχων και στρατηγικών κατευθύνσεων ανάμεσα στο διεθνές, ευρωπαϊκό και το εθνικό επίπεδο ως ακολούθως.

B.1.1.α1. Θέση και ρόλος της Περιφέρειας στο διεθνή / ευρωπαϊκό χώρο

Γενικά

Ο υπερκείμενος της Περιφέρειας ΣΤΕ διεθνής χώρος αποτελείται από δύο αλληλεπιδρώντες χώρους υπερκαλυπτόμενους σε πολλαπλές από τις συνιστώσες τους:

- Ένα πολυκεντρικό διεθνή χώρο μη κοινά σχεδιαζόμενο αλλά με πολλαπλές γεωπολιτικές λειτουργικές σχέσεις με έμμεσες χωρικές επιπτώσεις
- Ένα πολυκεντρικό κοινοτικό ευρωπαϊκό χώρο (Ε.Ε.) με κοινές πολιτικές επιμέρους σχεδιαζόμενο και προγραμματιζόμενο στους τομείς των δικτύων υποδομών, του περιβάλλοντος, της αστικής πολιτικής και των μέσω μακροπεριφερειών διαπεριφερειακής συνεργασίας.

Οι γεωπολιτικές, χωρικές και οικονομικό-κοινωνικές διασυνδέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση στα πλαίσια των πολιτικών βιώσιμης χωρικής ανάπτυξης και εδαφικής συνοχής και μέσω αυτής με τον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο και τις δομές (αστικά κέντρα / πόλοι – άξονες-συνεργασίες και δίκτυα) και υποδομές που τις υλοποιούν προσδιορίζουν τις δυνατότητες για την ισότιμη ένταξη της Περιφέρειας στον υπερκείμενο της διεθνή/ευρωπαϊκό χώρο. Στα παραπάνω πλαίσια η διασύνδεση / δικτύωση των δομών μέσω των Διευρωπαϊκών και Πανευρωπαϊκών Δικτύων Υποδομών, οι ανταλλαγές προϊόντων και υπηρεσιών και η συμμετοχή της Περιφέρειας στις προγραμματικές Μακρο-Περιφέρειες ή άξονες συνεργασίας στα πλαίσια της Ε.Ε. που σχεδιάζουν ή προγραμματίζουν τον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο και τους ευρύτερους χώρους της Μεσογείου, των Βαλκανίων και της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης είναι οι κυρίαρχοι παράμετροι στρατηγικής για το ΠΠΧΣΑΑ (Χάρτης Α.1).

Παράλληλα η διασύνδεση με ευρύτερες χωρικές διεργασίες στο διεθνή, πέραν της Ε.Ε., χώρο όπου η ΠΣΤΕ έχει δυνατότητες και προοπτικές αποτελεί επίσης πεδίο στρατηγικής ιδίως στο επίπεδο των γεωπολιτικών σχέσεων και λειτουργιών που απορρέουν.

Τα κύρια πεδία στρατηγικής που αφορούν το ΠΠΧΣΑΑ συνδέονται με:

- Τα διεθνή / κοινοτικά ευρωπαϊκά χαρακτηριστικά της θέσης της περιφέρειας στο γεωπολιτικό σύστημα και την ταυτότητα και αναγνωρισιμότητα της καθώς και τις ευρύτερες χωρικές ενότητες ή δικτυώσεις που δημιουργούν οι λειτουργικές και διοικητικές σχέσεις μέσω των ασκούμενων χωρικών πολιτικών και ανταλλαγών /συνεργασιών για απόκτηση κρίσιμης μάζας κ.λ.π.
- Την θέση της περιφέρειας στο γεωοικονομικό σύστημα και τις ανταγωνιστικές εξειδικεύσεις της.

- Τα διεθνή / κοινοτικά ευρωπαϊκά χαρακτηριστικά της θέσης της περιφέρειας στο χωρικό σύστημα όπως διαμορφώνεται ως πλέγμα των δικτύων υποδομών και των πυλών και αξόνων ανταλλαγών και επικοινωνιών, των αστικών κέντρων – πόλων ανάπτυξης και του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Περιφερειακή Γεωπολιτική και Γεωοικονομική θέση και ρόλος

Δυνατότητες / Προοπτικές

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας όπως όλες οι ελληνικές μη Μητροπολιτικές Περιφέρειες, εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν θέματα ταυτότητας, αναγνωρισιμότητας και κρίσιμης μάζας ή υποδομών σε μεγέθη που συνιστούν παραμέτρους διακριτής ελκτικής θέσης και διακριτού ρόλου και συνιστούν γεωπολιτικές και γεωοικονομικές οντότητες με δυσκολία διάκρισης στον υπερεθνικό χώρο. Επιπλέον στο παρελθόν δεν είχαν ισχυρή δυνατότητα προγραμματισμού διαπεριφερειακών «εκ των κάτω» σχέσεων (περιφερειακή διπλωματία) για την προώθηση μέσω συνεργασιών ή δικτυώσεων διεργασιών μεγέθυνσης της κρίσιμης μάζας ή κοινών υποδομών σε μια προοπτική ευρύτερων κοινών αναπτυξιακών στρατηγικών στα πλαίσια χωρικών πολιτικών και προωθούμενων ανταλλαγών σε ευρωπαϊκό ή διεθνές επίπεδο.

Τα κύρια ζητήματα της Περιφέρειας ΣΤΕ συνδέονται με την μειωμένη αναγνωρισιμότητά της, τη κρίσιμη πληθυσμιακή μάζα, τους ελλειμματικούς όρους ευημερίας τόσο οικονομικής σήμερα στα πλαίσια της οικονομικής κρίσης όσο και ποιότητας αστικοποίησης, τη εξαιρετικά μικρή συμμετοχή στην ανάπτυξη και την έλλειψη υποδομών του τομέα της Ε&Τ και την απασχόληση σε κλάδους υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας, την έλλειψη εξειδικευμένων μηχανισμών και υποδομών στο τομέα των υπηρεσιών και ανεπτυγμένων σύνθετων οργανωμένων υποδομών για υποδοχή διεθνούς κλίμακας επενδύσεων και ιδίως στους τομείς της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και Ε&Τ και Καινοτομίας. Ενώ παράλληλα η ΠΣΤΕ διαθέτει οικονομική σχετικά διακριτή θέση, πολιτιστικούς πόρους ευρωπαϊκής και παγκόσμιας εμβέλειας (Δελφοί-Θερμοπύλες-Θήβα διεθνή τοπότητα αναφοράς, πολιτιστικά τοπία και πολιτιστικές διαδρομές), υψηλής ποιότητας οικοτόπους και καθαρό φυσικό περιβάλλον, και διακριτή γεωγραφική θέση .

Ειδικότερα ως προς τις δυνατότητες:

Η Περιφέρεια σήμερα εμφανίζεται σε ενισχυμένη γεωπολιτική θέση και νέες δυνατότητες στην Ευρώπη των Περιφερειών και στον ευρύτερο διαπεριφερειακό χώρο μετά την διοικητική αυτονομία της στα πλαίσια του «Καλλικράτη». Επίσης ενισχυμένη γεωπολιτική θέση εμφανίζει λόγω της προώθησης των κοινοτικών πολιτικών διαπεριφερειακών χώρων στα πλαίσια των Μακρο-Περιφερειών, και Χώρων Συνεργασίας που διευκολύνουν την ένταξη της περιφέρειας σε δυναμικούς διεθνείς και ευρωπαϊκούς διαδρόμους του μεσογειακού χώρου (Χάρτης Α1).

Ός προς τα οικονομικά μεγέθη με βάση το ΑΕΠ κατά κεφαλή, στο επίπεδο της Ε.Ε. κατατάσσεται σήμερα ως προς την οικονομική ευημερία στις αναπτυσσόμενες σε στάδιο μετάβασης περιφέρειες. Εκτιμάται ότι θα παραμείνει στην κατηγορία

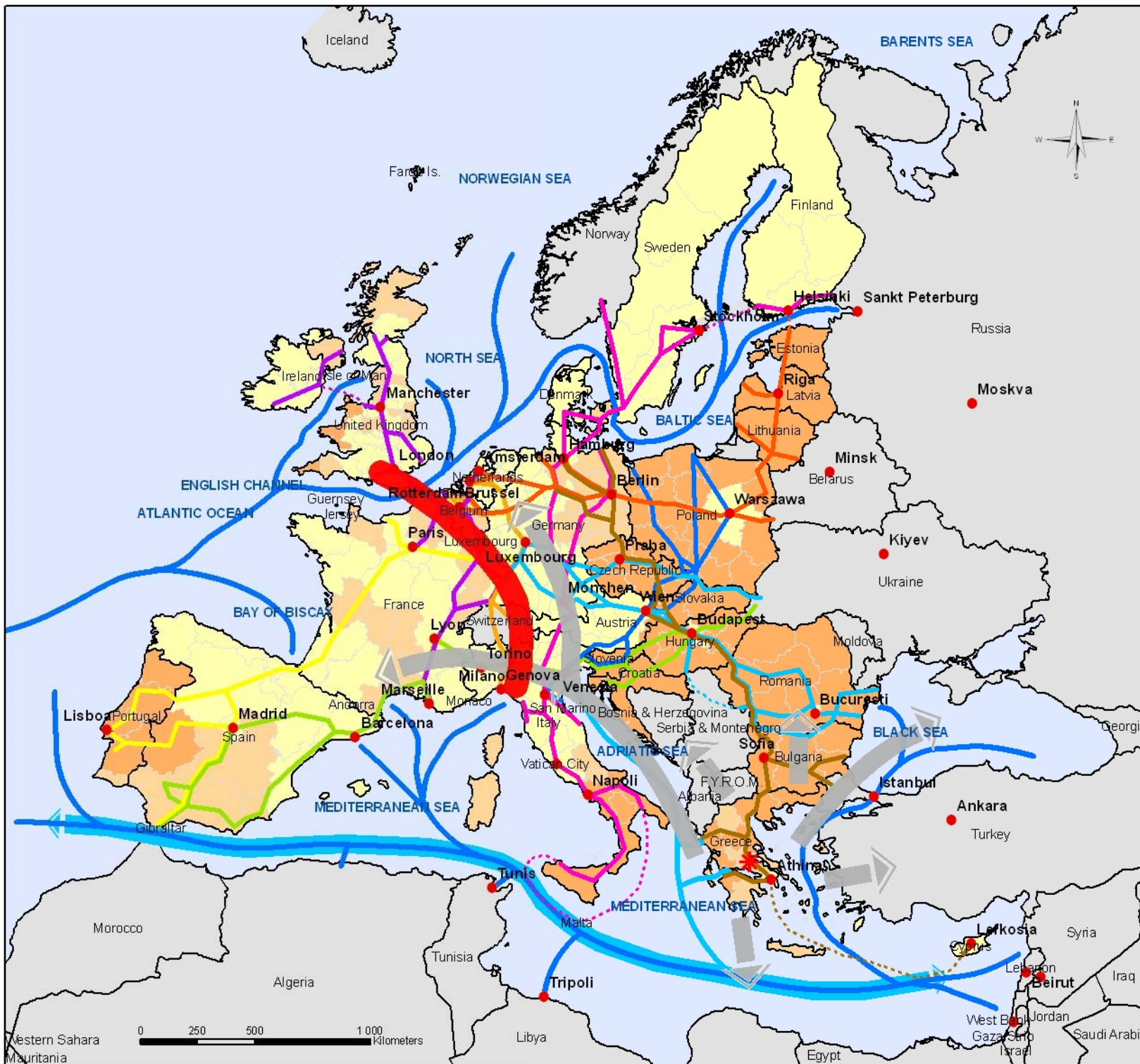

ΧΑΡΤΗΣ Α.1

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΗ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟΝ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΧΩΡΟ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
- ΚΥΡΙΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ
- ΜΕΤΩΠΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
- ΠΟΛΥΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑΣ
- ΚΥΡΙΟ ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ (TEN-T)**
  - ATLANTIC
  - BALTIC - ADRIATIC
  - MEDITERRANEAN
  - NORTH SEA - BALTIC
  - NORTH SEA - MEDITERRANEAN
  - ORIENT / EAST - MED
  - RHINE - DANUBE
  - RHINE-ALPINE
  - SCANDINAVIAN-MEDITERRANEAN
- ΔΙΑΔΡΟΜΟΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ**
  - ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΔΙΑΔΡΟΜΟΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
  - ΑΔΡΙΑΤΙΚΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΑΞΟΝΑΣ
  - ΑΞΟΝΑΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
- ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ 2014 - 2020**
  - ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ
  - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
  - ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ

βελτιούμενη θετικά μετατοπιζόμενη στο μέσο όρο της Ε.Ε. προς το 2020+ και θα αποτελεί μία περιφέρεια οριακά μεσαίας θέσης. Κατέχει όμως διακριτή θέση στον διεθνή / κοινοτικό οικονομικό και επιχειρηματικό χώρο, λόγω της βιομηχανικής της παραγωγής, της εμβέλειας των ορυκτών της κυρίως πόρων και των διεθνούς εμβέλειας επιχειρηματικών ομίλων που δραστηριοποιούνται σ' αυτήν. Ειδικότερα η Περιφέρεια, σύμφωνα με την οικονομική φυσιογνωμία που διαγράφεται στο αντίστοιχο κεφάλαιο της μελέτης του ΠΠΧΣΑΑ αλλά και με την συγκριτική ανάλυση για «Έξυπνη Εξειδίκευση» στα πλαίσια του Ε'ΚΠΣ 2014-2020 (RISS Regional Assessment: Central Greece, December 2012, DG Regio) έχει ρόλο εξειδικευμένου βιομηχανικού «πόλου» σε σύγκριση με τις λοιπές περιφέρειες της Ε.Ε. στην αγροτοδιατροφική βιομηχανία (βιομηχανία παραγωγής τροφίμων φυτικής και ζωικής / αλιείας παραγωγής), στη μεταλλουργική βιομηχανία και στη βιομηχανία τσιμέντου και οικοδομικών υλικών συνδεδεμένη με την εξόρυξη και επεξεργασία των διεθνούς και κοινοτικής εμβέλειας ορυκτών της πόρων. Σημαντικές επίσης επενδύσεις έχουν γίνει στο τομείς των ΑΠΕ και της καινοτομικής διεθνώς επεξεργασίας, ανακύκλωσης ή επανάχρησης των ιδιαίτερα περιβαλλοντικά δύσκολων στη διαχείρισης αποβλήτων και απορριμμάτων της εξόρυξης.

Το σημαντικότερο όμως ζήτημα που έχει να αντιμετωπίσει η ΠΣΤΕ για μια δυναμική υπερεθνική αναβάθμισή της οικονομικής θέσης της είναι η ελλιπής παρουσία δομών και υποδοχέων πανεπιστημιακών και ερευνητικών και καινοτομίας.

Οι νέες δυνατότητες περιφερειακής παρέμβασης της αυτοδιοικητικής ΠΣΤΕ συνεπάγονται προοπτικές δρομολόγησης πολιτικών «εξωτερικά» προσανατολισμένων και καινοτομικά προσανατολισμένων με αιχμή τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της που μπορούν να διευρύνουν τις λειτουργίες υπερεθνικής εμβέλειας σε τομείς προσφερόμενους για διαπεριφερειακή διεθνική συνεργασία όπως ο τουρισμός, το περιβάλλον και η κλιματική αλλαγή, η διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς και των μνημείων και η εκπαίδευση και έρευνα, τεχνολογία και καινοτομία που συνδέονται μ' αυτά. Οι τομείς αυτοί είναι και τομείς αναδυόμενων προοπτικών και για την οικονομική θέση της περιφέρειας. Εκτιμάται ότι για την αναβάθμιση της διακριτής ήδη αλλά μεσαίας θέσης της στην οικονομική ευημερία και ανταγωνιστικότητα απαιτείται η διασύνδεση της μεγέθυνσης των οικονομικών δεικτών με ενίσχυση της ταυτότητας και εξωτερικό προσανατολισμό της οικονομίας και των εταιρικών δομών της ΠΣΤΕ. Τομείς αιχμής της Περιφέρειας πρέπει να είναι, πέραν των εξειδικεύσεων της που προαναφέρθηκαν, οι ανερχόμενοι σε δυνατότητες ανάπτυξης κλάδοι των μεταφορών, της ενέργειας ΑΠΕ, του τουρισμού που συνδέεται με τους ειδικούς πόρους της με διεθνή εμβέλεια και εξαγωγικό χαρακτήρα, (Χιονοδρομικά Κέντρα, πολιτιστική κληρονομιά, Υδροθεραπεία, Χιονοδρομικά Κέντρα) και τις νέες δυνατότητες αξιοποίησης τους μέσω των Στρατηγικών Επενδύσεων Αξιοποίησης της Δημόσιας Περιουσίας, δεδομένου ότι εντάσσονται σ' αυτήν στο μεγαλύτερο μέρος τους, πολιτιστικών υπηρεσιών και περιβαλλοντικής βιομηχανίας ιδιαίτερα συνδεδεμένη με τις επιπτώσεις της βιομηχανικής της ως άνω εξειδίκευσης στο περιβάλλον και την έρευνα και καινοτομία στην ανακύκλωση και επανάχρηση των απορριμμάτων και αποβλήτων της. Η τελευταία κατεύθυνση είναι αναγκαία λόγω τόσο των υπερκείμενων πολιτικών προστασίας του περιβάλλοντος

όσο και της ανάγκης διατήρησης των πόρων ως παραγόντων της ανταγωνιστικότητας της οικονομικής της θέσης και ικανή να δώσει μία εξαιρετική ώθηση σε διαπεριφερειακές συνεργασίες προς όφελος της ποιότητας ζωής, αστικοποίησης και απασχόλησης του ανθρώπινου δυναμικού της ΠΣΤΕ.

Τέλος στο επίπεδο της Ε.Ε. και στα πλαίσια της Στρατηγικής Ευρώπη 2020, του Ε'ΚΠΣ και της στρατηγικής προτεραιότητας για Έξυπνη Εξειδίκευση σε περιφερειακή βάση (χωρικά προσανατολισμένη) η ΠΣΤΕ έχει νέες ενισχυμένες προοπτικές λόγω των εξειδικεύσεων της επ' ωφελεία του συνολικού κοινοτικού χώρου να ανατάξει την αδυναμία της στο τομέα της έλλειψης πανεπιστημιακών δομών και υποδοχέων πανεπιστημιακών και ερευνητικών και καινοτομίας μέσω των δικτυώσεων με άλλες περιφερειακές δομές και σε συνεργασία και ανάδειξη των εξειδικευμένων πανεπιστημιακών δομών και επιχειρηματικών πρωτοβουλιών διεθνούς ενδιαφέροντος στους τομείς εξειδίκευσής της που ήδη διαθέτει και έχει δρομολογήσει στα πλαίσια των κοινοτικών πολιτικών και προγραμμάτων της τελευταίας δεκαετίας.

Η ανάδειξη πόλων με ισχυρή ανταγωνιστικότητα στην Περιφέρεια της Ε.Ε. θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα της Ε.Ε. και θα προωθήσει την περιφερειακή της πολιτική και την πολιτική συνοχής.

Ως προς τις διαπεριφερειακές ενότητες:

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αποτελεί κατ' εξοχή «εσωτερική ως προς τη στεριά Περιφέρεια» της ελληνικής χερσονήσου και της Ε.Ε. και εντάσσεται γεωγραφικά σε διασυνοριακές χωρικές ενότητες της Ε.Ε. ή του ευρύτερου μεσογειακού χώρου δια του θαλάσσιου χώρου της. Οι διαπεριφερειακές της σχέσεις με τις λοιπές περιφερειακές χωρικές οντότητες εντάσσονται στα πλαίσια δικτυώσεων συνεργασίας και ανταλλαγών χωρίς ειδική χωρική συνέχεια.

Οι διαπεριφερειακές ευρύτερες χωρικές ενότητες εδαφικής θαλάσσιας διεπαφής που ενδιαφέρουν τη Περιφέρεια για την χωρική ένταξή της στο ευρύτερο διαπεριφερειακό διεθνικό ευρωπαϊκό χώρο είναι (Χάρτης Α.1):

- Η Μακροπεριφέρεια της Ε.Ε. «Αδριατικής / Ιονίου» με την οποία επικοινωνεί δια του θαλάσσιου διαδρόμου «Βαλτικής - Αδριατικής» της Ε.Ε. μέσω του Κορινθιακού Κόλπου και του Ιονίου Πελάγους. Στη Μακροπεριφέρεια αυτή συνυπάρχει με τις ελληνικές Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ηπείρου με τις οποίες αποτελεί τη Μέγα Περιφέρεια NUTS 1 της Κεντρικής Ελλάδας ομοίως στα πλαίσια της Ε.Ε. Η διαπεριφερειακή συνεργασία προτείνεται να έχει κατεύθυνση στον τομέα του Τουρισμού Κρουαζιέρας με ένταξη του Λιμένα της Ιτέας και κυκλώματος πολιτιστικών και τουριστικών πόλων με κέντρο το πόλο των Δελφών (UNESCO) καθώς Εμπορευματικές και Ειδικές θαλάσσιες μεταφορές, τη θαλάσσια ρύπανση καθώς και τα φαινόμενα της διάβρωσης των ακτών και τη προσαρμογή στη κλιματική αλλαγή.
- Η Μακροπεριφέρεια της Ε.Ε. της Θαλάσσιας Λεκάνης της Μεσογείου για τις παράκτιες περιφέρειες που περιλαμβάνει όλες τις παράκτιες περιφέρειες του κοινοτικού νότου και έχει κυρίως αντικείμενο διαπεριφερειακής συνεργασίας την διαχείριση των παράκτιων περιοχών.

- Ο Χώρος Μεσογειακής Συνεργασίας που αφορά όλες τις παράκτιες περιφέρειες – Κράτη Μέλη της Μεσογείου και του Αιγαίου Πελάγους. Επικοινωνεί μέσω των Πανευρωπαϊκών Διαδρόμων Θαλάσσιων Μεταφορών. Στη Μακροπεριφέρεια αυτή ενδιαφέρει η συνύπαρξη με τις ελληνικές Περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου. Η διαπεριφερειακή συνεργασία προτείνεται να έχει κατεύθυνση στον τομέα του Τουρισμού Σκαφών Αναψυχής, με ένταξη του Λιμένα της Κύμης στο κύκλωμα τουριστικών λιμένων και τις θαλάσσιες μεταφορές του Αιγαίου, κυρίως του Βορείου, και τη θαλάσσια ρύπανση και του πόλου των Δελφών (Ευρωπαϊκό Κέντρο Δελφών) ως Κέντρου Μεσογειακής Πολιτιστικής Συνεργασίας με στόχο την προώθηση της ιστορίας και του πολιτισμού και της διατήρησης των αρχαιολογικών χώρων παγκόσμιας κληρονομιάς της Μεσογείου.

Στρατηγική, στόχοι, άξονες και κατευθύνσεις

Μετά τα ανωτέρω στρατηγικοί στόχοι του ΠΠΧΣΑΑ είναι :

- Η αναβάθμιση της γεωπολιτικής θέσης (κρίσιμα μεγέθη επιρροής-εξάρτησης - αναγνωρισιμότητα) και της ελκυστικότητας (αστικοποίηση, ποιότητα φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος - ποιοτικές υπηρεσίες ιδίως ανώτατη εκπαίδευση και έρευνα και αναβαθμισμένη απασχόληση) μέσω της ενδυνάμωσης των λειτουργιών διαπεριφερειακής εμβέλειας, αύξησης της δικτύωσης/ συνεργασίας και ανάδειξης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων στα επιμέρους πεδία με υλικές και άυλες παρεμβάσεις.
- Η δυναμική ενσωμάτωση της Περιφέρειας στον υπερκείμενο διεθνή / ευρωπαϊκό οικονομικό χώρο με εξειδικευμένη και τεχνολογικά ενισχυμένη παραγωγική ταυτότητα και εξωτερική ανταγωνιστικότητα σε συνθήκες οικονομικής μεγέθυνσης , βιώσιμης χωρικής ανάπτυξης με ιδιαίτερη ανάδειξη της διατήρησης και προστασίας των φυσικών και πολιτιστικών πόρων διεθνούς εμβέλειας σε παράγοντα ανάπτυξης.

Οι επιχειρησιακές αναπτυξιακές κατευθύνσεις υλοποίησης του παραπάνω στόχου είναι :

- Προώθηση / Αύξηση γεωπολιτικών συνεργασιών και διαπεριφερειακών δικτύσεων με αξιοποίηση των νέων δυνατοτήτων της Περιφέρειας και των πολιτικών της Ε.Ε. και της χώρας.
- Ενίσχυση εξωτερικής ανταγωνιστικότητας μέσω των πολιτικών έξυπνης εξειδίκευσης του Ε' ΚΠΣ.
- Προώθηση δικτύσεων διοικητικών διαχειριστικών αρχών ή φορέων χωρικών ενοτήτων για μεταφορά τεχνογνωσίας και πολιτισμική κινητικότητα.
- Ανάδειξη πόλεων, τόπων, πόρων και υποδομών διεθνούς/εθνικής εμβέλειας στη παραγωγική διαδικασία και στην εγκατάσταση και διαμονή, αξιοποιώντας νέα ποιοτικά πρότυπα παραγωγής, κατανάλωσης και συνθηκών ποιότητας ζωής και ανάδειξης και προστασίας του περιβάλλοντος.

- Ανάδειξη της ΠΣΤΕ ως πόλου με ισχυρή περιφερειακή ανταγωνιστικότητα στην Ε.Ε. και Έξυπνη Εξειδίκευση.

Οι ειδικές στρατηγικές χωρικές κατευθύνσεις είναι:

- Χρησιμοποίηση προτύπων σχεδιασμού που θα συνδυάζουν επιλεγμένα αστικά κέντρα και δίκτυα με συγκεκριμένη στρατηγική μεγέθυνσης μέσω και αποτελεσμάτων για τομείς εξαιρετικότητας (συγκριτικού πλεονεκτήματος) της ΠΣΤΕ με αναφορά σε ευρύτερους χώρους συνεργασίας (από την πόλη, στην περιφέρεια, στη μακρο-περιφέρεια, στο διεθνή χώρο).
- Προώθηση ένταξης της ΠΣΤΕ στις Μακρο-Περιφέρειες και Χώρους Συνεργασίας που περιγράφησαν ανωτέρω μέσω δικτυώσεων και συνεργασιών με τις Περιφέρειες και τις πόλεις που συμμετέχουν σ' αυτές.
- Επικέντρωση στη διεθνή διαπεριφερειακή συνεργασία και δικτύωση στους τομείς της «Έξυπνης Εξειδίκευσης» σε εξειδικευμένους τομείς-πόλους ισχυρής αναγνωρισιμότητας και τα αστικά κέντρα που γειτνιάζουν όπως πολιτιστικός πόλος Δελφών/Αμφισσας/Ιτέας, Πόλοι Μεταλλουργίας Νικελίου Αλουμινίου.
- Συμμετοχή σε Δίκτυα Πόλεων και Περιφερειών της ΕΕ για την προώθηση μέσω των προγραμμάτων Διαπεριφερειακής Συνεργασίας της Ε.Ε. (Intereg): Δικτύου Περιφερειών με εξειδίκευση στην Εξόρυξη – Μεταλλουργία και στόχο την τεχνολογία ανακύκλωσης – αποκατάστασης τοπίων, Διεθνούς / Μεσογειακού Δικτύου Πόλεων Μεσογειακών Πολιτισμών με Κέντρο το δίπολο Δελφοί (Ομφαλός της γης) – Θερμοπύλες (Αμφικτιονίες) και στόχο την ειρηνική πολιτιστική συνεργασία.
- Ένταξη στα Δίκτυα Περιφερειακών και Εθνικών Πάρκων των Κρατών Μελών τη Ε.Ε. των Περιοχών NATURA 2000 και των Εθνικών Δρυμών της ΠΣΤΕ και προώθηση πιλοτικού προγράμματος ανταλλαγής τεχνογνωσίας για την λειτουργία πρότυπου Περιφερειακού Πάρκου Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος για την διατήρηση και ανάδειξη της εκτεταμένης ορεινής αμιγούς και εξαιρετικά καθαρής ορεινής φύσης και αντιπροσωπευτικής παραδοσιακής κληρονομιάς της Ευρυτανίας.
- Ένταξη στο Ε' ΚΠΣ της ΠΣΤΕ ως πόλου με ισχυρή ανταγωνιστικότητα και έξυπνη εξειδίκευση με στόχο διακριτή θέση στο Κοινοτικό Σύστημα Περιφερειών - «πόλων».

Θέση και ρόλος στο διεθνές και ευρωπαϊκό χωρικό σύστημα

Δυνατότητες / Προοπτικές

Στο ως άνω διεθνές και ευρωπαϊκό χωρικό σύστημα η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας:

- Είναι μία «εσωτερική παράκτια» περιφέρεια της ελληνικής χερσονήσου με διακριτή θέση λόγω της άμεσης γειτνίασης της με τη Διεθνή Μητρόπολη και Διεθνή Πύλη της Αθήνας-Αττικής, της θέσης της στον ευρω-διάδρομο IV διασύνδεσης «Βόρειας Ευρώπης – Βαλκανίων – Ελληνικής Χερσονήσου – Κύπρου – Ανατολικής Μεσογείου – Ασίας» του ΔΕΔ-Μ της Ε.Ε. που τη διασχίζει μέσω του οδικού και σιδηροδρομικού ΠΑΘΕ, των εκτεταμένων ακτών της και του ιδιότυπου νησιωτικού

- της τμήματος που της εξασφαλίζει ρόλο διεπαφής με τους θαλάσσιους διεθνείς διαδρόμους της Κεντρικής και Ανατολικής Μεσογείου και του Αιγαίου. Κατατάσσεται έτσι στις περιφέρειες με σχετική περιφερειακότητα ως προς την κεντρική Ε.Ε. και σχετική κεντρικότητα ως προς τον κέντρο-ανατολικό μεσογειακό χώρο.
- Τα δύο μεγαλύτερα αστικά της κέντρα της Λαμίας και της Χαλκίδας πληρούν τις προϋποθέσεις ανάδειξής τους σε Λειτουργικές Αστικές Περιοχές του αστικού δικτύου της Ε.Ε. στη τάξη των περιφερειακών κέντρων μεσαίου μεγέθους τόσο λόγω του μεγέθους τους (αστικός πληθυσμός πάνω από 100.000 κατ. και επιρροή 200.000 κατ.) όσο και των ρόλων τους στο περιφερειακό σύστημα, η Λαμία σε στρατηγική θέση, διοικητική έδρα, κόμβος συνδυασμένων μεταφορών-πύλη στο πρωτεύον δίκτυο ΔΕΔ-Μ με δυνατότητα άμεση έλξης επενδύσεων στο τουρισμό και τις μεταφορές και με σημαντική ενδοχώρα ενδοπεριφερειακής και διαπεριφερειακής εμβέλειας και η Χαλκίδα σε ελκτική θέση σε σχέση με τη μητρόπολη της Αθήνας και δυνατότητες έλξης πληθυσμού και δραστηριοτήτων απ' αυτή, θαλάσσιος κόμβος στο δευτερεύον δίκτυο ΔΕΔ-Μ και με σημαντική ενδοπεριφερειακή ενδοχώρα.
  - Έχει πολύ υψηλή θέση στον τομέα της βιοποικιλότητας, της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και των πόρων στην Ε.Ε. και διεθνώς λόγω του πολύπλοκου γεωγραφικού χαρακτήρα της με τον ιδιότυπο νησιωτικό χώρο, τις εκτεταμένες ορεινές περιοχές (47,4% της έκτασής της) που καταλήγουν σε στενές πεδινές περιοχές και επιμήκεις ακτές, τους πολυπληθείς υγρότοπους και τις εσωτερικές θάλασσες, τα πολιτιστικά τοπία και μνημεία Διεθνούς Πολιτιστικής Κληρονομιάς (UNESCO WORLD HERITAGE), τις προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου NATURA 2000, τους οрукτούς πόρους ευρωπαϊκού κοινοτικού ενδιαφέροντος και των υδάτινων πόρων.
  - Προγραμματίζεται να κατέχει κομβική θέση στο Πρωτεύον (Κορμού - Κεντρικό) Διευρωπαϊκό Δίκτυο Συνδυασμένων Οδικών και Σιδηροδρομικών και στο Δευτερεύον (Εκτεταμένο - Περιφερειακό) Δίκτυο Οδικών και Θαλάσσιων Μεταφορών (Καν. Ε.Ε. αριθμ. 1315/2013), στην Κεντρική Ελλάδα προς Κεντρική Ευρώπη / Ανατολή μέσω Διαδρ. 4 και Αδριατικό Διάδρομο / Κεντρική Μεσόγειο, και τις διεπαφές της με το Αιγαίο Πέλαγος προς Ανατολική Ευρώπη. Η θέση αυτή καταγράφεται στους Χάρτες που ακολουθούν και αναδεικνύουν την εικόνα του μεσοπρόθεσμου μέλλοντος (2020) της Περιφέρειας με βάση τις υπάρχουσες, δρομολογημένες και προγραμματισμένες για υλοποίηση παρεμβάσεις (έργα και δράσεις) στις μεταφορές.
  - Έχει δυνατότητα διακριτής θέσης στην Ε.Ε. λόγω της σημαντικής παρουσίας της την τελευταία δεκαετία στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και στον προγραμματισμό για μεσοπρόθεσμη υλοποίηση σημαντικών κόμβων και δικτύων διανομής και αποτελεί έτσι εν δυνάμει σημαντικό κρίκο σ' ένα διευρυμένο ευρωπαϊκό δίκτυο παραγωγής και διανομής ενέργειας από ΑΠΕ.

Στρατηγική, στόχοι, άξονες και κατευθύνσεις

Μετά τα ανωτέρω στρατηγικός στόχος του ΠΠΧΣΑΑ είναι :

- ισόρροπη δυναμική ένταξη της Περιφέρειας ΣΤΕ στο χωρικό σύστημα της Ε.Ε. που θα την τοποθετεί σε κομβική θέση-χερσαία πύλη προς την κεντρική /ανατολική Ευρώπη και το Αιγαίο στα διασυνδεδεμένα διευρωπαϊκά δίκτυα υποδομών εμπορευματικών μεταφορών, σε κομβική θέση στα δίκτυα ενέργειας, θα εξασφαλίζει διακριτή θέση στα κύρια αστικά της κέντρα στο αστικό σύστημα της Ε.Ε. και θα την εντάσσει στα δίκτυα διαχείρισης και τουριστικής ανάδειξης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Ε.Ε.

Οι επιχειρησιακές αναπτυξιακές κατευθύνσεις υλοποίησης του παραπάνω στόχου είναι :

- Αξιοποίηση των πολιτικών και προγραμμάτων ολοκλήρωσης των ΔΕΔ-Μ Κορμού του Οδικού και Σιδηροδρομικού Δικτύου και προώθηση των ΔΕΔ-Μ του εκτεταμένου Οδικού Δικτύου με έμφαση στους αστικούς κόμβους των ΔΕΔ-Μ.
- Ανάδειξη της θέσης της Περιφέρειας στα διεθνή χωρικά δίκτυα πολιτιστικών διαδρομών στο τομέα της προστασίας και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς τόσο παγκόσμιας (UNESCO)όσο και ευρωπαϊκής (Συμβούλιο Ευρώπης).
- Προώθηση ολοκληρωμένων σχεδίων διασύνδεσης μέσω των υποδομών μεταφορών των ιστορικών φυσικών και πολιτιστικών πόρων και χώρων της ευρύτερης Μεσογείου.

Οι ειδικές στρατηγικές χωρικές κατευθύνσεις είναι:

- Άμεση προώθηση ως κοινού ενδιαφέροντος ευρωπαϊκού (Ε.Ε.) ενδιαφέροντος του Διαγώνιου Οδικού Άξονα των ΔΕΔ «Λαμία – Άμφισσα – Πάτρα» ως εναλλακτική διαδρομή του ΠΑΘΕ σε καθεστώς πολιτικών χαμηλού άνθρακα, υποστήριξης του κόμβου των ΔΕΔ-Μ στη Λαμία και άνοιγμα της Περιφέρειας στον μακροπεριφερειακό χώρο της Κεντρικής Μεσογείου και της Αδριατικής μέσω του τουριστικού λιμένα της Ιτέας ως λιμένα κρουαζιέρας και της διαπεριφερειακής συνεργασίας.
- Ενίσχυση του ρόλου της στον ευρω-διάδρομο με την εξασφάλιση της υλοποίησης του προγραμματιζόμενου εμπορευματικού σταθμού μεταξύ του σιδηροδρομικού και οδικού ΠΑΘΕ στην περιοχή της Λαμίας και την ανάδειξη της σε αστικό κόμβο του ΔΕΔ-Μ και ηπειρωτική πλατφόρμα υλικοτεχνικής υποστήριξης και τον προγραμματισμό λειτουργίας θαλάσσιας πλατφόρμας διεπαφής με το νησιωτικό χώρο της Χαλκίδας.
- Ένταξη της Λαμίας και της Χαλκίδας στο κοινοτικό αστικό σύστημα και τα προγράμματα «Βιώσιμης αστικής ανάπτυξης» ως λειτουργικές αστικές περιοχές περιφερειακά κέντρα «μεσαίου μεγέθους».
- Προώθηση της ολοκλήρωσης του εκτεταμένου οδικού δικτύου των ΔΕΔ-Μ και ένταξη σ' αυτά του τμήματος «Χαλκίδα – Κύμη» και του λιμένα της Κύμης ως συμπληρωματικό του λιμένα της Χαλκίδας.

- Ταχεία ολοκλήρωση των εξελισσόμενων έργων του οδικού και σιδηροδρομικού ΠΑΘΕ και του Ε65.
- Ανάδειξη των διεθνών πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας ως κόμβων διεθνούς πολιτιστικού και τουριστικού προορισμού με επίκεντρο τους Δελφούς και υλική και άυλη διασύνδεση με άλλους παρόμοιους προορισμούς στη Μεσόγειο.
- Συμμετοχή σε Δίκτυα Πόλεων της ΕΕ για την προώθηση μέσω των προγραμμάτων Διαπεριφερειακής Συνεργασίας της Ε.Ε. (Interreg) : Δικτύου Περιφερειών με εξειδίκευση στην Εξόρυξη – Μεταλλουργία και στόχο την τεχνολογία ανακύκλωσης – αποκατάστασης τοπίων, Διεθνούς / Μεσογειακού Δικτύου Πόλεων Μεσογειακών Πολιτισμών με Κέντρο το δίπολο Δελφοί (Ομφαλός της γης) – Θερμοπύλες (Αμφικτιονίες) και στόχο την ειρηνική πολιτιστική συνεργασία.
- Ένταξη στα Δίκτυα Περιφερειακών και Εθνικών Πάρκων των Κρατών Μελών τη Ε.Ε. των Περιοχών NATURA 2000 και των Εθνικών Δρυμών της ΠΣΤΕ και προώθηση πιλοτικού προγράμματος ανταλλαγής τεχνογνωσίας για την λειτουργία πρότυπου Περιφερειακού Πάρκου Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος για την διατήρηση και ανάδειξη της εκτεταμένης ορεινής αμιγούς και εξαιρετικά καθαρής ορεινής φύσης και αντιπροσωπευτικής παραδοσιακής κληρονομιάς της Ευρυτανίας.

B.1.1.α2. Θέση και ρόλος της Περιφέρειας στον εθνικό χώρο

Γενικά

Ο συνδυασμός των σημερινών δεδομένων της Περιφέρειας έναντι των αναπτυξιακών επιλογών της χώρας, των εξελισσόμενων μεγάλων Έργων και Δράσεων των προγραμματιζόμενων για ολοκλήρωση στην προσεχή (μεσοπρόθεσμα) περίοδο αναπτυξιακού προγραμματισμού του Ε' ΚΠΣ (2020+) και του Κοινοτικού Προγραμματισμού για τις κοινές υποδομές Διευρωπαϊκών Δικτύων (2023+), και των εξελίξεων που επιφέρουν στο χωροταξικό σχεδιασμό της χώρας είναι οι κυρίαρχοι παράμετροι πεδίων στρατηγικής και επιλογών για το ΠΠΧΣΑΑ (Χάρτες Α.2. και Α.2α) για την ισότιμη ανάδειξη της θέσης και του ρόλου της ΠΣΤΕ στον εθνικό χώρο.

Παράλληλα η διαπεριφερειακή δυναμική και οι διεργασίες που απορρέουν στη βάση ανοιχτών ζητημάτων και χώρων διαχείρισης πέραν των διοικητικών συνόρων στις ανταλλαγές σε τομείς συγκριτικών πλεονεκτημάτων της ΠΣΤΕ αλλά και ιστορικής πολιτιστικής συνέχειας και συνέχειας των φυσικών και γεωγραφικών στοιχείων του περιβάλλοντος (κατ' εξοχή υπερβατικών των συνόρων) αποτελούν επίσης παραμέτρους και πεδία στρατηγικής για το ΠΠΧΣΑΑ.

Τα κύρια πεδία στρατηγικής που εξετάζει το ΠΠΧΣΑΑ αλληλοτροφοδοτούμενα με τα πεδία στρατηγικής του προηγούμενου κεφαλαίου και εξειδικευόμενα συνδέονται με:

- Την ειδικότερη θέση της περιφέρειας στην οικονομία και το παραγωγικό εθνικό σύστημα και τον αναπτυξιακό προγραμματισμό σε

0 50 100 200 Kilometers

ΧΑΡΤΗΣ Α.2

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΟ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΠΟΛΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Μεγιστότατος
- Πρωτεύουσες Εθνικοί Πόλεις
- Δευτερεύουσες Εθνικοί Πόλεις
- Λοιποί Εθνικοί Πόλεις

ΑΞΟΝΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Κόκκινος χερσαίο άξονας ανάπτυξης
- Πράσινο θαλάσσιος άξονας ανάπτυξης
- Κίτρινος Συνοριακός

ΠΟΛΥΠΟΛΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟ ΣΥΜΠΛΗΓΜΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

- Κόκκινος αναπτυξιακός άξονας
- Παράγει υψηλά ποσοστά πολιτιστικού συμπλέγματος
- Εξαιρ.: κίτρινο λειτουργικός άξονας με προτεραιότητα γέφυρα & κρήνη

ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΙΚΕΣ-ΛΙΜΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

- Διεθνής Αεροπορικοί Ηαβίτι
- Κόκκινος Διεθνής Αερολιμένες
- Εθνικός εμπορευματικός ή/και επιβατικός Αερολιμένες
- Κόκκινος Διεθνής Θαλάσσιος Πόλεις - Λιμένες
- Λιμένες Διεθνούς Εμπορευματικής και Εθνικής Στρατός
- Λιμένες Παραρτηματικής Στρατός
- Ειδικευμένοι Λιμένες Εμπορευματοκιβωτίων

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ

- IV
- VI
- VII
- X
- XI
- XII
- Εθνικό Οδικό Δίκτυο
- Θέση της Περιφέρειας

Ποσοστό Αναγωγής 2012	ΑΕΠ κατά κεφαλή 2010	
	Μεγαλύτερο του μέσου εθνικού	Μικρότερο του μέσου εθνικού
Μικρότερο του μέσου εθνικού		
Μεγαλύτερο του μέσου εθνικού		

ΧΑΡΤΗΣ Α.2α:
ΣΕΝΑΡΙΟ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΙΚΟΝΑ 2021+
EDP S.A.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ > 3 εκ. κατ.
 Λειτουργική Αστική Περιοχή
 ΛΑΠ > 200.000 κατ.
 ΛΑΠ > 150.000 κατ.
 ΛΑΠ > 100.000 κατ.
 ΛΑΠ > 50.000 κατ.
 ΆΛΛΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ
 ΠΟΛΗ ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΥΛΗ
 ΕΔΡΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

ΔΔΜ - ΚΕΝΤΡΙΚΟ
 ΔΔΜ - ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟ
 ΛΟΙΠΟ ΕΘΝΙΚΟ

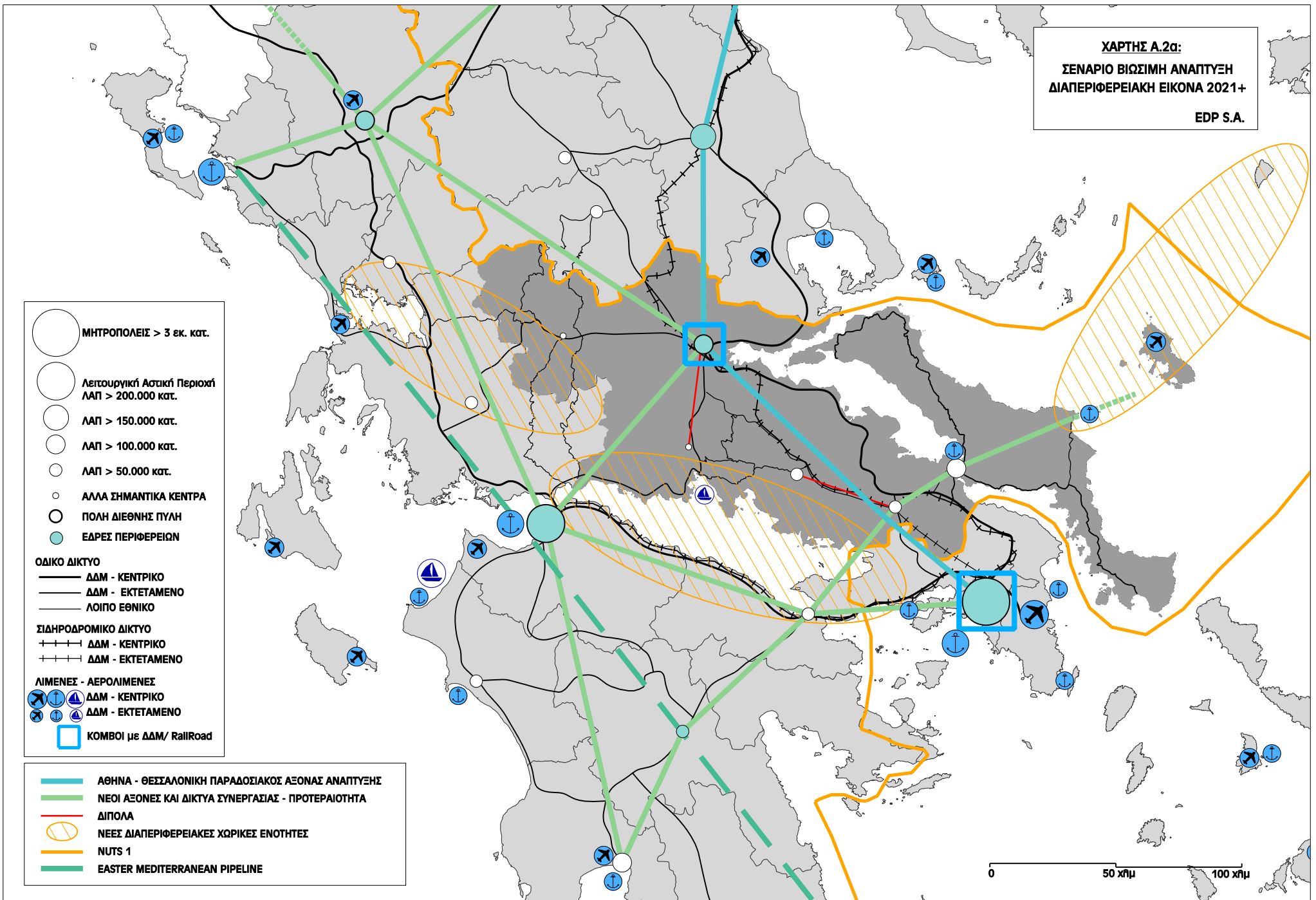
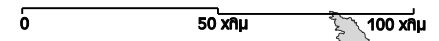
ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

ΔΔΜ - ΚΕΝΤΡΙΚΟ
 ΔΔΜ - ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟ

ΛΙΜΕΝΕΣ - ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΕΣ

ΔΔΜ - ΚΕΝΤΡΙΚΟ
 ΔΔΜ - ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟ
 ΔΔΜ - ΚΕΝΤΡΙΚΟ
 ΔΔΜ - ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟ
 ΚΟΜΒΟΙ με ΔΔΜ/ RailRoad

ΑΘΗΝΑ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
 ΝΕΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ
 ΔΙΠΟΛΑ
 ΝΕΕΣ ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
 NUTS 1
 EASTER MEDITERRANEAN PIPELINE

συμπληρωματικότητα με τα χαρακτηριστικά της στο διεθνές/ευρωπαϊκό παραγωγικό σύστημα και τις επιλεγείσες στρατηγικές κατευθύνσεις.

- Τη θέση της ΠΣΤΕ στο εθνικό γεωπολιτικό περιφερειακό σύστημα όπως διαμορφώνεται με τις ευρύτερες χωρικές ενότητες ή δικτυώσεις που δημιουργούν οι λειτουργικές και διοικητικές σχέσεις μέσω των ασκούμενων χωρικών πολιτικών και ανταλλαγών /συνεργασιών για απόκτηση κρίσιμης μάζας και δυνατότητα πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων στη διαχείριση ολοκληρωμένων χωρικών συστημάτων.
- Τη σχέση της περιφέρειας με το εθνικό χωρικό σύστημα όπως διαμορφώνεται ως πλέγμα των δικτύων υποδομών και των πυλών και αξόνων ανταλλαγών και επικοινωνιών , των αστικών κέντρων – πόλων ανάπτυξης και του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.
- Τις ευρύτερες χωρικές ενότητες ή δικτυώσεις εντός τους εθνικού χώρου που δημιουργούν οι στόχοι για τον υπερκείμενο διεθνή χώρο και συμπληρωματικές δυνατότητες και προοπτικές εντός του εθνικού χώρου, οι λειτουργικές σχέσεις μέσω των ασκούμενων χωρικών πολιτικών και ανταλλαγών / συνεργασιών για απόκτηση κρίσιμης μάζας κλπ.

Οικονομική θέση – ανταγωνιστικότητα

Δυνατότητες / Προοπτικές

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είναι η δεύτερη σε έκταση περιφέρεια της ελληνικής χερσονήσου και επικράτειας (15.549 Km²) με μόνιμο πληθυσμιακό μέγεθος της τάξης των 600.000 κατοίκων (συμπεριλαμβανομένων των αλλοδαπών), εποχιακό πληθυσμό Βης Κατοικίας που ξεπερνά το μέσο όρο σε ποσοστό και περίοδο κατοίκησης λόγω της άμεσης γειτονίας της με την Αθήνα, πρωτεύουσα πηγή των εποχιακών μετακινήσεων του ελληνικού χώρου και σημαντικό ποσοστό μετακινούμενων εργαζόμενων από την Αθήνα προς τον βιομηχανικό πόλο «Οινοφύτων – Σχηματαρίου» και των επεκτάσεών του προς Θήβα και Χαλκίδα.

Έχει διακριτή κεντρική οικονομική θέση με ισχυρή παραγωγική βάση και πόρους, έλκει ισχυρούς επιχειρηματικούς ομίλους που δραστηριοποιούνται σ' αυτήν και διασυνδέονται με τους ενδογενείς πόρους της καθώς και δραστηριότητες και εργαζόμενους από την Αθήνα στην αγορά της οποίας έχει μεγάλη εις βάθος της έκτασής της προσπελασιμότητα λόγω της άμεσης γεινίαςης μ' αυτή και ταχέων συνδέσεων οδικών και σιδηροδρομικών. Οι συνδέσεις αυτές βελτίωσαν την τελευταία δεκαετία τη θέση της ως προς την παραδοσιακή κατεύθυνση προς Αθήνα και όχι προς νέες εσωτερικές αγορές και χώρους επιτείνοντας την οικονομική ανισορροπία.

Μέχρι την τρέχουσα οικονομική κρίση είχε δεσπόζουσα θέση στη συμμετοχή στο ΑΕΠ λόγω κυρίως του ισχυρού δευτερογενή της και του ανερχόμενου τριτογενή και παρόλη την μειωμένη ανάδειξη του ισχυρού σε πόρους πρωτογενή τομέα της. Η οικονομική κρίση έχει επιφέρει σημαντικές αρνητικές αλλαγές που αναπτύσσονται εκτενώς στο σχετικό κεφάλαιο της μελέτης.

Παράλληλα η βιομηχανική δραστηριότητα τόσο λόγω της διασύνδεσής της με την εξόρυξη και την κατεργασία των ΟΠΥ (βαριά βιομηχανία) όσο την άναρχη

συσσώρευση στην άτυπη βιομηχανική ζώνη των «Οινοφύτων – Σχηματαρίου» χωρίς υποδομές και κανόνες προστασίας των υδατικών και των αγροτικών πόρων έχει δημιουργήσει σημαντικά περιβαλλοντικά ζητήματα. Τα προβλήματα αυτά έχουν αποτελέσει πεδία επέμβασης με θετικά αποτελέσματα στην κατεύθυνση της εισαγωγής καινοτομικών μεθόδων αντιμετώπισης στην παραγωγική διαδικασία με κατεύθυνση την «περιβαλλοντική βιομηχανική εξειδίκευση» ενώ δεν έχουν ακόμα επιλύσει τα θέματα του προγραμματισμού της βιώσιμης χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης των εγκαταστάσεων, τη συνύπαρξη των χρήσεων γης και της αντοχής των πόρων.

Στα άμεσα ως άνω περιβαλλοντικά ζητήματα προστίθεται το ζήτημα του επιτεινόμενου κόστους μεταφορών στα πλαίσια και σε συνθήκες μείωσης εισοδημάτων των πολιτικών «καθαρού άνθρακα» για τις μετακινήσεις των εργαζομένων «Αττική – Στερεά» και των στρατηγικών επιλογών του περιφερειακού και χωρικού σχεδιασμού της Μητροπολιτικής Περιφέρειας Αθήνας – Αττικής για αναδιάταξη των βιομηχανικών χωροθετήσεων και των μετακινήσεων με συγκράτηση / επαναφορά της βιομηχανικής δραστηριότητας εντός Αττικής.

Σε επίπεδο Κοινοτικό όπως ανεφέρθη ήδη και εντονότερα σε Εθνικό η Περιφέρεια έχει ρόλο βιομηχανικού «πόλου» με εξειδίκευση στην αγροτοδιατροφική βιομηχανία που συνδέεται με τον πλούσιο σε πόρους πρωτογενή της τομέα (βιομηχανία παραγωγής τροφίμων φυτικής και ζωικής παραγωγής, αλιείας και υδατοκαλλιεργειών), και στην εξόρυξη ΟΠΥ και στη μεταλλουργική βιομηχανία που συνδέεται μ' αυτή, τη σωληνουργία και στη βιομηχανία τσιμέντου και οικοδομικών υλικών και τις μεταφορές λόγω της κομβικής του θέσης (πλωτές μεταφορές μέσω πορθμείων κυρίως) και της εξαγωγικής του βιομηχανίας. Ενώ έχει ανερχόμενη εξειδίκευση:

- στον τομέα της ενέργειας αφού αναδείχτηκε σε πρωτεύοντα προορισμό ανάπτυξης των ΑΠΕ και ειδικών μορφών εξοικονόμησης ενέργειας στη βιομηχανία (ΣΗΘΥΑ) με θετικά αποτελέσματα στην εξειδίκευση του τεχνικού της ανθρώπινου δυναμικού και την ενεργειακή της αυτονομία,
- στον εναλλακτικό ορεινό τουρισμό,
- σε πρωτοποριακές εφαρμογές διαχείρισης/ ανακύκλωσης/ επανάχρησης ειδικών βιομηχανικών απορριμμάτων και αποβλήτων (ΛΑΡΚΟ – Αλουμίνιο Α.Ε.).

Ως προς τις προοπτικές, εκτιμάται ότι η Περιφέρεια έχει δυνατότητες σημαντικής αναβάθμισης της θέσης της στο άμεσο μέλλον για τους παρακάτω λόγους.

Όπως ήδη αναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, η ελληνική κρίση οδηγεί στην ανάγκη αναθεώρησης της αναπτυξιακής διαδικασίας της χώρας και των επιλογών της ελληνικής οικονομίας και ως εκ τούτου και της περιφερειακής οικονομίας με κατεύθυνση εξαγωγική και προώθηση της Εξειδίκευσης.

Στους περισσότερους από τους προτεινόμενους τομείς εξειδίκευσης της ελληνικής οικονομίας, η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας εμφανίζει εξαιρετικότητα που είτε έχει δώσει δυνατότητα εξειδίκευσης ή είτε έχει αναδείξει νέες δυνατότητες εξειδίκευσης είτε έχει προοπτικές ανάδειξης εξειδίκευσης. Ειδικότερα:

- Η Περιφέρεια έχει ήδη αναπτύξει, όπως προαναφέραμε, στο επίπεδο των προωθούμενων αναδυόμενων εξειδικεύσεων εξειδικεύσεις που τη θέτουν σε πλεονεκτική θέση ενώ στη διασυννοριακή περιοχή με την Αττική υπάρχουν επιπλέον δυνατότητες συμπληρωματικών εξειδικεύσεων μετά από τη λύση των προβλημάτων του τύπου της ανάπτυξης που πρέπει να προωθηθεί.
- Σε σχέση με τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις, η Περιφέρεια αποτελεί δυνητικό τόπο προορισμού μέσω των μεγάλων οικονομικών ομίλων που δραστηριοποιούνται σ' αυτή κυρίως στον τομέα των Ορυκτών Πόρων και της Μεταλλουργίας και των ΑΠΕ και προγραμματίζεται να επεκτείνει την εμβέλειά της στους τομείς του Ειδικού Τουρισμού (Ιαματικός – Ιατρικός – Ειδικός Παραθεριστικός) μέσω των δρομολογημένων Στρατηγικών Επενδύσεων και της αξιοποίησης της Δημόσιας Περιουσίας μέσω του ΤΑΙΠΕΔ (ΛΑΡΚΟ – Ιαματικά Κέντρα Καμένων Βούρλων – Θερμοπηλών – Υπάτης).
- Έχει συντριπτικά συγκριτικά πλεονεκτήματα που συνδέονται με τους πόρους και τις υποδομές της καθώς και την κομβική της θέση που της εξασφαλίζει «κεντρικότητα και αγορές» στον ελληνικό και διεθνή χώρο στους τομείς του πολιτιστικού τουρισμού (Δελφοί κλπ.), του ορεινού τουρισμού (χιονοδρομικά – Φύση), του ιατρικού τουρισμού (ιαματικοί πόροι / bien etre) και παραθεριστικού τουρισμού ιδιαίτερα συνδεδεμένων με τη μεγάλη ηλικία και τη φροντίδα των ηλικιωμένων.

Εκτιμάται έτσι ότι το ΑΕΠ της Περιφέρειας θα ανακάμψει από τη μείωση που έχει υποστεί λόγω της κρίσης σε απόλυτα και σχετικά ως προς την Ε.Ε. μεγέθη, διατηρώντας σε ισχύ τους στόχους του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ για διακριτή θέση στις αναπτυσσόμενες σε πραγματικούς όρους περιφέρειες στο κοινοτικό χώρο και σε υψηλή θέση στον εθνικό χώρο με την προϋπόθεση την εξαγωγική κατεύθυνση σε τομείς εξειδίκευσής τους και προτεραιότητας της εθνικής και περιφερειακής στρατηγικής και ταυτόχρονα τη έξυπνη περιφερειακή εξειδίκευση στα πλαίσια της Στρατηγικής Ευρώπης 2020, και του ΣΕΣ 2014-2020 που την υλοποιεί μέσω του Ε'ΚΠΣ και του ΠΕΠ της ΠΣΤΕ, όπως ήδη αναπτύξαμε ως επιλογή του νέου ΠΠΧΣΑΑ στο προηγούμενο κεφάλαιο.

Σε σχέση με τη γενική οικονομική εξειδίκευση / λειτουργία η Περιφέρεια θα πρέπει να εξακολουθήσει να διεκδικεί όπως και στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ σημαντική θέση:

- στη μεταλλουργία και τους ορυκτούς πόρους
- τους πολιτιστικούς και φυσικούς πόρους και τον ειδικό τουρισμό
- στο σύστημα συνδυασμένων μεταφορών
- στη γεωργική παραγωγή και τη βιομηχανία τροφίμων.

Επιπρόσθετα θα πρέπει να αναδείξει διακεκριμένη θέση στις αναδυθείσες και αναδυόμενες νέες εξειδικεύσεις της στους τομείς:

- των ΑΠΕ και της Ενέργειας
- της διαχείρισης των αποβλήτων και της αποκατάστασης των τοπίων εξόρυξης και ΑΠΕ
- του ιαματικού και ιατρικού τουρισμού

- των θαλάσσιων τουριστικών μεταφορών και υποδοχής τουριστικών σκαφών.

Στρατηγικές Κατευθύνσεις

- Προώθηση μιας περισσότερο ισόρροπης διακλαδικά και χωρικά ανάπτυξης της επιχειρηματικής οικονομικής δραστηριότητας μέσω:
  - α) χωρικών αναδιατάξεων με στόχο την εξυγίανση, εξειδίκευση, και την διάχυση και αγκίστρωση στους δυνάμενους να οργανώσουν ποιοτικές υποδομές πόλους – πόλεις της Περιφέρειας.
  - β) διακλαδικών συνδέσεων πρωτογενή – δευτερογενή και των δύο με εξειδικεύσεις με τους τομείς – κλειδιά του τριτογενή της ενέργειας από μη συμβατικούς πόρους και ιδίως ΑΠΕ, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και του περιβάλλοντος.
- Προώθηση της Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης, της Έρευνας και της Καινοτομίας διασυνδεδεμένης με την παραγωγική εξειδίκευση της Περιφέρειας μέσω ανάπτυξης περιφερειακών δομών και υποδομών και λειτουργίας ενίσχυσής τους με δικτυακές διασυνδέσεις ενδοπεριφερειακά και διαπεριφερειακά με αντίστοιχες εξειδικευμένες δομές και υποδομές.
- Προώθηση της δικτύωσης των αναπτυξιακών διοικητικών δομών και ιδιωτικών δομών και λοιπών κοινωνικών δομών ενδοπεριφερειακά και διαπεριφερειακά με στόχο τη δημιουργία «κέντρων» διαχείρισης της στρατηγικής έμφασης στη διασύνδεση παραγωγικής διαδικασίας – Έρευνας / Νέας Τεχνολογίας / Καινοτομίας στις εξειδικεύσεις της Περιφέρειας.
- Σταδιακή εξισορρόπηση των σχέσεων με την Αθήνα μέσω προώθησης κοινών συμπληρωματικών στρατηγικών για τη βιομηχανική αναδιάρθρωση, το περιβάλλον και τη διασύνδεση σε ζητήματα Έρευνας & Τεχνολογίας και Καινοτομίας των Περιφερειών Αθήνας – Αττικής και ΣΤΕ στα πλαίσια του σχεδιασμού και των πολιτικών εθνικού και κοινοτικού επιπέδου στο δευτερογενή τομέα και τη διαχείριση των περιβαλλοντικών κοινών πόρων, προς ένα αποκεντρωτικό σύστημα με δικτυακή και συνεργατική λειτουργία για εδαφική ανταγωνιστικότητα και ανάπτυξη νέων αναδυόμενων διαπεριφερειακών διασυνδέσεων και συνεργασιών που προωθούν τη γενική στρατηγική επιλογή για «άνοιγμα» στο διεθνή και ευρωπαϊκό χώρο.

Περιφερειακή Γεωπολιτική θέση

Προοπτικές / Δυνατότητες

Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ΠΠΧΣΑΑ για τη Διοικητική Ανασυγκρότηση και την δημιουργία βιώσιμων διοικητικών και αναπτυξιακών χωρικών ενότητων εντός τετραετίας από την έναρξη ισχύος του ύστερα από ειδικές μελέτες με την ευθύνη του Υπ. Εσωτερικών έγινε η διοικητική ανασυγκρότηση του περιφερειακού προτύπου και της τοπικής αυτοδιοίκησης της χώρας και δημιουργήθηκαν οι 13 Αυτοδιοικητικές Περιφέρειες της χώρας ως «Βιώσιμες διοικητικές και Αναπτυξιακές χωρικές ενότητες» και οι πέντε Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Παράλληλα ανασυντάχθηκαν οι ΟΤΑ σε μεγαλύτερες εδαφικές ενότητες που εκπροσωπούν αποτελεσματικότερα την

σχέση πόλη-ύπαιθρος αν και δεν αποκατέστησαν τα φαινόμενα των λειτουργικών αστικών περιοχών που αποτελούν στοιχεία αναδιοργάνωσης του αστικού συστήματος του κοινοτικού χώρου και των αστικών πολιτικών της Ε.Ε. και των προγραμμάτων εφαρμογής τους.

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας διατηρήθηκε ως έχει από την ίδρυσή της στα πλαίσια περιφερειοποίησης του εθνικού χώρου από το 1982 και τη συνεχή από τότε λειτουργία ως χωρικού λειτουργικού συνόλου εδαφικής συνοχής και περιφερειακής ανάπτυξης σε εθνικό επίπεδο σε σχέση με την Περιφέρεια της Μητροπολιτικής Περιοχής της Αθήνας – Αττικής, με δημογραφική βάση της τάξης των 600.000 κατοίκων, με δυναμική προοπτική ενδογενούς ανάπτυξης και οικονομικής ευρωστίας, και δυνατότητες ανάπτυξης ενός ισχυρού αστικού πόλου στην περιοχή της Λαμίας (Περιφερειακή Έδρα) που θα συγκεντρώνει διοικητικές και αναπτυξιακές λειτουργίες και μηχανισμούς καθώς και θα κατέχει κομβικό ρόλο στο διαμετακομιστικό / εμπορευματικό οδικών και σιδηροδρομικών και δευτερευόντως θαλασσιών μεταφορών. Λειτουργήσε επίσης ως αυτόνομος προγραμματικός χώρος στα πλαίσια του Α', Β', και Γ' ΚΠΣ ενώ εντάχθηκε σε ενιαίο σχήμα διαχείρισης του Δ' ΚΠΣ διατηρώντας αυτόνομο πρόγραμμα με τις Περιφέρειες Θεσσαλίας και Ηπείρου. Για το Ε'ΚΠΣ και μετά την διοικητική μεταρρύθμιση αποκτά πάλι αυτονομία προγραμματική και αναπτυξιακή στα πλαίσια του εθνικού και κοινοτικού αναπτυξιακού προγραμματισμού, ενώ εντάσσεται στη Μέγα Περιφέρεια NUTS 1 της Κεντρικής Ελλάδας.

Η ως άνω διοικητική ανασυγκρότηση ήταν απόλυτα συμβατή με τους στόχους και τις προτάσεις του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ όσον αφορά την αυτοδιοικητική αυτονομία και τον αναπτυξιακό προγραμματισμό, αλλά διέφερε από τις προτάσεις του ΠΠΧΣΑΑ σε σχέση με την αποκέντρωση στα χωρικά ζητήματα και από τις προτάσεις για τα προτεινόμενα χωρικά λειτουργικά σύνολα και την περιφερειακή ανασυγκρότηση του ΓΠΧΣΑΑ.

Στα παραπάνω ζητήματα και τις προοπτικές εξέλιξής τους, η εκτίμηση των μελετητών είναι ότι η συγκρότηση του περιφερειακού χώρου στα πλαίσια των κοινοτικών και εθνικών πολιτικών του ορατού μέλλοντος θα ακολουθήσει την επόμενη δεκαετία τη σημερινή διαμορφωμένη κατάσταση. Οι αποκεντρωμένες διοικητικές δομές θα ατονήσουν υπέρ των αυτοδιοικητικών χωρικών μονάδων και η περιφερειακή έδρα της Λαμίας θα ενισχυθεί περαιτέρω σε διοικητικές και υπηρεσίες τριτογενή και θα αποκτήσει απ' αυτή την εξέλιξη τη δημογραφική και αστική δυναμική που θα της επιτρέψει να καλύψει τη σημερινή σχετική υστέρησή της και να αναδειχθεί σε σημαντική λειτουργική αστική περιοχή και πρωτεύοντα πόλο ανάπτυξης του χωρικού συστήματος της ελληνικής χερσονήσου ισοδύναμο με άλλους πρωτεύοντες πόλους του ΓΠΧΣΑΑ στην ευρύτερη περιοχή της Μέγα Περιφέρειας Κεντρικής Ελλάδας.

Οι κύριοι πόλοι της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας σ' όποια μελλοντική αναδιάρθρωση της θα διατηρήσουν τη θέση και το ρόλο τους σε σχέση με την αντιμετώπιση του Μητροπολιτικού Φαινομένου και την περαιτέρω διάχυση της δυναμικής της Περιφέρειας Αθήνας – Αττικής.

Τα διοικητικά όρια της Μητροπολιτικής Περιοχής είναι βασικό θέμα εδαφικής συνοχής και περιφερειακής εδαφικής συγκρότησης του χώρου με στόχο την εξισορρόπηση

του Μητροπολιτικού φαινομένου και την ανάπτυξη βιώσιμων οικιστικών κέντρων στα πλαίσια μιας ισόρροπης κατανομής της κατοίκησης και των αστικών εξυπηρετήσεων με ταυτόχρονη οικονομία περιβάλλοντος.

Τα διοικητικά όρια της ΜΠΑ καθορίστηκαν πρόσφατα με απόφαση του Καλλικράτη. Οι διασυνοριακές σχέσεις των αστικών κέντρων / πόλων ένθεν και ένθεν του Διοικητικού Ορίου μελετώνται από το ΠΠΧΣΑΑ στα πλαίσια των πραγματικών και προγραμματικών παρεμβάσεων των περιφερειακών σχεδίων και προγραμμάτων Αθήνας και Αττικής (ΡΣΑ) και Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

Στρατηγική, στόχοι, άξονες και κατευθύνσεις

Μετά τα ανωτέρω στρατηγικούς στόχους του ΠΠΧΣΑΑ είναι :

- Η ενδυνάμωση της γεωπολιτικής θέσης της περιφέρειας και των τόπων της με προτεραιότητα τη διοικητική έδρα μέσω της ενδυνάμωσης των λειτουργιών διαπεριφερειακής εμβέλειας, αύξησης της δικτύωσης/συνεργασίας με υλικές και άυλες παρεμβάσεις με τις όμορες περιφέρειες με βάση την ολοκληρωμένη διαχείριση των φυσικών, πολιτιστικών, και διασύνδεση των παραγωγικών της συστημάτων με όρους ισόρροπης και περιβαλλοντικά βιώσιμης ανάπτυξης και περιβαλλοντικά βιώσιμης.

Οι επιχειρησιακές αναπτυξιακές κατευθύνσεις υλοποίησης του παραπάνω στόχου είναι στην ίδια κατεύθυνση με τις διατυπωθείσες στο προηγούμενο κεφάλαιο για τη θέση της περιφέρειας στον υπερεθνικό χώρο ως προς την προώθηση διαπεριφερειακής συνεργασίας και προτύπων σχεδιασμού προώθησης πόλων σε ευρύτερους χώρους συνεργασίας.

Οι ειδικές στρατηγικές χωρικές κατευθύνσεις είναι:

- Προώθηση νέων διαπεριφερειακών δικτύσεων στον εθνικό χώρο για αποτελεσματική διαχείριση πόρων και ισόρροπη ανταλλαγή ένθεν και ένθεν των ανοικτών πάντα διοικητικών ορίων του περιφερειακού χώρου με στόχο τη δημιουργία «κρίσιμης μάζας» και νέες δυνατότητες.
- Προώθηση συνεργασίας με Αθήνα – Αττική για το συντονισμό των παραγωγικών συστημάτων τους και αντιμετώπιση των επιπτώσεων στα σημερινά δεδομένα πόλων – συγκεντρώσεων, μετακινήσεων στη διασυνοριακή περιοχή από νέα έργα υποδομών και σχεδιασμών (ΡΣΑ, ΠΠΧΣΑΑ, ΠΕΠ Αττικής – ΠΕΠ ΣΤΕ).

Θέση στο χωρικό σύστημα

Δυνατότητες / Προοπτικές

Στο γεωγραφικό, γεωφυσικό και παραγωγικό χώρο η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας:

- Καταλαμβάνει κρίσιμο ενδιάμεσο τμήμα του ηπειρωτικού κορμού της ιδιότυπης χερσονήσου της Ελλάδας (Χάρτης Α.2) αποτελώντας τον συνδετικό ηπειρωτικό χώρο ανάμεσα στις κεντρικές και βόρειες διασυνοριακές με τα Βαλκάνια περιφέρειες της χώρας, την προωθημένη στα νότια Πελοπόννησο, την προωθημένη στα ανατολικά Μητροπολιτική Περιοχή της Αθήνας και τη Δυτική Ελλάδα και την Ήπειρο. Παράλληλα έχει ιδιαίτερη ανοιχτή επικοινωνία με τις Περιφέρειες του Αιγαίου και του Ιονίου μέσω των ακτών και των ιδιότυπων

εσωτερικών θαλασσών της (Μαλιακός, Ευβοϊκός και Κορινθιακός Κόλπος). Η θέση προσδιορίζεται έτσι ως προς τον εθνικό χώρο εξόχως κεντροβαρική ως προς τις φυσικές διόδους επικοινωνίας για τα τεχνικά δίκτυα επικοινωνίας και μεταφορών και κρίσιμη για την ολοκληρωμένη διαχείριση των φυσικών και αγροτικών οικοσυστημάτων και των υδάτινων πόρων.

- Χαρακτηρίζεται από την άμεση γειννιάσή της με τη Διεθνή Μητρόπολη της Αθήνας και τα θετικά και αρνητικά φαινόμενα που το μητροπολιτικό φαινόμενο έχει ως προς την ενδογενή ανάπτυξη των χωρικών και παραγωγικών συστημάτων της Περιφέρειας, την κεντροβαρική “ενδιάμεση” θέση της μεταξύ Αθήνας, της Μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης και της μεγάλης πόλης της Πάτρας, πρωτεύοντος πόλου και διεθνούς νοτιοδυτικής θαλάσσιας πύλης στη Μεσόγειο και τον Ιόνιο-Αδριατικό Διάδρομο, αλλά και μεταξύ της Αθήνας και του αναδυόμενου ως διεθνή θαλάσσια πύλη πρωτεύοντος πόλου των Ιωαννίνων (δίπολο Ιωάννινα – Ηγουμενίτσα), επίσης στον άξονα Ιονίου-Αδριατικής και τα δυτικά Βαλκάνια.
- Στο παραγωγικό χώρο κατέχει πολύ υψηλή θέση στον εθνικό στρατηγικό τομέα της αξιοποίησης των φυσικών πόρων, ορυκτών πόρων και της συνδεδεμένης μ’ αυτούς βιομηχανική δραστηριότητα και επιχειρηματικούς ομίλους και εγκαταστάσεις, αγροτο-δασικών και γεωργικών πόρων, υδάτινων πόρων συνδεδεμένων με τους γεωργικούς πόρους και την ύδρευση της Αθήνας, πολιτιστικών πόρων και τουριστικών προορισμών και πόρων φυσικού και θαλάσσιου περιβάλλοντος όπως έχουμε ήδη αναπτύξει σε προηγούμενα κεφάλαια. Έχει επίσης χαρακτήρα εθνικής/κοινοτικής κλίμακας βιομηχανικού πόλου με εκτεταμένες εξειδικεύσεις και παραγωγικές συγκεντρώσεις τόσο συνδεδεμένες με τα ενδογενή συστήματά της, πόλεις ή μεμονωμένους πόλους όσο και με τη δορυφορική από Αθήνα-Αττική στη βιομηχανική συγκέντρωση και διάχυση στο νοτιοανατολικό της τμήμα στα σύνορα με την Αθήνα-Αττική κατά μήκος κυρίως του οδικού άξονα ΠΑΘΕ.

Ως προς την προσπελασιμότητα και τους πόλους και άξονες ανάπτυξης και τις διαπεριφερειακές ανταλλαγές

Η ιδιαίτερη γεωγραφική θέση της Περιφέρειας την καθιστά ταυτόχρονα κόμβο και διάδρομο του συνόλου, πλην Εγνατίας Οδού, των πρωτευόντων και δευτερευόντων ηπειρωτικών δικτύων μεταφορών και δικτύων επικοινωνίας και ενέργειας της Κεντρικής Ελλάδας και των πρωτευόντων και δευτερευόντων αναπτυξιακών αξόνων που αυτά υλοποιούν.

Τα παραπάνω δίκτυα μεταφορών όπως ιεραρχούνται, σχεδιάζονται μέσω των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) και του Εθνικού Δικτύου που τα ενσωματώνει και τα συμπληρώνει και υλοποιούνται ήδη στα πλαίσια του Δ’ΚΠΣ και προγραμματίζονται στα πλαίσια του Ε’ΚΠΣ αναδεικνύουν:

- Την κομβική θέση της πόλης της Λαμίας, περιφερειακής έδρας και πρωτεύοντος πόλου της Περιφέρειας στο αναθεωρούμενο ΠΧΣΑΑ και δευτερεύοντος εθνικού πόλου στο ΓΠΧΣΑΑ, στο πρωτεύον και δευτερεύον δίκτυο μεταφορών και την λειτουργία της ως αστικό κόμβο και εμπορευματικό τερματικό σταθμό και πλατφόρμα υλικοτεχνικής υποστήριξης συνδυασμένων χερσαίων οδικών και σιδηροδρομικών μεταφορών στον άξονα των ΔΕΔ-Μ

προς Κεντρική και Βόρεια Ελλάδα και Κεντρική /Ανατολική Ευρώπη χερσαία «πύλη» διεθνούς εμβέλειας για την εξυπηρέτηση της Κεντρικής, Δυτικής Ελλάδας και Πελοποννήσου παρακάμπτοντας την Αθήνα (σημείο συμφόρησης κυκλοφορίας στα ΔΕΔ-Μ).

- Την ειδική θέση της Χαλκίδας, δευτερεύοντος ενισχυμένου πόλου της Περιφέρειας στο αναθεωρούμενο ΠΧΣΑΑ και δευτερεύοντος εθνικού πόλου στο ΓΠΧΣΑΑ, ως θαλάσσιου λιμένα διασύνδεσης των ΔΕΔ-Μ της ηπειρωτικής χώρας με το νησιωτικό χώρο της Περιφέρειας και πύλη στους θαλάσσιους διαδρόμους μεταφορών του Αιγαίου.
- Την ανάγκη άρσης της απομόνωσης του δυτικού ορεινού όγκου της Ευρυτανίας και την αξιοποίησή του για την αποκατάσταση της επικοινωνίας με την Δυτική Ελλάδα ολοκληρώνοντας το φυσικό και κοινωνικό παραδοσιακό χώρο μέσω του δευτερεύοντος οδικού δικτύου των ΔΕΔ-Μ προς την Ιόνια Οδό, πρωτεύον οδικό δίκτυο των ΔΕΔ-Μ όπως επίσης του νησιωτικού χώρου της Εύβοιας και της διασύνδεσής του με τον ΠΑΘΕ συμβάλλοντας στη συνοχή του περιφερειακού χώρου.
- Την ενισχυμένη θέση των αστικών κέντρων της Περιφέρειας στο εθνικό σύστημα παραγωγής και διανομής ενέργειας ιδίως μέσω ΑΠΕ.

Τα κύρια προβλήματα για την ανάδειξη της θέσης σε σχέση με τους άξονες ανάπτυξης και τα δίκτυα μεταφορών της Περιφέρειας αφορούν:

- Την ταχεία ολοκλήρωση των διασυνοριακών / διαπεριφερειακών συνδέσεων και των κόμβων του οδικού, σιδηροδρομικού και θαλάσσιου συστήματος των ΔΕΔ-Μ που θα εξισορροπήσουν την σχέση με την Αθήνα και θα αυξήσουν την ελκτικότητα και τη διαπεριφερειακή επιρροή (Δυτική Θεσσαλία/Ηπείρος μέσω Ε65, Δυτική Ελλάδα/Πάτρα μέσω Διαγώνιου, Λαμίας-Αγρινίου/Πρέβεζα-Άκτιο, ανάδειξη της Εύβοιας σε θαλάσσια πύλη / Δυτική παράκαμψη Αθήνας) και θα αγκυρώσουν στη περιφέρεια τις διερχόμενες ροές.
- Την αδύναμη προοπτική για την λειτουργία του ως εθνικής εμβέλειας του άξονα Χαλκίδα-Κύμη και του λιμένα της Κύμης λόγω της μη ένταξης του οδικού άξονα Χαλκίδα-Κύμη και του Λιμανιού της Κύμης στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα και στο κύκλωμα θαλάσσιων μεταφορών στον εθνικό σχεδιασμό.
- Την αναδιάρθρωση των μετακινήσεων και των δραστηριοτήτων στην περίμετρο της Αθήνας μέσω των νέων σχεδιαζόμενων μεταφορικών έργων και συνοδευτικών υποδομών στις διασυνοριακές περιοχές Αθήνας-Αττικής και ΠΣΤΕ και τις διασυνδέσεις και επιπτώσεις της στο περιφερειακό σχεδιασμό των αξόνων και πόλων ανάπτυξης της ΠΣΤΕ.
- Την προώθηση της ανάδειξης των φυσικών και πολιτιστικών πόλων της περιφέρειας και της δημιουργίας υποδομών ολοκληρωμένης διαχείρισης και διασύνδεσης /προσπελασιμότητας προς νέους όμορους διαπεριφερειακούς πόρους προορισμούς διεθνούς/ευρωπαϊκής και εθνικής εμβέλειας.

Ως προς τις προοπτικές:

Η βραχυπρόθεσμη (2015-2018) ολοκλήρωση των Μεγάλων Έργων Μεταφορών (Οδικός και Σιδηροδρομικό ΠΑΘΕ – Ε65 – Σταδιακή Αναβάθμιση «Διαγώνιου Λαμία-

Αμφισσα-Πάτρα») και ο μεσοπρόθεσμος (2025+) προγραμματισμός της υλοποίησης της ολοκλήρωσης του «Διαγώνιου Λαμία-Αμφισσα -Πάτρα» και της οδικής και σιδηροδρομικής Δυτικής Παράκαμψης της Αθήνας και οι αναδιατάξεις των δραστηριοτήτων στην περίμετρο της Αθήνας ενισχύουν σημαντικά τη θέση της Περιφέρειας βραχυπρόθεσμα και αναβαθμίζουν τη θέση των αστικών πόλων της στο Εθνικό Χωρικό Σύστημα λόγω:

- ενισχυμένης σε σχέση με σήμερα ενδοχώρας επιρροής και ρόλου της Λαμίας,
- ενισχυμένης θέσης της Θήβας στη περίμετρο της Αθήνας,
- διατήρηση της αστικής δυναμικής της Χαλκίδας και
- «έλξη προς τα πάνω» των σημαντικών αστικών κέντρων της Περιφέρειας που υπολείπονται σήμερα στην εθνική διαβάθμιση (Λιβαδειά – Άμφισσα – Καρπενήσι) μέσω δικτυακής λειτουργίας και συνεργασιών και των νέων ρόλων που προκύπτουν σε νέες ενδοπεριφερειακές ευρύτερες χωρικές ενότητες.

Αποτέλεσμα των ανωτέρω είναι η ενίσχυση του κεντροβαρικού ρόλου της ΠΣΤΕ σε σχέση με τους αναπτυξιακούς άξονες και τη διάχυση – εξισορρόπηση της Μητροπολιτικής περιοχής της Αθήνας στην Κεντρική Ελλάδα και Ήπειρο και τη διασύνδεση της Θεσ/νίκης και του ευρύτερου χώρου της Βόρειας Ελλάδας με τη δυτική πύλη της Πάτρας και την Πελοπόννησο καθώς και τις κινήσεις προς Αιγαίο με παράκαμψη της Αθήνας / Πειραιά μέσω της Κύμης.

Ο κεντροβαρικός ρόλος δίνει δυνατότητες πρότασης για:

- ανάδειξη ως αστικών κέντρων πόλων ανάπτυξης πρωτεύοντος εθνικού επιπέδου της αναδυόμενης Λειτουργικής Αστικής Περιοχής της Λαμίας ως κόμβου μεταφορών και εφοδιαστικής ευρύτερης εμβέλειας στην Κεντρική και Δυτική Ελλάδα και πρωτεύοντος διοικητικού κέντρου και
- της Χαλκίδας με ειδικό ρόλο στις περιμετρικές ροές της Αθήνας, θαλάσσιου κόμβου προς Αιγαίο σε σύνδεση με την Κύμη.
- ενώ αναδεικνύεται σταδιακά ισχυρός ρόλος για τη Θήβα αλλά και για άλλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας.

Στρατηγική, στόχοι, άξονες και κατευθύνσεις

Μετά τα ανωτέρω στρατηγικοί στόχοι του ΠΠΧΣΑΑ είναι :

- Αναβάθμιση της θέσης και ρόλου στο εθνικό χωρικό σύστημα των αστικών πόλων και αξόνων ανάπτυξης και ανάδυση νέων μέσω:
  - της επιτάχυνσης της υλοποίησης των κόμβων-πυλών συνδυασμένων μεταφορών στους πρωτεύοντες και δευτερεύοντες άξονες ανάπτυξης και της διαμετακομιστικής λειτουργίας τους προς την δυτική και νότια Ελλάδα και τις διεπαφές με το σύμπλεγμα του Αιγαίου και
  - της ενσωμάτωσης των νέων οικονομικών και γεωπολιτικών διεθνούς και εθνικής εμβέλειας δυνατοτήτων των αστικών πόλων και παλαιών και νέων αξόνων ανάπτυξης.

- Η δικτυακή διασύνδεση μέσω κατάλληλων υποδομών μεταφορών και επικοινωνιών και ολοκληρωμένη χωρικά (εδαφική συνέχεια) λειτουργία των φυσικών και πολιτιστικών πόρων και των οικιστικών και παραγωγικών συστημάτων με τις όμορες περιφέρειες.

Οι ειδικές στρατηγικές χωρικές κατευθύνσεις είναι:

- η λόγω ιδιότυπης γεωγραφίας σε σχέση με την παράκτια νησιωτική / στεριανή Εύβοια ένταξη του άξονα Χαλκίδα – Κύμη στη διασύνδεση των ΔΕΔ-Μ κορμού με τους θαλάσσιους διαδρόμους του Αιγαίου ανατάσσοντας τις συσσωρεύσεις της Αθήνας – Αττικής.
- η κοινά με την Αθήνα - Αττική ικανοποιητική ένταξη μέσω των αναγκαίων διαπεριφερειακών συνεργασιών στο χωρικό σύστημα της Περιφέρειας των «δορυφορικού» χαρακτήρα βιομηχανικών συγκεντρώσεων στην άτυπη άναρχα αναπτυσσόμενη κατά μήκος του ΠΑΘΕ βιομηχανική περιοχή «Οινοφύτων – Σχηματαρίου – Θήβας» και την επέκτασή της στον άξονα Ριτσώνα – Χαλκίδα.
- η άρση της λειτουργίας της ΠΣΤΕ ως «ενδιάμεση» περιφέρεια «διάδρομος» στον άξονα Αθήνα – Θεσ/νίκη αλλά η ολοκλήρωση της θέσης της στο διαπεριφερειακό χωρικό σύστημα και κυρίως ως κέντρο Εκπαίδευσης / Έρευνας και Τεχνολογίας και ως «κόμβος» επίγειων μεταφορών στα ΔΕΔ-Μ μεταξύ των Μητροπόλεων, Διεθνών πυλών και Μακροπεριφερειών ένταξης της χώρας.
- η αναβάθμιση μέσω ανάδρασης στον υπερκείμενο σχεδιασμό της ευρύτερης αστικής περιοχής της Λαμίας, έδρας Περιφέρειας, σε ενισχυμένη θέση ώστε να συμμετέχει μακροπρόθεσμα στην ανώτερη βαθμίδα του αστικού εθνικού δικτύου (πρωτεύοντα αστικά κέντρα) μετά τις θετικές επιπτώσεις των υλοποιούμενων και προγραμματιζόμενων Έργων Διευρωπαϊκών Συνδυασμένων Μεταφορών κα του «Εμπορευματικού Κόμβου rail-road» της Λαμίας που προσθέτει νέα δεδομένα στην ήδη αναβαθμισμένη αστική θέση της Λαμίας λόγω της λειτουργίας ως έδρας της Αυτοδιοικητικής Περιφέρειας.
- η διαβάθμιση των αστικών κέντρων της Περιφέρειας προτείνεται ως μη αυστηρά ιεραρχική αλλά ως λειτουργία ενός δικτυακού συστήματος με στόχο, πέραν της ανάδειξης της Έδρας, την ανάδειξη της δυναμικής της Χαλκίδας ως σύνθετου πόλου ανάπτυξης με ενδογενή χαρακτηριστικά (από την Περιφέρεια προς την Αθήνα – Αττική) καθώς και η ανάδυση ενισχυμένων σε εθνικό επίπεδο πληθυσμιακά ή λειτουργικά (ειδικοί ρόλοι) άλλων κέντρων της Περιφέρειας.
- η κατοχύρωση της συνοχής της Περιφέρειας και της ενίσχυσης γεωπολιτικής της θέσης στον εθνικό χώρο μέσω ενίσχυσης της ενδοεπικοινωνίας του ανώτερου αστικού της συστήματος οδικά και σιδηροδρομικά (περιφερειακό σιδηροδρομικό δίκτυο).

B.1.1.β. ΠΡΟΤΥΠΟ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

B.1.1.β1. Προσδιορισμός Προτύπου Χωρικής Ανάπτυξης

Διατηρείται όπως και στο αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ ως πρότυπο χωρικής ανάπτυξης ο συνδυασμός: α) της πολυκεντρικής συνεκτικής ως προς τη δόμηση ανάπτυξης με κέντρα τα αστικά κέντρα του οικιστικού δικτύου και χωρικές ενότητες επιρροής-εξάρτησης και κρίσιμης μάζας που το υποστηρίζουν, και β) της δικτύωσης και συνεργασίας σε ευρύτερες χωρικές ενότητες διαφόρων επιπέδων και μεταξύ των διαφόρων εταίρων της χωρικής ανάπτυξης για την επιτυχία συγκεκριμένων στρατηγικών περιφερειακού επιπέδου που εξυπηρετούν τους σκοπούς και τους βασικούς στόχους του ΠΠΧΣΑΑ και οργανώνουν τις διαπεριφερειακές ιεραρχήσεις, δηλαδή ένας συνδυασμός που θα προωθεί ταυτόχρονα την:

- Ισότιμη ένταξη της Περιφέρειας στον διεθνή ευρωπαϊκό και εθνικό χώρο στα πλαίσια των πολιτικών περιφερειακής ανάπτυξης και εδαφικής συνοχής της Ε.Ε. και της χώρας, πολιτικών δικτυώσεων συνεργασίας για ελεγχόμενη ανταγωνιστικότητα της Περιφέρειας σε ευρύτερο μακροπεριφερειακό χωρικό σύστημα σύμφωνα με τους στόχους και τις στρατηγικές κατευθύνσεις για τη θέση και το ρόλο της Περιφέρειας (Κεφ. Β.1.1α).
- Ισότιμη ένταξη και πρόσβαση ενδοπεριφερειακά στα δίκτυα υποδομών και υπηρεσίες ποιότητας ζωής μέσω ολοκληρωμένου χωρικού, αναπτυξιακού και περιβαλλοντικού σχεδιασμού και προγραμματισμού.
- Την ολοκληρωμένη διαχείριση ανάπτυξης-προστασίας του περιβάλλοντος και τις εξοικονόμησης των πόρων και των μετακινήσεων.

Τα αστικά κέντρα του Προτύπου λειτουργούν ως πόλοι ανάπτυξης και δημιουργούν μέσω της διασύνδεσής τους άξονες που ενσωματώνουν οργανωμένες πυκνώσεις παραγωγικών συντελεστών / ζωνών ή μεμονωμένων παραγωγικών πόλων ανάπτυξης. Οι χωρικές ενότητες βελτιστοποιούν με την ενοποιητική δύναμη των χωρικών ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους και των συνεργειών «των εταίρων» του σχεδιασμού και προγραμματισμού τους τις ευκαιρίες / δυνατότητες προώθησής των πόλων-αξόνων, και ελαχιστοποιούν τις αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, το τοπίο και την οικολογική ισορροπία και διασφαλίζουν τη εδαφική συνοχή και τη σύγκλιση με όρους ευημερίας και ποιότητας ζωής.

Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω ο Περιφερειακός χώρος λειτουργεί με βάση ένα ιεραρχημένο οικιστικό σύστημα δικτυακά συνδεδεμένο που επιτρέπει συγκεντρώσεις κρίσιμης μάζας για την τροφοδοσία διαφόρων αναγκών βιωσιμότητας διαχείρισης και επενδύσεων και αλληλεξάρτηση και επικοινωνία.

Στο ενδοπεριφερειακό επίπεδο οι ενότητες αποτελούν πολλαπλάσια καλλικράτειων ΟΤΑ εντός κατά κανόνα των ιδίων διοικητικών Περιφερειακών Ενοτήτων που

υλοποιούν την εταιρική σχέση πόλης – υπαίθρου δηλαδή ενοποίησης – συμπληρωματικότητας αστικού – περιαστικού – αγροτικού χώρου μέσω των κυριαρχούντων αναπτυξιακών χαρακτηριστικών και «τοπικών αγορών μετακινήσεων ανθρώπινου δυναμικού – εξυπηρετήσεων καταναλωτών». Οι ενότητες αυτές επιδιώκεται να αποτελούν και ενότητες ή υποενότητες Τοπίου.

Στο διαπεριφερειακό επίπεδο οι ενότητες αποτελούν πολλαπλάσια χωρικών ενοτήτων που υλοποιούν συμπληρωματικότητες κυριαρχούντων αναπτυξιακών χαρακτηριστικών και τροφοδότησης αστικών κέντρων με διαπεριφερειακό ενισχυμένο ρόλο.

Η ως ανωτέρω υιοθετούμενη αρχή της δικτυακής πολυκεντρικότητας εξασφαλίζει «ισχυρή διαλεκτική σχέση ανάμεσα στο τοπικό και στο διεθνές, ευρωπαϊκό, εθνικό επίπεδο του χώρου» και «χωρική δικαιοσύνη».

Ειδικότερα, για τη χωρική ανάπτυξη, της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος επιλέγεται:

- α) η δημιουργία κρίσιμης μάζας κατά περίπτωση, η εξισορρόπηση αδυναμιών και ανισοτήτων και η ένταξη της με καλύτερες συνθήκες απ' ό,τι στο παρελθόν, στο Διεθνές, Ευρωπαϊκό και Ελληνικό χώρο, μέσω της πρωτοβουλιακής συνεργασίας και της εταιρικότητας σ' όλα τα επίπεδα, διαπεριφερειακό, ενδοπεριφερειακό, δι-εταιρικό και το συντονισμό των πολιτικών.
- β) η ισχυροποίηση της ταυτότητας και του ρόλου της “εξωτερικά”, μέσω ιδιαίτερης μέριμνας για τις εξαγωγές των προϊόντων και για τις επικοινωνιακές ροές, που συνδέονται με τους κύριους στρατηγικούς της πόρους, οικονομικούς, πολιτιστικούς και τουριστικούς, και η προώθηση της θέσης της στο κρίσιμο “ενδιάμεσο” χώρο της ελληνικής χερσονήσου (Αθήνα/ Νοτιοανατολική Μεσόγειος και Αιγαίο, Θεσσαλονίκη / Βαλκάνια/ Κεντρική Ευρώπη/ Ανατολή, Πάτρα / Αδριατική /Κεντρική Μεσόγειος).
- γ) η ενίσχυση της τοπικής συνοχής, της πολιτιστικής δημιουργίας των τοπικών κοινωνιών και αποτελεσματικής βιώσιμης διαχείρισης των τοπικών πόρων, με την αναδιάρθρωση του περιφερειακού προγραμματισμού, τον απεγκλωβισμό από τα διοικητικά ή αυτοδιοικητικά όρια, και τη δημιουργία Χωρικών Ενοτήτων που μπορούν να αποτελέσουν “χώρους ολοκληρωμένων προγραμμάτων”, δυνάμενους να τύχουν διαχείρισης με τους υπάρχοντες και εξελισσόμενους θεσμικούς μηχανισμούς (υποπρογράμματα ΠΕΠ, Αναπτυξιακές Εταιρείες Αυτοδιοίκησης, Διαδημοτικές συνεργασίες, Προγραμματικές συμβάσεις, Δίκτυα κλπ.). Κεντρικός πυρήνας των προγραμματικών αυτών ενοτήτων θα είναι το αρχιτεκτονημένο αστικό οικιστικό δίκτυο (κέντρα ή δίκτυα > 10.000 κατοίκων).
- δ) η δόμηση ενός οικιστικού δικτύου των πόλεων και οικισμών - ΟΤΑ που θα εξασφαλίζει τόσο, την ένταξη στον εξωτερικό χώρο, και άρα την ισχυροποίηση της ανταγωνιστικότητας των πόλεων και οικισμών της Περιφέρειας, όσο και την ισόρροπη ανάπτυξη των οικισμών και τη διασφάλιση της αρμονικής σχέσης “πόλης - υπαίθρου”, που σήμερα υπάρχει παρ' όλες τις τάσεις συγκέντρωσης ή αποψίλωσης της υπαίθρου, μέσω:
  - μιας δικτυακής συνεργασιακής λειτουργίας, περισσότερο με κατανομή ρόλων και εξειδικεύσεων παρά με μια ιεραρχία κεντρικού τόπου, σε σχέση με “ενδιάμεσους” παραγωγικούς χώρους.

- της διάκρισης των μεγαλύτερων αστικών κέντρων, με βάση την ευρύτερη περιοχή καθημερινών μετακινήσεων / ροών, τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό και τις διαπεριφερειακές / διατοπικές ροές.
  - της διάκρισης των μικρότερων οικισμών, με βάση εξειδικεύσεις δραστηριοτήτων ή αναγκαίες υπηρεσίες / πρωτοβουλίες για στήριξη μειονεκτούντων περιοχών.
- ε) η σύνδεση των παραγωγικών δυνάμεων και πόρων με την τοπική ανάπτυξη, μέσω προώθησης συνεργασιών δημόσιου - ιδιωτικού τομέα, συμφωνιών διαχείρισης των πόρων και κινήτρων και της συμμετοχής των τοπικών φορέων στους ευρύτερους σχεδιασμούς.
- στ) η ανάπτυξη ενός κοινού ενδιαφέροντος “διοικητικών - παραγωγικών - κοινωνικών” εταιριών για μια βιώσιμη περιφερειακή ανάπτυξη με έλεγχο στην κατανάλωση / αλλοίωση των φυσικών πόρων ιδίως στον εξωαστικό χώρο και αυξημένο βαθμό ανάπτυξης / προστασίας του περιβάλλοντος και της ενεργειακής εξοικονόμησης.
- ζ) η οργάνωση του συστήματος υποδομών υποστήριξης με οικονομία στη χρήση των φυσικών πόρων, με λελογισμένη διασπορά ιδίως στον εξωαστικό χώρο, με ενεργειακή εξοικονόμηση και στην υπηρεσία του αρχιτεκτονημένου δικτύου κατοίκησης και χρήσης του παραγωγικού χώρου και των παραγωγικών προτεραιοτήτων.

B.1.1.β2 Περιγραφή χαρακτηριστικών Προτύπου Χωρικής Ανάπτυξης

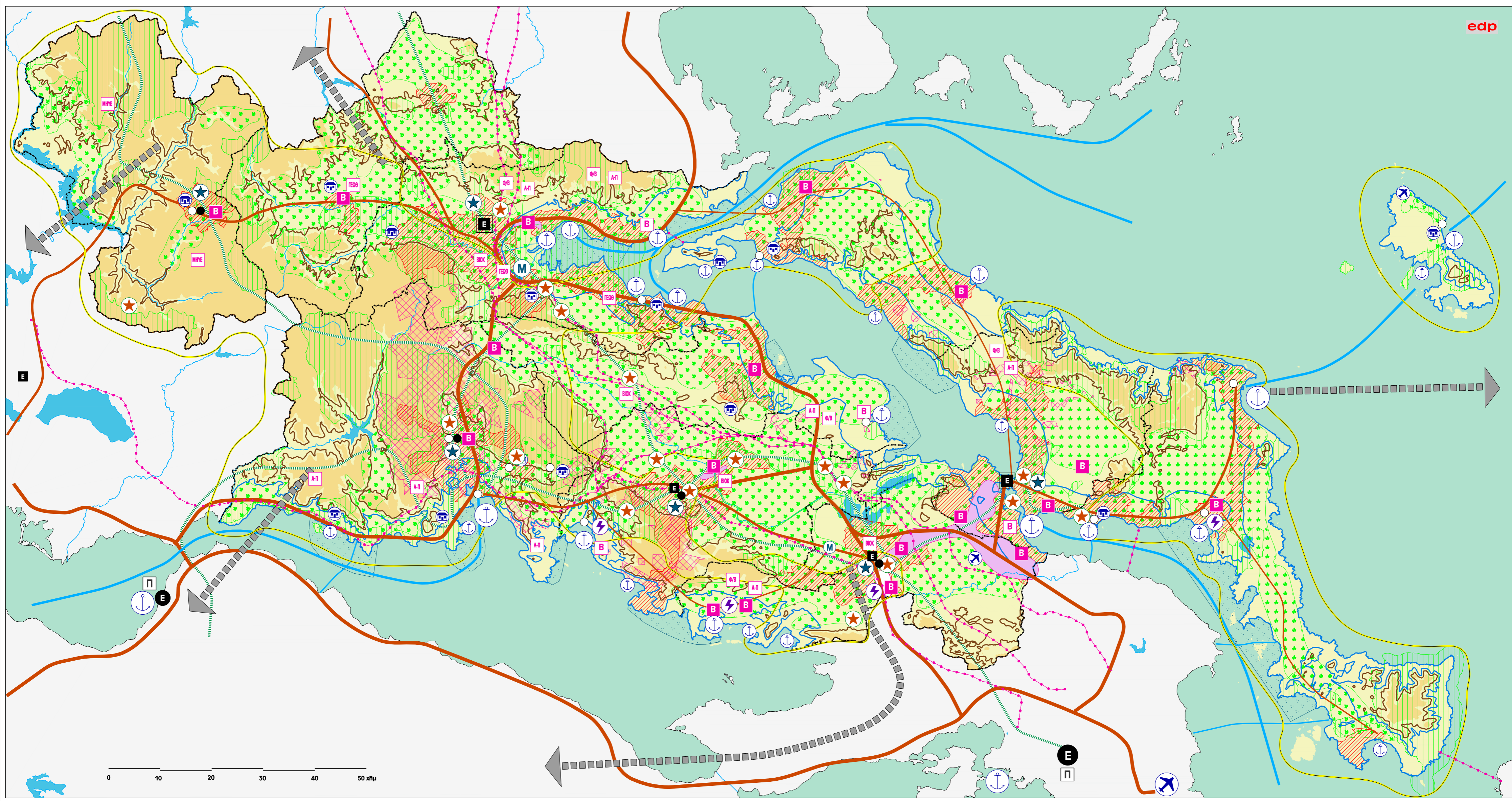
Το Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης της ΠΣΤΕ συντίθεται από τις χωρικές ενότητες βάσης και τις ευρύτερες χωρικές ενότητες, τα αστικά κέντρα-πόλους ανάπτυξης, τους πόλους – παραγωγικές συγκεντρώσεις ή άλλους φυσικούς ή πολιτιστικούς πόλους δραστηριοτήτων στα πλαίσια του στόχου ανάδειξής τους ως παράγοντες ανάπτυξης και τους άξονες ανάπτυξης ως γραμμικές κυρίως αναπτύξεις που ενσωματώνουν τις ανωτέρων συνεκτικές πυκνώσεις δομημένου χώρου.

Η χωροταξική οργάνωση που προκύπτει ως αποτέλεσμα του προτύπου χαρακτηρίζεται από πλέγμα αστικών κόμβων - πόλων και αξόνων που επεκτείνεται σ' όλες τις χωρικές ενότητες και διαρθρώνει τις μεγάλες υποδομές μεταφορών, επικοινωνιών και δικτύων ενέργειας, τηλεπικοινωνιών και λοιπών κοινωφελών τεχνικών υποδομών και τις επί το πλείστον σε οργανωμένους υποδοχείς παραγωγικές δραστηριότητες και προωθεί τη θέση και τις διαπεριφερειακές και ενδοπεριφερειακές λειτουργίες.

Οι πόλοι- κόμβοι των αξόνων περιλαμβάνουν πλέγματα αστικών δραστηριοτήτων «υπερτοπικών» είτε ολοκληρωμένου χαρακτήρα είτε εξειδικευμένου όπως: Διεθνής Τουριστικός πόλος Δελφών, Άσπρα Σπίτια βιομηχανικός οικισμός (Αλουμίνιο), Λάρυμνα ΛΑΡΚΟ, κλπ.

Η χαρτογραφική αποτύπωση του Προτύπου αποτυπώνεται στο Χάρτη Π.1 που ακολουθεί.

1. ΥΠΟΒΑΘΡΟ	ΖΩΝΗ ΥΨΟΜΕΤΡΟΥ > 800 μ	ΛΙΜΝΕΣ	ΚΥΡΙΑ ΠΟΤΑΜΙΑ
2. ΠΥΛΕΣ - ΠΟΛΟΙ & ΑΞΟΝΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ	ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΕΣ ΠΟΛΟΙ	
ΠΟΛΟΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΙΑΣ (Γ.Π.Χ.Σ.Α.Α.)	ΠΡΩΤΕΥΟΝΤΕΣ ΠΟΛΟΙ	ΛΟΙΠΟΙ ΠΟΛΟΙ	
ΠΟΛΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΜΒΕΛΙΑΣ	ΠΡΩΤΕΥΟΝΤΕΣ ΠΟΛΟΙ	ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΕΣ ΠΟΛΟΙ	
ΠΟΛΟΙ με ΕΙΔΙΚΟ ΕΘΝΙΚΟ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΡΟΛΟ	ΠΟΛΟΙ με ΕΙΔΙΚΟ ΡΟΛΟ		
ΧΕΡΣΑΙΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΠΡΩΤΕΥΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΙΑΣ	ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΜΒΕΛΙΑΣ
ΘΑΛΑΣΣΙΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ	ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΜΒΕΛΙΑΣ	
ΠΑΡΑΜΕΘΩΡΙΑ ΠΥΛΗ			
ΛΙΜΑΝΙΑ - ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ	ΛΙΜΑΝΙΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ, ΕΘΝΙΚΗΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ	ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ, ΕΘΝΙΚΗΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ	
ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΟΡΕΙΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΠΑΡΑΚΤΙΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ		

3. ΕΥΡΕΙΕΣ ΖΩΝΕΣ & ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	ΑΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΑΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	
ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	ΓΕΩΡΓΙΑ	ΔΑΣΗ & ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ	ΠΑΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ	ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	ΖΩΝΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΓΙΑ ΑΠΕ, ΜΕΓΑΛΑ Φ/Β, ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ, ΜΗΥ, ΓΕΩΘΕΡΜΙΑ, ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΑ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ, ΕΡΕΥΝΕΣ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ
4. ΦΥΣΙΚΟ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΤΟΠΟΙΟ	ΦΥΣΙΚΗ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ	ΕΥΡΕΙΕΣ ΖΩΝΕΣ ΦΥΣΙΚΗΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΥΣΙΚΗΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
5. ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΚΕΝΤΡΑ - ΔΙΚΤΥΑ	ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΔΙΚΤΥΑ	

	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - ΥΠΕΚΑ	
	Δ/νση ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ	
	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ & ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ Π.Π.Χ.Σ.Α.Α.	
	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	
ΧΑΡΤΗΣ	Π.1	Πρότυπο χωρικής ανάπτυξης

ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ - ΑΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ – ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ - ΠΟΛΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Προτείνονται δέκα (10) χωρικές ενότητες που έχουν τη δυνατότητα υποστήριξης σε μεγέθη εξυπηρετήσεων και ρόλους ισάριθμα αστικά (>10.000κατ) ή ημιαστικά (>5.000 κατ.) κέντρα ή αστικά ή ημιαστικά δίκτυα οικισμών ιεραρχημένα έως το 6ο ενισχυμένο επίπεδο και οργανώνουν την συνεκτική δόμηση (αρχή συμπαγούς πόλης) και την ισόρροπη σχέση πόλης-υπαίθρου και εξυπηρετούν σε καθημερινές μετακινήσεις εδαφικές περιοχές μέσων αποστάσεων (μισή ώρα μετακινήσεων). Οι χωρικές ενότητες αποτελούν τις περιοχές ολοκληρωμένου προγραμματισμού των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ που τις απαρτίζουν. Οι ενότητες και τα αστικά κέντρα-δίκτυα περιγράφονται στο οικιστικό δίκτυο σε επόμενο κεφάλαιο και απεικονίζονται σε σχετικό Χάρτη.

Οργανώνονται χωρικά ως προς τη δομή και τον αναπτυξιακό χαρακτήρα τους με βάση τις παρακάτω στρατηγικές κατευθύνσεις:

- Η ανάπτυξη του οικιστικού δικτύου ικανοποιεί τις ανάγκες μόνιμου και εποχιακού πληθυσμού (Βης Κατοικίας) στους υπάρχοντες οικιστικούς πυρήνες και σε επεκτάσεις τους κατά προτεραιότητα σε ήδη αραιοδομημένες περιοχές ή σε νέους οργανωμένους υποδοχείς κατά προτίμηση στην ευρύτερη περιοχή των υπαρχόντων, ή σε περιοχές αυθαίρετης δόμησης ή άναρχης δόμησης λειτουργώντας ως εργαλείο οικιστικής και περιβαλλοντικής αναβάθμισης.
- Ο εξωαστικός χώρος των χωρικών ενότητων διατηρείται κυρίως ως αγροτικός χώρος ή ως προστατευόμενος χώρος οικολογικής ισορροπίας (βιοποικιλότητα) ή πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Η παραγωγική τους εξειδίκευση συνδέεται με τους ρόλους των αστικών κέντρων και τους παραγωγικούς πόρους τους και τη παραγωγική διαδικασία.
- Η εγκατάσταση παραγωγικών δραστηριοτήτων επιδιώκεται κατά κανόνα μέσω μίξης συμβατών χρήσεων εντός των οικιστικών συγκεντρώσεων του οικιστικού δικτύου, ιδίως μέχρι του 6^{ου} επιπέδου, και σε ειδικούς οργανωμένους υποδοχείς σύμφωνα με τις κατευθύνσεις ανά παραγωγικό τομέα στον εξωαστικό χώρο για τις οχλούσες χρήσεις ή ειδικές χρήσεις που απαιτούν λειτουργικές διασυνδέσεις με πόρους ή δίκτυα υποδομών.
- Η διάσπαρτη εγκατάσταση (εκτός σχεδίου δόμηση) ελέγχεται με αυστηρούς όρους και διασυνδέεται με την ανάγκη παραμονής του αγρότη στην αγροτική εκμετάλλευση και τον αγροτουρισμό ή την ανάγκη διασύνδεσης με συγκεκριμένους πόρους της δραστηριότητας ανεξάρτητα της όχλησης.

Οι χωρικές ενότητες εμφανίζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας Β.1.1.β2-1 : Χωρικές Ενότητες - Έδρες				
Α/Α	ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	Α/Α	ΚΑΛΙΚΡΑΤΕΙΟΙ ΔΗΜΟΙ	ΕΔΡΕΣ - ΑΣΤΙΚΑ ΔΙΠΟΛΑ / ΠΟΛΥΠΟΛΑ
01	ΛΑΜΙΑΣ - ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	1	ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ (Έδρα: Λαμία)	Λαμία - ΛΑΠ
		2	ΔΗΜΟΣ ΣΤΥΛΙΔΑΣ (Έδρα: Στυλίδα)	
		3	ΔΗΜΟΣ ΜΩΛΟΥ-ΑΓ. ΚΩΝ/ΝΟΥ (Έδρα:Καμένα Βούρλα)	
02	ΧΑΛΚΙΔΑΣ - ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	4	ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ (Έδρα: Χαλκίδα)	Χαλκίδα - ΛΑΠ
		5	ΔΗΜΟΣ ΔΙΦΥΩΝ-ΜΕΣΣΑΠΙΩΝ (Έδρα: Ψαχνά)	
03	ΛΕΙΒΑΔΙΑΣ	6	ΔΗΜΟΣ ΛΕΒΑΔΕΩΝ (Έδρα: Λειβαδιά)	Λειβαδιά-Ορχομενός
		7	ΔΗΜΟΣ ΑΡΑΧΩΒΗΣ - ΔΙΣΤΟΜΟΥ-ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ (Έδρα: Δίστομο) (ΕΚΤΟΣ Δ.Ε. ΑΡΑΧΩΒΗΣ)	
		8	ΔΗΜΟΣ ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ (Έδρα: Ορχομενός)	
		9	ΔΗΜΟΣ ΑΛΙΑΡΤΟΥ (Έδρα: Αλιάρτος)	
04	ΘΗΒΑΣ	10	ΔΗΜΟΣ ΘΗΒΑΙΩΝ (Έδρα: Θήβα)	Θήβα
		11	ΔΗΜΟΣ ΤΑΝΑΓΡΑΣ (Έδρα: Σχηματάρι)	
05	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	12	ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΑΦΩΝ (Έδρα: Κερασσοχώρι)	Καρπενήσι
		13	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΠΗΝΗΣΙΟΥ (Έδρα: Καρπενήσι)	
06	ΦΩΚΙΔΑΣ	14	ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ (Έδρα: Άμφισσα, Ιστορική έδρα: Δελφοί)	Άμφισσα - Ίτσα - Δελφοί
		15	ΔΗΜΟΣ ΔΟΡΙΔΟΣ (Έδρα: Λιδορίκι)	
		7	Δ.Ε. ΑΡΑΧΩΒΑΣ (ΤΜΗΜΑ Δ. ΑΡΑΧΩΒΗΣ-ΔΙΣΤΟΜΟΥ-ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ)	
07	ΝΟΤΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	16	ΔΗΜΟΣ ΚΥΜΗΣ - ΑΛΙΒΕΡΙΟΥ (Έδρα: Αλιβέρι, Ιστορική έδρα: Κύμη)	Αλιβέρι - Κύμη - Ερέτρια
		17	ΔΗΜΟΣ ΕΡΕΤΡΙΑΣ (Έδρα: Ερέτρια)	
		18	ΔΗΜΟΣ ΣΚΥΡΟΥ (Έδρα: Σκύρος)	
		19	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΥΣΤΟΥ (Έδρα: Κάρυστος)	
08	ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	20	ΔΗΜΟΣ ΙΣΤΙΑΙΑΣ-ΑΙΔΗΨΟΥ (Έδρα: Ιστιαία)	Ιστιαία - Ωρεοί - Λ.Αιδηψού
		21	ΔΗΜΟΣ ΜΑΝΤΟΥΔΙΟΥ-ΛΙΜΝΗΣ-ΑΓ.ΑΝΝΑΣ (Έδρα: Λίμνη)	
09	ΛΟΚΡΙΔΑΣ	22	ΔΗΜΟΣ ΛΟΚΡΩΝ (Έδρα: Αταλάντη)	Αταλάντη - Λιβανάτες
		23	ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΚΛΕΙΑΣ - ΕΛΑΤΕΙΑΣ (Έδρα: Κάτω Τιθορέα)	
10	Β.Δ. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	24	ΔΗΜΟΣ ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ (Έδρα: Σπ.ερχειάδα)	Σπ.ερχειάδα - Μακρακώμη
		25	ΔΗΜΟΣ ΔΟΜΟΚΟΥ (Έδρα: Δομοκός)	

ΕΥΡΥΤΕΡΕΣ ΕΝΔΟΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ – ΠΟΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Πρόκειται για ενδοπεριφερειακές ενότητες ως εδαφικές περιοχές πολλαπλάσια χωρικών ενοτήτων που μπορούν να υποστηρίξουν περαιτέρω των χωρικών ενοτήτων βάσης την εξειδίκευση / ρόλο και την ενίσχυση της θέσης και του ρόλου πόλεων – πόλων της ΠΣΤΕ στο εθνικό επίπεδο διευρύνοντας την περιοχή «επιρροής» τους σε συνθήκες λελογισμένων μετακινήσεων (μέχρι 45 λεπτά) για την προσφορά εξειδικευμένων υπηρεσιών και εξειδικευμένης εργασίας.

Πρωθούνται τέσσερις (4) ή τρεις (3) «ισόρροπες» ενότητες και πόλεις-πόλοι ανάπτυξης για να λειτουργήσουν ως χώροι συνθετότερης ολοκλήρωσης του παραγωγικού συστήματος περισσότερο ισόρροπης κατανομής μεγέθους αγορών / ανθρώπινου δυναμικού που υποστηρίζουν πόλεις – πόλους ή πολύπολα και αναδεικνύουν άξονες ανάπτυξης Εθνικού επιπέδου ως εξής:

ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΜΙΑΣ-ΑΜΦΙΣΣΑΣ-ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ

Προτείνεται η Ευρύτερη Χωρική Ενότητα των γειτονικών Χωρικών Ενοτήτων της Λαμίας, της Άμφισσας, του Καρπενησίου και της Σπερχειάδας – Δομοκού με αστικούς πόλους αναφοράς με δυνατότητες ρόλου στο εθνικό σύστημα τις πόλεις της Λαμίας, της Άμφισσας και του Καρπενησίου και κοινά χαρακτηριστικά παραγωγικού και γεωγραφικού χώρου τη δυτική ύπαιθρο της Περιφέρειας χαρακτηριζόμενη από την Ορεινότητα με έξαρση την εξαιρετικά αραιοκατοικημένη ενότητα της Ευρυτανίας, τη εξορυστική δραστηριότητα, τη δυναμική αγροτική παραγωγή με προϊόντα ποιότητας (ΠΟΠ και ΠΕΓ) και εκτεταμένη τη μεταποίηση της αγροτικής παραγωγής και εξειδικευμένους διεθνούς/εθνικής εμβέλειας τουριστικούς πόρους και πόλους φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η δυναμική «επιρροής» της ενότητας είναι άνω των 200.000 κατοίκων με το κύριο αστικό πόλο της Λαμίας να έχει σήμερα τη μορφή – τυπολογία Λειτουργικής Αστικής Περιοχής «Μεσαίου Μεγέθους» κατά τα κοινοτικά πρότυπα άνω των 100.000 κατοίκων και να αποτελεί διοικητικό κέντρο εθνικής σημασίας ως έδρα της Αυτοδιοικητικής Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, μεταποιητικό κέντρο εθνικής εμβέλειας (ΒΙΠΕ Λαμίας) και έδρα πανεπιστημιακών σχολών και περιφερειακού ΤΕΙ. Παράλληλα ως προς τις προοπτικές ο πόλος της Λαμίας εξελίσσεται μέσα από τα εκτελούμενα και προγραμματιζόμενα Έργα των ΔΕΔ-Μ σε κόμβο των αξόνων του Πρωτεύοντος και Δευτερεύοντος Εθνικού Δικτύου Μεταφορών με δυνατότητα να διαχέει την αστική επιρροή του προς την εγγύς περιοχή του πόλου – αστικού κέντρου της Άμφισσας, και τη Δυτική Θεσσαλία και ιδίως τη περιοχή της Καρδίτσας. Επίσης σε τουριστικό πόλο εθνικής εμβέλειας λόγω της προοπτικής ανάπτυξης των θερμολιστικών πόρων στην ευρύτερη περιοχή του.

Τα άλλα δύο (2) κέντρα προτείνεται να αποτελούν ενισχυμένα κέντρα ενδοπεριφερειακής αποκέντρωσης της Περιφέρειας, και πόλοι διεθνούς / εθνικής εμβέλειας τουρισμού, ο πόλος της Άμφισσας ως μέρος της ευρείας αστικής ζώνης «Άμφισσα – Ιτέα – Δελφοί» και ο πόλος του Καρπενησίου ως χιονοδρομικό κέντρο και εξειδικευμένο κέντρο ορεινού τουρισμού.

Η ενότητα αυτή ενδυναμώνει τον πόλο της Λαμίας ως εθνικό πόλο ενισχυμένου ρόλου στο διαπεριφερειακό χώρο, πέραν του 3^{ου} Επιπέδου που του αντιστοιχεί βάσει των τότε δεδομένων του θεσμοθετημένου ΓΠΧΣΑΑ και τον πόλο της Άμφισσας, κέντρο τοπικού δικτύου γειτονίας με την Ιτέα και τους Δελφούς ενσωματώνοντάς τον στη δυναμική της κομβικής θέσης της Λαμίας με την προοπτική συνένωσης της λειτουργικής της περιοχής του δικτύου με τη λειτουργική περιοχή της Λαμίας λόγω της μείωσης του χρόνου μετακινήσεων ως αποτέλεσμα των έργων αναβάθμισης του εθνικού οδικού άξονα Λαμία-Άμφισσα της Λαμίας επίσης. Το δίκτυο Άμφισσα-Ιτέα-Δελφοί θα μπορέσει να αναδειχθεί ως Δίκτυο με ενισχυμένο πέραν του 5^{ου} Επιπέδου της Άμφισσας στο ΓΠΧΣΑΑ.

Όσον αφορά τον πόλο του Καρπενησίου η συμμετοχή του στην χωρική ενότητα ενδυναμώνει την πληθυσμιακή υστέρηση λόγω της «αραιοκατοίκησης» της χωρικής ενότητας άμεσης επιρροής του και αίρει την απομόνωση με την κατά προτεραιότητα διασύνδεσή του μέσω του οδικού δικτύου με την πόλη της Λαμίας που απαιτεί η λειτουργία της ενότητας.

ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ

Η ευρύτερη χωρική ενότητα Λιβαδειάς συνίσταται από τις γειτονικές Χωρικές Ενότητες της Λιβαδειάς – Ορχομενού και Αταλάντης – Τιθορέας και την ομοιογενή εκτεταμένη γεωργική ύπαιθρο εντατικής καλλιέργειας που συνιστούν οι πεδινές περιοχές της Λεκάνης του Βοιωτικού Κηφισού και του Κωπαϊδικού και Παρακωπαϊδικού Πεδίου.

Η δυναμική της ενότητας είναι περίπου 100.000 κάτοικοι με τον πόλο της αστικής περιοχής της Λιβαδειάς (Λιβαδειά – Ορχομενός) να έχει δυναμική της τάξης των 30.000 κατοίκων ενώ προτείνεται να αποτελεί ενισχυμένο κέντρο ενδοπεριφερειακής αποκέντρωσης της Περιφέρειας και πόλο διεθνούς / εθνικής εμβέλειας τουρισμού.

Παράλληλα η ενότητα λόγω της φυτικής παραγωγής της έχει εθνικής εμβέλειας ρόλο στη διατροφική ασφάλεια και ανάπτυξη του πρωτογενούς, διαχειρίζεται εθνικής εμβέλειας υδάτινους πόρους για τη γεωργική παραγωγή και την τροφοδότηση με πόσιμο νερό της Μητρόπολης της Αθήνας και εμπεριέχει τους εθνικούς βιομηχανικούς πόλους στον τομέα της Μεταλλουργίας της Λάρυμνας (ΛΑΡΚΟ) και της Αντίκυρας (Άσπρα Σπίτια) (ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ).

Τα παραπάνω χαρακτηριστικά αναδεικνύουν τον πόλο της Λιβαδειάς σε πόλο που μπορεί να αναβαθμίσει τη σημερινή θέση στο εθνικό χωρικό σύστημα σε ενισχυμένη θέση από το 5^ο επίπεδο του θεσμοθετημένου ΠΠΧΣΑΑ.

ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΗΒΑΣ

Η ευρύτερη χωρική ενότητα της Θήβας ταυτίζεται με τη χωρική ενότητα της Θήβας και χαρακτηρίζεται από ισχυρή παρουσία βιομηχανικής παραγωγής μέρος της οποίας συνδεδεμένη με τους ορυκτούς πόρους της Περιφέρειας και την μεταλλουργία του Αλουμινίου και χώρους αναφοράς την άτυπη βιομηχανική περιοχή των «Οινοφύτων – Σχηματαρίου – Θήβας» και της ΒΙΠΕ της Θίσβης και το λοιπό μέρος κυρίως συνδεδεμένο με δορυφορική επιχειρηματική δραστηριότητα της Περιφέρειας Αττικής στο δευτερογενή τομέα της Οικονομίας. Προτείνεται να αποτελεί ενισχυμένο κέντρο ενδοπεριφερειακής αποκέντρωσης της Περιφέρειας και πόλο διεθνούς / εθνικής εμβέλειας τουρισμού.

Η δυναμική της ενότητας είναι σε αυξανόμενη τροχιά και ανακατατάξεις λόγω νέων πολιτικών στα πλαίσια του ΡΣΑ της Αθήνας – Αττικής και των νέων Έργων συγκοινωνιακών υποδομών που αναδιατάσσουν τις κινήσεις επί του «ΠΑΘΕ» στην περίμετρο της Αθήνας.

Ειδικότερα δημιουργείται νέα είσοδος – πύλη στη Στερεά Ελλάδα από και προς Αθήνα / Αττική και Πελοπόννησο μέσω της Δυτικής Οδικής και Σιδηροδρομικής παράκαμψης του Πολεοδομικού Συγκροτήματος της Αθήνας που αναδεικνύει τη θέση και το ρόλο της Θήβας στις διαπεριφερειακές κινήσεις και προγραμματισμούς διασύνδεσης με την ανατολική «πύλη» στα Οινόφυτα. Ενώ η αναδιάταξη των πολιτικών σε σχέση με τη βιομηχανική ανάπτυξη της Αττικής εντείνουν την ανάγκη ειδικών πολιτικών εθνικής εμβέλειας για τη δορυφορική βιομηχανική ανάπτυξη της περιοχής λόγω της γειννίας με την Αθήνα – Αττική και τη σημασία του άξονα Οινόφυτα – Θήβα – Θίβρη.

Οι εξελίξεις στην ενότητα αυτή εκτιμάται ότι στη χωρική ανάπτυξη θα έχουν εξαιρετικές θετικές επιπτώσεις για την ενότητα, τον πόλο της Θήβας και τους άξονες ανάπτυξης της Περιφέρειας «υπό προϋποθέσεις» εξισορρόπησης και διασύνδεσης με την ενδογενή ανάπτυξη της Ενότητας και της Περιφέρειας και όχι επανάληψης του φαινομένου των «Οινοφύτων» και των αρνητικών συνεπειών του σε σχέση με τη χωρική συνοχή και την προστασία του περιβάλλοντος και της ασφάλειας των γεωργικών πόρων και προϊόντων της περιοχής περιφερειακής και διαπεριφερειακής (Αττική) διατροφικής εμβέλειας.

Τα ανωτέρω οδηγούν στη θεώρηση της Θήβας ως ενισχυμένου πόλου ανάπτυξης της Περιφέρειας σε σχέση με το 5^ο Επίπεδο του ΠΠΧΣΑΑ με ειδικό ρόλο στη βιομηχανική παραγωγή και κόμβο διαπεριφερειακών ροών και ανταλλαγών με τις Περιφέρειες Αττικής και Πελοποννήσου (νέα πύλη της Περιφέρειας).

ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ-ΘΗΒΑΣ

Ως Εναλλακτική Ευρύτερη Ενότητα διπόλου Θήβας – Λιβαδειάς προτείνεται ενότητα πληθυσμιακής δυναμική 200.000 κατοίκων και διπόλου αστικών κέντρων πληθυσμιακού μεγέθους περισσότερο από 50.000 κατοίκους με εξειδίκευση στους πόλους της Λιβαδειάς και της Θήβας όσα περιγράφησαν ανωτέρω στις επιμέρους ενότητές τους.

Η πρόταση αυτή ενδυναμώνει τους πόλους εξασφαλίζοντάς τους ακόμη μεγαλύτερες δυνατότητες ως πόλων και αστικών κέντρων στο εθνικό χωρικό σύστημα και ολοκληρώνουν αποτελεσματικότερα το περιφερειακό χωρικό σύστημα.

ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΛΚΙΔΑΣ

Την Ευρύτερη περιοχή της Χαλκίδας που συνίσταται από τις χωρικές ενότητες που συνθέτουν τον ευρύτερο ιδιότυπο παραγωγικό και γεωγραφικό νησιωτικό χώρο της Περιφέρειας των νήσων της Εύβοιας και της Σκύρου με πόλους αναφοράς με δυνατότητες ειδικού ρόλου τους οικισμούς-κόμβους δικτύων οικισμών του προτεινόμενου οικιστικού δικτύου, της Ιστιαίας, των Λουτρών Αιδηψού, της Κύμης, του Αλιβερίου και της Ερέτριας.

Η ενότητα αυτή αποτελεί «πύλη» μέσω των λιμένων της Κύμης και της Χαλκίδας στο διαπεριφερειακό χώρο με το Βόρειο και Νότιο Αιγαίο της Περιφέρειας ΣΤΕ, της

Περιφέρειας της Πελοποννήσου μέσω της παράκαμψης της Αθήνας αλλά και συμπληρωματική πύλη της Περιφέρειας της Αθήνας – Αττικής.

Η δυναμική της ενότητας είναι άνω των 200.000 κατοίκων με πόλο τη Χαλκίδα που έχει την τυπολογία της Λειτουργικής Αστικής Περιοχής «Μεσαίου Μεγέθους» κατά τα κοινοτικά πρότυπα δυναμικής άνω των 100.000 κατοίκων με ελκτικές τάσεις αστικής εξυπηρέτησης διαπεριφερειακής εμβέλειας ως προς τη βόρεια συνοριακή περιοχή της Αθήνας και κατοίκησης κυρίως Βης κατοικίας ως προς την Αθήνα, ενισχυμένο κέντρο ενδοπεριφερειακής αποκέντρωσης της Περιφέρειας και πόλος εθνικής εμβέλειας τουρισμού.

Παράλληλα η Χαλκίδα εμφανίζει αγροτοβιομηχανική εξειδίκευση διαπεριφερειακής εμβέλειας ως προς την τροφοδότηση της Αθήνας και βιομηχανική ανάπτυξη διασυνδεδεμένη με την δορυφορικού χαρακτήρα βιομηχανική ανάπτυξη στο Οινόφυτα-Σχηματάρι-Θήβα, παραδοσιακή είσοδο – πύλη στη Στερεά Ελλάδα από και προς Αθήνα-Αττική. Αποτελεί έτσι πόλο ειδικών πολιτικών εθνικής εμβέλειας ιδίως στα πλαίσια των ανακατατάξεων που προαναφέρθηκαν στην ενότητα της Θήβας.

Τα άλλα κέντρα αποτελούν εξειδικευμένα κέντρα στο εθνικό σύστημα ως πόλοι εθνικής εμβέλειας στο παραγωγικό σύστημα (τουρισμού – ενέργειας).

Οι εξελίξεις στην ενότητα αυτή εκτιμάται ότι για να έχουν θετικές επιπτώσεις για τον πόλο της Χαλκίδας απαιτείται η εντονότερη διασύνδεσή της με την ενδογενή ανάπτυξη της Ενότητας και της Περιφέρειας με αναδιάρθρωση /εξυγίανση των δραστηριοτήτων στη δέσμη «Οινοφύτων-Σχηματάρι-Ριτσώνα/Χαλκίδα-Θήβα και άρση των αρνητικών συνεπειών αποβιομηχάνισης του πόλου της Χαλκίδας που ενέτεινε η οικονομική κρίση.

Τα ανωτέρω θα υποστηρίξουν την θέση της Χαλκίδας σε εθνικό πόλο 3^{ου} επιπέδου και θα δώσουν δυνατότητες ειδικών ρόλων στο εθνικό σύστημα των λοιπών οικιστικών κέντρων.

ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ– ΠΟΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ – ΠΥΛΕΣ – ΔΙΕΘΝΕΣ / ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Προτείνεται η κατά προτεραιότητα προώθηση διαπεριφερειακών συνεργασιών εντός της ευρύτερης διαπεριφερειακής χωρικής ενότητας της «Μέγα Περιφέρειας Κεντρικής Ελλάδας» που συμπίπτει με την εδαφική στατιστική περιφέρεια NUTS 1 της Κεντρικής Ελλάδας και αποτελείται από τις Περιφέρειες Ηπείρου – Ιονίων Νήσων – Δυτικής Ελλάδας – Στερεάς Ελλάδας και Πελοποννήσου με στόχο:

- την προώθηση αναδυόμενων νέων δυνατοτήτων συμπληρωματικότητας χωρικών συστημάτων και αναπτυξιακών πρωτοβουλιών και προγραμμάτων σε εθνικό και ευρωπαϊκό/διεθνές επίπεδο (προς Μακροπεριφέρειες Ιονίου-Αδριατικής-Δυτική Ευρώπης-Κεντρικής Μεσογείου) και ενίσχυση ή ανάδειξη θέσης και ρόλου πόλων και αξόνων της περιφέρειας στο κοινοτικό και διεθνές, χώρο παράλληλα με την ενίσχυση της περιφέρειας στο εθνικό επίπεδο και την προώθηση αποτελεσματικής ανάδειξης φυσικών και πολιτιστικών πόρων.

Η διαπεριφερειακή αυτή ενότητα προσφέρει εκτεταμένες ενδοπεριφερειακές εντός της ενότητας συνεργασίες ενότητες, δυνατότητες κρίσιμης μάζας και ρόλων στους πόλους

της περιφέρειας στο διεθνή και ευρωπαϊκό χώρο και ανταποκρίνεται στα παρακάτω κριτήρια προσδιορισμού της:

- Αφορά χώρους που έχουν μακρόχρονη ιστορική συνέχεια συνεργασίας και πολιτισμού
- Αφορά κοινούς ευρείς εκτεταμένους ανοιχτούς γεωγραφικούς στεριανούς και θαλάσσιους χώρους και πόρους που μπορούν να αποτελέσουν χώρους ολοκληρωμένου κοινού προγραμματισμού και σχεδιασμού σ' όλους τους παραγωγικούς τομείς, το φυσικό περιβάλλον και τη προσαρμογή στη κλιματική αλλαγή και περιοχές ανάπτυξης δικτύων μεταφορών – επικοινωνιών με διεθνείς πύλες σε κοινού ενδιαφέροντος Μακροπεριφέρειες του Κοινοτικού και Διεθνούς Χώρου.
- Αφορά τη ολοκλήρωση Υδατικών Διαμερισμάτων και δυνατότητα ενιαίας διαχείρισης και προγραμματισμού υδατικών πόρων για περιφερειακή χρήση και τροφοδότηση Αθήνας-Αττικής και την ολοκλήρωση του ευρωπαϊκής εμβέλειας ορεινού χώρου της Πίνδου και των προεκτάσεων της στη Στερεά.
- Αφορά περιφερειακή ενότητα αναπτυξιακού προγραμματισμού στα πλαίσια της Ε.Ε. και της χώρας με στοιχεία εδαφικής συνοχής και συνεργασίας για την εξισορρόπηση των φαινομένων της επίδρασης της Αθήνας (μητροπολιτικό φαινόμενο) και την διασφάλιση της ισόρροπης διάχυσης της δυναμικής της και την άρση φαινομένων συμφόρησης στη περίμετρό της διαμπερούς επικοινωνίας και μεταφορών μεταξύ των Περιφερειών (παρακάμψεις Αθήνας).

Στα πλαίσια αυτής της ενότητας αναδεικνύονται:

Ο πόλος της Λαμίας μέσα από τα εκτελούμενα και προγραμματιζόμενα Έργα των ΔΕΔ-Μ εξελίσσεται σε αστικό κόμβο των ΔΕΔ-Μ με διεθνή, ευρωπαϊκό ρόλο πύλης συνδυασμένων μεταφορών του οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου στον πρωτεύοντα Διεθνή Διάδρομο 4 «Βορράς – Μέση Ανατολή».

Ο πόλος της Χαλκίδας ως δευτερεύουσα θαλάσσια πύλη στο διαπεριφερειακό χώρο του Βορείου και Νοτίου Αιγαίου της Περιφέρειας και του εκτεταμένου Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών μέσω των λιμένων της Κύμης και της Χαλκίδας και της Περιφέρειας της Αθήνας – Αττικής μέσω της Λειτουργικής Περιοχής της Χαλκίδας.

Το πληθυσμιακό μέγεθος και η προοπτική λειτουργία ως πύλη διασύνδεσης με το Αιγαίο στο δευτερεύον (εκτατικό) θαλάσσιο δίκτυο των ΔΕΔ-Μ και κόμβου στο εθνικό δίκτυο ενεργειακών υποδομών της Περιφέρειας τόσο περιφερειακά όσο και σε σχέση με την Αθήνα – Αττική την αναδεικνύουν σε εθνικό πόλο 3^{ου} επιπέδου και περιφερειακό διακριτό ρόλο τον ευρωπαϊκό χώρο.

Οι πόλοι της Άμφισσας-Ιτέας-Δελφών σε άμεση διασύνδεση με την διεθνή θαλάσσια πύλη της Πάτρας, της πύλης θαλάσσιας κρουαζιέρας της Κυλλήνης και την Ολυμπία, τουριστικός και πολιτιστικός πόλος Διεθνούς Εμβέλειας UNESCO με προοπτική ανάδειξης της Ιτέας σε λιμένα κρουαζιέρας και πολιτιστικής τουριστικής διαδρομής Δελφών/Οσίου Λουκά – Ολυμπίας και πέραν και μέσω αυτών με τους λοιπούς παρόμοιους χώρους της Πελοποννήσου.

Ο πόλος του Καρπενησίου σε διασύνδεση με την Ιόνια Οδό και την αεροπορική τουριστική πύλη του Ακτίου-Πρέβεζας και την δυνατότητα διαδρομών διεθνούς

εμβέλειας μέσω των ορεινών χώρων της Πίνδου και των προεκτάσεων της και του φυσιολατρικού διαδρόμου Ε4.

Οι πόλοι της Θήβας και Λιβαδειάς με την δημιουργία μέσω των παράκτιων χώρων τους νέων διασυνδέσεων με τα κέντρα και τους πόλους της έναντι αυτών ακτής της Πελοποννήσου μέσω κοινής διαχείρισης της κλειστής ενδιάμεσης θάλασσας του Κορινθιακού Κόλπου στα πλαίσια του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού και της θαλάσσιας στρατηγικής ολοκληρωμένης διαχείρισης και «ενοποίησης» θαλάσσιου παράκτιου χώρου.

ΑΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΑΞΟΝΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Διαπεριφερειακή συνεργασία με την Περιφέρεια Αθήνας-Αττικής

Η διαπεριφερειακή συνεργασία με την Περιφέρεια Αθήνας-Αττικής έχει τα παρακάτω ζητήματα αιχμής και προτεραιότητας για την Περιφέρεια.

Τα ζητήματα που αφορούν την διασυνοριακή περιοχή της βιομηχανικής συγκέντρωσης Αυλίδας/ Βόρειας Αττικής και «Οινοφύτων- Σχηματάρι- Ριτσώνα/ Χαλκίδα- Θήβα», έχουν πρώτη προτεραιότητα και συνδέονται με:

- τη συνολική αναδιάρθρωση και αναβάθμιση των δραστηριοτήτων σε συνάφεια με τους αναπτυξιακούς στόχους του ΠΠΧΣΑΑ της Περιφέρειας στα πλαίσια των πολιτικών τους Ε'ΚΠΣ και της Στρατηγικής Ευρώπη 2014-2020 και του ΡΣΑ της Αθήνας-Αττικής την αντιμετώπιση της σοβαρής ρύπανσης του Ασωπού Ποταμού και των συνεπειών στους γεωργικούς πόρους της ευρύτερης περιοχής αλλά και της επανάχρησης/ανακύκλωσης εγκαταστάσεων αναδιαρθρούμενων δραστηριοτήτων και οικονομία γής και
- την αναδιάταξη των μετακινήσεων κατοικίας-εργασίας συνδεδεμένη τόσο με την ανωτέρω αναφερθείσα αναδιάρθρωση/αναβάθμιση όσο και με τη πολιτική βιώσιμης κινητικότητας στα πλαίσια των πολιτικών «χαμηλού άνθρακα» και συνδεδεμένη με τις μεταφορές αλλά και την πρόβλεψη και προγραμματισμό υποδοχής in situ της κατοίκησης των μετακινούμενων πληθυσμών.

Δευτερεύουσα προτεραιότητα έχουν τα ζητήματα ολοκληρωμένης διαχείρισης των ορεινών όγκων και των κοινών θαλάσσιων χώρων καθώς και των υδατικών διαθεσίμων για την Περιφέρεια Αθήνας-Αττικής. Το τελευταίο ζήτημα έχει ρυθμιστεί κατ' αρχή από τα Σχέδια Διαχείρισης των υδατικών Διαμερισμάτων αλλά πρέπει να αποτελέσει και πεδίο διαρκούς περαιτέρω συνεργασίας για τις χωρικές του επιπτώσεις και διαστάσεις.

Ιδιαίτερο ζήτημα συνεργασίας πρέπει να αποτελέσει ο προγραμματισμός συνεργασιών στους τομείς της Ανώτατης Εκπαίδευσης, Έρευνας και Καινοτομίας δεδομένου ότι αφ' ενός η Περιφέρεια είναι εγγύς και μπορεί να υποδεχθεί αποκεντρωμένες δομές αφ' ετέρου οι εξειδικεύσεις της και οι πόροι της (ορυκτοί-αρχαιολογικοί χώροι-νερά) αποτελούν πεδία έρευνας και ανάπτυξης εξειδικευμένης τεχνολογίας και καινοτομίας πολλών από τις δομές της Αθήνας-Αττικής (ΕΜΠ, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, ΕΥΔΑΠ, Αρχαιολογική Έρευνα και αποκατάσταση κλπ).

Διαπεριφερειακή συνεργασία με την Περιφέρεια Θεσσαλίας

Πέραν των διοικητικών εξαρτήσεων μέσω των κεντρικών δομών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης (η ΠΣΤΕ διαθέτει αποκεντρωμένες δομές σ' όλους τους τομείς διοίκησης) που εκτιμάται ότι θα ατονήσουν σταδιακά και της ένταξης στις πανεπιστημιακές δομές του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας που επίσης εκτιμάται ότι μερικώς συνδέονται με τις κύριες ανάγκες της Περιφέρειας και θα αναδομηθούν σταδιακά με βάση τις νέες διαπεριφερειακές δυνατότητες και προτεινόμενες συνεργασίες, η Περιφέρεια Στερεάς θα πρέπει να προωθήσει τις νέες δυνατότητες επωφελούς ένθεν και ένθεν συνεργασίας στην κοινή διασυνοριακή περιοχή ανάπτυξης που θα αναδείξει ο νέος άξονας Ε65.

Διαπεριφερειακή συνεργασία με τις Περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου

Στο θέμα των θαλάσσιων μεταφορών, επικοινωνιών και προώθησης του αιγαιοπελαγίτικου τουρισμού εκτιμάται ότι η Περιφέρεια Στερεάς θα πρέπει να προωθήσει τις νέες δυνατότητες επωφελούς ένθεν και ένθεν συνεργασίας με την απευθείας διασύνδεση μέσω των θαλάσσιων επιβατικών, τουριστικών και εμπορευματικών μεταφορών με το Βόρειο κυρίως αλλά και το κεντρικό Αιγαίο πρωτεύοντως μέσω του Λιμένα της Κύμης και δευτερευόντως με άλλους περιφερειακούς λιμένες (Μαντούδι-Κάρυστος). Στα πλαίσια αυτά πρέπει να αναδιαταχθούν οι Ζώνες Ναυσιπλοΐας και τα κέντρα/κόμβοι εξυπηρητήσεων.

ΠΟΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Πρωτεύοντες Διεθνείς, εθνικοί, πρωτεύοντες και ενισχυμένοι δευτερεύοντες περιφερειακοί πόλοι ανάπτυξης

Περιλαμβάνονται οι Λειτουργικές Αστικές Περιοχές Μεσαίου Μεγέθους της Λαμίας και της Χαλκίδας (>100.000 κατ.) με τις εξής διαβαθμίσεις και ρόλους:

- Λαμία (ευρύτερη αστική περιοχή), περιφερειακή πρωτεύουσα με ιεραρχημένες διαπεριφερειακού, περιφερειακού και ενδοπεριφερειακού επιπέδου λειτουργίες, πόλος με κεντροβαρική θέση και ρόλο ισόρροπης διάχυσης της Αθήνας στον ενδιάμεσο χώρο της Κεντρικής Ελλάδας, αστικός κόμβος- διεθνής πύλη και εμπορευματικός (αφετηρία - τελικός προορισμός επιβατών και εμπορευμάτων) και πλατφόρμα υλικοτεχνικής υποδομής στις συνδυασμένες μεταφορές του πρωτεύοντος (κεντρικού) οδικού-σιδηροδρομικού δικτύου των ΔΕΔ-Μ στο Διεθνή Διάδρομο IV προς Κεντρική Ευρώπη - Ανατολή - Ανατολική Μεσόγειο και κόμβος διασύνδεσης με το δευτερεύον οδικό δίκτυο δυτικό των ΔΕΔ-Μ προς βόρειο-δυτικό και νοτιο-δυτικό μέτωπο της χώρας και με τα διαπεριφερειακά λιμάνια Στυλίδας-Αγίου Κωνσταντίνου, και Ιτέας.
- Χαλκίδα (ευρύτερη αστική περιοχή), έδρα περιφερειακής ενότητας με αποκεντρωμένες αντίστοιχες λειτουργίες, με ειδικό ελκτικό ρόλο κατοίκησης και δραστηριοτήτων στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας και ειδικό ρόλο διασύνδεσης νησιωτικού χώρου της Εύβοιας και της Σκύρου και δευτερεύουσας θαλάσσιας πύλης προς Αιγαίο / Ανατολική Μεσόγειο των

ΔΕΔ-Μ μέσω του διασυνδεδεμένου συστήματος του εθνικής σημασίας λιμένα της Κύμης και του λιμένα της Χαλκίδας .

Οι παραπάνω πόλοι στο εθνικό επίπεδο κατηγοριοποιούνται στο 3^ο Ενισχυμένο και 3^ο επίπεδο αντίστοιχα.

Ειδικό Διεθνές, δευτερεύοντες εθνικοί και δευτερεύοντες περιφερειακοί πόλοι ανάπτυξης

Αστικά κέντρα του δεύτερου επιπέδου διαβάθμισης του οικιστικού δικτύου, έδρες Περιφερειακών Ενοτήτων της ΠΣΤΕ ή με πόλοι με υπερτοπικές δυνατότητες ανάπτυξης αποτελούν τους ως άνω πόλους ανάπτυξης. Είναι τα εξής:

- Λιβαδειά (ευρύτερη αστική περιοχή), έδρα περιφερειακής ενότητας με αποκεντρωμένες αντίστοιχες λειτουργίες, με ειδικό εθνικό ρόλο στην γεωργική παραγωγή και ενσωμάτωση των μεμονωμένων πόλων της εξορμητικής μεταλλουργικής βιομηχανίας και εθνικής εμβέλειας τουριστικών πολιτιστικών προορισμών και διαδρομών.
- Θήβα, με ειδικό εθνικό ρόλο στην βιομηχανική παραγωγή στη διασυνοριακή περιοχή με την Αθήνα-Αττική ενσωμάτωση της περιοχής εξειδικευμένης στη μεταλλουργία ΒΙΠΕ Θίσβης, αναδυόμενο εμπορευματικό σταθμό στο σιδηροδρομικό ΠΑΘΕ/ΔΕΔ-Μ και διεθνούς εμβέλειας ρόλο στο πολιτιστική κληρονομιά.
- Άμφισσα (Δίκτυο Άμφισσα-Ιτέα-Δελφοί), έδρα περιφερειακής ενότητας με αποκεντρωμένες αντίστοιχες λειτουργίες, με ρόλο ειδικού διεθνούς/εθνικής πόλο λόγω ενσωμάτωσης ειδικών παγκόσμιας εμβέλειας πολιτιστικών πόρων και υποδομών και λιμένα-πύλη σ' αυτούς και άλλους διεθνούς εμβέλειας πολιτιστικούς πόρους της ΠΣΤΕ ενισχυμένων τουριστικών δυνατοτήτων διεθνούς/ ευρωπαϊκού προορισμού (κρουαζιέρα).
- Καρπενήσι, έδρα περιφερειακής ενότητας με αποκεντρωμένες αντίστοιχες λειτουργίες με ρόλο ειδικού εθνικού πόλου λόγω του ειδικού χαρακτήρα του ως ορεινού πόλου με φυσικούς πόρους ευρωπαϊκής και εθνικής εμβέλειας και σύνδεσμο της Κεντρικής Ελλάδας με σημαντικές υποδομές - τουριστικές πύλες στον Ιόνιο Διάδρομο.

Οι παραπάνω πόλοι στο εθνικό επίπεδο κατηγοριοποιούνται στο 5ο Ενισχυμένο για Λιβαδειά και Θήβα και 5ο επίπεδο αντίστοιχα για Άμφισσα και Καρπενήσι.

Ειδικό πόλο ανάπτυξης

Τα συνδεδεμένα οικιστικά κέντρα με τους Διεθνούς / Εθνικής / διαπεριφερειακής εμβέλειας χώρους πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και τους ειδικούς πόρους που εντασσόμενοι σε υλικά (διαδρομές) και άυλα δίκτυα (πόλεων, ανταλλαγών, net κ.λ.π γεωπολιτικά-πολιτιστικά Μεσογείου κ.λ.π) εξασφαλίζουν διαπεριφερειακή λειτουργία στα παραπάνω κέντρα, προωθούνται ως ειδικό πόλο στον Διεθνή και Εθνικό χώρο και αφορούν πέραν των ήδη αναφερθέντων Άμφισσα – Ιτέα – Δελφοί:

- την Αράχωβα διασυνδεδεμένη με το Χιονοδρομικό πόλο του Παρνασσού
- την Αντίκυρα διασυνδεδεμένη με τον πόλο του Αλουμινίου
- τη Λάρυμνα διασυνδεδεμένη με τον πόλο του Νικελίου

- τα Καμένα Βούρλα, τα Λουτρά Αιδηψού, την Ερέτρια και τη Σκύρο ως πόλους τουρισμού και το Αλιβέρι ως εθνικό ενεργειακό κέντρο.

ΑΞΟΝΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Οι ενότητες του χώρου (ενότητες αστικών/κοινωνικών, παραγωγικών και φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς) και οι πόλοι ανάπτυξης αναδεικνύουν τους παρακάτω άξονες ανάπτυξης.

Διεθνείς, εθνικοί, πρωτεύοντες άξονες ανάπτυξης

- Διαμήκης άξονας Αθήνα / Θριάσιο – Οινόφυτα/Χαλκίδα – Θήβα - Λιβαδειά- Αταλάντη - Λαμία – προς Θεσ/νίκη, αποτελεί τμήμα του Ανατολικού Χερσαίου Άξονα της χώρας, αναπτύσσεται κατά μήκος του οδικού και τμήματος του σιδηροδρομικού ΠΑΘΕ, ενσωματώνει σε ανεκτό βάθος τα σημαντικότερα αστικά κέντρα της Περιφέρειας και τις σημαντικές βιομηχανικές συγκεντρώσεις κατά μήκος του ΠΑΘΕ «Οινοφύτων – Σχηματαρίου – Ριτσώνας - Θήβας» στη συνοριακή με την Αθήνα-Αττική περιοχή, το μεμονωμένο βιομηχανικό πόλο της Λάρυμνας(Μεταλλουργία - Εξόρυξη) και τις τουριστικές και αλιευτικές περιοχές των παραλίων του Βόρειου Ευβοϊκού και Μαλιακού Κόλπου.
- Διαγώνιος άξονας Λαμία - Ιτέα / Άμφισσα - Αντίρριο – Πάτρα / Διεθνής Θαλάσσια Πύλη, αποτελεί τμήμα του Διαγώνιου Άξονα της χώρας, αναπτύσσεται κατά μήκος του οδικού τμήματος των ΔΕΔ-Μ συνδετήριου μεταξύ της διεθνούς στεριανής πύλης των ΔΕΔ-Μ στη Λαμία με το Διεθνές Λιμάνι της Πάτρας, ενσωματώνει τα αστικά κέντρα της Λαμίας και της Άμφισσας-Ιτέας-Δελφών, τους πόλους εξόρυξης, επεξεργασίας και εξαγωγής Βωξίτη στην Γκιώνα/Ιτέα και τους διεθνείς τουριστικούς πόλους Δελφών – Χιονοδρομικό Παρνασσού και τις τουριστικές και αλιευτικές περιοχές των παραλίων της Φωκίδας. Ο άξονας αυτός συμπληρώνει τον Ανατολικό Χερσαίο Άξονα στις χερσαίες ροές προς Πάτρα, την τρίτη σε μέγεθος και διεθνή ρόλο με δυνατότητες ανόδου σε σχέση με τις λοιπές σε ενισχυμένη θέση στο διεθνές/ευρωπαϊκό αστικό σύστημα μετά τις δύο Μητροπόλεις πόλη της χώρας.

Διεθνείς, εθνικοί, Δευτερεύοντες άξονες ανάπτυξης

- Διαγώνιος άξονας Κεντρικής Ελλάδας Λαμία – Καρδίτσα – Τρίκαλα- Παναγιά/ Εγνατία /Ιωάννινα /Ηγουμενίτσα), αποτελεί τμήμα του Άξονα Κεντρικής Ενδοχώρας της χώρας, αναπτύσσεται κατά μήκος του περιφερειακού οδικού τμήματος Ε65 και του πρωτεύοντος σιδηροδρομικού δικτύου συνδετήριου μεταξύ της διεθνούς στεριανής πύλης των ΔΕΔ-Μ στη Λαμία με τα Ιωάννινα, το Διεθνές Λιμάνι της Ηγουμενίτσας και την Εγνατία και τα Δυτικά Βαλκάνια.
- Άξονας (ΠΑΘΕ) / Λαμία - Καρπενήσι – Αργίριο - (Ιόνια Οδός) αποτελεί συνδετήριο τμήμα του κόμβου των ΔΕΔ-Μ στη Λαμία με την Ιόνια Οδό και την δευτερεύουσα στα ΔΕΔ-Μ πύλη του Ακτίου-Πρέβεζας αλλά και ελλείποντος συνδέσμου των ΔΕΔ-Μ για τον απομονωμένο ορεινό χώρο της Ευρυτανίας.
- Άξονας (ΠΑΘΕ)/ Θήβα - Λιβαδειά - Ιτέα / Άμφισσα – (Διαγώνιος Λαμία /Πάτρα) αποτελεί συνδετήριο τμήμα μεταξύ του Διαγώνιου Άξονα και του Ανατολικού

Χερσαίου Άξονα της χώρας, και αναπτύσσεται σε τμήμα κατά μήκος του υπάρχοντος εθνικού οδικού δικτύου προς τον πόλο των Δελφών και το Χιονοδρομικό Παρνασσού και σε νέο τμήμα παράκαμψης των ως άνω πόλων.

- Οριζόντιος άξονας (ΠΑΘΕ/Κόρινθος)- Θήβα / ΠΑΘΕ – Χαλκίδα – Κύμη / Λιμάνι Κύμης/ Σκύρος / Αιγαίο». αποτελεί συνδετήριο τμήμα του Ανατολικού Χερσαίου Άξονα της χώρας στο κόμβο διεπαφής της Χαλκίδας με την Εύβοια κα πέραν αυτής με τη νήσο Σκύρο και το Αιγαίο μέσω του Λιμένα της Κύμης.

Περιφερειακοί άξονες ανάπτυξης

- Άξονας «Αλιβέρι – Κάρυστος» αποτελεί συνδετήριο τμήμα με το λιμάνι της Καρύστου αλλά και ελλείποντος συνδέσμου των ΔΕΔ-Μ για τον απομονωμένο νησιωτικό χώρο της νότιας Εύβοιας.
- Άξονας (ΠΑΘΕ)/ Γλύφα - Ωρεοί /Πορθμειακή σύνδεση - Ιστιαία – Μαντούδι/ Λίμνη - Χαλκίδα αποτελεί συνδετήριο του κόμβου της Λαμίας στον Ανατολικό Χερσαίο Άξονα της χώρας με την Βόρεια Εύβοια και ελλείποντος συνδέσμου των ΔΕΔ-Μ και του πόλου και του λιμένα της Χαλκίδας για τον παραγωγικό χώρο της Κεντρικής Εύβοιας (ΒΙΠΕ Μαντουδίου).
- Άξονας Θήβα/Βάγια –Θίσβη- Δίστομο/Οσιος Λουκάς αποτελεί συνδετήριο άξονα με τον οδικό και σιδηροδρομικό ΠΑΘΕ της ΒΙΠΕ της Θίσβης, συνδετήριο τμήμα του πόλου του Οσίου Λουκά με τον πόλο Άμφισσας- Δελφών-Ιτέας ελλείποντος συνδέσμου των ΔΕΔ-Μ και ελλείποντος συνδέσμου για την άρση της απομόνωσης τμήματος των ακτών του Κορινθιακού.

B.1.1.β3 Αναπτυξιακή Φυσιογνωμία

B.1.1.β3.α Πληθυσμός

Προβλήματα που συνδέονται με την αλλαγή των συστημάτων της ΕΛΣΤΑΤ κάνουν ιδιαίτερα δύσκολη την εκτίμηση της εξέλιξης των πληθυσμιακών μεγεθών της ΠΣΤΕ μέσω προέκτασης των τάσεων, εκτίμηση που ούτως ή άλλως είναι εξαιρετικά επηρεαζόμενη από πολλούς παράγοντες ιδιαίτερα μάλιστα ελλιπώς τεκμηριωμένους στο περιφερειακό επίπεδο όπως π.χ. ο κύριος ειδικά για την Στερεά Ελλάδα (λόγω εντατικής και βιομηχανικής και αγροτικής παραγωγής και γειτονίας με την Αθήνα) παράγοντας της μετανάστευσης αλλοδαπών.

Έτσι η εκτίμηση των πληθυσμιακών μεγεθών και εξελίξεων γίνεται από τους μελετητές περισσότερο με ποιοτικές ενδείξεις – εκτιμήσεις παρά με στατιστικές προβολές.

Ο πληθυσμός εκτιμάται με βάση την προηγούμενη εξέλιξη και με παραδοχές για την προσεχή δεκαετία σε επίπεδο α) αστικών περιοχών, β) σημαντικών οικισμών λόγω της διοικητικής ή παραγωγικής τους θέσης και ρόλου και γ) λοιπής αγροτικής υπαίθρου και υπολογίζεται τελικά σε επίπεδο Δήμου, Χωρικής Ενότητας και Περιφέρειας.

Τα δεδομένα εκκίνησης είναι ότι ο πληθυσμός της Περιφέρειας έδειξε σημεία αδυναμίας ως προς τα μεγέθη και τη διάρθρωση των ηλικιών τόσο σε απόλυτα μεγέθη όσο και συγκριτικά σε σχέση με την εξέλιξη της χώρας την παρελθούσα δεκαετία, αν και τόσο η Περιφέρεια όσο και η χώρα είχαν μείωση πληθυσμού.

Οι σημαντικές εξελίξεις που ακολουθούν την οικονομική κρίση καθώς και η ολοκλήρωση και απόδοση των νέων μεγάλων Έργων υποδομών που επανεκκίνησαν ή προγραμματίζονται άμεσα αναμένεται να τονώσουν τους υπαρκτούς δυναμικούς παράγοντες της περιφερειακής οικονομίας και να αναδιατάξουν υπέρ της ενδογενούς ανάπτυξης τις παραγωγικές σχέσεις και ροές επιδρώντας τελικά θετικά στην δημογραφική εξέλιξη της Περιφέρειας.

Ειδικότερα η εκτίμηση βασίζεται στις εξής παρατηρούμενες τάσεις και παρατηρήσεις της δημογραφικής εξέλιξης της Περιφέρειας όπως αυτές διατυπώθηκαν στο στάδιο της Αξιολόγησης των εξελίξεων στην πρώτη περίοδο ισχύος του θεσμοθετημένου ΠΠΧΣΑΑ:

- Τάσεις επανακατοίκησης της αγροτικής παραγωγής υπαίθρου που έχασε έντονα πληθυσμό τη δεκαετία 2001-2011 με πληθυσμούς προερχόμενους «εκτός της Περιφέρειας» ή προοριζόμενους να μην εγκατασταθούν στην Περιφέρεια.
- Αναδιάταξη των μετακινήσεων κατοικίας – εργασίας στη διασυνοριακή περιοχή Στερεάς Ελλάδας – Αττικής / Μητροπολιτική Περιοχή Αθήνας στα πλαίσια της οικονομικής κρίσης και των αναδιαρθρώσεων που συνεπάγεται των πολιτικών επανεγκατάστασης της βιομηχανικής δραστηριότητας εντός της Μητροπολιτικής

Πίνακας Β.1.1β3-1:

Εξέλιξη πληθυσμού ανά Καλλικράτειο Δήμο και Περιφερειακή Ενότητα

	Περιγραφή	Μόνιμος Πληθυσμός				Μ.Ε.Ρ.Μ.	
		1991	2001	2011	2021	91 / 01	01 / 11
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.223.392	10.934.097	10.815.197		0,67%	-0,11%
	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	547.599	558.144	547.390	582.763	0,19%	-0,19%
	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ/ ΧΩΡΑ	5,36%	5,10%	5,06%		-0,48%	-0,09%
27	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	163.451	169.542	158.231	166.385	0,37%	-0,69%
2701	ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	70.574	74.939	75.315	82.086	0,60%	0,05%
2702	ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΚΛΕΙΑΣ - ΕΛΑΤΕΙΑΣ	13.144	13.024	10.922	11.237	-0,09%	-1,74%
2703	ΔΗΜΟΣ ΔΟΜΟΚΟΥ	14.203	13.199	11.495	11.293	-0,73%	-1,37%
2704	ΔΗΜΟΣ ΛΟΚΡΩΝ	22.016	22.418	19.623	20.617	0,18%	-1,32%
2705	ΔΗΜΟΣ ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ	16.541	17.912	16.036	17.060	0,80%	-1,10%
2706	ΔΗΜΟΣ ΜΩΛΟΥ - ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	13.147	13.932	12.090	12.240	0,58%	-1,41%
2707	ΔΗΜΟΣ ΣΤΥΛΙΔΟΣ	13.826	14.118	12.750	11.852	0,21%	-1,01%
28	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	125.488	123.913	117.920	126.768	-0,13%	-0,49%
2801	ΔΗΜΟΣ ΛΕΒΑΔΕΩΝ	32.328	32.151	31.315	33.879	-0,05%	-0,26%
2802	ΔΗΜΟΣ ΑΛΙΑΡΤΟΥ	12.193	11.686	10.887	10.976	-0,42%	-0,71%
2803	ΔΗΜΟΣ ΔΙΣΤΟΜΟΥ - ΑΡΑΧΟΒΑΣ - ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ	10.475	9.802	8.188	8.658	-0,66%	-1,78%
2804	ΔΗΜΟΣ ΘΗΒΑΙΩΝ	36.026	36.086	36.477	41.316	0,02%	0,11%
2805	ΔΗΜΟΣ ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ	14.103	13.032	11.621	11.621	-0,79%	-1,14%
2806	ΔΗΜΟΣ ΤΑΝΑΓΡΑΣ	20.363	21.156	19.432	20.318	0,38%	-0,85%
29	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΥΒΟΙΑΣ	201.560	207.305	210.815	223.139	0,28%	0,17%
2901	ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ	85.573	92.809	102.223	111.488	0,82%	0,97%
2902	ΔΗΜΟΣ ΔΙΡΦΥΩΝ - ΜΕΣΣΑΠΙΩΝ	19.272	19.443	18.800	18.888	0,09%	-0,34%
2903	ΔΗΜΟΣ ΕΡΕΤΡΙΑΣ	10.765	12.218	13.053	12.441	1,27%	0,66%
2904	ΔΗΜΟΣ ΙΣΤΙΑΙΑΣ - ΑΙΔΗΨΟΥ	22.766	22.132	21.083	21.805	-0,28%	-0,48%
2905	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΥΣΤΟΥ	13.052	13.602	12.180	28.806	0,41%	-1,10%
2906	ΔΗΜΟΣ ΚΥΜΗΣ - ΑΛΙΒΕΡΙΟΥ	31.520	30.717	28.437	14.207	-0,26%	-0,77%
2907	ΔΗΜΟΣ ΜΑΝΤΟΥΔΙΟΥ - ΛΙΜΝΗΣ - ΑΓΙΑΣ ΑΝΝΑΣ	15.681	13.673	12.045	12.136	-1,36%	-1,26%
2908	ΔΗΜΟΣ ΣΚΥΡΟΥ	2.931	2.711	2.994	3.368	-0,78%	1,00%
30	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	20.334	19.518	20.081	21.535	-0,41%	0,28%
3001	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ	12.189	12.328	13.105	14.464	0,11%	0,61%
3002	ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΑΦΩΝ	8.145	7.190	6.976	7.071	-1,24%	-0,30%
31	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΩΚΙΔΑΣ	36.766	37.866	40.343	44.936	0,30%	0,64%
3101	ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ	25.792	26.992	26.716	28.376	0,46%	-0,10%
3102	ΔΗΜΟΣ ΔΩΡΙΔΟΣ	10.974	10.874	13.627	16.560	-0,09%	2,28%

Πίνακας Β.1.1β3-2: Εξέλιξη πληθυσμού Χωρικών Ενοτήτων και κυριότερων οικισμών							Υποθεση: ΜΕΡΜ 11 / 21 (1)	ΜΕΡΜ 2011 / 2021
Περιγραφή	Μόνιμος Πληθυσμός				Μ.Ε.Ρ.Μ.			
	1991	2001	2011	2021 (1)	91 / 01	01 / 11		
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.223.392	10.934.097	10.815.197		0,67%	-0,11%		
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	547.599	558.144	547.390	582.766	0,19%	-0,19%		0,63%
Χ.Ε.1 ΛΑΜΙΑΣ-ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	97.547	102.989	100.155	106.178	0,54%	-0,28%		0,59%
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	70.574	74.939	75.315	82.086	0,60%	0,05%		0,86%
Λαμία-αστική περιοχή	58.394	62.452	64.716	71.487	0,67%	0,36%	1,00%	
Λειανοκλάδιον,το	1.196	1.353	1.085	1.085	1,24%	-2,18%	0,00%	
Υπάτη,η	871	646	496	496	-2,94%	-2,61%	0,00%	
Λοιποί οικισμοί	10.113	10.488	9.018	9.018	0,36%	-1,50%	0,00%	
ΔΗΜΟΣ ΜΩΛΟΥ - ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	13.147	13.932	12.090	11.852	0,58%	-1,41%		-0,20%
Άγιος Κωνσταντίνος,ο	2.178	2.513	2.471	2.471	1,44%	-0,17%	0,00%	
Καμένα Βούρλα,τα	2.330	2.591	2.761	2.990	1,07%	0,64%	0,80%	
Μώλος,ο	2.518	3.006	1.974	1.974	1,79%	-4,12%	0,00%	
Λοιποί οικισμοί	6.121	5.822	4.884	4.417	-0,50%	-1,74%	-1,00%	
ΔΗΜΟΣ ΣΤΥΛΙΔΟΣ	13.826	14.118	12.750	12.240	0,21%	-1,01%		-0,41%
Πελασγία,η	1.615	1.530	1.497	1.497	-0,54%	-0,22%	0,00%	
Στυλίδες,η	5.050	5.142	4.892	4.991	0,18%	-0,50%	0,20%	
Λοιποί οικισμοί	7.161	7.446	6.361	5.753	0,39%	-1,56%	-1,00%	
Χ.Ε.2 : Β.Δ. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	30.744	31.111	27.531	28.353	0,12%	-1,22%		0,29%
Σπερχειάδα - Μακρακώμη	5.156	4.832	4.936	5.434	-0,65%	0,21%		0,97%
ΔΗΜΟΣ ΔΟΜΟΚΟΥ	14.203	13.199	11.495	11.293	-0,73%	-1,37%		-0,18%
Δομοκός,ο	1.951	1.595	1.531	1.625	-1,99%	-0,41%	0,60%	
Νέον Μοναστήριον,το	1.208	1.353	1.159	1.159	1,14%	-1,54%	0,00%	
Ομβριακή,η	1.726	1.141	1.210	1.285	-4,05%	0,59%	0,60%	
Λοιποί οικισμοί	9.318	9.110	7.595	7.224	-0,23%	-1,80%	-0,50%	
ΔΗΜΟΣ ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ	16.541	17.912	16.036	17.060	0,80%	-1,10%		0,62%
Άγιος Γεώργιος,ο	668	608	420	420	-0,94%	-3,63%	0,00%	
Μακρακώμη,η	2.570	1.958	2.245	2.605	-2,68%	1,38%	1,50%	
Σπερχειάς,η	2.586	2.874	2.691	2.829	1,06%	-0,66%	0,50%	
Τυμφρηστός,ο	565	433	434	436	-2,63%	0,02%	0,05%	
Λοιποί οικισμοί	10.152	12.039	10.246	10.770	1,72%	-1,60%	0,50%	
Χ.Ε.3 : ΛΟΚΡΙΔΑΣ	35.160	35.442	30.545	31.854	0,08%	-1,48%		0,42%
Αταλάντη - Λιβανάτες	8.464	8.734	7.537	8.326	0,31%	-1,46%		1,00%
ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΚΛΕΙΑΣ - ΕΛΑΤΕΙΑΣ	13.144	13.024	10.922	11.237	-0,09%	-1,74%		0,28%
Αμφίκλεια,η	3.182	3.371	3.012	3.327	0,58%	-1,12%	1,00%	
Ελάτεια,η	2.439	2.458	2.372	2.372	0,08%	-0,36%	0,00%	
Κάτω Τιθορέα,η	2.734	2.690	1.841	1.841	-0,16%	-3,72%	0,00%	
Λοιποί οικισμοί	4.789	4.505	3.697	3.697	-0,61%	-1,96%	0,00%	
ΔΗΜΟΣ ΛΟΚΡΩΝ	22.016	22.418	19.623	20.617	0,18%	-1,32%		0,50%
Αταλάντη,η	5.932	5.822	4.978	5.499	-0,19%	-1,55%	1,00%	
Λιβανάται,αι	2.532	2.912	2.559	2.827	1,41%	-1,28%	1,00%	
Μαλεσίνα,η	3.945	4.227	3.833	4.029	0,69%	-0,97%	0,50%	
Μαρτίνον,το	2.602	2.349	1.916	1.926	-1,02%	-2,02%	0,05%	
Λοιποί οικισμοί	7.005	7.108	6.337	6.337	0,15%	-1,14%	0,00%	
Χ.Ε.4 : ΛΕΙΒΑΔΙΑΣ - ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	66.487	63.435	59.241	61.968	-0,47%	-0,68%		0,45%
Λειβαδιά-αστική περιοχή / Ορχομενός	26.221	27.725	28.017	30.400	0,56%	0,10%		0,82%
ΔΗΜΟΣ ΛΕΒΑΔΕΩΝ	32.328	32.151	31.315	33.879	-0,05%	-0,26%		0,79%
Λειβαδιά-αστική περιοχή	20.675	22.072	22.779	25.162	0,66%	0,32%	1,00%	
Δαύλεια,η	2.049	1.493	1.232	1.232	-3,12%	-1,90%	0,00%	
Άγιος Γεώργιος,ο	2.033	1.981	1.693	1.693	-0,26%	-1,56%	0,00%	
Κυριάκιον,το	1.979	2.021	2.185	2.366	0,21%	0,78%	0,80%	
Χαιρώνεια,η	708	726	556	556	0,25%	-2,63%	0,00%	
Λοιποί οικισμοί	4.884	3.858	2.870	2.870	-2,33%	-2,92%	0,00%	
ΔΗΜΟΣ ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ	14.103	13.032	11.621	11.621	-0,79%	-1,14%		0,00%
Ακραίφνιον,το	1.375	1.221	1.058	1.058	-1,18%	-1,42%	0,00%	
Ορχομενός,ο	5.546	5.653	5.238	5.238	0,19%	-0,76%	0,00%	
Λοιποί οικισμοί	7.182	6.158	5.325	5.325	-1,53%	-1,44%	0,00%	
ΔΗΜΟΣ ΑΛΙΑΡΤΟΥ	12.193	11.686	10.887	10.976	-0,42%	-0,71%		0,08%
Αλιάρτος,η	4.005	4.352	4.402	4.491	0,83%	0,11%	0,20%	

Πίνακας Β.1.1β3-2: Εξέλιξη πληθυσμού Χωρικών Ενοτήτων και κυριότερων οικισμών							Υποθεση: ΜΕΡΜ 11 / 21 (1)	ΜΕΡΜ 2011 / 2021
Περιγραφή	Μόνιμος Πληθυσμός				Μ.Ε.Ρ.Μ.			
	1991	2001	2011	2021 (1)	91 / 01	01 / 11		
Θεσπιά,αι	1.743	1.495	1.139	1.139	-1,52%	-2,68%	0,00%	
Λοιποί οικισμοί	6.445	5.839	5.346	5.346	-0,98%	-0,88%	0,00%	
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΥ ΔΙΣΤΟΜΟΥ-ΑΡΑΧΟΒΑΣ-ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ	7.863	6.566	5.418	5.492	-1,79%	-1,90%		0,14%
Αντίκυρα,η	1.843	2.103	1.448	1.522	1,33%	-3,66%	0,50%	
Δίστομον,το	2.509	2.121	1.589	1.589	-1,67%	-2,85%	0,00%	
Λοιποί οικισμοί Δ.Ε. Αντίκυρας / Δίστομου	3.511	2.342	2.381	2.381	-3,97%	0,17%	0,00%	
Χ.Ε.5: ΘΗΒΑ - ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	56.389	57.242	55.909	61.635	0,15%	-0,24%		0,98%
ΔΗΜΟΣ ΘΗΒΑΙΩΝ	36.026	36.086	36.477	41.316	0,02%	0,11%		1,25%
Θήβα-αστική περιοχή	23.159	24.443	25.845	29.994	0,54%	0,56%	1,50%	
Βάγια,τα	4.106	4.162	3.248	3.248	0,14%	-2,45%	0,00%	
Δομβραίνα,η	1.053	1.019	639	639	-0,33%	-4,56%	0,00%	
Καπαρέλλιον,το	1.696	1.405	1.756	2.141	-1,86%	2,26%	2,00%	
Πλαταιά,αι	1.122	883	944	1.043	-2,37%	0,67%	1,00%	
Λοιποί οικισμοί	4.890	4.174	4.045	4.252	-1,57%	-0,31%	0,50%	
ΔΗΜΟΣ ΤΑΝΑΓΡΑΣ	20.363	21.156	19.432	20.318	0,38%	-0,85%		0,45%
Πύλη,η	912	669	652	652	-3,05%	-0,26%	0,00%	
Δήλεσι,το	2.151	2.832	1.976	1.976	2,79%	-3,54%	0,00%	
Οινόφυτα,τα	3.704	3.247	2.927	3.233	-1,31%	-1,03%	1,00%	
Πλάκα Δήλεσι,η	1.812	1.973	2.696	2.978	0,85%	3,17%	1,00%	
Σχηματάριον,το	4.031	4.812	4.035	4.241	1,79%	-1,75%	0,50%	
Άρμα,το	1.028	1.081	1.093	1.149	0,50%	0,11%	0,50%	
Τανάγρα,η	813	878	702	738	0,77%	-2,21%	0,50%	
Λοιποί οικισμοί	5.912	5.664	5.351	5.351	-0,43%	-0,57%	0,00%	
Χ.Ε.6: ΧΑΛΚΙΔΑ - ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	104.845	112.252	121.023	130.376	0,68%	0,76%		0,75%
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ	85.573	92.809	102.223	111.488	0,82%	0,97%		0,87%
Π.Σ. ΧΑΛΚΙΔΑΣ (2)	63.814	68.509	74.564	81.150	0,71%	0,85%	0,85%	
Βαθύ,το	2.440	2.612	2.385	2.385	0,68%	-0,91%	0,00%	
Βασιλικόν,το	5.263	6.412	6.571	6.571	1,99%	0,25%	0,00%	
Άγιος Νικόλαος,ο	2.092	2.618	3.426	4.176	2,27%	2,73%	2,00%	
Νέα Λάμψακος,η	1.779	1.933	2.196	2.426	0,83%	1,28%	1,00%	
Παραλία Αυλίδος,η	1.874	2.193	3.115	3.987	1,58%	3,57%	2,50%	
Λοιποί οικισμοί	8.311	8.532	9.966	10.793	0,26%	1,57%	0,80%	
ΔΗΜΟΣ ΔΙΡΦΥΩΝ - ΜΕΣΣΑΠΙΩΝ	19.272	19.443	18.800	18.888	0,09%	-0,34%		0,05%
Ψαχνά,τα	5.674	5.739	5.827	5.915	0,11%	0,15%	0,15%	
Κάτω Στενή,η	460	187	260	260	-8,61%	3,35%	0,00%	
Στενή Δίρφυος,η	791	618	392	392	-2,44%	-4,45%	0,00%	
Λοιποί οικισμοί	12.347	12.899	12.321	12.321	0,44%	-0,46%	0,00%	
Χ.Ε.7: ΝΟΤΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	58.268	59.248	56.664	58.822	0,17%	-0,44%		0,37%
Αλιβέρι - Κύμη - Ερέτρια	11.243	11.299	11.376	12.485	0,05%	0,07%		0,93%
ΔΗΜΟΣ ΕΡΕΤΡΙΑΣ	10.765	12.218	13.053	14.207	1,27%	0,66%		0,85%
Αμάρυνθος,η	3.476	3.904	3.647	3.834	1,17%	-0,68%	0,50%	
Γυμνόν,το	1.884	1.953	2.008	2.069	0,36%	0,28%	0,30%	
Ερέτρια,η	2.960	3.166	4.166	4.907	0,68%	2,78%	1,65%	
Λοιποί οικισμοί	2.445	3.195	3.232	3.397	2,71%	0,12%	0,50%	
ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΥΣΤΟΥ	13.052	13.602	12.180	12.441	0,41%	-1,10%		0,21%
Κάρυστος,η	4.674	4.902	5.112	5.373	0,48%	0,42%	0,50%	
Λοιποί οικισμοί	8.378	8.700	7.068	7.068	0,38%	-2,06%	0,00%	
ΔΗΜΟΣ ΚΥΜΗΣ - ΑΛΙΒΕΡΙΟΥ	31.520	30.717	28.437	28.806	-0,26%	-0,77%		0,13%
Κύμη,η	3.224	2.919	2.383	2.505	-0,99%	-2,01%	0,50%	
Αλιβέριον,το	5.059	5.214	4.827	5.074	0,30%	-0,77%	0,50%	
Λοιποί οικισμοί	23.237	22.584	21.227	21.227	-0,28%	-0,62%	0,00%	
ΔΗΜΟΣ ΣΚΥΡΟΥ	2.931	2.711	2.994	3.368	-0,78%	1,00%		1,19%
Σκύρος,η	1.892	1.890	1.657	1.657	-0,01%	-1,31%	0,00%	
Λοιποί οικισμοί	1.039	821	1.337	1.711	-2,33%	5,00%	2,50%	
Χ.Ε.8: ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	38.447	35.805	33.128	33.941	-0,71%	-0,77%		0,24%
Ιστιαία - Ωρεοί - Λ.Αιδημού	7.797	8.122	8.108	8.830	0,41%	-0,02%		0,86%
ΔΗΜΟΣ ΙΣΤΙΑΙΑΣ - ΑΙΔΗΨΟΥ	22.766	22.132	21.083	21.805	-0,28%	-0,48%		0,34%
Λουτρά Αιδημού,τα	2.426	2.697	2.560	2.828	1,06%	-0,52%	1,00%	

Πίνακας Β.1.1β3-2: Εξέλιξη πληθυσμού Χωρικών Ενοτήτων και κυριότερων οικισμών							Υποθεση: ΜΕΡΜ 11 / 21 (1)	ΜΕΡΜ 2011 / 2021
Περιγραφή	Μόνιμος Πληθυσμός				Μ.Ε.Ρ.Μ.			
	1991	2001	2011	2021 (1)	91 / 01	01 / 11		
Ιστιαία,η	4.102	4.164	4.339	4.793	0,15%	0,41%	1,00%	
Ωρεοί,οι	1.269	1.261	1.209	1.209	-0,06%	-0,42%	0,00%	
Λοιποί οικισμοί	14.969	14.010	12.975	12.975	-0,66%	-0,76%	0,00%	
ΔΗΜΟΣ ΜΑΝΤΟΥΔΙΟΥ-ΛΙΜΝΗΣ-ΑΓ. ΑΝΝΑΣ	15.681	13.673	12.045	12.136	-1,36%	-1,26%		0,08%
Λίμνη,η	2.111	1.916	1.642	1.642	-0,96%	-1,53%	0,00%	
Μαντουδιον,το	2.535	1.901	1.787	1.878	-2,84%	-0,62%	0,50%	
Λοιποί οικισμοί	11.035	9.856	8.616	8.616	-1,12%	-1,34%	0,00%	
Χ.Ε.9: ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	20.334	19.518	20.081	21.535	-0,41%	0,28%		0,70%
ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΑΦΩΝ	8.145	7.190	6.976	7.071	-1,24%	-0,30%		0,14%
Κερασχώριον,το	220	193	174	174	-1,30%	-1,03%	0,00%	
Δυτική Φραγκίστα,η	445	369	355	373	-1,86%	-0,39%	0,50%	
Ανατολική Φραγκίστα,η	276	186	177	186	-3,87%	-0,49%	0,50%	
Αγραφα,τα	195	256	310	378	2,76%	1,93%	2,00%	
Λοιποί οικισμοί	7.009	6.186	5.960	5.960	-1,24%	-0,37%	0,00%	
ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ	12.189	12.328	13.105	14.464	0,11%	0,61%		0,99%
Καρπενήσιον,το	6.175	7.228	7.183	7.935	1,59%	-0,06%	1,00%	
Μέγα Χωρίον,το	272	307	219	230	1,22%	-3,32%	0,50%	
Λοιποί οικισμοί	5.742	4.793	5.703	6.300	-1,79%	1,75%	1,00%	
Χ.Ε.10: ΦΩΚΙΔΑΣ	39.378	41.102	43.113	48.103	0,43%	0,48%		1,10%
Άμφισσα - Ιτέα -Δελφοί	12.671	13.225	12.135	12.712	0,43%	-0,86%		0,47%
ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ	25.792	26.992	26.716	28.376	0,46%	-0,10%		0,60%
Άμφισσα,η	7.329	7.212	6.919	7.273	-0,16%	-0,41%	0,50%	
Δελφοί,οι	1.118	1.386	854	854	2,17%	-4,73%	0,00%	
Ιτέα,η	4.224	4.627	4.362	4.585	0,92%	-0,59%	0,50%	
Γαλαξίδιον,το	1.267	1.678	2.011	2.451	2,85%	1,83%	2,00%	
Λοιποί οικισμοί	11.854	12.089	12.570	13.213	0,20%	0,39%	0,50%	
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΥ ΔΙΣΤΟΜΟΥ-ΑΡΑΧΟΒΑΣ-ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ	2.612	3.236	2.770	3.166	2,17%	-1,54%		1,35%
Αράχοβα,η	2.494	3.071	2.657	3.053	2,10%	-1,44%	1,40%	
Λοιποί οικισμοί Δ.Ε. Αράχοβας	118	165	113	113	3,41%	-3,71%	0,00%	
ΔΗΜΟΣ ΔΩΡΙΔΟΣ	10.974	10.874	13.627	16.560	-0,09%	2,28%		1,97%
Λιδωρίκιον,το	937	764	875	1.015	-2,02%	1,37%	1,50%	
Ερατεινή,η	556	707	856	1.043	2,43%	1,93%	2,00%	
Λοιποί οικισμοί	9.481	9.403	11.896	14.501	-0,08%	2,38%	2,00%	

(1) Προβλέψεις

(2) Π.Σ. ΧΑΛΚΙΔΑΣ= Δ.Ε. ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ, Δ.Ε. Ν.ΑΡΤΑΚΗΣ & Δ.Κ. ΔΡΟΣΙΑΣ			
Περιγραφή	1991	2.001	2.011
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΕΑΣ ΑΡΤΑΚΗΣ	7.364	8.571	9.489
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ	52.896	55.264	59.125
Δημοτική Κοινότητα Δροσιάς	3.554	4.674	5.950
Π.Σ. ΧΑΛΚΙΔΑΣ	63.814	68.509	74.564

Περιοχής της Αθήνας του νέου ΡΣΑ, και των πολιτικών «χαμηλού άνθρακα» που θα επηρεάσουν τις εγκαταστάσεις δραστηριοτήτων και τις μετακινήσεις με Ι.Χ. και θα επιτείνουν την εγκατάσταση στα σημαντικά οικιστικά κέντρα της Στερεάς Ελλάδας του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται στην εν λόγω περιοχή και προέρχεται από την Αττική.

Η αναδιάταξη αυτή σε συνδυασμό με την αναδιάταξη του συστήματος μεταφορών μέσω της δυτικής παράκαμψης της Αθήνας, οδικής και σιδηροδρομικής θα επηρεάσει θετικά τη Χωρική Ενότητα της Θήβας πρωτευόντως και της Χωρικής Ενότητας της Χαλκίδας δευτερευόντως.

- Διατήρηση δυναμικής ανάπτυξης της αστικής περιοχής (Λειτουργική αστική περιοχή) της Λαμίας λόγω των σημαντικών έργων υποδομών που αναπτύσσονται ή προγραμματίζονται.
- Διατήρηση ή επανάκαμψη της δυναμικής τουριστικών οικιστικών κέντρων ή περιοχών «ιδιαιτέρου ενδιαφέροντος» λόγω αφ' ενός διατήρησης πολιτικών ανάδειξης ή νέων προγραμματιζόμενων δυναμικών επενδύσεων.

Με βάση εκκίνησης τα στοιχεία της απογραφής της ΕΛΣΤΑΤ ο μόνιμος πληθυσμός εκτιμάται στους 580.000 κατοίκους για το 2021.

Στον παραπάνω πληθυσμό πρέπει να προστεθούν οι σπουδαστές και ποσοστό εποχιακών κατοίκων, ιδίως συνταξιούχων, ιδιαίτερα ενισχυμένο λόγω της γειννίασης με την Αθήνα - Αττική. Σε πίνακες που ακολουθούν δίδονται πληθυσμιακές εκτιμήσεις και παραδοχές για τα σημαντικότερα κέντρα, τη λοιπή ύπαιθρο, τους Δήμους και τις Χωρικές Ενότητες.

Στρατηγικές κατευθύνσεις του ΠΠΧΣΑΑ αποτελούν μετά τα ανωτέρω:

- η θετική πληθυσμιακή εξέλιξη και η δημιουργία συνθηκών απασχόλησης και δυνατοτήτων ευημερίας και ποιότητας ζωής που θα αναδείξουν την Περιφέρεια σε τόπο διατήρησης των παραγωγικών ηλικιών των σημερινών κατοίκων της και έλξης νέων πληθυσμών όλων των ηλικιακών κατηγοριών.
- η κατεύθυνση των εποχιακών κατοίκων ιδίως στις αραιοκατοικημένες ορεινές περιοχές και την γεωργική ενδοχώρα και τα ημι-αστικά κέντρα της, που έδειξε την τελευταία δεκαετία ιδιαίτερη πληθυσμιακή υστέρηση.

B.1.1.β3.β Βασικά οικονομικά μεγέθη

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ

Κατά την τελευταία εξαετία (2009-2014) η ελληνική οικονομία, ως γνωστόν αντιμετωπίζει πρωτόγνωρη οικονομική κρίση, της οποίας βασικά χαρακτηριστικά είναι η βαθειά οικονομική ύφεση (σωρευτικά 25% περίπου του ΑΕΠ), η μείωση του μέσου βιοτικού επιπέδου κατά 35-40%) και η πρωτοφανής αύξηση της ανεργίας κοντά στο 30% του εργατικού δυναμικού.

Η οικονομική κρίση επιφέρει σημαντικές, αλλαγές και στην μέχρι τώρα εξέλιξη των παραγωγικών δυνατοτήτων της περιφέρειας καθώς η εκτίμηση της δυναμικής της βασίζονταν κυρίως, στα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία προ της κρίσης.

Ειδικότερα, η ΠΣΤΕ ενώ μέχρι το τέλος της περασμένης δεκαετίας ήταν πρώτη από πλευράς περιφερειακού κατά κεφαλή ΑΕΠ και μάλιστα πάνω από το 100 (ως μέσο όρο) σήμερα και με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία το ΑΕΠ της Περιφέρειας βρίσκεται γύρω από το 75% τοποθετώντας, έτσι τη Περιφέρεια οριακά στην κατηγορία της αναπτυσσόμενης σε μετάβαση.

Επιπλέον, φαίνεται ότι δεν υπάρχει δομική μεταβολή στην οικονομική φυσιογνωμία της περιφέρειας καθώς οι τρεις (3) παραγωγικοί της τομείς διατηρούν, χονδρικά, τα ίδια περίπου ποσοστά στη διαμόρφωση του περιφερειακού ΑΕΠ (6,7% για τον πρωτογενή, 38,2% για το δευτερογενή και 55,1% για τον τριτογενή το 2009). Αισθητές όμως ανακατατάξεις παρατηρούνται στο εσωτερικό, πλέον, των τομέων κάτω από τις διαμορφούμενες νέες πολιτικές.

Οι μεταβολές σε επιμέρους κλάδους των τομέων, δημιουργούν νέες τάσεις, με ορίζοντα την τρέχουσα δεκαετία (2020+), και θα επηρεάσουν τις εξελίξεις του ΑΕΠ της Περιφέρειας, στο βαθμό που θα δώσουν προτεραιότητα σε εξειδικεύσεις και εξαγωγές που αξιοποιούν συγκριτικά ενισχυμένες θέσεις της Περιφέρειας όπως αναπτύξαμε σε προηγούμενο κεφάλαιο.

Ειδικότερα, **ο πρωτογενής τομέας**, για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, μπορεί να αποτελέσει, πρωταρχικό εργαλείο εξωστρεφούς ανάπτυξης, εκμεταλλευόμενος τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας τόσο στις φυτικές καλλιέργειες όσο και στην κτηνοτροφία, δασοκομία, αλιεία και ιχθυοκαλλιέργειες.

Ολόκληρος ο τομέας, πλέον, πρέπει να αποδεσμευθεί, σταδιακά, από μη ανταγωνιστικές καλλιέργειες και να στραφεί σε εκείνες που αφ' ενός ταιριάζουν στις τοπικές ιδιαιτερότητες και αφ' ετέρου έχουν σημαντική ζήτηση στις διεθνείς αγορές.

Η στροφή σε διεθνώς εμπορεύσιμα γεωργικά – διατροφικά προϊόντα υψηλής ποιότητας αναμένεται να δώσει εντυπωσιακά αποτελέσματα στο μέτωπο των εξαγωγών, ενισχύοντας και την ανταγωνιστικότητα της Περιφέρειας στο εθνικό και στο διεθνές επίπεδο, αλλά και αυξάνοντας το συνολικό ΑΕΠ της.

Συγχρόνως η κατάκτηση των διεθνών αγορών προϋποθέτει σύγχρονο καινοτόμο μάρκετινγκ για την καθιέρωση των επώνυμων διατροφικών προϊόντων της Περιφέρειας, σταθερών προδιαγραφών και υψηλής ποιότητας.

Η ανάδειξη, έτσι, ενός αγροτικού τομέα συνδεδεμένου με την επιχειρηματικότητα και τις υπηρεσίες, στην πρώτη γραμμή των παραγωγικών δυνατοτήτων της ΠΣΤΕ, μπορεί και πρέπει να αποτελέσει δυναμική μεταβλητή της αναπτυξιακής της προσπάθειας καθόσον ένας ισχυρός πρωτογενής τομέας, επιχειρηματικά σχεδιασμένος είναι, αφ' ενός, σημαντικό εφιαλτήριο για το δευτερογενή τομέα, ειδικά στους κλάδους που σχετίζονται με την μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων και αφ' ετέρου συνδέεται με τις υπηρεσίες διακίνησης, εμπορίας και περιβαλλοντικής προστασίας μέσω των οποίων θα φέρει «καινοτομία» και με τον τουρισμό μέσω του οποίου θα φέρει σε επαφή τα τοπικά επώνυμα διατροφικά προϊόντα με πολλές δεκάδες χιλιάδες επισκεπτών.

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη σημαντική δραστηριότητα της εξόρυξης στην ΠΣΤΕ, καθώς η δραστηριότητα αυτή αφ' ενός αποτελεί ένα από τα βασικά συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας λόγω της εξωτερικότητας και του μεγέθους του, αφ' ετέρου η χρήση των ειδικών ΟΠΥ στη βιομηχανική δραστηριότητα και στην Ενέργεια και Έρευνα και Τεχνολογία in situ που θα αποτελέσει τον βασικό παράγοντα για τη σημαντική ενίσχυση του δευτερογενή τομέα, τόσο στη διαμόρφωση του ΑΕΠ της Περιφέρειας όσο και στην απορρόφηση της τοπικής ανεργίας.

Ο δευτερογενής τομέας φαίνεται να είναι ο τομέας που έχει υποστεί τη μεγαλύτερη αρνητική επίδραση της κρίσης, ενώ διαμορφώνει καθοριστικά το ΑΕΠ της.

Ενδοκλαδικά, ο κατασκευαστικός κλάδος υπέστη τα τελευταία χρόνια σημαντική καθίζηση παρασύροντας στην πτώση του και τους μεταποιητικούς κλάδους που σχετίζονταν με τη δραστηριότητα (προϊόντα ξύλου και χαρτιού, παραγωγή ηλεκτρικών μηχανών και εξοπλισμού μεταφορών κλπ.).

Από την άλλη μεριά όμως, η μεταποίηση μπορεί και πρέπει να παίξει καθοριστικό ρόλο στη νέα δυναμική της Περιφέρειας καθώς πέρα από την εμφάνιση νέων βιομηχανικών προηγμένων υλικών και βιοτεχνολογίας, μπορεί να συνδεθεί τόσο με τον πρωτογενή τομέα για παραγωγή διατροφικών προϊόντων ονομασίας προέλευσης και υψηλής ποιότητας με εξαγωγικό προσανατολισμό όσο και με μεταποιητικές δραστηριότητες των ΟΠΥ και των πλούσιων γεωργικών και θαλάσσιων πόρων της Περιφέρειας (οργανισμών) για χρήση στη βιομηχανία φαρμάκων, καλλυντικών και βιοϋλικών, που προωθούνται και από την Εθνική Στρατηγική στα πλαίσια του Ε' ΚΠΣ, και να εντείνει τα ενδογενή χαρακτηριστικά της ανάπτυξης που χρειάζονται για να εξισοροποιηθούν φαινόμενα δορυφορικού χαρακτήρα λόγω της Αθήνας.

Οι νέες αυτές εμπορεύσιμες εξωστρεφείς δραστηριότητες θα ενισχύσουν σημαντικά την ανταγωνιστικότητα της Περιφέρειας προβάλλοντας την ταυτότητά της και σε εθνικό και σε διεθνές επίπεδο και θα συμβάλλουν καθοριστικά στην ανάκτηση διακριτής θέσης στην κατηγορία των αναπτυσσόμενων περιφερειών της Ε.Ε.

Η πορεία αυτή θα διευκολυνθεί από αναδιάρθρωση βιομηχανικών και βιοτεχνικών εγκαταστάσεων στην ευρύτερη περιοχή Σχηματαρίου Οινοφύτων, αφού, κατά την τρέχουσα δεκαετία, μεγάλος όγκος βιοτεχνικών εγκαταστάσεων, λόγω της κρίσης θα αναδιαταχθεί και από πλευράς συγκέντρωσης και από πλευράς εγκατάστασης προς όφελος της Περιφέρειας Αττικής, ενώ οι μεγάλες βιομηχανίες που σχετίζονται με την εξόρυξη των ΟΠΥ διασυνδέονται ήδη με τη Θίβρη.

Η αναδιάρθρωση, τέλος, αυτή θα επιταχυνθεί λόγω και των μεγάλων αλλαγών που αναμένονται να ολοκληρωθούν μέσα στη δεκαετία τόσο στο μεταφορικό σιδηροδρομικό δίκτυο – με τη δυτική παράκαμψη Αθήνας – Θριάσιου – Θήβας – όσο και δευτερευόντως στον οδικό άξονα ΠΑΘΕ παρακάμπτοντας δυτικά την Αθήνα με διασύνδεση της Θήβας, απευθείας με την Πάτρα και την Πελοπόννησο.

Στον τομέα των κατασκευών τα μεγάλα δημόσια Έργα Μεταφορών που επανεκκίνησαν στην ευρύτερη κυρίως Λαμία και Φωκίδα αλλά και τα μικρο-μεσαία έργα του ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας που διαθέτει περισσότερους πόρους από την προηγούμενη περίοδο «κρίσης» θα τονώσουν άμεσα το περιφερειακό ΑΕΠ και την απασχόληση αμβλύνοντας τις τελευταίες αρνητικές επιδόσεις.

Ο τριτογενής τομέας λόγω της κρίσης, εμφανίζει ενδοτομεακές αναδιατάξεις, και από πλευράς συμμετοχής στη διαμόρφωση του περιφερειακού ΑΕΠ και από πλευράς απασχόλησης.

Οι εμπορικές δραστηριότητες (λιανικό – χονδρικό εμπόριο) ενδέχεται να συρρικνωθούν λόγω αισθητής μείωσης της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών, παρατηρείται, δε έντονη μεταστροφή από κλάδους εμπορίας καταναλωτικών αγαθών (ένδυση – υπόδηση – οικιακός εξοπλισμός κ.α.) στον κλάδο εστίασης και υπηρεσίες καλλωπιστικές (κομμωτήρια κ.α.).

Οι δημόσιες υπηρεσίες θα σημειώσουν μείωση απασχόλησης, το ίδιο θα συμβεί και στις υπηρεσίες εκπαίδευσης – υγείας.

Από την άλλη πλευρά:

- ο τουριστικός κλάδος μπορεί και πρέπει να αναδειχθεί – σε συνδυασμό με τον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα – σε «περιφερειακό πρωταθλητή» ανασυγκρότησης της Περιφέρειας, αξιοποιώντας, στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις τρέχουσες και αναδυόμενες προτιμήσεις των διεθνών / ευρωπαϊκών τουριστικών αγορών (τουρισμός ευεξίας, καλλωπιστικός και ιαματικός / θεραπευτικός τουρισμός, γαστρονομικός τουρισμός, κ.α.) και
- την κρουαζιέρα και τη θαλάσσια δραστηριότητα υποδοχής και συντήρησης σκαφών αναψυχής.

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην προώθηση της καινοτομίας – αξιοποιώντας υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης και ενισχύοντας την τριτοβάθμια τεχνική και πανεπιστημιακή εκπαίδευση – σε όλες τις παραγωγικές δραστηριότητες της Περιφέρειας (αγροτική παραγωγή και βιομηχανία τροφίμων, εξόρυξη, χρήση υδάτων, μεταλλουργία, περιβαλλοντικά θέματα), καθώς και τη δυνατότητα εντατικής χρήσης ΑΠΕ, και σχετικής εξειδίκευσης και ανάδειξης της Περιφέρειας σε εθνικό πρωτεύοντα πόλο με δυνατότητες και σε κοινοτικό επίπεδο.

Τέλος, πρέπει να επιταχυνθεί η ολοκλήρωση των υπηρεσιών στον τομέα των οδικών και σιδηροδρομικών μεταφορών με τη δημιουργία Εμπορευματοικού Κέντρου στα ΔΕΔ-Μ για την Κεντρική και Δυτική Ελλάδα και η προώθηση του τομέα των θαλάσσιων μεταφορών.

Γενική κατεύθυνση για όλους τους παραγωγικούς τομείς είναι η προτεραιότητα στη διασύνδεση με την «πράσινη οικονομία», την περιβαλλοντική βιομηχανία ιδίως στον

τομέα της ανακύκλωσης, της επανάχρησης των πρώτων υλών της γεωργίας και των ΟΠΥ, αλλά της διαχείρισης της χρήσης στη γεωργία και της ρύπανσης των υδάτινων πόρων, που αποτελούν εξειδίκευση της Περιφέρειας λόγω της παράδοσής της στα εγχειοβελτιωτικά έργα (Κωπαϊδικό Πεδίο, Ασωπός / Θηβαϊκό Πεδίο) αλλά και αγαθό ανταλλαγής με την Περιφέρεια της Αθήνας – Αττικής.

Συνοψίζοντας, η τρέχουσα οικονομική κρίση δίνει τη δυνατότητα ενδοτομεακής ανασυγκρότησης της ΠΣΤΕ καθιστώντας τον δευτερογενή τομέα κεντρικό πυρήνα της νέας αναπτυξιακής της προσπάθειας με ορίζοντα το 2020+ κινητήρια δύναμη του πρωτογενή και του τριτογενή, ώστε να απαιτήσει διακριτή και αναγνωρίσιμη θέση ανάμεσα στις αναπτυσσόμενες ευρωπαϊκές περιφέρειες.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΑΝΕΡΓΙΑ

Η αντιμετώπιση της ανεργίας που εμφανίζει μεγάλη αύξηση λόγω της απώλειας των θέσεων εργασίας στο δευτερογενή που χαρακτήρισε την κρίση ιδίως στην αστική περιοχή της Χαλκίδας και την έντονη αποβιομηχάνισή της, το εμπόριο που επηρέασε όλα τα αστικά της κέντρα, τον τουρισμό που επηρέασε τους τουριστικούς προορισμούς της, κύρια συνδεδεμένους με τον εσωτερικό τουρισμό, και τα δημόσια μεγάλα έργα (ΔΕΔ-Μ – ΟΣΕ) που επηρέασαν ιδίως την ευρύτερη αστική περιοχή της Λαμίας, αποτελεί βασική προτεραιότητα για τη ΠΣΤΕ.

Η εκτίμηση είναι ότι θα υπάρξουν θετικές εξελίξεις:

- άμεσα στην ευρύτερη περιοχή Λαμίας λόγω της επανεκκίνησης των μεγάλων Έργων που πραγματοποιούνται εκεί,
- σταδιακά στο δευτερογενή που διατηρεί δυναμικές προϋποθέσεις σε προωθούμενους τομείς από τις πολιτικές του ΣΕΣ (Τρόφιμα – Ενέργεια – Υλικά κ.α.) ιδίως στις περιοχές της ευρύτερης Θήβας και της Λαμίας και μεγάλες επιχειρήσεις που τα στοιχεία της μεταβολής της απασχόλησης δείχνουν θετικές προοπτικές (ΣΕΣ – Υπ. Εργασίας Προτάσεις για Διαμόρφωση Κατευθύνσεων Αναπτυξιακής Στρατηγικής. 2014-2020). Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζονται οι ΜΜΕ που υπέστησαν πλήγμα και αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της απασχόλησης,
- στον τουρισμό σε σχετικά μικρό διάστημα σε σχέση με τον εσωτερικό τουρισμό στο βαθμό που ενισχύεται η εσωτερική ζήτηση,
- στον εξωστρεφή τουρισμό (αλλοδαποί) στο βαθμό που αξιοποιούνται οι νέοι δυναμικά αναδυόμενοι ως ζήτησης πόροι ιαματικού – καλλωπιστικού – ιατρικού τουρισμού,
- στον αγροτικό τομέα που πανελλαδικά δείχνει αντοχή και προοπτική.

Σε σχέση με την απασχόληση στόχος είναι η θετική εξέλιξη της απασχόλησης και η μείωση της δραματικά αυξημένης σήμερα ανεργίας τόσο ως προς τα μεγέθη όσο και ως προς την ποιότητα της απασχόλησης με εμπλουτισμό σε εξειδικευμένη απασχόληση στους τομείς Έρευνας και Τεχνολογίας.

Στόχο επίσης αποτελεί η άνοδος των θέσεων απασχόλησης γυναικών και νέων. Για ικανοποίηση των ανωτέρω στόχων προωθούνται οι κατευθύνσεις εντατικοποίησης του τριτογενούς και των τομέων Εκπαίδευσης, Έρευνας και Τεχνολογίας στην πρόταση για την οικονομική δραστηριότητα που προωθεί το ΠΠΧΣΑΑ.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται οι εκτιμήσεις εξέλιξης των βασικών οικονομικών μεγεθών.

Πίνακας Β.1.1β3-3: Βασικές υποθέσεις αναπτυξιακής εξέλιξης της περιφέρειας	Προγραμματικά Μεγέθη
---	-----------------------------

ΧΩΡΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (ΜΟΝΙΜΟΣ)			ΑΕΠ κατά ΚΕΦΑΛΗ (σαν ποσοστό του Μ.Κ.Ο.) ⁽¹⁾				ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΑΕΠ (%)								
	2001	2011	2021	2005	2010	2011	2021	2001			2011			2021		
									Π	Δ	Τ	Π	Δ	Τ	Π	Δ
Π.Ε. ΒΟΙΩΤΙΑΣ	123.913	117.920	126.768	142	116	114		8,9%	66,3%	24,8%	7,0%	62,4%	30,6%			
Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ	207.305	210.815	223.139	79	72	63		9,4%	34,6%	56,1%	5,8%	25,7%	68,4%			
Π.Ε. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	19.518	20.081	21.535	49	56	47		9,0%	13,9%	77,1%	3,9%	9,5%	86,6%			
Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	169.542	158.231	166.385	75	66	61		19,1%	32,2%	48,7%	10,5%	20,3%	69,2%			
Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ	37.866	40.343	44.936	62	62	50		10,3%	22,4%	67,3%	7,9%	10,6%	81,5%			
ΠΕΡΙΦ. Στ. ΕΛΛΑΔΑΣ	558.144	547.390	582.763	89	79	72	90	11,6%	45,4%	43,0%	7,4%	35,8%	56,7%			

ΧΩΡΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	% ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ			% ΑΝΕΡΓΙΑΣ				% ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ⁽²⁾								
	2000	2010	2021	2005	2009	2012	2021	2001			2011			2021		
									Π	Δ	Τ	Π	Δ	Τ	Π	Δ
Π.Ε. ΒΟΙΩΤΙΑΣ				13,7%	12,8%	24,7%		27,6%	30,2%	42,2%						
Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ				11,9%	12,3%	32,7%		17,1%	31,0%	51,9%						
Π.Ε. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ				*	*	*		31,1%	18,8%	50,1%						
Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ				5,8%	4,4%	27,3%		33,1%	19,9%	46,9%						
Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ				13,1%	14,0%	22,3%		18,9%	24,4%	56,8%						
ΠΕΡΙΦ. Στ. ΕΛΛΑΔΑΣ	50,2%	51,6%	+	10,9%	10,5%	27,8%	-	25,2%	26,6%	48,2%	18,5%	25,0%	56,4%			

(1) Μ.Κ.Ο.=Μέσος Κοινοτικός Όρος

(2) με βάση τον τόπο μόνιμης κατοικίας

*Οι νομοί με εκτιμώμενο πληθυσμό κάτω των 40.000, για τους οποίους δε δίδονται εκτιμήσεις λόγω μεγάλου δειγματοληπτικού σφάλματος

B.1.1.γ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

B.1.1.γ1 Διάρθρωση Οικιστικού Δικτύου και Χωρικές Ενότητες

B.1.1.γ1.α. Οικιστικό Δίκτυο

B.1.1.γ1.α.1 Οργάνωση κατοίκησης και αστικός χώρος

Η κατοίκηση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας οργανώνεται κατά κύριο λόγο εντός πόλεων και οικισμών και στις επεκτάσεις αυτών, με συνεκτικό και συμπαγή τρόπο (ενισχυμένες πυκνότητες αστικού τύπου >80 κατ/Ha στις περιοχές οικιστικής ανάπτυξης του Ν. 2508/97). Ειδικότερα, η άκατοικία χωροθετείται είτε στις πολεοδομικά οργανωμένες πολεοδομικές ενότητες του συμπαγούς πυρήνα ή τους οικισμούς δορυφόρους τους στις αστικές ζώνες των κυριότερων πόλεων της Περιφέρειας (Λειτουργικές Αστικές Περιοχές ή/και Πολεοδομικά Συγκροτήματα), ή στα λοιπά αστικά κέντρα, μικρές πόλεις και οικισμούς της Περιφέρειας.

Ειδικότερα, οι βασικότερες αστικές ζώνες (πυκνότητες >150 κατ/km² στις δημοτικές κοινότητες) της Περιφέρειας εντοπίζονται περιμετρικά της Λαμίας, της Χαλκίδας, της Κύμης-Αλιβερίου, της Λιβαδειάς, της Θήβας, της Άμφισσας και του Καρπενησίου. Παράλληλα, οι ημιαστικές ζώνες ($50 \leq d \leq 150$ Km² στις δημοτικές κοινότητες) της Περιφέρειας είναι οι: Κάρυστος, Λίμνη – Μαντούδι, Λ. Αιδηψού-Ιστιαία-Ωρεοί και Αταλάντη-Λιβανάτες, ενώ αστικο-βιομηχανικές περιοχές χαρακτηρίζονται οι δημοτικές κοινότητες των παρακάτω βιομηχανικών λειτουργούντων ή αναδυόμενων πόλων: Λάρυμνα, Δόμβραινα και Αντίκυρα.

Σε σχέση με τη παραθεριστική / β' κατοικία, η χωροθέτησή της προωθείται κυρίως εντός οικισμών της υπαίθρου και στις επεκτάσεις αυτών, εντός των θεσμοθετημένων ήδη οργανωμένων υποδοχέων τύπου ΠΕΡΠΟ με ενεργοποίηση της υλοποίησής τους και κατ' οικονομία εντός νέων οργανωμένων οικιστικών υποδοχέων κατά προτίμηση στις ευρύτερες περιοχές των οικισμών και σε λειτουργική συνάρτηση μ' αυτούς όπου εντοπίζεται ανάγκη στο επίπεδο των ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ. Πιο συγκεκριμένα, οι οργανωμένες θεσμοθετημένες ζώνες παραθεριστικής / β' κατοικίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (τύπου ΠΕΡΠΟ ή ζώνες αναζήτησης ΠΕΡΠΟ σε επίπεδο Νομών) εντοπίζονται κυρίως στον ορεινό χώρο της δυτικής Φθιώτιδας, στη βόρεια Εύβοια (βορείως της Αγ. Άννας και της Λίμνης), στη Δ.Ε. Ερέτριας, την Κάρυστο, στη ζώνη Δροσιά - Σκορπονέρια, και καλύπτουν ικανοποιητικά την προσφορά αφού δεν είναι ενεργοποιημένες στο σύνολό τους.

Έλλειψη σε β' κατοικία εμφανίζουν περιοχές ακτών του Κορινθιακού ιδίως συνδεδεμένες με τις ανάγκες των αστικών κέντρων της ενδοχώρας ενώ μεγάλο απόθεμα β' κατοικίας αποτελούν οι πολλαπλοί οικισμοί της ενδοχώρας ιδίως της ορεινής.

Στο Χάρτη με τίτλο «Αστικός Χώρος – Δομημένο Περιβάλλον Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας» εμφανίζονται οι ευρύτερες αστικές ζώνες, οι θεσμοθετημένες οργανωμένες ή πολεοδομημένες ζώνες παραθεριστικής κατοικίας (ΠΕΡΠΟ) και οι περιοχές των Δ.Ε. που τις ενσωματώνουν και αποτελούν εν δυνάμει περιοχές επεκτάσεων και ως συμπέρασμα οι περιοχές που παρουσιάζουν έλλειψη και πρέπει να αποτελέσουν προτεραιότητα στο προγραμματισμό ως απόθεμα περιφερειακού επιπέδου.

B.1.1.γ1.α.2 Διάρθρωση Οικιστικού Δικτύου

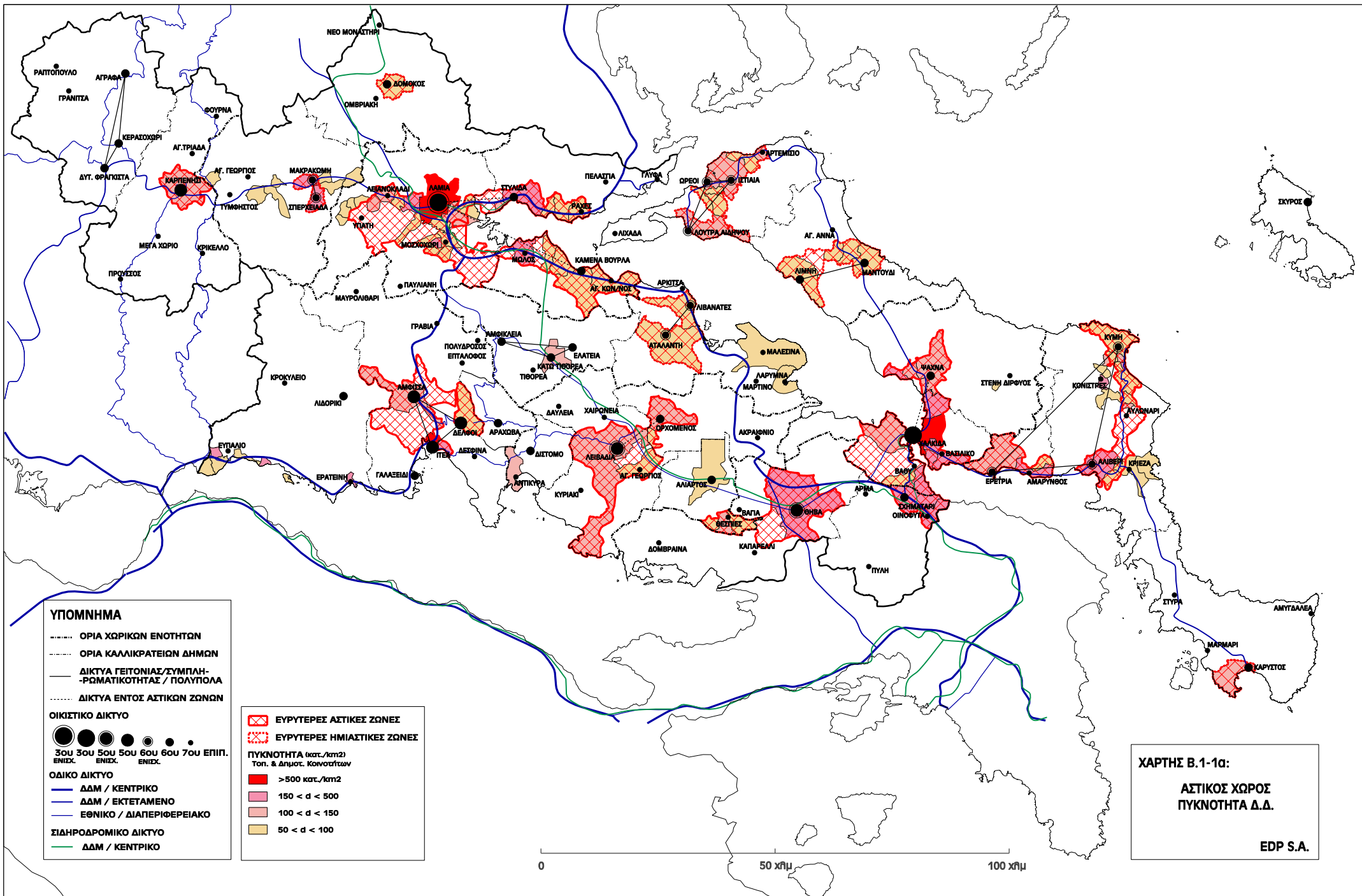
A. Γενικές αρχές και κατευθύνσεις σχεδιασμού

Το οικιστικό δίκτυο οργανώνεται σύμφωνα με το πρότυπο χωρικής οργάνωσης και σε λειτουργική και αναπτυξιακή διασύνδεση με τις Χωρικές Ενότητες ή εδαφικές περιοχές μεμονωμένων ΟΤΑ που το υποστηρίζουν (συνεργασία πόλης - υπαίθρου). Ειδικότερα, για τη διάρθρωση του οικιστικού δικτύου της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας:

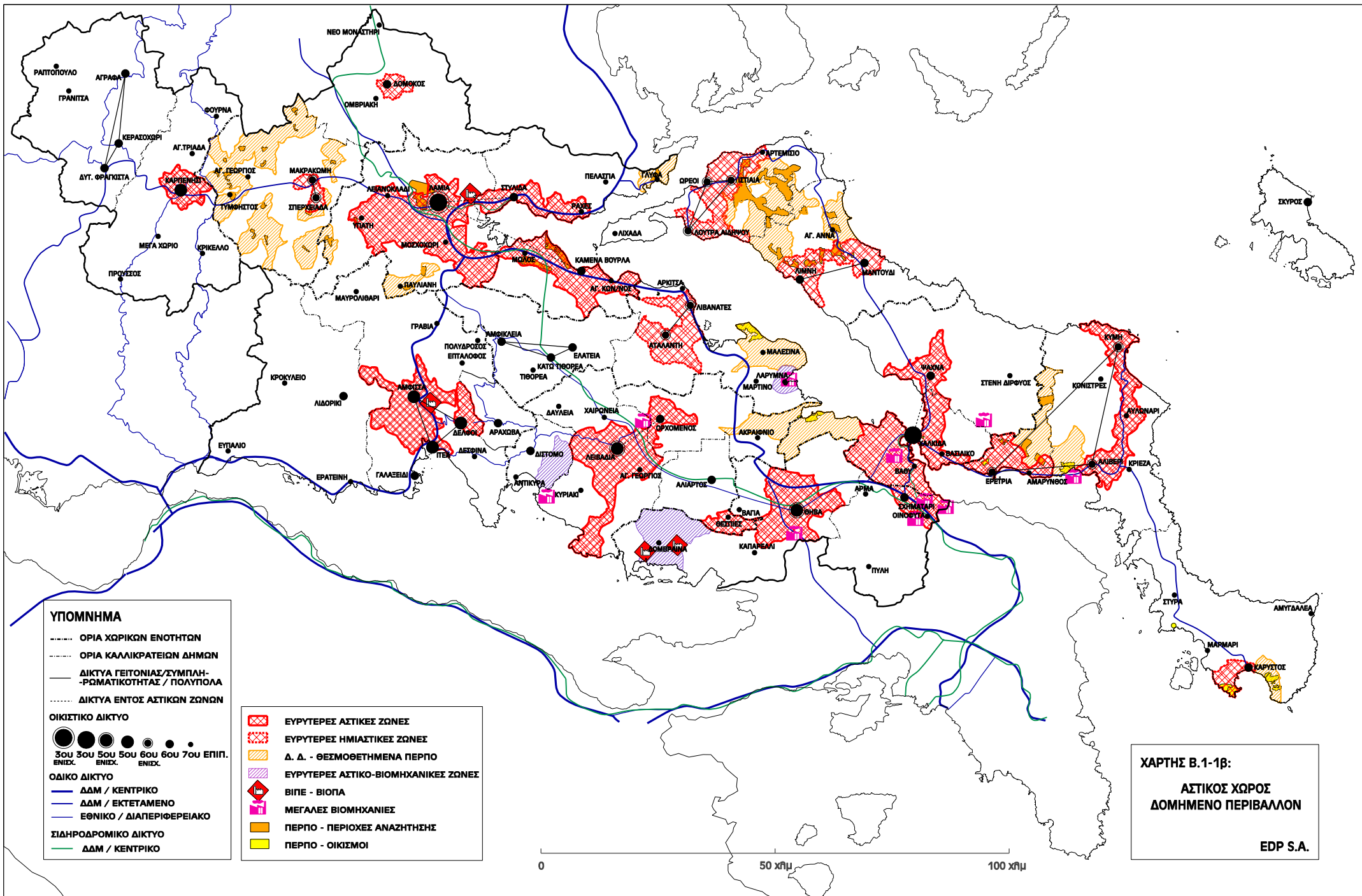
- υιοθετήθηκε η αρχή της πολυκεντρικής δομής, με την ανάπτυξη ενός ιεραρχημένου οικιστικού δικτύου
- επιδιώχθηκε η συμπληρωματικότητα των ρόλων μεταξύ των οικισμών και των πόλεων μέσω οικιστικών δικτύων
- επιδιώχθηκε η αποτύπωση των πραγματικών αστικών λειτουργιών επιρροής-εξάρτησης και της μορφολογίας των αστικών συγκεντρώσεων μέσω της υιοθέτησης Λειτουργικών Αστικών Περιοχών και η προώθηση ΛΑΠ μεσαίου μεγέθους της κλίμακας του οικιστικού δικτύου της Ε.Ε. (>100.000 ΛΑΠ και πυρήνας >50.000 κατ.) για ισότιμη ανάδειξη στο κοινοτικό και εθνικό οικιστικό δίκτυο με ισοδύναμη αντιμετώπιση των αστικών φαινομένων.
- επιδιώχθηκε η ενδυνάμωση των κόμβων του οικιστικού δικτύου, μέσω αστικών ζωνών με πυρήνα >20.000 και κυρίως μέσω δικτυώσεων, ώστε να επιτευχθεί η αστικοποίηση (πληθ >10.000 κατ.) και να καταστούν πιο ανταγωνιστικοί και εξωστρεφείς σε διαπεριφερειακό και ενδοπεριφερειακό επίπεδο.

Προτείνονται δύο τύποι «πόλεων»:

- δίκτυο «πόλεων» εντός μιας ευρύτερης λειτουργικής αστικής περιοχής που στοχεύει στην κινητοποίηση των «οικισμών» που συμμετέχουν ώστε να αναδείξουν και επωφεληθούν από τη θέση/ρόλο της αστικής περιοχής-πυρήνα μέσω της σχέσης συλλειτουργίας «κέντρου – περιφέρειας» και να οργανώσουν τη διάχυση στον ενδιάμεσο περιαστικό χώρο με όρους συνοχής και αειφορίας,
- δίκτυο «πόλεων» βασιζόμενο στη γειτονία, στα κοινά παραγωγικά συστήματα ή τη συμπληρωματικότητα των παραγωγικών συστημάτων και στη θέληση για

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ΟΡΙΑ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ
- ΟΡΙΑ ΚΑΛΙΚΡΑΤΕΙΩΝ ΔΗΜΩΝ
- ΔΙΚΤΥΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ / ΠΟΛΥΠΟΛΑ
- ..... ΔΙΚΤΥΑ ΕΝΤΟΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ

- ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ**
- 300 ΕΝΙΣΧ.
  - 500 ΕΝΙΣΧ.
  - 500 ΕΝΙΣΧ.
  - 600 ΕΝΙΣΧ.
  - 700 ΕΠΙΠ. ΕΝΙΣΧ.

- ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ**
- ΔΔΜ / ΚΕΝΤΡΙΚΟ
  - ΔΔΜ / ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟ
  - ΕΘΝΙΚΟ / ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ

- ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ**
- ΔΔΜ / ΚΕΝΤΡΙΚΟ

- ΕΥΡΥΤΕΡΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ
- ΕΥΡΥΤΕΡΕΣ ΗΜΙΑΣΤΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ
- Δ. Δ. - ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΑ ΠΕΡΠΟ
- ΕΥΡΥΤΕΡΕΣ ΑΣΤΙΚΟ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ
- ΒΙΠΕ - ΒΙΟΠΑ
- ΜΕΓΑΛΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ
- ΠΕΡΠΟ - ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ
- ΠΕΡΠΟ - ΟΙΚΙΣΜΟΙ

ΧΑΡΤΗΣ Β.1-1β:
ΑΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ
ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
 EDP S.A.

συνεργασία για υπέρβαση της ελλιπούς κρίσιμης πληθυσμιακής μάζας που είναι αναγκαία για να τροφοδοτεί ανωτέρου τύπου αστικές εξυπηρετήσεις και ελκτικότητα και να επιτρέπει διεκδίκηση σημαντικότερης θέσης και ρόλου στα διάφορα επίπεδα ιεράρχησης του οικιστικού δικτύου, επ' ωφελεία όλων των «πόλεων» του δικτύου και της υποστήριξης της υπαίθρου επιρροής τους (συνεργασία πόλης-υπαίθρου-χωρική ενότητα).

Ως «πόλεις» εννοούνται οι οικισμοί πυρήνες των αστικών περιοχών, οι οικισμοί-μεμονωμένα αστικά κέντρα και οι οικισμοί που συμμετέχουν στο δίκτυο.

Ο ενδοπεριφερειακός προγραμματισμός μπορεί να επιτευχθεί στα πλαίσια του ΠΠΧΣΑΑ, και να υλοποιηθεί μέσω του Περιφερειακού Προγραμματισμού (ΠΕΠ) και των χωροταξικών / πολεοδομικών σχεδίων (ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ) και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των ΟΤΑ. Ο διαπεριφερειακός σχεδιασμός είναι εφικτός με διαπεριφερειακές συμφωνίες στο Εθνικό Επίπεδο και αποτελεί πρόταση ανάδρασης προς το ΓΠΧΣΑΑ και τον εθνικό προγραμματισμό.

B. Ιεράρχηση και ρόλος οικισμών

Η ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου ακολουθεί τα κριτήρια/προδιαγραφές που ορίζονται από το ισχύον ΓΠΧΣΑΑ και παρουσιάζεται έως και το έβδομο (7^ο) επίπεδο. Ειδικά στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, η ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου ξεκινά από το 3^ο ενισχυμένο επίπεδο, στο οποίο κατατάσσεται η έδρα της Περιφέρειας (η Λειτουργική Αστική Περιοχή - ΛΑΠ Λαμίας), ενώ πέραν της Λαμίας, εθνικού επιπέδου κόμβοι οικιστικού δικτύου (έως και το 5^ο επίπεδο) θεωρούνται ακόμη η Χαλκίδα, η Λιβαδειά, η Θήβα, η Άμφισσα και το Καρπενήσι.

Οι οικιστικές μονάδες/κόμβοι του δικτύου ξεπερνούν την έννοια του οικισμού και διακρίνεται σε:

- Λειτουργικές Αστικές Περιοχές (Λαμία και Χαλκίδα)
- Ευρύτερες αστικές περιοχές / πολεοδομικά συγκροτήματα
- Αστικά κέντρα
- Αστικά δίκτυα, δηλαδή πολυτολικούς κόμβους από οικισμούς - έδρες γειτονικών ΟΤΑ σε λειτουργική σύνδεση μεταξύ τους για την οργάνωση συμπληρωματικών εξυπηρετήσεων.

Ειδικότερα, στο 3^ο ενισχυμένο, 3^ο, 5^ο ενισχυμένο κατατάσσουμε ευρύτερες αστικές περιοχές, μεμονωμένα αστικά κέντρα ή δίκτυα αστικών κέντρων σε αντιστοιχία με τα αστικά τους μεγέθη και ρόλους (>50.000 κατ. στο πυρήνα κ.λ.π) και περιοχές επιρροής και τη θέση τους ως πόλοι στον εθνικό χώρο.

Στο 5^ο επίπεδο του Οικιστικού Δικτύου κατατάσσονται οι «οικισμοί» (ευρύτερες αστικές περιοχές ή μεμονωμένα αστικά κέντρα ή οικισμούς) έδρες των Περιφερειακών Ενοτήτων λόγω του διοικητικού ρόλου τους σήμερα και στο πρόσφατο παρελθόν ή οικισμοί σε δίκτυα «οικισμών» που συμμετέχουν οι έδρες.

Στο 6+ επίπεδο του Οικιστικού Δικτύου κατατάσσουμε «οικισμούς» (ευρύτερες αστικές περιοχές ή μεμονωμένα αστικά κέντρα ή οικισμούς) ή δίκτυα «οικισμών» που αποτελούν τα οικιστικά κέντρα με σημαντική αστική δυναμική (πληθυσμό κέντρου ή

δικτύου >10.000 κατ. & ενότητας >30.000 κατ.) για να μπορούν να υποστηρίξουν «αστικές λειτουργίες» ενδοπεριφερειακών χωρικών ενότητων, που ταυτόχρονα αποτελούν και βιώσιμες διοικητικές και αναπτυξιακές ενότητες ενδοπεριφερειακού προγραμματισμού, υλοποίησης προγραμμάτων.

Τα κέντρα ή τα δίκτυα αυτά μπορούν να αποτελούν έτσι αντικείμενα αστικών προγραμμάτων τύπου Σ.Ο.Α.Π., ΟΣΑΑ, Αστικών Αναπλάσεων κλπ. του Κοινοτικού και Εθνικού Προγράμματος Επενδύσεων (Κοινοτικές Πρωτοβουλίες – ΚΠΣ / ΣΕΣ κλπ).

Στο 6^ο επίπεδο κατατάσσονται όλες οι έδρες των Καλλικρατικών Δήμων μεμονωμένα ή ως Δίκτυα οικισμών και άλλοι «σημαντικοί οικισμοί» (π.χ. Αράχωβα, Κάρυστος, Γαλαξίδι, Κ.Τιθορέα-Αμφίκλεια-Ελάτεια κ.ο.κ.)

Τέλος, στο 7^ο επίπεδο κατατάσσονται έδρες Καποδιστριακών Δήμων.

Οι λοιποί οικισμοί θα οργανωθούν από το υποκείμενο επίπεδο σχεδιασμού.

Ύστερα από τα παραπάνω, η ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας περιγράφεται ακολούθως και αποτυπώνεται σε πίνακα και Χάρτη στο τέλος της περιγραφής ενώ σε πίνακα επίσης δίδονται για τα κυριότερα κέντρα τα κύρια στοιχεία για το ρόλο, τις αστικές και αναπτυξιακές υποδομές και τις εξειδικεύσεις της οικονομικής τους βάσης.

3^ο ενισχυμένο εθνικό επίπεδο: έδρα Περιφέρειας / Μεσαία Λειτουργική Αστική Περιοχή ≥ 100.000 κατ.

Στο επίπεδο αυτό κατατάσσεται η έδρα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και συγκεκριμένα η Λειτουργική Αστική Περιοχή Λαμίας.

Πληθυσμός οικισμού (πυρήνα της πόλης): ≥ 50.000 κατ.

Πληθυσμός Λειτουργικής Αστικής Περιοχής (Δήμοι Λαμιών, Στυλίδας και Μώλου – Αγ. Κωνσταντίνου): ≥ 100.000 κατ.

Εξυπηρετούμενος πληθυσμός στο επίπεδο της ενδοπεριφερειακής ευρύτερης ενότητας 200.000 κατ. και πληθυσμός διοικητικής εξυπηρέτησης σε επίπεδο Περιφέρειας : ≥ 600.000 κατ.

Η ΛΑΠ Λαμίας προτείνεται να αποτελεί ενισχυμένο δευτερεύοντα πόλο στον εθνικό χώρο και αστικό κόμβο - πύλη στη Κεντρική Ελλάδα του οδικού και σιδηροδρομικού συστήματος Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών και πρωτεύοντα περιφερειακό πόλο ανάπτυξης στο περιφερειακό αστικό σύστημα.

Ο λειτουργικός αστικός χώρος της Λαμίας εκτείνεται πέρα από τα όρια της θεσμοθετημένης πόλης (οικιστική περιοχή ΠΟΑ ΓΠΣ Ν.2508/97), περιλαμβάνει τις οικιστικές συγκεντρώσεις κατά μήκος των ακτών της Στυλίδας και τις οικιστικές συγκεντρώσεις κατά μήκος του ΠΑΘΕ και των ακτών Καμ. Βούρλων – Αγ. Κωνσταντίνου. Έχει εξαιρετικά εκτεταμένη σχεδόν γραμμική μορφή, λόγω της παρεμβολής των εκβολών του Σπερχειού και της Προστατευόμενης Περιοχής Natura που τις περιβάλλει. Περιλαμβάνει επίσης «προάστια» εντός γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας (αρδευόμενης) της Κοιλιάδας του Σπερχειού, ορεινές περιοχές της

Οίτης και Όθρυος, τμήμα της Τοπιακής Ενότητας της Κοιλιάδας του Σπερχειού, που αποτελούν την περιαστική ζώνη.

Περικλείει έτσι τις περιοχές επιρροής των σημαντικών οικισμών της Στυλίδας και των Καμ. Βούρλων, του Αγ. Κωνσταντίνου και τα λιμάνια της Στυλίδας και του Αγ. Κωνσταντίνου, καθώς και τη Μαρίνα των Καμ. Βούρλων καθώς και τους τουριστικούς πόλους – πόρους των ιαματικών πηγών και τους γεωθερμικούς πόρους Καμ. Βούρλων – Θερμοπυλών και Υπάτης.

Με δεδομένο το πληθυσμιακό μέγεθος των 52.000 κατοίκων του βασικού πυρήνα του οικισμού της Λαμίας, η παραπάνω περιοχή αποτελεί Λειτουργική Αστική Περιοχή της κοινοτικής κατηγοριοποίησης των αστικών περιοχών μεσαίου μεγέθους (τάξη μεγέθους 100.000 κατ. δυναμικότητας στο σύνολο της ΛΑΠ) και προτείνεται να αποτελέσει περιφερειακό πόλο μεσαίου μεγέθους στο αστικό σύστημα της Ε.Ε..

3^ο εθνικό επίπεδο: Μεσαία Λειτουργική Αστική Περιοχή ≥ 100.000 κατοίκων

Στο επίπεδο αυτό κατατάσσεται η **Λειτουργική Αστική Περιοχή Χαλκίδας** η οποία εκτείνεται πέρα από τα όρια του Πολεοδομικού Συγκροτήματος (Π.Σ.) Χαλκίδας (ΓΠΣ 1337/83), περιλαμβάνοντας τις οικιστικές συγκεντρώσεις κατά μήκος των ακτών εκατέρωθεν του Ευρίπου και ειδικότερα τους οικισμούς: Δροσιά, Βαθύ, Ν. Αρτάκη, Βασιλικό, Πλάκα Δήλεσι και Ψαχνά. Περικλείει τις περιοχές επιρροής των Ψαχνών (με τις εγκαταστάσεις του ΤΕΙ της Χαλκίδας), καθώς και σημαντικούς τουριστικούς πόρους και παραθεριστικές περιοχές στη στεριανή ακτογραμμή.

Η ΛΑΠ Χαλκίδας χαρακτηρίζεται τόσο για τη γραμμικότητά της όσο και για την ανάπτυξή της σε δύο μέτωπα (ηπειρωτικό και νησιωτικό χώρο). Περιλαμβάνει τις Βιομηχανικές Ζώνες της Χαλκίδας, αγροτικές εκτάσεις στην κοιλάδα των Ψαχνών, ενώ εκτείνεται και έως τις ορεινές περιοχές της Δίρφης, που αποτελεί περιοχή β' κατοικίας για τους Χαλκιδίεις.

Ειδικότερα η δυναμική της ΛΑΠ Χαλκίδας έχει ως ακολούθως:

Πληθυσμός οικισμού (πυρήνα της πόλης): ≥ 50.000 κατ.

Πληθυσμός Λειτουργικής Αστικής Περιοχής (Δήμοι Χαλκίδας και Διρφύων-Μεσσαπίων): ≥ 100.000 κατ.

Εξυπηρετούμενος πληθυσμός στο επίπεδο της ενδοπεριφερειακής ευρύτερης ενότητας 200.000 κατ.

Η ΛΑΠ Χαλκίδας αποτελεί την έδρα της Περ. Ενότητας Εύβοιας και συγκαταλέγεται στους δευτερεύοντες εθνικούς πόλους, αποτελεί περιφερειακό θαλάσσιο κόμβο των ΔΕΔ-Μ και ενισχυμένο δευτερεύοντα περιφερειακού πόλου ανάπτυξης της Περιφέρειας.

Με δεδομένο το πληθυσμιακό μέγεθος των 59.000 κατοίκων του βασικού πυρήνα του οικισμού της Χαλκίδας η παραπάνω περιοχή αποτελεί Λειτουργική Αστική Περιοχή της κοινοτικής κατηγοριοποίησης των αστικών περιοχών μεσαίου μεγέθους (τάξη μεγέθους 100.000 κατ. δυναμικότητας στο σύνολο της ΛΑΠ) και προτείνεται να αποτελέσει περιφερειακό πόλο μεσαίου μεγέθους στο αστικό σύστημα της Ε.Ε..

5^ο ενισχυμένο εθνικό επίπεδο: Μεσαίες αστικές περιοχές / πόλεις ≥ 30.000 κατοίκων

Στο 5^ο ενισχυμένο εθνικό επίπεδο κατατάσσεται το Πολεοδομικό Συγκρότημα Λιβαδειά – Ορχομενός, καθώς και η ευρύτερη αστική περιοχή Θήβας.

Το **Πολεοδομικό Συγκρότημα Λιβαδειά – Ορχομενός** και η ευρύτερη αστική περιοχή τους παρουσιάζουν δυναμική της τάξης των 35.000 κατοίκων, με πληθυσμό στον πυρήνα των οικισμών ≥ 28.000 κατ. στη Λιβαδειά και ≥ 5.000 κατ. στον Ορχομενό. Παράλληλα ο εξυπηρετούμενος πληθυσμός σε επίπεδο Χωρικής Ενότητας αγγίζει τους 60.000 κατοίκους, ενώ σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας τους 120.000 κατοίκους.

Το Π.Σ. Λιβαδειά – Ορχομενός προτείνεται να ενταχθεί στους λοιπούς εθνικούς πόλους ανάπτυξης ως σημαντικό διοικητικό και παραγωγικό κέντρο και αποτελεί δευτερεύοντα περιφερειακό πόλο ανάπτυξης.

Η **ευρύτερη αστική περιοχή Θήβας** με πληθυσμό στον πυρήνα του οικισμού άνω των 20.000 κατ., παρουσιάζει δυναμική της τάξης των 30.000 περίπου σε επίπεδο αστικής περιοχής και ≥ 60.000 κατοίκων σε επίπεδο Χωρικής Ενότητας.

Η Θήβα προτείνεται να ενταχθεί στους λοιπούς εθνικούς πόλους ανάπτυξης ως σημαντικός βιομηχανικός πόλος και αποτελεί δευτερεύοντα περιφερειακό πόλο ανάπτυξης ενώ αποτελεί ειδικό διεθνή, δευτερεύοντα εθνικό και δευτερεύοντα περιφερειακό πόλο ανάπτυξης.

5^ο εθνικό επίπεδο: έδρες Περ. Ενοτήτων / πόλεις ≥ 10.000 κατ.

Στο επίπεδο αυτό κατατάσσονται το δίκτυο Άμφισσα – Ιτέα – Δελφοί και το αστικό κέντρο του Καρπενησίου.

Το **δίκτυο Άμφισσα - Ιτέα - Δελφοί**, το οποίο πέραν του αστικού κέντρου της Άμφισσας που αποτελεί έδρα της Π.Ε. Φωκίδας, περιλαμβάνει επίσης και τον παγκοσμίου επιπέδου και εμβέλειας τουριστικό-πολιτιστικό πόλο των Δελφών, αλλά και την παραθαλάσσιο οικισμό της Ιτέας με το λιμάνι της. Ειδικότερα, η δυναμική που εμφανίζει το δίκτυο έχει ως εξής:

- Πληθυσμός οικισμού (πυρήνα): ≥ 10.000 κατ. στο δίκτυο (και ειδικότερα: περίπου 7.000 κάτοικοι στην Άμφισσα, περίπου 4.500 κατ. στην Ιτέα και περίπου 1.000 κατ. στους Δελφούς).
- Εξυπηρετούμενος Πληθυσμός στη Χωρική Ενότητα: 50.000 κατ. περίπου

Επίσης, το δίκτυο αποτελεί ειδικό εθνικό και δευτερεύοντα περιφερειακό πόλο ανάπτυξης ενώ έχει δυνατότητες διεθνούς εμβέλειας ειδικού πόλου.

Το **Καρπενήσι**, που αποτελεί την έδρα της Π.Ε. Ευρυτανίας και εμφανίζει την ακόλουθη δυναμική:

- Πληθυσμός οικισμού (πυρήνα): 8.000 μόνιμοι κάτοικοι περίπου και σημαντικός εποχιακός και τουριστικός πληθυσμός που κατατάσσει τελικά το Καρπενήσι στα σημαντικά αστικά κέντρα ≥ 10.000)
- Εξυπηρετούμενος πληθυσμός Χωρικής Ενότητας: 20.000 κατ. περίπου

Παράλληλα, το Καρπενήσι αποτελεί ειδικό εθνικό και δευτερεύοντα περιφερειακό πόλο ανάπτυξης ενώ έχει δυνατότητες διαπεριφερειακής εμβέλειας ειδικού πόλου.

6^ο ενισχυμένο εθνικό επίπεδο – έδρες Χωρικών Ενοτήτων και αστικά Δίκτυα με πυρήνα μικρές πόλεις ≥ 5.000 κατ.

Στο 6^ο ενισχυμένο εθνικό επίπεδο, κατατάσσονται:

Το **δίκτυο Κύμη-Αλιβέρι-Ερέτρια** με δυναμική (βάσει απογραφής 2011):

- πληθυσμός Δικτύου (πυρήνα): ≥ 10.000 κατ. (και συγκεκριμένα 4.827 κατ. στο Αλιβέρι, 4.166 κατ. στην Ερέτρια και 2.383 στην Κύμη) με πυρήνα το Αλιβέρι >5.000 κατ.
- Εξυπηρετούμενος πληθυσμός Χωρικής Ενότητας: ≥ 50.000 κατ.

Το **δίκτυο Ιστιαία - Ωρεοί - Λ.Αιδηψού** με δυναμική (βάσει απογραφής 2011):

- πληθυσμός Δικτύου πυρήνα: 8.108 κατ. (και ειδικότερα: 4.339 στην Ιστιαία, 2.560 κατ. στα Λ. Αιδηψού και 1.209 κατ. στους Ωρεούς) και πυρήνα την Ιστιαία >5.000 κατ.
- Εξυπηρετούμενος πληθυσμός στη Χωρική Ενότητα: ≥ 30.000 κατ.

Το **δίκτυο Αταλάντη – Λιβανάτες**, με δυναμική (βάσει απογραφής 2011):

- Πληθυσμός Δικτύου (πυρήνας): 7.537 κατ. (και συγκεκριμένα 4.978 κατ. στην Αταλάντη και 2.559 κατ. στις Λιβανάτες) και πυρήνα την Αταλάντη >5.000 κατ.
- Εξυπηρετούμενος πληθυσμός Χωρικής Ενότητας: ≥ 30.000 κατ.

Το **δίκτυο Σπερχειάδα-Μακρακώμη** με δυναμική (βάσει απογραφής 2011):

- Πληθυσμός Δικτύου (πυρήνας): 5.000 κατ. περίπου (και συγκεκριμένα 2.691 κατ. στη Σπερχειάδα και 2.245 κατ. στη Μακρακώμη). Ιδιαιτερότητα του Δικτύου είναι ότι η περιοχή του αποτελεί συμπαγές πολεοδομικό συνεχές, που χωρίζεται από το Σπερχειό Ποταμό.
- Εξυπηρετούμενος πληθυσμός στη Χωρική Ενότητα: 30.000 κατ. περίπου.

6^ο εθνικό επίπεδο – έδρες Δήμων εντός ΛΑΠ και άλλες σημαντικές μικρές πόλεις ≥ 2.000 κατοίκων

Στο επίπεδο αυτό κατατάσσονται οι ακόλουθοι οικισμοί:

- η **Στυλίδα** με πληθυσμό 4.892 κατ. στον οικισμό πυρήνα αποτελεί μέρος της Λειτουργικής Αστικής Περιοχής της Λαμίας
- τα **Καμένα Βούρλα** με πληθυσμό 2.761 κατ. στον οικισμό πυρήνα και εξυπηρετούμενο πληθυσμό 4.728 κατ. στη Δ.Ε. Καμ. Βούρλων.
- τα **Ψαχνά**, με πληθυσμό: 5.827 κατ. στον πυρήνα του οικισμού και εξυπηρετούμενο πληθυσμό 13.327 κατ. στη Δ.Ε. Μεσσαπίων, εντάσσονται στην Λειτουργική Αστική Περιοχή Χαλκίδας.
- το **Δίστομο** με πληθυσμό: 1.589 κατ. στον πυρήνα του οικισμού (1.578 στην παραλία Διστόμου) και εξυπηρετούμενο πληθυσμό 3.881 κατ. στη Δ.Ε. Διστόμου.
- ο **Αλιάρτος** με πληθυσμό: 4.402 κατ. στον πυρήνα του οικισμού και εξυπηρετούμενο πληθυσμό 6.094 κατ. στη Δ.Ε. Αλιάρτου.

- το **Σχηματάρι** με πληθυσμό: 4.035 κατ. στον πυρήνα του οικισμού και εξυπηρετούμενο πληθυσμό 7.173 κατ. στη Δ.Ε. Σχηματαρίου.
- το **δίκτυο Κερασοχώρι - Δυτ.Φραγκίστα – Άγραφα** με πληθυσμό περίπου 1.000 κατ. στους πυρήνες των οικισμών (174 κατ. στο Κερασοχώρι και 355 κατ. στη Δυτ.Φραγκίστα και 310 κατ. στα Άγραφα) και εξυπηρετούμενο πληθυσμό 6.976 κατ. στο νέο Δήμο Αγράφων.
- το **Γαλαξίδι** με πληθυσμό 2.011 κατ. στον πυρήνα του οικισμού και εξυπηρετούμενο πληθυσμό 2.989 κατ. στη Δ.Ε. Γαλαξιδίου.
- το **Λιδορίκι** με πληθυσμό: 875 κατ. και εξυπηρετούμενο πληθυσμό 3.388 κατ. στη Δ.Ε. Λιδορικού.
- η **Αράχοβα** με πληθυσμό 2.657 κατ. στον πυρήνα του οικισμού και εξυπηρετούμενο πληθυσμό 2.770 κατ. στη Δ.Ε. Αράχοβας.
- η **Κάρυστος**, με πληθυσμό 5.112 κατ. στον πυρήνα του οικισμού και εξυπηρετούμενο πληθυσμό 6.752 κατ. στη Δ.Ε. Καρύστου.
- η **Σκύρος**, με πληθυσμό 1.657 κατ. στον πυρήνα του οικισμού και εξυπηρετούμενο πληθυσμό 2.994 κατ. στο σύνολο του νησιού.
- το δίκτυο **Λίμνη – Μαντούδι** με πληθυσμό 3.429 στον πυρήνα των οικισμών (1.642 κατ. στη Λίμνη και 1.787 κατ. στο Μαντούδι) και 12.045 κατ. στο Δήμο Μαντουδίου - Λίμνης - Αγ.Άννας.
- το **δίκτυο Κ.Τιθορέα – Αμφίκλεια - Ελάτεια** με πληθυσμό: 7.225 κατ. στους πυρήνες των οικισμών (1.841 στην Κ.Τιθορέα, 3.012 στην Αμφίκλεια και 2.372 στην Ελάτεια) και εξυπηρετούμενο πληθυσμό 10.922 κατ. στο νέο Δήμο Αμφίκλειας-Ελάτειας.
- ο **Δομοκός**, με πληθυσμό 1.625 κατ. στον οικισμό πυρήνα και 11.293 κατ. στο νέο Δήμο Δομοκού.

Περιγραφή ρόλου των πρωτεύοντων αστικών κέντρων της Περιφέρειας Στ. Ελλάδας

Κέντρο Οικιστικού Δικτύου	Ρόλος	Αστικές & αναπτυξιακές Υποδομές	Οικονομική βάση / Εξειδικεύσεις / Προωθητικές Δραστηριότητες
ΛΑΠ Λαμίας	<ul style="list-style-type: none"> • Έδρα Περιφέρειας • Έδρα Παραρτήματος Αποκεντρωμένης Διοίκησης • Κόμβος Συνδυασμένων Μεταφορών στο Κεντρικό Κορμό των ΔΕΔΜ-Πύλη προς Δυτική και νότια Ελλάδα • Κοινοτικής και Εθνικής εμβέλειας Εμπορευματικό Κέντρο/Πάρκο Εφοδιαστική αλυσίδας • Έδρα Πανεπιστημιακής Σχολής και ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας / Κόμβος έρευνας και τεχνολογίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Κεντρικός (εθνικού επιπέδου) σιδηροδρομικός σταθμός • Περιφερειακό Νοσοκομείο • Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ • ΒΙΠΕ • Μουσεία / Θέατρο • Διαπεριφερειακό Εμπορευματικό Λιμάνι Στυλίδας • Διαπεριφερειακό Επιβατικό Λιμάνι Αγ. Κων/νου • Μαρίνα Καμ. Βούρλων • Πανελλήνια Έκθεση 	<ul style="list-style-type: none"> • Τριτογενής Τομέας / Διοικητικές Υπηρεσίες & Υγεία • Τριτογενής Τομέας / Ιαματικός & Ιατρικός Τουρισμός • Εμπορευματικό-Διαμεταμομιστικό Κέντρο • Μεταποίηση / Αγροτο-διατροφικά προϊόντα • Πρωτογενής τομέας - αγροτοδιατροφικά - ΠΟΠ-ιχθυοκαλλιέργειες • Μεταφορές (εμπορευματικές και

Κέντρο Οικιστικού Δικτύου	Ρόλος	Αστικές & αναπτυξιακές Υποδομές	Οικονομική βάση / Εξειδικεύσεις / Προωθητικές Δραστηριότητες
	<ul style="list-style-type: none"> Κέντρο Καινοτομίας Πλατφόρμα εθνικής εμβέλειας εξυπνης διαχείρισης εθνικού οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου. Εγγύτητα / Προσπελασιμότητα / Αθήνα / Θεσ/νίκη / Πάτρα / Γιάννενα / Λάρισα / Βόλος – Αγρίνιο Κέντρο Βιομηχανικής Παραγωγής στον αγροτο-διατροφικό τομέα 	<ul style="list-style-type: none"> Λαμίας Συνεδριακό Κέντρο Επιχ. Πάρκο Ειδικού Τύπου (Τεχνόπολη) Εμπορευματικό Κέντρο και Επιχειρηματικό Πάρκο 	<ul style="list-style-type: none"> επιβατικές) Γεωθερμία / Αιολικά
ΛΑΠ Χαλκίδας	<ul style="list-style-type: none"> Έδρα Περιφερειακής Ενότητας Έδρα Παραρτήματος Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κόμβος Λιμενικών και Οδικών Μεταφορών στο περιφερειακό δίκτυο ΔΕΔΜ Έδρα Σχολών ΤΕΙ / Κόμβος έρευνας και τεχνολογίας Στερεάς Ελλάδας Κέντρο Καινοτομίας Βιομηχανικό Κέντρο Εθνικής εμβέλειας ιχθυο-παραγωγικός πόλος Περιφερειακή Πλατφόρμα διαχείρισης θαλάσσιου χώρου (ασφάλεια ναυσιπλοΐας, περιβαλλοντικού ελέγχου) 	<ul style="list-style-type: none"> Εμπορευματικό Λιμάνι εθνικής εμβέλειας Μαρίνα Γενικό Νοσοκομείο ΤΕΙ Μουσεία / Θέατρο ΒΙΠΕ ΒΙΟΠΑ ΕΠΕΒΟ Εθνικής εμβέλειας ιχθυόσκαλα Επιχ. Πάρκο Ειδικού Τύπου (Τεχνόπολη) Συνεδριακό Κέντρο 	<ul style="list-style-type: none"> Τριτογενής Τομέας / Διοικητικές Υπηρεσίες Τριτογενής Τομέας / Αστικός Τουρισμός Δευτερογενής Τομέας / Βιομηχανία Λιμενικές Μεταφορές Μεταποίηση / Διατροφικά προϊόντα / κρέατα Πρωτογενής / αλιεία
Π.Σ. Λιβαδειάς – Ορχομενού	<ul style="list-style-type: none"> Έδρα Περιφερειακής Ενότητας Έδρα Παραρτήματος Αποκεντρωμένης Διοίκησης Περιφερειακής εμβέλειας Ενεργειακό Κέντρο Κέντρο Διαχείρισης, Έρευνας και Καινοτομίας για τους φυσικούς πόρους (υδατικών πόρων, εξόρυξης κλπ) Έδρα Σχολών ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας για φυσικούς πόρους Περιφερειακό Κέντρο 	<ul style="list-style-type: none"> Επιχειρηματικό Πάρκο Εξυγίανσης Επιχ. Πάρκο Ειδικού Τύπου (περιβ. χαρακτήρα) Κέντρο Ελέγχου Δικτύων Μεταφοράς και Ενέργειας Στερεάς Ελλάδας Κέντρο Διαχείρισης Υδάτων Γενικό Νοσοκομείο Περιφερειακή Αγορά γεωργικών προϊόντων ΤΕΙ και Ινστιτούτα Γεωργικής Εκπαίδευσης 	<ul style="list-style-type: none"> Τριτογενής Τομέας / Διοικητικές Υπηρεσίες Τριτογενής: Αστικός τουρισμός / Ενέργεια / ΑΠΕ Δευτερογενής: ελαφρά μεταποίηση Πρωτογενής: γεωργία

Κέντρο Οικιστικού Δικτύου	Ρόλος	Αστικές & αναπτυξιακές Υποδομές	Οικονομική βάση / Εξειδικεύσεις / Πρωθυητικές Δραστηριότητες
	Διαχείρισης/Διανομής Γεωργικών Προϊόντων	<ul style="list-style-type: none"> • Συνεδριακό Κέντρο 	
Ευρύτερης αστικής περιοχή Θήβας	<ul style="list-style-type: none"> • Έδρα Παραρτήματος Αποκεντρωμένης Διοίκησης • Διαπεριφερειακής εμβέλειας Βιομηχανικό Κέντρο • Έδρα Σχολών ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας / Κέντρο Καινοτομίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Γενικό Νοσοκομείο • Επιχειρηματικό Πάρκο (Χονδρεμπόριο) • ΒΙΠΑ • ΒΙΟΠΑ • Επιχ. Πάρκο Εξυγίανσης (ΕΠΕ) • Νέο Μουσείο Θήβας • ΤΕΙ • Συνεδριακό Κέντρο 	<ul style="list-style-type: none"> • Τριτογενής Τομέας / Διοικητικές Υπηρεσίες • Τριτογενής: Αστικός τουρισμός / πολιτιστικός τουρισμός • Δευτερογενής: Βιομηχανία / Ενέργεια / ΦΒ • Πρωτογενής: γεωργία
Δίκτυο Αμφισσα - Ιτέα - Δελφοί	<ul style="list-style-type: none"> • Έδρα Περιφερειακής Ενότητας • Έδρα Παραρτήματος Αποκεντρωμένης Διοίκησης • Έδρα Σχολών ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας • Κέντρο καινοτομίας διαχείρισης και προστασίας πολιτιστικής κληρονομιάς και τοπίου • Εθνικής εμβέλειας διοικητικό κέντρο τουρισμού • Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών • Κόμβος θαλάσσιου τουρισμού (λιμάνι Ιτέας - κρουαζιέρες) 	<ul style="list-style-type: none"> • Γενικό Νοσοκομείο • ΤΕΙ • Λιμάνι Ιτέας (κρουαζιέρα, εμπορευματικό, αλιευτικό, τουριστικό) • ΒΙΟΠΑ • Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών • Περιφερειακό Κέντρο Τουριστικών Πληροφοριών • Εθνικής εμβέλειας Συνεδριακό Κέντρο 	<ul style="list-style-type: none"> • Τριτογενής Τομέας / Διοικητικές Υπηρεσίες • Τριτογενής: Αστικός τουρισμός / πολιτιστικός τουρισμός • Δευτερογενής: ελαφρά μεταποίηση / ΦΒ • Εξόρυξη • Πρωτογενής: γεωργία
Αστικό κέντρο Καρπενησίου	<ul style="list-style-type: none"> • Έδρα Περιφερειακής Ενότητας • Έδρα Παραρτήματος Αποκεντρωμένης Διοίκησης • Έδρα Σχολών ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας • Κέντρο έρευνας και καινοτομίας στη διαχείριση ορεινών οικοσυστημάτων και δασών • Τουριστικό – Χιονοδρομικό και Αθλητικό κέντρο 	<ul style="list-style-type: none"> • Γενικό Νοσοκομείο • ΤΕΙ • ΒΙΟΠΑ • Χιονοδρομικό – Αθλητικό Κέντρο • Κέντρο Τουριστικών Πληροφοριών • Συνεδριακό Κέντρο 	<ul style="list-style-type: none"> • Τριτογενής Τομέας / Διοικητικές Υπηρεσίες • Τριτογενής: Αστικός τουρισμός / αθλητικός – χιονοδρομικός και ορεινός τουρισμός • Δευτερογενής: ελαφρά μεταποίηση / ΜΥΗΕ • Πολύ-λειτουργικός πρωτογενής

Πίνακας Β.1.1γ1-1: Κέντρα / Δίκτυα και Ευρύτερες Αστικές και Ημιαστικές Ζώνες

ΚΕΝΤΡΑ & ΔΙΚΤΥΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (Μόνιμος) 2011 ΑΣΤΙΚΩΝ & ΗΜΙΑΣΤΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ	ΕΜΒΑΔΟΝ ΕΥΡΥΤΕΡΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ & ΗΜΙΑΣΤΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ (km ²)	ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ (κατ./km ²)	ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΕΚΤΟΣ ΚΕΝΤΡΩΝ & ΔΙΚΤΥΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
	1	2	3=1/2	4	5=1+4

1. ΕΥΡΥΤΕΡΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ / 3ου+ & 3ου Επιπέδου

1.01 ΛΑΜΙΑ	88.154	622,70	141,57	12.001	100.155
1.02 ΧΑΛΚΙΔΑ	107.031	1.752,81	61,06	13.992	121.023

2. ΕΥΡΥΤΕΡΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ / 5ου+ Επιπέδου

2.01 ΛΕΙΒΑΔΙΑ	32.819	321,68	102,02	26.422	59.241
2.02 ΘΗΒΑ	37.145	237,94	156,11	18.764	55.909

3. ΕΥΡΥΤΕΡΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ / 5ου Επιπέδου

3.01 ΑΜΦΙΣΣΑ - ΙΤΕΑ - ΔΕΛΦΟΙ	15.147	232,28	65,21	27.966	43.113
3.02 ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ	7.348	58,54	125,52	12.733	20.081

4. ΕΥΡΥΤΕΡΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ / 6ου+ Επιπέδου

4.01 ΑΛΙΒΕΡΙ - ΚΥΜΗ - ΕΡΕΤΡΙΑ	24.270	253,56	95,72	20.214	44.484
-------------------------------	--------	--------	-------	--------	--------

5. ΕΥΡΥΤΕΡΕΣ ΗΜΙΑΣΤΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ / 6ου+ Επιπέδου

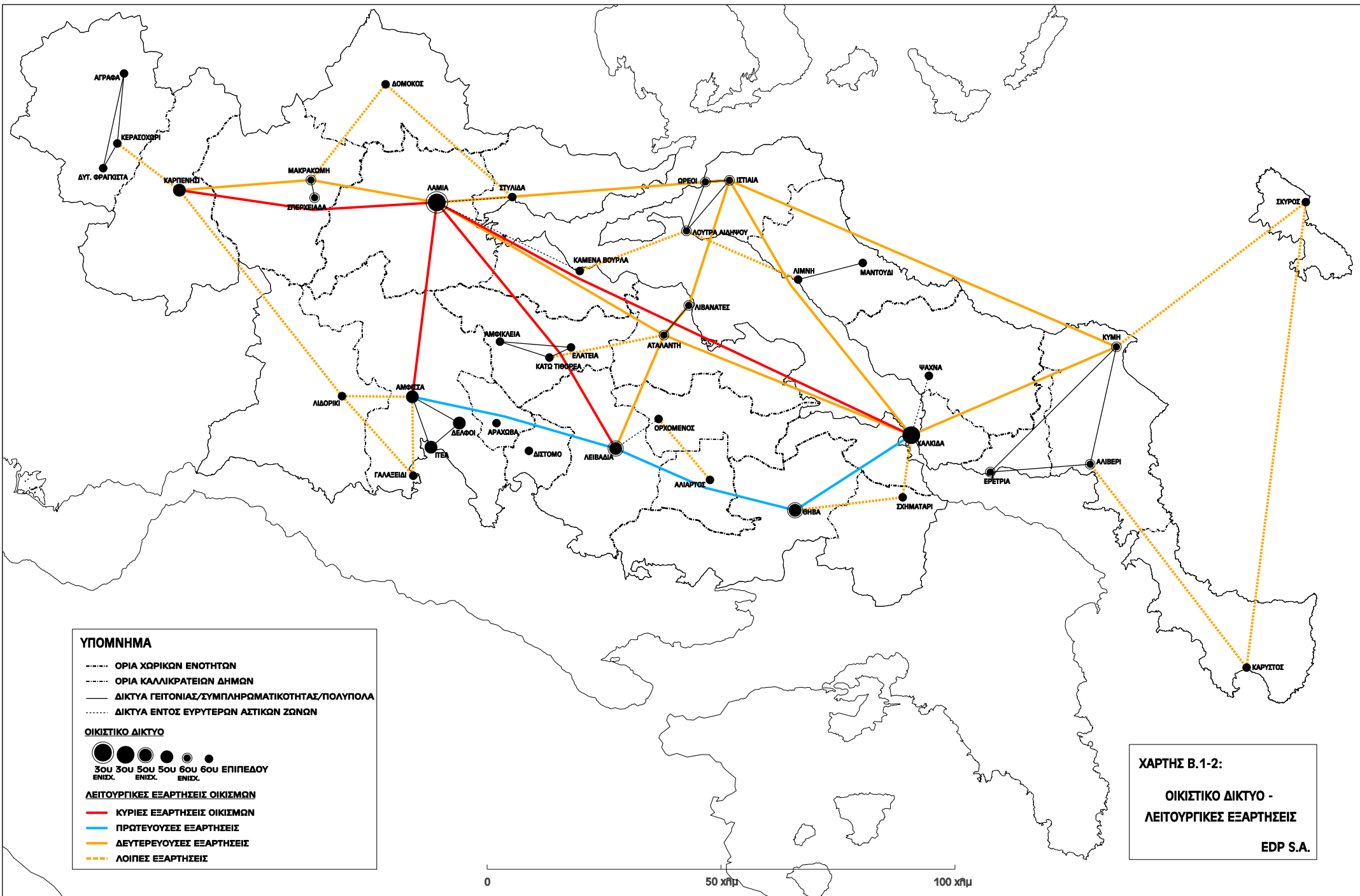
5.01 ΙΣΤΙΑΙΑ - ΩΡΕΟΙ - Λ.ΑΙΔΗΨΟΥ	14.467	151,04	95,78	6.616	21.083
5.02 ΑΤΑΛΑΝΤΗ - ΛΙΒΑΝΑΤΕΣ	9.036	130,12	69,44	21.509	30.545
5.03 ΣΠΕΡΧΙΑΔΑ - ΜΑΚΡΑΚΩΜΗ	6.467	304,03	21,27	21.064	27.531

6. ΕΥΡΥΤΕΡΕΣ ΗΜΙΑΣΤΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ / 6ου Επιπέδου

6.01 ΛΙΜΝΗ - ΜΑΝΤΟΥΔΙ	5.697	122,61	46,46	6.348	12.045
6.02 ΚΑΡΥΣΤΟΣ	5.121	34,16	149,92	7.059	12.180

ΣΥΝΟΛΟ	352.702	4.221,47	83,55	194.688	547.390
---------------	----------------	-----------------	--------------	----------------	----------------

Πίνακας Β.1.1γ1-2 : Διάρθρωση του οικιστικού δικτύου

ΚΕΝΤΡΟ Εθνικού Επιπέδου	ΞΑΡΤ. ΚΕΝΤΡΑ/ ΠΟΛΥΠΟΛΑ Εθνικού Επιπέδου			ΞΑΡΤ. ΚΕΝΤΡΑ / ΔΙΠΟΛΑ / ΔΙΚΤΥΑ		ΞΑΡΤ. ΚΕΝΤΡΑ*
	3ου+ Επιπέδου	5ου+ Επιπέδου	5ου Επιπέδου	6ου+ Επιπέδου	6ου Επιπέδου	
ΛΑΜΙΑ - ΛΑΠ	ΛΑΜΙΑ - ΛΑΠ (Λαμία, Υπάτη, Λειανοκλάδι, Μοσχοχώρι, Στυλίδα, Καμ. Βούρλα)	ΛΑΜΙΑ - ΛΑΠ (Λαμία, Υπάτη, Λειανοκλάδι, Μοσχοχώρι, Στυλίδα, Καμ. Βούρλα)	ΛΑΜΙΑ - ΛΑΠ (Λαμία, Υπάτη, Λειανοκλάδι, Μοσχοχώρι, Στυλίδα, Καμ. Βούρλα)	ΛΑΜΙΑ - ΛΑΠ (Λαμία, Υπάτη, Λειανοκλάδι, Μοσχοχώρι, Στυλίδα, Καμ. Βούρλα)	ΛΑΜΙΑ - ΛΑΠ	Λαμία
						Υπάτη
						Λειανοκλάδι
						Μοσχοχώρι
						Παύλιανη
						Στυλίδα
						Ράχες
						Πελασγία
						Γλύφα
						Καμένα Βούρλα
				Αγ. Κωνσταντίνος		
				Μώλος		
				ΣΠΕΡΧΙΑΔΑ - ΜΑΚΡΑΚΩΜΗ	ΣΠΕΡΧΙΑΔΑ - ΜΑΚΡΑΚΩΜΗ	Σπερχιάδα
						Μακρακώμη
						Αγ. Γεώργιος
				ΔΟΜΟΚΟΣ	Δομοκός	Τυμφηστός
						Ομβριακή
						Νέο Μοναστήρι
						Αταλάντη
				ΑΤΑΛΑΝΤΗ - ΛΙΒΑΝΑΤΕΣ	ΑΤΑΛΑΝΤΗ - ΛΙΒΑΝΑΤΕΣ	Αιβανάτες
Μαλεσίνα						
Μαρτίνο						
Λάρυμνα						
Αρκίτσα						
Κάτω Τιθορέα						
Κ. ΤΙΘΟΡΕΑ - ΑΜΦΙΚΛΕΙΑ - ΕΛΑΤΒΑ	Κ. ΤΙΘΟΡΕΑ - ΑΜΦΙΚΛΕΙΑ - ΕΛΑΤΒΑ	Αμφικλεία				
		Ελάτεια				
		Τιθορέα				
		Αμφισσα				
		Πέα				
		Δελφοί				
		Δεσφίνα				
		Γραβιά				
		Πολύδροσος				
		Μαυρολιθάρι				
Επτάλοφος						
ΛΙΔΟΡΙΚΙ	Λιδορική	Ερατεινή				
		Κροκύλειο				
		Επτάλιο				
		Αράχωβα				
ΑΡΑΧΩΒΑ ΓΑΛΑΞΙΔΙ	Αράχωβα	Γαλαξίδι				
		Καρπενήσι				
ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ	Καρπενήσι				
		Μέγα Χωριό				
		Κρίκελλο				
		Προυσόσος				
		Φουρνά				
		Αγ. Τριάδα				
		Κερασσοχώρι				
		Δυτ. Φραγκίστα				
		Άγραφα				
		Ραπτόπουλο				
Γρανίτσα						
ΚΕΡΑΣΟΧΩΡΙ - Δυτ. ΦΡΑΓΚΙΣΤΑ - ΑΓΡΑΦΑ	Κερασσοχώρι Δυτ. Φραγκίστα	Άγραφα				
		Ραπτόπουλο				
ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ	Καρπενήσι				
		Μέγα Χωριό				

ΚΕΝΤΡΟ Εθνικού Επιπέδου	ΞΑΡΤ. ΚΕΝΤΡΑ/ ΠΟΛΥΠΟΛΑ Εθνικού Επιπέδου			ΞΑΡΤ. ΚΕΝΤΡΑ / ΔΙΠΟΛΑ / ΔΙΚΤΥΑ		ΞΑΡΤ. ΚΕΝΤΡΑ*							
	3ου Επιπέδου	5ου+ Επιπέδου	5ου Επιπέδου	6ου+ Επιπέδου	6ου Επιπέδου								
ΛΑΜΙΑ - ΛΑΠ	ΛΑΜΙΑ - ΛΑΠ (Λαμία, Υπάτη, Λειανοκλάδι, Μασχοχώρι, Στυλίδα, Καμ. Βούρλα)	Ευρ. Αστ. περ. ΛΕΙΒΑΔΙΑΣ	Ευρ. Αστ. περ. ΛΕΙΒΑΔΙΑΣ	Ευρ. Αστ. περ. ΛΕΙΒΑΔΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΔΙΑ / ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ	Λειβαδιά							
						Κυριάκι							
						Αγ. Γεώργιος							
						Χαιρώνεια							
						Δαύλεια							
						Ορχομενός							
						Ακράϊφνιο							
						ΑΛΙΑΡΤΟΣ	Αλιάρτος						
						ΘΕΣΠΙΕΣ	Θεσπίες						
						ΔΙΣΤΟΜΟ	Δίστομο						
	ΘΗΒΑ	ΘΗΒΑ	ΘΗΒΑ	ΘΗΒΑ	ΘΗΒΑ	ΘΗΒΑ	Θήβα						
							Καπαρέλι						
							Βάγια						
							Δόμβραινα						
							ΣΧΗΜΑΤΑΡΙ	Σχηματάρι					
							Άρμα						
							Πύλη						
							Οινόφυτα						
							ΧΑΛΚΙΔΑ-ΛΑΠ	ΧΑΛΚΙΔΑ-ΛΑΠ (Π.Σ.Χαλκίδας, Βάθου, Βασιλικό, Ψαχνά)	ΧΑΛΚΙΔΑ-ΛΑΠ (Π.Σ.Χαλκίδας, Βάθου, Βασιλικό, Ψαχνά)	ΧΑΛΚΙΔΑ-ΛΑΠ (Π.Σ.Χαλκίδας, Βάθου, Βασιλικό, Ψαχνά)	ΧΑΛΚΙΔΑ-ΛΑΠ (Π.Σ.Χαλκίδας, Βάθου, Βασιλικό, Ψαχνά)	ΧΑΛΚΙΔΑ-ΛΑΠ	Χαλκίδα
													Βάθου
Βασιλικό													
Ψαχνά													
ΣΤΕΝΗ ΔΙΡΦΥΟΣ	Στενή Διρφύος												
ΑΛΙΒΕΡΙ - ΚΥΜΗ - ΕΡΕΤΡΙΑ	ΑΛΙΒΕΡΙ - ΚΥΜΗ - ΕΡΕΤΡΙΑ	ΑΛΙΒΕΡΙ - ΚΥΜΗ - ΕΡΕΤΡΙΑ	ΑΛΙΒΕΡΙ - ΚΥΜΗ - ΕΡΕΤΡΙΑ	ΑΛΙΒΕΡΙ - ΚΥΜΗ - ΕΡΕΤΡΙΑ	ΑΛΙΒΕΡΙ - ΚΥΜΗ - ΕΡΕΤΡΙΑ	Αλιβέρι							
						Κύμη							
						Κονίστρες							
						Αυλωνάρι							
						Κριεζιά							
						Ερέτρια							
						Αμάρυνθος							
						ΣΚΥΡΟΣ	Σκύρος						
						ΚΑΡΥΣΤΟΣ	Κάρυστος						
						Στύρα							
Μαρμάρι													
Αμυγδαλέα													
ΙΣΤΙΑΙΑ - ΩΡΕΟΙ - Λ.ΑΙΔΗΨΟΥ	ΙΣΤΙΑΙΑ - ΩΡΕΟΙ - Λ.ΑΙΔΗΨΟΥ	ΙΣΤΙΑΙΑ - ΩΡΕΟΙ - Λ.ΑΙΔΗΨΟΥ	ΙΣΤΙΑΙΑ - ΩΡΕΟΙ - Λ.ΑΙΔΗΨΟΥ	ΙΣΤΙΑΙΑ - ΩΡΕΟΙ - Λ.ΑΙΔΗΨΟΥ	ΙΣΤΙΑΙΑ - ΩΡΕΟΙ - Λ.ΑΙΔΗΨΟΥ	Ιστιαία							
						Ωρεοί							
						Λουτρά Λιδηψού							
						Αρτεμίσιο							
						Λιχάδα							
						ΛΙΜΝΗ - ΜΑΝΤΟΥΔΙ	Λίμνη						
						Μαντούδι							
						Αγ. Άννα							

* Λαμία= οικισμοί / κέντρα που συμμετέχουν σε αστικές περιοχές ή δίκτυα ανωτέρου επιπέδου

B.1.1.γ1.β. Χωρικές Ενότητες

B.1.1.γ1.β.1. Προσδιορισμός των Χωρικών Ενοτήτων

Οι χωρικές ενότητες του προτεινόμενου προτύπου χωρικής ανάπτυξης αποτελούν την ενδοχώρα επιρροής ελάχιστου μεγέθους άνω των 20.000 κατ. επιλεγμένων σημαντικών οικισμών που κατατάσσονται τουλάχιστον στο 6ο ενισχυμένο επίπεδο του διαβαθμισμένου οικιστικού δικτύου, που είτε αποτελούν έδρες Καλλικρατικών Δήμων και ταυτόχρονα αστικές περιοχές (σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ), είτε μεμονωμένα αστικά κέντρα πληθυσμού άνω των 10.000 κατοίκων, είτε αστικά δίκτυα γειτονίας με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων και προκύπτουν κατά κανόνα ως πολλαπλάσια Καλλικρατικών Δήμων.

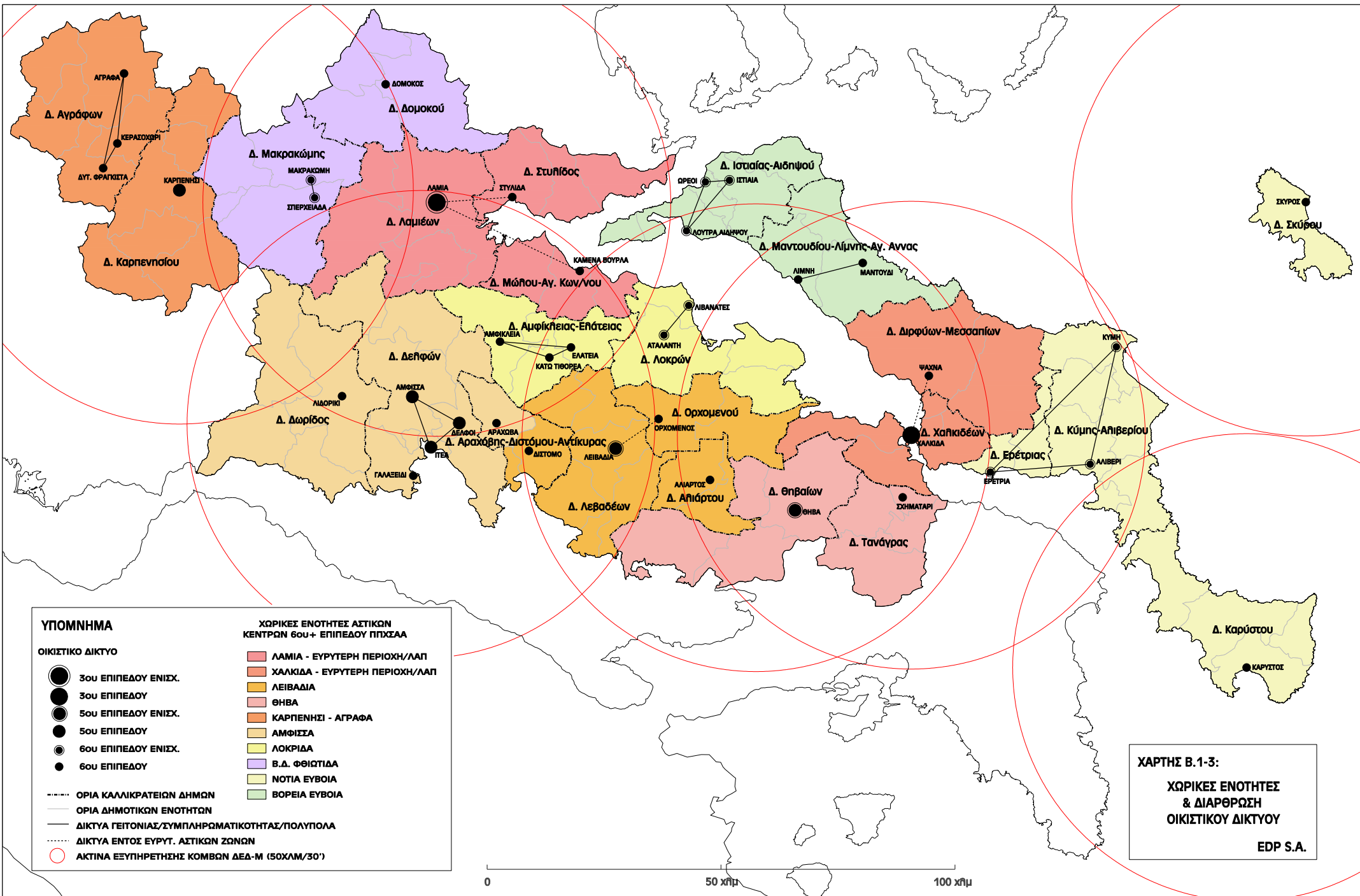
Οι χωρικές αυτές ενότητες έχουν αναπτυξιακή ομοιογένεια ή συμπληρωματικότητα των επί μέρους περιοχών τους, έχουν δυνατότητα ανάπτυξης αστικών λειτουργιών σημαντικού επιπέδου (αστικά κέντρα > 10.000 κατ.) και αποτελούν χώρους κατά κανόνα ανθρωπο-γεωγραφικούς και γεωπολιτικούς, ως συνενώσεις ΟΤΑ ή Δημοτικών Ενοτήτων που υλοποιούν τη διασύνδεση «πόλης – υπαίθρου» και «φυσικού και πολιτιστικού» περιβάλλοντος (κοινά φυσικά και ιστορικά χαρακτηριστικά και συνέχειες στο χώρο και το χρόνο).

Παράλληλα επιχειρείται να ταυτίζονται με τοπιακές ενότητες ή υποενότητες δεδομένου ότι η μεθοδολογία καθορισμού των τοπιακών ενοτήτων – ζωνών, που επιλέξαμε έχει ως βάση την οπτική εικόνα μέσω των γεωγραφικών χαρακτηριστικών του χώρου, που εν πολλοίς συμπίπτει με τη βάση καθορισμού των γεωγραφικών χώρων των ΟΤΑ είτε Καλλικρατικών, είτε Καποδιστριακών, είτε των προηγούμενων διαιρέσεών τους.

Αποτελούν έτσι βιώσιμες προγραμματικές ενότητες ενδοπεριφερειακού σχεδιασμού για την υλοποίηση των στόχων της εδαφικής συνοχής μέσω εξειδικεύσεων και κατανομής ρόλων και υπηρεσιών, της ενδογενούς ολοκληρωμένης ανάπτυξης και διασύνδεσης των παραγωγικών τομέων, μέσω της ενδυνάμωσης της σχέσης «πόλη - ύπαιθρος» και του ελέγχου της οικονομίας πόρων και υποδομών τόσο σε επίπεδο προτεραιοτήτων και αποτελεσματικότητας επενδύσεων όσο και της φέρουσας ικανότητας της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Για όλα τα ανωτέρω, οι Χωρικές Ενότητες αποτελούν κατ' εξοχήν χώρους αειφορικής διαχείρισης των συνιστωσών της ανάπτυξης, και του περιβάλλοντος. Ανταποκρίνονται παράλληλα στην ανάγκη άρσης του μειονεκτήματος της Περιφέρειας ως προς την αστικοποίησή της αλλά και εκμετάλλευσης της πολυκεντρικότητας του οικιστικού της δικτύου.

Οι χωρικές ενότητες αποτελούν περιοχές χωρο-αναπτυξιακού προγραμματισμού και υλοποίησης της σχέσης «πόλης – υπαίθρου», δηλαδή σε περιοχές «ανταλλαγών – μετακινήσεων» γύρω από ένα αστικό κέντρο – οικισμό που:

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

- 3ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΕΝΙΣΧ.
- 3ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ
- 5ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΕΝΙΣΧ.
- 5ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ
- 6ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΕΝΙΣΧ.
- 6ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ

- ΟΡΙΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΩΝ ΔΗΜΩΝ
- ΟΡΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ
- ΔΙΚΤΥΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ/ΠΟΛΥΠΟΛΑ
- ΔΙΚΤΥΑ ΕΝΤΟΣ ΕΥΡΥΤ. ΑΣΤΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ
- ΑΚΤΙΝΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΟΜΒΩΝ ΔΕΔ-Μ (50ΧΛΜ/30')

ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ 6ου+ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΠΠΧΣΑΑ

- ΛΑΜΙΑ - ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ/ΛΑΠ
- ΧΑΛΚΙΔΑ - ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ/ΛΑΠ
- ΛΕΙΒΑΔΙΑ
- ΘΗΒΑ
- ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ - ΑΓΡΑΦΑ
- ΑΜΦΙΣΣΑ
- ΛΟΚΡΙΔΑ
- Β.Δ. ΦΘΙΩΤΙΔΑ
- ΝΟΤΙΑ ΕΥΒΟΙΑ
- ΒΟΡΕΙΑ ΕΥΒΟΙΑ

ΧΑΡΤΗΣ Β.1-3:
ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
& ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ
ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ
EDP S.A.

0 50 χιλμ 100 χιλμ

- είτε έχει τη διοικητική ιδιότητα της έδρας Περιφερειακής Ενότητας και προκαλεί τις αντίστοιχες λειτουργικές σχέσεις λόγω αυτής,
- είτε έχει πληθυσμό >10.000 κατ.
- είτε εξυπηρετεί μία χωρική ενότητα πληθυσμού μεταξύ 20.000 και 50.000 κατ. (ορίζουμε έτσι τον συγκεκριμένο όρο «άλλα σημαντικά κέντρα» του ΓΠΧΣΑΑ) (Λαμία – Χαλκίδα – Θήβα Λιβαδειά) και [Αλιβέρι / Κύμη (δίκτυο) – Αμφισσα – Καρπενήσι – Κάτω Τιθορέα / Αταλάντη].

Οι Χωρικές Ενότητες λειτουργούν υποστηρικτικά στους αναδυόμενους πόλους του οικιστικού δικτύου. Αποτελούν το ζωτικό χώρο των πόλων ή των δικτύων του συστήματος και διαμορφώνονται βάσει καθημερινών μετακινήσεων αλλά και παραγωγικών εξειδικεύσεων, για την προώθηση συνεργασιών και κοινών συμφερόντων ανά Ενότητα.

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας οργανώνεται σε δέκα (10) Χωρικές Ενότητες, οι οποίες περιγράφονται στη συνέχεια, συνδυαστικά με τα λειτουργικά στοιχεία του οικιστικά δικτυωμένου χώρου δηλαδή, τους κόμβους του οικιστικού δικτύου μέχρι 3^{ου} περιφερειακού επιπέδου και τους «ενδιάμεσους χώρους» οργάνωσης των παραγωγικών χρήσεων τόσο ενδογενώς όσο και εξωγενώς.

B.1.1.γ1.β.2. Περιγραφή Χωρικών Ενότητων

Χ.Ε. Ευρύτερης Περιοχής Λαμίας / ΛΑΠ

Συμπίπτει με Λειτουργικά Αστική Περιοχή της Λαμίας. Εκτείνεται στα όρια των α'βάθμιων ΟΤΑ: Λαμιέων, Στυλίδας και Μώλου – Αγ. Κωνσταντίνου και ως εκ τούτου διαθέτει πληθυσμιακή δυναμική άνω των 100.000 κατοίκων στην άμεση περιοχή καθημερινών μετακινήσεων «εμπορίου - εργασίας - αναψυχής» (αστική και περιαστική περιοχή).

Το κύριο αστικό κέντρο της Χωρικής Ενότητας είναι η αστική περιοχή της Λαμίας που αποτελεί σημαντικό εθνικό και πρωτεύοντα περιφερειακό πόλο ανάπτυξης, με κεντροβαρική θέση στον ενδιάμεσο χώρο της Κεντρικής Ελλάδας. Ταυτόχρονα, σε σχέση με τους αναπτυξιακούς άξονες η Χωρική Ενότητα αποκτά ιδιαίτερα κρίσιμη θέση καθώς αποτελεί κόμβο δύο (2) πρωτεύοντων διεθνών αναπτυξιακών αξόνων: α. Ανατολικός Χερσαίος Άξονας της χώρας και β. Διαγώνιος Άξονας της χώρας Λαμία – Πάτρα, καθώς και των ακόλουθων δευτερευόντων αναπτυξιακών αξόνων: α. Διαγώνιος Άξονας Κεντρικής Ελλάδας (Ε65) και β. Άξονας ΠΑΘΕ/Λαμία – Ιόνια Οδός/Αγρίνιο (μέσω Καρπενησίου).

Τέλος, η Ενότητα περιλαμβάνει και τον ειδικό αναπτυξιακό πόλο των Καμένων Βούρλων.

Χ.Ε. Ευρύτερης περιοχής Χαλκίδας / ΛΑΠ

Αποτελείται από τους α'βάθμιους ΟΤΑ Χαλκιδέων και Διρφύων-Μεσσαπίων και έχει πληθυσμιακή δυναμική 120.000 κάτ. στην άμεση περιοχή καθημερινών μετακινήσεων «εμπορίου - εργασίας - αναψυχής» και ≥ 200.000 κάτ. στην ευρύτερη ενδο-περιφερειακή αναπτυξιακή ενότητα που την υποστηρίζει.

Πρέπει να σημειωθεί ότι στη δυναμική της περιοχής μπορεί να προστεθεί και τμήμα επιρροής της Βόρειας Αττικής στα σύνορα με τα Οινόφυτα, στην περιοχή «βιομηχανικής συγκέντρωσης» Οινόφυτα - Σχηματάρι, που θα έλκεται καθημερινά όλο και περισσότερο από ένα αναβαθμισμένο οικιστικό περιβάλλον στην ελκυστική για κατοίκηση ευρύτερη περιοχή της Χαλκίδας.

Η Χωρική Ενότητα με κέντρο το πολεοδομικό συγκρότημα της Χαλκίδας, πυρήνα της ΛΑΠ Χαλκίδας, η οποία συγκαταλέγεται στους σημαντικούς εθνικούς πόλους και είναι ενισχυμένος δευτερεύον περιφερειακός πόλος ανάπτυξης της Περιφέρειας, βρίσκεται σε άμεση γεινίαση με την Αθήνα-Αττική με την οποία έχει διαπεριφερειακές ειδικές σχέσεις τόσο παραγωγικές, «πόλος κρέατος/αλιείας και βιομηχανικός άξονας Ριτσώνα Ριτσώνα-Θήβα, όσο και β' κατοικίας, ενώ εντάσσεται στον ευρύτερο αναπτυξιακό χώρο με τους ακόλουθους άξονες: α. τον πρωτεύοντα διεθνή/εθνικού «Χερσαίο Ανατολικό Άξονα Ανάπτυξη» (μέσω του Σχηματαρίου), β. του δευτερεύοντα εθνικού οριζόντιου άξονα Χαλκίδα – Κύμη/Αιγαίο) και γ. του περιφερειακού άξονα ανάπτυξης ΠΑΘΕ/Γλύφα – Ωρεοί – Λίμνη – Χαλκίδα.

Χ.Ε. Ευρύτερης περιοχής Λειβαδιάς - Ορχομενού

Περιλαμβάνει τους νέους Δήμους Λειβαδιάς, Ορχομενού, Αλιάρτου και τις Δ.Ε. Διστόμου και Δ.Ε. Αντίκυρας. Η πληθυσμιακή δυναμική της Χωρικής Ενότητας είναι ≥ 60.000 κατοίκων της ευρύτερης αναπτυξιακής ενότητας (Π.Ε. Βοιωτίας) περίπου 125.000 κάτοικοι.

Κέντρο της Χωρικής Ενότητας είναι η ευρύτερη αστική περιοχή της Λιβαδειάς (Π. Σ. Λειβαδιά - Ορχομενός) (οικισμός 5^{ου} ενισχυμένου Εθνικού επιπέδου και προτεινόμενος για ένταξη στους εθνικούς πόλους (λοιποί πόλοι) ανάπτυξης και δευτερεύων περιφερειακός πόλος ανάπτυξης). Η Χωρική Ενότητα η οποία περιλαμβάνει επίσης και τον ειδικό αναπτυξιακό πόλο της Αλουμίνας στην Αντίκυρα/Ασπρα Σπίτια, τον πολιτιστικό πόλο UNESCO του Οσίου Λουκά, χαρακτηρίζεται από ενισχυμένη περιφερειακά κομβικότητα, αποτελώντας ηπειρωτικό κόμβο στους ακόλουθους αναπτυξιακούς άξονες: α. Χερσαίος Ανατολικός Άξονας (πρωτεύων διεθνής αναπτυξιακός άξονας) και β. Άξονας ΠΑΘΕ – Θήβα – Λιβαδειά – Ιτέα – Άμφισσα (δευτερεύων διεθνής αναπτυξιακός άξονας). Ως εκ τούτου, η Χ.Ε. βρίσκεται έχει αναδυόμενη ενισχυμένη προσπελασιμότητα σε σχέση με την πρωτεύουσα της Περιφέρειας καθώς και τους λοιπούς πόλους/έδρες Περ. Ενοτήτων αλλά και διαπεριφερειακά.

Χ.Ε. Ευρύτερης περιοχής Θήβας

Εκτείνεται στα όρια των νέων Δήμων Θηβαίων και Τανάγρας και έχει πληθυσμιακή δυναμική ≥ 50.000 κατ.

Η Χωρική Ενότητα με κέντρο τη Θήβα (οικισμός 5^{ου} ενισχυμένου εθνικού επιπέδου και πόλος με δυνατότητα διεθνών προορισμών λόγω της ιστορικότητάς του και των αρχαιοτήτων του, προτεινόμενος για ένταξη στους εθνικούς πόλους (λοιποί πόλοι) ανάπτυξης και δευτερεύων περιφερειακός πόλος ανάπτυξης, περιλαμβάνει τις κύριες βιομηχανικές συγκεντρώσεις της περιφέρειας Οινόφυτα-Σχηματάρι και ΒΙΠΕ Θίσβης,

χαρακτηρίζεται από διαρκώς αναβαθμιζόμενη κομβικότητα λόγω των ακόλουθων διερχόμενων αναπτυξιακών αξόνων: α) Ανατολικός Χερσαίος Άξονας της χώρας (πρωτεύοντας άξονας ανάπτυξης), β) Άξονας ΠΑΘΕ/ Θήβα – Λιβαδειά – Ιτέα – Άμφισσα – (Διαγώνιος Λαμία/Πάτρα) (δευτερεύων άξονας ανάπτυξης), γ) οριζόντιος άξονας (ΠΑΘΕ/Κόρινθος – Θήβα/ΠΑΘΕ – Χαλκίδα – Κύμη – Αιγαίο) (δευτερεύων άξονας ανάπτυξης) και δ) Άξονας Θήβα/Βάγια - Θίσβη – Δίστομο / Όσιος Λουκάς (περιφερειακός άξονας ανάπτυξης). Μέσω των παραπάνω αξόνων, η Θήβα κατέχει εξέχουσα σύνδεση και ενισχυμένη παραγωγική θέση ως βιομηχανικός πόλος, τόσο με την Αθήνα όσο και με τη Λαμία (έδρα Περιφέρειας) αλλά και τους λοιπούς αναπτυξιακούς πόλους/ έδρες Περ. Ενοτήτων της Στερεάς Ελλάδας.

Χ.Ε. Ευρύτερης περιοχής Φωκίδας

Εκτείνεται στο σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας Φωκίδας (Δήμοι Δελφών και Δωρίδος) και επιπλέον περιλαμβάνει και τη Δ.Ε. Αράχοβας. Έχει πληθυσμιακή δυναμική ≥ 40.000 κατ. περίπου.

Η Χωρική Ενότητα, με κέντρο το δίκτυο Άμφισσα-Ιτέα-Δελφοί (οικισμός 5^{ου} εθνικού επιπέδου και πόλος ειδικός διεθνής, δευτερεύων εθνικός και δευτερεύων περιφερειακός) και ειδικούς αναπτυξιακούς πόλους τους Δελφούς, το Γαλαξίδι και την Αράχωβα, εντάσσεται στον ευρύτερο αναπτυξιακό χώρο με τους ακόλουθους άξονες: α). Διαγώνιος άξονας Λαμίας – Ιτέα / Άμφισσα – Αντίρριο – Πάτρα (πρωτεύων αναπτυξιακός άξονας) και β) ΠΑΘΕ /Θήβα – Λιβαδειά – Ιτέα /Άμφισσα.

Η διασύνδεσή της (λειτουργική και αναπτυξιακή) είναι ιδιαίτερως ισχυρή και διαρκώς αναβαθμιζόμενη με την έδρα της Περιφέρειας, Λαμία.

Χ.Ε. Ευρύτερης περιοχής Ευρυτανίας

Εκτείνεται στο σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας Ευρυτανίας και ως εκ τούτου περιλαμβάνει τους δύο Δήμους Καρπενησίου και Αγράφων. Η πληθυσμιακή δυναμική της περιοχής ξεπερνά το πληθυσμιακό μέγεθος των 20.000 κατοίκων σύμφωνα με την τελευταία απογραφή (2011).

Η Χωρική Ενότητα με κέντρο το Καρπενήσι (οικισμός 5^{ου} εθνικού επιπέδου και πόλος ειδικός διεθνής, δευτερεύων εθνικός και δευτερεύων περιφερειακός, λόγω της ορεινότητας, χαρακτηρίζεται από περιορισμένη κεντρικότητα. Η Ενότητα εντάσσεται στο ευρύτερο αναπτυξιακό σύστημα μέσω του Άξονα «ΠΑΘΕ/Λαμία – Καρπενήσι – Αγρίνιο – Ιόνια Οδός), αλλά και μέσω του εθνικού και πρωτεύοντα περιφερειακού αναπτυξιακού πόλου της Λαμίας και έχει ισχυρή διαπεριφερειακή σχέση προς της Δυτική Ελλάδα και Ήπειρο και σχετική κεντρικότητα στην αναδυόμενη Περιφέρεια NUTS1 της Κεντρικής Ελλάδας..

Χ.Ε. Νότιας Εύβοιας

Περιλαμβάνει τους Δήμους Κύμης-Αλιβερίου, Ερέτριας, Καρύστου και τη νησιωτική Σκύρο, με πληθυσμιακή δυναμική ≥ 50.000 κατοίκων.

Η Χωρική Ενότητα έχει κέντρο το δίκτυο Κύμη-Αλιβέρι-Ερέτρια, το οποίο κατατάσσεται στους οικισμούς 6^{ου} ενισχυμένου επιπέδου αλλά και στους ειδικούς αναπτυξιακούς πόλους της Περιφέρειας, ενώ επίσης περιλαμβάνει και τον ειδικό αναπτυξιακό πόλο της Σκύρου. Λόγω της έντονης νησιωτικότητας, η εν λόγω Χωρική Ενότητα εντάσσεται στο ευρύτερο αναπτυξιακό σύστημα (περιφερειακό και εθνικό) κυρίως μέσω του πόλου της Χαλκίδας, καθώς και με τον δευτερεύοντα αναπτυξιακό άξονα «ΠΑΘΕ/Κόρινθος – Θήβα/ΠΑΘΕ – Χαλκίδα – Κύμη – Σκύρος – Αιγαίο» και τον περιφερειακό αναπτυξιακό άξονα «Αλιβέρι – Κάρυστος».

Χ.Ε. Βόρειας Εύβοιας

Εκτείνεται στους Δήμους Ιστιαίας-Αιδηψού και Λίμνης-Μαντουδίου, οι οποίοι βάσει απογραφής ΕΛΣΤΑΤ 2011 είναι πληθυσμιακής δυναμικής ≥ 30.000 κατοίκων.

Η Χωρική Ενότητα έχει κέντρο το δίκτυο Ιστιαία - Ωρεοί - Λ.Αιδηψού (δίκτυο 6^{ου} ενισχυμένου Εθνικού επιπέδου, με τα Λουτρά Αιδηψού να αποτελούν επίσης ειδικό αναπτυξιακό πόλο της Περιφέρειας καθώς και το δίδυμο Λίμνη-Μαντούδι με ειδικό ενισχυμένο παραγωγικό ρόλο στην εξορυκτική βιομηχανία και τον τουρισμό. Η Χωρική Ενότητα Βόρειας Εύβοιας σήμερα με περιορισμένη προσπελασιμότητα λόγω μειωμένης ποιότητας οδικού δικτύου διαθέτει αναδυόμενη κεντρικότητα, καθώς ο αναπτυξιακός άξονας που διέρχεται από την περιοχή είναι περιφερειακού επιπέδου άξονας στα ΔΕΔ-Μ και διασυνδέεται τόσο με τη Λαμία μέσω ΠΑΘΕ/Γλύφα – Ωρεοί / Πορθμειακή Γραμμή – Ιστιαία όσο και με τη Χαλκίδα.

Χ.Ε. Λοκρίδας

Περιλαμβάνει τους ΟΤΑ Λοκρών και Αμφίκλειας - Ελάτειας, με πληθυσμιακή δυναμική >30.000 κατοίκων και κέντρο της Χωρικής Ενότητας το δίκτυο Αταλάντη – Λιβανάτες (οικισμός 6^{ου} ενισχυμένου επιπέδου). Περιλαμβάνει επίσης το ειδικό αναπτυξιακό πόλο της μεταλλουργίας Νικελίου της ΛΑΡΚΟ στη Λάρυμνα.

Η Χωρική Ενότητα, χαρακτηρίζεται από ικανοποιητική κεντρικότητα σε σχέση με τους εθνικούς και περιφερειακούς αναπτυξιακούς πόλους της Στερεάς Ελλάδας, ενώ ιδιαίτερα σημαντικό κρίνεται και το γεγονός ότι διατρέχεται από τον πρωτεύοντα/διεθνή «Ανατολικό Χερσαίο Αναπτυξιακό Άξονα» της χώρας (κατά μήκος του ΠΑΘΕ). Ως εκ τούτου, η Ενότητα βρίσκεται σε άμεση αναπτυξιακή σχέση και γειτνίαση τόσο με τους πόλους της Λιβαδειάς και Χαλκίδας και όσο και με τους βιομηχανικούς πόλους που προμηθεύει σε δευτερογενή προϊόντα με την πρωτεύουσα της Περιφέρειας (Λαμία) όσο και με την Αθήνα.

Χ.Ε. Βορειο-Δυτικής Φθιώτιδας

Περιλαμβάνει τους ΟΤΑ Δομοκού και Μακρακώμης, με πληθυσμιακή δυναμική σχεδόν 30.000 κατοίκων και κέντρο το δίκτυο Σπερχειάδα - Μακρακώμη (οικισμός 6^{ου} ενισχυμένου επιπέδου).

Η Ενότητα – παρ' ότι στην ενδοχώρα της Περιφέρειας - διακρίνεται από ικανοποιητική κεντρικότητα, καθώς διατρέχεται από τους ακόλουθους, δευτερεύοντες αναπτυξιακούς

άξονες που τη διασυνδέουν με το λοιπό σύστημα: α. Διαγώνιος Άξονας Κεντρικής Ελλάδας (Ε65) και β. Άξονας ΠΑΘΕ/Λαμία – Ιόνια Οδός/Αγρίνιο (μέσω Καρπενησίου). Ως Ενότητα βρίσκεται σε άμεση αναπτυξιακή σύνδεση τόσο με την έδρα της Περιφέρειας (Λαμία), όσο και με τον ειδικό αναπτυξιακό πόλο του Καρπενησίου αλλά και την Καρδίτσα (Περ. Θεσσαλίας).

B.1.1.γ2. Διαχείριση Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Πόρων, Κινδύνων και Κλιματικής Αλλαγής

Η αξιολόγηση της πρώτης φάσης κατέδειξε τόσο οι κεντρικοί όσο και οι ειδικοί στρατηγικοί στόχοι / κατευθύνσεις του ισχύοντος για αναθεώρηση ΠΠΧΣΑΑ είναι σε επικαιρότητα και σήμερα. Οι στόχοι/κατευθύνσεις αυτές πρέπει να προσαρμοστούν στα νεώτερα θεσμικά δεδομένα στους τομείς της Ενέργειας και της διαχείρισης των Υδάτινων Πόρων, της Βιοποικιλότητας και της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος αλλά και στις ρυθμίσεις που έχει θεσμοθετήσει ο υπερκείμενος (χωροταξικός και τομεακός) σχεδιασμός. Ειδικότερα στον τομέα αυτό, το ΠΠΧΣΑΑ ενσωματώνει κυρίως: το νόμο για τη Βιοποικιλότητα, το ΕΠ των ΑΠΕ και τον Ενεργειακό Προγραμματισμό της Χώρας, τα Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Υδατικών Διαμερισμάτων που αφορούν την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, τις νεώτερες θεσμικές ρυθμίσεις για προστατευόμενες περιοχές της Περιφέρειας (NATURA – Αρχαιολογικοί χώροι κλπ.), τα έργα των Γ' και Δ' ΚΠΣ στον τομέα του περιβάλλοντος. Παράλληλα επιχειρεί τη μεγαλύτερη συνέργεια με την κοινοτική, εθνική και περιφερειακή στρατηγική και προγραμματισμό στα πλαίσια του ΣΕΣ 2014-2020 και του νέου Ε' ΚΠΣ.

Με βάση τα ανωτέρω το Χωρικό Πρότυπο Ανάπτυξης του νέου ΠΠΧΣΑΑ έχει ως κεντρικούς στρατηγικούς στόχους / κατευθύνσεις που διατρέχουν κάθε υποτομέα χωρικών ρυθμίσεων του ΠΠΧΣΑΑ:

- την με συνετό τρόπο ανάπτυξη δραστηριοτήτων σε σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος και τη χρήση των φυσικών πόρων και ιδίως του πόρου γη
- την αξιοποίηση των δυνατοτήτων για την αναβάθμισή του περιβάλλοντος και την βέλτιστη διαχείριση των πόρων στα πλαίσια των εκάστοτε ασκούμενων πολιτικών και προγραμμάτων,
- την εκτεταμένη προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και των προστατευόμενων περιοχών βιοποικιλότητας,
- την ανάδειξη των πόρων της Περιφέρειας και ιδίως της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς (θεσμικά προστατευόμενων περιοχών ή αναγνωρισμένων ως τέτοιων) ως παράγοντες ανάπτυξης της Περιφέρειας και ενίσχυσης της θέσης και εξειδίκευσης του ρόλου της στο διεθνή / ευρωπαϊκό και εθνικό χώρο,
- την ελαχιστοποίηση του περιβαλλοντικού κόστους στις μεταφορές ειδικά στους τομείς φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς (θεσμικά προστατευόμενες εκάστοτε περιοχές),
- τη μείωση της ενεργειακής εξάρτησης με ανάπτυξη ήπιων μορφών ενέργειας με μείγμα ενεργειακό και μεγέθη που συνάδουν με του φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους,
- την εξοικονόμηση ενέργειας σ' όλους τους τομείς και τα μεγαλύτερα αστικά κέντρα.

- Την ολοκληρωμένη χωρική διαχείριση των θαλάσσιων χώρων και των ακτών
- Την ένταξη της προστασίας του τοπίου στις χωρικές πολιτικές

B.1.1.γ2.α Διαχείριση Φυσικής Κληρονομιάς, Πόρων, Κινδύνων και Κλιματικής Αλλαγής

A. ΦΥΣΙΚΑ ΥΔΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

1. Υδατικά Αποθέματα

A. Γενικά

Στοχεύοντας στην ολοκληρωμένη βιώσιμη αναπτυξιακή προσπάθεια του Χωροταξικού Σχεδίου, επιβάλλεται η διαχείριση των υδάτινων πόρων της Π.Σ.Ε., βασισμένη στην Ελληνική (Ν.1650/86, Ν.1739/87, Ν. 3199/03, Π.Δ. 51/2007) και Ευρωπαϊκή Νομοθεσία (Οδηγία - Πλαίσιο 2000/60 ΕΚ), όπως επίσης και στα συμπεράσματα και τις προτάσεις των Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής των Υδατικών διαμερισμάτων που αφορούν την Περιφέρεια ΣΤΕ και έχουν ως εξής:

Το μεγαλύτερο τμήμα της Περιφέρειας συμπίπτει με το Υδατικό Διαμέρισμα της Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας (Π.Ε. Βοιωτίας, Εύβοιας, Φθιώτιδας στο μεγαλύτερο μέρος της και μέρος της Π.Ε. Φωκίδας). Ένα μικρό μέρος της Περιφέρειας προς το Βορρά, η περιοχή Δομοκού, εντάσσεται στο Υ.Δ. Θεσσαλίας. Το δυτικό τμήμα της Περιφέρειας (Π.Ε. Ευρυτανίας και μέρος της Π.Ε. Φωκίδας) εντάσσεται στο Υ.Δ. Δυτικής Στερεάς.

Βασικές κατευθύνσεις πυλώνες των Σχεδίων είναι:

- Ο χαρακτηρισμός των υδάτων ως Επιφανειακά Υδάτινα Σώματα και η εξειδίκευσή τους σε Ποτάμια, Λιμναία, Μεταβατικά Υδάτινα Σώματα, Παράκτια Ύδατα & σώματα με σημαντικές υδρομορφολογικές αλλοιώσεις που χαρακτηρίζονται ΙΤΥΣ (Ιδιαίτερος Τροποποιημένα Υδάτινα Σώματα), και Υπόγεια Υδάτινα Σώματα.
- Η κατάταξη των επιφανειακών ΥΣ ως προς την οικολογική και ποσοτική κατάστασή τους
- Η κατάταξη των υπόγειων ΥΣ ως προς την ποσοτική και ποιοτική- χημική κατάστασή τους
- Ο καθορισμός Μητρώου Προστατευόμενων Περιοχών
- Η συνεκτίμηση κόστους – οφέλους τόσο λόγω απουσίας αλλά και εφαρμογής δράσεων και έργων που σχετίζονται με τη διαχείριση των υδάτων, αλλά και η ορθολογική διαχείριση της τιμολογιακής πολιτικής του νερού.
- Η διατήρηση ή αποκατάσταση της καλής ποσοτικής (υδατικό ισοζύγιο), οικολογικής και ποιοτικής κατάστασης όλων των επιφανειακών και υπόγειων Υδατινων σωμάτων.
- Σύνταξη και εφαρμογή Προγραμμάτων Παρακολούθησης & Προγραμμάτων Μέτρων

Ως περιβαλλοντικοί στόχοι των Σχεδίων τέθηκαν:

για τα επιφανειακά ύδατα:

- Η πρόληψη της υποβάθμισης της κατάστασης, η προστασία, αναβάθμιση και αποκατάσταση, η επίτευξη καλής κατάστασης (καλού οικολογικού δυναμικού και καλής χημικής κατάστασης), η προοδευτική μείωση της ρύπανσης από τις ουσίες προτεραιότητας και η παύση ή η σταδιακή εξάλειψη των εκπομπών, των απορρίψεων και των διαρροών επικινδύνων ουσιών προτεραιότητας όλων των συστημάτων επιφανειακών υδάτων.

για τα υπόγεια ύδατα:

- Ο περιορισμός ή η πρόληψη διοχέτευσης ρύπων στα υπόγεια ύδατα, η πρόληψη της υποβάθμισης της κατάστασης όλων των υπογείων υδάτων, & η λήψη μέτρων προστασίας, αναβάθμισης και αποκατάστασης όλων των υπόγειων υδάτων με στόχο τη μείωση της ρύπανσης και την επίτευξη καλής κατάστασης των υπόγειων υδάτων.

για τις προστατευόμενες περιοχές:

- Να έχει επιτευχθεί συμμόρφωση με τα πρότυπα και τους στόχους του Π.Δ. 51/2007 το αργότερο μέχρι 23.12.2015.

B. Ορισμός προστατευόμενων περιοχών

Θεσμοθετείται Μητρώο των Προστατευόμενων Περιοχών, όπως παρουσιάζεται στους πίνακες 1.1 έως 1.5 του παραρτήματος του κεφαλαίου, το οποίο περιλαμβάνει:

- i. Περιοχές που προορίζονται για την άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση.
- ii. Περιοχές που προορίζονται για την προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία, όπου δεν υπάρχουν εντός δικαιοδοσίας Π.Σ.Ε. και καταγράφονται οι Περιοχές Ανάπτυξης υδατοκαλλιέργειών (ΠΑΥ), σύμφωνα με το «Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες»
- iii. Υδατικά συστήματα που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα κολύμβησης, σύμφωνα με την ΚΥΑ 46399/1352/1986/ (Β' 438) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 76/160/ΕΟΚ.

Πρόκειται για τα υερά κολύμβησης και τις αντίστοιχες ακτές που συγκεντρώνουν σημαντικό αριθμό λουομένων, ακτές που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον από κάθε άποψη (αναπτυξιακό, αισθητικό, τουριστικό περιβαλλοντικό κ.λ.π.) και αυτές που δέχονται έντονες περιβαλλοντικές πιέσεις. Σε αυτές τις ακτές ελέγχονται τα ύδατα –από θεσμοθετημένα σημεία παρακολούθησης- και παρουσιάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά τους. Καταρτίζεται έτσι το Μητρώο Ταυτοτήτων Ακτών Κολύμβησης. Στο Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας παρακολουθούνται 205 σημεία τα οποία έχουν ομαδοποιηθεί σε 170 ακτές-ταυτότητες υδάτων κολύμβησης (Οδηγία 2006/7/ΕΚ). Στο τμήμα του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς που εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Π.Σ.Ε. παρακολουθούνται σημεία σε 18 ακτές, όλες στην Π.Ε.Φωκίδας (17 στο Δήμο Δωρίδας και 1 στο Δήμο Δελφών).

- iv. Περιοχές ευαίσθητες στην παρουσία θρεπτικών ουσιών, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που χαρακτηρίζονται ως ευάλωτες ζώνες.

- ν. Περιοχές που προορίζονται για την προστασία των οικοτόπων ή των ειδών όπου η διατήρηση ή η βελτίωση της κατάστασης των υδάτων είναι σημαντική για την προστασία τους, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών τόπων του προγράμματος ΦΥΣΗ 2000 που καθορίζονται δυνάμει της ΚΥΑ 33318/3028/1998 (Β' 1289) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ και της ΚΥΑ 414985/85 (Β' 757) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 79/409/ΕΟΚ.

Γ. Ορισμός ευαίσθητων περιοχών με προβλήματα

Όπως ήδη αναπτύξαμε στην ανάλυση, ποικίλα προβλήματα είναι υπαρκτά τις τελευταίες δεκαετίες. Αυτές είναι αποτέλεσμα της χρήσης του νερού της Περιφέρειας από την γειτονική απαιτητική Αθήνα, της εφαρμογής της εκτατικής γεωργίας και των υπερλιπάνσεων καθώς και της βιομηχανικής και οικιστικής ανάπτυξης σε συνδυασμό με την προβληματική διάθεση επεξεργασμένων λυμάτων σε ευαίσθητους υδάτινους αποδέκτες. Τα προβλήματα αυτά αντικατοπτρίζονται και στην εφαρμογή των εξαιρέσεων από του περιβαλλοντικούς στόχους στα εγκεκριμένα και υπό έγκριση Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής. Στα σχέδια τίθενται περιβαλλοντικοί στόχοι για επίτευξη καλής οικολογικής κατάστασης των Υδάτινων Σωμάτων ως το Δεκέμβριο του 2015. Σύμφωνα με τα ευρήματα των μελετών των σχεδίων, υπάρχει μια σειρά επιφανειακών, παράκτιων και υπόγειων ΥΣ τα οποία δεν θα μπορέσουν να ικανοποιήσουν τον παραπάνω στόχο για σειρά αιτίων που περιγράφονται στον πίνακα 2 στο τέλος του κεφαλαίου.

Δ. Ορισμός ευπρόσβλητων περιοχών εντός προστατευόμενων

Χαρακτηρίζονται ορισμένα ΥΣ εντός περιοχών προστασίας οικοτόπων. Πρόκειται για τις λίμνες Υλίκη και Παραλίμνη, και τους ποταμούς Κηφισό & Μέλα, Γρανισόρεμα, ρέμα Κόκκινο, Μόρνο π., & ρ. Ερατεινής.

Ε. Διαχειριστική θεώρηση-Κατευθύνσεις

Από την άποψη της χωροταξίας και της διαχείρισης των υδατικών αποθεμάτων σήμερα –με τα διαχειριστικά σχέδια- έχουμε μια συνολική εικόνα της προσφοράς, της ζήτησης και της επίδρασης της μιας χρήσης στην άλλη και μπορούμε να σχεδιάζουμε την χρήση της γης παράλληλα με την εκμετάλλευση και την προστασία των υδάτινων πόρων με στόχο την optimum σχέση “προσφοράς - συνολικής ζήτησης - ρύπανσης”. Δηλαδή την προώθηση της ολοκληρωμένης διαχείρισης που αποτελούσε στρατηγική κατεύθυνση του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ και αποτελεί και κατεύθυνση του νέου ΠΠΧΣΑΑ.

Σύμφωνα με τα διαχειριστικά σχέδια η διαχείριση των υδάτινων πόρων θα γίνεται ανά Υδατικό Διαμέρισμα, συνεκτιμώντας τις επιδράσεις στα όμορα Υ.Δ., επιμερίζοντας το σχεδιασμό μόνο εφόσον προκύψει ανάγκη- στις Περιοχές Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΠΛΑΠ). Έτσι μέσα από τα Σχέδια Διαχείρισης ΥΔ, θα γίνεται η διαχείριση των χρήσεων που αφορούν :

- στις αρδεύμενες και αρδεύσιμες γεωργικές εκτάσεις (καλλιεργούμενη γη)
- στην αστική ανάπτυξη

- στις εκτατικές άλλες χρήσεις
με γενικούς στόχους:
- την προστασία της ποιότητας και τη διατήρηση της ποσότητας στο χώρο και το χρόνο
- την απορρύπανση
- τη δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης των υδάτων.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω η διαχειριστική υδατική πολιτική στα πλαίσια του σεναρίου βιώσιμης ανάπτυξης που εξειδικεύει το Χωροταξικό Σχέδιο πρέπει να έχει τις παρακάτω αρχές - κατευθύνσεις:

- Ορθολογική και ελεγχόμενη χρήση του νερού, που θα εκφράζεται με συγκεκριμένα μέτρα, όπως άδειες εκτέλεσης έργων υδατικών πόρων και άδειες χρήσης νερού, τόσο για νέες χρήσεις όσο και για υφιστάμενες χρήσεις («υφιστάμενα δικαιώματα» με την προϋπόθεση της καταγραφής), καταγραφή στο Εθνικό Μητρώο Σημείων Υδροληψιών (ΕΜΣΥ- ΦΕΚ31/Β/2014» Αριθμ. οικ. 145026 Σύσταση, διαχείριση και λειτουργία Εθνικού Μητρώου Σημείων Υδροληψίας (Ε.Μ.Σ.Υ.) από Επιφανειακά και Υπόγεια Υδατικά Συστήματα.), όρια στη χρήση του νερού (π.χ. με την εγκατάσταση υδρομέτρων), εφαρμογή ορθολογικότερων γεωργικών πρακτικών και οικονομικών μεθόδων άρδευσης (στάγδην) κλπ.
- Επισημαίνεται ιδιαίτερα η κοστολόγηση του νερού και τιμολόγησή του που να στηρίζεται αφενός στα κόστη διαχείρισης του νερού, και αφετέρου στην προσπάθεια να καλυφθούν και άλλοι στόχοι, κοινωνικοί, εξοικονόμησης πόρων, αναπτυξιακά κίνητρα, διατήρηση επιθυμητών ποιοτικών χαρακτηριστικών στους υδατικούς πόρους, κλπ.
- Λήψη πρόνοιας και κινήτρων για την εξοικονόμηση νερού σε όλες τις χρήσεις, καθώς και συντονισμού μεταξύ των χρήσεων για λόγους οικονομίας πόρων και μέσων. Χαρακτηριστικά αναφέρεται η χρησιμοποίηση νερού χαμηλής ποιότητας για ψύξη, ακόμα και θαλασσινού, και ανακύκλωση του χρησιμοποιούμενου στη βιομηχανία.
- Έλεγχος στη χρήση του νερού για τις πτηνοτροφικές και χοιροτροφικές μονάδες της Δ.Ε. Διρφύων Ευβοίας, Θηβαίων και Οινοφύτων Βοιωτίας, όπου σημειώνονται και οι μεγαλύτερες καταναλώσεις στον κλάδο (πχ. Υδρομετρητές σε γεωτρήσεις)
- Προτεραιότητα για την κάλυψη αναγκών σε ελλειμματικές περιοχές και σε πρωτεύουσες χρήσεις. Η διαβάθμιση για τις χρήσεις προτείνεται κατά σειρά προτεραιότητας: χρήσεις Αης κατοικίας, παραγωγικές χρήσεις, παραθεριστική κατοικία.
- Έρευνα για τη βελτίωση υποβαθμισμένων υπόγειων νερών (π.χ. παράκτιες υφάλμυρες περιοχές)- εμπλουτισμός υπόγειων υδροφορέων.
- Πλήρης επεξεργασία αποβλήτων και λυμάτων.
- Παρεμβάσεις για την προστασία από τη μόλυνση και ρύπανση των ποταμών και λιμνών της περιοχής και αποδεκτών.

- Προστασία των υπόγειων υδροφόρων που συμβάλλουν στην ύδρευση οικισμών και στην ανάπτυξη της καλλιέργειας
- Οργάνωση σχεδίου ισόρροπης κατανομής των υδάτινων αποθεμάτων εντός της Περιφέρειας
- Πρόνοια για τη ζήτηση του νερού για τον τουρισμό
- Ολοκλήρωση της έρευνας και παραπέρα αξιοποίηση θερμομεταλλικών ιαματικών και επιτραπέζιων νερών.
- Η παραχώρηση των υδατικών πόρων της Περιφέρειας για την κάλυψη αναγκών άλλων Περιφερειών (π.χ. Αθήνα) θα πρέπει να είναι ελεγχόμενη στα πλαίσια ενός εθνικού σχεδίου διαχείρισης, αλλά και να στηρίζεται σε ανταποδοτική βάση. Η Περιφέρεια δηλαδή θα πρέπει να έχει ανταποδοτικά οφέλη από την παραχώρηση μέρους του υδατικού της δυναμικού και συμμετοχή στις αποφάσεις.

ΣΤ. Πρόληψη δημιουργίας ρυπαντικών φορτίων στους υδάτινους αποδέκτες

Προκειμένου να εξυπηρετηθεί ο στόχος διατήρησης της ποιότητας των παράκτιων υδάτων στην περιοχή του Μαλιακού Κόλπου, του διαύλου των Ωρεών, του Βόρειου και Νότιου Ευβοϊκού Κόλπου, και των ακτών του Κορινθιακού Κόλπου, είναι σκόπιμη η προληπτική μείωση των οργανικών και τοξικών φορτίων ρύπανσης.

Το ίδιο ισχύει και στις περιπτώσεις που οι αποδέκτες είναι ποτάμια – λίμνες με ευαίσθητες χρήσεις (ύδρευση, άρδευση): Σπερχειός ποταμός, σύστημα Βοιωτικού Κηφισού – Υλίκη – Παραλίμνη, ποταμός Μόρνος – Λίμνη Μόρνου, ή στην περίπτωση του Ασωπού ποταμού, ο οποίος είναι ήδη βεβαρημένος από τη λειτουργία των βιομηχανικών μονάδων. Τα οργανικά και τοξικά φορτία μπορούν να προέλθουν από:

- (α) αστικά λύματα
- (β) βιομηχανικά απόβλητα
- (γ) γεωργία - κτηνοτροφία

Προς τούτο απαιτείται:

- (i) Έλεγχος των μεγεθών των οικιστικών μονάδων και αποφυγή της αστικής διάχυσης, ώστε να προκύπτει μειωμένη κατανάλωση νερού και ενέργειας, καθώς και μειωμένη παραγωγή στερεών αποβλήτων και ταυτόχρονα περιορισμός της έκτασης εξάπλωσής τους.
- (ii) Ολοκλήρωση των δικτύων αποχέτευσης όλων των οικισμών, κατάργηση των βόθρων και κατασκευή Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων σε όλες τις περιοχές με $i.π.2000 < iπ < 10.000$ κατοίκων. Μέριμνα για τη διαχείριση λυμάτων οικισμών με $i.π. < 2000$ κατοίκων
- (iii) Ελεγχόμενη ανάπτυξη υδατοβόρων βιομηχανικών μονάδων, που παράγουν σημαντικές ποσότητες τοξικών φορτίων ρύπανσης, όπως βαρέα μέταλλα, φυτοφάρμακα, κλπ. Τέτοιοι κλάδοι μπορούν να θεωρηθούν οι εξής: επεξεργασίας μετάλλων, παραγωγής χάρτου, φυτοφαρμάκων, απορρυπαντικών, λιπασμάτων, χημικών βιομηχανιών, βυρσοδεψείων, κλπ.

Προτείνεται η δημιουργία κεντρικής ΕΕΛ βιομηχανίας. Εναλλακτικά, επιβάλλεται η διαχείριση των λυμάτων μέσα από ειδικές εγκαταστάσεις

επεξεργασίας βιομηχανικών αποβλήτων, απαγόρευση διάθεσης των επεξεργασμένων αποβλήτων σε ευαίσθητους αποδέκτες και προώθηση της επαναχρησιμοποίησης του επεξεργασμένου λύματος στην παραγωγική διαδικασία, είτε για άρδευση εφόσον καθίσταται κατάλληλο.

- (iv) Στις περιπτώσεις όπου είναι αναπόφευκτες οι επεκτάσεις οικισμών, είναι σκόπιμο να υιοθετούνται υποχρεωτικά σχεδιασμοί οικιών και γειτονιών με αρχές βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής.
- (v) Προτείνεται η εκπόνηση Διαχειριστικού Σχεδίου για την αντιμετώπιση περιστατικών ατυχημάτων από μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων, ιδιαίτερα κατά μήκος της ΠΑΘΕ.
- (vi) Επιβάλλονται οι κανόνες ορθής καλλιεργητικής πρακτικής (εφαρμογή αζώτου < 17 kg/στρέμμα) για την αποφόρτιση των ΛΑΠ Σπερχειού (GR18), Ευβοίας (GR19) (νότια Εύβοια και Χαλκίδα) και Βοιωτικού Κηφισού (GR23) (δυτική ζώνη Υλίκης). Προτείνεται η εκπόνηση σχεδίου εκτίμησης και διαχείρισης των κτηνοτροφικών λυμάτων στην Περιφέρεια.
- (vii) Υποχρέωση –και αυστηρό θεσμικό/ελεγκτικό πλαίσιο διαχείρισης των πτηνο-κτηνοτροφικών αποβλήτων σε ΕΕΛ, όσον αφορά στην εσταυλισμένη κτηνοτροφία

2. Θαλάσσιο Περιβάλλον

A. Ολοκληρωμένη θεώρηση

Η Εθνική στρατηγική για την προστασία και διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος που θεσπίστηκε με το Ν.3983/11, σε εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/56/ΕΚ, ορίζουν ότι πρέπει να εξασφαλίζεται η προστασία και η διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, να προλαμβάνεται η επιδείνωσή του ή, όταν αυτό είναι δυνατόν, να αποκαθίστανται τα θαλάσσια οικοσυστήματα, σε περιοχές όπου αυτά έχουν υποστεί αρνητικές επιδράσεις. Προϋπόθεση αποτελούν η πρόληψη και η μείωση των εναποθέσεων στο θαλάσσιο περιβάλλον. Βασικός στόχος της πολιτικής, είναι η αποφυγή πρόκλησης αρνητικών επιπτώσεων στα θαλάσσια οικοσυστήματα, και ιδιαίτως στις προστατευόμενες ακτές (παράλια Φωκίδας- Κορινθιακός, Μαλιακός Κόλπος).

Προτείνεται στο παρόν Χωροταξικό Σχέδιο η Προστασία «κλειστών» θαλάσσιων διαμερισμάτων του:

- ◆ Κορινθιακού κόλπου
- ◆ Βόρειου Ευβοϊκού Κόλπου
- ◆ Μαλιακού κόλπου και Διαύλου Ωρεών

Για την επίτευξη του στόχου επιβάλλεται να εκπονηθεί σύμφωνα με το αρ.8 του Ν.3983/11 για τη Θαλάσσια Στρατηγική, αξιολόγηση των θαλάσσιων υδάτων, λαμβάνοντας υπόψη τα υφιστάμενα διαθέσιμα στοιχεία, η οποία να περιλαμβάνει:

α) Ανάλυση των βασικών γνωρισμάτων και χαρακτηριστικών και της υφιστάμενης περιβαλλοντικής κατάστασης των εν λόγω υδάτων, η οποία καλύπτει τους τύπους οικοτόπων/ ενδιαιτημάτων, τα βιολογικά στοιχεία, τα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά και την υδρομορφολογία.

β) Ανάλυση των κυριότερων πιέσεων και επιπτώσεων, συμπεριλαμβανομένης κάθε ανθρώπινης δραστηριότητας, στην περιβαλλοντική κατάσταση των εν λόγω υδάτων.

γ) να ληφθούν υπόψη οικονομικά στοιχεία κόστους –οφέλους των υφιστάμενων και προγραμματιζόμενων δραστηριοτήτων όπως επίσης και το στοιχείο της σημερινής αρνητικής οικονομικής συγκυρίας.

Και να γίνει σύγκριση των αποτελεσμάτων με την προκαθορισμένη «δέσμη χαρακτηριστικών της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης», και να προσδιοριστεί αναλυτική δέσμη περιβαλλοντικών στόχων και δεικτών για τα θαλάσσια ύδατα, ώστε να επιλέγονται χρήσεις που θα επιτρέπουν τη διατήρηση καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στο θαλάσσιο περιβάλλον, έχοντας ως βάση τα κριτήρια για την εκτίμηση της «περιβαλλοντικής κατάστασης», τα οποία καθορίστηκαν μέσω δεικτών και περιβαλλοντικών στόχων στην Υ.Α.1175/2012 (ΦΕΚ 2939/Β/2012).

Β. Πρόληψη ρύπανσης διερχόμενων πλοίων

Η κυκλοφορία διερχόμενων πλοίων με πιθανότητα να μεταφέρουν τοξικά ή επικίνδυνα φορτία, τόσο στον Ευβοϊκό Κόλπο, όσο και στον Κορινθιακό Κόλπο, επιβάλλει την οργάνωση της Περιφέρειας με ειδικό σχέδιο παρακολούθησης εφαρμογής των Διεθνών Συμβάσεων Μεταφοράς Επικίνδυνων Ουσιών με Πλοία, όσο και με σχέδιο δράσης αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών ρύπανσης (action plan), δεδομένου ότι τα παράκτια οικοσυστήματα, αλλά και οι παράκτιες χρήσεις (ιχθυοκαλλιέργεια, κολύμβηση) είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες σε περίπτωση επεισοδίων μεγάλης ρύπανσης.

Στις προστατευόμενες περιοχές όπως ΕΖΔ (παράλια Φωκίδας) η θαλάσσια κυκλοφορία οφείλει να παρακολουθείται, ελέγχεται και υπόκειται σε διαχείριση μέσω της λειτουργίας εθνικού πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης της κίνησης των σκαφών VTMIS (Vessel Traffic Monitoring Information System). Η λειτουργία του συστήματος αποτελεί αρμοδιότητα του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη (αρ.13 παρ.7 Ν3937/11).

Γ. Ακτές κολύμβησης

Προτείνεται η τήρηση της απόστασης των 500μ από όλες τις θεσμοθετημένες ακτές κολύμβησης, για τις μελλοντικές δραστηριότητες και για τις πιθανές επεκτάσεις μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας.

Δ. Υδατοκαλλιέργειες

Σε εφαρμογή του Ειδικού Πλαισίου για τις ιχθυοκαλλιέργειες:

- ♦ Απαιτείται απόσταση χίλια (1.000) μέτρα τουλάχιστον από λειτουργούσα τουριστική μονάδα ή εγκατάσταση και από υφιστάμενες οικιστικές αναπτύξεις και / ή προγραμματιζόμενες με βάση εγκεκριμένα ή υπό εκπόνηση (Β.1 σταδίου της σχετικής μελέτης) ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ και πεντακόσια (500) μέτρα, εφόσον δεν υπάρχει οπτική επαφή.
- ♦ Επίσης, πρέπει να τηρείται απόσταση πεντακόσια (500) μέτρα τουλάχιστον από καταδυτικά πάρκα του Ν. 3409/2005 (με εξαίρεση της συνδυασμένης

χωροθέτησης) και παραλίες κολύμβησης που βρίσκονται σε άμεση γειννίαση με τουριστικές εγκαταστάσεις ή οικιστικές περιοχές

Επιβάλλεται η παροχή ιχθυοτροφών νέας γενιάς, η οποία συντελεί στη σημαντική μείωση των ποσοτήτων που διαφεύγουν στο θαλάσσιο περιβάλλον.

Επιβάλλεται η θέσπιση αυστηρών κανονισμών και ελέγχων οργανικού φορτίου και λοιπών ρύπων στην περιοχή οργανωμένης ανάπτυξης υδατοκαλλιέργειών στο Μαλιακό Κόλπο και την παραλία Φωκίδας, καθώς πρόκειται για Ειδικές Ζώνες Διατήρησης προστατευόμενων οικοσυστημάτων (ΕΖΔ Natura).

Β. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Οι κατευθύνσεις του ΠΠΧΣΑΑ συνδέονται με τις περιοχές που παρουσιάζουν προβλήματα ως προς την οικιστική τους καταλληλότητα και εμφανίζουν συχνά ή/και έντονα καταστροφικά φαινόμενα και τεχνικές αστοχίες που αποδίδονται στα ιδιαίτερα φυσικά και γεωλογικά χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος χώρου. Επίσης ως προς τις περιοχές που λόγω γεωλογικών φαινομένων επηρεάζονται αρνητικά τα τοπία.

Για τον εντοπισμό των περιοχών αυτών η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος εξετάστηκε ως προς τις επικρατούσες συνθήκες γεωτεχνικής καταλληλότητας και σεισμικής επικινδυνότητας με τα παρακάτω συμπεράσματα:

1. Περιοχές Γεωτεχνικής Καταλληλότητας

Ο εντοπισμός των περιοχών εκείνων που είναι κατάλληλες για οικιστική ανάπτυξη από γεωτεχνικής άποψης καθορίζεται από μερικούς παράγοντες, οι βασικότεροι των οποίων είναι τα κατολισθητικά φαινόμενα, η καθίζηση του εδάφους, η έντονη διάβρωση κλπ. Ο πλέον συνηθισμένος τρόπος εξέτασης της καταλληλότητας είναι ο παράγοντας της εμφάνισης των κατολισθητικών φαινομένων, τα οποία συνήθως πλήττουν τα ορεινά τμήματα. Η Περιφέρεια εμφανίζει έντονα προβλήματα ευστάθειας πρανών και κατολισθήσεων κυρίως στο δυτικό τμήμα της και αποτυπώνονται στο Χάρτη Π.2.δ.

Όπως φαίνεται και στον Χάρτη οι περισσότερες κατολισθήσεις εκδηλώνονται στο μεγαλύτερο τμήμα της ορεινής Ευρυτανίας (Δημοτικές Ενότητες Ποταμιάς και Προυσσού του Δήμου Καρπενησίου & Δ.Ε. Αγράφων, Βίνιανης και Φραγκίστας του Δήμου Αγράφων), στο δυτικό ορεινό τμήμα της Π.Ε. Φθιώτιδος (Δ.Ε. Μακρακώμης, Σπερχειάδος, Δομοκού) και στο Βορειο-δυτικό τμήμα της Π.Ε. Φωκίδας (Δ.Ε. Βαρδουσίων, Λιδορικού, Γραβιάς Τολοφώνα), όπου επικρατούν κυρίως σχηματισμοί του φλύσχη, αλλά και νεογενή ιζήματα όπως η νεογενής λεκάνη της Β. Εύβοιας, η λεκάνη της Κεντρικής-ανατολικής Εύβοιας (Δήμος Κύμης-Αλιβερίου) και η λεκάνη μεταξύ Μώλου και Αταλάντης στην Π.Ε. Φθιώτιδος. Κατολισθητικά φαινόμενα παρατηρούνται και σε άλλους λιθολογικούς σχηματισμούς όπως σχιστόλιθοι, περιδοτίτες κλπ.

Τα φαινόμενα όμως αυτά δεν οφείλονται μόνο στη λιθολογική σύσταση και δομή της περιοχής αλλά η εκδήλωσή τους συνδέεται με μια σειρά παραγόντων τοπικής σημασίας όπως οι κλίσεις των σχηματισμών σε σχέση με την κλίση του πρανούς, η

έντονη διαβρωτική δράση των επιφανειακών και υπόγειων νερών, η έντονη μορφολογία, οι ισχυρές βροχοπτώσεις, η τεκτονικότητα της περιοχής κλπ.

Στις περιοχές λοιπόν αυτές που αναφέρθηκαν προηγουμένως και όπου, σε τοπική κλίμακα, συνδυάζονται οι μορφολογικοί και γεωλογικοί παράμετροι που επίσης προαναφέρθηκαν, η οικιστική ανάπτυξη θεωρείται προβληματική.

Επίσης, η εκδήλωση μετακινήσεων μεγάλων εδαφικών μαζών (κατολισθήσεις, ερπυσμοί) μπορεί να αλλοιώσει την μορφή του τοπίου και να καταστρέψει ορεινές δασώδεις εκτάσεις σε Προστατευόμενες Περιοχές όπως της Ευρυτανίας.

Με σκοπό την οικιστική και οικολογική και αισθητική προστασία των περιοχών δίδονται οι παρακάτω στρατηγικές κατευθύνσεις στις περιοχές αυτές:

- η οικιστική ανάπτυξη προτείνεται να περιοριστεί σε περιοχές με κλίσεις μικρότερες των 20°, με κλίσεις σχηματισμών αντίρροπες του πρηνούς, αποφυγή των μεγάλων υψομέτρων και των ζωνών έντονης διάβρωσης από υδατορεύματα.
- να εφαρμόζονται μέτρα πρόληψης και ανάσχεσης του φαινομένου που να βασίζονται στην επαρκή γνώση της γεωλογικής δομής, των υδρογεωλογικών συνθηκών, των γεωτεχνικών παραμέτρων, των γεωλογικών σχηματισμών και των εδαφοτεχνικών και βραχομηχανικών μεγεθών των σχηματισμών που κατολισθαίνουν είτε καθιζάνουν ανά περιοχή.
- να αποφεύγονται μεγάλα τεχνικά έργα στις κατολισθαίνουσες περιοχές και η εγκατάσταση Αιολικών Πάρκων σε περιοχές κατολισθαίνουσες και ιδίως της Ευρυτανίας λόγω των σημαντικών αρνητικών επιπτώσεων των συνοδών οδικών έργων.

Ωστόσο η κάθε περίπτωση θα πρέπει να εξετάζεται ιδιαίτερα.

2. Περιοχές Σεισμικής Επικινδυνότητας

Στην Περιφέρεια αναφέρονται αρκετές ρηξιγενείς ζώνες οι οποίες στο παρελθόν έδωσαν σεισμούς μεγάλου μεγέθους και προκάλεσαν σημαντικές καταστροφές.

Από τις πιο σημαντικές σεισμογενείς περιοχές είναι η περιοχή της Αταλάντης, η προσχωσιγενής λεκάνη του Σπερχειού με τη γνωστή ρηξιγενή ζώνη του Μαλιακού, η περιοχή των Αλκυονίδων στον Κορινθιακό, το ρήγμα των Πλαταιών κλπ.

Τα ρήγματα αυτά είναι σεισμικά ενεργά και αποτελούν ζώνες υψηλής σεισμικής επικινδυνότητας.

Η Περιφέρεια στο σύνολό της εμφανίζει μεσαίο βαθμό σεισμικής επικινδυνότητας. Θεωρείται αναγκαία η εκπόνηση προγράμματος μικροζωνικών μελετών για όλα τα μεγάλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας και στη συνέχεια για τις περιοχές εκείνες που παρουσιάζουν ιδιαίτερη εποχιακή αύξηση του πληθυσμού (τουριστικές περιοχές) ή που υπάρχει πρόβλεψη μελλοντικής οικιστικής ανάπτυξης.

Επίσης η ανοικοδόμηση σε περιοχές κοντινές των ρηγμάτων θα πρέπει να αποφεύγεται, ενώ η εκπόνηση ειδικής εδαφοτεχνικής μελέτης πριν την ανέγερση των οικοδομών ή την κατασκευή τεχνικών έργων θεωρείται επιβεβλημένη.

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται στην οικιστική ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών του Βόρειου Ευβοϊκού, του Μαλιακού αλλά και του Κορινθιακού Κόλπου.

3. Αντιμετώπιση Πλημμυρών

Η Ευρωπαϊκή Οδηγία 2007/60/ΕΚ για την «αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας», και η Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108/10), καθορίζουν πολιτικές με στόχο την πρόληψη και την αντιμετώπιση κινδύνων πλημμυρικών φαινομένων, ιδιαιτέρως στις Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας. Ως ΖΔΥΚΠ χαρακτηρίζονται περιοχές οι οποίες είτε βρίσκονται σε θέσεις προσχυματικών αποθέσεων, ή βρίσκονται σε έδαφος με κλίση μικρότερη από 2%. Δυνητικές αρνητικές συνέπειες πλημμυρικών φαινομένων μπορεί να συμβούν σε: Πόλεις και οικισμούς, Βιομηχανικές και εμπορικές ζώνες, Γεωργικές εκτάσεις με σημαντική οικονομική αξία, Παραγωγικές μονάδες που ενδέχεται να προκαλέσουν ρύπανση, Προστατευόμενες περιοχές, Μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς, Υποδομές (οδικό, σιδηροδρομικό δίκτυο, λιμάνια, αεροδρόμια, νοσοκομεία, μεγάλα φράγματα).

Για την Π.Σ.Ε. οι Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας, καθορίζονται:

1. Παρόχθιες χαμηλές περιοχές π. Σπερχειού-χαμηλή ζώνη ρεμάτων παράκτιας περιοχής Στυλίδας-Καμένων Βούρλων (GR07RAK0016)
2. Χαμηλή ζώνη άνω ρου Βοιωτικού Κηφισού (GR07RAK0014)
3. Χαμηλή ζώνη μέσου-κάτω ρου λεκάνης Βοιωτικού Κηφισού-Λιμνών Υλίκης-Παραλίμνης- χαμηλής ζώνης περιοχής Σχηματαρίου-Δήλεσι (GR07RAK0012)
4. Χαμηλή ζώνη άνω ρου π. Ασωπού (GR07RAK0018)
5. Χαμηλή ζώνη περιοχής Αυλώνας λεκάνης π. Ασωπού (GR07RAK0002)
6. Κάτω ρους π. Ασωπού, περιοχή Σκάλας Ωρωπού, Αγ. Κωνσταντίνου (GR07RAK0001)
7. Άνω ρους ρ. Αλαργινό (GR07RAK0019)
8. Περιοχή Αταλάντης ρ. Αλαργινό (GR07RAK0013))
9. Ωρεοί, Ιστιαία, Κανατάδικα νήσου Ευβοίας (GR07RAK0017)
10. Χαμηλή ζώνη λεκάνης ρ. Κηρεύς νήσου Ευβοίας (GR07RAK0015)
11. Χαμηλή ζώνη λεκάνης ρ. Μανικιάτη νήσου Ευβοίας (GR07RAK0009)
12. Χαμηλή ζώνη ρ. Χονδρός νήσου Ευβοίας (GR07RAK0006)
13. Παραλία περιοχής Στόμιο νήσου Ευβοίας (κατάντη ρους ρ. Χονδρός) (GR07RAK0008)
14. Μέσος ρους ρ. Σαρανταπόταμος, περιοχή Γυμνόν νήσου Ευβοίας (GR07RAK0004)
15. Πεδινά ρ. Σαρανταπόταμου, παραλία Αμάρυνθου νήσου Ευβοίας (GR07RAK0003)
16. Μέσος ρους π. Λήδα, περιοχή Αμφιθέας-Πισσώνα νήσου Ευβοίας (GR07RAK0007)
17. Κάτω ρους π. Λήδα, παράκτια περιοχή Βασιλικό, Χαλκίδα, Ν. Αρτάκη νήσου Ευβοίας (GR07RAK0005)
18. Άνω ρους ρ. Ψαχνών (GR07RAK0010)
19. Χαμηλή ζώνη λεκάνης ρ. Ψαχνών, Παραλία Πολιτικών νήσου Ευβοίας (GR07RAK0011)
20. Χαμηλή ζώνη π. Αχελώου και παραλίμνιας περιοχής λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου
21. παραλίμνιας εκτάσεις Τριχωνίδας, Λυσιμαχίας, Οζερού, Αμβρακίας (GR04RAK0003)
22. Περιοχή δέλτα π. Ευήνου (GR04RAK0002)
23. Παραλίμνιας εκτάσεις τεχνητής λίμνης Πλαστήρα (GR04RAK0006)
24. Παραλίμνιας εκτάσεις λίμνης Βουλκαρίας (GR04RAK0004)
25. Πεδινές εκτάσεις λεκάνης ρεμάτων Αμφιλοχίας (GR04RAK0005)
26. Δέλτα π. Μόρνου-παράκτιες περιοχές Ναυπακτίας (GR04RAK0001)

Η αντιπλημμυρική προστασία θα επιτευχθεί με την οργάνωση και με το σχεδιασμό σε περιφερειακό επίπεδο και Εθνικό επίπεδο των κατάλληλων έργων (αντιπλημμυρικά). Επισημαίνεται το πρόβλημα της σημαντικής στερεοπαροχής του Σπερχειού ποταμού που απαιτεί ιδιαίτερη αντιμετώπιση, ώστε να αποφευχθεί η μεταφορά μεγάλων ποσοτήτων φερτών υλικών διάβρωσης του ποταμού στη συνεχώς αυξανόμενη προσχωσιγενή λεκάνη του και των επιπτώσεων των μεγάλων τεχνικών έργων εντός αυτής.

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται στην αποτροπή οικιστικής ανάπτυξης και η θεσμοθέτηση χρήσεων γης μέσω των ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ που πρέπει να προωθηθούν κατά προτεραιότητα στις παραπάνω περιοχές.

Γ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

1. Έδαφος και Φυσικοί Πόροι

Το ΠΠΧΣΑΑ αντιμετωπίζει σε εκτεταμένα εδάφη και πόρους της Περιφέρειας τη διπλή πρόκληση να προωθήσει τη χρήση των πόρων με αυξανόμενη ένταση για την αντιμετώπιση της εθνικής και περιφερειακής οικονομικής κρίσης και της ανεργίας, (ιδιαίτερα έντονη πρόκληση λόγω της κοινοτικής / εθνικής σημασίας των ορυκτών, ενεργειακών, υδάτινων και πολιτιστικών πόρων της ΠΣΤΕ), και να διατηρήσει παράλληλα μια αειφορική πορεία, σύμφωνα με τη «βιώσιμη» ανάπτυξη που επιδιώκει το ΠΠΧΣΑΑ, στη διαχείριση των πόρων και της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, και γενικότερα της φύσης και του οικιστικού και κοινωνικού και παραγωγικού ιστού εντός του οποίου εντάσσονται.

Οι τομείς της εξόρυξης, της μεταλλουργικής βιομηχανίας, της βιομηχανίας των μεταλλευτικών ορυκτών, και των οικοδομικών υλικών, καίριας σημασίας για την εθνική και περιφερειακή για την οικονομική ανάπτυξη, της γεωργίας, της αλιείας, του τουρισμού και των μεταφορών / μετακινήσεων, επηρεάζονται από τις απαιτούμενες αναγκαίες παρεμβάσεις πολιτικών προστασίας.

Η προώθηση της αποδοτικής κα ολοκληρωμένης χωρικά χρήσης των πόρων και η αυστηρή διατήρηση του πόρου γεωργικής γης είναι βασικές στρατηγικές κατευθύνσεις που είχε υιοθετήσει το αναθεωρούμενο πλαίσιο και που είναι σε πρώτη προτεραιότητα αφ' ενός στις πολιτικές του ΣΕΣ 2014-2020 και αφ' ετέρου στους στρατηγικούς αναπτυξιακούς στόχους του προτύπου χωρικής ανάπτυξης του νέου ΠΠΧΣΑΑ δεδομένου του ειδικού βάρους της γεωργίας και της χρήσης των ορυκτών, ενεργειακών / υδάτινων / φυσικών και πολιτιστικών πόρων στην εξωγενή και ενδογενή ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Η αποδοτική χρήση των πόρων συνδέεται αφ' ενός με την επιχειρηματική διάσταση τόσο της βιώσιμης οικονομικά επιχειρηματικότητας όσο και της καινοτομίας και τεχνολογικής έρευνας που προωθείται στα ζητήματα που ανακύπτουν in situ και ιδίως στις αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον (αποκατάσταση, ανακύκλωση και επανάχρηση πόρων και υποδομών και εγκαταστάσεων) αφ' ετέρου με τη γενικότερη δημόσια επένδυση στα επιστημονικά – ερευνητικά πεδία, αναπτυξιακές υποδομές και σχέσεις με τη τοπική κοινωνία που εμπλέκεται στις επιπτώσεις που θα στηρίξουν το

στόχο της αποδοτικής χρήσης των πόρων μέσω συνεργατικών πολιτικών και επιλογών ισορροπίας κόστους – οφέλους για όλους.

Η αυστηρή διατήρηση του πόρου γεωργική γη συνδέεται άμεσα με την ενδογενή οικονομική ανάπτυξη αλλά και με την διατροφική ασφάλεια, στόχο του ΣΕΣ 2014-2020, των πολιτικών της βιώσιμης ανάπτυξης της Ε.Ε. και της χώρας και του Καλλιεργητικού Πλάνου της Περιφέρειας που εκπονήθηκε στα πλαίσια του νέου Ε'ΠΕΠ – 2014-2020.

2. Ορυκτοί πόροι

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είναι μια περιοχή εξαιρετικά πλούσια σε κοιτάσματα σημαντικών Ορυκτών Πρώτων Υλών της χώρας. Το υπέδαφος της περιλαμβάνει μέταλλα, κοινά μεταλλεύματα, βιομηχανικά ορυκτά, και μάρμαρα. Η ύπαρξη στην περιοχή τόσο σημαντικών Ορυκτών Πρώτων Υλών, όπως Βωξίτες - Νικέλιο - Μαγνησίτες - Χρωμίτες, σε σημαντικά αποθέματα έδωσαν την ευκαιρία ανάπτυξης σημαντικότερων μεταλλευτικών μονάδων εξόρυξης, επεξεργασίας και τελικής μεταλλουργικής αξιοποίησης. Μερικές από τις μεγαλύτερες μεταλλευτικές και μεταλλουργικές επιχειρήσεις-ομίλους του ιδιωτικού βρίσκονται εγκατεστημένες στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

Η εκτεταμένη εξορυκτική δραστηριότητα συχνά προκαλεί πιέσεις στο φυσικό περιβάλλον που σχετίζονται με τις αλλαγές στις χρήσεις γής ή ρύπανση των υδάτινων πόρων της Περιφέρειας όπως αποτυπώνεται στον Χάρτη Π2.δ. και ειδικότερα:

- ◆ Αλλαγές στη δασική βλάστηση στις υπόγειες εκμεταλλεύσεις για την αποθήκευση των αδρανών μεταλλευμάτων.
- ◆ Αλλαγές στη γεωργική γη –βοσκοτόπων (αγροτικά οικοσυστήματα).
- ◆ Οχλήσεις από τη μεταφορά σκόνης σε οικιστικά σύνολα και σε τουριστικές περιοχές.
- ◆ Επιβάρυνση απορροών και κατεισδύσεων σε αιωρούμενα στερεά, σε λατομικές περιοχές και κατεισδύσεων σε αιωρούμενα στερεά και βαρέα μέταλλα σε περιοχές μεταλλείων
- ◆ Αισθητική όχληση από τα υπολείμματα εξόρυξης και μεταλλουργίας.

Οι στρατηγικές κατευθύνσεις του νέου ΚΠΣ στο θεματικό πεδίο των ορυκτών πόρων έχουν ενταχθεί στο κεφάλαιο Β1.1.γ5.α που αφορά την χωροθέτηση των παραγωγικών χρήσεων γης στα πλαίσια του Προτύπου Χωρικής Ανάπτυξης.

Επιπλέον των ως άνω κατευθύνσεων προτείνεται για την πρόληψη και αντιμετώπιση των παραπάνω επιπτώσεων, προτείνεται η αυστηρή τήρηση και έλεγχος τήρησης των Α.Ε.Π.Ο. και η συγκρότηση –σε επίπεδο περιφέρειας - εξειδικευμένης μονάδας επιστημόνων για τον έλεγχο και την αποκατάσταση περιοχών εξόρυξης με την ίδρυση ειδικού ταμείου αποκατάστασης περιοχών εξόρυξης και την κατάθεση εγγυήσεων για την αποκατάσταση του χώρου και του τοπίου σε περιπτώσεις παύσης της δραστηριότητας (χρεωκοπίας).

Δ. ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

1. Γενικό Πλαίσιο

Στους στόχους του ΠΠΧΣΑΑ, κύριο στοιχείο αποτελεί η διατήρηση της βιοποικιλότητας η οποία επιτυγχάνεται μέσα από την προστασία των φυσικών οικοσυστημάτων (υγρότοποι, αγροτικά, δασικά, μεσογειακά, παράκτια και θαλάσσια), τα οποία φιλοξενούν την χλωρίδα και την πανίδα.

Στη χώρα θεσμοθετήθηκε με το Ν.3937/2011 για τη «διατήρηση της Βιολογικής ποικιλότητας», και αποτέλεσε απόρροια της 10^{ης} διάσκεψης των μερών (CoP10) της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τη βιολογική ποικιλότητα (Ιαπωνία), η οποία κατέληξε στην έγκριση του Παγκόσμιου Στρατηγικού Σχεδίου για τη Βιοποικιλότητα, και σύμφωνα με την οποία διευρύνθηκε ο Ευρωπαϊκός στόχος για τη βιοποικιλότητα από το Συμβούλιο της Ε.Ε.(Μάρτιος 2010), με πρώτο βήμα-στόχο την ανάσχεση της απώλειάς της ως το 2020, και τελικό στόχο την ανάδειξη και αποκατάστασή της στην Ε.Ε. ως το 2050.

Ο νόμος 3937/2011 θεσπίζει το «Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών», με στόχο τη διασφάλιση των φυσικών διεργασιών, της αποδοτικότητας των φυσικών πόρων, της ισορροπίας και της εξέλιξης των οικοσυστημάτων, καθώς και της ποικιλομορφίας, ιδιαιτερότητας και μοναδικότητας των συνιστωσών τους.

Πρόκειται για, όπως φαίνονται και στους πίνακες 2.1 & 2.2 του παραρτήματος:

- ❖ Περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης
- ❖ Περιοχές προστασίας της φύσης
- ❖ Φυσικά πάρκα και ειδικότερα ως: εθνικά ή περιφερειακά πάρκα
- ❖ Περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών και ειδικότερα ως: ειδικές ζώνες διατήρησης (Ε.Ζ.Δ.), ζώνες ειδικής προστασίας (Ζ.Ε.Π.) ή καταφύγια άγριας ζωής ή συνδυασμός αυτών.
- ❖ Προστατευόμενα τοπία και στοιχεία τοπίου ή προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί.

Επιπρόσθετα έχουν θεσμοθετηθεί και περιοχές ως:

- ✓ Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (Ν.1465/1950, ΠΔ161/84, Ν.3937/11)
- ✓ Εθνικοί Δρυμοί, Αισθητικά Δάση, Διατηρητέα μνημεία της φύσης (Ν.996/71, Ν.3937/11)
- ✓ Υγρότοποι ΕΚΒΥ
- ✓ Σημαντικές περιοχές για τα πουλιά (IBA)
- ✓ Καταφύγια Άγριας Ζωής, Εκτροφεία θηραμάτων, Ελεγχόμενες κυνηγετικές περιοχές (Ν.177/75, Ν.3937/11)
- ✓ Μικροί νησιώτικοι υγρότοποι (WWF)
- ✓ Βιότοποι Corine, άλλα τοπία και βιότοποι του προγράμματος Corine

Υπό έγκριση είναι η «Εθνική Στρατηγική για τη βιοποικιλότητα [Ιανουάριος 2014]»-ένα 15ετές σχέδιο, κύριος στόχος της οποίας είναι η ανάσχεση της απώλειας της

βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των λειτουργιών των οικοσυστημάτων της Ελλάδας ως το έτος 2026, και, όπου απαιτείται, η αποκατάστασή τους.

Οι γενικοί στόχοι που θέτει η Εθνική Στρατηγική, είναι:

1. Αύξηση της γνώσης για τη βιοποικιλότητα
2. Διατήρηση και αποκατάσταση των ειδών και των οικοτόπων της Ελλάδας
3. Οργάνωση και λειτουργία Εθνικού Συστήματος προστατευόμενων περιοχών
4. Διατήρηση των γενετικών πόρων της Ελλάδας-πρόσβαση στους γενετικούς πόρους-δίκαιος και ισότιμος καταμερισμός των ωφελειών που θα προκύψουν από τη χρήση τους
5. Ενσωμάτωση των αναγκών διατήρησης της βιοποικιλότητας και προώθηση της αειφορικής διαχείρισης των οικοσυστημάτων σε όλες τις πολιτικές και σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού(αναπτυξιακού, χωροταξικού, πολεοδομικού) και θέσπιση κινήτρων για τη διαχείριση της βιοποικιλότητας.
6. Διατήρηση της βιοποικιλότητας του τοπίου
7. Πρόληψη και μείωση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα λόγω της κλιματικής αλλαγής
8. Προστασία της βιοποικιλότητας από είδη εισβολείς
9. Ενίσχυση της διεθνούς διακρατικής συνεργασίας για την προστασία της βιοποικιλότητας
10. Αναβάθμιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης σε σχέση με την προστασία της βιοποικιλότητας
11. Ενσωμάτωση της διατήρησης της βιοποικιλότητας στο αξιακό σύστημα της κοινωνίας
12. Συμμετοχή της κοινωνίας στη διατήρηση της βιοποικιλότητας
13. Αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην Ελλάδα και προβολή της αξίας της Ελληνικής βιοποικιλότητας

Το ΠΠΧΣΑΑ στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του προτείνει τα ακόλουθα σε εφαρμογή των ανωτέρω και σύμφωνα με το Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας.

2. Προστατευόμενες Περιοχές Ν.3937/2011

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ (NATURA)

Οι θεσμοθετημένες στο Ν.3937/11 περιοχές προστασίας των οικοτόπων και ειδών, «Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)» για την Ορνιθοπανίδα, και «Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ)»- γνωστές ως περιοχές που ανήκουν στο δίκτυο NATURA 2000, αριθμούν 27 περιοχές [βλ. πίνακα στο τέλος του κεφαλαίου]. Ακολουθώντας τους στόχους της επιλογής της βιώσιμης ανάπτυξης για το σχεδιασμό της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, διαπιστώνεται κατ' αρχάς ότι το ποσοστό του 25,52% της έκτασης της Περιφέρειας που καλύπτουν οι ΕΖΔ και οι ΖΕΠ του δικτύου NATURA 2000 είναι ικανοποιητικό, δεδομένου ότι και το σύνολο των υπόψη περιοχών σε επίπεδο χώρας είναι αυτής της τάξης μεγέθους. Επιπλέον, η διασπορά των περιοχών αυτών στην έκταση της Περιφέρειας είναι ικανοποιητική, εκτός κάποιων εξαιρέσεων που δεν καλύπτονται από τη πρόταση για το δίκτυο NATURA και αναπτύσσονται παρακάτω.

ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ:

Με το άρθρο 5 παρ.4.3 του Ν.3937/2001 για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας θεσμοθετούνται τα Καταφύγια Άγριας Ζωής, ως «σημαντικοί τόποι ανάπτυξης της άγριας χλωρίδας ή ως βιότοποι αναπαραγωγής διατροφής, διαχείμασης ειδών της άγριας πανίδας ή ως περιοχές αναπαραγωγής και συγκέντρωσης γόνου ή ως σημαντικοί θαλάσσιοι οικοτόποι». Μέσα στα καταφύγια άγριας ζωής απαγορεύονται η θήρα, οι αγώνες κυνηγετικών ικανοτήτων σκύλων δεικτών, η αλιεία, η σύλληψη της άγριας πανίδας, η συλλογή της άγριας χλωρίδας, η καταστροφή ζώνης με φυσική βλάστηση με κάθε τρόπο, η καταστροφή των φυτοφρακτών, η αμμοληψία, η αποστράγγιση, η επιχωμάτωση και αποξήρανση ελωδών εκτάσεων, η ρύπανση των υδατικών συστημάτων, η διάθεση ή απόρριψη αποβλήτων, η ανάπτυξη ιχθυοκαλλιεργειών, η διενέργεια στρατιωτικών ασκήσεων, καθώς και η υπαγωγή έκτασης του καταφυγίου σε πολεοδομικό ή ρυμοτομικό σχεδιασμό. Πρόκειται για 122.530 εκτάρια Κ.Α.Ζ. εντός της Περιφέρειας

Πίνακας: Εκτάσεις Κ.Α.Ζ. ανά Π.Ε.

Π.Ε. Βοιωτίας	10.700,0 ha
Π.Ε. Εύβοιας	33.310,0 ha
Π.Ε. Ευρυτανίας	17.069,8 ha
Π.Ε. Φθιώτιδας	46.017,6 ha
Π.Ε. Φωκίδας	15.432,6 ha
	122.530 ha

Επίσης θεσμοθετούνται περιοχές ΑΠΟΛΥΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ, ΕΘΝΙΚΑ (ΦΥΣΙΚΑ) ΠΑΡΚΑ, ΤΙΦΚ, ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ, ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΔΑΣΗ ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ, όπως περιγράφονται στον πίνακα 2.1 του παραρτήματος.

3. Προστατευόμενες Περιοχές μέσω Διεθνών Συμβάσεων

Πρόκειται για μια περιοχή χαρακτηρισμένη ως περιοχή με ΒΙΟΓΕΝΕΤΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑ (ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ), που αφορά τον Εθνικό Δρυμό Οίτης.

4. Γενικές Αρχές Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών

Εφαρμόζεται:

- Η αρχή της προληπτικής προστασίας περιοχών προστασίας της φύσης με αποκλεισμό άσκησης χρήσεων γης που είναι πιθανόν να δημιουργήσουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις, είναι προτιμητέα. Περιπτώσεις όπου η άσκηση διαφόρων χρήσεων γης είναι αναγκαστική, υπάρχει όταν:
  - (α) Η συγκεκριμένη χρήση προϋπάρχει του ορισμού της περιοχής ως προστατευόμενης (π.χ. οικιστικές περιοχές, εθνικά δίκτυα οδοποιίας, ηλεκτρικής ενέργειας, κλπ).
  - (β) Υπάρχουν φυσικοί πόροι στο υπέδαφος της προστατευόμενης περιοχής, οι οποίοι είναι πολύτιμοι και αξιοποιήσιμοι (π.χ. νερό, διάφορα ορυκτά, κλπ).

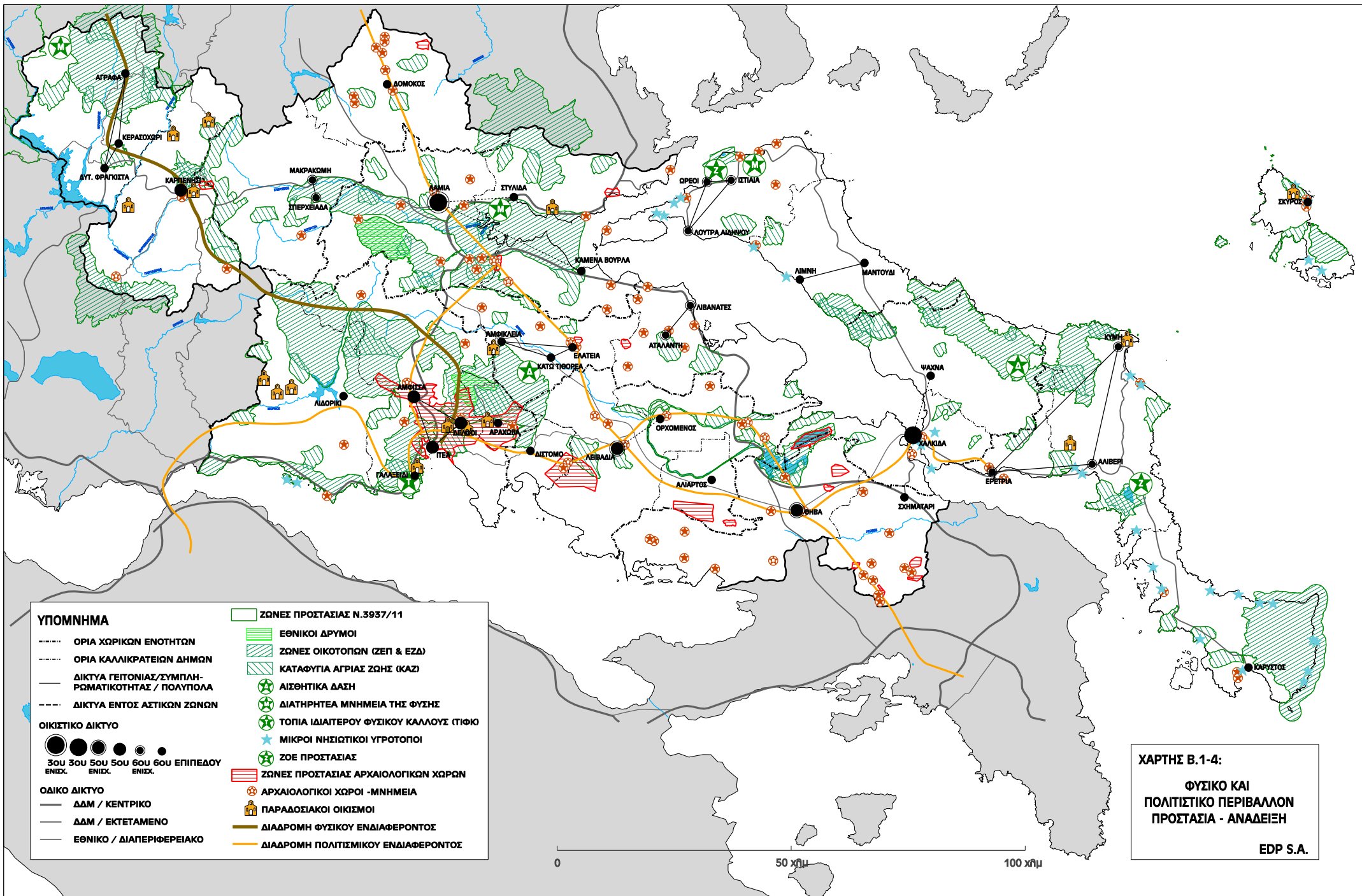
Στρατηγικές κατευθύνσεις :

- Στις περιπτώσεις όπου η προστασία μιας περιοχής οικοτόπων και μιας συγκεκριμένης χρήσης γης πρέπει να συνυπάρχουν οι αρχές διαχείρισης χρήσεων γης προτείνεται να είναι οι εξής:
  - (α) Εξέταση της δυνατότητας περιορισμού της χρήσης κατά το δυνατόν σε σχέση με το σύνολο των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων που αυτό συνεπάγεται, και όχι μόνο των επιπτώσεων στο φυσικό περιβάλλον.
  - (β) Καθορισμός ζωνών της περιοχής προστασίας, ώστε να ξεχωρίζουν οι ζώνες απόλυτης προστασίας (πιο περιορισμένες) σε σχέση με αυτές όπου επιτρέπονται συγκεκριμένες χρήσεις.
  - (γ) Υιοθέτηση συγκεκριμένων τρόπων παραγωγικής διαδικασίας των αναγκαίων χρήσεων γης (π.χ. εξόρυξη, βιομηχανία), ώστε να δημιουργούνται ελάχιστες έως καθόλου αρνητικές επιπτώσεις. Τέτοιες παραγωγικές διαδικασίες “καθαρότερης παραγωγής” (cleaner production) αποτελούν ήδη την τελευταία δεκαετία έναν συνεχώς εξελισσόμενο και υποσχόμενο τομέα νέων και καινοτόμων τεχνολογιών .
  - (δ) Μείωση της ρύπανσης που προέρχεται από γεωργική δραστηριότητα, με ενίσχυση της βιολογικής καλλιέργειας, ιδιαίτερα σε:
    - περιοχές απομακρυσμένες από τα αστικά κέντρα (ορεινός χώρος, Βόρεια και νότια – ανατολική Εύβοια)
    - περιοχές εναλλακτικού τουρισμού,
    - ευαίσθητες ζώνες (Οδηγία 91/676/ΕΟΚ, εναρμόνιση με το ΦΕΚ 519/25-6-97), όπως οι περιοχές προστασίας του πόσιμου νερού (Λίμνη Υλίκη) και το Κωπαϊδικό Πεδίο (ευπρόσβλητη ζώνη)
  - (ε) Σε περίπτωση γραμμικών έργων υποδομής (οδοί, γραμμές ηλεκτρικής ενέργειας, αγωγοί, κλπ), ιδιαίτερη έμφαση σε ειδικά μέτρα προστασίας κατά την κατασκευή και λειτουργία, που επιβάλλονται μέσα από τον θεσμό της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, με στόχο την προστασία των ειδών ή των βιοτόπων, ανάλογα με τις εκάστοτε ειδικές ανάγκες.
  - (στ) Εφαρμογή σε κάθε περίπτωση, ειδικών προγραμμάτων παρακολούθησης των πραγματικών επιπτώσεων, ώστε να είναι εφικτή κάθε συμπληρωματική ή τροποποιητική ενέργεια προστασίας (feed back).
  - (ζ) Ειδικά όσον αφορά τις περιπτώσεις χρήσεων γης που επιφέρουν καταστροφή της χλωρίδας, προτείνεται η εφαρμογή μεθόδων αποκατάστασης της αυτοφυούς χλωρίδας,.

5. Ειδικές Αρχές Διαχείρισης Περιοχών Προστασίας της Φύσης (NATURA 2000& KAZ)

Οικιστικές αναπτύξεις εντός περιοχών προστασίας φύσης

Τέτοιες περιπτώσεις υπάρχουν κυρίως στις Π.Ε. Φθιώτιδας και Εύβοιας. Σ' αυτές τις περιοχές και κατ' εξοχήν στις παράκτιες ή ορεινές τους ζώνες είναι σκόπιμο να τηρούνται αυστηροί έλεγχοι για την αυθαίρετη δόμηση και την αστική διάχυση. Σε

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ΟΡΙΑ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ
- ΟΡΙΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΩΝ ΔΗΜΩΝ
- ΔΙΚΤΥΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ / ΠΟΛΥΠΟΛΑ
- - - ΔΙΚΤΥΑ ΕΝΤΟΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ
- ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ**
- 3ου 5ου 5ου 6ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΕΝΙΣΧ.
- ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ**
- ΔΔΜ / ΚΕΝΤΡΙΚΟ
- ΔΔΜ / ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟ
- ΕΘΝΙΚΟ / ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ

- ΖΩΝΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ Ν.3937/11
- ▨ ΕΘΝΙΚΟΙ ΔΡΥΜΟΙ
- ▨ ΖΩΝΕΣ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ (ΖΕΠ & ΕΖΔ)
- ▨ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ (ΚΑΖ)
- ☆ ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΔΑΣΗ
- ☆ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ
- ☆ ΤΟΠΙΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΛΟΥΣ (ΤΙΦΟ)
- ☆ ΜΙΚΡΟΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΙ ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ
- ☆ ΖΟΕ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
- ▨ ΖΩΝΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ
- ⊕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ - ΜΝΗΜΕΙΑ
- 🏡 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ
- ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ
- ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

0 50 χλμ 100 χλμ

ΧΑΡΤΗΣ Β.1-4:
ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ - ΑΝΑΔΕΙΞΗ
EDP S.A.

περίπτωση ήδη υφιστάμενων εντός αυτών οικισμών, ή εγκεκριμένων περιοχών συνεταιρισμών ή παραθεριστικής κατοικίας, η δημιουργία ή επέκτασή τους πρέπει να γίνεται με όρους φιλικούς προς το περιβάλλον, δηλαδή με:

- υλικά φιλικά προς το περιβάλλον
- συστήματα εξοικονόμησης νερού
- χρήση ήπιων εναλλακτικών μορφών ενέργειας
- αποκατάσταση της αυτοφυούς χλωρίδας στο τοπίο που υποβαθμίζεται από τα έργα πρόσβασης, υποδομής, κατοικιών, κλπ.

Παραδείγματα ζωνών οικιστικής ανάπτυξης είναι:

Στη Π.Ε. Φθιώτιδας, η περιοχή εκβολών του Σπερχείου και ο υγρότοπος – νησιά του Κόλπου Αταλάντης εντάσσονται στο δίκτυο NATURA 2000. Σ' αυτές τις περιοχές χαρακτηριστική περίπτωση αστικής ανάπτυξης αποτελούν οι οικισμοί: Στυλίδα, Καραβόμυλος, Ράχες, Αχινός, Μώλος, Αχλάδι, Λιβανάτες, Τραγάνα, Θεολόγος.

Στη Π.Ε. Εύβοιας η περιοχή της Λιχάδας, η περιοχή βόρεια της Ιστιαίας (υδροχαρές δάσος και υγροβιότοπος Αγ. Νικολάου), το όρος Καντήλι - Δέλτα Κηρέα, το Δάσος Στενής, το όρος Όχη - κάμπος Καρύστου - Ακρωτήρι Καφηρεύς, το όρος Κόχυλας - Σκύρος. Χαρακτηριστική περίπτωση αστικής ανάπτυξης σ' αυτές τις περιοχές αποτελούν οι περιοχές Λιχάδας – Αιδηψού, Ιστιαίας, Λίμνη – Μαντούδι, Ευρύτερη περιοχή Καρύστου, Λινάρια – Σκύρος.

Προστασία Ενοτήτων Ορεινού χώρου

Στο παρόν Χωροταξικό Σχέδιο προτείνεται η δημιουργία ενός ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΟΡΕΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ.

Για την προστασία της ποικιλότητας, της συνοχής των ορεινών, δασικών και ανωδασικών αυτών οικοσυστημάτων και παράλληλα την ανάδειξη του ιδιαίτερου περιβάλλοντός τους σε παράγοντα ανάπτυξης, προτείνεται η θεσμοθέτηση ενιαίας και ολοκληρωμένης διαχείρισης των «Ενοτήτων του Ορεινού Χώρου της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας», χρησιμοποιώντας νομοθετικά εργαλεία του Ν.3937/11, και ολοκληρωμένο χωρικό σχεδιασμό ως εξειδίκευση του ΠΠΧΣΑΑ (Π.χ. «Σύστημα Περιφερειακών Δρυμών Στερεάς Ελλάδας»).

Εκπόνηση και ολοκλήρωση Σχεδίων διαχείρισης των Εθνικών Δρυμών και των προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000

Οι Εθνικοί Δρυμοί Οίτης και Παρνασσού υποχρεούνται να εκπονούν και να συντονίζουν επιστημονικές έρευνες, μελέτες και Σχέδια Διαχείρισης των ΖΕΠ που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους (περιοχές GR2440007 και GR2410002 αντίστοιχα) [Ν.3937/11 άρθ5, παρ.4.2.δ]. προτείνεται η ολοκλήρωση και άμεση εφαρμογή των σχεδίων - άμεση προώθηση του Σχεδίου Π.Δ. Εθνικού Δρυμού Παρνασσού & Εθνικού Δρυμού Οίτης, και της σχετικής ζωνοποίησης και των περιοχών NATURA Οίτης-Γκιώνας-Βαρδουσίων όπου αναπτύσσονται έντονες εξορυκτικές δραστηριότητες και απαιτούνται συνολικές ρυθμίσεις χρήσεων που δεν μπορούν να διευθετήσουν τα μεμονωμένα ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ.

Περιφερειακό Πάρκο Ευρυτανίας

Οι περιοχές της Χωρικής Ενότητας της Ευρυτανίας που συνθέτουν ένα ιδιαίτερα πλούσιο και παρθένο σύνολο οικοσυστημάτων μερικά ενταγμένο στο Δίκτυο NATURA 2000 και παρουσιάζουν εξαιρετική αραιοκατοίκηση προσφέρονται κατ' εξοχή σαν περιοχές οικοανάπτυξης και πρότυπης διαχείρισης με όρους προστασίας της φύσης και των τοπίων και παράλληλα ανάδειξης του περιβάλλοντος σε παράγοντα ολοκληρωμένης ήπιας ανάπτυξης και διατήρησης της πολιτισμικής κληρονομιάς των ορεινών χώρων της Ελλάδας και της μεσογείου γενικότερα.

Προτείνεται για αυτό η υπαγωγή μετά από ειδικά μελέτη και πρόγραμμα ανάπτυξης της Χωρικής Ενότητας της Ευρυτανίας στις διατάξεις του Ν. 3937/11 άρθρο 5, και τον καθορισμό της ως «Περιφερειακό Πάρκο» καθώς παρουσιάζει ιδιαίτερη αξία και ενδιαφέρον λόγω της ποιότητας και ποικιλίας των φυσικών και πολιτιστικών και πολιτισμικών της χαρακτηριστικών, ιδίως βιολογικών, οικολογικών, γεωλογικών, γεωμορφολογικών, οικιστικών και αισθητικών και παράλληλα επειδή έχει σημαντικές δυνατότητες για ανάπτυξη ποικίλων δραστηριοτήτων στο πρωτογενή, τη βιοτεχνία και τον εναλλακτικό τουρισμό που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου.

Εντός του Περιφερειακού Πάρκου θα εντάσσονται οικιστικές ενότητες ως περιφερειακές ζώνες των προστατευτέων φυσικών αντικειμένων, οι οποίες θα ορίζονται ως περιοχές οικοανάπτυξης. Στις ζώνες αυτές ενισχύεται με κίνητρα η άσκηση ήπιων και περιβαλλοντικά φιλικών ασχολιών και παραγωγικών δραστηριοτήτων, όπως η αναψυχή, ο τουρισμός φύσης, η ολοκληρωμένη ή βιολογική γεωργία, η βιολογική καλλιέργεια υδρόβιων οργανισμών, η περιβαλλοντική και πολιτιστική εκπαίδευση και η μεταποίηση τοπικών προϊόντων.

Ε. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΡΥΠΑΝΣΗΣ

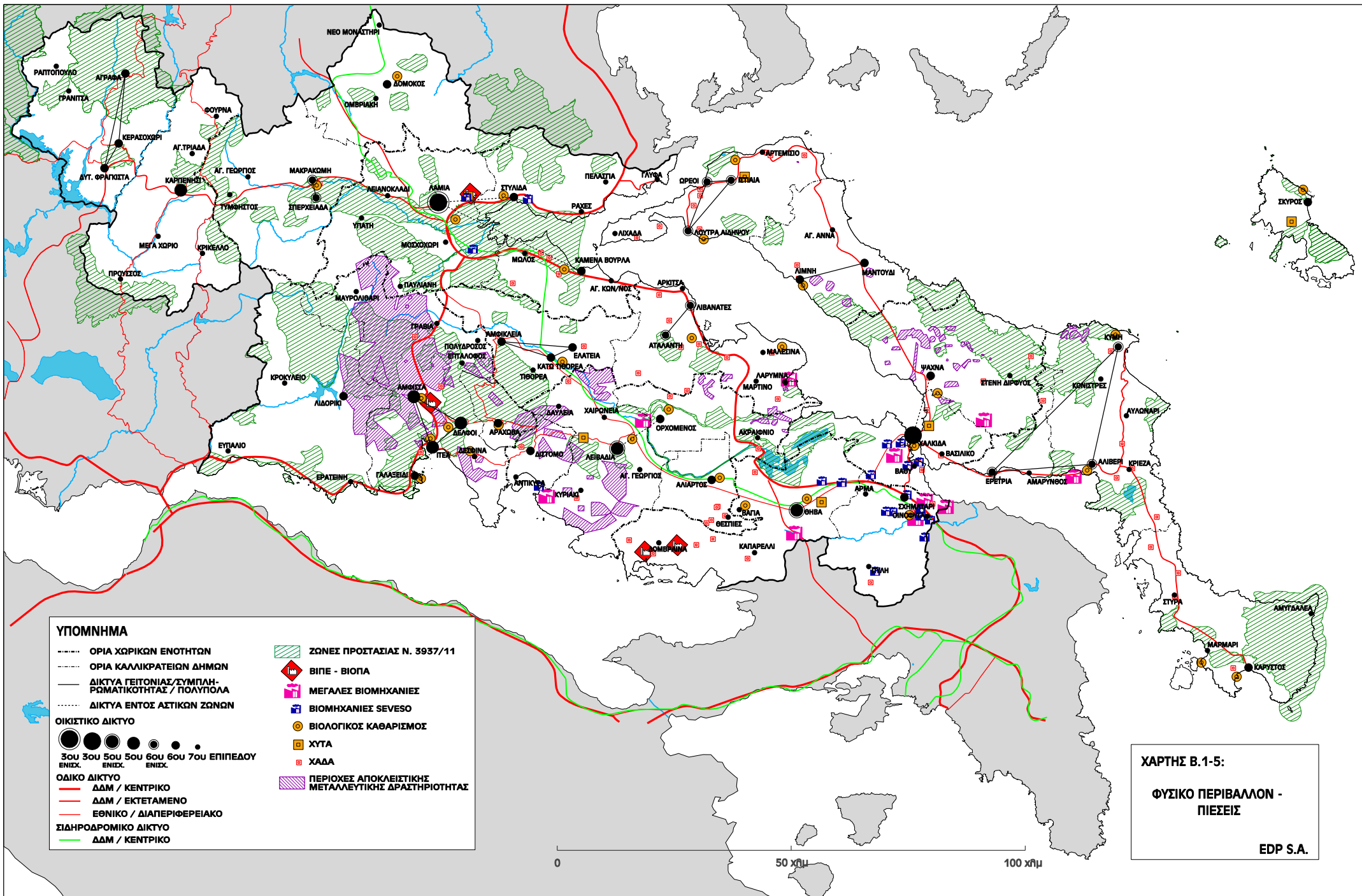
1. Πρόληψη και Αποκατάσταση Όχλησης από τη Βιομηχανική Δραστηριότητα

Περιοχές στις οποίες εστιάζεται κυρίως η βιομηχανική δραστηριότητα είναι:

- ΒΙΠΑ Λαμίας - Ελεγχόμενη περιοχή βιομηχανικής δραστηριότητας
- Οινόφυτα - Σχηματάρι
- Θήβα και γύρω περιοχή
- Λιβαδειά
- Χαλκίδα και ευρύτερη περιοχή
- Ψαχνά - Ν. Αρτάκη - Πισσώνας
- Λάρυμνα
- Αντίκυρα
- Αλιβέρι

Οι κατηγορίες βιομηχανιών που υπερισχύουν είναι η μεταλλουργία, βιομηχανίες χαρτιού, χημικών - αγροχημικών, τροφίμων, πλαστικών, εξόρυξης και βιομηχανικών ορυκτών. Επίσης υπάρχουν οι μεγάλες σε επίπεδο χώρας βιομηχανίες ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, ΛΑΡΚΟ, ΤΙΤΑΝ, και ο θερμοηλεκτρικός σταθμός της ΔΕΗ στο Αλιβέρι.

Στα πλαίσια αποκατάστασης της αισθητικής όχλησης για υφιστάμενες μονάδες, ιδιαίτερος για αυτές οι οποίες χωροθετούνται κατά μήκος της ΠΑΘΕ και λοιπού οδικού δικτύου, προτείνεται η ανάπτυξη περιβάλλουσας υψηλής βλάστησης, η οποία ταυτοχρόνως θα αποτελεί και τείχος προστασίας της παρακείμενης χλωρίδας και πανίδας.

Όμοια ανάπτυξη υψηλής βλάστησης προτείνεται για την αποφυγή τόσο της αισθητικής όσο και της ηχητικής όχλησης σε περιπτώσεις μη μετεγκατάστασης υφιστάμενων μονάδων που βρίσκονται κοντά σε οικιστικούς υποδοχείς.

Αυστηρή εφαρμογή της νομοθεσίας για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης (πχ με την εγκατάσταση σε μόνιμη βάση φίλτρων στην έξοδο).

Ολοκληρωμένο διαχειριστικό σχέδιο βιομηχανικών λυμάτων για τη ζώνη Οινοφύτων-Σχηματαρίου.

Εντατικοποίηση ελέγχων από την Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (ΕΥΕΠ) Νοτίου Ελλάδος για τη συμμόρφωση των βιομηχανιών στους Περιβαλλοντικούς Όρους και ιδιαίτερα τις νυχτερινές ώρες.

2. Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων (ΔΣΑ)

Κατόπιν συγκριτικής ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης σε σχέση με τον προβλεπόμενο σχεδιασμό και τις ανάγκες στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας,

Η πορεία υλοποίησης των έργων ασφαλούς διάθεσης των απορριμμάτων που εξυπηρετούν την περιφέρεια –σύμφωνα με τον Περιφερειακό Σχεδιασμό Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, παρατίθεται στον επόμενο πίνακα:

Πίνακας: Έργα ασφαλούς διάθεσης απορριμμάτων-πορεία υλοποίησης ΠΕΣΔΑ

Διαχειριστική Ενότητα	Σχεδιασμός ΠΕΣΔΑ Α.Π6972/22-12-2005	ΥΛΟΠΟΙΗΜΕΝΑ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ
1η [Λεβαδέων, Διστόμου-Αράχωβας-Αντίκυρας]	ΧΥΤΑ ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ	ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΧΥΤΑ	Εξυπηρέτηση από ΚΔΑΥ ΛΑΜΙΑΣ
2η [Αλιάρτου, Θήβας, Ορχομενού, Τανάγρας.]	ΧΥΤΑ ΘΗΒΑΣ	ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΧΥΤΑ	Εξυπηρέτηση από ΚΔΑΥ ΛΑΜΙΑΣ
Π.Ε. ΒΟΙΩΤΙΑΣ			
3η [Ιστιαίας-Αιδηψού, Μαντουδίου-Λίμνης-Αγ.Αννας]	ΧΥΤΑ ΙΣΤΙΑΙΑΣ & 2ΣΜΑ	ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΧΥΤΑ	Εξυπηρέτηση από ΚΔΑΥ ΛΑΜΙΑΣ
4η [Χαλκιδέων, Διρφύων-Μεσσαπίων, Ερέτριας]	ΧΥΤΑ ΧΑΛΚΙΔΑΣ & 2ΣΜΑ	ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΧΥΤΑ	Εξυπηρέτηση από ΚΔΑΥ ΛΑΜΙΑΣ
5η [Κύμης-Αλιβερίου, Καρύστου]	ΧΥΤΑ & 2ΣΜΑ	--	
6η [Σκύρου]	ΧΥΤΑ ΣΚΥΡΟΥ	ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΧΥΤΑ	Εξυπηρέτηση από ΚΔΑΥ ΛΑΜΙΑΣ
Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ			
7η [Καρπενησίου, Αγράφων]	ΧΥΤΑ & ΣΜΑ	--	

Διαχειριστική Ενότητα	Σχεδιασμός ΠΕΣΔΑ Α.Π6972/22-12-2005	ΥΛΟΠΟΙΗΜΕΝΑ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ
Π.Ε. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ			
8η [Δομοκού]	ΧΥΤΑ ΔΟΜΟΚΟΥ	ΠΡΟΥΦΙΣΤΑΤΑΙ ΧΥΤΑ	Εξυπηρέτηση από ΚΔΑΥ ΛΑΜΙΑΣ
9η [Λαμιών, Μακρακώμης, Στυλίδας]	ΧΥΤΑ ΛΑΜΙΑΣ	ΠΡΟΥΦΙΣΤΑΤΑΙ ΧΥΤΑ	ΚΔΑΥ ΛΑΜΙΑΣ
10η [Μώλου-Αγίου Κωνσταντίνου, Αμφίκλειας-Ελάτειας, Λοκρών]	ΧΥΤΑ & ΣΜΑ [Μώλου-Αγίου Κωνσταντίνου, Αμφίκλειας-Ελάτειας, Λοκρών]	--	Εξυπηρέτηση από ΚΔΑΥ ΛΑΜΙΑΣ
Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ			
11η [Δωρίδος, Δελφών]	ΧΥΤΑ & ΣΜΑ		Εξυπηρέτηση από ΧΥΤΑ Ναυτάκτου
Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ		--	

Σύμφωνα με τη νέα προτεινόμενη από τον παρόντα σχεδιασμό Χωρική Διάσταση (Χωρικές Ενότητες), η κάλυψη του χώρου σήμερα- στον τομέα της ΔΣΑ, έχει ως εξής:

Πίνακας: Έργα ασφαλούς διάθεσης απορριμμάτων ανά Χωρική Ενότητα

ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΟΙ ΔΗΜΟΙ	
Χ.Ε. Λαμίας	Δ. Λαμιών, Δ. Στυλίδας, Δ. Μώλου-Αγ.Κων/νου	Υφίσταται ΧΥΤΑ ΛΑΜΙΑΣ
Χ.Ε. ΒΔ Φθιώτιδας	Δ. Δομοκού, Δ. Μακρακώμης	Υφίσταται ΧΥΤΑ ΔΟΜΟΚΟΥ
Χ.Ε. Χαλκίδας	Δ. Χαλκιδέων, Δ. Διρφύων-Μεσσαπίων	Υφίσταται ΧΥΤΑ ΧΑΛΚΙΔΑΣ
Χ.Ε. Βόρειας Εύβοιας	Δ. Ιστιαίας-Αιδηψού, Δ. Μαντουδίου-Λίμνης-Αγ.Άννας	Υφίσταται ΧΥΤΑ ΙΣΤΙΑΙΑΣ
Χ.Ε. Λιβαδειάς	Δ. Λεβαδέων, Δ. Ορχομενού, Δ. Αλιάρτου, Δ.Ε. Διστόμου, Δ.Ε. Αντίκυρας	Υφίσταται ΧΥΤΑ ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ
Χ.Ε. Θήβας	Δ. Θηβαίων, Δ. Τανάγρας	Υφίσταται ΧΥΤΑ ΘΗΒΩΝ
Χ.Ε. Νότιας Εύβοιας	Δ. Ερέτριας, Δ. Κύμης-Αλιβερίου, Δ. Καρύστου	ΔΕΝ Υφίσταται ΧΥΤΑ
Χ.Ε. Λοκρίδας	Δ. Λοκρών, Δ. Αμφίκλειας-Ελάτειας	ΔΕΝ Υφίσταται ΧΥΤΑ
Χ.Ε. Ευρυτανίας	Δ. Καρπενησίου, Δ. Αγράφων	ΔΕΝ Υφίσταται ΧΥΤΑ
Χ.Ε. Φωκίδας	Δ. Δελφών, Δ. Δωρίδας, Δ.Ε. Αράχωβας	ΔΕΝ Υφίσταται ΧΥΤΑ

Σημειώνεται σημαντική έλλειψη στην κάλυψη της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων στη Χ.Ε. Καρπενησίου, στη Χ.Ε. Άμφισσας, στη Χ.Ε. Λοκρίδας, στη Χ.Ε. Νότιας Εύβοιας (εξαιρουμένης της Σκύρου και της Ερέτριας), και στη νότια ζώνη της Χ.Ε. Λαμίας (Δ.Μώλου-Αγ.Κωνσταντίνου).

Πίνακας: Προτάσεις έργων ασφαλούς διάθεσης απορριμμάτων ανά Χωρική Ενότητα

ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΧΥΤΑ - ΧΥΤΥ
Χ.Ε. Λαμίας	Υλοποίηση της κατασκευής μονάδας επεξεργασίας αποβλήτων για τη Φθιώτιδα [κινητή μονάδα μέχρι την οριστική χωροθέτησή της]. Σε περίπτωση μεταφοράς της στο Τρίλοφο να εξυπηρετήσει και το οργανικό κλάσμα της

ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΧΥΤΑ - ΧΥΤΥ
	Ευρυτανίας Νέος ΧΥΤΥ στη Λαμία
Χ.Ε. ΒΔ Φθιώτιδας	Να επισπευστεί η διαδικασία για την κατασκευή νέου κύτταρου στο ΧΥΤΑ Λαμίας και να εξυπηρετηθεί ο Δήμος Λοκρών με την παράλληλη ολοκλήρωση του Σ.Μ.Α. του
Χ.Ε. Χαλκίδας	Νέο κύτταρο στο ΧΥΤΑ Χαλκίδας, μονάδα επεξεργασίας και ταυτόχρονη μετατροπή του σε ΧΥΤΥ, για να εξυπηρετείται η νότια Εύβοια
Χ.Ε. Βόρειας Εύβοιας	
Χ.Ε. Νότιας Εύβοιας	Ολοκλήρωση μελέτης ΧΥΤΑ Ν.Εύβοιας & επίσπευση της κατασκευή του Παύση των ΧΑΔΑ Καρύστου και Κύμης
Χ.Ε. Λιβαδειάς	Υλοποίηση του προκαταρκτικού σχεδιασμού για την κατασκευή εργοστάσιου επεξεργασίας στη Βοιωτία μετά από την ορθολογική χωροθέτησή του κοντά σε έναν από τους 2 υφιστάμενους ΧΥΤΑ
Χ.Ε. Θήβας	Νέο κύτταρο στο ΧΥΤΑ Θήβας
Χ.Ε. Λοκρίδας	Κατασκευή του Σταθμού Μεταφόρτωση Απορριμμάτων Δήμου Λοκρών και η σύναψη σύμβασης με το ΦοΣΔΑ, με σκοπό τη μεταφορά των απορριμμάτων στο ΧΥΤΑ Λιβαδειάς Νέα μονάδα υποδοχής ΑΕΚΚ
Χ.Ε. Ευρυτανίας	Η διάθεση των απορριμμάτων της Ευρυτανίας να γίνεται από τον ΧΑΔΑ σε ΧΥΤΑ και να γίνει η αποκατάσταση του ΧΑΔΑ
Χ.Ε. Φωκίδας	Να υλοποιηθεί η κατασκευή μονάδας επεξεργασίας αποβλήτων (κομποστοποίηση) και ΧΥΤΑ στη θέση «Βαρτος» του Δήμου Δελφών (εγκεκριμένη μελέτη) και να γίνει παύση και αποκατάσταση του ΧΑΔΑ Κερατοράχης

Σε κάθε περίπτωση να εφαρμόζεται η πρόληψη παραγωγής απορριμμάτων, η διαλογή στην πηγή, και η ανακύκλωση, αξίες για τις οποίες οφείλει να γίνεται συνεχής ενημέρωση κι εκπαίδευση των πολιτών από τη νηπιακή ηλικία.

3. Διαχείριση Λυμάτων

Τα αστικά κέντρα της Περιφέρειας –Θήβα, Λιβαδειά και Καρπενήσι (οικισμοί Α' προτεραιότητας) και Λαμία, Χαλκίδα, Οινόφυτα και Σχηματάρι (οικισμοί Β' προτεραιότητας) εξυπηρετούνται από υφιστάμενες ΕΕΛ.

Ελλείψεις εξυπηρέτησης από ΕΕΛ παρατηρούνται σε οικισμούς Γ' προτεραιότητας, για τους οποίους και προτείνεται η κατασκευή Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) για την εξυπηρέτηση των λυμάτων τους.

Πίνακας: Προτάσεις ολοκλήρωσης ΕΕΛ & δικτύων αποχέτευσης

ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΕΛ	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ
Χ.Ε. Λαμίας	Μώλου	Λουτρών Υπάτης, Υπάτης, Λιανοκλαδίου & Φραντζή, Μώλου, Αγ.Κωνσταντίνου, παραλιακής ζώνης

ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΕΛ	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ
		Καραβόμυλου-Ραχών, Στυλίδας
Χ.Ε. ΒΔ Φθιώτιδας	Δομοκού	Μακρακώμης
Χ.Ε. Λοκρίδας	Αμφίκλειας, Μαρτίνο, Τιθορέα	Αμφίκλειας, Μαρτίνο
Χ.Ε. Χαλκίδας	Δροσιάς-Βαθέως-Παραλίας Αυλίδας, Ψαχνών-Καστέλας	Ψαχνών & Καστέλας, Βαθέως & Δροσιάς, Βασιλικού, Αγ.Νικολάου, Ν. Λάμψακου
Χ.Ε. Βόρειας Εύβοιας		
Χ.Ε. Νότιας Εύβοιας	Αμάρυνθου & Γυμνού, Ερέτριας, Στυρέων, Σκύρος, Μαρμάρι	Ερέτριας, Αμαρύνθου & Γυμνού, Ν.Στύρων & Στύρων, Μαρμαρίου, πόλης της Σκύρου, οικ.Μώλου Σκύρου, παραλίας Αυλίδος
Χ.Ε. Λιβαδειάς	Αγ.Γεωργίου, Διστόμου, Κυριακίου, Θεσπιέων	Κυριακίου, Μαυροματίου και Λεονταρίου Θεσπιέων, Αλιάρτου, Διστόμου (και αγωγοί προσαγωγής στην ΕΕΛ), Αγ.Γεωργίου, Ορχομενού (ολοκλήρωση)
Χ.Ε. Θήβας		Βαγίων (και αγωγοί προσαγωγής στην ΕΕΛ) Πλάκα Δήλεσι & Δήλεσι
Χ.Ε. Ευρυτανίας		Οικισμοί Δ. Καρπενησίου
Χ.Ε. Φωκίδας	Οικισμοί περιοχής Ταμειυτήρα Μόρνου, Ερατεινής-Τολοφώνα, Ευπαλίου	Οικισμοί περιοχής Ταμειυτήρα Μόρνου, Ερατεινής-Τολοφώνα

Μέριμνα πρέπει να δοθεί ώστε να αλλάξουν αποδέκτη τα επεξεργασμένα λύματα των ΕΕΛ Θήβας και Λιβαδειάς, που σήμερα διατίθενται στους ποταμούς Ερκύνα και Βοιωτικό Κηφισό, χαρακτηρισμένους ως ευαίσθητους αποδέκτες (Οδηγία 91/271/ΕΚ). Τέλος, προτείνεται αυστηρή εφαρμογή της ΚΥΑ 19661/1982/1999, κατά την οποία απαγορεύεται η διάθεση κάθε είδους αστικών και βιομηχανικών αποβλήτων, ανεξάρτητα από το βαθμό καθαρισμού ή την καθαρότητά τους απ' ευθείας στις λίμνες Παραλίμνη, Υλίκη και στον Μόρνο.

ΣΤ. ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Κατευθύνσεις συνδεδεμένες με την κλιματική αλλαγή που προτείνεται να αποτελέσουν παραμέτρους παρέμβασης και ενσωματώνονται στο παρόν πλαίσιο σε σχετικές τομεακές ρυθμίσεις του ή προτείνεται να λαμβάνονται ιδιαίτερως υπ' όψη στον υποκείμενο σχεδιασμό των ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ είναι:

Κατευθύνσεις του ΠΠΧΣΑΑ για τη Τρωτότητα στη Κλιματική αλλαγή

Μολονότι οι επιπτώσεις στην κλιματική αλλαγή συνδέονται με εξαιρετικά μακροπρόθεσμες προβλέψεις, η τρωτότητα στην κλιματική αλλαγή των επιμέρους περιοχών με βάση τις ιδιαιτερότητές τους στους εντοπισμένους επιστημονικά τομείς

αρνητικών επιπτώσεων, πρέπει να αποτελέσει ζήτημα ένταξης στη φιλοσοφία του νέου ΠΠΧΣΑΑ με εντονότερο τρόπο απ' ότι στο ήδη ισχύον, του οποίου όμως είχε αποτελέσει πεδίο πολιτικής προστασίας.

Κύρια ζητήματα που θα προτείνεται να αποτελέσουν παραμέτρους παρέμβασης είναι:

- Η υιοθέτηση πολιτικών που θα προφυλάσσουν τη χωρική ανάπτυξη από την τρωτότητα στην αύξηση της θερμοκρασίας σε σχέση με το χιονοδρομικό τουρισμό.
- Η στενή διαχείριση της χρήσης των υδάτινων πόρων.
- Η αντιμετώπιση της διάβρωσης των ακτών.
- Η αποφυγή οικιστικών αναπτύξεων στις ευαίσθητες παράκτιες περιοχές.
- Η ανάπτυξη πολιτικών και υποδομών προστασίας σε κρίσιμες περιοχές.

Κατευθύνσεις για Ενέργεια – Κλίμα – Οικολογία

Στον τομέα της ενέργειας η Περιφέρεια ΣΤΕ παρουσιάζει τη μεγαλύτερη στη χώρα ανάπτυξη των ΑΠΕ αλλά και άλλων εναλλακτικών πλην των συμβατικών μορφών ενέργειας. Στα πλαίσια της οργάνωσης των υποδομών του ΠΠΧΣΑΑ δίδονται σχετικές κατευθύνσεις για τη διαχείριση της χρήσης των ΑΠΕ και των άλλων ενεργειακών πηγών.

Προτείνεται η εξοικονόμηση ενέργειας:

- «Κατ' οίκον» μέσω των προγραμμάτων οικονομικής ενίσχυσης παρεμβάσεων για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων. Οι περισσότερες περιοχές της Περιφέρειας λόγω της ορεινότητάς τους εντάσσονται στις ψυχρότερες περιοχές και προτείνεται να αποτελούν περιοχές προτεραιότητας στις χρηματοδοτικές πολιτικές ενίσχυσης των επενδύσεων στην εξοικονόμηση ενέργειας «κατ' οίκον».
- Εξοικονόμηση ενέργειας στα μέσα μεταφοράς, προώθηση της αστικής κινητικότητας και μείωση των μετακινήσεων κατοικίας-εργασίας
- Εφαρμογή βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών στις βιομηχανίες.

Κατευθύνσεις για Κλίμα – Οικολογία

- ✓ Μέτρα πρόληψης των δασικών πυρκαγιών και αναδασώσεις.
- ✓ Εφαρμογές βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής κ.ά..
- ✓ Προστασία της βιοποικιλότητάς των οικοσυστημάτων
- ✓ Προστασία της ποιότητας των υδάτινων πόρων και των θαλασσών.

Ζ. ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

1. Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Πίνακας 1.1: Υδατικά Συστήματα Υδροληψίας

Όνομα Συστήματος	Κωδικός	Περιοχή ύδρευσης
Γοργοπόταμος 1	GR0718R000206059N	Λαμία
Μπελεσιόσα ρ	GR0421R000210090N	Ποτάμια υδάτινα σώματα που εκβάλλουν στην τεχνητή λίμνη Μόρνου
Γρανισόρεμα	GR0421R000208089N	
Κόκκινος ρ..	GR0421R000206088N	
Μόρνος π. 3	GR0421R000200091N	
Μόρνος π.-παραπόταμος 2 Μέγα ρ.	GR0421R000212092N	
Λίμνη		
Υλίκη	GR0723L000000003N	Αθήνα
Τεχνητή λίμνη Μόρνου	GR0421L000000003H	
Τεχνητή λίμνη Εύηνου	GR0420L000000002H	
Υπόγειο Υδατικό Σύστημα		
Λαμίας-Στυλίδας	GR0700030	ΔΕ Λαμιέων
Υπάτης-Καλλιδρόμου	GR0700060	ΔΕ Λαμιέων, Υπάτης, Γοργοποτάμου, Τιθορέας, Ελάτειας.
Ανω-Μέσω Ρού Βοιωτικού Κηφισού	GR0700090	ΔΕ Γραβιάς, Αμφίκλειας, Τιθορέας, Παρνασσού, Δαύλειας, Ελάτειας, Χαιρώνειας.
Καλαποδίου-Κάστρου-Ορχομενού-Βασιλικών	GR0700100	ΔΕ Δαύλειας, Χαιρώνειας, Ακραϊφνίας, Ορχομενού, Αταλάντης, Οπουντιών.
Ελικώνα	GR0700170	ΔΕ Λεβαδέων, Κορώνειας, Αλιάρτου, Θεσπιών.
Υλίκης-Παραλίμνης	GR0700190	ΔΕ Βαγίων, Ακραϊφνίας, Ανθηδώνος, Θηβαίων.
Σκούρτων-Αγ. Θωμά	GR0700220	ΔΕ Τανάγρας, Αυλώνας.
Τελέθριου όρους -Αιδηψού	GR0700250	ΔΕ Ελημνίων, Ιστιαίας, Ωρεών, Αιδηψού.
Ιστιαίας -Λίμνης	GR0700260	ΔΕ Ελημνίων, Αρτεμισίου, Ωρεών, Ιστιαίας.
Δίρφυος	GR0700290	ΔΕ Διρφύος, Μεσσαπίων, Κηρέως.
Πολιτικών -Ψαχνών	GR0700300	ΔΕ Διρφύος, Μεσσαπίων
Χαλκίδας -Ερέτριας	GR0700310	ΔΕ Ερέτριας, Ληλαντιών, Χαλκίδας, Αρτάκης, Αμαρυνθίων.
Κύμης -Αλιβερίου	GR0700340	ΔΕ Ταμναίων, Αυλώνας, Κονίστρων, Κύμης.
Όχης	GR0700360	ΔΕ Καρύστου.
Βαρδουσίων	GR0400110	Φράγμα Μόρνου –ύδρευση Αθήνας
Εκκάρας-Βελεσιωτών	GR0800100	Δήμος Δομοκού
Ναρθακίου-Βρυσιών	GR0800180	Δήμος Δομοκού

Πίνακας 1.2: Υδατικά Συστήματα στα οποία απαντώνται υδρόβια είδη οικονομικής σημασίας

Περιοχές Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΑΥ)	Κωδικός Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Ονομασία Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ
ΑΝΤΙΚΥΡΑ	GR0725C0019N	ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ -ΒΟΙΩΤΙΑ
ΒΟΥΡΛΙΑ	GR0725C0019N	ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ -ΒΟΙΩΤΙΑ
Π.Ε. ΒΟΙΩΤΙΑΣ		
ΝΟΤ. ΕΥΒΟΙΚΟΣ (ΤΟΥΡΚΟΛΙΜΑΝΟ – ΜΑΡΜΑΡΙ)	GR0719C0013N	ΝΟΤΙΟΣ ΕΥΒΟΪΚΟΣ - ΑΛΙΒΕΡΙ
	GR0719C0014N	ΑΚΤΕΣ ΚΟΛΠΟΥ ΠΕΤΑΛΙΩΝ – ΣΤΥΡΑ
ΛΑΡΥΜΝΑ -ΣΚΟΡΠΟΝΕΡΙΑ	GR0719C0006N	ΒΟΡΕΙΟΣ ΕΥΒΟΪΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ
ΑΤΑΛΑΝΤΗ	GR0719C0006N	ΒΟΡΕΙΟΣ ΕΥΒΟΪΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ

Περιοχές Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΑΥ)	Κωδικός Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Όνομασία Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ
ΜΩΛΟΣ (ΜΑΛΙΑΚΟΥ ΚΟΛΠΟΥ)	GR0718C0007N GR0719C0006N	ΜΑΛΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ ΒΟΡΕΙΟΣ ΕΥΒΟΪΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ
ΔΙΑΥΛΟΣ ΩΡΕΩΝ	GR0718C0005N	ΔΙΑΥΛΟΣ ΩΡΕΩΝ
ΚΑΝΔΗΛΙ (Β. ΕΥΒΟΪΚΟΣ)	GR0719C0006N	ΒΟΡΕΙΟΣ ΕΥΒΟΪΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ
Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ – Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ		
ΓΑΛΑΞΙΔΙ	GR0725C0019N	ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ
ΕΡΑΤΕΙΝΗ		ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ
Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ		

Πίνακας 1.3: Περιοχές προστασίας Εσωτερικών Υδάτων Αναψυχής

Είδος ΥΣ	Προστατευόμενο ΥΣ	Χρήση	Ορισμός περιοχής
Λίμνη Κρεμαστών Ευρυτανίας	GR0415L000000012H Τεχνητή Λίμνη Κρεμαστών	διαδρομές κανόε-καγιακ	
Ποταμός Κρικελιώτης	GR0415R000210015N Κρικελιώτης Ρ. 1, GR0415R000210019N Κρικελιώτης Ρ. 2,	ράφτινγκ & κανόε-καγιακ ποταμού	Από τη γέφυρα Διπτόταμα μέχρι τη γέφυρα Αγ. Βλαχέρνας Από τη γέφυρα δρόμου Κρίκελο – Δομνίστας μέχρι τη γέφυρα Διπτόταμα
	GR0415R000210020N Κρικελιώτης Ρ.3	Πεζοπορία σε ποτάμι (river trekking)	Από τη γέφυρα του δρόμου Στουρνάρας – Ροσκός μέχρι τους καταρράκτες Πάντα Βρέχει
Ποταμός Ταυρωπός	GR0415R000212021N ΤΑΥΡΩΠΟΣ Π. 1	ράφτινγκ & κανόε-καγιακ ποταμού	Από την ένωση με το ρέμα Γραβρενίτη μέχρι τη γέφυρα Μένδοβα - Παρκιό
Ποταμός Αγραφιώτης	GR0415R000216034N ΑΓΡΑΦΙΩΤΗΣ Π. 1 GR0415R000216035N ΑΓΡΑΦΙΩΤΗΣ Π. 2	ράφτινγκ & κανόε-καγιακ ποταμού	Από τη γέφυρα Επινιανών μέχρι τη γέφυρα Κρουονεριου
Ποταμός Καρπενησιώτης	GR0415R000210217N ΚΑΡΠΕΝΙΣΙΩΤΗΣ Ρ. 1, GR0415R000210218N ΚΑΡΠΕΝΙΣΙΩΤΗΣ Ρ. 2	ράφτινγκ & κανόε-καγιακ ποταμού	Από το Χωριό Γαύρος μέχρι τη γέφυρα Διπτόταμα

Πίνακας 1.4: Ευπρόσβλητες Περιοχές

Α. Ευπρόσβλητες περιοχές σύμφωνα με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ			
Όνομασία Προστατευόμενης Περιοχής	Επιφάνεια (Κm ²)	Κωδικός Σχετιζόμενου ΥΣ	Όνομασία Σχετιζόμενου ΥΣ
Κωπαιδικό πεδίο	3.103km ² ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΑ Υ.Σ.	GR0723R000014043N	ΚΑΛΑΜΙΤΗΣ Ρ.
		GR0723R000000037N	ΚΗΦΙΣΟΣ Π. (ΒΟΙΩΤΙΚΟΣ) 4
		GR0723R000004035N	ΠΟΝΤΖΑ Ρ.
		GR0723R000006036N	ΕΡΚΥΝΑ
		GR0723R000000040N	ΚΗΦΙΣΟΣ Π. (ΒΟΙΩΤΙΚΟΣ) 3
		GR0723R000002033H	ΜΕΛΑΣ Π. (ΜΑΥΡΟΠΟΤΑΜΟΣ) 2
		GR0723R000002034H	ΜΕΛΑΣ Π. (ΜΑΥΡΟΠΟΤΑΜΟΣ) 1
		GR0723R000008038N	ΜΑΥΡΟΝΕΡΙΟΥ Ρ.
		GR0723R000010039N	ΜΠΟΓΔΑΝΟΡΡΕΜΑ
		GR0722R000700048N	ΑΛΑΡΓΙΝΟ Ρ.
		GR0723R000012041N	ΚΗΦΙΣΟΣ Π. (ΒΟΙΩΤΙΚΟΣ) 2
		GR0723R000000042N	ΚΗΦΙΣΟΣ Π.(ΒΟΙΩΤΙΚΟΣ) 1
		GR0724R000100029N	ΣΚΙΤΣΑ Ρ.

	ΥΠΟΓΕΙΑ ΥΣ	GR0723L000000003N	ΥΛΙΚΗ
		GR0723L000000001N	ΠΑΡΑΛΙΜΝΗ
		GR0700010	ΥΠΟΓΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ - ΒΙΣΤΡΙΤΣΑΣ -ΟΙΤΗΣ
		GR0700060	ΥΠΑΤΗΣ-ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΟΥ
		GR0700070	ΚΝΗΜΙΔΑΣ
		GR0700090	ΑΝΩ ΚΑΙ ΜΕΣΩ ΡΟΥ ΒΟΙΩΤ.ΚΗΦΙΣΟΥ
		GR0700120	ΓΚΙΩΝΑΣ
		GR0700130	ΑΜΦΙΣΣΑΣ
		GR0700110	ΜΑΛΕΣΙΝΑΣ
		GR0700100	ΚΑΛΑΠΟΔΙΟΥ-ΚΑΣΤΡΟΥ-ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ-ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ
		GR0700140	ΓΡΑΒΙΑΣ
		GR0700150	ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ
		GR0700160	ΔΙΣΤΟΜΟΥ
		GR0700170	ΕΛΙΚΩΝΑ
		GR0700180	ΚΑΤΩ ΡΟΥ ΒΟΙΩΤΙΚΟΥ ΚΗΦΙΣΟΥ
		GR0700190	ΥΛΙΚΗΣ- ΠΑΡΑΛΙΜΝΗΣ
		GR0700200	ΥΠΑΤΟΥ
		GR0700210	ΘΗΒΩΝ-ΑΣΩΠΟΥ-ΣΧΗΜΑΤΑΡΙΟΥ
		GR0700220	ΣΚΟΥΡΤΩΝ – ΑΓ.ΘΩΜΑ
GR0700230	ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ-ΚΙΘΑΙΡΩΝΑ		
Λεκάνη Ασωπού	1.381km ² ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΑ ΥΣ ΥΠΟΓΕΙΑ ΥΣ	GR0725R000200025N	ΑΣΩΠΟΣ Π.(ΒΟΥΡΙΕΝΗΣ)1
		GR0725R000200026N	ΑΣΩΠΟΣ Π.(ΒΟΥΡΙΕΝΗΣ)2
		GR0725R000100027N	ΛΙΒΑΔΟΣΤΡΑΣ Ρ.(ΣΤΡΑΒΟΠΟΤΑΜΟΣ)
		GR0725R000300028N	ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ Ρ.
		GR0600080	Β/Α ΠΑΡΝΗΘΑΣ
	ΥΠΟΓΕΙΑ ΥΣ	GR0700160	ΔΙΣΤΟΜΟΥ
		GR0700170	ΕΛΙΚΩΝΑ
		GR0700210	ΘΗΒΩΝ-ΑΣΩΠΟΥ-ΣΧΗΜΑΤΑΡΙΟΥ
		GR0700220	ΣΚΟΥΡΤΩΝ- ΑΓ.ΘΩΜΑ
GR0700230	ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ-ΚΙΘΑΙΡΩΝΑ		
Υδάτινα σώματα που εμπίπτουν στην περιοχή Πηνεϊός – Θεσσαλικό Πεδίο			
Τάφρος Ξυνιάδας	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΑ ΥΣ	GR0816R000206235A	ΤΑΦΡΟΣ ΞΥΝΙΑΔΑΣ
Παπούσα ρ.		GR0816R000206234N	ΠΑΠΟΥΣΑ Ρ.
Μακρύρεμα		GR0816R000206228N	ΜΑΚΡΥΡΕΜΜΑ
Ενιπέας 4 π.		GR0816R000206038N	ΕΝΙΠΕΥΣ Π. 4
Τεχνητή λίμνη Σμοκόβου		GR0816L000000003H	ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ ΣΜΟΚΟΒΟΥ
Β. Ευαίσθητες περιοχές σύμφωνα με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ (σε αστικά λύματα ΦΕΚ 1811/Β/1999)			
Βοιωτικός Κηφισός	131,49	GR0723R0000000042N	ΚΗΦΙΣΟΣ Π.(ΒΟΙΩΤΙΚΟΣ) 1
		GR0723R000012041N	ΚΗΦΙΣΟΣ Π.(ΒΟΙΩΤΙΚΟΣ) 2
		GR0723R0000000040N	ΚΗΦΙΣΟΣ Π.(ΒΟΙΩΤΙΚΟΣ) 3
		GR0723R0000000037N	ΚΗΦΙΣΟΣ Π.(ΒΟΙΩΤΙΚΟΣ) 4
Ποταμός Ερκύνας	10,68	GR0723R000006036N	ΕΡΚΥΝΑ
Ποταμός Μελάς	36,34	GR0723R000002034H	ΜΕΛΑΣ Π.(ΜΑΥΡΟΠΟΤΑΜΟΣ) 1
	36,34	GR0723R000002033H	ΜΕΛΑΣ Π.(ΜΑΥΡΟΠΟΤΑΜΟΣ) 2
Καλαμίτης	14,71	GR0723R000014043N	Ρ. ΚΑΛΑΜΙΤΗΣ
Καρπενησιώτης		GR0415R000210217N	ΚΑΡΠΕΝΙΣΙΩΤΗΣ Ρ. 1
		GR0415R000210218N	ΚΑΡΠΕΝΙΣΙΩΤΗΣ Ρ. 2
Τεχνητή λίμνη Μόρνου& ρέματα		GR0421L000000003H	

Πίνακας 1.5: Προστατευόμενες φυσικές περιοχές Υδατικών Συστημάτων

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΑ ΥΔΑΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ
Π.Ε. ΒΟΙΩΤΙΑΣ			45.990 Ha
ΛΙΜΝΕΣ ΥΛΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΙΜΝΗ - ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΟΙΩΤΙΚΟΥ ΚΗΦΙΣΣΟΥ	GR2410001	SCI	GR0723R000000031H ΚΗΦΙΣΟΣ Π.(ΒΟΙΩΤΙΚΟΣ) 5 GR0723R000002034H ΜΕΛΑΣ Π.(ΜΑΥΡΟΠΟΤΑΜΟΣ) 1 GR0723R000002033H ΜΕΛΑΣ Π.(ΜΑΥΡΟΠΟΤΑΜΟΣ) 2 GR0723R000000037N ΚΗΦΙΣΟΣ Π.(ΒΟΙΩΤΙΚΟΣ) 4 GR0723R000014043N ΚΑΛΑΜΙΤΗΣ Ρ. GR0723L000000003N ΥΛΙΚΗ ΛΙΜΝΗ GR0723L000000001N ΠΑΡΑΛΙΜΝΗ
ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	GR2410002	SPA	--
Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ			104.897 Ha
ΟΡΟΣ ΟΧΗ - ΚΑΜΠΟΣ ΚΑΡΥΣΤΟΥ - ΠΟΤΑΜΙ - ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΚΑΦΗΡΕΥΣ - ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	GR2420001	SCI	GR0719R001700019N ΕΥΒΟΙΑ GR0719R001500018N ΠΟΡΦΥΡΑΣ Ρ. GR0719C0015N ΚΑΡΥΣΤΟΣ - Ν. ΕΥΒΟΙΑ GR0719C0008N ΑΝ. ΑΚΤΕΣ ΕΥΒΟΙΑΣ
ΔΙΡΦΗ: ΔΑΣΟΣ ΣΤΕΝΗΣ - ΔΕΛΦΟΙ	GR2420002	SCI	--
ΜΕΓΑΛΟ & ΜΙΚΡΟ ΛΙΒΑΡΙ - ΔΕΛΤΑ ΞΕΡΙΑ - ΥΔΡΟΧΑΡΕΣ ΔΑΣΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ - ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	GR2420004	SCI	GR0719R002700024N ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ GR0719C0008N ΑΝ. ΑΚΤΕΣ ΕΥΒΟΙΑΣ GR0718C0005N ΔΙΑΥΛΟΣ ΩΡΕΩΝ
ΣΚΥΡΟΣ: ΟΡΟΣ ΚΟΧΥΛΑΣ	GR2420006	SCI /SPA	GR0735C0003N ΑΚΤΕΣ ΣΚΥΡΟΥ
ΜΕΓΑΛΟ & ΜΙΚΡΟ ΛΙΒΑΡΙ-ΔΕΛΤΑ ΞΕΡΙΑ	GR2420007	SPA	GR0719R002700024N ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ GR0719C0008N ΑΝ. ΑΚΤΕΣ ΕΥΒΟΙΑΣ GR0718C0005N ΔΙΑΥΛΟΣ ΩΡΕΩΝ
ΛΙΜΝΗ ΔΥΣΤΟΣ	GR2420008	SPA	GR0719L000000002N ΔΥΣΤΟΣ
ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΚΥΡΟΥ	GR2420009	SPA	GR0735C0003N ΑΚΤΕΣ ΣΚΥΡΟΥ
ΟΡΟΣ ΚΑΝΤΗΛΙ	GR2420010	SPA	GR0719R000204006N ΝΗΛΕΥΣ Π. 2 GR0719C0006N ΒΟΡΕΙΟΣ ΕΥΒΟΪΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ
ΟΡΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΥΒΟΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ	GR2420011	SPA	GR0719R000700014N ΜΑΝΙΚΙΑΤΗΣ Ρ. GR0719R000300012N ΛΑΜΑΡΗΣ Ρ. GR0719R000100011N ΜΕΣΑΠΙΟΣ Ρ. 3 GR0719R000200004N ΚΗΡΕΥΣ Ρ. 4 GR0719C0008N ΑΝ. ΑΚΤΕΣ ΕΥΒΟΙΑΣ GR0719C0009N ΝΗΣΙΔΑ 1
ΟΡΟΣ ΟΧΗ, ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ	GR2420012	SPA	GR0719R001700019N ΕΥΒΟΙΑ GR0719R001500018N ΠΟΡΦΥΡΑΣ Ρ. GR0719C0015N ΚΑΡΥΣΤΟΣ GR0719C0008N ΑΝ. ΑΚΤΕΣ ΕΥΒΟΙΑΣ
Π.Ε. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ			42.469 Ha
ΟΡΟΣ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΣ (ΒΕΛΟΥΧΙ)	GR2430001	SCI	--
ΟΡΗ ΑΓΡΑΦΑ	GR2430002	SPA	GR0415R000216036N ΑΓΡΑΦΙΩΤΗΣ Π. 3 GR0415R000216035N ΑΓΡΑΦΙΩΤΗΣ Π. 2

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΑ ΥΔΑΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ
			GR0415R000216034N ΑΓΡΑΦΙΩΤΗΣ Π. 1
ΟΡΗ ΑΓΡΑΦΑ	GR1410002	SCI	GR0415R000216036N ΑΓΡΑΦΙΩΤΗΣ Π. 3
ΟΡΟΣ ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟ	GR2310004 –	SCI	--
Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ			85.793 Ha
ΚΟΙΛΑΔΑ & ΕΚΒΟΛΕΣ ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ - ΜΑΛΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ	GR2440002	SCI	GR0718R000500074N ΡΕΜΑΤΙΑ GR0718R000204055N ΞΕΡΙΑΣ Ρ. GR0718R000500075N ΡΕΜΑΤΙΑ 2 GR0718R000200064N ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ Π.ΑΛΑΜΑΝΑ 7 GR0718R000214067N ΦΥΣΙΝΑΣ Ρ. GR0718R000212066N ΑΡΧΑΝΙΟΡΡΕΜΑ GR0718R000900079N ΙΝΑΧΟΣ Π. 1 GR0718R000210065N ΜΑΡΑΘΟΡΡΕΜΑ GR0718R000200061N ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ Π.ΑΛΑΜΑΝΑ 6 GR0718R000208062N ΚΡΙΘΑΡΟΡΡΕΜΑ 1 GR0718R000200058N ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ Π.ΑΛΑΜΑΝΑ 5 GR0718R000206059N ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΣ 1 GR0718R000204054A ΤΑΦΡΟΣ ΛΑΜΙΑΣ 1 GR0718R000204056A ΤΑΦΡΟΣ ΛΑΜΙΑΣ 2 GR0718R000100071N ΔΡΙΣΤΕΛΟΡΡΕΜΑ GR0718R000204057A ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ Π.ΑΛΑΜΑΝΑ 4 GR0718R000204053A ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ Π.ΑΛΑΜΑΝΑ 3 GR0718R000200049N ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ Π.ΑΛΑΜΑΝΑ 1 GR0718R000200050N ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ Π.ΑΛΑΜΑΝΑ 2 GR0718R000202051N ΑΣΩΠΟΣ Π. 1 GR0718R000700077N ΛΑΤΖΟΡΡΕΜΑ 1 GR0718R000700078N ΛΑΤΖΟΡΡΕΜΑ 2 GR0722R000100045N ΤΡΑΝΗ ΣΟΥΔΑ GR0718R000300072N ΣΑΠΟΥΝΟΡΡΕΜΑ 1 GR0722R000300046N ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ Ρ. GR0718C0007N ΜΑΛΛΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ GR0719C0006N ΒΟΡΕΙΟΣ ΕΥΒΟΪΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ GR0718T0001N ΔΕΛΤΑ ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ
ΦΑΡΑΓΓΙ ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΥ	GR2440003	SCI	GR0718R000206059N ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΣ 1 GR0718R000206060N ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΣ 2
ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΟΙΤΗΣ	GR2440004	SCI	GR0718R000208062N ΚΡΙΘΑΡΟΡΡΕΜΑ 1 GR0718R000206059N ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΣ 2 GR0718R000208063N ΚΡΙΘΑΡΟΡΡΕΜΑ 2
ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΕΚΒΟΛΩΝ (ΔΕΛΤΑ) ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ	GR2440005	SPA	GR0718R000200064N ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ Π.ΑΛΑΜΑΝΑ 7 GR0718R000200050N ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ Π.ΑΛΑΜΑΝΑ 2 GR0718R000900079N ΙΝΑΧΟΣ Π. GR0718R000200053A ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ Π.ΑΛΑΜΑΝΑ 3 GR0718R000204057A ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ Π.ΑΛΑΜΑΝΑ 4 GR0718R000206059N ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΣ 1 GR0718R000202051N ΑΣΩΠΟΣ Π. 1 GR0718R000214067N ΦΥΣΙΝΑΣ Ρ. GR0718R000212066N ΑΡΧΑΝΙΟΡΡΕΜΑ GR0718R000210065N ΜΑΡΑΘΟΡΡΕΜΑ GR0718R000200061N ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ Π.ΑΛΑΜΑΝΑ 6 GR0718R000208062N ΚΡΙΘΑΡΟΡΡΕΜΑ 1 GR0718R000200058N ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ Π.ΑΛΑΜΑΝΑ 5 GR0718R000204054A ΤΑΦΡΟΣ ΛΑΜΙΑΣ 1 GR0718R000204056A ΤΑΦΡΟΣ ΛΑΜΙΑΣ 2 GR0718R000200049N ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ Π.ΑΛΑΜΑΝΑ 1

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΑ ΥΔΑΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ
			GR0718R000700077N ΛΑΤΖΟΡΡΕΜΑ 1 GR0718R000700078N ΛΑΤΖΟΡΡΕΜΑ 2 GR0718T0001N ΔΕΛΤΑ ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ GR0718C0007N ΜΑΛΛΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ
ΟΡΟΣ ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΟ	GR2440006	SCI	--
ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΟΙΤΗΣ - ΚΟΙΛΑΔΑ ΑΣΩΠΟΥ	GR2440007	SPA	GR0718R000206059N ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΣ 1 GR0718R000206060N ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΣ 2 GR0718R000202051N ΑΣΩΠΟΣ Π. 1 GR0718R000208062N ΚΡΙΘΑΡΟΡΡΕΜΑ 1 GR0718R000208063N ΚΡΙΘΑΡΟΡΡΕΜΑ 2
Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ			117.640 Ha
ΟΡΗ ΒΑΡΔΟΥΣΙΑ	GR2450001	SCI	GR0421R000208089N ΓΡΑΝΙΤΣΟΡΡΕΜΑ GR0420R000200081N ΕΥΗΝΟΣ Π. 5 GR0420R000216082N ΚΑΛΟΓΕΡΙΚΟ Ρ. GR0421R000206088N ΚΟΚΚΙΝΟΣ Ρ.
ΟΡΟΣ ΓΚΙΩΝΑ	GR2450002	SCI	--
ΠΑΡΑΛΙΑΚΗ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΝΑΥΠΑΚΤΟ ΕΩΣ ΙΤΕΑ	GR2450004	SCI	GR0724C0016N ΟΡΜΟΣ ΙΤΕΑΣ GR0725C0019N ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ GR0421R000101083N Ρ. ΕΡΑΤΕΙΝΗΣ
ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ - ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ - ΔΑΣΟΣ ΤΙΘΩΡΕΑΣ	GR2450005	SCI	--
ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΓΚΙΩΝΑ, ΧΑΡΑΔΡΑ ΡΕΚΑ, ΛΑΖΟΡΕΜΑ ΚΑΙ ΒΑΘΙΑ ΛΑΚΚΑ	GR2450007	SPA	--
ΒΑΡΔΟΥΣΙΑ	GR2450008	SPA	GR0421R000208089N ΓΡΑΝΙΤΣΟΡΡΕΜΑ GR0421R000206088N ΚΟΚΚΙΝΟΣ Ρ. GR0421R000200091N ΜΟΡΝΟΣ Π. 3 GR0420R000200081N ΕΥΗΝΟΣ Π. 5 GR0420R000216082N ΚΑΛΟΓΕΡΙΚΟ Ρ. GR0421L000000003H ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ ΜΟΡΝΟΥ
ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΑΛΛΕΙΔΙΟΥ	GR2450009	SPA	GR0724C0016N ΟΡΜΟΣ ΙΤΕΑΣ GR0725C0019N ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ

Πίνακας 2: Υδατικά συστήματα που εξαιρούνται από τον περιβαλλοντικό στόχο της Ευρωπαϊκής Οδηγίας

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΥΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΥΣ	ΑΙΤΙΑ ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ
Μαλιακός Κόλπος	GR0718C0007N	Παράκτιο	Ως μέτριας οικολογικής κατάστασης
Βόρειος Ευβοϊκός Κόλπος	GR0719C0006N	//	//
	GR0723C0012N Κόλπος Αυλίδας	//	//
Όρμος Ιτέας	GR0724C0016N	//	//
Όρμος Αντίκυρας	GR0724C0017N	//	//
Δέλτα Σπερχειού	GR0718T0001N	//	//

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΥΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΥΣ	ΑΙΤΙΑ ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ
Λάρυμνας	GR0722C0011N Κόλπος	//	//
GR0718R00020 0061N	Σπερχειός Π. (ΑΛΑΜΑΝΑ) 6	Επιφανει ακό	Ως μέτριας οικολογικής κατάστασης
GR0718R00020 4057A	Σπερχειός Π. (ΑΛΑΜΑΝΑ) 4	//	//
GR0718R00020 8062N	Κριθαρόρεμα 1	//	//
GR0718R00050 0074N	Ρεματιά	//	//
GR0718R00070 0077N	Λατζόρεμα 1	//	//
GR0718R00070 0078N	Λατζόρεμα 2	//	//
GR0719R00190 0020N	Κασταλίας Ρ.	//	//
GR0722R00070 0048N	Αλαργινό Ρ.	//	//
GR0723R000000037N	Κηφισός Π. (ΒΟΙΩΤΙΚΟΣ) 4	//	//
GR0723R00000 0040N	Κηφισός Π. (ΒΟΙΩΤΙΚΟΣ) 3	//	//
GR0723R00000 2032A	Μέλας Π.3(ΜΑΥΡΟΠΟΤΑΜΟΣ)	//	//
GR0723R00000 2033H	Μέλας Π. 2(ΜΑΥΡΟΠΟΤΑΜΟΣ)	//	//
GR0723R00000 2034H	Μέλας Π. 1(ΜΑΥΡΟΠΟΤΑΜΟΣ)	//	//
GR0723R00001 4043N	Καλαμίτης Ρ.	//	//
GR0723R00010 0044N	Ριτσώνας Ρ.	//	//
GR0725R00020 0026N	Ασωπός Π.(ΒΟΥΡΙΕΝΗΣ) 2	//	//
GR0816R000206038N	Ενιπέυς Π. 4	//	//
GR0816R000206234N	Παπούσα Ρ.	//	//
GR0415R000210218N	Καρπενησιώτης Ρ.2	//	//
GR0420R000200070N	Εύηνος 2	//	//
GR0718R00020 0049N	Σπερχειός Π. (ΑΛΑΜΑΝΑ) 1	//	Έλλειψη στοιχείων για την οικολογική κατάσταση
GR0718R00020 0050N	Σπερχειός Π. (ΑΛΑΜΑΝΑ) 2	//	//
GR0718R00020 0058N	Σπερχειός Π. (ΑΛΑΜΑΝΑ) 5	//	//
GR0718R00020 2051N	Ασωπός Π. 1	//	//
GR0718R00020 4053A	Σπερχειός Π. (ΑΛΑΜΑΝΑ) 3	//	//
GR0723R00000 0031 ^H	Κηφισός Π. (Βοιωτικός) 5	//	//
GR0723R00000 6036N	Ερκύνας	//	//
GR0724R00010 0029N	Σκίτσα Ρ.	//	//
GR0816L000000003H	Τεχνητή λίμνη Σμοκόβου	//	//
GR0415R000210020N	Κρικελιώτης Ρ.3.	//	//
GR0718R00020 4054A	Τάφος Λαμίας 1	//	κακής οικολογικής κατάστασης
GR0718R00020 4056A	Τάφος Λαμίας 2	//	//
GR0719R00010 0009N	Μεσάπιος Ρ. 1	//	//
GR0719R00010 0011N	Μεσάπιος Ρ. 3	//	//

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΥΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΥΣ	ΑΙΤΙΑ ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ
GR0725R00020 0025N	Ασωπός Π.(Βουριένης) 1	//	//
GR0420R000200073H	Εύηνος Π.3	//	//
GR0421R000101083N	Ρ.Ερατεινής	//	//
GR0421R000201084N	Μόρνος Π.1	//	//
GR0718R000200049N	Σπερχειός Π. (ΑΛΑΜΑΝΑ) 1	//	κατώτερης της καλής χημικής κατάστασης
GR0718R000200050N	Σπερχειός Π. (ΑΛΑΜΑΝΑ) 2	//	//
GR0723R000000031H	Κηφισός Π. (Βοιωτικός) 5	//	//
GR0700050	Σπερχειού	Υπόγειο	ανατροπή ισοζυγίου εισροών - εκροών
GR0700080	Αταλάντης	//	//
GR0700130	Άμφισσας	//	//
GR0700180	Κάτω Ρου Βοιωτικού Κηφισού	//	//
GR0700210	Θηβών – Ασωπού – Σχηματαρίου	//	//
GR0700300	Πολιτικών – Ψαχνών	//	//
GR0700030	Λαμίας – Στυλίδας	//	//
GR0700050	Σπερχειού	//	//
GR0700080	Αταλάντης	//	//
GR0700110	Μαλεσίνας	//	//
GR0700130	Άμφισσας	//	//
GR0800100	Σύστημα Εκκάρας – Βελεσιωτών	//	//
GR0800180	Σύστημα Ναρθακίου – Βρυσίων	//	//
GR0800200	Σύστημα Ξυνιάδος	//	//
GR0816R000206235A	Τάφος Ξυνιάδας	Επιφανειακό	Άγνωστης χημικής κατάστασης

3. Προστατευόμενες Περιοχές

Πίνακας 3.1: Προστατευόμενες Περιοχές Ν.3937/2011

Α/Α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ/ ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥ ΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
1. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ				
1	ΠΥΡΗΝΑΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΡΥΜΟΥ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ		Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ/ Χ.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ	ΠΑΠ
2	ΠΥΡΗΝΑΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΡΥΜΟΥ ΟΙΤΗΣ		Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ/ Χ.Ε. ΛΑΜΙΑΣ	//
3	ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ - ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ - ΔΑΣΟΣ ΤΙΘΟΡΕΑΣ		Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ/ Χ.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ & Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ/ Χ.Ε. ΛΟΚΡΙΔΑΣ	//
2. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ				

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ/ ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥ ΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
4	Υγρότοπος Δύστου Εύβοιας (Περιοχή 2)	ΦΕΚ 60/Δ/08.02.1990 (ΖΟΕ)	Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ / Χ.Ε. ΝΟΤΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	ΠΠΦ
3. ΦΥΣΙΚΑ ΠΑΡΚΑ (ΕΘΝΙΚΑ + ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ)				
5	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	ΒΔ 25.07.1938, ΦΕΚ 286/Α/38 ΒΔ 23.12.1939, ΦΕΚ 1/Α/1939	Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ/ Χ.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ
6	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΟΙΤΗΣ	ΒΔ 218/1966 ΦΕΚ56/Α/1966	Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ/ Χ.Ε. ΛΑΜΙΑΣ	∥
4. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ (ΕΖΔ, ΖΕΠ, ΚΑΖ)				
7	GR2410001 ΛΙΜΝΕΣ ΥΛΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΙΜΝΗ - ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΟΙΩΤΙΚΟΥ ΚΗΦΙΣΣΟΥ	ΦΕΚ60/Α/2011	Π.Ε. ΒΟΙΩΤΙΑΣ / Χ.Ε. ΘΗΒΑΣ & Χ.Ε. ΛΕΙΒΑΔΙΑΣ	ΕΖΔ
8	GR2410002 ΟΡΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ (ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ)	∥	Π.Ε. ΒΟΙΩΤΙΑΣ / Χ.Ε. ΛΕΙΒΑΔΙΑΣ & Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ / Χ.Ε. ΛΟΚΡΙΔΑΣ & Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ/ Χ.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ	ΖΕΠ
9	GR242002 ΔΙΡΦΗ: ΔΑΣΟΣ ΣΤΕΝΗΣ - ΔΕΛΦΟΙ	∥	Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ/ Χ.Ε. ΧΑΛΚΙΔΑΣ	ΕΖΔ
10	GR242010 ΟΡΟΣ ΚΑΝΤΗΛΙ	∥	Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ / Χ.Ε. ΧΑΛΚΙΔΑΣ & ΝΟΤΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	ΖΕΠ
11	GR242011 ΟΡΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΥΒΟΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ	∥	Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ / Χ.Ε. ΧΑΛΙΚΔΑΣ, ΒΟΡΕΙΑΣ & ΝΟΤΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	ΖΕΠ
12	GR242004 ΜΕΓΑΛΟ & ΜΙΚΡΟ ΛΙΒΑΡΙ - ΔΕΛΤΑ ΞΕΡΙΑ - ΥΔΡΟΧΑΡΕΣ ΔΑΣΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ - ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	∥	Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ / Χ.Ε. ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	ΕΖΔ
13	GR242007 ΜΕΓΑΛΟ & ΜΙΚΡΟ ΛΙΒΑΡΙ- ΔΕΛΤΑ ΞΕΡΙΑ	∥	∥	ΖΕΠ
14	GR242001 ΟΡΟΣ ΟΧΗ - ΚΑΜΠΟΣ ΚΑΡΥΣΤΟΥ - ΠΟΤΑΜΙ - ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΚΑΦΗΡΕΥΣ - ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	∥	∥	ΕΖΔ
15	GR242006 ΣΚΥΡΟΣ: ΟΡΟΣ ΚΟΧΥΛΑΣ	∥	Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ / Χ.Ε. ΝΟΤΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	ΕΖΔ/ΖΕΠ
16	GR242008 ΛΙΜΝΗ ΔΥΣΤΟΣ	∥	∥	ΖΕΠ
17	GR242009 ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΚΥΡΟΥ	∥	∥	ΖΕΠ
18	GR242012 ΟΡΟΣ ΟΧΗ, ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ	∥	∥	ΖΕΠ
19	GR2430001 ΟΡΟΣ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΣ (ΒΕΛΟΥΧΙ)	∥	Π.Ε. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ / Χ.Ε. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	ΕΖΔ
20	GR2430002 ΟΡΗ ΑΓΡΑΦΑ	∥	∥	ΖΕΠ
21	GR1410002 ΑΓΡΑΦΑ	∥	∥	ΕΖΔ
22	GR2310004 ΟΡΟΣ ΠΑΝΑΙΤΟΛΙΚΟ	∥	∥	ΕΖΔ
23	GR2110006 ΚΟΙΛΑΔΑ ΑΧΕΛΩΟΥ & ΟΡΗ	∥	∥	ΖΕΠ

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ/ ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥ ΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
	ΒΑΛΤΟΥ			
24	GR2440003 ΦΑΡΑΓΓΙ ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΥ	\	Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ / Χ.Ε. ΛΑΜΙΑΣ	ΕΖΔ
25	GR2440004 ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΟΙΤΗΣ	\	\	ΕΖΔ
26	GR2440007 ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΟΙΤΗΣ - ΚΟΙΛΑΔΑ ΑΣΩΠΟΥ	\	\	ΖΕΠ
27	GR2440002 ΚΟΙΛΑΔΑ & ΕΚΒΟΛΕΣ ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ - ΜΑΛΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ	\	Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ / Χ.Ε. ΛΑΜΙΑΣ & ΒΔ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	ΕΖΔ
28	GR2440005 ΚΑΤΩ ΡΟΥΣ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΕΣ ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ	\	\	ΖΕΠ
29	GR2440006 ΟΡΟΣ ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΟ	\	\	ΕΖΔ
30	GR1430006 ΟΡΟΣ ΘӨΡΥΣ, ΒΟΥΝΑ ΓΚΟΥΡΑΣ & ΦΑΡΑΓΓΙ ΠΑΛΛΙΟΚΕΡΑΣΙΑΣ	\	\	ΖΕΠ
31	GR2450005 ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ ΠΑΡΑΝΑΣΣΟΣ - ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΑΡΑΝΑΣΣΟΥ - ΔΑΣΟΣ ΤΙΘΩΡΕΑΣ	\	Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ / Χ.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ & Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ / Χ.Ε. ΛΟΚΡΙΔΑΣ	ΕΖΔ
32	GR2450001 ΟΡΗ ΒΑΡΔΟΥΣΙΑ	\	Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ / Χ.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ	ΕΖΔ
33	GR2450002 ΟΡΟΣ ΓΚΙΩΝΑ	\	\	ΕΖΔ
34	GR2450004 ΠΑΡΑΛΙΑΚΗ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΝΑΥΠΑΚΤΟ ΕΩΣ ΙΤΕΑ	\	\	ΕΖΔ
35	GR2450007 ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΓΚΙΩΝΑ, ΧΑΡΑΔΡΑ ΡΕΚΑ, ΛΑΖΟΡΕΜΑ ΚΑΙ ΒΑΘΙΑ ΛΑΚΚΑ	\	\	ΖΕΠ
36	GR2450008 ΒΑΡΔΟΥΣΙΑ	\	\	ΖΕΠ
37	GR2450009 ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΑΛΛΕΙΔΙΟΥ	\	\	ΖΕΠ
38	Ορχομενός (Διονύσου-Προσηλίου- Ακοντίου)	402/83	Π.Ε. ΒΟΙΩΤΙΑΣ / Χ.Ε. ΛΕΙΒΑΔΙΑΣ	ΚΑΖ Κ366
39	Κάνταλος-Αγ. Γεώργιος- Πυραμίδα-Στρώμα (Κάστρου)	154/89	\	ΚΑΖ Κ368
40	Μύτικας-Φτελιά-Βρυστικά (Κοκκίνου-Ακραϊφνίου)	600/76	\	ΚΑΖ Κ377
41	Λατσοῦδι (Διστόμου-Στειρίου)	961/95	\	ΚΑΖ Κ382
42	Γαρδαβίτσα-Προφ. Ηλίας (Λεβαδέων-Λαφουστίου-Αγ. Γεωργίου)	714/77	\	ΚΑΖ Κ384
43	Ασπρόχωμα-Ψιλό-Προντόλη- Κελάρι (Αράχωβας)	1043/76	Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ / Χ.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ	ΚΑΖ Κ353
44	Ρικάς-Γουρλομύτα-Γκιώνα (Προσηλίου)	528/88	\	ΚΑΖ Κ344
45	Μακρυά Ράχη, Δρυοδάσος Πενταγίων	168/95	\	ΚΑΖ Κ348
46	Δασικό σύμπλεγμα ΝΑ Γκιώνας (Βουνιχώρας-Άμφισσας-Αγ. Ευθυμίας)	305/86	\	ΚΑΖ Κ358

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ/ ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥ ΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
47	Μοναστηριακό δάσος Ι. Μ. Βαρνακόβης (Τειχίου-Ευπαλίου)	426/79	\	ΚΑΖ Κ367
48	'Άγιοι Πάντες (Δελφών-Δεσφίνας-Χρυσού)	343/87	\	ΚΑΖ Κ376
49	Ξηροβούνι (Καλλιθέας-Δαφνοχωρίου-Ελαίας-Μακρυνής)	253/81	\	ΚΑΖ Κ383
50	Ξηροτύρι-Παλαιοπούρναρα-Καρβέλας (Γαλαξιδίου-Πεντεοριών)	464/81	\	ΚΑΖ Κ388
51	Καναλάκια-Ψηλά Πλατάνια (Κρίκων Δαπατολάκων)	ΥΑ677/76	\	ΚΑΖ Κ627
52	Λευκαδίου[Συκέας]	540/86	\	ΚΑΖ Κ337
53	Μάρτσα-Κοκκινόβρυση [Κλειστού]	708/Β/80	Π.Ε. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ/ Χ.Ε. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	ΚΑΖ Κ284
54	Μπεσιώτη-Μέγδοβα-Λαχανόρεμα	376/Β/81	\	ΚΑΖ Κ287
55	Βούζια-Καπονοράχη	1512/Β/76	\	ΚΑΖ Κ300
56	Βίνιανη-Μαραθιά	749/Β/86	\	ΚΑΖ Κ304
57	Βελούχι [Αγ. Τριάδας]	923/76	\	ΚΑΖ Κ307
58	Ρόβια-Καραβάκι-Ροβόλακκα (Καρπενησίου)	393/76	\	ΚΑΖ Κ312
59	Προυσός	707/86	\	ΚΑΖ Κ332
60	Κοκκάλια-Κερασιά-Πετράλωνα-Αγκάθι (Σταυροπηγίου-Κρικέλλου)	698/92	\	ΚΑΖ Κ322
61	Τουρνέσι-Σταυρός (Σταυροπηγίου-Κρικέλλου-Στάβλων)	393/76	\	ΚΑΖ Κ327
62	Τσούκα Σάκκα-Ασπρόρεμα	405/Β/96	\	ΚΑΖ Κ621
63	Γρανίτσα-Τοπόλιανα-Λεπιανά-Λιθοχώρι	945/Β/98	\	ΚΑΖ Κ622
64	Αγ. Νικόλαος[Μοναστηρακι]	833/Β/98	\	ΚΑΖ Κ623
65	Δη. Δάσος Αγράφων-Καμάρια	698/21-9-82	\	ΚΑΖ Κ279
66	Μαυρολίβαδο- Βιργινή-Κούτος [Παγώνοις-Αγ. Σοφίας-Αταλάντης]	689/76	Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ/ Χ.Ε. ΧΑΛΚΙΔΑΣ	ΚΑΖ Κ336
67	Παλιοπλάτανα [Δαφνώνος-Παγώνοις-Καμαρίτσας]	689/76	\	ΚΑΖ Κ339
68	Κληματαριά-Κουτούπα-Πελεκάνια[Γλυφάδας]	437/81-464/84	\	ΚΑΖ Κ345
69	Αγριλίτσα-καταβόθρα-καλαμάκι [Ψαχνών]	540/90	\	ΚΑΖ Κ349
70	Στενή Διρφύος	700/80	\	ΚΑΖ Κ351
71	Τάμερα-Τούρα-Λουκίσια	617/78	\	ΚΑΖ Κ370
72	Γιθάμινα	1099/98	\	ΚΑΖ Κ631
73	Βράχος Κουμαρίου	1392/99	\	ΚΑΖ Κ632
74	Κτύπας (Βαθέος-Αυλίδας-Λουκισίων Μουρικίου)	977/76	Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ/ Χ.Ε. ΧΑΛΚΙΔΑΣ & Π.Ε. ΒΟΙΩΤΙΑΣ/ Χ.Ε. ΘΗΒΑΣ	ΚΑΖ Κ381
75	Αυτάκια-Αγώμαστος [Τελέθριου όρους]	944/76	Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ/ Χ.Ε. ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	ΚΑΖ Κ321
76	Ι.Μ.Γέροντα [Ροβιών]	762/86	\	ΚΑΖ Κ323
77	Ι.Μ.Γαλατάκη	944/76	\	ΚΑΖ Κ333
78	Ορεινός όγκος [Αχλαδερίης-Οχθονίας-Αυλωναρίου]	499/88	Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ/ Χ.Ε. ΝΟΤΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	ΚΑΖ Κ360
79	Όλυμπος- Μαδαρή-Ράχη [Θεολόγου-Μίστρου-Γυμνού-Ερέτριας]	717/82	\	ΚΑΖ Κ372
80	Αργυρό –Πρ. Ηλίας-Παναγιά	683/76	\	ΚΑΖ Κ390
81	Πόρτο Λάφια-Κάψαλα[Στύρων]	83/85	\	ΚΑΖ Κ406
82	Νταμάρια Μαρμαρίου Στουπαίων	683/79	\	ΚΑΖ Κ411
83	Κρύπτη-Λυκόρεμα [Καρύστου]	700/80	\	ΚΑΖ Κ416

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ/ ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥ ΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
84	Καδίτικο-Πασσιώτικο-Μανιακάτικο Βουνό	689/76	\	ΚΑΖ Κ630
85	Ζερβοβούνι	261/97	\	ΚΑΖ Κ633
86	Κάμπος-Κατούνες-Τραχύ [Σκύρου]	574/2-8-93	\	ΚΑΖ Κ313
87	Πεύκο-Αγ. Ιωάννης-Αγ. Παύλος	111/Β/81	\	ΚΑΖ Κ324
88	Νήσος Βάλαξα	\	\	ΚΑΖ Κ326
89	Τριρλονέρι-Ορτάρι [Κύμης-Βιτάλου]	499/Β/88	\	ΚΑΖ Κ342
90	Αν.Κλιτύς- Όρος Τυμφρηστού [Πιτσιωτών-Νεοχωρίου-Μαυρίλου-Μερκάδας]	834/25-6-76	Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ/ Χ.Ε. ΒΔ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	ΚΑΖ Κ295
91	Παληοκαίτσα-Θερμάκια (Μακρυρράχης)	160/81	\	ΚΑΖ Κ288
92	Τσαμαδόραχη-Τρία δένδρα[Ομβριακής-Παναγία Δομοκού]	834/Β/76	\	ΚΑΖ Κ289
93	Γόλινες[Ν.Μάκρης-Λεύκας]	319/Β/84	\	ΚΑΖ Κ291
94	Γαλάτα-Κακάρα [Πουρναρίου-Γερακίου-Δομοκού]	319/Β/84	\	ΚΑΖ Κ624
95	Γουλινά (Παλαιοβράχας-Καλλιθέας-Σπερχειάδας)	747/85	\	ΚΑΖ Κ314
96	Αγ. Θεόδωρος-Γαύρος (Γαρδικίου-Λευκάδος-Καμπίων)	256/88	\	ΚΑΖ Κ319
97	Πρ.Ηλίας-Αφράτη [Λαμίας]	834/Β/76	Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ/ Χ.Ε. ΛΑΜΙΑΣ	ΚΑΖ Κ308
98	Στύρφακας (Μοσχοκαρυάς)	698/82	\	ΚΑΖ Κ311
99	Γέφυρα Σπερχειού (Μαγούλα Καραλί-Λιανοκλαδίου-Λαδικού-Ζηλευτού-Ροδωνιάς)	856/76	\	ΚΑΖ Κ317
100	Σκασμένη Φραντζή-Δύο Βουνών	357/87	\	ΚΑΖ Κ325
101	Οίτη-Παύλιανη	644/91	\	ΚΑΖ Κ625
102	Νεράιδας (Λογγιτσίου)	578/87	\	ΚΑΖ Κ305
103	Σαπουνάς (Νεράιδας)	856/76	\	ΚΑΖ Κ306
104	Ταράτσα-Αετοφωλιά-Πελασγία-Μύλοι	155/89	\	ΚΑΖ Κ310
105	Εκβολές Σπερχειού-Ανθλήλη-Ροδίτσα	343/87	\	ΚΑΖ Κ318
106	Όρος Καλλιδρόμου (Θερμοπυλών)	856/76	\	ΚΑΖ Κ330
107	Πλατανιά (Κομνήνης-Ρεγγινίου-Καμένων Βούρλων)	759/77	\	ΚΑΖ Κ331
108	Καπένιτσα-Βεργιζιανού-Αμφίκλεια	491/80 & 561/85	Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ/Χ.Ε. ΛΟΚΡΙΔΑΣ	ΚΑΖ Κ338
109	Σβαρνιάς (Ελάτειας)	365/89	\	ΚΑΖ Κ341
110	Καραγκιόζης-Ασπρογιές (Αταλάντης)	698/82	\	ΚΑΖ Κ347
111	Αετοφωλιά-Πουρνάρες (Ξυλικών)	305/84	\	ΚΑΖ Κ626
112	Κοκκίνη (Λάρυμνας)	458/89	\	ΚΑΖ Κ356
113	Τραγάνας-Κυπαρίσσι-Κόλακας	ΥΑ2109/99	\	ΚΑΖ Κ629
5. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΑ ΤΟΠΙΑ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ (ΔΙΣΘΗΤΙΚΑ ΔΑΣΗ & ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ/)				
114	ΔΙΡΦΥΣ: ΔΑΣΟΣ ΣΤΕΝΗΣ-ΔΕΛΦΙ	ΦΕΚ 108/Δ/77	Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ/ Χ.Ε ΧΑΛΚΙΔΑΣ	ΔΙΣΘΗΤΙΚΑ ΔΑΣΗ
115	ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ - ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ - ΔΑΣΟΣ ΤΙΘΟΡΕΑΣ	ΦΕΚ12/Δ/79	Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ / Χ.Ε. ΛΟΚΡΙΔΑΣ	\
116	Οι Ελιές του Αλμυροποτάμου Εύβοιας	ΦΕΚ590/Β/77	Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ / Χ.Ε. ΝΟΤΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ/ ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥ ΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
117	Υπόλειμμα υδροχαρούς δάσους στην Ιστιαία Εύβοιας	ΦΕΚ656/Β/86	Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ / Χ.Ε. ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	∥
118	Το Κυπαρίσσι της Πρασιάς Ευρυτανίας	ΦΕΚ520/Β/97	Π.Ε.ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ / Χ.Ε. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	∥
119	Ο Πλάτανος της Αγ. Μαρίνας Φθιώτιδας	ΦΕΚ121/Δ/80	Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ / Χ.Ε. ΛΑΜΙΑΣ	∥
120	Οι Πλάτανοι της Λαμίας	ΦΕΚ121/Δ/80	∥	∥
121	Ο αιωνόβιος πλάτανος που βρίσκεται στην πλατεία της Τ.Κ. Μαυρολιθαρίου	Α.ΑΠΟΦΑΣΗΣ4 8/8320 17- 01-2014	Π.Ε.ΦΩΚΙΔΑΣ / Χ.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ	∥
122	Η αιωνόβια πουρνάρα (Quercus coccifera)	Α.ΑΠΟΦΑΣΗΣ4 8/8320 17- 01-2014		∥
6. ΜΙΚΡΟΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΙ ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ				
123	Εκβολή ρύακα Κουκουλιόρεμα	ΦΕΚ60/Α/2011 αρ.13	Π.Ε.ΕΥΒΟΙΑΣ / Χ.Ε. ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	ΕΚΒΟΛΗ
124	Εκβολή ρέματος Αγίου	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
125	Έλος Φλέβα	∥	∥	ΕΛΟΣ
126	Έλος Αγίου Ταξιάρχη	∥	∥	ΕΛΟΣ
127	Εκβολή ρύακα Σηπιά	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
128	Εκβολή Όρμου Καμίνι	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
129	Έλος Αγίου Δημητρίου	∥	Π.Ε.ΕΥΒΟΙΑΣ / Χ.Ε. ΝΟΤΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	ΕΛΟΣ
130	Εκβολή Ποταμού Καρκαλά	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
131	Έλος και εκβολή Ποτάμι	∥	∥	ΕΛΟΣ
132	Εκβολή όρμου Λιβάδι	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
133	Εκβολή ρύακα Κόμιτου (Μύτη)	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
134	Εκβολή ρύακα Ήνιας (Μερούθι)	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
135	Εκβολή ρύακα Μουτερής	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
136	Εκβολή ποταμού Μανικιάτη	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
137	Εκβολή Παραλίας Αγ. Δημητρίου (Πόρουρα)	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
138	Εκβολή Δημοσάρη	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
139	Εκβολή ρύακα Μεγάλο Ρέμα	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
140	Έλος παραλίας Φηγιά	∥	∥	ΕΛΟΣ
141	Εκβολή ποταμού Κηφισσού	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
142	Εκβολή όρμου Καρεφλού	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
143	Λιμνοθάλασσα Αλμυρή	∥	∥	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ
144	Φυσική κοιλότητα Βουκολίνα	∥	∥	ΚΟΙΛΟΤΗΤΑ
145	Εκβολή ρέματος Μπούσουλα	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
146	Εκβολή ποταμού Λουλημάδη (Μεγάλο Ποτάμι)	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
147	Έλος Καλάμι	∥	∥	ΕΛΟΣ
148	Εκβολή Κάμπου Αλιβερίου	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
149	Εκβολή ποταμού Γλαύκου	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
150	Εκβολή Λίλα	∥	Π.Ε.ΕΥΒΟΙΑΣ/Χ.Ε. ΧΑΛΚΙΔΑΣ	ΕΚΒΟΛΗ
151	Εκβολή & Έλος Νέας Λάμψακου	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
152	Εκβολή ρύακα Αγ. Στεφάνου	∥	∥	ΕΚΒΟΛΗ
153	Έλος Τριζονίων	∥	Π.Ε.ΦΩΚΙΔΑΣ/ Χ.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ	ΕΛΟΣ
154	Λιμνοθάλασσα Αγίου Ιωάννη	∥	∥	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ

Πίνακας 3.2: Προστατευόμενες Περιοχές μέσω Διεθνών Συμβάσεων

1. ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕ ΒΙΟΓΕΝΕΤΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑ				
Α/Α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ/ ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
1	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΟΙΤΗΣ	ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ	Π.Ε.ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ/ Χ.Ε. ΛΑΜΙΑΣ	

Β.1.1.γ2.β Διαχείριση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και των Τοπιών

Η Περιφέρεια κατέχει εξέχουσα θέση στον παγκόσμιο χάρτη πολιτιστικών μνημείων και . Πέραν του χώρου των Δελφών «ομφαλού της γης», που μαζί με τη Ι.Μ. Οσίου Λουκά αποτελούν μνημεία παγκόσμιας αξίας και εμβέλειας (UNESCO), η Στερεά Ελλάδα διαθέτει σημαντικό αριθμό αρχαιολογικών χώρων και μνημείων όλων των περιόδων, καθώς και πλήθος νεώτερων μνημείων, ιστορικών τόπων και παραδοσιακών οικισμών.

Τα μνημεία, οι αρχαιολογικοί χώροι και τα τοπία της Στερεάς Ελλάδας αποτελούν βασική παράμετρο και συνιστώσα τόσο του αναπτυξιακού όσο και στο χωρικού προτύπου ανάπτυξης της Περιφέρειας, καθώς εκτός από πόλους πολιτισμού αποτελούν και πόλους γύρω από τους οποίους αναπτύσσονται σημαντικές οικονομικές δραστηριότητες λόγω της ζήτησης υπηρεσιών / έλξης επισκεπτών σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο που εμπλουτίζουν τα κύρια αστικά της κέντρα (Λαμία, Αμφισσα / Ιτέα – Δελφοί, Θήβα, Λιβαδειά, Χαλκίδα / Ερέτρια).

Στο πλαίσιο αυτό, η πολιτιστική κληρονομιά και τα τοπία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας αντιμετωπίζονται ως πόρος ο οποίος:

- προστατεύεται και αναδεικνύεται σε συνδυασμό με την πλούσια φυσική κληρονομιά της Περιφέρειας κατά Ενότητες / Ζώνες Τοπίου, καθώς αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο του τοπίου της Περιφέρειας,
- συμβάλλει στην ενδογενή οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας και αποτελεί πηγή άμεσων και έμμεσων θέσεων απασχόλησης «βραχυπρόθεσμα» και μακροπρόθεσμα,
- αξιοποιείται κατ' εξοχήν για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού, που επιλέγεται να αποτελέσει κύρια μορφή τουρισμού, συμβάλλοντας στη δημιουργία της τουριστικής ταυτότητας της Περιφέρειας,
- συμβάλλει στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Περιφέρειας (πολιτισμός, παιδεία κλπ)

Τα στοιχεία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Περιφέρειας, που στο σύνολό τους προστατεύονται προληπτικά με την ισχύουσα νομοθεσία του ΥΠΠΟ και του ΥΠΕΚΑ, ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες και καταγράφονται σε Πίνακες στο τέλος του τεύχους:

- Μνημεία UNESCO
- Αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία (εντός και εκτός οικισμών)
- Πόλεις με κηρυγμένους αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους, ιστορικά κέντρα, διατηρητέα κτίρια, καθώς και αξιόλογα αρχιτεκτονικά και πολεοδομικά στοιχεία
- Παραδοσιακοί οικισμοί
- Ιστορικοί τόποι

Οι παραπάνω πολιτιστικοί πόροι εμπλουτίζονται με άλλους αξιόλογους χώρους με πρόταση του μελετητή και ιεραρχούνται σε Παγκόσμιας (UNESCO), Ευρωπαϊκής (Συμβούλιο της Ευρώπης), Κοινοτικής (Ε.Ε.), εθνικής (ΥΠΠΟ και ΥΠΕΚΑ), περιφερειακής και τοπικής σημασίας (με βάση τις κηρύξεις, τη σπουδαιότητα/σπανιότητα, την εμβέλεια και την επισκεψιμότητά τους) και αντιμετωπίζονται κατά προτεραιότητα στο σχεδιασμό (προστασία, ανάδειξη και τουριστική αξιοποίηση). Ειδικότερα: στους πρώτης προτεραιότητας πολιτιστικούς πόρους της Περιφέρειας, λόγω της παγκόσμιας, ευρωπαϊκής, κοινοτικής και εθνικής σημασίας τους, περιλαμβάνονται:

- Οι αρχαιολογικοί/πολιτιστικοί χώροι και μνημεία:
  - Δελφοί - UNESCO (αρχαιολογικός χώρος και Δελφικό τοπίο)
  - Θερμοπύλες (αρχαιολογικός χώρος και θερμομεταλλικές πηγές)
  - Ερέτρια (Αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία, Μουσείο)
  - Θήβα (Αρχαιολογικοί χώροι - μνημεία, Μουσείο)
  - Χαιρώνεια – Κοιλιάδα Μουσών
  - Θεσπιές - Πλαταιές
- Οι θρησκευτικοί χώροι και μνημεία
  - Ι.Μ. Οσίου Λουκά - UNESCO
  - Ι.Μ. Προυσού (Ευρυτανία)
  - Ι.Μ. Αγ. Ιωάννη Ρώσου (Εύβοια) (πρόταση μελέτης)
  - Ι.Μ. Αγάθωνος (Φθιώτιδα) (πρόταση μελέτης)
- Οι πόλεις και οικισμοί:
  - Λαμία
  - Χαλκίδα
  - Άμφισσα
  - Λιβαδειά
  - Θήβα
  - Γαλαξίδι
  - Ιτέα (πρόταση μελέτης)
  - Άσπρα Σπίτια (βιομηχανικός οικισμός) (πρόταση μελέτης)
- Οι παραδοσιακοί οικισμοί: Αράχοβα, Σκύρος, Αγ. Ιωάννης Αλιβερίου, Κύμη, Δομιοι, Φιδάκια, Φουρνά, Καρπενήσι, Αμφίκλεια, Αχινός, Γαλαξίδι, Δελφοί, Χρισσό, Ζοριανός, Κροκύλειο και Κουπάκι.

- Ο Ιστορικός Τόπος της Γέφυρας του Γοργοποτάμου (σε συνδυασμό με την υποαπενεργοποίηση σιδηροδρομική διαδρομή Τιθορέας - Λιανοκλαδίου) (πρόταση μελέτης).

Γενικές κατευθύνσεις σχεδιασμού

Για την βιώσιμη και ολοκληρωμένη διαχείριση και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της Περιφέρειας προτείνονται τα ακόλουθα:

- Προστασία των αρχαιολογικών χώρων, των αρχαιολογικών μνημείων καθώς και των νεώτερων μνημείων και κτισμάτων και ανάδειξη κατά προτεραιότητα ως ανωτέρω.
- Προώθηση της οριοθέτησης/χάραξης των ζωνών προστασίας (Α και Β Ζώνες Προστασίας), σύμφωνα και με τις επιταγές της ισχύουσας νομοθεσίας (Ν.3028).
- Προώθηση της διασύνδεσης φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και διαχείρισης των αξιών μέσω των τοπιακών ενότητων «Ζωνών Τοπίου», όπως αυτές καταγράφονται στο σχετικό θεματικό πεδίο του ΠΠΧΣΑΑ με εξειδικεύσεις σε υποκείμενο επίπεδο και προτεραιότητες.
- Προώθηση τουριστικής αξιοποίησης και τουριστικών επενδύσεων στους πολιτιστικούς πόλους της Περιφέρειας
- Δικτύωση και ένταξη των πολιτιστικών πόλων σε πολιτιστικά δίκτυα (υλικά και άυλα), καθώς και σε πολιτιστικές διαδρομές «Τοπίου»
- Ενίσχυση και προβολή της μουσειακής υποδομής της Περιφέρειας, με ταυτόχρονη δικτύωση μεταξύ τους, τόσο ενδοπεριφερειακά όσο και διαπεριφερειακά (με λοιπά μουσεία εθνικής και διεθνούς εμβέλειας) και υποστήριξή τους με υποδομές προσπελασιμότητας και στάθμευσης
- Αξιοποίηση των ΤΠΕ για την προβολή και ανάδειξη της μνημειακής και λοιπής πολιτιστικής κληρονομιάς της Στερεάς Ελλάδας
- Θεώρηση και αντιμετώπιση ορεινού και αγροτικού χώρου ως χώρους ανάπτυξης πολιτισμού, καθώς και διατήρησης και προστασίας της υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς
- Αντιμετώπιση από τα κατώτερα επίπεδα σχεδιασμού ζητημάτων προστασίας του τοπίου και ιδίως από εγκαταστάσεις Φ/Β ΑΠΕ.

Ειδικές κατευθύνσεις σχεδιασμού για ειδικούς πολιτιστικούς πόρους

- Προώθηση κατά προτεραιότητα της οδικής παράκαμψης και της προσπελασιμότητας με «ήπια μέσα» του αρχαιολογικού χώρου των Δελφών, με την υποστήριξη και τη συμβολή της UNESCO και της σταθεροποίησης των γεωλογικών – γεωτεχνικών φαινομένων στον αρχαιολογικό χώρο
- Μέριμνα για την ένταξη του αρχαιολογικού χώρου των Θερμοπυλών στον κατάλογο των μνημείων παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO
- Μέριμνα για την ένταξη της Θήβας – Θηβαϊκού κύκλου στα μνημεία υπό την προστασία του Συμβουλίου της Ευρώπης

- Μέριμνα για την κήρυξη του υπό-εγκατάλειψη σιδηροδρομικού δικτύου (από Τιθορέα έως Λιανοκλάδι), ως διατηρητέου μνημείου, σε συνδυασμό με τη διεύρυνση της ζώνης του ιστορικού τόπου της Γέφυρας του Γοργοποτάμου.
- Διερεύνηση της δυνατότητας και προώθηση νέων κηρύξεων παραδοσιακών οικισμών στην Περιφέρεια με προτεραιότητα στη Χωρική Ενότητα της Νότιας Εύβοιας και στη Χωρική Ενότητα Ευρυτανίας και πιο συγκεκριμένα, εντός των προτεινόμενων Περιοχών Ειδικού Χαρακτήρα (προτεινόμενο Περιφερειακό Πάρκο Ευρυτανίας και κοιλάδα Κύμης-Αλιβερίου)
- Διερεύνηση δυνατότητας κήρυξης των ακόλουθων κέντρων πόλεων και οικισμών ως «διατηρητέα οικιστικά σύνολα» (κήρυξη βάσει νομοθεσίας ΥΠΕΚΑ): Λαμία, Χαλκίδα, Λιβαδειά, Κύμη, Λ.Αιδηψού, Καμένα Βούρλα, Λ.Υπάτης, Λ.Πλατυστόμου, Άσπρα Σπίτια, Λίμνη Ευβοίας, Κάρυστος, Δομοκός.

Κατευθύνσεις σχεδιασμού για την ανάδειξη και προστασία των πολιτιστικών μνημείων και χώρων εντός αστικών κέντρων:

- Αναβάθμιση παλαιών/ιστορικών κέντρων πόλεων (κατά προτεραιότητα των έως και 6^{ου} επιπέδου οικισμών), καθώς και ανάδειξη μνημείων και πολιτιστικών χώρων, με την υλοποίηση προγραμμάτων αστικών αναπλάσεων.
- Στο μέτρο του εφικτού, υλοποίηση έργων ενοποίησης χώρων πολιτισμού εντός αστικών κέντρων.
- Προώθηση πολιτιστικών εκδηλώσεων, ανάδειξη άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και στήριξη των νέων για την υλοποίηση πολιτιστικών δράσεων
- Ενίσχυση υποδομών / χώρων πολιτισμού (θέατρα, αίθουσες τέχνης, βιβλιοθήκες κλπ), καθώς και πολιτιστικών θεσμών.

Κατευθύνσεις σχεδιασμού εκτός αστικών κέντρων:

Στις περιπτώσεις αρχαιολογικών χώρων και μνημείων στην ύπαιθρο, ιδιαίτερης σημασίας είναι:

- Η εξασφάλιση επαρκούς και ήπιας προσβασιμότητας (σε περιπτώσεις επισκέψιμων χώρων)
- Η προώθηση των χαράξεων των Α και Β Ζωνών Προστασίας. Ειδικά στη Ζώνη Β, πρέπει να επιδιώκεται η διατήρηση των παραδοσιακών δραστηριοτήτων που εντάσσονται στην αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και η προστασία του τοπίου της περιοχής (οπτικό, οσφρηντικό, ακουστικό κλπ).

Β.1.1.γ2.γ Προσδιορισμός και Ειδική Διαχείριση Τοπίων

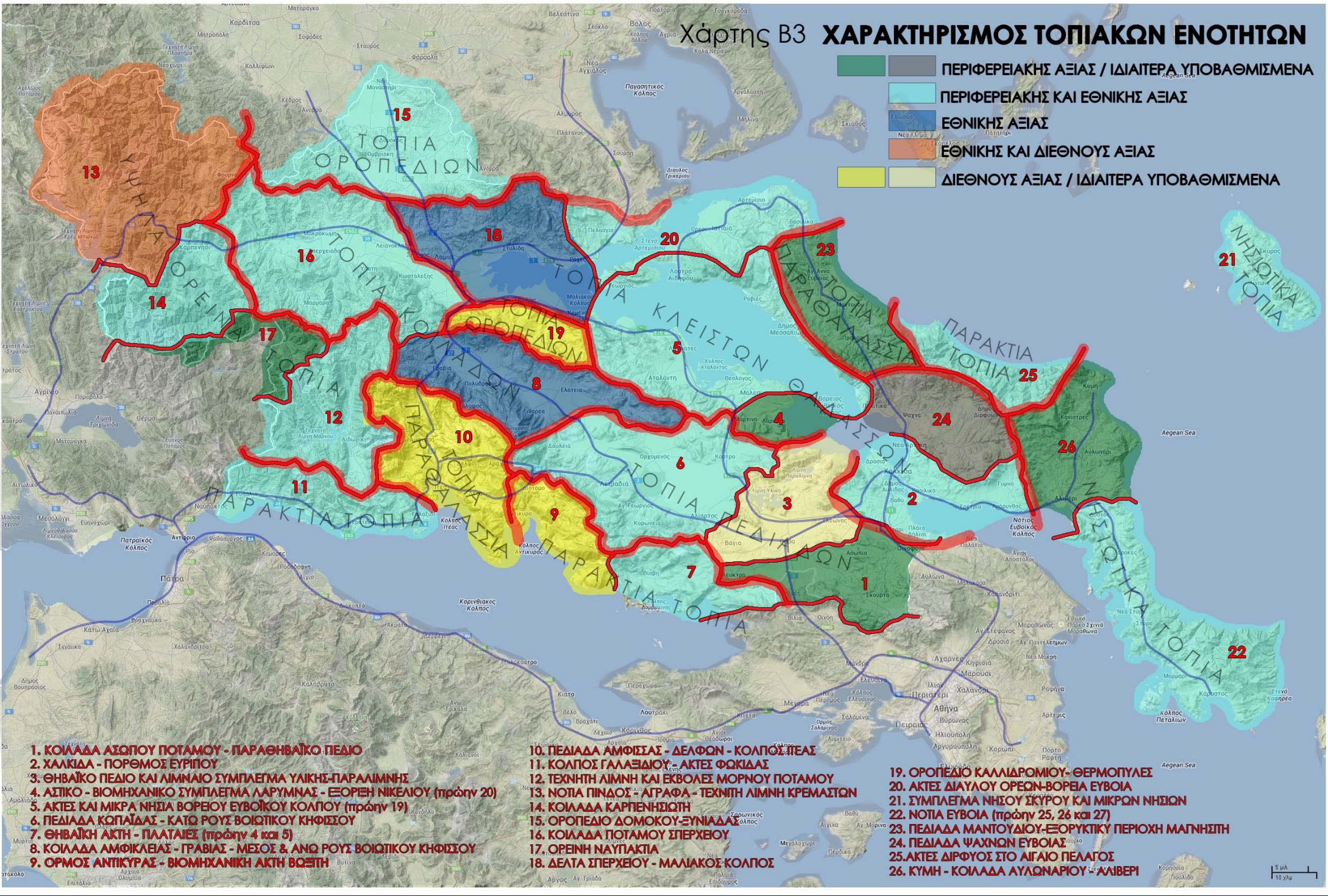
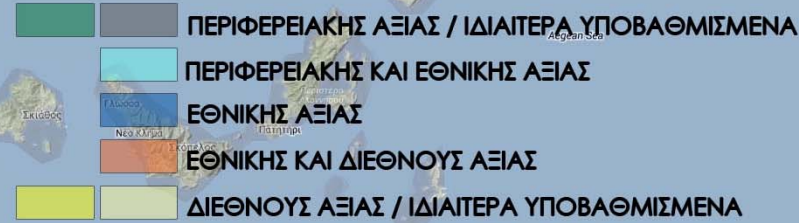
Προτείνονται οι παρακάτω «Ζώνες Τοπίου» για τις οποίες δίδονται γενικές κατευθύνσεις προστασίας.

Α. ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΞΙΑΣ ΖΩΝΕΣ ΤΟΠΙΟΥ

Ως διεθνούς αξίας χαρακτηρίζονται οι παρακάτω ζώνες τοπίου:

Χάρτης Β3 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΟΠΙΑΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

- 1. ΚΟΙΛΑΔΑ ΑΣΩΠΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ - ΠΑΡΑΘΗΒΑΪΚΟ ΠΕΔΙΟ
- 2. ΧΑΛΚΙΔΑ - ΠΟΡΘΜΟΣ ΕΥΡΙΠΟΥ
- 3. ΘΗΒΑΪΚΟ ΠΕΔΙΟ ΚΑΙ ΛΙΜΝΑΙΟ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ ΥΛΙΚΗΣ-ΠΑΡΑΛΙΜΝΗΣ
- 4. ΑΣΠΙΚΟ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ ΛΑΡΥΜΝΑΣ - ΕΣΟΡΗ ΝΙΚΕΛΙΟΥ (πρώην 20)
- 5. ΑΚΤΕΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΑ ΝΗΣΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΥΒΟΪΚΟΥ ΚΟΛΠΟΥ (πρώην 19)
- 6. ΠΕΔΙΑΔΑ ΚΩΠΑΪΔΑΣ - ΚΑΤΩ ΡΟΥΣ ΒΟΙΩΤΙΚΟΥ ΚΗΦΙΣΣΟΥ
- 7. ΘΗΒΑΪΚΗ ΑΚΤΗ - ΠΛΑΤΑΙΕΣ (πρώην 4 και 5)
- 8. ΚΟΙΛΑΔΑ ΑΜΦΙΚΛΕΙΑΣ - ΓΡΑΒΙΑΣ - ΜΕΣΟΣ & ΑΝΩ ΡΟΥΣ ΒΟΙΩΤΙΚΟΥ ΚΗΦΙΣΣΟΥ
- 9. ΟΡΜΟΣ ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΚΤΗ ΒΩΣΤΗ

- 10. ΠΕΔΙΑΔΑ ΑΜΦΙΣΣΑΣ - ΔΕΛΦΩΝ - ΚΟΛΠΟΣ ΠΕΑΣ
- 11. ΚΟΛΠΟΣ ΓΑΛΛΙΔΙΟΥ - ΑΚΤΕΣ ΦΩΚΙΑΣ
- 12. ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΕΣ ΜΟΡΝΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ
- 13. ΝΟΤΙΑ ΠΙΝΔΟΣ - ΑΓΡΑΦΑ - ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ ΚΡΕΜΑΣΤΩΝ
- 14. ΚΟΙΛΑΔΑ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΩΤΗ
- 15. ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΔΟΜΟΚΟΥ-ΖΥΝΙΔΑΣ
- 16. ΚΟΙΛΑΔΑ ΠΟΤΑΜΟΥ ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ
- 17. ΟΡΕΙΝΗ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑ
- 18. ΔΕΛΤΑ ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ - ΜΑΛΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ

- 19. ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΙΟΥ- ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ
- 20. ΑΚΤΕΣ ΔΙΑΥΛΟΥ ΟΡΕΩΝ-ΒΟΡΕΙΑ ΕΥΒΟΙΑ
- 21. ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ ΝΗΣΙΟΥ ΣΚΥΡΟΥ ΚΑΙ ΜΙΚΡΩΝ ΝΗΣΙΩΝ
- 22. ΝΟΤΙΑ ΕΥΒΟΙΑ (πρώην 25, 26 και 27)
- 23. ΠΕΔΙΑΔΑ ΜΑΝΤΟΥΔΙΟΥ-ΕΣΟΡΥΚΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΓΝΗΣΗΤΗ
- 24. ΠΕΔΙΑΔΑ ΨΑΧΝΩΝ ΕΥΒΟΙΑΣ
- 25. ΑΚΤΕΣ ΔΙΡΦΥΟΣ ΣΤΟ ΑΪΓΑΙΟ ΠΕΛΑΓΟΣ
- 26. ΚΥΜΗ - ΚΟΙΛΑΔΑ ΑΥΛΩΝΑΡΙΟΥ - ΑΪΒΕΡΙ

5 μιλ
10 χιλ

1. Όρμος Αντίκυρας/Όσιος Λουκάς – Βιομηχανική ακτή βωξίτη/Άσπρα Σπίτια
2. Πεδιάδα Άμφισσας – Δελφών – Κόλπος Ιτέας
3. Οροπέδιο Καλλιδρομίου/Θερμοπούλες

Β. ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΞΙΑΣ ΖΩΝΕΣ ΤΟΠΙΟΥ

Ως εθνικής και διεθνούς αξίας χαρακτηρίζονται οι παρακάτω ζώνες τοπίου:

1. Νότια Πίνδος – Άγραφα – Λίμνη Κρεμαστών

Γ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ ΖΩΝΕΣ ΤΟΠΙΟΥ

Ως περιφερειακής και εθνικής αξίας χαρακτηρίζονται οι παρακάτω ζώνες τοπίου:

1. Σύμπλεγμα νήσου Σκύρου και μικρών νησιών
2. Νότια Εύβοια
3. Ακτές Δίρφους στο Αιγαίο πέλαγος
4. Ακτές Διαύλου Ορέων – Βόρεια Εύβοια
5. Ακτές και μικρά νησιά Βορείου Ευβοϊκού κόλπου
6. Πεδιάδα Κωπαΐδας – κάτω ρους Βοιωτικού Κηφισού
7. Θηβαϊκή ακτή – Πλαταιές
8. Κόλπος Γαλαξιδίου – Ακτές Φωκίδας
9. Τεχνητή λίμνη και εκβολές Μόρνου ποταμού
10. Κοιλιάδα Καρπενησιώτη
11. Οροπέδιο Δομοκού – Ξυνιάδας
12. Κοιλιάδα ποταμού Σπερχειού
13. Χαλκίδα – Πορθμός Ευρίπου

Δ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΞΙΑΣ ΖΩΝΕΣ ΤΟΠΙΟΥ

Ως περιφερειακής αξίας χαρακτηρίζονται οι παρακάτω ζώνες τοπίου:

1. Κύμη – Κοιλιάδα Αυλωναρίου – Αλιβέρι
2. Πεδιάδα Μαντουδίου – εξορυστική περιοχή Μαγνησίτη
3. Ορεινή Ναυπακτία
4. Αστικό – βιομηχανικό σύμπλεγμα Λάρυμνας – εξόρυξη νικελίου
5. Κοιλιάδα Ασωπού ποταμού – Παραθηβαϊκό τοπίο

Ε. ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΞΙΑΣ - ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΜΕΝΕΣ

Ως διεθνούς αξίας, ιδιαίτερα υποβαθμισμένες χαρακτηρίζονται οι παρακάτω ζώνες τοπίου:

1. Θηβαϊκό Πεδίο- Λιμναίο σύμπλεγμα Υλίκης – Παραλίμνης

Ζ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΞΙΑΣ - ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΜΕΝΕΣ

Ως περιφερειακής αξίας, ιδιαίτερα υποβαθμισμένες χαρακτηρίζονται οι παρακάτω ζώνες τοπίου:

1. Πεδιάδα Ψαχνών Ευβοίας

Η. ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΞΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

Με βάση τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα και τον χαρακτηρισμό των τοπιακών ενότητων, προτείνονται και οι ακόλουθες πολιτιστικές διαδρομές:

1. Αθήνα – Μονή Οσίου Λουκά – Δελφοί – Ολυμπία

2. Ολυμπία – Δελφοί – Θερμοπύλες – Θήβα / Πλαταιές - Ερέτρια

Προτάσεις κατευθύνσεων Διαχείρισης

Όσον αφορά στις προτάσεις κατευθύνσεων διαχείρισης, οι κατηγορίες παρεμβάσεων βάσει των οποίων καταρτίστηκαν είναι οι εξής: 1η) αποκατάσταση, διατήρηση, ιδιαίτερη διαχείριση, 2η) προστασία και ανάδειξη του τοπίου, ανάπτυξη δυνατοτήτων και 3η) χωροταξικού σχεδιασμού (εργαλεία όπως ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ, ΖΟΕ, ΜΠΕ...). Στα πλαίσια των προτάσεων αυτών, δίδονται κατευθύνσεις γενικού τύπου που αφορούν στο σύνολο των τοπίων, καθώς και ανά Ζώνη Τοπίου ως εξής:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ:

Πέραν των ιδιαίτερων κατευθύνσεων κάθε τοπιακής ενότητας, ισχύουν για όλες τις τοπιακές ενότητες οι ακόλουθες γενικές κατευθύνσεις:

Κατευθύνσεις Αποκατάστασης, Διατήρησης, Ιδιαίτερης Προστασίας και Ανάδειξης του Τοπίου:

- Καθιέρωση ειδικού έλεγχου, στα πλαίσια των Οικοδομικών Αδειών, ένταξης στο τοπίο των οικοδομικών τεχνικών έργων, με έγκριση ΕΠΑΕ.
- Προώθηση για εξόρυξη των υπόγειων εκμεταλλεύσεων και προώθηση αποκατάστασης τοπίων με ειδικές πολιτικές
- Απαγόρευση δόμησης στις κορυφογραμμές και σε απόσταση από αυτές
- Αποφυγή δόμησης σε κλίσεις εδάφους μεγαλύτερες του 45% πλην των περιοχών κατολισθήσεων όπου οι κλίσεις περιορίζονται στο 20%

Κατευθύνσεις Ανάπτυξης Δυνατοτήτων:

- Προώθηση έργων σηματοδότησης διαδρομών προστατευόμενων ως Τοπία

Κατευθύνσεις Χωροταξικού Σχεδιασμού(ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ, ΖΟΕ, ΜΠΕ...):

- Προώθηση μελετών σηματοδότησης τοποσήμων ιδιαίτερων στοιχείων και μελετών διερεύνησης αξιών-στοιχείων σε υποκείμενη κλίμακα για προσδιορισμό ειδικών κανόνων προστασίας

Τέλος, για τα παράκτια και ορεινά τοπία ισχύουν οι ειδικότερες κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης του παράκτιου και ορεινού χώρου του ΠΠΧΣΑΑ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΝΑ ΖΩΝΗ ΤΟΠΙΟΥ

Πέραν των γενικών κατευθύνσεων κάθε τοπιακής ενότητας, προτείνονται για την κάθε μία από αυτές οι ακόλουθες ειδικές κατευθύνσεις. Συγκεκριμένα, και κατά τοπιακή ενότητα, προτείνονται τα εξής:

1. Τεχνητή λίμνη και εκβολές Μόρνου Ποταμού (Α/Α 12)

- Προώθηση ποιοτικού τουρισμού μικρομεσαίας κλίμακας
- Προώθηση της ΕΠΜ Natura Γκιώνας – Βαρδουσίων

2. Νότια Πίνδος - Άγραφα - Τεχνητή Λίμνη Κρεμαστών (Α/Α 13)

- Διερεύνηση Προώθησης Περιφερειακού Πάρκου (νόμος Βιοποικιλότητας)

- Ολοκληρωμένη ανάπτυξη ήπιας κλίμακας
  - Διατήρηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων
  - Ειδικός σχεδιασμός για ΑΠΕ / έλεγχος αιολικών και φωτοβολταϊκών
  - Προώθηση ΜΗΥΕ
- 3. Κοιλάδα Καρπενησιώτη (Α/Α 14)**
- Διερεύνηση Προώθησης Περιφερειακού Πάρκου (νόμος Βιοποικιλότητας)
- 4. Ορεινή Ναυπακτία (Α/Α 17)**
- Από ΠΠΧΣΑΑ Δυτικής Ελλάδας
- 5. Οροπέδιο Δομοκού – Ξυνιάδας (Α/Α 15)**
- Ανάδειξη Λιμναίου Αγροτικού Τοπίου Ξυνιάδας
  - Προώθηση αγροτουρισμού
  - Προώθηση ΣΧΟΟΑΠ
- 6. Οροπέδιο Καλλιδρομίου –Θερμοπύλες (Α/Α 19)**
- Διατήρηση αγροτικής δραστηριότητας
  - Ανάδειξη Κάστρου Μενδενίτσας και αρχαιολογικών χώρων Θερμοπυλών
  - Επέκταση ΕΠΜ Καλλιδρόμου
- 7. Κοιλάδα Αμφίκλειας - Γραβιάς - Μέσος & Άνω Ρους Βοιωτικού Κηφισού (Α/Α 8)**
- Διατήρηση παλαιάς σιδ/κής γραμμής και παλαιοί σταθμοί: θα μπορούσαν να αποτελέσουν μια εξαιρετική διαδρομή σε ένα εξαιρετικής ποιότητας φυσικό και ιστορικό τοπίο
- 8. Κοιλάδα Ποταμού Σπερχειού (Α/Α 16)**
- Ιδιαίτερη έμφαση στην ένταξη στο τοπίο πρέπει να δοθεί στις ΕΜΠ των οδικών έργων
  - Αγροτουρισμός
- 9. Κοιλάδα Ασωπού Ποταμού - Παραθηβαϊκό Πεδίο (Α/Α 1)**
- Αυστηρός έλεγχος διάχυσης δόμησης και βιομηχανικής δραστηριότητας στο Πολεοδομικό Σχεδιασμό
  - Προώθηση ΠΕΧΠ
  - Ολοκλήρωση σχεδιασμού ΓΠΣ
- 10. Θηβαϊκό Πεδίο και Λιμναίο Σύμπλεγμα Υλικής - Παραλίμνης (Α/Α 3)**
- Αυστηρός έλεγχος διάχυσης δόμησης και βιομηχανικής δραστηριότητας στο Πολεοδομικό Σχεδιασμό
  - Στα πεδινά, ομογενοποίηση υψών των κατασκευών, πλην ειδικών περιπτώσεων εργοστασιακών τοπώσεων (π.χ.: σιλό, καμινάδες...)
  - Προώθηση κανονισμού υψών για την Ακρόπολη - Ανάδειξη τοπώσεων στην Ακρόπολη της Καδμείας: σχεδιασμός παρεμβάσεων αποκατάστασης υποβαθμισμένου τοπίου
- 11. Πεδιάδα Κωπαϊδας - Κάτω Ρους Βοιωτικού Κηφισού (Α/Α 6)**
- Αυστηρός έλεγχος διάχυσης δόμησης και βιομηχανικής δραστηριότητας στο Πολεοδομικό Σχεδιασμό

- Στα πεδινά, ομογενοποίηση υψών των κατασκευών, πλην ειδικών περιπτώσεων εργοστασιακών τοπώσεων (π.χ.: σιλό, καμινάδες...)
- Προώθηση κανονισμού υψών για την Ακρόπολη
- Ανάδειξη του λιμναίου σύστημα της Κωπαΐδας
- Προώθηση Ειδικής Μελέτης Διαχείρισης και Ανάδειξης λιμναίου συστήματος Κωπαΐδας

12. Χαλκίδα - Πορθμός Ευρίπου (Α/Α 2)

- Αισθητική ανάδειξη βιομηχανικού τοπίου
- Αισθητική ανάδειξη παράκτιου μετώπου ευρύτερης Χαλκίδας
- Ενοποίηση και συνέχιση των εκατέρωθεν του πορθμού περιοχών – χώρων-επανάχρηση βιομηχανικών εγκαταστάσεων
- Ανάδειξη παραδοσιακών τεχνικών έργων Ευρίπου (γέφυρα, σιδηρόδρομο)
- Ανάπτυξη ιστορικού κέντρου Χαλκίδας - Νέο ενιαίο ΓΠΣ Πολεοδομικού συγκροτήματος Χαλκίδας

13. Αστικό - Βιομηχανικό Σύμπλεγμα Λάρυμνας - Εξόρυξη Νικελίου (Α/Α 4)

- Αισθητική ανάδειξη του οικισμού της Λάρυμνας και του περιβάλλοντα χώρου του εργοστασίου της ΛΑΡΚΟ
- Προώθηση ΣΧΟΟΑΠ
- Προώθηση βιομηχανικού τουρισμού

14. Ακτές και Μικρά Νησιά Βορείου Ευβοϊκού Κόλπου (Α/Α 5)

- Ως κατευθύνσεις παράκτιου χώρου
- Ανάπτυξη τουρισμού και παραθερισμού ως στους υπάρχοντες ή οργανωμένους υποδοχείς

15. Δέλτα Σπερχειού - Μαλιακός Κόλπος (Α/Α 18)

- Ως ΕΠΜ NATURA Σπερχειού
- Προώθηση φυσιολατρικού πάρκου εκβολών Σπερχειού (τουρισμός φύσης)
- Ολοκλήρωση ΕΠΜ NATURA Σπερχειού

16. Ακτές Δίαυλου Ορέων - Βόρεια Εύβοια (Α/Α 20)

- Ως κατευθύνσεις παράκτιου χώρου
- Ανάπτυξη τουρισμού και παραθερισμού ως στους υπάρχοντες ή οργανωμένους υποδοχείς

17. Πεδιάδα Ψαχνών Εύβοια (Α/Α 24)

- Περιορισμός εκτός σχεδίου δόμησης των ενσταυλισμένων κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων
- Προστασία οικισμών στις υπώρειες του ορεινού όγκου της Δίρφης
- Προώθηση ΓΠΣ Δ.Ε. Ψαχνών
- Προώθηση αγροτουρισμού στους οικισμούς της ενδοχώρας

18. Πεδιάδα Άμφισσας - Δελφών - Κόλπος Ιτέας (Α/Α 10)

- Αυστηρή εφαρμογή ρυθμίσεων Ζωνών Προστασίας Δελφικού Τοπίου ώστε η αξία του Δελφικού Τοπίου να μην επηρεάζεται
- Διεθνής πολιτιστικός τουρισμός

19. Πεδιάδα Μαντουδίου - Εξορुकτική Περιοχή Μαγνησίτη (Α/Α 23)

- Προώθηση ΕΠΜ των περιοχών NATURA
- Μεταλλευτικός τουρισμός
- Φυσικό πάρκο αναψυχής γύρω από τα εξορुकτικά τοπία - Επιτρέπονται υπόγειες εξορύξεις
- Αποκατάσταση / ανάδειξη τοπίων εξόρυξης

20. Θηβαϊκή Ακτή - Πλαταιές (Α/Α 7)

- Πολιτιστικός τουρισμός
- Αγροτουρισμός - Προστασία / ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων
- Διατήρηση γεωργικών εκμεταλλεύσεων

21. Όρμος Αντίκυρας - Βιομηχανική Ακτή Βωξίτη (Α/Α 9)

- Ανάδειξη ως τουριστικό προορισμό του βιομηχανικού οικισμού "Άσπρα Σπίτια"
- Η διαχείριση της ενότητας πρέπει να ακολουθήσει σχεδιασμένη συνύπαρξη του με την έντονη αλλά και ενδιαφέρουσα παρουσία των δραστηριοτήτων της βιομηχανίας Αλουμίνιο Α.Ε. (Μεταλλεία και λιμάνι)

22. Κόλπος Γαλαξιδίου - Ακτές Φωκίδας (Α/Α 11)

- Ως ΕΠΜ NATURA Γαλαξιδίου
- Αυστηρός έλεγχος ένταξης στο τοπίο των Αιολικών και των Φωτοβολταϊκών πάρκων, ιδίως σε σχέση με το Γαλαξίδι
- Τουρισμός
- Προώθηση ΕΠΜ NATURA Γαλαξιδίου

23. Ακτές Δίρφους στο Αιγαίο Πέλαγος (Α/Α 25)

- Ως ΕΠΜ NATURA Δίρφους
- Προώθηση ΕΠΜ NATURA Δίρφους
- Ειδικός τουρισμός φύσης και παραθαλάσσιος ελεγχόμενης κλίμακας

24. Σύμπλεγμα Νήσου Σκύρου και Μικρών Νησιών (Α/Α 21) και Νότια Εύβοια (Α/Α 22)

- Μελέτη αντιμετώπισης για τα τοπία της Νότιας Εύβοιας και της Σκύρου που θα εντάσσουν στο τοπίο τα αιολικά πάρκα, ως προς το μέγεθος και τη διάταξη

25. Κύμη - Κοιλιάδα Αυλωναρίου – Αλιβέρι (Α/Α 26)

- Εναλλακτικός τουρισμός και αγροτουρισμός
- Προώθηση ΓΠΣ Αλιβερίου
- Διατήρηση γεωργικών παραδοσιακών δραστηριοτήτων
- Ένταξη αισθητική των μεγάλων

B.1.1.γ3 Διαχείριση Ειδικών Κατηγοριών Χώρου

B.1.1. γ3.α Κατευθύνσεις σχεδιασμού για τον ορεινό χώρο

B.1.1.γ3.α.1 Προσδιορισμός ορεινού χώρου Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Οι ορεινές περιοχές αποτελούν μια ειδική και κρίσιμη κατηγορία χώρου με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (περιορισμένη προσβασιμότητα, οικονομικά και δημογραφικά προβλήματα, αξιόλογους φυσικούς πόρους και οικοσυστήματα κ.ο.κ.) και για το λόγο αυτό απαιτούν ειδική αντιμετώπιση στο πλαίσιο του χωροταξικού σχεδιασμού – και όχι μόνο.

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αποτελεί μια κατ' εξοχήν ορεινή Περιφέρεια, δεδομένου ότι σημαντικό μέρος του Δυτικού Ηπειρωτικού της τμήματος καλύπτεται από τη νότια έξαρση της οροσειράς της Πίνδου που περιλαμβάνει τα Άγραφα, τον Τυμφρηστό, την Καλιακούδα, τη Χελιδώνα, το Παναιτωλικό, την Οίτη, τα Βαρδούσια, τη Γκιώνα, τον Παρνασσό και τον Ελικώνα. Οι λοιποί ορεινοί όγκοι μεμονωμένοι και ανεξάρτητοι της Πίνδου είναι η Όθρυς στο βόρειο όριό της και το Καλλίδρομο στην κεντρική περιοχή.

Αντίστοιχα έντονη παρουσία ορεινού χώρου υφίσταται αφ' ενός στην Εύβοια παράλληλα με τον νησιωτικό της χαρακτήρα με τα όρη Τελέθριο και Ξηρό όρος, Κανδύλι, Δίρφη, και το όρος Όχη στην Κάρυστο, αφ' ετέρου στο νησί της Σκύρου, υφίσταται ορεινή περιοχή στο νοτιο-ανατολικό της τμήμα με κυριότερο όρος τον Κόχυλα στην ανατολική της πλευρά.

Έχοντας υπόψη το υφιστάμενο ανάγλυφο του εδάφους της Περιφέρειας, βασική επιλογή της μελέτης ήταν ο Ορεινός Χώρος να προσδιοριστεί συνδυαστικά με βάση αφ' ενός το κριτήριο του υψόμετρου αλλά και τη δυνατότητα προγραμματισμού της ολοκληρωμένης διαχείρισης με αναφορά και βάση τις υφιστάμενες αυτοδιοικητικές ενότητες ή υπο-ενότητες.

Παράλληλα, ο προσδιορισμός του ορεινού χώρου λόγω των υφισταμένων ιδιομορφιών μεταξύ ηπειρωτικού και νησιωτικού χώρου αντιμετωπίζεται με διαφοροποίηση αφ' ενός ως προς τα κριτήρια ορισμού του που σχετίζονται με τα υφιστάμενα υψόμετρα, αφ' ετέρου σε σχέση με τις αυτοδιοικητικές ενότητες.

Ορεινός Χώρος Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Στο ηπειρωτικό τμήμα:

Ως Ορεινός ορίζεται ο χώρος με υψόμετρο $\geq 800\mu$ καθώς επίσης και όσες Δημοτικές Κοινότητες (ή ΟΤΑ '91) τέμνονται από την ισούψη των 800μ.

Στο νησιωτικό τμήμα (Εύβοια και Σκύρο):

Ως Ορεινός ορίζεται ο χώρος με υψόμετρο $\geq 600\text{m}$ καθώς επίσης και όσες Δημοτικές Κοινότητες (Καποδιστριακά Δ.Δ. ή ΟΤΑ '91) τέμνονται από την ισοϋψή των 600μ..

Με βάση τη στρατηγική επιλογή για ολοκληρωμένη διαχείριση των σημαντικών, ευαίσθητων και συγχρόνως κρίσιμων – από περιβαλλοντική και οικονομική άποψη – περιοχών, ο Ορεινός Χώρος διακρίνεται σε ενότητες ορεινού χώρου που αποτελούν διακεκριμένους ορεινούς όγκους ή συμπλέγματα ορεινών όγκων και εντάσσονται σε συνδυασμό με το ρόλο και τη θέση τους στο χωρικό σύστημα της Περιφέρειας (χρήσεις – περιβάλλον – δίκτυα) για διαβάθμιση της ευαισθησίας των χώρων αυτών σε διακεκριμένες χωρικές ενδοπεριφερειακές ή διαπεριφερειακές ενότητες ή σύνολά τους (πολλαπλάσιά τους).

Η διαχείρισή τους (κατευθύνσεις – προγραμματισμός) για το ΠΠΧΣΑΑ γίνεται κατά χωρική ενότητα και έχει δυνατότητα περαιτέρω εξειδίκευσης στον υποκείμενο σχεδιασμό ανά καλλικράτειο Δήμο ή Δ.Ε., αφού οι χωρικές ενότητες αποτελούν σύνολα καλλικρατειών Δήμων. Έτσι, στο υποκείμενο επίπεδο ταυτίζεται και με το επίπεδο διαφόρων τύπων προγραμμάτων, όπως ΟΠΑΑΧ, LEADER, Καλλιεργητικό πλάνο κλπ. που έχουν βάσεις τους ΟΤΑ.

Με βάση τα παραπάνω και με κριτήρια γεωγραφικά, ανθρωπο-γεωγραφικά, τοπιακά, ιστορικά, αναπτυξιακά, εγγύτητας σε υποδομές και μεγάλα αστικά κέντρα καθώς και υποδομών, στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ορίστηκαν 8 ενότητες ως κάτωθι:

Διαχειριστικές Ενότητες Ορεινού Χώρου Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Στο ηπειρωτικό τμήμα:

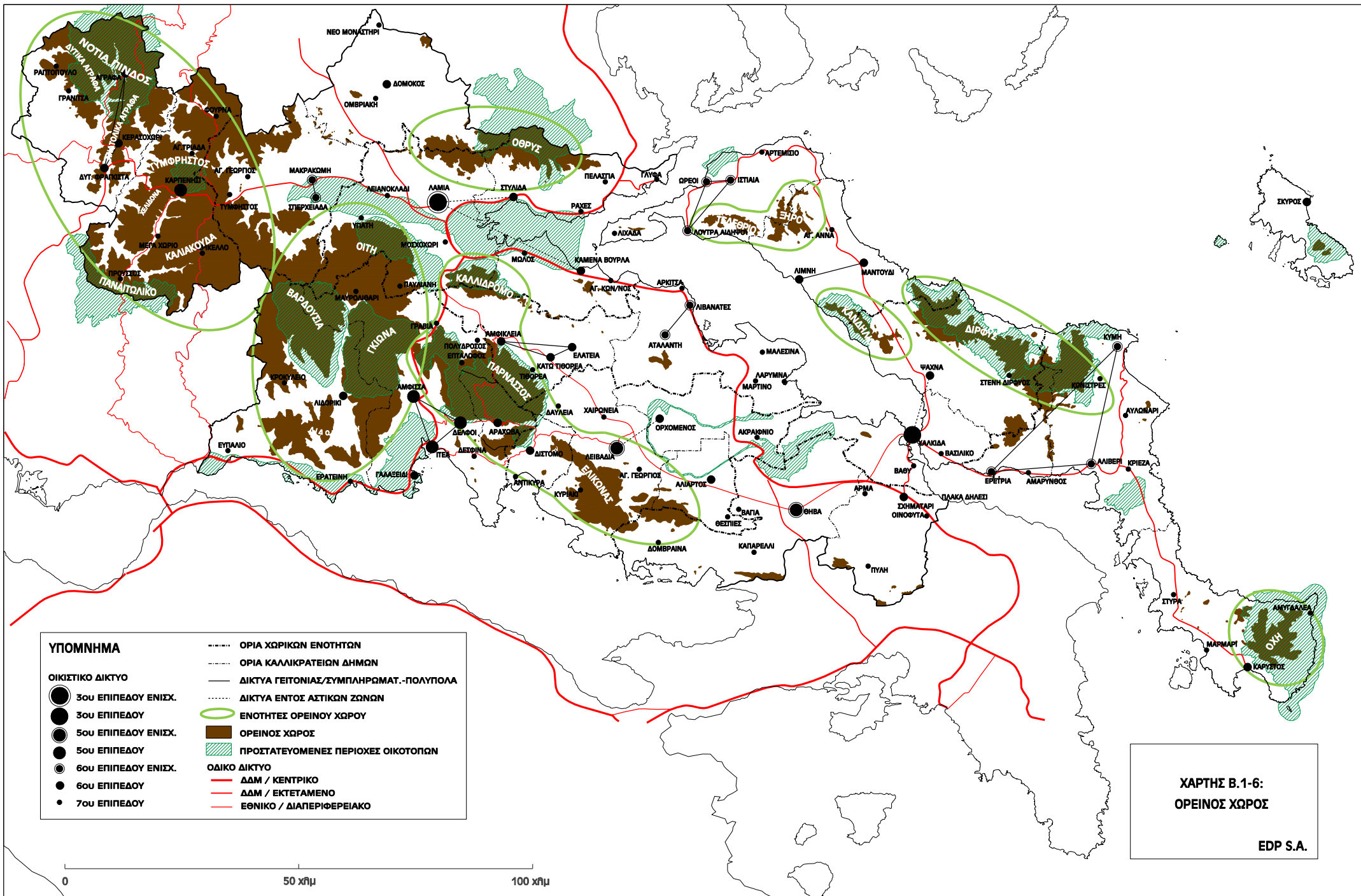
- Ορεινός Όγκος Όθρυος
- Νότια Πίνδος –Σύμπλεγμα Ευρυτανικών Ορεινών Όγκων
- Νότια Πίνδος –Σύμπλεγμα Ορεινών Όγκων Οίτης-Γκιώνας – Βαρδουσίων
- Δίκτυο Ορεινών Όγκων Παρνασσού – Καλλίδρομου – Ελικώνα

Στο νησιωτικό τμήμα (Εύβοια):

- Ορεινό σύμπλεγμα Βόρειας Εύβοιας
- Όρος Κανδύλι
- Ορεινός Όγκος Δίρφυς
- Όρος Όχη

B.1.1.γ3.α.2 Γενική θεώρηση και αρχές σχεδιασμού του ορεινού χώρου της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Οι ορεινοί όγκοι της Περιφέρειας αποτελούν σημαντικό χώρο άσκησης αγροτο-δασικής & εκτατικής παραδοσιακής κτηνοτροφίας δραστηριοτήτων και πολιτικών και προγραμμάτων ορεινού χώρου. Αντιμετωπίζονται γενικά ως κατ' εξοχήν περιοχές φυσικού αποθέματος, ενώ παράλληλα επιδιώκεται η διατήρηση και προστασία του

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

- 3ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΕΝΙΣΧ.
- 3ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ
- 5ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΕΝΙΣΧ.
- 5ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ
- 6ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΕΝΙΣΧ.
- 6ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ
- 7ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ

- ΟΡΙΑ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ
- ΟΡΙΑ ΚΑΛΙΚΡΑΤΕΙΩΝ ΔΗΜΩΝ
- ΔΙΚΤΥΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤ.-ΠΟΛΥΠΟΛΑ
- ΔΙΚΤΥΑ ΕΝΤΟΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ
- ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΟΡΕΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ
- ΟΡΕΙΝΟΣ ΧΩΡΟΣ
- ▨ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ
- ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
- ΔΔΜ / ΚΕΝΤΡΙΚΟ
- ΔΔΜ / ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟ
- ΕΘΝΙΚΟ / ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ

**ΧΑΡΤΗΣ Β.1-6:
ΟΡΕΙΝΟΣ ΧΩΡΟΣ**

EDP S.A.

0 50 χιλμ 100 χιλμ

αποθέματος και των λοιπών παραδοσιακών δραστηριοτήτων καθώς και του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος και της κατοίκησης.

Οι προτεινόμενες κατευθύνσεις συνδυάζονται με τη δυνατότητα ανάπτυξης παράλληλων ή συμπληρωματικών δραστηριοτήτων για κάθε ορεινό όγκο χωριστά, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ιδίως στα θέματα ανάπτυξης ορεινού τουρισμού.

Διοικητικά, η διαχείριση του ορεινού χώρου γίνεται σε επίπεδο ΟΤΑ ή υποενότητα ή συνεργαζόμενων ΟΤΑ για ολοκληρωμένα χωρικά ορεινά σύνολα, ενώ κρίσιμη θεωρείται και η εφαρμογή κατευθύνσεων ανά Ενότητα Ορεινού Χώρου.

Έτσι ο ορεινός χώρος με τη λειτουργία του σε διασύνδεση με τα αστικά κέντρα του και ανώτερου Περιφερειακού επιπέδου, συμβάλλει στην ολοκλήρωση του ευρύτερου συστήματος του οικονομικού και λειτουργικού χώρου της Περιφέρειας.

Οι ορεινές περιοχές αποτελούν κατ' εξοχήν περιοχές "ολοκληρωμένης ανάπτυξης" με αειφόρο οικονομική βάση και στήριξη σε πολυλειτουργικές δραστηριότητες και συντήρηση των μεμονωμένων οικισμών.

Προτεραιότητα δίδεται στην εφαρμογή δράσεων ολοκληρωμένης αγροτικής τοπικής ανάπτυξης για την τόνωση της ελκυστικότητάς τους τη συντήρηση των μεμονωμένων οικισμών και την ανακοπή της πληθυσμιακής αποψίλωση τους.

Η διαμόρφωση και εφαρμογή των προγραμμάτων διαχείρισης της προστασίας και ανάπτυξης των ορεινών όγκων συνεπάγεται συστηματική μακροχρόνια προοπτική προκειμένου να καταστεί δυνατή η ουσιαστική επίτευξη των στόχων της.

Σημαντικός τομέας των χωροταξικών ρυθμίσεων που θα εφαρμοστούν οφείλει να αφορά την αποτελεσματική προστασία και ανάπτυξη των δασικών οικοσυστημάτων με την παράλληλη πρόβλεψη για την συγκράτηση του δασόβιου και παραδασόβιου πληθυσμού στην περιοχή και παράλληλα στη δημιουργία ελκτικών συνθηκών διαβίωσης των απασχολούμενων. Το θέμα αυτό απαιτεί διαχείριση της ανάπτυξης «δασοπονίας πολλαπλών σκοπών» ώστε να διασφαλίζεται η ισορροπία των υφισταμένων οικοσυστημάτων και παράλληλα η ήπια ανάπτυξη της περιοχής.

Ο ορεινός χώρος λειτουργεί σε διασύνδεση με τα βου και ανωτέρου περιφερειακού επιπέδου κέντρα και μέσω αυτών με το ευρύτερο πλέγμα του οικονομικού-λειτουργικού χώρου της Περιφέρειας.

Οι πολιτικές συνδυάζονται με τη δυνατότητα του κάθε όγκου χωριστά, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους ιδίως στην ανάπτυξη του ορεινού τουρισμού στα πλαίσια του προγράμματος Leader. Η διαχείριση των ορεινών όγκων πρέπει να έχει εξαιρετικά μακροχρόνια διάσταση.

B.1.1.γ3.α.3 Κατευθύνσεις σχεδιασμού κατά (Διαχειριστική) Ενότητα ορεινού χώρου

Η μελέτη εξειδικεύει και προσαρμόζει στο πρότυπο χωρικής ανάπτυξης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας τις κατευθύνσεις σχεδιασμού που τίθενται από το

ΓΠΧΣΑΑ και τα ΕΠΧΣΑΑ για τον ορεινό χώρο, ανά Ενότητα Ορεινού Χώρου, ως ακολούθως:

Όθρυς: Η Ενότητα περιλαμβάνει τον μεμονωμένο ορεινό όγκο της Όθρυς, η κορυφογραμμή του οποίου οριοθετεί από Βορρά την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και νότια την Περιφέρεια Θεσσαλίας. Το ανάγλυφο της περιοχής είναι ιδιαίτερα έντονο, ενώ λόγω της θέσης, υπάρχει ορατότητα τόσο προς το Μαλιακό Κόλπο όσο και προς τον Παγασητικό. Η περιοχή είναι ελάχιστα κατοικημένη (σχεδόν αποκλειστικά στα χαμηλά υψόμετρα).

Στην Ενότητα Ορεινού Χώρου της Όθρυς προωθείται κατά προτεραιότητα η αγροτική ανάπτυξη σε συνδυασμό με τις ΑΠΕ, ενώ η Ενότητα υποστηρίζεται λειτουργικά από τη Στυλίδα αλλά και την ευρύτερη αστική ζώνη της Λαμίας (ΛΑΠ Λαμίας).

Νότια Πίνδος – Σύμπλεγμα Ευρυτανικών Υψηλών Ορεινών Περιοχών: Η Ενότητα εκτείνεται σχεδόν στο σύνολο της Π.Ε. Ευρυτανίας και άρα συμπίπτει και με τη Χωρική Ενότητα Ευρυτανίας. Περιλαμβάνει τα όρη των Αγράφων, τον Τυμφρηστό, τη Χελιδώνα, την Καλιακούδα και μέρος του Παναιτωλικού. Πρόκειται για την πιο αραιοκατοικημένη περιοχή της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας με έντονο ανάγλυφο και πλούσια δασική κάλυψη. Η περιοχή είναι σχετικά δυσπρόσιτη, ενώ αναπτυξιακά αποτελεί περιοχή που στηρίζεται στις αγροτο-δασικές δραστηριότητες αλλά και τον τουρισμό, με επίκεντρο το Χιονοδρομικό Κέντρο αλλά και τις δραστηριότητες ορεινού τουρισμού, υποστηριζόμενες κυρίως από το αστικό κέντρο του Καρπενησίου.

Η Ενότητα προτείνεται ως κατ' εξοχήν περιοχή φυσικού αποθέματος και αξίας τοπιακή ενότητα. Προτείνεται να προωθηθεί ο χαρακτηρισμός της σε Περιφερειακό Πάρκο (Προστατευόμενη Περιοχή του Ν.1650/86, όπως τροποποιήθηκε με το Ν.3937/2011), προκειμένου να γίνει αποτελεσματική η «έξυπνη» ανάπτυξη της ιδιαίτερης αυτής περιοχής (αραιοκατοίκηση) και να προστατευτεί το αξιόλογο φυσικό της περιβάλλον, μέσω της διατήρησης των παραδοσιακών και αγροτοδασικών δραστηριοτήτων και του συνδυασμού τους με την ανάπτυξη ήπιων δραστηριοτήτων αναψυχής και εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ελκυστικής κατοίκησης για κύρια και παραθεριστική κατοικία, σε συνθήκες εξαιρετικά καθαρής ορεινής φύσης στα πλαίσια των νέων δυνατοτήτων του διαδικτύου.

Το αστικό κέντρο του Καρπενησίου αποτελεί το οικονομικό και διοικητικό κέντρο της Ορεινής Ενότητας και ταυτόχρονα τον κυρίαρχο τουριστικό πόλο σε συνδυασμό με το Χιονοδρομικό Κέντρο στο Βελούχι. Παράλληλα, συμπληρωματικά προς το Καρπενήσι λειτουργούν κυρίως για τη δυτική περιοχή της Χωρικής Ενότητας το δίκτυο οικισμών: Κερασχώρι, Δυτ. Φραγκίστα και Άγραφα.

Νότια Πίνδος – Σύμπλεγμα Οίτης – Γκιώνας – Βαρδουσίων: Η Ενότητα εκτείνεται στο Νοτιο-Δυτικό τμήμα της Περιφέρειας και περιλαμβάνει τα όρη της Οίτης, της Γκιώνας και των Βαρδουσίων, ενώ περιλαμβάνει επίσης και τον ενδιάμεσο χώρο με την τεχνητή Λίμνη Μόρνου. Το φυσικό περιβάλλον και το τοπίο της Ενότητας είναι ιδιαίτερης αξίας, με ένα τμήμα της Οίτης να είναι χαρακτηρισμένο ως Εθνικός Δρυμός από το 1968. Η Ενότητα χαρακτηρίζεται από την έντονη παρουσία ορυκτών πόρων, γι' αυτό και η εξόρυξη αποτελεί κυρίαρχη δραστηριότητα (περιφερειακής και εθνικής εμβέλειας). Η περιοχή παρουσιάζει ικανοποιητική κατοίκηση, η οποία διαχέεται σε

αρκετούς ορεινούς οικισμούς, κυρίως στην πλευρά της Φωκίδας. Πρόκειται για περιοχή η οποία αναπτύσσει δραστηριότητες ορεινής οικονομίας, με πλούσιο φυσικό περιβάλλον, ενώ ο τουρισμός δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένος.

Η Ενότητα σχεδιάζεται ως κατ' εξοχήν περιοχή εξορυκτικής δραστηριότητας, σε συγκεκριμένους οργανωμένους θύλακες και ως περιοχή στην οποία προωθούνται δραστηριότητες ορεινής οικονομίας. Κυρίαρχο λειτουργικό κέντρο της περιοχής ορίζεται η Άμφισσα (δίκτυο Άμφισσα-Δελφοί-Ιτέα), και συμπληρωματικά το Λιδορίκι και η Γραβιά.

Παρνασσός – Καλλίδρομο - Ελικώνας: Αποτελεί την πιο σύνθετη Ενότητα Ορεινού Χώρου της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας η οποία αναπτύσσει ή δύναται να αναπτύξει σε μεγαλύτερο βαθμό δραστηριότητες τουρισμού και αναψυχής.

Κατ' αρχήν, η Ενότητα περιλαμβάνει τον Παρνασσό, ένα από τα υψηλότερα βουνά της Ελλάδας (2.457μ.) που εκτείνεται ανάμεσα στις Π.Ε. Φθιώτιδας, Φωκίδας και Βοιωτίας. Ο ορεινός όγκος του Παρνασσού αποτελεί τη νοτιότερη απόληξη της οροσειράς της Πίνδου. Λόγω της εξαιρετικής φυσικής και πολιτιστικής σπουδαιότητας της περιοχής (αρχαιολογικός χώρος Δελφών – με το προστατευόμενο Δελφικό τοπίο), η οποία συμπληρώνεται και από τις εγκαταστάσεις του ομώνυμου Χιονοδρομικού Κέντρου, ο Παρνασσός αποτελεί έναν από τους πιο ανεπτυγμένους τουριστικά ορεινούς όγκους της χώρας. Ως αποτέλεσμα - και παρά το έντονο ανάγλυφο - η περιοχή παρουσιάζει σημαντική κατοίκηση, με σημαντικότερο το ορεινό αστικό κέντρο της Αράχοβας.

Τμήμα του Παρνασσού είναι χαρακτηρισμένο ως Εθνικός Δρυμός, ενώ και άλλες εκτάσεις του ορεινού όγκου συμπεριλαμβάνονται στις Περιοχές Προστασίας της χώρας.

Η Ενότητα περιλαμβάνει επίσης το Καλλίδρομο, με μέγιστο υψόμετρο 1.399μ. και αρκετά πυκνή βλάστηση (ελατοδάση). Το Καλλίδρομο έχει ιδιαίτερα πλούσιο υδρογραφικό δίκτυο και φυσικό περιβάλλον ιδιαίτερης αξίας (ανήκει στο δίκτυο Natura) και στο μεγαλύτερο μέρος του εκτείνεται στη Λοκρίδα. Η κατοίκησή του είναι περιορισμένη. Τέλος, ο Ελικώνας ο τελευταίος ορεινός όγκος της Ενότητας, βρίσκεται νοτιο-ανατολικά του Παρνασσού και έχει υψόμετρο 1.748 μέτρα. Ο Ελικώνας εκτείνεται κατά μήκος των ακτών του Κορινθιακού Κόλπου, έχει έντονες και σε απόσταση κλίσεις και ως εκ τούτου λειτουργεί ως φυσικός φραγμός στη διασύνδεση της ενδοχώρας της Βοιωτίας με τη θάλασσα. Η περιοχή είναι αραιοκατοικημένη με έντονο ανάγλυφο και πλούσια δασική κάλυψη.

Η Ενότητα προωθείται και σχεδιάζεται κυρίως ως περιοχή αστικής αναψυχής, για την υποδοχή και εξυπηρέτηση των κατοίκων της Μητροπολιτικής Αθήνας αλλά και ως εναλλακτικός προορισμός τουρισμού Σαβ/κου. Κυρίαρχα αστικά κέντρα ορεινής και τουριστικής ανάπτυξης, γύρω από τα οποία οργανώνεται η Ενότητα είναι η Αράχοβα, οι Δελφοί (Δίκτυο Άμφισσα-Ιτέα-Δελφοί), η Αμφίκλεια & η Λιβαδειά και το Δίστομο - Αντίκυρα.

Τελέθριο Όρος: Αποτελεί μεσαίου υψόμετρου ορεινό όγκο της Βόρειας Εύβοιας, στους δυτικούς πρόποδες του οποίου αναπτύσσεται η σημαντικότερη λουτρόπολη της Ελλάδας: τα Λουτρά Αιδηψού. Η κατοίκηση χαρακτηρίζεται περιορισμένη.

Στον ορεινό χώρο του Τελέθριου προτείνεται η κατά προτεραιότητα ανάπτυξη αγροτικών δραστηριοτήτων, σε συνδυασμό με τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος.

Κανδύλι - Μαντούδι: αποτελεί μεμονωμένο ορεινό όγκο βόρεια της Χαλκίδας. Έχει μέσο υψόμετρο (1.246 μέτρα) και εκτείνεται κυρίως κατά μήκος των δυτικών ακτών του βόρειου Ευβοϊκού. Στην ανατολική του πλευρά διαθέτει πυκνή βλάστηση (κυρίως πεύκα), ενώ στη δυτική του πλευρά η βλάστηση είναι φτωχότερη. Στα χαμηλά υψόμετρα, ασκείται σημαντικό μέρος της εξορυκτικής δραστηριότητας της Εύβοιας.

Ο Ορεινός Χώρος του Κανδυλίου προτείνεται να προσανατολιστεί κυρίως στην άσκηση αγροτο-κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων.

Δίρφος: αποτελεί τον κύριο και μεγαλύτερο ορεινό όγκο της Εύβοιας, κατά μήκος των κεντρικο-ανατολικών ακτών της προς το Αιγαίο Πέλαγος. Λόγω του μεγάλου υψόμετρου (1.743μ.), του έντονου ανάγλυφου και της θέσης, η Δίρφη είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένη σε ψυχρά ρεύματα και χιονοπτώσεις και γενικά σε έντονα καιρικά φαινόμενα. Ο ορεινός χώρος δεν παρουσιάζει αξιοσημείωτη κατοίκηση, ενώ στα μεγάλα υψόμετρα απαντώνται σπάνια ελατοδάση. Οι κλίσεις και το ανάγλυφο είναι ιδιαίτερα έντονο, αφήνοντας μια ιδιαίτερα στενή λωρίδα παράκτιου χώρου προς το Αιγαίο, η οποία παραμένει σχεδόν αναλλοίωτη.

Ο Ορεινός Χώρος της Δίρφος, λόγω και της εγγύτητας κυρίως προς τη Χαλκίδα και μέσω αυτής και προς την Αθήνα, προτείνεται να σχεδιαστεί ως περιοχή αστικής αναψυχής, με επίκεντρο τον ορεινό οικισμό της Στενής Διρφύος.

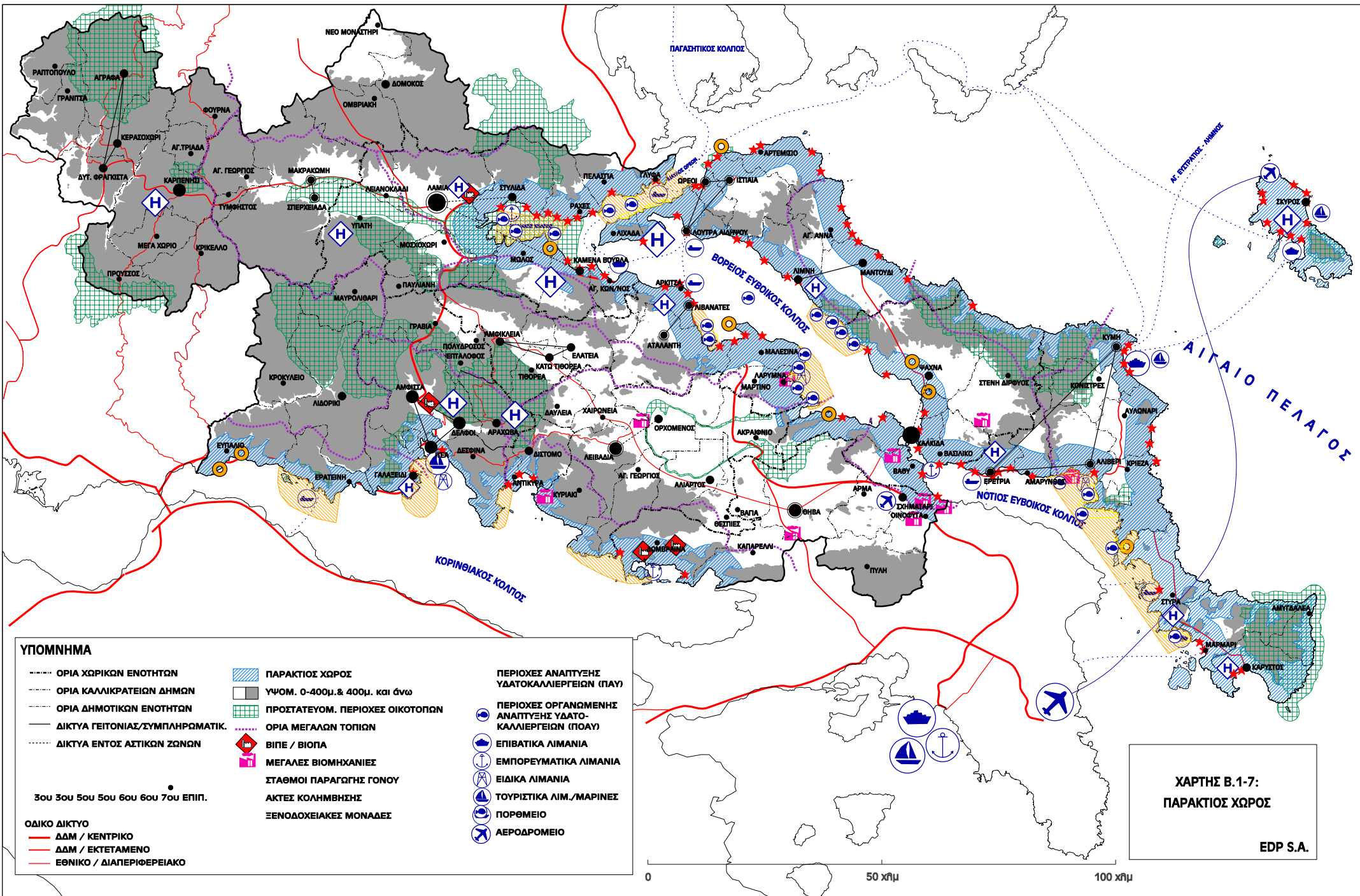
Όρος Όχη – Κάρυστος: αποτελεί μεμονωμένο ορεινό όγκο στο νοτιότερο τμήμα της Εύβοιας, με υψόμετρο που ωστόσο φτάνει τα 1.398 μέτρα. Καταλαμβάνει ιδιαίτερα μικρή επιφάνεια - από την Κάρυστο έως το ακρωτήριο του Καφηρέα –με ιδιαίτερα έντονες κλίσεις. Η Όχη είναι γνωστή για τις μυστηριώδεις αρχαίες μεγαλιθικές κατασκευές της (δρακόσπιτα) και αποτελεί ιδιαίτερη «τοπιακή» ενότητα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

Στο όρος Όχη / Κάρυστος προτείνεται η κατά προτεραιότητα προστασία και διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος (αμιγής φύση).

B.1.1.γ3.β Κατευθύνσεις σχεδιασμού για τον παράκτιο και νησιωτικό χώρο

B.1.1.γ3.β.1 Προσδιορισμός του παράκτιου χώρου της Περ. Στερεάς Ελλάδας

Η Στερεά Ελλάδα συγκαταλέγεται στις παράκτιες Περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με όλες τις Περιφερειακές της Ενότητες (πλην της Ευρυτανίας) να βρέχονται από τη θάλασσα. Το θαλάσσιο μέτωπο της Περιφέρειας είναι ιδιαίτερα εκτεταμένο, τόσο γιατί το ηπειρωτικό της τμήμα βρέχεται από δύο πλευρές (νότια και ανατολικά) όσο και γιατί στην επικράτειά της περιλαμβάνεται το ένα εκ των δύο μεγαλύτερων νησιών της χώρας. Η Εύβοια, αν και αναπτυξιακά δεν θεωρείται νησί

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

----- ΟΡΙΑ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ----- ΟΡΙΑ ΚΑΛΙΚΡΑΤΕΙΩΝ ΔΗΜΩΝ ----- ΟΡΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ — ΔΙΚΤΥΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚ. ----- ΔΙΚΤΥΑ ΕΝΤΟΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ	- ΠΑΡΑΚΤΙΟΣ ΧΩΡΟΣ - ΥΨΟΜ. 0-400μ. & 400μ. και άνω - ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜ. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ - ΟΡΙΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΤΟΠΙΩΝ - ΒΙΠΕ / ΒΙΟΠΑ - ΜΕΓΑΛΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ - ΣΤΑΘΜΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΓΟΝΟΥ - ΑΚΤΕΣ ΚΟΛΗΜΒΗΣΗΣ - ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	- ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΙΕΡΓΕΙΩΝ (ΠΛΥ) - ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΙΕΡΓΕΙΩΝ (ΠΟΛΥ) - ΕΠΙΒΑΤΙΚΑ ΛΙΜΑΝΙΑ - ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΑ ΛΙΜΑΝΙΑ - ΕΙΔΙΚΑ ΛΙΜΑΝΙΑ - ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΛΙΜ./ΜΑΡΙΝΕΣ - ΠΟΡΘΕΜΕΙΟ - ΑΕΡΟΔΡΟΜΕΙΟ
- 3ου 3ου 5ου 5ου 6ου 6ου 7ου ΕΠΙΠ.
- ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ**
 — ΔΔΜ / ΚΕΝΤΡΙΚΟ
 — ΔΔΜ / ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟ
 — ΕΘΝΙΚΟ / ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ

0 50 χιλμ 100 χιλμ

ΧΑΡΤΗΣ Β.1-7:
ΠΑΡΑΚΤΙΟΣ ΧΩΡΟΣ
EDP S.A.

λόγω της σταθερής της σύνδεσης με τη στεριά στο ύψος της Χαλκίδας και της μικρής απόστασής της από τον ηπειρωτικό χώρο, συμβάλλει ουσιαστικά τόσο στο διπλασιασμό του παράκτιου χώρου της Περιφέρειας όσο και στη διεύρυνση της ποικιλομορφίας του.

Πέραν όμως της έκτασης που καταλαμβάνει, ο βασικότερος ίσως λόγος για τον οποίο ο παράκτιος χώρος αποκτά εξαιρετική σημασία ιδίως στη Στερεά Ελλάδα, είναι γιατί εκτείνεται σε πολλαπλούς ανοικτούς και κλειστούς θαλάσσιους χώρους (Μαλιακός, Ευβοϊκός, Κορινθιακός, Αιγαίο), με ό,τι αυτό συνεπάγεται περιβαλλοντικά, πλουτοπαραγωγικά κ.ο.κ. για την Περιφέρεια στο σύνολό της.

Η κατηγοριοποίηση του παράκτιου χώρου γίνεται κατ' ελάχιστο στις παρακάτω κατηγορίες του παράκτιου χώρου που προκύπτουν από τις δεσπόζουσες δραστηριότητες εξειδίκευσης του παράκτιου χώρου της Περιφέρειας του ΠΠΧΣΑΑ. Προτείνεται αφ' ενός η ολοκληρωμένη διαχείριση του παράκτιου χώρου με βάση τις χωρικές ενότητες ή μεγάλες περιοχές που έχουν αναπτυγμένο παράκτιο χώρο και αφ' ετέρου η σύνταξη Σχεδίων Διαχείρισης παράκτιου χώρου ως σύνολο χωρικών ενότητων που θα αναφέρονται στο σύνολο των ακόλουθων ζωνών:

Ζώνες Παράκτιου Χώρου	Χερσαίο τμήμα
Κρίσιμη Ζώνη	Από την ακτογραμμή έως 100* μέτρα βάθος από τη γραμμή αιγιαλού
Δυναμική Ζώνη	Μετά την Κρίσιμη Ζώνη έως 350** μέτρα βάθος από τη γ.α.
Μεταβατική Ζώνη	Μετά τη Δυναμική Ζώνη έως τα όρια της πρώτης από τη θάλασσα ισουψούς των 400μ., συμπεριλαμβανομένων και των Δημοτικών Κοινοτήτων (ΟΤΑ '91) που τέμνονται από την πρώτη ισουψή των 400μ. και μέχρι βάθους 5 χλμ.

* Το πλάτος της Κρίσιμης Ζώνη (0-100 μέτρα) επιλέχτηκε με σκοπό την εναρμόνιση προς τις ρυθμίσεις και επιλογές του Πρωτοκόλλου για την ΟΔΠΧ (ICZM Protocol).

** Σημειώνεται ότι η ζώνη έως τα 350 μ. βάθος από την ακτογραμμή ορίζεται και από το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό ως ιδιαίτερο τμήμα του παράκτιου χώρου στο οποίο θα πρέπει να εξειδικεύονται οι κατευθύνσεις σχεδιασμού και να περιλαμβάνουν πιο αυστηρές ρυθμίσεις χρήσεων γης.

Γενικά, όσον αφορά το χαρακτήρα του παράκτιου χώρου της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, εντοπίζονται κυρίως οι ακόλουθες χρήσεις καθώς και παραγωγικές και αναπτυξιακές δραστηριότητες:

- φυσικός παράκτιος χώρος (φυσικές ή/και απόκρημνες ακτές, δέλτα κλπ),
- οικιστική χρήση (περιοχές οικιστικής ανάπτυξης α' ή και β' κατοικίας),
- εγκατεστημένα έργα και εκτεταμένες εγκαταστάσεις (βιομηχανικές, λιμενικές κλπ),
- αγροτικές δραστηριότητες (γεωργία, ιχθυοκαλλιέργειες κλπ).

Συνδυαστικά με τις παραπάνω Ζώνες και για διαχειριστικούς σκοπούς, η Περιφέρεια διαχωρίστηκε και σε οκτώ (8) Ευρύτερες Γεωγραφικές Ενότητες Παράκτιου Χώρου, για τη διαμόρφωση των οποίων λήφθηκαν υπόψη κριτήρια “τοπικά”, γεωγραφικά, ανθρωπο-γεωγραφικά, ιστορικά, αναπτυξιακά, περιβαλλοντικά κ.ο.κ. Οι Ενότητες αυτές είναι:

Ευρύτερες Γεωγραφικές Ενότητες Παράκτιου και Νησιωτικού Χώρου Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

- Μαλιακός Κόλπος και Δίαυλος Ωρεών: εσωτερικός κλειστός θαλάσσιος χώρος, με παράκτια οικιστική ανάπτυξη, ισχυρή παραγωγική βάση και υφιστάμενες εγκαταστάσεις και εν εξελίξει σημαντικά έργα.
- Βόρειος Ευβοϊκός Κόλπος: εσωτερικός κλειστός θαλάσσιος χώρος με παράκτια, τουριστική και οικιστική ανάπτυξη και ιχθυοκαλλιέργειες
- Παράκτιος οικιστικός χώρος Χαλκίδας: χώρος με παράκτια έντονη οικιστική ανάπτυξη και σημειακές βιομηχανικές και λιμενικές εγκαταστάσεις
- Νότιος Ευβοϊκός Κόλπος: διαπεριφερειακός εσωτερικός θαλάσσιος χώρος, υψηλής επισκεψιμότητας με παράκτια οικιστική ανάπτυξη και υδατοκαλλιέργειες
- Ανατολικές Ακτές Εύβοιας προς Αιγαίο Πέλαγος: φυσικός χώρος, φυσικές ακτές
- Νήσος Σκύρος: νησιωτικός χώρος
- Βοιωτικές ακτές Κορινθιακού Κόλπου: χώρος με ισχυρή παραγωγική βάση και εκτεταμένες τεχνικές εγκαταστάσεις
- Φωκιακές ακτές Κορινθιακού Κόλπου: διαπεριφερειακός εσωτερικός θαλάσσιος χώρος, υψηλής επισκεψιμότητας, παράκτια οικιστική ανάπτυξη και υδατοκαλλιέργειες
- Τριζώνια και λοιπά μικρά / ακατοίκητα νησιά: φυσικός χώρος

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω και τις ιδιαιτερότητες του παράκτιου Χώρου της Περιφέρειας, στη συνέχεια διατυπώνονται γενικές κατευθύνσεις σχεδιασμού τόσο κατά Ζώνες Παράκτιου Χώρου όσο και κατά Ευρύτερες Γεωγραφικές Ενότητες Παράκτιου Χώρου, ενώ ειδικότερες διαχειριστικές και χωρικές κατευθύνσεις αναπτύσσονται αναλυτικότερα ανά Χωρική Ενότητα σε επόμενο κεφάλαιο.

B.1.1.γ3.β.2 Γενική Θεώρηση του παράκτιου και νησιωτικού χώρου της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Οι παράκτιες και νησιωτικές περιοχές αντιμετωπίζονται ως ευαίσθητος και κρίσιμος χώρος της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, ως σημαντικός παραγωγικός πόρος και ως ιστορικός χώρος κατοίκησης. Κατά περίπτωση, ο παράκτιος χώρος της Περιφέρειας είτε προστατεύεται ως αμιγώς φυσικός χώρος, είτε αξιοποιείται για την ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων (του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα), είτε αξιοποιείται για οικιστικούς σκοπούς (τουριστικές και παραθεριστικές κατοικίες).

Σε σχέση με τον τουρισμό, επιδιώκεται η ανάπτυξή του σε διακριτούς πόλους ή/και ζώνες και κατά προτίμηση εντός σχεδιασμένων οικιστικών υποδοχέων. Παράλληλα επιθυμητή είναι και η μετατόπιση της τουριστικής δραστηριότητας (και κατ' επέκταση των πιέσεων που δημιουργεί) από τις ακτές στην ενδοχώρα και ειδικότερα σε αστικά και οικιστικά κέντρα του ευρύτερου παράκτιου χώρου.

Η διαχείριση και ο σχεδιασμός του παράκτιου χώρου γίνεται σε επίπεδο ΟΤΑ ή περισσότερων παράκτιων ΟΤΑ με βάση τις “τοπιακές” ενότητες και τις γενικές

κατευθύνσεις των υπερκείμενων σχεδίων και ανά Χωρική Ενότητα, ή σύνθετη ανθρωπογεωγραφική ή φυσική ενότητα όπως προσδιορίζονται στο ΠΠΧΣΑΑ.

Στον παράκτιο χώρο, ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να λαμβάνεται για τη διατήρηση της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας και των παράκτιων δασών, την προστασία και διαχείριση των κηρυγμένων φυσικών περιοχών, την προστασία αρχαιολογικών χώρων και νεώτερων μνημείων (κηρυγμένων ή μη) καθώς και παραδοσιακών οικισμών, τη διαχείριση της χρήσης του νερού, καθώς και την αποφυγή της υπεράντλησης και της υπαλμύρισης των υδροφόρων οριζόντων, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των σχετικών προβλέψεων της ισχύουσας νομοθεσίας.

Επιπλέον, στον κρίσιμο παράκτιο χώρο (από τη γραμμή αιγιαλού έως τα 100μ), πρέπει να αποφεύγεται η συνεχής και γραμμική δόμηση με επέκταση των υπάρχοντων θεσμοθετημένων οικιστικών υποδοχέων, τόσο για την προστασία των ακτών, όσο και για τυχόν επιπτώσεις από το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής.

B.1.1.γ3.β.3 Κατευθύνσεις σχεδιασμού κατά Ζώνη Παράκτιου Χώρου

Κατευθύνσεις για την Κρίσιμη Ζώνη

Η μελέτη, εξειδικεύοντας και προσαρμόζοντας στο πρότυπο χωρικής ανάπτυξης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας τις κατευθύνσεις σχεδιασμού που τίθενται από το ΓΠΧΣΑΑ και τα ΕΠΧΣΑΑ για τον παράκτιο και νησιωτικό χώρο, διατυπώνει τα ακόλουθα κατά Ζώνη παράκτιου χώρου:

Στην Κρίσιμη Ζώνη και ειδικότερα, μεταξύ 0 και 50 μέτρων, δεν επιτρέπεται καμιά νέα κατασκευή πλην:

- ελαφρών εγκαταστάσεων καθώς και ήπιων τεχνικών έργων προστασίας των ακτών (π.χ. από διάβρωση ή από φυσικές καταστροφές περιλαμβανομένων των πλημμυρών),
- λιμένων, εγκαταστάσεων μεταφόρτωσης, λιμενικών ζωνών και ναυπηγικών εγκαταστάσεων, που χωροθετούνται μαζί με τα συνοδά τους έργα σε διακριτές ζώνες συμβατών χρήσεων,

Παράλληλα, στην υποζώνη μεταξύ 50 – 100μ. στις εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, προωθούνται τα ακόλουθα:

- σύνθετα τουριστικά καταλύματα και μεμονωμένες χωροθετήσεις τουριστικών εγκαταστάσεων, κατά τις κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό
- ελαφρές εγκαταστάσεις εστίασης/ αναψυχής/ συνοδών έργων υδατοκαλλιεργειών
- βιομηχανικές εγκαταστάσεις σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ για τη Βιομηχανία,
- ελαφρές κατασκευές που προβλέπονται από τα οικεία Διαχειριστικά Σχέδια των περιοχών προστασίας της φύσης και του τοπίου (Ν.1650/1986), καθώς και έργων πρόσβασης, προστασίας και ανάδειξης αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών τόπων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις,
- γεωργικές καλλιέργειες με απαγόρευση εντατικής άρδευσης και εντατικής χρήσης λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, καθώς και θερμοκηπιακές εγκαταστάσεις

Χωρικές Κατευθύνσεις για τη Δυναμική Ζώνη

Στη Δυναμική Ζώνη (100 έως 350μ. από γ.α) κύρια χρήση ορίζεται η κατοικία και ο τουρισμός. Στη ζώνη αυτή επιτρέπεται η επέκταση εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων και οικισμών με την προϋπόθεση ότι οι επεκτάσεις αυτές δεν γίνονται παράλληλα προς την ακτογραμμή αλλά στο βάθος της ζώνης.

Επιτρέπεται επίσης η δόμηση τουριστικών καταλυμάτων σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Ειδικό Πλαίσιο.

Απαγορεύεται η κατασκευή νέων εγκαταστάσεων βιομηχανίας / βιοτεχνίας κλπ. έως την ολοκλήρωση του σχεδιασμού σε τοπικό επίπεδο (ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ).

Χωρικές Κατευθύνσεις για τη Μεταβατική Ζώνη

Για τη Μεταβατική Ζώνη (μετά τα 350 μ.) ισχύουν οι έως σήμερα επιτρεπόμενες χρήσεις και απαγορεύεται η εγκατάσταση εντατικών μεγάλων κτηνοτροφικών μονάδων έως και τα 2 χλμ. από την ακτογραμμή.

Εντός των 5 χλμ. (μετά τα 350 μ.) προτείνεται να αποφεύγονται τα συνεχή παράλληλα στην ακτογραμμή οδικά έργα και να θεσμοθετούνται κανόνες για το τοπίο μέσω των ΓΠΣ που πρέπει να προωθηθούν κατά προτεραιότητα για την κάλυψη της ζώνης αυτής.

B.1.1.γ3.β.4 Κατευθύνσεις σχεδιασμού κατά Ενότητα Παράκτιου Χώρου και Νησιών της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Σε σχέση με τις ειδικότερες κατευθύνσεις σχεδιασμού που προτείνονται από τη μελέτη ανά Γεωγραφική Ενότητα του παράκτιου και νησιωτικού χώρου της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, αυτές είναι:

Μαλιακός Κόλπος – Δίαυλος Ωρεών: Αποτελεί έναν ιδιαίτερα κλειστό θαλάσσιο κόλπο με ήπιες ανταλλαγές ανθρώπου – φύσης. Σημαντικό μέρος του παράκτιου χώρου συμπεριλαμβάνεται στο δίκτυο Natura, ενώ γενικά η εν λόγω Παράκτια Ενότητα αποτελεί ιστορικό χώρο κατοίκησης, και συμπεριλαμβάνει τμήματα της ευρύτερης οικιστικής περιοχής της Λαμίας (Στυλίδα, παραθαλάσσιοι οικισμοί α΄ και β΄ κατοικίας). Το θαλάσσιο τμήμα της Ενότητας αποτελεί ζωτικό χώρο ανάπτυξης υδατοκαλλιέργειών, πλην και πέραν των λιμενικών εγκαταστάσεων εντός των οικισμών και της Agroiinvest.

Ο χώρος προτείνεται να αποτελέσει μερικά χώρο οικιστικής ανάπτυξης (α΄ και β΄ κατοικία) και κύρια αγροτικών δραστηριοτήτων (γεωργία και υδατοκαλλιέργειες), πάντοτε υπό το πρίσμα μιας έντονα αειφορικής διαχείρισης, ιδίως στα ευαίσθητα παράκτια οικοσυστήματα (ακτές Natura κλπ) του μυχού του Μαλιακού Κόλπου.

Βόρειος Ευβοϊκός Κόλπος: Η Ενότητα περιλαμβάνει τις παράκτιες περιοχές τόσο του ηπειρωτικού χώρου όσο και της Εύβοιας. Πρόκειται για εσωτερικό κλειστό θαλάσσιο χώρο, με φιλικό και ήπιο τοπίο (πλην της ακτής του Κανδηλίου). Συνδυάζει την αγροτική δραστηριότητα (γεωργία και υδατοκαλλιέργειες) με την τουριστική δραστηριότητα, κυρίως μέσω της παραθεριστικής κατοικίας αλλά και των παραδοσιακών τουριστικών πόλων θερμαλιστικού τουρισμού (Λουτρά Αιδηψού, Καμ.

Βούρλα, Θερμοπύλες κλπ) αλλά και άλλων ιστορικών παραλιακών παραθεριστικών οικισμών.

Η Ενότητα προτείνεται να αποτελέσει ένα κατ' εξοχήν χώρο ήπιας αγροτικής παραγωγής προϊόντων ποιότητας (υδατοκαλλιέργειες και γεωργία) και εξειδικευμένου ποιοτικού τουρισμού με έντονα αειφορική διαχείριση του παράκτιου χώρου, ιδίως στα ευαίσθητα οικοσυστήματα Natura και Αταλαντονήσια. Στην περιοχή αναπτύσσονται σε σημειακές -εκτός οικισμών- θέσεις οι εγκαταστάσεις της ΛΑΡΚΟ.

Παράκτιος οικιστικός χώρος Χαλκίδας: Στην ουσία η ενότητα εκτείνεται στα όρια του νέου Δήμου Χαλκίδας στον οποίο το μεγαλύτερο μέρος καταλαμβάνεται από το οικιστικό συγκρότημα της Χαλκίδας. Η Ενότητα εκτείνεται ταυτόχρονα στον ηπειρωτικό και το νησιωτικό χώρο και εκτός από έντονη οικιστική ανάπτυξη, χαρακτηρίζεται και από την παρουσία σημειακά βιομηχανικών και λιμενικών εγκαταστάσεων.

Η Ενότητα σχεδιάζεται κατά προτεραιότητα για οικιστική χρήση (κυρίως α' και β' κατοικία) σε συνδυασμό με «σημειακές» ειδικές παραγωγικές και λιμενικές εγκαταστάσεις.

Νότιος Ευβοϊκός Κόλπος: πρόκειται για διαπεριφερειακό εσωτερικό θαλάσσιο χώρο, υψηλής επισκεψιμότητας, λόγω του "νησιωτικού χαρακτήρα" που εμφανίζει. Παράλληλα αποτελεί παραδοσιακό χώρο οικιστικής ανάπτυξης καθώς και ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών.

Ο παράκτιος χώρος της Νότιας Εύβοιας προτείνεται να αποτελέσει ένα δυναμικό χώρο παραδειγματικής βιώσιμης ανάπτυξης βασισμένης στην παραγωγή παραδοσιακών αγροτικών προϊόντων, τον τουρισμό και τις εγκαταστάσεις ΑΠΕ (η ανάπτυξη των οποίων θεωρείται περιφερειακής και εθνικής σημασίας).

Ανατολικές Ακτές Εύβοιας προς Αιγαίο Πέλαγος: λόγω της δυσπροσιτότητας της περιοχής (έντονο ανάγλυφο και ορεινοί όγκοι) το μεγαλύτερο μέρος των ανατολικών ακτών της Εύβοιας χαρακτηρίζεται για την αναλλοίωτη φύση και τα ιδιαίτερα, φυσικά τοπία.

Για το λόγο αυτό, κατά μήκος των ακτών προς το Αιγαίο προωθείται κατά προτεραιότητα η προστασία της φύσης, των ακτών και του τοπίου (φυσικό απόθεμα).

Νήσος Σκύρος: Πέραν της Εύβοιας (που ενώ γεωγραφικά θεωρείται νησί εντούτοις δε συγκαταλέγεται στο νησιωτικό χώρο) η Σκύρος αποτελεί το μεγαλύτερο νησί της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, αλλά και το μεγαλύτερο νησί των Βορείων Σποράδων, με πληθυσμό 2.994 κατ. σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ για το 2011.

Ο τουρισμός αποτελεί την κύρια δραστηριότητα του νησιού, γι' αυτό και ενισχύεται από το σχεδιασμό. Παράλληλα, ενισχύονται και οι παραδοσιακές καλλιέργειες και δραστηριότητες σε συνδυασμό με την ανάπτυξη καινοτόμων (υβριδικών) τεχνολογιών για την παραγωγή ΑΠΕ.

Βοιωτικές ακτές Κορινθιακού Κόλπου: Πρόκειται για παράκτιο χώρο με περιορισμένο βάθος, λόγω των ορεινών εξάρσεων που εκτείνονται κατά μήκος των ακτών. Πέρα από τα τμήματα με αναλλοίωτο φυσικό περιβάλλον, στην περιοχή εναλλάσσονται οι

αγροτικές δραστηριότητες (γεωργία και υδατοκαλλιέργειες), η βιομηχανία, καθώς και οι εγκαταστάσεις ΑΠΕ (στα μεγαλύτερα υψόμετρα).

Προτείνεται η διατήρηση και κατά προτεραιότητα ανάπτυξη των υπαρχουσών παραγωγικών δραστηριοτήτων, καθώς και η διευκόλυνση (σε περιορισμένο όμως βαθμό) της ανάπτυξης παραθεριστικής κατοικίας.

Φωκιακές ακτές Κορινθιακού Κόλπου: Πρόκειται για παράκτιο χώρο με σχετικά περιορισμένο βάθος, λόγω των ορεινών εξάρσεων που εκτείνονται κατά μήκος των ακτών. Πέρα από τα τμήματα με αναλλοίωτο φυσικό περιβάλλον (Natura κλπ), στην περιοχή εναλλάσσονται πλήθος παραγωγικών δραστηριοτήτων με κυριότερες την εξόρυξη, τις υδατοκαλλιέργειες αλλά και την τουριστική δραστηριότητα. Επίσης οι περιοχές αυτές στα μεγαλύτερα υψόμετρα αποτελούν κυρίαρχο χώρο ανάπτυξης εγκαταστάσεων ΑΠΕ.

Προτείνεται η διατήρηση και η κατά προτεραιότητα ανάπτυξη των υπαρχουσών παραγωγικών δραστηριοτήτων, καθώς και η προστασία των ακτών με ιδιαίτερη περιβαλλοντική αξία. Η ανάπτυξη του τουρισμού προτείνεται σημειικά και σε οργανωμένους οικιστικούς θύλακες.

Τριζώνια και λοιπά μικρά / ακατοίκητα νησιά: Πέραν της Σκύρου, στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (και μάλιστα σε όλες τις Περ. Ενότητες πλην της Ευρυτανίας) υπάγονται πάνω από εκατό πολύ μικρά νησιά (<200 στρεμμάτων). Στο σύνολό τους πρόκειται για ακατοίκητα/βραχονησίδες, με εξαίρεση τα Τριζόνια (Δήμος Δωρίδας), με οικιστικό πυρήνα ο οποίος κατά την τελευταία απογραφή του 2011 εμφάνισε πληθυσμό 64 κατοίκων.

Το σύνολο των νησιών αυτών (Νησιά Ομάδας III, πρώτη υπο-ομάδα) διατηρούν το χαρακτήρα τους και παραμένουν αναλλοίωτα ως φυσικό απόθεμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΕΠΧΣΑΑ για Τουρισμό.

Πίνακας: Νησιά της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (πλην Εύβοιας)

Π.Ε. Βοιωτίας	
Δήμος Θηβαίων (6 νησιά)	Βρόμα, Γκρομπολούρα (ή Στρογγυλό), Κουβέλι (ή Κούβελος), Μακρονήσι (ή Μακρόνησος), Ταμπούρλο (ή Τράχηλος), Φονιάς
Δήμος Λεβαδέων (5 νησιά)	Αλατονήσι, Άμπελος, Δασκαλειό, Κασίδης, Κατάκαβο
Π.Ε. Εύβοιας	
Δήμος Χαλκιδέων (6 νησιά)	Γάτζα (ή Γλαρονήσι, ή Βρομούσα), Γκριναρού, Εγγεζονήσι, Μερμήγκια, Κολόννα, Πασάς
Δήμος Διρφών-Μεσσαπίων (4 νησιά)	Τριανήσια (= 3 νησιά), Χέλιαθο
Δήμος Ερέτριας (5 νησιά)	Αγία Τριάδα, Ασπρόνησος, Κολοκύθι, Πάτση, Πεζονήσι
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού (9 νησιά)	Άγιος Νικόλαος, Λιχαδονήσια (Μονολιά και Στρογγύλη), Μοναστήρι (ή Νησιώτισσα), Μυρμηγκονήσια (=3 νησίδες), Ποντικονήσι (ή Αρτεμισία), Πρασονήσι
Δήμος Καρύστου (31 νησιά)	Αγία Πελαγία (ή Αγ. Παρασκευή), Ακίο (ή Πλατουράδα), Αράπης (ή Ντόρος = 3 νησιά), Δημάκος, Δίψα (= 2 νησιά), Ελάφι (ή Ελαφόνησος), Καβαλλιανή (ή Ανδριανή), Κουκίστρα (ή Παραθεριστά), Μανδηλού, Παξιμάδι, Πεταλιοί (= 10 νησιά: Αβγό, Λαμπερούσα, Λουλούδι, Μακρονήσι, Μεγαλόνησος ή Πήγασος, Ποντικόνησο, Πράσο, Τραγονήσι ή Τράγος, Φούντι ή Φούντας, Χερσονήσι ή Ξερωνήσι), Στυρονήσια (=7 νησιά: Αγ. Ανδρέας, Γλάρος, Κουνέλι ή Μεγ. Κουνέλι, Μικρό Κουνέλι, Πετούσι ή Πετούσα, Στύρα, Φονιάς), Τηγάνι
Δήμος Κύμης – Αλιβερίου (9 νησιά)	Αγ. Δημήτριος, Γκαμήλα, Κάρβουνο, Λιθάρι, Μπούφαλο, Πλατεία, Πρασούδα, Φιδονήσι, Χηλή (ή Μεγ. Νησί)

Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας (11 νησιά)	Κατσουλιά, Κοτρώνια (2 κύρια νησιά: Κοτρώνη και Κυμάσι), Λευκονήσια (7 νησίδες), Πρασσού
Δήμος Σκύρου (26 νησιά)	Σκύρος, Αγ. Φωκάς, Ατσίτσα, Βαλάξα, Βρυκολακονήσια (ή Βρυκολάκος), Έξω Διαβάτης, Θάλεια, Καλόγερος, Καλόγρια (ή Κοτσούλι ή Κατσούλι), Κούλουρη, Λακκονήσι, Μέσα Διαβάτης, Μυρμηγκονήσια (3 κύριες νησίδες), Πλάκα (ή Κεφάλι), Πλατύ (ή Πλατεία), Πόδια ή Ποδιές (4 κύριες νησίδες: Έξω Πόδια και Μέσα Πόδια), Ποντικόνησο, Ρήνια, Σαλάγκι, Σαρακηνό, Σκυροπούλα
Π.Ε. Φθιώτιδας	
Δήμος Λοκρών (5 νησιά)	Αγ. Νικόλαος Αταλάντης, Αταλάντη (ή Αταλαντονήσι), Γάϊδαρος (ή Γαϊδουρονήσι), Αγ. Νικόλαος Λάρυμνας, Μήτρος
Δήμος Στυλίδας (2 νησιά)	Αγ. Νικόλαος, Καλόγηρος
Π.Ε. Φωκίδας	
Δήμος Δελφών (10 νησιά)	Αγ. Αθανάσιος, Αγ. Γεώργιος, Αγ. Δημήτριος, Αγ. Κωνσταντίνος, Αψηφιά (ή Υψηλιθία), Μολυμένο (ή Μολυσμένο), Ξερονήσι, Παναγιά, Πέταλο, Τσαρούχι
Δήμος Δωριδος (10 νησιά)	Αγ. Ιωάννης (ή Δρίμνια), Αγ. Νικόλαος, Γλαρονήσι, Ζομπόνι, Κρεμμύδι (ή Μονόλιθος), Λαγονήσι, Ξερονήσι, Πλανέμι, Πρασούδι (ή Ψαρούδι), Τριζόνια

B.1.1.γ4. Διάρθρωση Υποδομών

Στους Χάρτες Π.2β και Π.2γ αποτυπώνεται η διάρθρωση των Δικτύων Τεχνικών Υποδομών και λοιπών εγκαταστάσεων.

B.1.1.γ4.α Δίκτυα Μεταφορικών Υποδομών

B.1.1.γ4.α.1 Στρατηγικές Κατευθύνσεις / Στόχοι - Προγραμματισμός

Η σημασία των μεταφορών είναι καίρια για τη Περιφέρεια όπως αναπτύχθηκε σε προηγούμενα κεφάλαια.

Κύριος στρατηγικός στόχος της Περιφέρειας παραμένει η ολοκλήρωση του Διευρωπαϊκής και Διαπεριφερειακής σημασίας πλέγματος δικτύων και κόμβων συνδυασμένων μεταφορών ως πρωτεύουσας και ζωτικής σημασίας κατά την τρέχουσα και επόμενη προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Οι νέες πολιτικές για προώθηση θαλάσσιας στρατηγικής δίνουν την ευκαιρία για ανασύνταξη της θέσης της Περιφέρειας στις θαλάσσιες μεταφορές και ένταξη των σημαντικών λιμένων της στο σύστημα Οδικών και Σιδηροδρομικών δικτύων της.

Θετικές έως πολύ θετικές προοπτικές υπάρχουν για το πλέγμα των διευρωπαϊκών δικτύων ΔΕΔ-Μ. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Ε.Ε. για την ανάπτυξη των ΔΕΔ-Μ προς το 2020 [COM(2011) 650 final / 2 της 10-12-2011], στόχος έως το 2030 είναι η ολοκλήρωση του πακέτου «οδικές – σιδηροδρομικές – θαλάσσιες – ποτάμιες μεταφορές», σε ενοποιημένο διευρωπαϊκό δίκτυο κορμού, διασυνδέσεων και κόμβων συνδυασμένων μεταφορών ώστε να επιτευχθεί μείωση εκπομπών διοξειδίου άνθρακα και εξοικονόμηση ενέργειας (υγρών καυσίμων). Παράλληλα προωθείται Ειδικό Χρηματοδοτικό Εργαλείο «Συνδέοντας την Ευρώπη» με συμμετοχή του Ταμείου Συνοχής των Κ-Μ και του Ιδιωτικού Τομέα, για τη χρηματοδότηση της περιόδου προς το 2020 έργων «κοινοτικού ενδιαφέροντος».

Σε σχέση με το παραπάνω σχεδιασμό και μηχανισμούς χρηματοδότησης και υλοποίησής του η Περιφέρεια εντάσσεται ως εξής:

Στο Βασικό Κορμό (Core Networks) των ΔΕΔ-Μ

Εντάσσεται με:

- τον υπό ολοκλήρωση στην περιοχή της Λαμίας και Στυλίδας (παράκαμψη) οδικό άξονα ΠΑΘΕ.
- την υπό ολοκλήρωση έως το 2015 σιδηροδρομική γραμμή υψηλών ταχυτήτων του σιδηροδρομικού ΠΑΘΕ Ανατολική Αθήνα/ΣΜΑ –Λαμία /Λιανοκλάδι,

- την υπό ολοκλήρωση έως το 2015 σιδηροδρομική γραμμή υψηλών ταχυτήτων του σιδηροδρομικού ΠΑΘΕ Λαμία/Λιανοκλάδι – Δομοκός- προς Θεσ/νίκη
- και την προγραμματιζόμενη μεταφορική σιδηροδρομική γραμμή υψηλών ταχυτήτων του σιδηροδρομικού ΠΑΘΕ Δυτική Αθήνα/Θριάσιο –Θήβα προς Λαμία-Θες/νίκη

Στο Περιφερειακό Δίκτυο (Comprehensive Networks) και τους Κόμβους Συνδυασμένων Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)

Εντάσσεται με:

- τον υπό κατασκευή οδικό άξονα Κεντρικής Ελλάδας Ε65.
- τους προγραμματιζόμενους για υλοποίηση αναβαθμιζόμενους άξονες Λαμία – Αντίρριο ως συνέχεια του οδικού άξονα Κεντρικής Ελλάδας Ε65 και Λαμία – Καρπενήσι – Αργίριο ως διασύνδεση με τον άξονα κορμού των ΔΕΔ-Μ της Ιόνιας Οδού.
- τον οδικό άξονα Βορρά – Νότου της Εύβοιας.
- τον Κόμβο Συνδυασμένων Μεταφορών Rail – Road στη Λαμία με επόμενους κόμβους στον ελληνικό χώρο στην Κοζάνη, την Θεσ/νίκη/Αλεξανδρούπολη και στο βαλκανικό χώρο Σόφια.
- το εμπορευματικό Λιμάνι της Χαλκίδας.

Προτείνεται η ένταξη

Στο Περιφερειακό Δίκτυο (Comprehensive Networks) (ΔΕΔ-Μ):

- κατά προτεραιότητα του οδικού άξονα Λέπουρα (Χαλκίδα-Κάρυστος) – Κύμη.
- κατά προτεραιότητα του Λιμανιού της Κύμης ως Εμπορευματικού και Επιβατικού προς Κεντρικό και Βόρειο Αιγαίο έναντι του Λιμανιού της Χαλκίδας και η παραμονή του λιμανιού της Χαλκίδας ως εθνικής εμβέλειας Εμπορευματικό Λιμάνι.

Τα παραπάνω σε συνδυασμό με τα υπό εκτέλεση Έργα στα πλαίσια του Δ' ΚΠΣ και ιδίως με τα εντεταγμένα στα Έργα Προτεραιότητας έως το 2015 και το 2018 αποτελούν το πλαίσιο των προοπτικών ανάπτυξης της Περιφέρειας :

- σε σχέση με την κατοχύρωση/αναβάθμιση της θέσης και την ανάπτυξη σε πρωτεύοντα κομβικό ρόλο της Περιφέρειας στα δίκτυα ΔΕΔ-Μ της ελληνικής χερσονήσου με την ολοκλήρωση ταχείας σύνδεσης με την διεθνή πύλη στον Διάδρομο Ιόνια-Αδριατική της Πάτρας και την ανάπτυξη του αστικού πόλου της Λειτουργικής Αστικής Περιοχής της Λαμίας στο ευρωπαϊκό και εθνικό αστικό σύστημα.
- την αναπτυξιακή της εξειδίκευση ως κόμβου οδικών, σιδηροδρομικών και λιμενικών μεταφορών (Λαμία-Ιτέα-Θήβα-Χαλκίδα-Κύμη και πορθμείο Γλύφας-Ωρεών).
- την άρση της απομόνωσης από τα ΔΕΔ-Μ κύριων αστικών της κέντρων και κατά προτεραιότητα του Καρπενησιού
- την ενδοπεριφερειακή και διαπεριφερειακή οργάνωση των μεταφορικών υποδομών της.

B.1.1.γ4.α.2 Οργάνωση Δικτύων – Στρατηγικές Κατευθύνσεις

Τα Δίκτυα Υποδομών αφορούν τα χερσαία (οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο, αερολιμένες) και τα θαλάσσια δίκτυα (λιμένες και διαδρομές διασύνδεσης λιμένων) και οργανώνουν το σύστημα μεταφορών της Περιφέρειας.

Τα χερσαία δίκτυα αποτελούν γραμμικής υφής στοιχεία του δομημένου περιβάλλοντος μεταβλητού πλάτους επιρροής στις χρήσεις γης ανάλογα με τη σημασία και τις σημειακές αναπτύξεις που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία τους.

Τα δίκτυα αναπτύσσονται και οργανώνονται με βάση τις υπάρχουσες, εξελισσόμενες και προγραμματιζόμενες / προτεινόμενες εφικτές τεχνικές υποδομές ώστε να επιτυγχάνεται:

- αφ' ενός συντονισμός μεταξύ τους (πολυτροπικές μεταφορές) με στόχο την αποτελεσματικότερη χρήση των φιλικών μέσων περιβαλλοντικά μέσων (σιδηρόδρομος – λιμάνια / θαλάσσιες μεταφορές) και τη μεγαλύτερη προσπελασιμότητα των περιοχών σε διάφορα επίπεδα του χώρου (Μητροπόλεις – πόλεις – πύλες κλπ.)
- και αφ' ετέρου να αίρουν την κυκλοφοριακή συμφόρηση, την κατάτμηση των αστικών χώρων και την απομόνωση περιοχών ώστε σε ορατό χρονικό όριο όλο τα αστικά κέντρα της περιφέρειας να έχουν ρυθμίσει την transit κυκλοφορία (παρακάμψη, πλατφόρμες ανταλλαγής και στάθμευση κ.λ.π), οι οικισμοί να έχουν ταχεία πρόσβαση στο κύριο δίκτυο και να έχουν αποκατασταθεί οι περιπτώσεις διάσπασης αστικού χώρου με έργα αισθητικής και λειτουργικής ένταξης, με προτεραιότητα την αστική περιοχή της Λαμίας, και ρύπανσης και φόρτισης των ευαίσθητων περιοχών φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, με απόλυτη προτεραιότητα την διευθέτηση της κυκλοφορίας στον αρχαιολογικό χώρο των Δελφών.

Ο γραμμικός αυτός δομημένος χώρος προτείνεται να είναι και ο κορμός ανάπτυξης κατά το δυνατόν και άλλων γραμμικών αναπτύξεων όπως δικτύων τηλεπικοινωνιών, ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των Ανεμογεννητριών και Φωτοβολταϊκών Πάρκων, αγωγών μεταφοράς υγρών κλπ.

Τα σημεία τομής / συντονισμού προτείνεται να συνδυάζονται και αναπτύσσονται με τα «αστικά» και τουριστικά κέντρα του οικιστικού δικτύου.

Οδικές Μεταφορές - Οδικές υποδομές

Το κύριο οδικό της Περιφέρειας ιεραρχικά οργανώνεται σε κατηγορίες και καταγράφεται στη συνέχεια σε Πίνακα: το σύστημα οδικών αξόνων, ανά άξονα ο σχολιασμός ως προς τον ρόλο και τα στοιχεία του προγραμματισμού και η ένταξή του ανά επίπεδο του δικτύου σύμφωνα με τη σημασία τους, δηλαδή:

- Διευρωπαϊκό Οδικό Δίκτυο Μεταφορών ΔΕΔ-Μ (Δ), διεθνούς και εθνικής σημασίας,
- Εθνικό - Διαπεριφερειακής Σημασίας Οδικό Δίκτυο ,
- Πρωτεύον Περιφερειακής Σημασίας Οδικό Δίκτυο) (Π),
- Δευτερεύον Ενδο-περιφερειακό Δίκτυο / Δίκτυο Διασύνδεσης εδρών ΟΤΑ ή κρίσιμων θέσεων παραγωγικής σημασίας (Ο).

Όλες οι ανωτέρω κατηγορίες παρακάμπτουν ήδη ή προτείνεται να παρακάμπτουν τα οικιστικά κέντρα της Περιφέρειας και προτείνεται στην εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η επιλογή σεναρίου κατά προτεραιότητα να εκτιμάται με ελάχιστες επιβαρύνσεις (μέγιστη βαθμολογία επίπτωσης).

ΟΔΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

(1) ΣΗΜΑΣΙΑ	(2) ΔΙΑΚΡΙΣΗ
ΔΚ= ΔΔΜ / ΚΕΝΤΡΙΚΟ	Υ= ΥΠΑΡΧΟΝ
ΔΕ= ΔΔΜ / ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟ	Π= ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΟ
Ε= ΕΘΝΙΚΗ & ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ	Χ= ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ
ΠΑ= ΠΡΩΤΕΥΟΝ ΕΝΔΟΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ	
ΠΒ= ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝ ΕΝΔΟΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ	

ΑΞΟΝΑΣ		ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΠΠΧΣΑΑ		ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ			
α/α	Περιγραφή	Αξιολόγηση / Σχολιασμός	ΣΗΜΑΣΙΑ (1)	ΔΙΑΚΡΙΣΗ (2)	Γ' ΚΠΣ	Δ' ΚΠΣ	Ε' ΚΠΣ
1	ΑΘΗΝΑ-ΛΑΜΙΑ-ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ = [ΠΑΘΕ]	- Ολοκληρώθηκε η παράκαμψη Αγ. Κωνσταντίνου- Καμένων Βούρλων. - Παραμένει η ολοκλήρωση του Μαλιακού από Ανθήλη, ΑΚ Αγ. Μαρίνα, Παράκαμψη Στυλίδας έως ΑΚ Ραχών.	ΔΚ	Υ			
2	ΛΑΜΙΑ - ΑΜΦΙΣΣΑ - ΙΤΕΑ - ΑΝΤΙΡΡΙΟ	- Υπό εκτέλεση μελέτη του έργου: Βελτίωση οδικού άξονα Λάμια-Ιτέα- Αντίρριο - Έχει υλοποιηθεί η παράκαμψη Ναυπάκτου. - Σημασία ΔΔΜ / ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟ στον ευρωπαϊκό σχεδιασμό	ΔΚ	Π			
3	ΠΑΘΕ - ΧΑΛΚΙΔΑ	- Ολοκληρώθηκε το έργο	ΔΕ	Υ			
4	ΧΑΛΚΙΔΑ - ΛΕΠΟΥΡΑ - ΚΑΡΥΣΤΟΣ	- Χρειάζονται βελτιώσεις (παρακάμψεις) - Μελέτη για παράκαμψη Χαλκίδας (Υψηλή γέφυρα, Ν. Λαμψάκος, Σύνδεση Βόρειας - Νότιας Ευβοίας, Ψαχνά) - Μελέτη για Νότια παράκαμψη Αλιβερίου	ΔΕ	Υ			
5	ΧΑΛΚΙΔΑ - ΙΣΤΙΑΙΑ - ΛΟΥΤΡΑ ΑΙΔΗΨΟΥ + ΠΑΘΕ - ΓΛΥΦΑ (ΠΟΡΘΕΜΕΙΟ) + ΠΑΘΕ - ΑΡΚΙΤΣΑ (ΠΟΡΘΕΜΕΙΟ)	- Χρειάζεται αναβάθμιση από Χαλκίδα έως Αρτεμίσιο.	ΔΕ	Υ			
6	ΛΕΠΟΥΡΑ (ΧΑΛΚΙΔΑ - ΚΑΡΥΣΤΟΣ) - ΚΥΜΗ	- Χρειάζεται νέα χάραξη. - Δεν υπάρχει στον ευρωπαϊκό σχεδιασμό	ΔΕ	Π			
7	ΛΑΜΙΑ - ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ - ΑΓΡΙΝΙΟ	- Χρειάζονται βελτιώσεις (διατομή, παρακάμψεις, ανατολική σύνδεση σήραγγας Τυμφορηστού, κλπ). Γίνεται παράκαμψη της Μακρακώμης. - Η υλοποίηση της νότιας παράκαμψης της Λαμίας από τον άξονα Ε65 θα βελτιώσει την πρόσβαση στο Καρπενήσι.	ΔΕ	Υ			
8	ΛΑΜΙΑ - ΚΑΡΔΙΤΣΑ - ΤΡΙΚΑΛΑ - ΠΑΝΑΓΙΑ [Άξονας Ε65]	- Το έργο έχει ξεκινήσει, στην περιοχή της Λαμίας, έχει ανατεθεί με σύμβαση παραχώρησης από Λιανοκλάδι έως Εγνατία και έχει προσωρινά σταματήσει.	ΔΕ	Π			
9	ΕΛΕΥΣΙΝΑ - ΘΗΒΑ - ΥΛΙΚΗ	- Υπό εκπόνηση μελέτη	ΔΕ	Π			
10	ΟΔΙΚΟΣ / ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΣ ΚΟΜΒΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ (RRT) ΛΑΜΙΑΣ		ΔΕ	Π			

ΑΞΟΝΑΣ		ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΠΠΧΣΑΑ		ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗ			
α/α	Περιγραφή	Αξιολόγηση / Σχολιασμός	ΣΗΜΑΣΙΑ (1)	ΔΙΑΚΡΙΣΗ (2)	Γ' ΚΠΣ	Δ' ΚΠΣ	Ε' ΚΠΣ
11	ΘΗΒΑ - ΛΙΒΑΔΕΙΑ - ΔΙΣΤΟΜΟ - ΔΕΣΦΙΝΑ - ΙΤΕΑ	- Έργα Θήβα - Λιβαδεά. Μελέτες βελτίωσης ΠΕΟ Θήβα-Λιβαδεά κατά τμήματα. - Παράκαμψη Δελφών για την προστασία του αρχαιολογικού χώρου.	Ε	Υ			
12	Α.Κ. ΔΙΣΤΟΜΟΥ - ΑΡΑΧΟΒΑ - ΔΕΛΦΟΙ	- Ειδική προστασία για τον αρχαιολογικό χώρο των Δελφών (Απαγόρευση φορητών, κυκλοφορία Ι.Χ. με μικρή ταχύτητα, στάθμευση μακριά από τα αρχαία, κλπ. - Παράκαμψη Αράχοβας	Ε	Υ			
13	ΑΞΟΝΑΣ ΑΜΦΙΣΣΑ/ΙΤΕΑ - ΔΕΛΦΟΙ	- Ειδική προστασία για τον αρχαιολογικό χώρο των Δελφών (Απαγόρευση φορητών, κυκλοφορία Ι.Χ. με μικρή ταχύτητα, στάθμευση μακριά από τα αρχαία, κλπ.	Ε	Υ			
14	ΑΡΑΧΟΒΑ - ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ - ΑΜΦΙΚΛΕΙΑ	- Χρειάζεται παράκαμψη της Αράχοβας.	Ε	Υ			
15	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ - ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ		Ε	Υ			
16	ΛΙΒΑΔΕΙΑ - ΜΠΡΑΛΟΣ (ΑΞΟΝΑΣ ΛΑΜΙΑ / ΑΜΦΙΣΣΑ)	Απαιτούνται βελτιώσεις.	Ε	Υ			
17	ΘΗΒΑ - ΠΑΘΕ		Ε	Υ			
18	Δ.ΦΡΑΓΚΙΣΤΑ - ΓΕΦΥΡΑ ΤΑΤΑΡΝΑΣ - προς ΑΜΦΙΛΟΧΙΑ και ΑΡΤΑ	- Τουρισμός - Απαιτούνται βελτιώσεις.	Ε	Υ			
19	ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ - ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ - ΛΙΜΝΗ ΠΛΑΣΤΗΡΑ - ΚΑΡΔΙΤΣΑ	- Τουρισμός - Απαιτούνται βελτιώσεις.	Ε	Υ			
20	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ - ΠΡΟΥΣΟΣ - ΘΕΡΜΟ - ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	- Τουρισμός - Απαιτούνται βελτιώσεις.	Ε	Υ			
21	ΝΕΑ ΒΙΝΙΑΝΗ - ΚΕΡΑΣΟΧΩΡΙ - ΑΓΡΑΦΑ - ΛΙΜΝΗ ΤΑΥΡΩΠΟΥ - ΚΑΡΔΙΤΣΑ	- Τουριστική προτεραιότητα - Ολοκληρώθηκε το τμήμα Κρεντης - Βαρβαριαδα και υλοποιείται το τμήμα Βαρβαριαδα - Άγραφα	Ε	Υ			
22	ΛΑΜΙΑ - ΔΟΜΟΚΟΣ - ΝΕΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ	- 2012: Μελέτη βελτίωσης Λαμίας - Δομοκού. - Παράλληλος με Ε65	ΠΑ	Υ			
23	ΧΑΛΚΙΔΑ - ΡΙΤΣΩΝΑ - ΘΗΒΑ	- 2012: Μελέτη βελτίωσης Ριτσώνα - Θήβα.	ΠΑ	Υ			
24	ΧΑΛΚΙΔΑ - ΣΚΟΡΠΟΝΕΡΙ - ΑΓ.ΙΩΑΝΝΗΣ - ΚΑΣΤΡΟ (ΠΑΘΕ) - ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ - ΛΙΒΑΔΕΙΑ + ΑΓ.ΙΩΑΝΝΗΣ - ΛΑΡΥΜΝΑ - ΜΑΡΤΙΝΟ (ΠΑΘΕ)	- Βελτίωση ΠΑΘΕ - Λάρυμνα	ΠΑ	Υ			
25	ΣΚΑΛΑ ΑΤΑΛΑΝΤΗΣ - ΑΤΑΛΑΝΤΗ - ΚΑΛΑΠΟΔΙ - ΠΕΟ ΘΗΒΑ ΛΑΜΙΑ - ΔΑΥΛΕΙΑ - Ε.Ο. ΛΙΒΑΔΕΙΑ / ΑΡΑΧΩΒΑ	- Υπό ολοκλήρωση Ατάλαντη - Όρια Νόμου.	ΠΑ	Υ			
26	Ε.Ο. ΘΗΒΑ / ΛΙΒΑΔΕΙΑ - ΔΟΜΒΡΑΙΝΑ - ΒΙΠΕ ΘΙΣΒΗΣ	- Υπό ολοκλήρωση.	ΠΑ	Υ			
27	ΑΜΦΙΣΣΑ - ΑΓ.ΕΥΘΥΜΙΑ - ΜΑΛΛΑΝΔΡΙΝΟ - ΛΙΔΟΡΙΚΙ	- Όλοκληρώθηκε τμήμα.	ΠΑ	Υ			
28	ΛΙΔΟΡΙΚΙ - ΕΥΠΑΛΙΟ	- Απαιτούνται βελτιώσεις.	ΠΑ	Υ			
29	Ε.Ο. ΛΙΔΟΡΙΚΙ / ΕΥΠΑΛΙΟ - ΚΡΟΚΥΛΕΙΟ - ΑΡΤΟΤΙΝΑ - ΓΡΑΜΜΕΝΗ ΟΞΙΑ - ΓΑΡΔΙΚΙΟΝ - ΛΕΥΚΑΔΑ - Ε.Ο. ΛΑΜΙΑ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ	- Απαιτούνται βελτιώσεις.	ΠΑ	Υ			
30	Ε65 - ΔΟΜΟΚΟΣ	- Σύνδεση με το Α.Κ. του Ε65	ΠΑ	Π			
31	ΓΡΑΜΜΕΝΗ ΟΞΕΑ - ΑΜΠΛΙΑΝΗ (ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΗ) - ΣΤΑΒΛΟΙ - ΔΟΜΝΙΣΤΑ	- Απαιτούνται βελτιώσεις - Ολοκλήρωση κυκλώματος / τουρισμός	ΠΑ	Υ			
32	ΜΠΡΑΛΟΣ - ΠΑΥΛΙΑΝΗ - ΛΙΔΟΡΙΚΙ	- Απαιτούνται βελτιώσεις - Κύκλωμα Γκιώνα	ΠΑ	Υ			
33	ΔΙΣΤΟΜΟ - ΔΟΜΒΡΑΙΝΑ	- Ολοκλήρωση κυκλώματος	ΠΑ	Υ			
34	ΔΙΣΤΟΜΟ - ΠΑΡΑΛΙΑ ΔΙΣΤΟΜΟΥ (ΑΣΠΡΑ ΣΠΙΤΙΑ) - ΑΝΤΙΚΥΡΑ - ΑΞΟΝΑΣ ΔΙΣΤΟΜΟ / ΔΕΣΦΙΝΑ	- Ολοκλήρωση κυκλώματος	ΠΑ	Υ			

ΑΞΟΝΑΣ		ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΠΠΧΣΑΑ		ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗ			
α/α	Περιγραφή	Αξιολόγηση / Σχολιασμός	ΣΗΜΑΣΙΑ (1)	ΔΙΑΚΡΙΣΗ (2)	Γ' ΚΠΣ	Δ' ΚΠΣ	Ε' ΚΠΣ
35	Ε.Ο. ΛΑΜΙΑ / ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ - ΓΡΑΜΜΕΝΗ - ΑΚ ΑΓ.ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΟΥ Ε65	- Κεντρικός άξονας Χωρικής Ενότητας 2 - Εξυπηρέτηση παραγωγικών χώρων - Απαιτούνται βελτιώσεις	ΠΑ	Υ			
36	ΠΕΟ ΣΤΙΣ ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ	- Αρχαιολογικός χώρος	ΠΑ	Υ			
37	ΠΕΟ ΚΑΜΕΝΑ ΒΟΥΡΛΑ - ΑΓ. ΚΩΝ/ΝΟΣ	- Αστική περιοχή	ΠΑ	Υ			
38	ΑΞΟΝΑΣ ΑΜΦΙΣΣΑ / ΛΙΔΟΡΙΚΗ - ΑΓ. ΠΑΝΤΕΣ - ΑΞΟΝΑΣ ΙΤΕΑ / ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ		ΠΑ	Υ			
39	ΑΞΟΝΑΣ ΔΟΜΒΡΑΙΝΑ / ΔΙΣΤΟΜΟ - ΑΓ. ΑΝΝΑ - ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ - Ε.Ο. ΘΗΒΑ / ΛΙΒΑΔΕΙΑ	- Ολοκλήρωση κυκλώματος	ΠΒ	Υ			
40	ΘΗΒΑ - ΚΑΠΑΡΕΛΛΙ - ΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	- Ολοκλήρωση κυκλώματος - Πρόσβαση στις ακτές	ΠΒ	Υ			
41	ΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΑΛΥΚΗ - ΔΟΜΒΡΑΙΝΑ - ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ - ΠΑΝΑΓΙΑ ΚΑΛΑΜΙΩΤΙΣΣΑ - ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΑΞΟΝΑΣ ΔΙΣΤΟΜΟ / ΑΝΤΙΚΥΡΑ	- Πρόσβαση στις Νότιες ακτές Βοιωτίας	ΠΒ	X			
42	ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ - ΑΚΡΑΙΦΝΙΟ - ΑΛΙΑΡΤΟΣ - ΘΕΣΠΙΕΣ - ΘΗΒΑ	- Ολοκλήρωση κυκλώματος	ΠΒ	Υ			
43	Βαθύ - Παραλία Αυλίδος - Δήλεσι - Οινόφυτα	- Αστική περιοχή Χαλκίδας	ΠΒ	Υ			
44	ΕΛΑΙΩΝΑΣ - ΑΡΜΑ - ΚΑΛΛΙΘΕΑ - ΠΥΛΗ - ΣΤΕΦΑΝΗ - ΜΑΓΟΥΛΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	- Εξυπηρέτηση υπαίθρου - Σύνδεση με την Αττική	ΠΒ	Υ			
45	ΛΙΝΑΡΙΑ - ΣΚΥΡΟΣ - ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ	- Κεντρικός άξονας του νησιού - Τουριστική προτεραιότητα	ΠΒ	Υ			
46	ΛΙΧΑΔΑ - ΛΟΥΤΡΑ ΑΙΔΗΨΟΥ - ΛΙΜΝΗ - ΣΤΡΟΦΥΛΙΑ	- Πρόσβαση στην Λίμνη - Ολοκλήρωση κυκλώματος	ΠΒ	Υ			
47	Ν.ΑΡΤΑΚΗ - ΣΤΕΝΗ ΔΙΡΦΥΟΣ - ΛΑΜΑΡΙ - ΜΕΤΟΧΙ - ΒΙΤΑΛΑ - ΚΥΜΗ	- Ολοκλήρωση κυκλώματος	ΠΒ	Υ			
48	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΥΜΗΣ - ΚΥΜΗ - ΚΟΝΙΣΤΡΕΣ - ΑΥΛΩΝΑΡΙ	- Συνδετήριος οικισμών	ΠΒ	Υ			
49	ΜΑΡΜΑΡΙ - ΚΑΛΛΙΑΝΟΣ - ΑΜΥΓΔΑΛΙΑ - ΚΑΡΥΣΤΟΣ	- Κύκλωμα Οχης	ΠΒ	Υ			
50	ΡΑΠΤΑΙΟΙ - Ν. ΣΤΥΡΑ - ΣΤΥΡΑ	- Πρόσβαση Πορθμείου Ν. Στύρων	ΠΒ	Υ			
51	Ε.Ο. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ / ΑΓΡΙΝΙΟ - ΓΟΡΙΑΝΑΔΕΣ - ΣΤΕΝΩΜΑ - ΔΟΜΝΙΑΝΟΙ - ΑΓ. ΤΡΙΑΔΑ - ΧΟΧΛΙΑ - ΦΟΥΡΝΑ + ΑΓ. ΤΡΙΑΔΑ - ΑΓ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ - ΑΞΟΝΑΣ ΚΡΙΚΕΛΛΟ / ΦΟΥΡΝΑ		ΠΒ	Υ			
52	ΤΣΟΥΚΚΑ - ΓΡΑΝΙΤΣΑ - ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟ - ΤΟΠΟΛΙΑΝΑ - ΧΡΙΣΟΒΑ	- Ολοκλήρωση κυκλώματος	ΠΒ	Υ			
53	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΣ - ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	- Διατηρείται μετά την ανατολική σύνδεση προς την σήραγγα Τυμφρηστού	ΠΒ	Υ			
54	ΥΠΙΑΤΗ - ΛΙΑΝΟΚΛΑΔΙ	- Συνδετήριος οικισμών	ΠΒ	Υ			
55	ΛΑΜΙΑ - ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ	- Αστική περιοχή Λαμίας	ΠΒ	Υ			
56	ΛΑΜΙΑ - ΣΤΥΛΙΔΑ - ΚΑΡΑΒΟΜΥΛΟΣ (ΠΕΟ)	- Αστική περιοχή Λαμίας	ΠΒ	Υ			
57	ΠΑΘΕ - ΠΕΛΑΣΓΙΑ	- Πρόσβαση οικισμού	ΠΒ	Υ			
58	ΚΑΤΩ ΤΙΘΟΡΕΑ - ΕΛΑΤΕΙΑ - ΣΦΑΚΑ	- Κύκλωμα ΟΤΑ	ΠΒ	Υ			
59	ΠΑΘΕ - ΜΑΛΕΣΙΝΑ	- Πρόσβαση οικισμού	ΠΒ	Υ			
60	ΣΥΝΔΕΣΗ ΠΑΥΛΙΑΝΗΣ ΜΕ ΟΔΟ ΜΠΡΑΛΟΣ - ΛΙΔΟΡΙΚΙ	- Πρόσβαση οικισμού	ΠΒ	Υ			
61	[ΠΑΘΕ] - ΡΕΓΓΙΝΙ - ΜΟΔΙ - [ΠΕΟ ΛΑΜΙΑΣ - ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ]	- Κύκλωμα Καλλιδρόμου	ΠΒ	Υ			
62	ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΑΥΡΟΛΙΘΑΡΙ ΜΕ ΟΔΟ ΜΠΡΑΛΟΣ - ΛΙΔΟΡΙΚΙ	- Πρόσβαση οικισμού	ΠΒ	Υ			

ΑΞΟΝΑΣ		ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΠΠΧΣΑΑ		ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗ			
α/α	Περιγραφή	Αξιολόγηση / Σχολιασμός	ΣΗΜΑΣΙΑ (1)	ΔΙΑΚΡΙΣΗ (2)	Γ' ΚΠΣ	Δ' ΚΠΣ	Ε' ΚΠΣ
63	ΓΡΑΒΙΑ - ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ - ΟΔΟΣ ΠΡΟΣ ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ	- Τουριστική προτεραιότητα - Κύκλωμα Παρνασσού	ΠΒ	Υ			
64	ΠΕΟ - ΠΟΛΥΔΡΟΣΟΣ - ΛΙΛΑΙΑ	- Τουριστική προτεραιότητα - Κύκλωμα Παρνασσού	ΠΒ	Υ			
65	ΑΞΟΝΑΣ ΜΠΡΑΛΟΣ / ΛΙΔΟΡΙΚΗ - ΚΑΛΟΣΚΟΠΗ - ΑΞΟΝΑΣ ΜΠΡΑΛΟΣ / ΑΜΦΙΣΣΑ		ΠΒ	Υ			
66	ΜΑΚΡΑΚΩΜΗ - ΣΠΕΡΧΕΙΑΔΑ		ΠΒ	Υ			
67	ΔΟΜΟΚΟΣ - ΕΟ ΛΑΜΙΑ / ΝΕΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ & ΟΜΒΡΙΑΚΗ - ΕΟ ΛΑΜΙΑ / ΝΕΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ		ΠΒ	Υ			

Σιδηροδρομικές υποδομές

Σε Πίνακα καταγράφεται το σύστημα σιδηροδρομικών υποδομών, και ανά γραμμή στοιχεία προγραμματισμού και ρόλος.

Το σιδηροδρομικό δίκτυο προτείνεται να αναπτυχθεί με βάση τα παρακάτω:

Διευρωπαϊκό Σιδηροδρομικό Δίκτυο (ΔΕΔ-Μ) και Εθνικό-Διαπεριφερειακό Σιδηροδρομικό Δίκτυο ως:

- Σιδηροδρομικές γραμμές «transit» του ΟΣΕ/ΔΕΔ-Μ επιβατικές και μεταφορικές ως 1,2,3,4,7,10. στον Πίνακα.
- Οδικός/Σιδηροδρομικός Κόμβος Συνδυασμένων Μεταφορών RRT των ΔΕΔ-Μ και Εμπορευματικό Κέντρο Λαμίας
- Σιδηροδρομικοί Σταθμοί και Διαπεριφερειακοί Εμπορευματικοί Σταθμοί (Περιφέρεια Αττικής-ΠΣΤΕ) στη Σφίγγα Θηβών και Οινόη.

Η **σιδηροδρομική υποδομή** της περιφέρειας αποτελεί τμήμα της αναβαθμιζόμενης διεθνούς γραμμής Πειραιώς - Αθηνών - Θεσσαλονίκης - Ειδομένης και εν δυνάμει όταν ολοκληρωθούν τα εκτελούμενα έργα θα εξυπηρετεί τα μεγαλύτερα αστικά κέντρα της Περιφέρειας. Η ολοκλήρωσή της αποτελεί τόσο στρατηγική κατεύθυνση, όπως αναπτύχθηκε εισαγωγικά, όσο και περιβαλλοντική αναγκαιότητα ιδίως στη περιοχή της Λαμίας και του Οικότοπου του Σπερχειού.

Περιφερειακό Σιδηροδρομικό Αστικό και τουριστικό Δίκτυο

Προτείνεται η μελέτη και δρομολόγηση Περιφερειακού Σιδηροδρομικού δικτύου επιβατικών μεταφορών που μέσω των γραμμών του ΟΣΕ με περιφερειακού προγραμματισμού δρομολόγια θα εξυπηρετεί τις ενδοπεριφερειακές συνδέσεις ως εξής:

- Χαλκίδα-Οινόη-Θήβα-Λιβαδειά-Τιθορέα/Αμφισσα-Λαμία/Στυλίδα-Δομοκός.
Προτείνεται να λειτουργήσει ως Τουριστική Γραμμή και να προωθηθεί η κήρυξη της από το ΥΠΠΟ ως Μνημείο Σιδηροδρομικών Τεχνών.
- Η εγκαταλειπόμενη γραμμή Τιθορέα-Μπράλος-Λιανοκλάδι.

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

(1) ΕΙΔΟΣ
1. ΝΕΑ ΔΙΠΛΗ ΓΡΑΜΜΗ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΟΥΜΕΝΗ ΥΨΗΛΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ
2. ΝΕΑ ΔΙΠΛΗ ΓΡΑΜΜΗ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΟΥΜΕΝΗ
3. ΜΟΝΗ ΓΡΑΜΜΗ
4. ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΜΜΕΝΗ ΓΡΑΜΜΗ με ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΪΝΑΤΟΤΗΤΕΣ
5. ΟΔΙΚΟΣ / ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΣ ΚΟΜΒΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ (RRT)

(2) ΣΗΜΑΣΙΑΣ
ΔΚ= ΔΔΜ / ΚΕΝΤΡΙΚΟ
ΔΕ= ΔΔΜ / ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟ
Π= ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ / ΔΙΑΠΕΡΙΦ.

(3) ΔΙΑΚΡΙΣΗ
Υ= ΥΠΑΡΧΟΝ
Π= ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟ

α/α	ΓΡΑΜΜΗ Περιγραφή	ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΠΠΧΣΑΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΓΡΑΜΜΗΣ (1)			ΣΗΜΑΣΙΑΣ (2)			ΔΙΑΚΡΙΣΗ (3)			ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗ		
			Ε	Δ	Κ	Υ	Π	Γ	Δ	Ε	Γ	Δ	Ε	
1	ΝΕΑ ΔΙΠΛΗ ΓΡΑΜΜΗ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΟΥΜΕΝΗ ΑΘΗΝΑ - ΟΙΝΟΗ (ΠΑΘΕ/Π)	- Τμήμα στην Στερεά Ελλάδα. - Χρειαζονται πολλές βελτιώσεις για υψηλές ταχύτητες. - Προσδιορίζεται ποιο πολύ για προαστιακές συγκοινωνίες.	2	ΔΚ	Υ									
2	ΝΕΑ ΔΙΠΛΗ ΓΡΑΜΜΗ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΟΥΜΕΝΗ ΟΙΝΟΗ - ΤΙΘΟΡΕΑ (ΠΑΘΕ/Π)	- Ολοκληρωμένο έργο	1	ΔΚ	Υ									
3	ΝΕΑ ΔΙΠΛΗ ΓΡΑΜΜΗ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΟΥΜΕΝΗ ΤΙΘΟΡΕΑ - ΛΙΑΝΟΚΛΑΔΙ - ΔΟΜΟΚΟΣ (ΠΑΘΕ/Π) (106 χλμ)	- Προβλέπεται η ολοκλήρωση του έργου το 2015. - Σε εξέλιξη τα έργα υποδομής (σήραγγα Καλλιδρόμου, ...) του τμήματος Τιθορέα - Λιανοκλάδι - Χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ	1	ΔΚ	Π									
4	ΝΕΑ ΔΙΠΛΗ ΓΡΑΜΜΗ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΟΥΜΕΝΗ ΝΕΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΘΡΙΑΣΙΟΥ - Σ.Σ. ΣΦΙΓΓΟΣ (ΘΗΒΑ)	- Για συμπλήρωση / ανικατάσταση της γραμμής Αθήνα - Οινόη που δεν επιτρέπει τις μεγάλες ταχύτητες	1	ΔΕ	Π									
5	ΟΔΙΚΟΣ / ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΣ ΚΟΜΒΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ (RRT) ΛΑΜΙΑΣ		5	ΔΕ	Π									
6	ΟΙΝΟΗ - ΧΑΛΚΙΔΑ (22ΧΛΜ)	- Ολοκληρωμένο έργο (αναβάθμιση, ηλεκτροκίνηση) - Προαστιακό δίκτυο (Αθήνα)	3	Π	Υ									
7	ΛΙΑΝΟΚΛΑΔΙ - ΛΑΜΙΑ - ΣΤΥΛΙΔΑ	- Έγινε πλήρης ανακαίνιση της γραμμής. - Δεν έχει καθοριστεί τι ρόλο θα "παίξει" η γραμμή (σύνδεση με το αβαθές λιμάνι Στυλίδας, σύνδεση με μελλοντικό Κέντρο Μεταφορών, αστικό ΜΜΜ, ...). - Υπάρχει σκέψη του ΟΣΕ για προέκταση της γραμμής έως Αλμυρό & Βόλο.	3	Π	Υ									
8	ΠΑΛΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΤΙΘΟΡΕΑ - ΛΙΑΝΟΚΛΑΔΙ	- Προς εγκατάλειψη - Ιστορικό έργο τέχνης με τουριστικές δυνατότητες	4	Π	Υ									
9	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΔΙΚΤΥΟ	- Περιφερειακό δρομολόγιο Χαλκίδα - Οινόη - Θήβα - Λιβαδειά - Λιανοκλάδι - Δομοκός		Π	Υ									
10	ΣΥΝΔΕΣΗ ΠΑΘΕ/Π (ΣΦΙΓΓΟΣ) ΜΕ ΒΙΠΕ ΘΙΣΒΗΣ	- Υπάρχει μόνο Προμελέτη από την ΕΡΓΟΣΕ	1	Π	Π									

Λιμενικές υποδομές - Θαλάσσιες συγκοινωνίες

Ο εκτεταμένος παράκτιος χώρος σε συνδυασμό με τις εσωτερικές ή διαπεριφερειακές κλειστές θαλάσσιες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, τη γεινίαση της Αθήνας και της Πάτρας, θαλάσσιων Διεθνών Πυλών της χώρας καθώς και του «Αιγαίου», την

καθιστούν προνομιακό υποδοχέα και χρήστη των θαλάσσιων μεταφορών και των σχετικών υποδομών διαφόρων τύπων Λιμένων δυνάμενων να εξυπηρετήσουν και να αναπτύξουν ρόλους από το Εθνικό / Διεθνές έως το Ειδικό Τοπικό Επίπεδο.

Η ανάλυση των δεδομένων δυνατοτήτων και προγραμματισμού και των μέχρι σήμερα ειδικών μελετών για τα λιμάνια της Περιφέρειας που έγινε κατά την Αη Φάση της μελέτης σε συνδυασμό με την πρόσφατη εξέλιξη της Εθνικής Λιμενικής Πολιτικής και τους προγραμματισμούς της Αττικής μέσω του ΡΣΑ μας οδηγεί στην παρακάτω περιγραφόμενη σε Πίνακα πρόταση οργάνωσης, ρόλου και προγραμματισμού του Λιμενικού συστήματος της Περιφέρειας.

ΛΙΜΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

(1) ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	(2) ΕΙΔΟΣ ΛΙΜΑΝΙΟΥ	(3) ΣΗΜΑΣΙΑ
Χ.Ε.1: ΛΑΜΙΑΣ - ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	1. ΕΠΙΒΑΤΙΚΑ (ΑΚΤΟΠΛΟΙΚΑ) / ΠΟΡΘΜΕΙΑ	Δ= ΔΔΜ / ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟ
Χ.Ε.2: Β.Δ. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	2. ΧΥΔΗΝ	E= ΕΘΝΙΚΟ - ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
Χ.Ε.3: ΛΟΚΡΙΔΑΣ	3. ΓΕΝΙΚΟ (ΜΕΙΚΤΟ) / ΕΜΠΟΡΙΚΟ	Π= ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
Χ.Ε.4: ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ - ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	4. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ (ΕΙΔΙΚΟ)	
Χ.Ε.5: ΘΗΒΑΣ - ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	5. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΑΓΚΥΡΟΒΟΛΙΑ	
Χ.Ε.6: ΧΑΛΚΙΔΑΣ - ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	6. ΜΑΡΙΝΕΣ	
Χ.Ε.7: ΝΟΤΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ / ΣΚΥΡΟΣ	7. ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ	
Χ.Ε.8: ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	8. ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑ	
Χ.Ε.9: ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ		
Χ.Ε.10: ΦΩΚΙΔΑΣ		

(4) ΔΙΑΚΡΙΣΗ
Υ= ΥΠΑΡΧΟΝ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΟ
Π= ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ

ΛΙΜΑΝΙ		ΚΙΝΗΣΗ το 2010						ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΠΠΧΣΑΑ				ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗ			
α/α	θέση	Χωρική Ενότητα (1)	ΕΠΙΒΑΤΕΣ ΑΚΤΟΠΛΟΪΑΣ (* 1.000)	ΜΕΤΑΦ. ΤΡΟΧΟΦΟΡΩΝ (* 1.000)	ΕΘΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ (1.000 * ΤΟΝΝΟΙ)	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ (1.000 * ΤΟΝΝΟΙ)	ΠΟΡΘΜΕΙΑ (1.000 * ΕΠΙΒΑΤΕΣ)	ΕΙΔΙΚΟ ΠΛ. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 2013 (2)	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ				Γ' ΚΠΣ	Δ' ΚΠΣ	Ε' ΚΠΣ
									Είδος Λιμανιού (2)	ΣΗΜΑΣΙΑ (3)	ΔΙΑΚΡΙΣΗ (4)				

1	ΑΓ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	1					67		- Νέα γραμμή Πορθμείο προς Αιδηψό.	1	Π	Υ			
2	ΑΓ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	1	185	16					- Επιβάτες από Αθήνα προς Σποράδες.	3	E	Υ			
3	ΑΓ.ΜΑΡΙΝΑ	1			21	110			- Διεθνείς μεταφορές εμπορευμάτων / Εξαγωγή μεταλλευμάτων	4	E	Υ			
4	ΑΧΛΑΔΙ	1			22	32			- AgroInvest	4	E	Υ			
5	ΓΛΥΦΑ / ΑΓΙΟΚΑΜΠΟΣ	1			77		312		- Πρόσβαση από και προς Λάμια & Βόρεια Ελλάδα για την Εύβοια.	1	Δ	Υ			
6	ΚΑΜΕΝΑ ΒΟΥΡΛΑ	1					6			6	E	Υ			
7	ΣΤΥΛΙΔΑ	1			82	388			- Διεθνείς μεταφορές εμπορευμάτων.	3	E	Υ			
8	ΣΤΥΛΙΔΑ	1								7	Π	Π			
9	ΑΡΚΙΤΣΑ	3					545		- Πορθμείο προς Αιδηψό (για τη Βόρεια Εύβοια από Αθήνα) με τη μεγαλύτερη κίνηση σε επιβατών της Περιφέρειας, παρόλη τη μείωση κατά 10% την τελευταία δεκαετία.	1	Π	Υ			
10	ΑΡΚΙΤΣΑ	3			97					3	Π	Υ			
11	ΛΑΡΥΜΝΑ	3			2,628	420			- Διεθνείς μεταφορές εμπορευμάτων - 5% των μεταφορών εμπορευμάτων στην Ελλάδα	4	E	Υ			

ΛΙΜΑΝΙ		ΚΙΝΗΣΗ το 2010						ΕΙΔΙΚΟ ΠΛ. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 2013 (2)	ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΠΠΧΣΑΑ				ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗ		
α/α	θέση	Χωρική Ενότητα (1)	ΕΠΙΒΑΤΕΣ ΑΚΤΟΠΛΟΙΑΣ (* 1.000)	ΜΕΤΑΦ. ΤΡΟΧΟΦΟΡΩΝ (*1.000)	ΕΘΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ (1.000 * ΤΟΝΝΟΙ)	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ (1.000 * ΤΟΝΝΟΙ)	ΠΟΡΘΜΕΙΑ (1.000 * ΕΠΙΒΑΤΕΣ)		ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ	Είδος Λιμανιού (2)	ΣΗΜΑΣΙΑ (3)	ΔΙΑΚΡΙΣΗ (4)	Γ' ΚΠΣ	Δ' ΚΠΣ	Ε' ΚΠΣ
12	ΑΝΤΙΚΥΡΑ / Αγ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ (Alumin. de Grece)	4			710	1,199		- Διεθνείς μεταφορές εμπορευμάτων. - Ξεφόρτωση βωξίτη	4	Ε	Υ				
13	ΑΓ.ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ (ΚΑΠΑΡΕΛΙ)	5							5	Π	Π				
14	ΑΛΙΚΗ (ΔΟΜΒΡΑΙΝΑ)	5							7	Π	Π				
15	ΘΙΣΒΗ (ΒΙΠΕ) - ΔΟΜΒΡΑΙΝΑ	5				314		- Διεθνείς μεταφορές εμπορευμάτων - Λιμάνι ΒΙΠΕ Θίσβης	4	Ε	Υ				
16	ΠΑΝ. ΚΑΛΑΜΙΩΤΙΣΣΑ (ΚΥΡΙΑΚΙ)	5							5	Π	Π				
17	ΧΑΛΚΙΔΑ	6			258	1,046		- Διεθνείς μεταφορές εμπορευμάτων.	3	Δ	Υ				
18	ΧΑΛΚΙΔΑ	6							7	Ε	Υ				
19	ΧΑΛΚΙΔΑ	6					5		5	Π	Υ				
20	ΨΑΧΝΑ (ΚΑΣΤΕΛΑ)	6			26				4	Π	Υ				
21	ΑΛΙΒΕΡΙ	7			325	1,356		- Διεθνείς μεταφορές εμπορευμάτων. / ΔΕΗ	4	Ε	Υ				
22	ΑΛΙΒΕΡΙ	7						- ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΑΓΕΤ	4	Ε	Υ				
23	ΑΛΙΒΕΡΙ	7							7	Π	Π				
24	ΕΡΕΤΡΙΑ	7			10		269	- Επικοινωνία σημαντική Αθήνα - Κεντρική Εύβοια	1	Π	Υ				
25	ΕΡΕΤΡΙΑ	7					5		6	Ε	Υ				
26	ΚΑΡΥΣΤΟΣ	7			2	4		- Σταμάτησε η κίνηση επιβατών / Πολύ μικρή κίνηση στο εμπορικό - Βελτίωση και επέκταση προσήνεμου μώλου Λιμένος	3	Π	Υ				
27	ΚΑΡΥΣΤΟΣ	7							5	Π	Π				
28	ΚΥΜΗ	7	170	28	36			- Επιβάτες για Σκύρο	3	Ε	Υ				
29	ΚΥΜΗ	7						- Δυνατότητα ανάπτυξης σαν λιμάνι για "Mega-Yachts"	6	Δ	Υ				
30	ΚΥΜΗ	7							7	Π	Π				
31	ΜΑΡΜΑΡΙ	7	430	68	56			- Μεγάλη κίνηση επιβατών με τη Ραφήνα (430.000), που αυξήθηκε κατά 100% σε 10 χρόνια	1	Π	Υ				
32	ΝΕΑ ΣΤΥΡΑ	7			27		378	- Κίνηση Αθήνα - Νότια Εύβοια	1	Π	Υ				
33	ΣΚΥΡΟΣ (ΑΧΙΛΙ)	7							6	Ε	Υ				
34	ΣΚΥΡΟΣ (ΛΙΝΑΡΙΑ)	7	158	26	41			- Επιβάτες από Κύμη	1	Π	Υ				
35	ΣΚΥΡΟΣ (ΛΙΝΑΡΙΑ)	7							5	Π	Υ				
36	ΓΕΡΟΛΙΜΑΝΟ (ΛΙΧΑΔΑ)	8						- Ιδιωτικό λιμάνι σε τουριστικό συγκρότημα.	5	Π	Υ				
37	ΑΓΙΟΚΑΜΠΟΣ / ΓΛΥΦΑ	8					312	- Πρόσβαση από και προς Λάμια & Βόρεια Ελλάδα για την Εύβοια.	1	Δ	Υ				
38	ΑΙΔΗΨΟΥ (ΛΟΥΤΡΑ)	8			100		613	- Πορθμείο προς Αρκίτσα (Βλέπε Αρκίτσα). Νέα γραμμή από Αγ. Κων/νο.	1	Π	Υ				
39	ΑΙΔΗΨΟΥ (ΛΟΥΤΡΑ)	8							6	Π	Υ				
40	ΛΙΜΝΗ (για ΡΟΒΙΕΣ)	8							5	Π	Υ				
41	ΜΑΝΤΟΥΔΙ (ΚΙΜΑΣΙ)	8						- Βελτίωση και επέκταση λιμένος Μαντουδίου - Υπό επαναλειτουργία	3	Π	Υ				
42	ΜΑΝΤΟΥΔΙ (ΚΙΜΑΣΙ)	8							4	Ε	Υ				
43	ΩΡΕΟΙ	8							5	Π	Υ				
44	ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	10			15		77	- Πορθμείο με το Πελοπόννησο- Δεν λειτουργεί λόγω της ζεύξης Ρίο-Αντίρριο- Προτείνεται η επαναλειτουργία του πορθμείου	1	Π	Υ				
45	ΓΑΛΑΞΙΔΙ	10							5	Π	Π				
46	ΙΤΕΑ	10							6	Ε	Υ				
47	ΙΤΕΑ	10						- Λόγω περιορισμένου ύψους της γέφυρας Ρίου- Αντιρρίου, τα μεγάλα κρουαζιερόπλοια δεν μπορούν να επισκεφθούν το	8	Δ	Π				

ΛΙΜΑΝΙ		ΚΙΝΗΣΗ το 2010						ΕΙΔΙΚΟ ΠΛ. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 2013 (2)	ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΠΠΧΣΑΑ				ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗ		
α/α	θέση	Χωρική Ενότητα (1)	ΕΠΙΒΑΤΕΣ ΑΚΤΟΠΛΟΙΑΣ (* 1.000)	ΜΕΤΑΦ. ΤΡΟΧΟΦΟΡΩΝ (* 1.000)	ΕΘΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ (1.000 * ΤΟΝΝΟΙ)	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ (1.000 * ΤΟΝΝΟΙ)	ΠΟΡΘΜΕΙΑ (1.000 * ΕΠΙΒΑΤΕΣ)		ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ	Είδος Λιμανίου (2)	ΣΗΜΑΣΙΑ (3)	ΔΙΑΚΡΙΣΗ (4)	Γ' ΚΠΣ	Δ' ΚΠΣ	Ε' ΚΠΣ
								λιμάνι							
48	ΙΤΕΑ	10			678	240			7	Π	Π				
49	ΙΤΕΑ	10						- S & b - Βωξίτης	4	Ε	Υ				
50	ΤΡΙΖΟΝΙΑ	10							5	Π	Π				

Ιδιαίτερη στρατηγική κατεύθυνση του ΠΠΧΣΑΑ αποτελεί η λειτουργία του λιμένα της Ιτέας ως κρουαζιέρας, και του Λιμένα της Κύμης και στα τουριστικά λιμάνια του Αιγαίου για «Mega-Yacht» και η αναβάθμιση των λιμένων Στυλίδας και Χαλκίδας ως εμπορευματικών λιμένων διαπεριφερειακής εμβέλειας με διεθνές ενδιαφέρον.

Το λιμάνι της Ιτέας κατέχει αφενός κεντροβαρική θέση μεταξύ του Ιονίου και Αιγαίου Πελάγους που φιλοξενούν ενδοχώριους προορισμούς υψηλού τουριστικού ενδιαφέροντος και αφετέρου παρέχει ευχερή διασύνδεση με τους Δελφούς και Όσιο Λουκά (τουριστικούς πόλους UNESCO) σε χρόνο οδικής προσπέλασης 15 και 45 λεπτών, αντίστοιχα, και 45 λεπτών της ώρας με την αναβάθμιση του άξονα Λαμία-Ιτέα από Θερμοπύλες – Καμένα Βούρλα. Με αυτά τα δεδομένα το λιμάνι της Ιτέας ικανοποιεί το κριτήριο της υψηλής τοπικής τουριστικής ελκυστικότητας σε συνδυασμό με άλλους γεινιάζοντες προορισμούς κρουαζιέρας από την πλευρά του Σαρωνικού Κόλπου και του Ιονίου.

Σε σχέση με τις διαδρομές κρουαζιέρας, όπως εκτεταμένα αναλύθηκε στη Αη Φάση της μελέτης, το λιμάνι της Ιτέας δύναται να προσεγγιστεί μέσω του Πατραϊκού από όλα τα συνήθως δραστηριοποιούμενα στο χώρο πλοία. Μέσω του Κορινθιακού κόλπου, η Ιτέα είναι προσεγγίσιμη από μικρότερο αριθμό πλοίων. Προτείνεται έτσι η ανάπτυξη της Ιτέας ως ενδιάμεσου προορισμού σε προγράμματα κρουαζιέρας συνυφασμένη με τη δυνατότητα προσέγγισης πλοίων από την πλευρά του Πατραϊκού κόλπου, την Αδριατική και το Ιόνιο Πέλαγος με αφετηρία τη Βενετία και με ενδιάμεσους προορισμούς δύο λιμάνια των Δαλματικών ακτών, την Κέρκυρα, την Ιτέα, το Κατάκωλο, το Αργοστόλι και το Μπρίντιζι με κατάληξη στο αφετήριο λιμάνι της Βενετίας.

Το λιμάνι της Κύμης αποτελεί την πλησιέστερη πύλη της ηπειρωτικής Ελλάδας με τον νησιωτικό χώρο του βορείου και ανατολικού Αιγαίου. Λόγω θέσης, ως ενδιάμεσος προορισμός κρουαζιέρας, παρουσιάζει δυνατότητα ένταξης του σε προγράμματα κρουαζιέρας που αναπτύσσονται κατά μήκος του θαλάσσιου άξονα βορρά-νότου στο Αιγαίο, η προοπτική ανάδειξης του λιμανιού της Κύμης ως σημαντικού ενδιάμεσου προορισμού κρουαζιέρας κρίνεται ως μακροπρόθεσμη λόγω της προσπελασιμότητας της Κύμης προς κύριους τουριστικούς προορισμούς.

Βραχυπρόθεσμα, λόγω θέσης και ναυτικής παράδοσης, η Κύμη παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως προς την ανάπτυξη λιμενικού σταθμού/τερματικού επισκευής και διαχείμασης σκαφών αναψυχής και ειδικότερα για σκάφη τύπου «Mega-Yacht» (μήκους άνω των 30 μ.). Η ανάπτυξη της απαραίτητης προς τούτο υποδομής και ανωδομής δύναται να καταστήσει το λιμάνι της Κύμης κεντρικό σταθμό εξυπηρέτησης αυτών των σκαφών στον χώρο του Αιγαίου, με σημαντική συμβολή στην τοπική και εθνική οικονομία.

Το Λιμάνι της Στυλίδας: προτείνεται η ανάδειξη του σε υπερκείμενο επίπεδο μέσω σύνδεσης με τον κόμβο συνδυασμένων μεταφορών των ΔΕΔ-Μ της Λαμίας του Λιμένα της Στυλίδας.

Σήμερα το λιμάνι λειτουργεί σαν εμπορικό, ιχθυόσκαλα και τουριστικό λιμάνι και δρομολογείται η εκβάθυνση και αναβάθμιση του από το ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας στα πλαίσια του Ε'ΚΠΣ. Το λιμάνι της Στυλίδας μπορεί να λειτουργήσει αναβαθμιζόμενο μερικά σε περιφερειακό επίπεδο λόγω των καλών προσβάσεών του στο οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο επειδή μπορεί να εξυπηρετήσει την ΒΙΠΕ Λαμίας και τον προβλεπόμενο ΚΟΜΒΟ ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ στα ΔΕΔ-Μ στη Λαμία

Το Λιμάνι της Χαλκίδας: Λόγω της γεινίασης του λιμενικού συγκροτήματος με την Βιομηχανική Ζώνη «Χαλκίδας-Οινοφύτων/Αυλίδας-Σχηματαρίου-Θήβας», προτείνεται η αναδιάρθρωση του και βελτίωση του ώστε να μπορεί να εξυπηρετεί τις τοπικές βιομηχανίες. Η έλλειψη επαρκών βυθισμάτων στην περιοχή όμως και οι περιβαλλοντικοί περιορισμοί που τίθενται (το κυρίως λιμάνι γεινιάζει άμεσα με τον οικιστικό ιστό) δημιουργούν σημαντικούς περιορισμούς στην χρήση του από εμπορικά πλοία. Υπάρχουν όμως δυνατότητες μέσω εγκαταστάσεων (όπως της Αυλίδας) που είναι δυνατόν να αναδιαμορφωθούν και να αποτελέσουν βάση κίνησης εμπορευμάτων και φορτίων.

Αεροπορικές υποδομές

A. Διεθνείς αερολιμένες - Πύλες

Η κύρια εξυπηρέτηση συνεχίζει να είναι το αεροδρόμιο της Αθήνας.

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχει τη δυνατότητα εξυπηρέτησης από το Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών του μεγαλύτερου μέρους της εδαφικής της Περιοχής. Ως δεύτερη πύλη ιδίως προς την δυτική περιοχή της και ιδίως της τουριστικής Ευρυτανίας προτείνεται να εξυπηρετείται για τις διεθνείς τουριστικές μετακινήσεις από το τουριστικό αερολιμένα στο «Άκτιο-Πρέβεζα» με προώθηση της αναγκαίας οδικής υποδομής προς Πρέβεζα μέσω διαπεριφερειακής οδού τη Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας δια της περιοχής του Βάλτου.

B. Εσωτερικοί - Ειδικοί αερολιμένες

Οι εσωτερικές αεροπορικές μετακινήσεις και υπηρεσίες Γενικής Αεροπορίας οργανώνονται με βάση:

- τον επιβατικό Αερολιμένα της Σκύρου
- Ελικοδρόμιο στο Καρπενήσι

- το Στρατιωτικό Αεροδρόμιο της Λαμίας για επιχειρηματική εξυπηρέτηση με μικρά επαγγελματικά αεροπλάνα.
- το Στρατιωτικό Αεροδρόμιο της Τανάγρας που προτείνεται η εξέταση της λειτουργίας του ως συμπληρωματικού του Ελευθερίου Βενιζέλου για «αιχμή» «χώρου αποθέματος» για τις μελλοντικές ανάγκες του «Ελευθέριος Βενιζέλος» σε σχέση με την εξυπηρέτηση της Κεντρικής Ελλάδας και για επιχειρηματική εξυπηρέτηση της αλυσίδας Επιχειρηματικών πάρκων της ΠΕΧΠ «Οινόφυτα-Σχηματάρι-Θήβα-Ριτσώνα/Χαλκίδα».

ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑ		ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΠΠΧΣΑΑ				ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗ		
α/α	Περιγραφή	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ	Είδος	ΣΗΜΑΣΙΑ	ΔΙΑΚΡΙΣΗ	Γ' ΚΠΣ	Δ' ΚΠΣ	Ε' ΚΠΣ
1	ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΣΚΥΡΟΥ	- Επιβατικό	ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ	ΕΘΝΙΚΟ (ΔΔΜ / ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟ)	ΥΠΑΡΧΟΝ			
2	ΕΙΔΙΚΟ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΤΑΝΑΓΡΑΣ	- Στρατιωτικό αεροδρόμιο - Εξυπηρέτηση της Αθήνας σε περίπτωση προβλημάτων στον αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλου (Συμπληρωματικό)	ΕΙΔΙΚΟ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ	ΕΘΝΙΚΟ	ΥΠΑΡΧΟΝ			
3	ΕΙΔΙΚΟ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΛΑΜΙΑΣ	- Εξυπηρέτηση μικρών τουριστικών αεροσκαφών	ΕΙΔΙΚΟ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ	ΥΠΑΡΧΟΝ			
4	ΕΛΙΚΟΔΡΟΜΙΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ	- Νοσοκομειακές ανάγκες το χειμώνα που κλείνουν οι δρόμοι από τα χιόνια.	ΕΛΙΚΟΔΡΟΜΙΟ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ	ΠΡΟΤΑΣΗ			

Β.1.1.γ4.β. Υποδομές Ενέργειας και Τηλεπικοινωνιών

Β.1.1.γ4.β.1. Υποδομές Ενέργειας

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας κατέχει δεσπόζουσα θέση στο Εθνικό Διασυνδεδεμένο Σύστημα Μεταφοράς Ενέργειας τόσο λόγω της πληθώρας ύπαρξης γραμμών Υψηλής Τάσης (ΥΤ 150kV) και Υπέρ-υψηλής Τάσης (ΥΥΤ400kV), όσο και της χωρικής – γεωγραφικής της θέσης η οποία εξασφαλίζει την σύνδεση Βορρά – Νότου με τη μεταφορά ενέργειας από τις παραγωγικές μονάδες της ΔΕΗ στο Βορρά προς τις ενεργοβόρες περιφέρειες του Νότου.

Πλέον η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχει καταστεί σε εθνικό επίπεδο σημαντική και από πλευράς παραγωγής ενέργειας με πλήθος παραγωγικών μονάδων, κυρίως ιδιωτών, με χρήση τόσο συμβατικών καυσίμων και τεχνολογιών όσο και τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Στόχοι Εθνικού Επιπέδου (ΥΠΕΚΑ)

Σύμφωνα με τον Αναπτυξιακό Προγραμματισμό Τομέα Ενέργειας για την περίοδο 2014-2020 εθνικός στόχος είναι η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και η αντιμετώπιση των προβλημάτων σχετικά με το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή και την βιώσιμη ανάπτυξη.

Κύριες κατευθύνσεις για την προώθηση του είναι:

- η βελτίωση της συνεισφοράς της Ενέργειας και των Φυσικών Πόρων ως εργαλείο αύξησης ανταγωνιστικότητας με ταυτόχρονο σεβασμό των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων της χώρας.
- αναφορικά με την παραγωγή ενέργειας, προτεραιότητα παραμένει η ανάπτυξη και εγκατάσταση έργων ΑΠΕ με αναπτυξιακή προτεραιότητα των ώριμων αδειοδοτικά έργων ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ.
- ο εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση των υποδομών και δικτύων Φυσικού Αερίου και Ηλεκτρισμού.
- η ενίσχυση των ηλεκτρικών δικτύων αποτελεί σημαντική προτεραιότητα τόσο μέσω της ενίσχυσης των τοπικών βρόγχων και δικτύων όσο και των διασυνοριακών συνδέσεων.
- σημαντική αναφορά γίνεται στο θέμα της εξοικονόμησης ενέργειας τόσο σε επίπεδο κτιριακού δυναμικού όσο στο επίπεδο αξιοποίησης και διάδοσης νέων τεχνολογικών στους τομείς ζήτησης και προσφοράς ενέργειας.
- αναφορικά την κοινοτική πολιτική για την ανάπτυξη συμφωνίας εταιρικής σχέσης και προγραμμάτων στην Ελλάδα για την περίοδο 2014-2020 αναγνωρίστηκε ότι στον τομέα της ενέργειας, η χώρα στερείται επαρκών ενεργειακών δικτύων για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις για την αύξηση του δυναμικού ηλεκτρικής ενέργειας (με εξαίρεση τις ΑΠΕ) και φυσικού αερίου. Τα δίκτυα υψηλής τάσης δεν έχουν αρκετή ικανότητα να στηρίξουν τη διείσδυση ΑΠΕ. Η διείσδυση φυσικού αερίου στην Ελλάδα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την επέκταση του δικτύου υψηλής πίεσης.
- η ανάπτυξη δικτύων διανομής σε περιοχές όπου υπάρχουν δίκτυα μεταφοράς (όπως στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας) είναι η προτεραιότητα των αρμόδιων φορέων (ΥΠΕΚΑ, ΔΕΗ, ΑΔΜΗΕ, ΔΕΔΔΗΕ και ΛΑΓΗΕ).

Στόχοι σχεδίου ΠΕΠ Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας, κρίνεται απαραίτητη η ενίσχυση και προώθηση δικτύων φυσικού αερίου με παράλληλη επέκταση της κατανάλωσης σε μεγάλους ενεργειακούς πελάτες, ενίσχυση ηλεκτρικών δικτύων, ανάπτυξη ΑΠΕ με αξιοποίηση εγχώριων ενεργειακών πόρων και ορθολογική διαχείριση αυτών.

Υποδομή παραγωγής και Διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (Χάρτης Π2.γ)

Η υπάρχουσα υποδομή (μονάδες παραγωγής και Δίκτυα διανομής 400 KV και 150 KV) αφορά:

- Μονάδες Παραγωγής (συμβατικές, συμπαραγωγής, Συνδυασμένου Κύκλου, ΑΠΕ)
- Γραμμές Μεταφοράς Υ.Τ. 400 KV και 150 KV
- Κέντρα Υ.Τ. (ΚΥΤ) και υποσταθμοί Υ.Τ. (ΥΙΣ).

Τα προγραμματιζόμενα έργα (υπό υλοποίηση) στην Περιφέρεια έχουν ως εξής σε επίπεδο υποδομών και δικτύων ενέργειας:

- Το ΚΥΤ Λάρυμνας, προγραμματίζεται να συνδεθεί με δεύτερη γραμμή 400kV με την Εύβοια λόγω της ανάπτυξης νέου δυναμικού παραγωγής σε αυτή.
- Είναι ήδη υπό μελέτη η ανάπτυξη ΚΥΤ στη βόρεια Εύβοια καθώς και η σύνδεση με το ηπειρωτικό σύστημα αυτής μέσω υποβρύχιας ζεύξης προς την πλευρά της Λάρυμνας. Το ΚΥΤ προοπτικά θα συνδέσει με δεύτερο κύκλωμα το Αλιβέρι με το Ηπειρωτικό Σύστημα.
- Νέο ΚΥΤ προτείνεται στο ΜΑΣΜ 2010-2014 με ορίζοντα υλοποίησης 10ετίας στην περιοχή του Σχηματαρίου καθώς θα αποφορτίσει τα ήδη υψηλά φορτία της παρακείμενης βιομηχανικής περιοχής.
- Στη Λαμία ενισχύεται το ΚΥΤ με Γ.Μ. 400kV αναβαθμίζεται σε Ενεργειακό Κέντρο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας εθνικής εμβέλειας σε σύνδεση με το ΚΥΤ Τρικάλων και περιφερειακός κόμβος σε σύνδεση με τα ΚΥΤ ,Λάρυμνας, Διστόμου και Σχηματαρίου.
- Το ενδιαφέρον για επενδύσεις ΑΠΕ σε όλη την Περιφέρεια με εγκατάσταση νέων μονάδων οδηγεί τον ΑΔΜΗΕ στην ενίσχυση του Συστήματος σε κομβικά σημεία αυτού. Σημαντικά έργα ΑΠΕ με παράλληλη κατασκευή έργων μεταφοράς για σύνδεση στο Δίκτυο είναι σχεδιασμένα προς υλοποίηση την πενταετία 2014-2019.

Δίκτυα αγωγών Φυσικού Αερίου

Τα Δίκτυα προτείνεται να αναπτύσσονται ώστε να εξυπηρετούν τα κύρια αστικά κέντρα, και το Κέντρο Ηλεκτρικής Ενέργειας στο Αλιβέρι, τις βιομηχανικές περιοχές και τα ΕΠ.ΠΑ (ΒΙΠΕ), τις μεμονωμένες μεγάλες βιομηχανικές εγκαταστάσεις (Αλουμίνιο Ελλάδας Α.Ε., ΛΑΡΚΟ κ.λ.π) και προς το Μαντούδι Ευβοίας για τροφοδότηση Μονάδας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από Φυσικό Αέριο για υποστήριξη της εκεί ΒΙΠΕ.

α. Εγκαταστάσεις ΑΠΕ

Δυνατότητες και προοπτικές της Περιφέρειας στον τομέα των ΑΠΕ

Η τάση ανάπτυξης σταθμών ΑΠΕ στην περιφέρεια παρατηρείται αυξητική. Σε εθνικό επίπεδο η Περιφέρεια αποτελεί πόλο έλξης επενδυτικών σχεδίων στην παραγωγή ενέργειας καθιστώντας την, την πλέον ελκυστική ως περιοχή.

Όπως έχει καταδειχτεί από τη φάση της ανάλυσης (Τεύχος Α΄ Φάσης) αλλά και επιβεβαιώνεται από τα στοιχεία της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας και του Διαχειριστή του Συστήματος (ΑΔΜΗΕ), η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχει το μεγαλύτερο

πλήθος εγκατεστημένων έργων ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ σε εθνικό επίπεδο. Τα μεγέθη γίνονται σημαντικά μεγαλύτερα με τον συνυπολογισμό των έργων (κυρίως ΑΠΕ) τα οποία βρίσκονται σε τελικό στάδιο αδειοδότησης (Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων, Άδεια Εγκατάστασης). Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας συνεισφέρει στο ενεργειακό μείγμα παραγωγής από ΑΠΕ σε ποσοστό μεγαλύτερο του 27% και σε επίπεδο ΣΗΘΥΑ σε ποσοστό μεγαλύτερο του 20%, και είναι η Περιφέρεια με την μεγαλύτερη συνεισφορά στην παραγωγή. Παράλληλα έχει σημαντικό ρόλο στην μεταφορά ενέργειας με την ύπαρξη τεσσάρων (4) ΚΥΤ (Λαμίας -προγραμματιζόμενο, Λάρυμνας, Διστόμου και Αλιβερίου) ο εκσυγχρονισμός των οποίων είναι στόχος του ΜΑΣΜ 2010-2014.

Με δεδομένα τα πλεονεκτήματα της (υψηλό και συνεχές αιολικό δυναμικό, πληθώρα δικτύων σύνδεσης, διαθέσιμες εκτάσεις, ηλιοφάνεια καθώς και αυξανόμενες δυνατότητες χρήσης προϊόντων για παραγωγή ενέργειας από βιομάζα: γεωργικά residuals, ελαιοκράμβη, κτλ): η Περιφέρεια έχει καταφέρει να παρουσιάσει σημαντική εξειδίκευση στον τομέα παραγωγής αλλά και μεταφοράς ενέργειας.

Πιο συγκεκριμένα, από το σύνολο της Περιφέρειας, οι γεωγραφικές ενότητες που παρουσιάζουν έντονη εξειδίκευση και συγκεντρώσεις σε ΑΠΕ είναι οι ακόλουθες: Νότια Εύβοια (Αιολικά Πάρκα), Ελικώνας (Αιολικά Πάρκα), βόρεια της παραλιακής ζώνης Ναυπάκτου – Γαλαξιδίου (Αιολικά Πάρκα), νότια δυτικά της Θήβας (συνδυασμός Φ/Β και Αιολικών Πάρκων η Κωπαΐδα και η ευρύτερη περιοχή Κάστρου - Ορχομενού (συνδυασμός Φ/Β και Αιολικών Πάρκων) καθώς και η περιοχή Ανατολικά του Διστόμου (Αιολικά Πάρκα).

Κατευθύνσεις σχεδιασμού των νέων ΑΠΕ στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Με δεδομένη την υπάρχουσα κατάσταση και την εξειδίκευση που παρουσιάζει σε εθνικό επίπεδο η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, οι στρατηγικοί στόχοι που τίθενται για τον τομέα των ΑΠΕ είναι οι παρακάτω:

- περαιτέρω διεύθυνση των ΑΠΕ μέσω σχεδιασμού του ενεργειακού μείγματος της Περιφέρειας και εξειδίκευσης περιοχών σε είδος ΑΠΕ
- αύξηση της παραγωγής ενέργειας από γεωθερμία και μείωση της παραγωγής ενέργειας μέσω Φωτοβολταϊκών Πάρκων
- προώθηση των δυνατοτήτων στη Βιομάζα λόγω της αγροτικής της ανάπτυξης.
- ενίσχυση και αναβάθμιση των υποδομών και των δικτύων του Συστήματος. Η ενίσχυση των Δικτύων της περιοχής κρίνεται σημαντική για την ικανοποίηση τόσο των περιφερειακών στόχων όσο και των εθνικών σε επίπεδο ασφάλειας και ενεργειακής αυτονομίας.
- διατήρηση των υπάρχουσών αναπτύξεων εγκαταστάσεων ΑΠΕ (και συγκεκριμένα στη Νότια Εύβοια, τον Ελικώνα, Φωκίδα, Ορχομενό και Θήβα) καθώς και επέκταση υφιστάμενων έργων σε ορθολογικό πλαίσιο, δεδομένου ότι τα συνοδά έργα –που προϋποθέτουν σημαντικές παρεμβάσεις στο περιβάλλον (οδικά δίκτυα, ηλεκτρικά δίκτυα)- είναι ήδη κατασκευασμένα.

- επέκταση μόνο των ΜΥΗΕ στις ορεινές περιοχές με ευαίσθητα οικοσυστήματα (π.χ. Ευρυτανία) με χρήση των ηπιότερων τεχνολογιών
- χωρικά εστιασμένο geowatering μετά τη λήξη των αδειών παραγωγής και για επιλεγμένες μορφές ΑΠΕ (ΑΠ, Φ/Β). Κάθε άδεια παραγωγής έχει ισχύ για 20+5 έτη και μπορεί να παραταθεί για ισόποσο χρονικό διάστημα.

Κατευθύνσεις για το ενεργειακό μείγμα και τις μορφές ΑΠΕ

Το ενεργειακό μείγμα ηλεκτροπαραγωγής εντός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας με την ταυτόχρονη λειτουργία έργων ΣΗΘΥΑ και ΑΠΕ αποτελεί σημαντικό παράγοντα σταθεροποίησης του εθνικού ηλεκτρικού συστήματος αφού εξασφαλίζει την ύπαρξη εντός της ίδιας χωρικής περιφέρειας την ύπαρξη δύο πλήρως αλληλοσυμπληρωμένων τεχνολογιών. Η χρήση ΑΠΕ εξασφαλίζει περιβαλλοντική βιωσιμότητα και η χρήση φυσικού αερίου καλύπτει τις ανάγκες εξισορρόπησης του Συστήματος τις ώρες που η παραγωγή από ΑΠΕ είναι αδύνατη (έλλειψη ηλιοφάνειας, ανέμου).

Με βάση τις τεχνολογικές εξελίξεις και την αποδοτικότητα των τεχνολογιών ΑΠΕ σε συνδυασμό με τη δυνατότητα της αγοράς να λειτουργεί ένα εύρωστο και απαλλαγμένο από επιδοτήσεις οικονομικό μοντέλο, η ενίσχυση των εγκαταστάσεων Αιολικών Πάρκων και βιομάζας στην ευρύτερη περιοχή της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας αποτελεί σημαντικό βήμα για την μελλοντική εξασφάλιση και ενίσχυση του ενεργειακού προφίλ αυτής.

Η αλληλοσυμπλήρωση ΑΠΕ και Φυσικού Αερίου εντός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας με την ταυτόχρονη παρουσία των σημαντικότερων τμημάτων των ηλεκτρικών δικτύων του Συστήματος μπορεί να συνεχιστεί με ορίζοντα το 2030.

Συμπληρωματικά μπορεί να ενισχυθεί η διείσδυση σε ένα ποσοστό της γεωθερμίας στο ενεργειακό μείγμα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Γενικά το αρμόδιο ΙΓΜΕ και η οικεία Δ/ση Γεωθερμίας και Θερμομεταλλικών Υδάτων δεν έχει χαρακτηρίσει (σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Ν3175/2003) κάποιο ενδιαφέρον γεωθερμικό πεδίο στην ευρύτερη περιοχή της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Έχει όμως βεβαιωθεί μέσω έρευνας ένα γεωθερμικό πεδίο χαμηλής θερμοκρασίας στην χωρική ενότητα Λαμίας – Ευρύτερη περιοχή, νότια του Μοσχοχωρίου το οποίο με κατάλληλη μελέτη θα μπορούσε να ικανοποιήσει ενεργειακές ανάγκες σε τοπικό επίπεδο.

Διείσδυση στο ενεργειακό μείγμα μπορεί να επιτευχθεί και με τη χρήση ΜΥΗΕ τα οποία σε αντίθεση με τα Υδροηλεκτρικά είναι έργα ΑΠΕ και περιβαλλοντικά ήπια καθώς δεν χρησιμοποιούν ταμιευτήρα. Στη χωρική ενότητα Καρπενησίου και Σπερχειάδας έχει παρατηρηθεί συγκέντρωση ενδιαφέροντος από επενδυτές για την αξιοποίηση των τοπικών υδάτινων πόρων. Η ορθολογική εγκατάσταση ΜΥΗΕ θα μπορούσε να συνεισφέρει σε σημαντικό βαθμό στο ενεργειακό μείγμα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας καθώς και στην οικονομική ενίσχυση της περιοχής.

Τέλος, δεν κρίνεται λειτουργική η προσφορά τηλεθέρμανση από ΣΗΘΥΑ.

Κατευθύνσεις για τις υπάρχουσες εγκαταστάσεις και επενδύσεις

Η πληθώρα των υφιστάμενων έργων ΑΠ στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας θα κλείσουν τον πρώτο κύκλο εμπορικής λειτουργίας περίπου μετά το 2025 και ως το 2031. Με την εξέλιξη της τεχνολογίας και την εξομάλυνση της αγοράς ενδυναμώνεται το ενδεχόμενο του repowering των έργων αυτών σχεδόν στο σύνολο τους. Στις χωρικές ενότητες:

- Νότιας Εύβοιας
- Λιβαδειάς
- Θήβας
- Άμφισσας - Ορεινού παραλιακού μετώπου

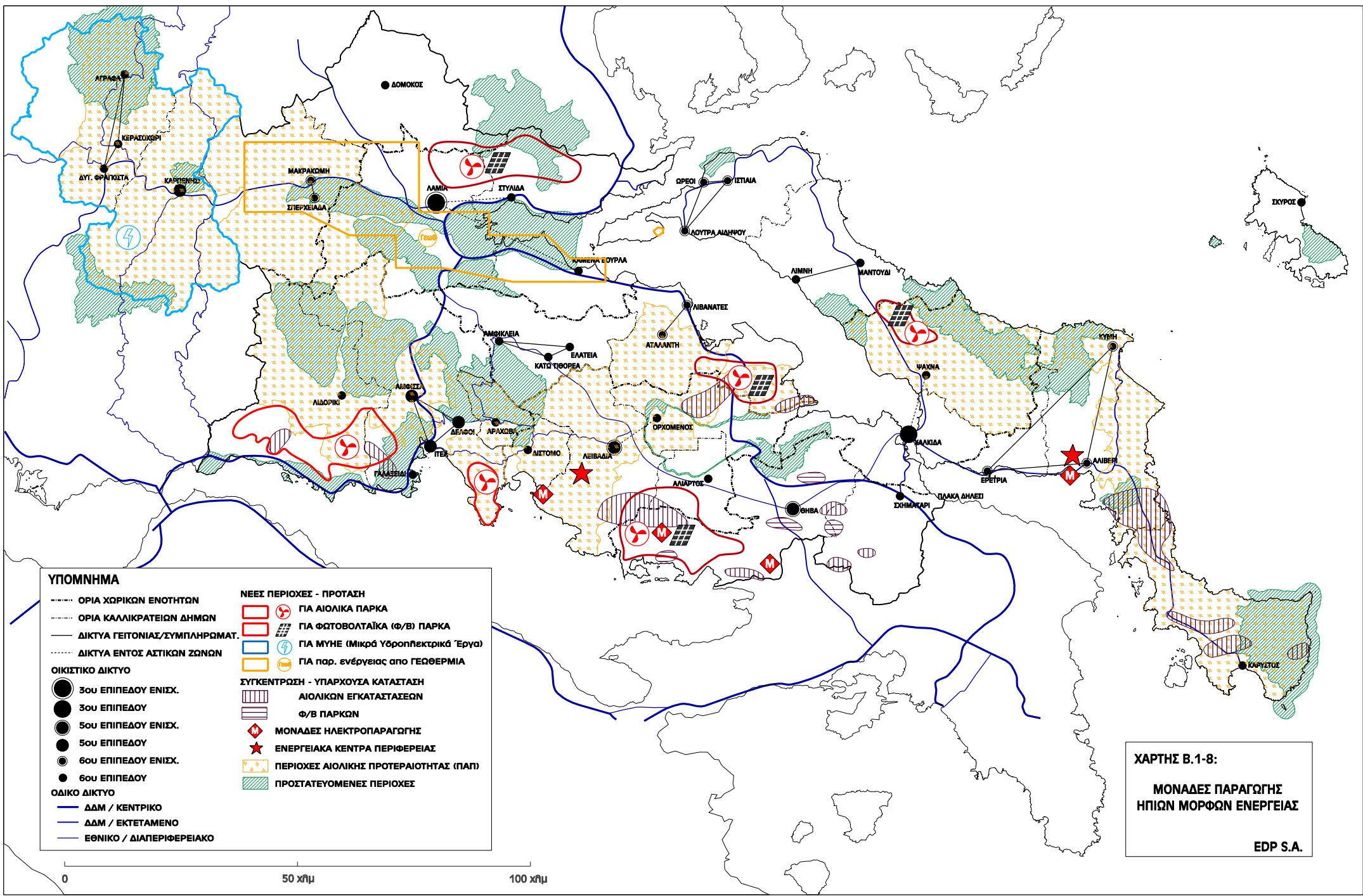
Στις περιοχές αυτές όπου το αιολικό δυναμικό είναι σημαντικό και η ύπαρξη δικτύων του Συστήματος ενισχυμένη, κρίνεται σκόπιμο να συνεχιστεί η ενίσχυση τέτοιων μοντέλων ώστε να συνεχιστεί η εμπορική λειτουργία έργων ΑΠ αφού αυτά εκσυγχρονιστούν χρησιμοποιώντας τεχνολογίες αιχμής της εποχής.

Ο στόχος της παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ τέθηκε στο 18% για το 2030 και η διατήρηση σε λειτουργία υφιστάμενων έργων είτε ως έχουν είτε μέσω repowering είναι η πλέον βιώσιμη και περιβαλλοντικά ορθή λύση για την ικανοποίηση του καθώς θα γίνεται χρήση υφιστάμενων υποδομών χωρίς ανάγκη για δημιουργία νέων περιοχών υποδοχής τέτοιων χρήσεων.

Η διαδικασία οφείλει να περιλαμβάνει αυστηρούς περιβαλλοντικούς όρους για τη συνέχιση της λειτουργίας των ΑΠ και ικανοποίηση όλων των περιβαλλοντικών κριτηρίων που έχουν πλέον επιβληθεί με την έλευση του Ν4014/2011 και αφορούν αποτελεσματικότερο Monitoring σε είδη πανίδας (απειλούμενα και μη) που μπορεί να προσβληθούν από τη λειτουργία έργων ΑΠΕ, αυστηρότερα κριτήρια ένταξης ΑΠΕ στο χώρο, κτλ. Προτείνεται η διαφοροποίηση των κατασκευών των συνοδών κυρίως έργων (οδοποιίες και έργα διασύνδεσης) προς ηπιότερες για το περιβάλλον κατασκευές.

Κατευθύνσεις για την ανάπτυξη των ενεργειακών υποδομών και δικτύων

Η ενίσχυση με δίκτυα ΥΤ των Χωρικών ενότητων Θήβας, Νότιας Εύβοιας, Άμφισσας και Λιβαδειάς είναι σημαντική για την μεγαλύτερη διείσδυση, όχι από πλευράς μεγέθους έργων αλλά από πλευράς ενεργειακής παραγωγής. Ακόμα και οι υφιστάμενοι σταθμοί ΑΠΕ που λειτουργούν με περιορισμό ισχύος λόγω της έλλειψης ικανότητας απορρόφησης από το Σύστημα θα μπορούσαν να λειτουργήσουν στο επίπεδο της ονομαστικής τους ισχύος και να συμβάλλουν περισσότερο στην παραγωγή με μικρότερα μεγέθη πάρκων. Η ίδια ανάπτυξη των δικτύων θα αποτελούσε και πόλο έλξης επενδύσεων στον τομέα της ενέργειας που τώρα έχουν χωρικά κατακερματιστεί σε άλλες περιοχές με μικρότερο αιολικό δυναμικό και ενδεχόμενη ύπαρξη συγκρούσεων χρήσεων γης (τουρισμός, τοπιακές δυσαρμονίες κτλ) αλλά με ύπαρξη δικτύων.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ΟΡΙΑ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ
- ΟΡΙΑ ΚΑΛΙΚΡΑΤΕΙΩΝ ΔΗΜΩΝ
- ΔΙΚΤΥΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤ.
- ..... ΔΙΚΤΥΑ ΕΝΤΟΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ
- ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ**
- 3ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΕΝΙΣΧ.
- 3ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ
- 5ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΕΝΙΣΧ.
- 5ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ
- 6ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΕΝΙΣΧ.
- 6ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ
- ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ**
- ΔΔΜ / ΚΕΝΤΡΙΚΟ
- ΔΔΜ / ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟ
- ΕΘΝΙΚΟ / ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ

- ΝΕΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ - ΠΡΟΤΑΣΗ**
- ☐ (red) ☼ (red) ΓΙΑ ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ
- ☐ (red) ☀ (red) ΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ (Φ/Β) ΠΑΡΚΑ
- ☐ (blue) ⚡ (blue) ΓΙΑ ΜΥΓΕΣ (Μικρά Υδροηλεκτρικά Έργα)
- ☐ (orange) ☀ (orange) ΓΙΑ παρ. ενέργειας από ΓΕΩΘΕΡΜΙΑ
- ΣΥΚΕΝΤΡΩΣΗ - ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ**
- ☐ (hatched) ΑΙΟΛΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ
- ☐ (hatched) Φ/Β ΠΑΡΚΩΝ
- ⬠ (red) ΜΟΝΑΔΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
- ★ (red) ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
- ☀ (orange) ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ (ΠΑΠ)
- ☀ (hatched) ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

ΧΑΡΤΗΣ Β.1-8:
ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΗΠΙΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
 EDP S.A.

β. Δημιουργία Ενεργειακών Κέντρων

Επιπλέον η δικτυακή λειτουργία Ενεργειακών Κέντρων Αλιβερίου, ως Κέντρο Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, της Λαμίας, ως Κέντρο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας Λιβαδειάς με κατεύθυνση τη παραγωγή από ΑΠΕ, ΣΗΘΥΑ και Συνδυασμένου Κύκλου με στόχο την συμβολή στη διαμόρφωση της περιφερειακή ενεργειακής πολιτικής με τη συνεργασία των αρμόδιων φορέων. Συμπληρωματικά στόχοι των κέντρων θα είναι η συλλογή και προώθηση πληροφοριών (Data Bank) και η πληροφόρηση του κοινού και των πολιτών για τη ορθολογική χρήση ενέργειας με στόχο την αειφορία αλλά και τη δημιουργία ενεργειακής και περιβαλλοντικής συνείδησης, η εκπαίδευση και η παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικού χαρακτήρα, ο συντονισμός ενεργειακών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, κ.α. Εξαιρετικά σημαντικό ρόλο θα έχουν στην άμεση συνεργασία με όλες τις ερευνητικές και μελετητικές δραστηριότητες ιδιωτών και επενδυτικών ομίλων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή ώστε να κεφαλαιοποιηθεί με το μεγαλύτερο δυνατό όφελος για την τοπική κοινωνία η εμπειρία όλων σε ενεργειακά θέματα. Η Περιφέρεια θα μπορεί να ενισχυθεί σε επίπεδο απασχόλησης, τεχνογνωσίας και θα μπορεί να εκπαιδεύει το ανθρώπινο δυναμικό σε τεχνολογίες αιχμής αλλά και να ενισχύει τη δημιουργία και διατήρηση περιβαλλοντικής ενεργειακής συνείδησης στους πολίτες. Θα καταστεί έτσι η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας κόμβος επίδειξης ενεργειακών τεχνολογιών και δραστηριοτήτων με σημαντική ενίσχυση του διαπεριφερειακού της ρόλου μέσω της εδραίωσης της σε Key player στην ανταλλαγή εμπειρίας.

B.1.1.γ4.β.2. Υποδομές Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών (ΤΠΕ)

Γενικά

Οι υποδομές στο φάσμα των υπερυψηλών και υψηλών συχνοτήτων και η ευρυζωνικότητα, είναι σήμερα τα κατ' εξοχήν εργαλεία για την ανάπτυξη γενικά και κατ' εξοχή για την ανάπτυξη των Περιφερειών και των τόπων τους.

Οι υπηρεσίες αυτές κατ' εξοχή αποτελούν παραμέτρους ανάδειξης των πλεονεκτημάτων στο «Διεθνές Χωριό» αλλά και αντίβαρου μειονεκτημάτων «κέντρου – Περιφέρειας» σε όλα τα επίπεδα (Διεθνές – Εθνικό – Περιφερειακό – Τοπικό) αλλά και ιδίως «φυσικών ιδιομορφιών – εμποδίων / φραγμών» που χαρακτηρίζουν διαφόρων τύπων περιοχές του γεωγραφικού χώρου.

Τα αναπτυξιακά οφέλη αυτών των υποδομών και των υπηρεσιών που τις συνοδεύουν γίνονται προφανή όταν γίνονται κτήμα όλης της κλίμακας χρηστών από τις δημόσιες υπηρεσίες, τις επιχειρήσεις και τους πολίτες.

Η κάλυψη της αγροτικής υπαίθρου / χωρικής ενότητας ημιαστικών κέντρων και ιδίως του υψηλού ορεινού χώρου είναι απαραίτητη προϋπόθεση «εδαφικής συνοχής» και ένταξης στη σύγχρονη λειτουργία της κοινωνίας ιδίως μετά την υποχρεωτική λειτουργία μέσω internet πλήθους διοικητικών λειτουργιών του πολίτη και του παραγωγού / επιχειρηματία.

Η σημασία αυτών των τεχνολογιών για τη διατήρηση και τη βελτίωση ενός συνόλου υπηρεσιών δημόσιου ή εμπορικού χαρακτήρα σταθερών ή κινητών, προοριζόμενους στους τουρίστες ή στους ηλικιωμένους, στην τηλε-εργασία ή την τηλε-ιατρική και ως εκ τούτου στην «ανάπτυξη» των απομονωμένων περιοχών είναι ιδιαίτερως σημαντική οικονομικά και αναγκαία για την εδαφική συνοχή και την περιφερειακή ομογένεια και ταυτότητα.

Η στρατηγική που προτείνεται από το ΠΠΧΣΑΑ αφορά την συνέχιση της ιεραρχημένης προσπάθειας των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων για την ολοκλήρωση ενός Περιφερειακού Δικτύου σε συνάφεια με τις χωρικές προτεραιότητες του ισχύοντος Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου και ειδικότερα προτείνεται:

- Η ολοκλήρωση του δικτύου προς τον πολίτη στα αστικά κέντρα όπως ιεραρχούνται στο πλαίσιο του οικιστικού δικτύου του ΠΠΧΣΑΑ. Υστέρηση υπάρχει ακόμη στη ευρεία χρήση του διαδικτύου από νοικοκυριά, στην επέκταση των ευρυζωνικών δικτύων στις μη κεντρικές αστικές και λοιπές παραγωγικές ζώνες ιδίως στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις.
- Να προωθηθούν βελτιώσεις που αφορούν στην ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας μέσω Δικτύων Οπτικών Ινών και ιδίως στη χρήση των ΤΠΕ από δημόσιους φορείς και οργανισμούς, μεγάλες επιχειρήσεις, τουριστικές επιχειρήσεις, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και από τους διοικητικούς και κοινωνικούς φορείς και υπηρεσίες των αστικών κέντρων Λαμίας, Χαλκίδας, Λιβαδειάς-Ορχομενού, Θήβας, Άμφισσας που διαθέτουν πλέον Μητροπολιτικό Δίκτυο Οπτικών Ινών στις κεντρικές τους περιοχές.
- Να αναπτυχθούν διαδραστικές εφαρμογές σε αρχαιολογικούς σημαντικούς πόλους. Έχει επεκταθεί η ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και η ασύρματη πρόσβαση σε απομακρυσμένες περιοχές.
- Την προώθηση κατά προτεραιότητα σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο (Ε.Π. Ε΄ΚΠΣ και ΠΕΠ) των απομονωμένων με δυσκολίες ανάπτυξης περιοχών Ορεινών Όγκων της Ευρυτανίας –Γκιώνας-Βαρδουσίων με σύνταξη των απαραίτητων τεχνικών μελετών και υλοποίηση των «εφικτών» τεχνο-οικονομικά για αυτού του τύπου τους χώρους επενδύσεων εντός του ΣΕΣ 2014-20. Στα πλαίσια αυτά εκμετάλλευση «ευρωπαϊκών πρακτικών σε παρόμοιους χώρους» για άμεση μεταφορά τεχνογνωσίας. Οι στόχοι-προτεραιότητες προτείνεται σ' αυτές τις ενότητες να είναι:
  - Αύξηση της πυκνότητας κατοίκησης μόνιμων και εποχιακών κατοίκων (και της φιλοξενίας τουριστών) με προτεραιότητα υποδοχής της κατοίκησης – φιλοξενίας στους υπάρχοντες οικισμούς ζωντανούς και εγκαταλελειμμένους.
  - Δικτυακή λειτουργία οικιστικών πυρήνων για άρση απομόνωσης και πληρέστερη και εφικτότερη οικονομικά εξυπηρέτηση (μείωση κόστους – επενδυτικό ενδιαφέρον).

- Προώθηση σε αστικά κέντρα και οικισμούς 6^{ου} επιπέδου εντός των ορεινών όγκων ή στο άμεσο περίγραμμά τους Τηλεκέντρων για την τηλε-εργασία και τηλε-εξυπηρέτηση των επιχειρηματιών και ιδίως παραγωγών του πρωτογενή. Τα τηλεκέντρα θα συνίστανται σε «κέντρα παροχής υπηρεσιών υποδομής για εργασία ατομική» διαχειριζόμενα από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς ή μεικτούς (ΣΔΙΤ).

B.1.1.γ4.γ. Υποδομές Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής

Η χωροθέτηση υποδομών Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής αντιμετωπίζεται στο Κεφάλαιο B.1.1.γ2.α.

B.1.1.γ5 Προγραμματικά Πλαίσια Χωροθέτησης Βασικών Παραγωγικών Τομέων

B.1.1.γ5.α Πρωτογενής Τομέας

B.1.1γ5.α.1 Γενικές στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης

Η ΠΣΤΕ έχει σημαντικές δυνατότητες ποσοτικής και ποιοτικής παραγωγής σε γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα του πρωτογενή τομέα που μπορούν να εξασφαλίσουν την διατροφική της ασφάλεια και παράλληλα να συμβάλουν αποφασιστικά στην εξασφάλιση ιδιαίτερης θέσης και ρόλου σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο σε διατροφικά προϊόντα αυξάνοντας την ανταγωνιστικότητά της και την απασχόληση, για αυτό και η ανάδειξη τους αποτελεί στρατηγική επιλογή του Προτύπου Χωρικού Ανάπτυξης της ΠΣΤΕ και όλων των χωρικών ενοτήτων του.

Παράλληλα ο πρωτογενής τομέας είναι συνδεδεμένος με την ιστορία των τόπων της, τους οικισμούς, τα τοπία της και το πολιτισμό της και έχει διαμορφώσει την αγροτική υπαίθρο χώρα της Περιφέρειας και σε αλληλεπίδραση μ' αυτή την αλιευτική παράκτια ζώνη προέκτασης της.

Βασική επιλογή στα πλαίσια αυτά του ΠΠΧΣΑΑ είναι η θεώρηση της υπαίθρου αγροτικής χώρας και της αλιευτικής παράκτιας ζώνης ως σύνθετο φυσικό και ανθρωπογενές σύστημα υπόβαθρο της παραγωγής και τροφοδότη των πόλεων και των οικισμών της και όχι μονοσήμαντα ως ουδέτερο υπόβαθρο προέκτασής τους μέσω της ανεξέλεγκτης οικιστικής διάχυσης.

Οι Γενικές στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης, που απορρέουν από το χωρικό πρότυπο του ΠΠΧΣΑΑ, είναι:

- η πληθυσμιακή ενδυνάμωση της υπαίθρου και η αύξηση της ελκυστικότητάς της για κατοίκηση και παραγωγή μέσω της οργάνωσης κατά βιώσιμες χωρικές αναπτυξιακές ενότητες πόλης – υπαίθρου για την ανάπτυξη αστικών κέντρων διαφόρου μεγέθους που θα εξασφαλίσουν την ισόρροπη σχέση πόλης-υπαίθρου, τις απαραίτητες υποδομές ποιότητας ζωής και τεχνικής και διοικητικής υποστήριξης όπου λείπουν και την προώθηση τοπικών πρωτοβουλιών και προγραμμάτων είτε ως ολοκληρωμένα χωρικά στο σύνολο της χωρικής ενότητας είτε κατά επιλεγμένα προϊόντα και συναφείς δραστηριότητες είτε μεταποίησης είτε εμπορίας είτε καινοτομίας.
- ο προγραμματισμός ανάπτυξης της γεωργίας θα πρέπει να στηρίζεται αρχικά στις δυνατότητες των φυσικών πόρων (έδαφος, νερά) καθώς και στα έργα υποδομής που υπάρχουν ή μπορούν να αναπτυχθούν. Οι επιπλέον

διαθέσιμοι πόροι (γεωργική γη - βοσκότοποι, καθώς και οριακά γεωργικά εδάφη) αναπτύσσονται ήπια ή διαφυλάσσονται με περιβαλλοντικά κριτήρια.

B.1.1.γ5.α.2 Προσδιορισμός Ζωνών Δραστηριότητας

Στο Χάρτη Π2α, αποτυπώνεται η χωροθέτηση βασικών ευρέων ζωνών γεωργικής δραστηριότητας, δασικής και κτηνοτροφικής δραστηριότητας καθώς και της αλιευτικής δραστηριότητας.

Η ευρεία ζώνη γεωργικής δραστηριότητας ορίζεται ως η εδαφική περιοχή που αναπτύσσονται οι γεωργικές καλλιέργειες με βάση τα δεδομένα για τις γεωργικές φυτικές καλλιέργειες τη Βάσης (Data base) του CORINE αλλά και την υψομετρική των 600 μ. Το υψόμετρο των 600 μ. καλύπτει κατά γενική παραδοχή την οριακή περιοχή γεωργικού και ορεινού αγροτικού χώρου (οριακό υψόμετρο αλλαγής καλλιεργειών) λόγω αναγλύφου και αποτελεί την οροφή της καλλιέργειας της ελιάς, προϊόν στρατηγικής σημασίας της γεωργικής παραγωγής της Περιφέρειας.

Οι προσδιοριζόμενες ζώνες συγκεντρώνουν τη κύρια φυτική παραγωγή της Περιφέρειας και τις περιοχές με τα προϊόντα με εξαγωγικό και εθνικής επισιτιστικής ανάγκης χαρακτήρα (κυρίως ελιά- λάδι – σκληρό σάρι – βιομηχανική ντομάτα, σπυροκηπευτικά- κρέας-αυγά κ.λ.π), τα προϊόντα Π.Ο.Π. και Π.Ε.Γ. Υπερκαλύπτουν την αρδευόμενη και αρδεύσιμη γη στο συντριπτικό ποσοστό της και αναπτύσσονται εκτεταμένα στη γειτονία σημαντικών αστικών κέντρων και περιοχών ανάπτυξης παραθεριστικής κατοικίας.

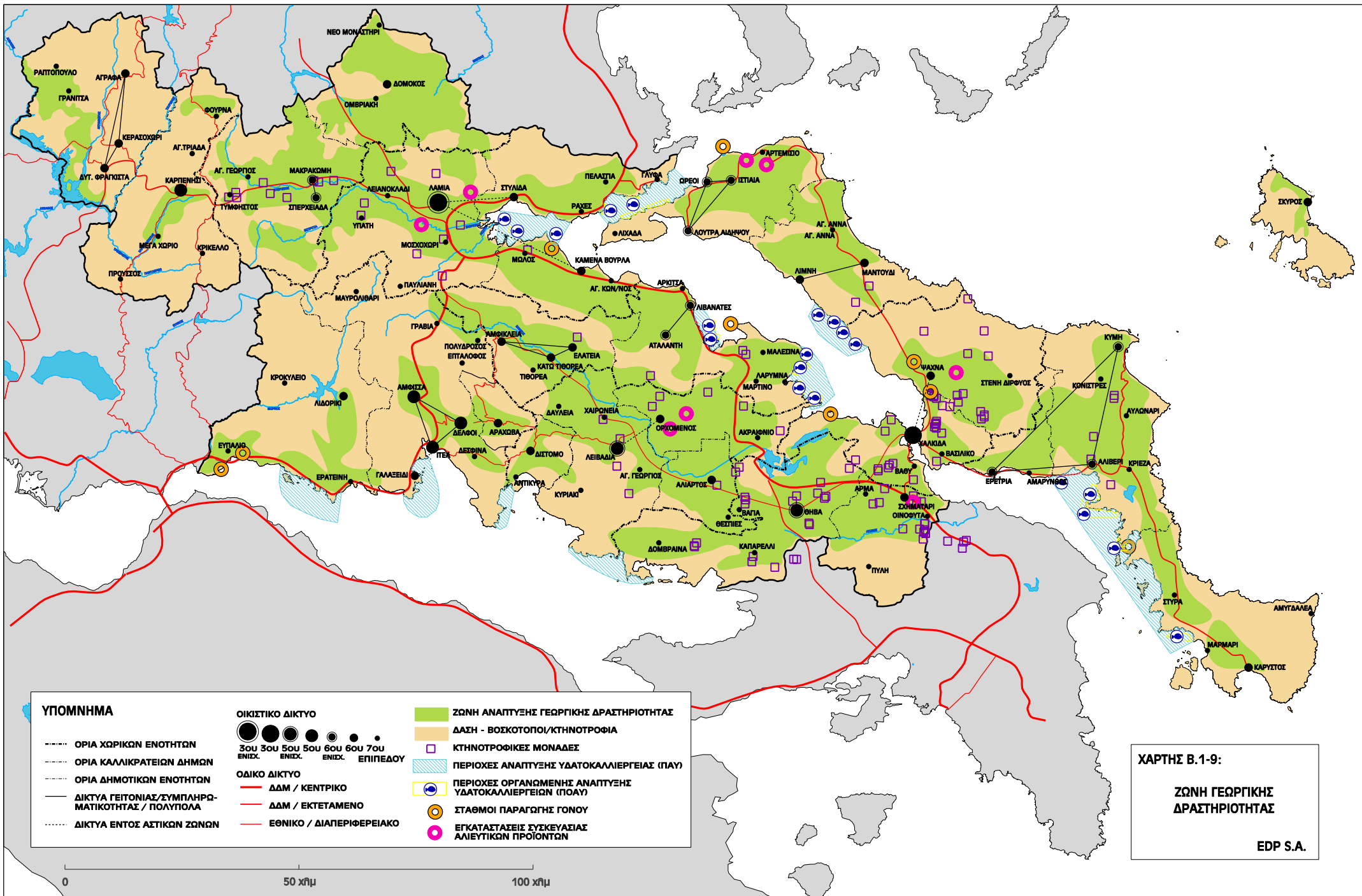
Εντός της ως άνω ορισθείσας περιοχής προτείνεται να ασκείται κατά προτεραιότητα η γεωργική δραστηριότητα, με εξαίρεση:

- τις ευρείες αστικές (κυρίως περιαστικές) ζώνες των αστικών κέντρων, και της παραθεριστικής κατοικίας, δηλαδή τον διάχυτο δομημένο χώρο της Περιφέρειας, όπου η γεωργική δραστηριότητα προτείνεται να διατηρείται κατ' αρχήν ως φυσικό απόθεμα και υποχρεωτικά ως παραγωγικός πόρος στις καθορισθείσες ή προς καθορισμό περιοχές Γής Υψηλής Παραγωγικότητας.
- Τις προστατευόμενες περιοχές και τοπία όπου η δραστηριότητα θα ακολουθεί τις ειδικές κατευθύνσεις διαχείρισής τους.

Τη γεωργική δραστηριότητα συνοδεύουν και κτηνοτροφικές δραστηριότητες εκτατικής και ενσταβλισμένης μορφής που αποτελούν συνοδευτικές χρήσεις.

Ο λοιπός στεριανός χώρος, προσδιορίζεται ως ευρείες ζώνες οργάνωσης του χώρου με βάση προτεραιότητες αγροτοδασικών δραστηριοτήτων, εκτατικής (πλέον φιλοπεριβαλλοντικής) κατά προτεραιότητα κτηνοτροφίας και ορεινής γεωργίας παραδοσιακών ποιοτικών προϊόντων. Ο χώρος αυτός είναι ο κύριος κτηνοτροφικός χώρος της Περιφέρειας και κατ' αναλογία με τον γεωργικό χώρο, ο χώρος ζωικής παραγωγής ιδίως αιγοπρόβειου κρέατος, γάλακτος και τυροκομικών προϊόντων.

Οι αλιευτικές δραστηριότητες ασκούνται διάχυτα στο θαλάσσιο χώρο της Περιφέρειας με εδαφικές περιοχές αναφοράς τις ακτές, τους παράκτιους οικισμούς και τις

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ..... ΟΡΙΑ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ
- ..... ΟΡΙΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΩΝ ΔΗΜΩΝ
- ..... ΟΡΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ
- ΔΙΚΤΥΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ / ΠΟΛΥΠΟΛΑ
- ..... ΔΙΚΤΥΑ ΕΝΤΟΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ

ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

- 3ου 5ου 5ου 5ου 6ου 6ου 7ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ

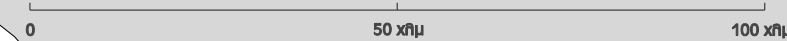
ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

- ΔΔΜ / ΚΕΝΤΡΙΚΟ
- ΔΔΜ / ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟ
- ΕΘΝΙΚΟ / ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ

ΖΩΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

- ΔΑΣΗ - ΒΟΣΚΟΤΟΠΙ/ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ
- ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
- ▨ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ (ΠΑΥ)
- ▨ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ (ΠΟΑΥ)
- ΣΤΑΘΜΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΓΟΝΟΥ
- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΧΑΡΤΗΣ Β.1-9:
ΖΩΝΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
 EDP S.A.

λιμενικές και παράκτιες εγκαταστάσεις εξυπηρέτησής τους, τις αγορές / ιχθυόσκαλες και τις περιοχές μεταποίησης / συσκευασίας των προϊόντων τους.

Ιδιαίτερη χωροθέτηση προβλέπεται για την θαλάσσια ιχθυοκαλλιέργεια μέσω των Περιοχών Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΑΥ) εντός των οποίων προωθούνται Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ) σύμφωνα με το Ειδικό Πλαίσιο Υδατοκαλλιεργειών και Ιχθυογεννητικών Σταθμών.

Οι κύριες αλιευτικές δραστηριότητες και ιχθυοκαλλιέργειες χωροθετούνται στις κλειστές θάλασσες του Μαλιακού – Βόρειου και Νότιου Ευβοϊκού και τη νήσο Σκύρο ενώ δευτερεύουσες περιοχές για αλιεία αλλά πρωτεύουσες για Ιχθυοκαλλιέργειες χωροθετούνται και στις ακτές στον Κορινθιακό Κόλπο.

Αλιευτικές δραστηριότητες με τη μορφή Υδατοκαλλιεργειών Εσωτερικών Υδάτων χωροθετούνται στο ποτάμιο σύστημα του Σπερχείου και της Χωρικής Ενότητας της Ευρυτανίας όπου αναπτύσσεται η πεστροφοπαγωγή στο ποτάμιο σύστημα και στη Λίμνη των Κρεμαστών.

B.1.1.γ5.α.3. Περιγραφή κύριας χωρικής διάρθρωσης

Η χωρική διάρθρωση της πρωτογενούς παραγωγής, οργανώνεται από κοινού με τις συνοδευτικές εγκαταστάσεις της και σε συμπληρωματικότητα με τους άλλους παραγωγικούς τομείς ως ακολούθως.

Κυρίαρχος κορμός της πρωτογενούς παραγωγής και των συνοδευτικών δραστηριοτήτων και εγκαταστάσεων είναι η χωρική δέσμη «Θήβα - Λιβαδειά - Γραβιά/Αμφισσα - Λαμία - Δομοκός».

Η δέσμη «Θήβα - Λιβαδειά- Γραβιά/Αμφισσα - Λαμία - Δομοκός», που ενώνει , την κυρίαρχη λεκάνη του Βοιωτικού Κηφισού με τη λεκάνη του Σπερχείου και με το Οροπέδιο Δομοκού και εκείθεν τη Θεσσαλική πεδιάδα, και έλκει τις ένθεν και ένθεν γεωργικές περιοχές της Φωκίδας, Ευρυτανίας και της Εύβοιας στον κύριο γεωργικό παραγωγικό κορμό της Περιφέρειας, δίδοντας έτσι βάθος ικανοποιητικό στη διάχυση παραγωγικών συντελεστών για την ανάπτυξη των περισσότερων από τις αστικές περιοχές - οικισμούς που δομούν την χωρική διάρθρωση της υπαίθρου.

Ο παραπάνω άξονας - δέσμη ολοκληρώνει ένα σύνθετο σύστημα παραγωγής με κορμό τη φυτική παραγωγή και συγκεκριμένων προϊόντων ζωική παραγωγή εντατικής ενσταβλισμένης μορφής και αποτέλεσμα έναν αγροτοβιομηχανικό και βιομηχανικό τομέα παραγωγής αγροτοδιατροφικών προϊόντων που αποτελεί στρατηγικό πλεονέκτημα της Περιφέρειας και σημαντικό τομέα εξειδίκευσης, εμπειρίας και διασυνδέσεων με τη διαπεριφερειακή και διεθνή αγορά και στρατηγική επιλογή της αναπτυξιακής της φυσιογνωμίας και ωθεί τη συνοχή του στεριανού και νησιωτικού χώρου της.

Το σύστημα αυτό είναι σε έντονη αλληλεξάρτηση και παραγωγική συμπληρωματικότητα με τις αγροτοδοασικές ζώνες σ' όλη σχεδόν την εδαφική έκταση τις Περιφέρειας με εξαίρεση τον εξαιρετικά ορεινό, δυσπρόσιτο και σε πληθυσμιακή υστέρηση χώρο της ενότητας της Ευρυτανίας καθώς και περιορισμένες εδαφικές

εκτάσεις των λοιπών ενοτήτων. Στις εξαιρούμενες αυτές περιοχές απαιτείται ιδιαίτερη αντιμετώπιση με ειδικές καινοτόμες παρεμβάσεις βασισμένες σε νέες προωθούμενες πολιτικές «έξυπνης έντονα περιβαλλοντικά προσανατολισμένης» διαχείρισης μέσω ολοκληρωμένων χωρικών παρεμβάσεων σε υπερτοπικά ή τοπικά χωρικά σύνολα.

Ο σύνθετος αυτός παραγωγικός χώρος επεκτάθηκε έντονα τη τελευταία δεκαετία με την προσθήκη της δραστηριότητας της ιχθυοκαλλιέργειας δημιουργώντας νέες συνθήκες διασύνδεσης και συνεργασίας γύρω από τη δυνατότητα ένταξής του τομέα των ιχθυοκαλλιεργειών στην αλυσίδα του αγροτο-βιομηχανικού τομέα αλλά και τη περιβαλλοντική προστασία των υδάτινων αποδεκτών της (Ευβοϊκός – Μαλιακός - Κορινθιακός Κόλπος).

Το σύνθετο αυτό σύστημα αναδεικνύει, επαναπροσανατολίζει και ενδυναμώνει το ΠΠΧΣΑΑ με προτάσεις ενδυναμωμένων οικιστικών κέντρων αστικής δυναμικής και θέσεων για οργανωμένους υποδοχείς αγροτοβιομηχανικών / βιοτεχνικών δραστηριοτήτων.

B.1.1.γ5.α.4 Ειδικές κατευθύνσεις

Οι Ειδικές κατευθύνσεις διαχείρισης χρήσεων, πολιτικών γης και ζητημάτων του περιβάλλοντος (περιβαλλοντική γεωργία) του νέου ΠΠΧΣΑΑ είναι:

- Η αυστηρή διατήρηση της γεωργικής γης και η αποτροπή της αλλαγής χρήσεων στην υπάρχουσα γεωργική γη.
- Απαγόρευση στην αρδευόμενη, αρδεύσιμη ή σε αναδασμό ή υπό αναδασμό γεωργική γη άλλων χρήσεων πλην γεωργικής και των συνοδών εγκαταστάσεων αποθήκευσης και πρώτης επεξεργασίας των παραγόμενων προϊόντων στη γεωργική εκμετάλλευση ανεξάρτητα της θέσης των εκμεταλλεύσεων ως προς το οδικό δίκτυο κάθε επιπέδου μέχρι τον καθορισμό την ΓΓΥΠ σύμφωνα με τη ΚΥΑ 16840/2010.
- Η προσαρμογή στις απαιτήσεις της κλιματικής αλλαγής και τις ενεργειακής κρίσης, με χρήση των πολλαπλών εναλλακτικών ενεργειακών της πόρων (γεωθερμία, Φ/Β, μικρά υδροηλεκτρικά, βιομάζα, μικρά αιολικά) που μπορούν να τροφοδοτούν τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις της
- Η ανταπόκριση και ορθολογική διαχείριση των αρδευτικών υποδομών και εγγειοβελτιωτικών έργων στις απαιτήσεις της χρήσης της ποιότητας και της χρήσης των υδάτινων πόρων μέσω της μακράς εμπειρίας σημαντικών τόπων και γεωργικών δομών της στην κατεύθυνση αυτή και
- Η προώθηση της «περιβαλλοντικής γεωργίας» και της ποικιλομορφίας της γεωργικής παραγωγής στις εκτεταμένες περιοχές παραδοσιακής γεωργίας και κτηνοτροφίας με ταυτότητα και δυνατότητες «εναλλακτικών ολοκληρωμένων προγραμμάτων ανάπτυξης βιολογικών προϊόντων, προϊόντων ΠΟΠ, και ΠΓΕ κλπ» με παράλληλη διατήρηση των αγροτικών τοπίων που μπορούν να τροφοδοτήσουν αγροτουρισμό ζωντανό, και τουρισμό συνδεδεμένο με τη παραδοσιακή γαστρονομία και την υπαίθρια αναψυχή.

- Η αποτύπωση και ορθολογική διαχείριση βοσκοτόπων – Προώθηση σχεδίων διαχείρισης ώστε να είναι επιλέξιμοι στις ενισχύσεις της περιόδου 2014-2020. Προτεραιότητα στον Ορεινό και ημι-ορεινό χώρο.
- Η πιλοτική εφαρμογή φυσικών κτηνοτροφικών πάρκων στην ευρεία ζώνη αγροτοδοασικών δραστηριοτήτων ως συλλογικές ελεύθερης βόσκησης συνεχείς εκτάσεις και αποκεντρωμένους χώρους συλλογικού σταυλισμού .
- Ο έλεγχος συγκέντρωσης ενσταβλισμένης κτηνοτροφίας και σφαγής ζώων στις ευρύτερες αστικές περιοχές της Χαλκίδας και της Θήβας μέσω κανονισμού χωροθετήσεων και καθορισμού ζωνών προστασίας και αποφυγής ρύπανσης συμπεριλαμβανομένης της οπτικής από τις οικιστικές περιοχές και σημεία θέας/τοπόσημα των πόλεων.
- Προώθηση της διάχυτης ή συλλογικής ελεγχόμενης συγκέντρωσης της εντατικής ενσταβλισμένης κτηνοτροφίας με έλεγχο απόστασης εγκατάστασης ή εγκαταστάσεων και κατόπιν μελετών ανά μικρολεκάνες απορροής υδάτων.
- Η αποτροπή νέων εγκαταστάσεων ενσταβλισμένης εντατικής κτηνοτροφίας στον παράκτιο χώρο και απαγόρευση εγκατάστασης στα 350 μ.
- Η ανάδειξη τοπικών θυλάκων ιδιαίτερης παραγωγής και η χωροθέτηση σ' αυτούς οργανωμένων υποδοχέων διακίνησης και εγκαταστάσεων σφαγείων όπου απαιτείται από το είδος της παραγωγής.
- Η οργάνωση εγκαταστάσεων (ιχθυόσκαλες – Αλιευτικά λιμάνια) για αλιεία και την προώθηση των προϊόντων στους κυριότερους περιφερειακής σημασίας θαλάσσιους χώρους.
- Η ολοκλήρωση της θεσμοθέτησης ΠΟΑΥ και προώθησης κοινών εγκαταστάσεων υποστηρικτικών δομών και συσκευασίας σε βέλτιστο χώρο για τις εκμεταλλεύσεις και τις λοιπές χρήσεις του παράκτιου χώρου.
- Η διασύνδεση των τοπικών διατροφικών προϊόντων με τον τουρισμό των χωρικών ενοτήτων.
- Η προώθηση προγράμματος για αντιμετώπιση της ρύπανσης (Δήμος Θηβαίων πλην Θίσβης ευπρόσβλητος στα νιτρικά + Λεβαδέων +Ορχομενού + Τανάγρα – Ασωπός)
- Αγρο-περιβαλλοντικό πρόγραμμα στην Ευρυτανία που θα συνδέει την κτηνοτροφία με την προστασία του τοπίου και της βιοποικιλότητας / (Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 ΥπΑΑΤ: Ενίσχυση για διατήρηση τοπίων)
- Προώθηση ειδικού προγράμματος για τον Ελαιώνα / Άμφισσας / Δελφών / Αράχωβας ως προστατευόμενο διεθνές μνημείο (UNESCO) που θα συνδέει την γεωργική δραστηριότητα με την προστασία του τοπίου και της βιοποικιλότητας και την διασύνδεσή του με τουριστική επισκεψιμότητα / (Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 ΥπΑΑΤ: Ενίσχυση για διατήρηση τοπίων).
- Αναβάθμιση υπάρχοντων δομών εφαρμοσμένης εκπαίδευσης, έρευνας και νέων τεχνολογιών στο πρωτογενή και δημιουργία Ινστιτούτου Διαχείρισης Υδατικών Πόρων και Εγγειοβελτιωτικών Έργων.

B.1.1.γ5.β Δευτερογενής Τομέας και συνδεδεμένος Τριτογενής και Πρωτογενής

B.1.1γ5.β.1 Γενικές κατευθύνσεις

Σύμφωνα με το Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης η βιομηχανική δραστηριότητα και ιδιαίτερα η άμεση συνδεδεμένη με τους πόρους της Περιφέρειας στην εξόρυξη – μεταλλουργία και τις επεκτάσεις της στην παραγωγή προϊόντων και στην επεξεργασία της φυτικής και ζωικής παραγωγής και τη διατροφική αλυσίδα είναι καθοριστική για την οικονομία της Περιφέρειας, την εξειδίκευση και τη θέση και το ρόλο της στο κοινοτικό και εθνικό επίπεδο και τη χωρική της συνοχή (διάχυση της ευημερίας).

Η δραστηριότητα στον τομέα είναι το κλειδί τόσο για την αναβάθμιση του τομέα Έρευνα – Τεχνολογία – Εκπαίδευση και την νέα οικονομία της γνώσης και του περιβάλλοντος, της έξυπνης εξειδίκευσης και έμμεσα της αστικοποίησης και έντασης της κατοίκησης και της πληθυσμιακής μεγέθυνσης όσο και για την ανάπτυξη της απασχόλησης και τη μείωση της ανεργίας, αφού τουλάχιστον μεσοπρόθεσμα οι επενδύσεις στον τομέα θα στηριχθούν κύρια στον ιδιωτικό τομέα και συμπληρωματικά στο Δημόσιο λόγω της ανυπαρξίας Πανεπιστημιακού Επιπέδου δομών στις εξειδικεύσεις της Περιφέρειας.

Η ανάγκη προσέλκυσης επενδύσεων συνδέεται με την ελκυστική προσφορά συνθηκών και χώρων ποιοτικά αναβαθμισμένων και περιβαλλοντικά ασφαλών για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων καθώς και ελκυστικών συνθηκών κατοίκησης.

Οι μετεγκαταστάσεις μονάδων επίσης είναι μία σημαντική συνιστώσα της κινητικότητας των επιχειρήσεων λόγω πιέσεων από περιβαλλοντικές ανάγκες, ανακατατάξεων στην αγορά γης και στα δίκτυα υποδομών και μετακινήσεων κάτω από πολιτικές καθαρού άνθρακα και κόστους μετακινήσεων με Ι.Χ. αλλά και ανακατατάξεων στην πολιτική σχεδιασμού της βιομηχανίας στην Περιφέρειας Αττικής και τη συγκράτηση της βιομηχανίας εντός του πολεοδομικού της χώρου, ιδίως στην ευρύτερη ανεπτυγμένη βιομηχανική περιοχή του άξονα «Οινόφυτα – Σχηματάρι – Θήβα».

Οι παρατηρούμενες νεώτερες τάσεις σε συνδυασμό με τις προβλεπόμενες νέες συνδέσεις με το οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ της Θήβας και της ΒΙΠΕ Θίσβης στα πλαίσια του Εθνικού Σχεδίου Μεταφορών, με τις πολιτικές «χαμηλού άνθρακα», που θα επικρατήσουν βραχυ-μεσο-μακροπρόθεσμα, και με την οικονομική κρίση και τη μείωση εισοδημάτων, που θα ανασκευάσουν τις τάσεις για μεγάλες μετακινήσεις κατοικίας – εργασίας, διευκολύνουν και υπερακοντίζουν τους στόχους του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ που δεν αλλάζει αλλά επαναδιατάσσεται σε προσαρμογή με τα νεώτερα στοιχεία προγραμματισμού.

Οι σημαντικότερες προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει η οργάνωση της βιομηχανικής χωρικής ανάπτυξης στην Περιφέρεια και που αποτελούν στρατηγικές προτεραιότητες για την οργάνωση του χώρου συνδέονται με:

- Αντιμετώπιση των χωρικών αναδιατάξεων στο βιομηχανικό άξονα των «Οινοφύτων – Σχηματαρίου – Θήβας» και κατ' επέκταση στον άξονα «Ριτσώνα – Χαλκίδα» λόγω της δρομολογημένης ενεργοποίησης της διασύνδεσης «Οινοφύτων – Θήβας (ανατολικά και δυτικά ως πόλου) – Θίσβης» κάτω από την εξέλιξη των κλαδικών διασυνδέσεων (μεταλλουργία – ενέργεια) αλλά και των σιδηροδρομικών έργων της Δυτικής Παράκαμψης της Αθήνας με Γραμμή Υψηλών Ταχυτήτων και τη διασύνδεση Οινόφυτα – Θίσβη με παράλληλη μετατροπή της γραμμής προς Οινόη σε γραμμή επιβατικής εξυπηρέτησης.
- Αντιμετώπιση της τάσης «αποβιομηχάνισης» της περιοχής της Χαλκίδας και του κινδύνου σταδιακής εγκατάλειψης από δορυφορικές βιομηχανίες μη συνδεδεμένες με ενδογενείς παράγοντες στην περιοχή “Οινόφυτα-Σχηματάρι-Ριτσώνα-Θήβα”, που θα τείνουν να επανεγκατασταθούν στην Αττική στα πλαίσια των νέων πολιτικών ανάπτυξης υποδοχέων εντός της Αττικής με το νέο ΡΣΑ.
- Τη συγκεντρωμένη διάχυση της βιομηχανικής δραστηριότητας χωρίς να τεθεί σε κίνδυνο η ελκτικότητα της Περιφέρειας και η εγκατάλειψη κτιριακών και άλλων υποδομών (βιομηχανικά κουφάρια).
- Την επανάχρηση των βιομηχανικών απενεργοποιημένων εγκαταστάσεων για την χωροθέτηση και ανάπτυξη νέων οργανωμένων υποδοχέων ιδίως στις περιμέτρους των κύριων αστικών κέντρων και ιδίως Λαμία, Χαλκίδα, Θήβα, Λιβαδειά.
- Προώθηση ανάπτυξης «cluster» (καινοτόμων συστάδων επιχειρήσεων) συνδεδεμένων με τη μεταλλουργική βαριά βιομηχανία στη Λάρυμνα (σιδηρονικέλιο) και τα Άσπρα Σπίτια (Αλουμίνιο) και της διασύνδεσής τους με τους αποδέκτες προϊόντων τους εντός της Περιφέρειας (συνδεδεμένες βιομηχανίες και βιομηχανικές περιοχές) καθώς και την υποστήριξη σε αστικές εξυπηρετήσεις των χώρων/οικισμών στη περίμετρο των εργοστασιακών χώρων (βιομηχανικοί οικισμοί).
- Την προώθηση περιβαλλοντικής βιομηχανίας που συνοδεύει την εξειδίκευση της Περιφέρειας στη ρύπανση υδάτων ή την αποκατάσταση τοπίων ή υδάτινων πόρων και εδαφών καθώς και στην ανακύκλωση απορριμμάτων / αποβλήτων και τέλος στη διαχείριση των ΑΠΕ (Αιολικά, Φ/Β, γεωθερμία), την παραγωγή ενέργειας και τα δίκτυα μεταφοράς.
- Την εξειδίκευση στη γεωργία και τη διατροφή της Περιφέρειας που αποτελεί μία νέα πηγή δυναμισμού και ανασύνθεσης της βιομηχανικής / μεταποιητικής και επιχειρηματικής της βάσης και τον ειδικό τουρισμό που αποτελεί νέα προτεραιότητα και δίνει νέα δυναμική διασύνδεσής του με την ενδογενή βιομηχανική, αγροτο-βιομηχανική και τη βιοτεχνική παραγωγή.

- Την κινητοποίηση δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων στην προώθηση των μηχανισμών εφαρμογής τύπου Επιχειρηματικών Πάρκων, ΠΟΑΠΔ κλπ.
- Την προώθηση επιχειρησιακών προγραμμάτων μέσω του Ε' ΚΠΣ ή των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών (π.χ. JESSICA κ.λ.π) για την εφαρμογή του νέου χωρικά προσανατολισμένου (place based) ΠΠΧΣΑΑ. Το χωρικό προσανατολισμό θέτει ως προϋπόθεση η Στρατηγική Ευρώπη 2020 και το Ε' ΚΠΣ. Ο αλληπάλληλος προγραμματισμός χωρικά στοιχειοθετούμενων επενδύσεων και επιχειρηματικών προγραμμάτων από διάφορους φορείς σε διάφορα επίπεδα διαλύουν και αποπροσανατολίζουν τις χωρικές κατευθύνσεις του ΠΠΧΣΑΑ.
- Την χωροθέτηση νέων στρατηγικών υπερκείμενου επιπέδου επενδύσεων (π.χ. ΑΠΕ / μεγάλες επενδύσεις τύπου Στρατηγικές Επενδύσεις Ιδιωτικού και Δημόσιου Ενδιαφέροντος) σε διασύνδεση με το ΠΠΧΣΑΑ ώστε να διασυνδέονται με την περιφερειακή ταυτότητα και οικονομία με όρους συμπληρωματικότητας και μεγιστοποίησης των θετικών αποτελεσμάτων προς όφελος της βιώσιμης ανάπτυξης σε όλα τα επίπεδα του χώρου και να αποφευχθούν φαινόμενα να λειτουργήσει απλώς ως «διάδρομος» ο περιφερειακός χώρος.

B.1.1γ5.β.2 Κατευθύνσεις Χωροθέτησης και χρήσεις γης (Χάρτης Π.2.α)

Με βάση το Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης και τους ειδικούς στόχους Π.Π.Χ.Σ.Α.Α η οργάνωση των παραγωγικών τομέων και η χωροθέτηση των επιχειρήσεων πρέπει να κατατείνει σε συγκεντρωμένες υποδομές σύνθετου περιεχομένου και λειτουργίας που θα προωθούν τη σύζευξη κυρίως του δευτερογενούς/τριτογενούς αλλά και πρωτογενούς/ τριτογενούς τομέα της οικονομίας και θα υποστηρίζουν το αστικό δίκτυο και τις χωρικές ενότητές του.

Οι Άξονες - Δέσμες

Το ΠΠΧΣΑΑ, μέσω των κατευθύνσεών του, οργανώνει τον κύριο δευτερογενή τομέα σε άξονες-δέσμες-ευρείες ζώνες συνδεδεμένες με πόλους/πόλεις, ροές μεταφορών τους νέους και παλαιούς άξονες οδικούς και σιδηροδρομικούς των ΔΕΔΜ, και διακριτό πρωτεύοντα διαπεριφερειακό/εθνικό ρόλο ως εξής:

1. Οινόφυτα – Σχηματάρι (άτυπη συγκέντρωση και θεσμοθετημένες περιοχές μέσω ΓΠΣ) - Θήβα (Θεσμοθετημένες περιοχές μέσω ΓΠΣ) - ΒΙΠΕ Θίσβης και βιομηχανικό λιμάνι Θίσβης - Μεμονωμένος Οργανωμένος Υποδοχέας Αλουμίνιο Α.Ε./Αντίκυρα – Ιτέα μέσω Δεσφίνας.
2. Χαλκίδα–Αυλίδα/ Ριτσώνα (ΒΙΟΠΑ-ΒΙΠΕ στο Βαθύ και λοιπές Θεσμοθετημένες περιοχές μέσω ΓΠΣ Αυλίδας) – Σχηματάρι,

3. Λαμία (ΒΙΠΕ και θεσμοθετημένα Επιχειρηματικά Πάρκα μέσω ΓΠΣ) – Νέα Επιχειρηματικά Πάρκα Λοκρίδας – Λιβαδειάς (Κωπαΐδα, Βοιωτικός Κηφισός, Εργοστάσιο Μεταλλουργίας ΛΑΡΚΟ).

Η έτσι προωθούμενη διασύνδεση των χώρων διαχέει την ανάπτυξη σ' όλο το μήκος των εκτός ΠΑΘΕ χώρων της Περιφέρειας και προωθεί εξειδικεύσεις σε βιομηχανική τεχνολογία και συνεργασία δημόσιου ιδιωτικού τομέα στην προώθηση της Καινοτομίας, Έρευνας και τεχνολογίας ενδυναμώνοντας ποιοτικά και ποσοτικά την αστικοποίηση και την διασύνδεση με νέους τεχνολογικούς πόλους της περιοχής Πάτρας.

Αναφορικά με τα Οινόφυτα-Σχηματάρι, διατηρείται η κατεύθυνση για εξυγίανση (ως ΕΠ Βιομηχανίας και ισχύον ΠΠΧΣΑΑ) και επιβάλλεται αναδιάταξη της βιομηχανικής δραστηριότητας στους νέους άξονες δέσμες της περιοχής με ενδογενή προσανατολισμό και αγκίρωση στις ενδογενείς δυνάμεις και πόρους με πρόβλεψη οικιστικών εξυπηρετήσεων για έλξη νέων μονίμων κατοίκων από Αθήνα-Αττική και ισόρροπη κατανομή των δραστηριοτήτων μεταξύ του νέου πόλου της Αυλώνας που προωθεί το ΡΣΑ της Αθήνας και των Οινόφυτων.

Ως προς τη βιοτεχνική παραγωγή προωθούνται:

- Ο άξονας Λαμία – Σπερχειάδα / Δομοκός - Καρπενήσι με προώθηση ενεργοποίησης βιοτεχνικών οργανωμένων συστάδων για βιοτεχνική κυρίως παραγωγή συνδεδεμένη με τα αγροτοδιατροφικά προϊόντα ΠΟΠ .
- Παράλληλα προωθείται η δημιουργία μικρότερων υποδοχέων τύπου ΒΙΟΠΑ στις Περιοχές Οικιστικής Επέκτασης των οικισμών έως και 6 ου Επιπέδου για την περαιτέρω διάχυση και εκτόνωση των παραπάνω ζωνών.

Οι μεμονωμένοι Βιομηχανικοί Πόλοι και Βιομηχανικές Περιοχές σε διασύνδεση με την εξόρυξη

Στους πόλους αυτούς εντάσσονται:

- Ο ευρύτερος χώρος της Λάρυμνας και τα μεταλλεία της ΛΑΡΚΟ στην ευρύτερη περιοχή .
- Η περιοχή του εργοστασίου παραγωγής αλουμινίου στα Άσπρα Σπίτια Μεμονωμένος Οργανωμένος Υποδοχέας Αλουμίνιο Α.Ε./Αντίκυρα
- Το συνδεδεμένο με την επαναδραστηριοποίηση της εξόρυξης και της επεξεργασίας in situ στο Μαντούδι του Δήμου Λίμνης – Μαντουδίου – Αγ. Άννας της Κεντρικής Εύβοιας των μεταλλείων του Λευκόλιθου/Μαγνησίτη Επιχειρηματικό Πάρκο Τύπου Α (ΕΠ ΠΑ-ΒΙΠΕ). Προβλέπεται να προσελκύσει και άλλες βιομηχανίες – βιοτεχνίες με εξαίρεση μεμονωμένων συγκεκριμένων υψηλής όχλησης δραστηριοτήτων και να περιέχει σταθμό παραγωγής ενέργειας που προτείνεται από το παρόν ΠΠΧΣΑΑ να αφορά μονάδα λειτουργούσα αποκλειστικά με φυσικό αέριο. Περιλαμβάνει χώρους βιομηχανικής και βιοτεχνικής παραγωγής, και δραστηριοτήτων του τριτογενούς τομέα και την υφιστάμενη Λιμενική Ζώνη στη θέση Σκάλα Δαφνοποτάμου.

Οι περιοχές αυτές ζωτικές για την περιφερειακή απασχόληση προτείνεται να συνδεθούν εντονότερα με την τοπική ζωή μέσω αποτελεσματικής λειτουργικής/Υπηρεσιών και οδικής διασύνδεσης με τα αστικά κέντρα του χώρου τους (Λιβαδειά/Δίστομο – Αταλάντη/Λάρυμνα – Ιτέα-Λίμνη/Μαντούδι) και να προωθήσουν την καινοτομική τεχνολογική τους εξειδίκευση.

Ειδικά οι χώροι των μεταλλείων και των μεγάλων βιομηχανικών συγκροτημάτων της Αλουμίνιο της Ελλάδος στα Άσπρα Σπίτια και της ΛΑΡΚΟ στη Λάρυμνα και των οικιστικών μοναδικών στον ελληνικό χώρο βιομηχανικών οικιστικών αναπτύξεων που τις συνοδεύουν είναι οι δύο μεγαλύτεροι μεμονωμένοι διεθνούς εμβέλειας βιομηχανικοί πόλοι της Περιφέρειας και πόλοι εθνικού και κοινοτικού ενδιαφέροντος που προτείνεται να ενταχθούν στις τουριστικές/πολιτιστικές διαδρομές ως ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος βιομηχανικοί οικισμοί εγκαταστάσεις και οι οικισμοί της Λάρυμνας και τις ΛΑΡΚΟ περιοχές αισθητικής αναβάθμισης και ανάπτυξης. Προτείνεται επίσης να εμπλουτιστεί ο πόλος της ΛΑΡΚΟ με Επιχειρηματικό Πάρκο Ειδικού Τύπου ως Cluster συστάδας επιχειρήσεων με επίκεντρο τη ΛΑΡΚΟ και τις καινοτομικές μεθόδους που προωθεί στην επεξεργασία των αποβλήτων και επανάχρηση υποπροϊόντων της μεταλλουργικής επεξεργασίας.

Επίσης εντάσσονται:

- Οι μεγάλες τσιμεντοβιομηχανίες στα Δερβενοχώρια (διασυνοριακή ορεινή περιοχή με Αθήνα-Αττική) και στη Χαλκίδα (στο βαθμό που επανενεργοποιείται) και το Αλιβέρι παραμένουν και αναπτύσσονται στις ίδιες θέσεις. Ειδικά στο Αλιβέρι σε συνδυασμό με την ηλεκτροπαραγωγή μπορεί να υποστηριχθεί ως ένας πιο οργανωμένος βιομηχανικός πόλος.

B.1.1γ5.β.3 Ειδικότερες κατευθύνσεις - χρήσεις γης

Με βάση τα ανωτέρω έχουν ως εξής:

- Αποφυγή της διάσπαρτης χωροθέτησης και έλεγχος της προώθησης διαφόρων τύπων οργανωμένων υποδοχέων και «άτυπων συγκεντρώσεων» μέσω του υποκείμενου σχεδιασμού μη συνδεδεμένων με ενιαία στρατηγική μέσω μηχανισμών «ολοκληρωμένου χωρικού σχεδιασμού και προγραμματισμού υλοποίησης» τύπου ΠΕΧΠ και μέσω χρηματοδότησης προγράμματος «Χωρικής Ολοκληρωμένης Παρέμβασης» του Ε' ΚΠΣ, στην ανάπτυξη του άξονα «Οινόφυτα-Σχηματάρι-Ριτσώνα / Βαθύ Χαλκίδας-Θήβα». Άμεση κατάργηση των παρεκκλίσεων της εκτός σχεδίου δόμησης και σταδιακή κατάργηση της εκτός σχεδίου δόμησης στις περιοχές των Δ.Ε. που έχουν περιοχές που εντάσσονται στη παραπάνω περιοχή και αναθεώρηση υπαρχόντων ή προώθηση νέων ΓΠΣ του Ν. 2508/97 ως αποτέλεσμα της ΠΕΧΠ.
- Απαγόρευση χωροθέτησης νέων βιομηχανικών εγκαταστάσεων ή οργανωμένων υποδοχέων στην Γή Υψηλής Παραγωγικότητας (αρδευόμενη, αρδύσιμη και γη σε αναδασμό) ανεξάρτητα της γεινίασης ή μη με το οδικό

δίκτυο διαφόρων επιπέδων διαβάθμισης καθώς και σε περιοχές NATURA 2000 πλην αγροτοβιομηχανικών ή υφιστάμενων υποδοχέων ή εξυγίανσης υφιστάμενων με περιβαλλοντικό έλεγχο ως προς την ρύπανση των γεωργικών εδαφών.

- Αναδιάταξη υπέρ της ισόρροπης ανάπτυξης και της άρσης φαινομένων δεισμού της Περιφέρειας στη βάση των χωρικών ενοτήτων του προτύπου χωρικής ανάπτυξης και κάτω από τις νέες πολιτικές και υποδομές των ΔΕΔ-Μ του οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου της βιομηχανικής συγκρότησης ως εξής:
  - ◆ Αναδεικνύεται ο άξονας «Οινόφυτα – Θήβα – Θίσβη», διασυνδέεται με βιομηχανικό πόλο της Χαλκίδας μέσω της Ριτσώνας», και οργανώνεται η εξυγίανση και ποιοτική αναδιαμόρφωση του (ως ΕΠ Βιομηχανίας) με οργανωμένους υποδοχείς διαφόρων τύπων ήτοι Επιχειρηματικών Πάρκων Εξυγίανσης (ΕΠΕ), ΒΙΠΕ/ ΒΙΠΑ/ ΒΙΟΠΑ/ΕΠΕΒΟ,
  - ◆ Ανακόπτεται η γραμμική επέκταση της βιομηχανικής δραστηριότητας κατά μήκος του ΠΑΘΕ με σχεδιάζονται ως Περιοχές Στήριξης (ως ΕΠ για τη Βιομηχανία) με άξονα το σιδηρόδρομο νέα Επιχειρηματικό Πάρκο Ενδιάμεσου Βαθμού Οργάνωσης (ΕΠΕΒΟ) και Δημοπρατήριο Αγροτικών Προϊόντων στην αστική περιοχή Λιβαδειάς – Ορχομενού και Επιχειρηματικό Πάρκο τύπου Γ' στον Άνω Ρού Βοιωτικού Κηφισού συνδεδεμένο την ανάπτυξη δραστηριοτήτων στον προς πληθυσμιακή ανασυγκρότηση αγροτικό χώρο του Μέσου και Άνω ΡΟΥ του Βοιωτικού Κηφισού, την Στήριξη της Αμφισσας, της οποίας οι δραστηριότητες δευτερογενούς τομέα εμποδίζονται δικαίως λόγω του «Δελφικού Τοπίου» αλλά έχει δυναμική λόγω της δραστηριότητα γύρω από τους Ο.Π.Υ. (Βωξίτης) και την στήριξη μέσω διασύνδεσης με τον νέο ταχύ οδικό άξονα-ΔΕΔΜ Λαμία-Αμφισσα με το βιομηχανικό πόλο της Λαμίας.
  - ◆ Ενισχύεται σε πολυλειτουργικότητα και επεκτείνεται ο βιομηχανικός πόλος της Λαμίας διασυνδέεται με την Αμφισσα και του προαναφερθέντος ΕΠ ΠΑ Άνω Ρου Βοιωτικού Κηφισού μέσω του νέου αναβαθμιζόμενου Διαγώνιου Οδικού Άξονα Λαμία – Άμφισσα / Ιτέα, ανασυγκροτείται, εξειδικεύεται, επεκτείνεται και μετατρέπεται σε Οργανωμένο Υποδοχέα Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων σύμφωνα με την νομοθεσία η ΒΙΠΕ Λαμίας.
  - ◆ Μετατρέπονται σε Επιχειρηματικά Πάρκα Ειδικού Τύπου τα προτεινόμενα ως Τεχνολογικά Πάρκα στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ και εξειδικεύονται ως προς το μέγεθος και το είδος ή συνδυάζονται με άλλου συμβατού τύπου θεσμοθετημένου οργανωμένου υποδοχέα από τον υποκείμενο σχεδιασμό.
  - ◆ Η βιοτεχνία προωθείται να αναπτυχθεί μέσω ΒΙΟΠΑ με κανονιστική πολεοδόμηση σ' όλα τα κέντρα 6^{ου} Επιπέδου και άνω.

- ◆ Η ενέργεια υποστηρίζει τη συγκρότηση της βιομηχανικής δομής με ηλεκτρο-παραγωγή ιδίως «soft» στους οργανωμένους βιομηχανικούς πόλους.
- ◆ Διατηρούνται, επεκτείνονται και υποστηρίζονται σε υποδομές εγκαταστάσεων και ενεργειακής υποστήριξης ιδίως με ΑΠΕ / ΣΥΘΗΑ / Φυσικό Αέριο και δυνατότητες περιβαλλοντικής αναβάθμισης οι μεγάλες μεμονωμένες εθνικής κλίμακας ενεργοβόρες και ρυπογόνες βιομηχανικές δραστηριότητες της Περιφέρειας ως ειδικοί πόλοι «τεχνολογικής εξειδίκευσης και καινοτομικής περιβαλλοντικής διαχείρισης» ως ήδη ανεφέρθη ανωτέρω.
- ◆ Προωθούνται δικτυώσεις και συνεργασίες δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και τοπικών δομών και ειδικών πανεπιστημιακών ιδρυμάτων για την ανάπτυξη στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας Ινστιτούτων Καινοτομίας και μακροπρόθεσμα Πανεπιστημιακών δομών.
- ◆ Αναζωογονείται, εξυγιαίνεται, αναδιοργανώνεται ο βιομηχανικός αστικός και περιαστικός χώρος της Χαλκίδας.
- ◆ Ενισχύεται ο βιομηχανικός πόλος του Αλιβερίου.
- ◆ Ενισχύεται η βιοτεχνική παραγωγική δραστηριότητα στις περιοχές που παρουσιάζουν ενδιαφέρον στο πρωτογενή και παράλληλα πληθυσμιακή υστέρηση ή γεωγραφικές και φυσικές ιδιαιτερότητες (Καρπενήσι-Βοιωτικός Κηφισός στον Άνω και Μέσο Ρού).

B.1.1γ5.β.4 Προσφορά οργανωμένων υποδοχέων

Η προσφορά συνδέεται α) ως προς τους λειτουργούντες υποδοχείς και β) τους θεσμοθετημένους μέσω του πολεοδομικού σχεδιασμού προς υλοποίηση και λειτουργία.

Ως προς τους πρώτους προωθούνται δραστηριότητες υποστήριξης σε υπηρεσίες και εξειδικευμένες υποδομές (Φυσικό αέριο, Ηλεκτροπαραγωγή, συστήματα πυρασφάλειας κλπ.). Έτσι οι υποδοχείς αυτοί αύξησαν την ελκτικότητα και την ποιότητά τους.

Ως προς τη δεύτερη περίπτωση, κατά την τελευταία δεκαετία, στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχει αυξηθεί αρκετά ο προσφερόμενος αριθμός οργανωμένων υποδοχέων παραγωγικών δραστηριοτήτων κυρίως μέσω των θεσμοθετημένων ΓΠΣ και απαιτείται επανεκτίμηση των δυνατοτήτων υλοποίησης με αυστηρή προτεραιότητα στις μεγαλύτερες ανάγκες (ανυπαρξία οργανωμένου υποδοχέα), στις μετατροπές σε τύπους της νεώτερης νομοθεσίας για τα Επιχειρηματικά Πάρκα, και στην εξυγίανση για περιβαλλοντικούς λόγους.

Απόλυτη προτεραιότητα λόγω της ρύπανσης του Ασωπού και της υποβάθμισης της πρωτογενούς παραγωγής απαιτεί η εξυγίανση και οργάνωση με ειδική παρέμβαση διαπεριφερειακού χαρακτήρα μέσω της ανωτέρω προταθείσας ΠΕΧΠ της «άτυπης

βιομηχανικής συγκέντρωσης «Αυλώνας-Οινοφύτων-Σχηματαρίου-Ριτσώνας-Θήβας». Το σύνολο των προτεινόμενων υποδοχέων της κλίμακας του ΠΠΧΣΑΑ εντάσσονται σε Πίνακα που ενσωματώνεται στο Κεφάλαιο Β.1.1.δ.2 που αφορά τα «Εργαλεία Εφαρμογής και τον υποκείμενο πολεοδομικό σχεδιασμό».

Β.1.1γ5.β.5 Χωροθέτηση δραστηριοτήτων παραγωγής και μεταφοράς Ενέργειας, ΑΠΕ και Τηλεπικοινωνιών

Η χωροθέτηση δραστηριοτήτων παραγωγής και μεταφοράς Ενέργειας και ΑΠΕ αντιμετωπίζεται στις κατευθύνσεις για τις τεχνικές υποδομές και η χωροθέτησή τους εξειδικεύεται ανά χωρική ενότητα.

Β.1.1.γ5.γ. Τριτογενής Τομέας και Εκπαίδευση, Έρευνα και Καινοτομία

Στρατηγική κατεύθυνση του ΠΠΧΣΑΑ αποτελεί η ανάπτυξη και η χωροθέτηση των δραστηριοτήτων του τριτογενή και ο προγραμματισμός και σχεδιασμός ανάλογα με το ρόλο τους στο χωρικό σύστημα της Περιφέρειας στα πλαίσια του υποκείμενου σχεδιασμού εντός των αστικών συγκροτημάτων.

Ιδιαίτερες όμως κατευθύνσεις για ειδικές χωροθετήσεις δίδονται ως ακολούθως και αποτελούν κύριας προτεραιότητας προτάσεις περιφερειακής σημασίας:

- Άμεση αναπτυξιακή αξιοποίηση του νέου κόμβου Συνδυασμένων Μεταφορών «Σιδηροδρόμου - Οδικών Αξόνων Κορμού και Περιφερειακών ΔΕΔΜ» με τη χωροθέτηση και υλοποίηση Εθνικού Πάρκου Εφοδιαστικής Διεθνούς Εμβέλειας (Εμπορευματικού Κέντρου) σε χώρο νέου μεταφορικού σταθμού του ΟΣΕ που θα εξυπηρετεί τόσο τη ΒΙΠΕ όσο και το Λιμάνι της Στυλίδας. Ο σχεδιασμός θα προωθεί το κοινοτικό προγραμματισμό των ΔΕΔΜ και θα λειτουργεί ταυτόχρονα και ως «πλατφόρμα προηγμένων τεχνολογιών και επικοινωνιών διαχείρισης της ασφάλειας στους πολλαπλούς μεγάλους άξονες των ΔΕΔΜ». Η προώθηση πρέπει να γίνει είτε μέσω κατάλληλου εργαλείου εφαρμογής εργαλείου τύπου ΠΟΑΠΔ για τον συνδυασμό επενδύσεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα ή με προώθηση Στρατηγικής επένδυσης τύπου (Fast Track).
- Ανασυγκρότηση και διασύνδεση των εγκαταστάσεων της Πανελληνίας Έκθεσης Λαμίας με τον «κόμβο» της προηγούμενης παραγράφου και την εξειδίκευσή της σε έκθεση συνδεδεμένη με τη μεσογειακού χαρακτήρα πρωτογενή παραγωγή και τα ΠΟΠ (προϊόντα, τεχνολογίες, marketing, δικτυώσεων και συνεργασιών κλπ.) εμβέλειας σ' όλο το μεσογειακό χώρο.
- Διερεύνηση και ανάπτυξη ειδικού επιχειρηματικού πάρκου του ανώτερου τριτογενή σε μεγάλης έκτασης εγκαταλελειμμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις της περιαστικής περιοχής της Χαλκίδας που επίσης θα μπορεί να ενσωματώνει «πλατφόρμα προηγμένων τεχνολογιών και επικοινωνιών διαχείρισης της ασφάλειας θαλάσσιας επικοινωνίας στους διαδρόμους των ΔΕΔΜ» και με τον ίδιο τύπο εργαλείων εφαρμογής ως ανωτέρω.
- Λειτουργία Σταθμού Εμπορευματικών Μεταφορών στην Οινόη/Οινόφυτα με προγραμματισμό που θα ενσωματώνει την πρόβλεψη για δημιουργία εμπορευματικού Σταθμού στη Σφίγγα Θηβών στο νέο προγραμματιζόμενο σταθμό του ΟΣΕ επί της νέας Γραμμής Υψηλών Ταχυτήτων Θριάσιο-Θήβα και της διασύνδεσης του με την Οινόη και τη Θίβη.
- Τέλος αφορούν κατ' εξοχή τον προγραμματισμό της ανάπτυξης εγκαταστάσεων Πανεπιστημιακού Επιπέδου Εκπαίδευσης και Εφαρμοσμένης Έρευνας και Τεχνολογίας. Ο προγραμματισμός πρέπει να ενσωματώνει υπάρχουσες εγκαταστάσεις εξοικονομώντας πόρους και να τις διασυνδέει με

τις διοικητικές, παραγωγικές και τις επιχειρήσεις/Οργανωμένους υποδοχείς με δυνατότητες/ εφαρμογές σε καινοτομία, έρευνα και τεχνολογία.

Τέτοια χαρακτηριστικά διαθέτουν η Λαμία, η Χαλκίδα, η Λιβαδειά, η Άμφισσα, το Καρπενήσι όπου λειτουργούν ή λειτούργησαν υποδομές του Πανεπιστημίου Στερεάς Ελλάδας και λειτουργούν ή πρέπει να λειτουργήσουν οι δομές του περιφερειακού ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας.

Γενικότερα ως προς την Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση και Έρευνα και Τεχνολογία, μείζον θέμα για την Περιφέρεια, η στρατηγική που προτείνει το ΠΠΧΣΑΑ έχει ως εξής:

Οι παραγωγικές εξειδικεύσεις της Περιφέρειας στο γεωργικό χώρο, στη βιομηχανία τροφίμων, στη χρήση των υδάτων, στην εξόρυξη, την μεταλλουργία και τα μέγιστα περιβαλλοντικά θέματα, που συνδέονται με τα παραπάνω, καθώς και η πολιτιστική έλξη και συμβολική αξία στην εκπαίδευση και τον πολιτισμό του χώρου των Δελφών, δίνουν τη δυνατότητα του σχεδιασμού από την περιφερειακή κοινωνία ενός ανταγωνιστικού προς τα έξω «Δικτύου πανεπιστημιακών και ανώτερων τεχνολογικών υποδομών και υποδομών έρευνας και τεχνολογίας», που θα αποτελεί δομή με Brand Name διεθνή εμβέλεια και παράλληλα συνοχής της Περιφέρειας.

Η εκτίμηση του ΠΠΧΣΑΑ είναι ότι το θέμα των πανεπιστημιακών υποδομών υποστήριξης και προώθησης της καινοτομίας στη πολυσύνθετη και παραγωγικά δυνατή περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας δεν έχει κατά τη γνώμη μας τελειώσει με τις πρόσφατες αναδιαρθρώσεις.

Η Περιφέρεια αφ' ενός γεινιάζει άμεσα με την Αθήνα αφ' ετέρου εξειδικεύεται λόγω των πόρων της σε τομείς που ενδιαφέρουν άμεσα τόσο τις αναπτυσσόμενες στην Αθήνα Πανεπιστημιακές, Πολυτεχνικές και Γεωπονικές Δομές στους τομείς της Αρχαιολογίας (Δελφοί – Θήβα – Βυζαντινές και Μεσαιωνικές Αρχαιότητες κλπ.), των Ορυκτών Πόρων και της Μεταλλουργίας, της Γεωργίας και Διαχείρισης των Υδατικών Πόρων και των βιομηχανικών αποβλήτων και της ανακύκλωσης των υπολοίπων εξόρυξης και τη διασύνδεση και παραγωγή δομικών υλικών και παραγωγή δομικών υλικών και τέλος της ενέργειας στον Τομέα των ΑΠΕ και της εξοικονόμησης στην ενεργοβόρο βιομηχανία.

Στην τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού (2014-2020) η πανεπιστημιακή/ καινοτομική/τεχνολογική αυτή δομή θα μπορούσε με βάση τις υπάρχουσες δομές να επιδιώξει εξειδικεύσεις όπως:

- ο χώρος της Χαλκίδας / Θήβας προτείνεται να αποτελέσει το σημείο Βιομηχανικής και Τεχνολογικής Εξειδικευμένης Έρευνας και διασύνδεσης με την Παραγωγή της περιοχής (Τεχνολογικά Πάρκα και ενισχυμένα ΤΕΙ).
- ο χώρος της Λιβαδειάς, προτείνεται να αποτελέσει το Κέντρο Περιβαλλοντικών Εξειδικεύσεων γύρω από τους υδάτινους πόρους, την ανακύκλωση και επανάχρηση ή διαχείριση γύρω από τη Μεταλλουργία και την Ενέργεια με επίκεντρο τις ΑΠΕ.
- ο χώρος, τέλος, της Λαμίας και της Άμφισσας μπορούν να αποτελέσουν χώρους εξειδικευμένων Πανεπιστημιακών Σπουδών, τροφοδοτώντας, με ειδικά Ινστιτούτα για την διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος, το Καρπενήσι.

Μελλοντικά μία νέα ανασυγκρότηση θα πρέπει να κινηθεί στο παρακάτω πλαίσιο.

Η γεινίαση με την Αθήνα και το ενδιαφέρον που παρουσιάζει για τις Πανεπιστημιακές δομές της παράλληλα με τη σημασία και τις προοπτικές του τομέα της Εκπαίδευσης σ' ένα νέο αναπτυξιακό μοντέλο στη χώρα αλλά και σαν τομέα κατ' εξοχήν προωθούμενο στις μελλοντικές κοινοτικές πολιτικές και προοπτικές καθιστά την Περιφέρεια κατ' εξοχή χώρο «υποδοχής» εκπαιδευτικών και ερευνητικών δομών (εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων) που να μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του μέλλοντος.

Το ζήτημα των Πανεπιστημιακών αναπτύξεων τύπου Campus τίθεται κάθε μέρα και περισσότερο στις ευρωπαϊκές πόλεις που διεκδικούν μερίδα των εξελίξεων στις Εκπαιδευτικές / Πανεπιστημιακές και Ερευνητικές υπηρεσίες και δεν διαθέτουν υποδομές τύπου Campus λόγω της παραδοσιακής προτίμησης της ανάπτυξης διεσπαρμένων υποδομών στα «κέντρα των πόλεων».

Η ανάγκη Campus στην ύπαιθρο που προσφέρουν συνολικά υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατοίκησης, διασκέδασης, άθλησης, κοινωνικής ζωής σε προσιτές αξίες real estate και διαχείρισης γίνεται επιτακτική. (Χαρακτηριστικό παράδειγμα η πολιτική της πόλης του Παρισιού και η υποχρέωση της ανάπτυξης Campus εκτός του «ιστορικού» Quartier Latin). Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας προσφέρεται ιδιαίτερα με ελκυστικούς τόπους διεθνούς ελκτικότητας όπως η Ευρύτερη Περιοχή των Δελφών ή η περιοχή της «Κωπαΐδας» με ιστορικό βάθος στην τεχνολογία διαχείρισης σύνθετων γεωργικών συστημάτων και διαχείρισης υδάτινων πόρων ευρέως φάσματος ενδιαφέροντος και δυνατοτήτων διασύνδεσης για τη γεωργική εκπαίδευση και έρευνα.

B.1.1.γ5.δ Εξορυκτική βιομηχανική δραστηριότητα Ορυκτών Πρώτων Υλών (ΟΠΥ)

Η σύνθετη δραστηριότητα της εξόρυξης, υπόγειας ή σε ανοικτής επιφανειακής εκμετάλλευσης, ασκείται σε εκτεταμένα εδάφη της Περιφέρειας όπως αποτυπώνεται στους σχετικούς χάρτες (Χάρτης Α.6.1 της Αης Φάσης και Χάρτης Π.2.α του τρέχοντος Β.1 Σταδίου).

Ειδικότερα ασκείται:

- Κυρίως σε εκτεταμένες περιοχές των ορεινών όγκων Οίτης-Γκιώνας/Βαρδουσιών-Παρνασσού - Ελικώνα των Χωρικών Ενότητας της Λειτουργικής Αστικής Περιοχής της Λαμίας, της Φωκίδας και της Λειβαδιάς με τη μορφή συνεχούς συμπλέγματος χώρων κύριας και αποκλειστικής μεταλλευτικής δραστηριότητας για εξόρυξη Βωξίτη συνδεδεμένη με το Εργοστάσιο της Αλουμίνιο Α.Ε. στα Άσπρα Σπίτια στην παράκτια περιοχή Διστόμου-Λειβαδιάς και σχετικές συνοδές εγκαταστάσεις στο θαλάσσιο χώρο (λιμάνι-Γραφεία-Χώροι πρώτης επεξεργασίας και αποθήκευσης) της Ιτέας, στη Βάργκιανη επί της Εθνικής Οδού Λαμία-Άμφισσα όπου και λειτουργούν ορυχεία και γραφεία υπηρεσιών και Μουσείο Εξόρυξης, και λιμάνι και χώρους αποθήκευσης στο Μαλιακό Κόλπο.
- Σε εκτεταμένες περιοχές της Κεντρικής Εύβοιας επίσης σε με τη μορφή σχεδόν συνεχούς χρήσης κύριας και αποκλειστικής μεταλλευτικής δραστηριότητας για εξόρυξη Λατερίτη (Νικέλιο) συνδεδεμένο με τη νέα ΒΙΠΕ Μαντουδίου και Λευκόλιθου συνδεδεμένου με το στην απέναντι ακτή μεταλλουργικό εργοστάσιο της ΛΑΡΚΟ και τις σχετικές συνοδές εγκαταστάσεις στο θαλάσσιο χώρο .
- Σε περιοχές γραμμικότερης μορφής των προς τον Βόρειο Ευβοϊκού ορεινών εξάρσεων των Χωρικών Ενότητων της Λοκρίδας και της Λιβαδειάς κυρίως για Λατερίτη (Νικέλιο) συνδεδεμένο με το στην ακτή της Λοκρίδας μεταλλουργικό εργοστάσιο της ΛΑΡΚΟ.
- Σε μικρότερες εκτεταμένες συγκεντρώσεις των ακτών στο Αιγαίο στη περιοχή της Κύμης και σε μικρή περιοχή των ακτών στο Αιγαίο της Βόρειας Εύβοιας χωρίς συνοδές εγκαταστάσεις στο θαλάσσιο χώρο.
- Στις περιοχές Χαλκίδας – Αλιβερίου – Καμάρι Βοιωτίας/συνοριακή περιοχή με Περιφέρεια Αθήνας-Αττικής εντοπίζονται Λατομεία αδρανών και ειδικών αδρανών εκτός λατομικών ζωνών για τροφοδοσία της τσιμεντοβιομηχανίας.
- Λατομικές ζώνες οριζόμενες σε υποκείμενο επίπεδο σχεδιασμού.

Το ΠΠΧΣΑΑ πρέπει να αντιμετωπίσει τη διπλή πρόκληση να διασφαλίσει τη χρήση των ειδικών αυτών ΟΠΥ με αυξανόμενη στρατηγική σημασία για την αντιμετώπιση της εθνικής και περιφερειακής οικονομικής κρίσης και της ανεργίας, παράλληλα με την δραστηριότητα στις λοιπές δραστηριότητες κυρίως γεωργικές και λιγότερο

οικιστικής ανάπτυξης (πλην ακτών) και τη προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς ιδιαίτερα μεγάλης αξίας στις περισσότερες από τις περιοχές.

Ο τομέας της εξόρυξης έτσι επηρεάζεται από τις απαιτούμενες αναγκαίες παρεμβάσεις πολιτικών προστασίας πολεοδομικού (χρήσεις γης) και περιβαλλοντικού επιπέδου.

Όσον αφορά το περιβαλλοντικό επίπεδο και τη συνδεδεμένη μ' αυτό κατεύθυνση της διαχείρισης των πόρων οι προτάσεις του νέου ΠΠΧΣΑΑ δίδονται στο αντίστοιχο κεφάλαιο Β.1.1γ.2.

Οι στρατηγικές κατευθύνσεις του νέου ΠΠΧΣΑΑ για τη χωροθέτηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων στο τομέα της εξόρυξης στα πλαίσια αυτού του θεματικού πεδίου έχουν ως εξής:

- Διασφάλιση των θεσμοθετημένων ενεργών περιοχών με εκμετάλλευση κοιτασμάτων ΟΠΥ με χωροθέτηση ως ζωνών με αποκλειστική χρήση τις Περιοχές Αποκλειστικής Μεταλλευτικής Δραστηριότητας (ως χάρτες του ΠΠΧΣΑΑ).
- Ένταξη της δραστηριότητας στο πρότυπο χωρικής ανάπτυξης και διατήρηση και επέκταση των εγκαταστάσεων που τις εξυπηρετούν. Εξαίρεση αποτελούν οι εγκαταστάσεις μεταφοράς, αποθήκευσης και επεξεργασίας του βωξίτη στο θαλάσσιο και παράκτιο μέτωπο της Ιτέας άμεσα συνδεδεμένες με το τουριστικό προορισμό της Ιτέας/Γαλαξειδίου και το Δελφικό Τοπίο. Για τις εγκαταστάσεις αυτές προτείνεται η διατήρηση τους in situ, και παράλληλα η αισθητική τους ένταξη στο τοπίο αλλά και η εκπόνηση γενικότερου επιχειρησιακού κοινού σχεδίου ευρύτερου σχεδιασμού συνολικά του παράκτιου μετώπου της Ιτέας που θα περιλαμβάνει μελέτες και έργα ανάπλασης, αναβάθμισης και αναδιάρθρωσης των χώρων και των χρήσεων αναδεικνύοντας και την μεταλλευτική ειδίκευση και ιστορία της συγκεκριμένης περιοχής. Στο σχέδιο αυτό εταίροι προτείνεται να είναι η Περιφέρεια, ο αντίστοιχος Δήμος, το ΥΠΕΚΑ και οι Μεταλλευτικές Επιχειρήσεις ένταξης των εγκαταστάσεων και να προωθηθεί μέσω του Ε'ΚΠΣ.
- Αποφυγή της προώθησης νέων χρήσεων ανταγωνιστικών της εξόρυξης στις περιοχές για εξόρυξη σε μακροχρόνια βάση που είναι θεσμοθετημένες ως Κύριας Μεταλλευτικής Δραστηριότητας.
- Εξασφάλιση προσβασιμότητας και διασύνδεσης περιοχών εξόρυξης, βιομηχανίας συνδεδεμένης μ' αυτή και κινητικότητας εργασίας.
- Προώθηση κατά προτεραιότητα σχεδίων διαχείρισης και πρόγραμμα δράσης για τις προστατευόμενες περιοχές NATURA εντός των οποίων αναπτύσσονται δραστηριότητες εξόρυξης και ιδίως στις περιοχές εξόρυξης βωξίτη που καλύπτουν το σύμπλεγμα των ορεινών όγκων Οίτης – Γκιώνας – Βαρδουσίων.
- Δημιουργία σε περιφερειακό επίπεδο εκπαιδευτικών και ερευνητικών υποδομών που σε διασύνδεση με την επιχειρηματική δραστηριότητα στον τομέα της εξόρυξης, της μεταλλουργίας και των εξειδικευμένων εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων θα αναπτύξει περαιτέρω τις ήδη εξελισσόμενες

καινοτομικές παρεμβάσεις στους τομείς της επεξεργασίας αποβλήτων, ανακύκλωσης, επανάχρησης.

Η διασύνδεση με τις πολυτεχνικές υποδομές της Αθήνας είναι ήδη ενεργή, έχει σημαντική παράδοση και μπορεί ρεαλιστικά να ωθήσει την κατεύθυνση αυτή.

- Ένταξη στο σχεδιασμό του υποκείμενου επιπέδου (ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ) των ζητημάτων της διαχείρισης των χρήσεων στις μεταλλευτικές ζώνες με στόχο την ισόρροπη σχέση μεταξύ διασφάλισης της δραστηριότητας και με τις τοπικές ανάγκες δραστηριότητας και προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.
- Συνεργασία περιφερειακών φορέων επιχειρήσεων εξόρυξης μέσω προγραμμάτων αποκατάστασης τοπίων για τη δημιουργία εξειδικευμένων μηχανισμών και εξειδικευμένου προσωπικού στην αποκατάσταση «τοπίων» εξόρυξης.
- Προώθηση της μετατροπής των εγκαταλελειμμένων τόπων εξόρυξης σε «περιοχές οργανωμένης υποδοχής τουριστικής και αθλητικής αναψυχής».
- Κατά προτεραιότητα εγκατάσταση Φ/Β Πάρκων και βιομηχανικών χρήσεων σε περιοχές εγκαταλελειμμένων εγκαταστάσεων εξόρυξης ή πεδίων εξόρυξης εφόσον δεν εντάσσονται σε προστατευόμενες περιοχές ή δεν γειτνιάζουν με τουριστικούς πόρους και εγκαταστάσεις.
- Σε περιοχές του δικτύου ΦΥΣΗ (NATURA) 2000, εκτός των οικοτόπων κοινοτικής προτεραιότητας όπου απαγορεύεται η εγκατάσταση των ανωτέρω βιομηχανικών μονάδων, είναι δυνατή ή χωροθέτησή τους σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται από τα νομικά καθεστάτα προστασίας τους.
- Ομοίως είναι κατ' αρχήν αποδεκτή η εγκατάσταση των βιομηχανικών μονάδων σε δάση ή δασικές εκτάσεις, στο πλαίσιο των διατάξεων της δασικής νομοθεσίας, όταν δεν είναι τεχνικοοικονομικά πρόσφορη ή εφικτή η εγκατάσταση εκτός των περιοχών αυτών. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να εξετάζεται η ύπαρξη κατάλληλων θέσεων σε δασική έκταση, και μόνον όταν αυτή δεν είναι δυνατή εξετάζεται η χωροθέτηση σε δάσος. Σε περιπτώσεις που παρά την κατεύθυνση αυτή δεν θα γίνεται, σε πρώτο στάδιο, δεκτή μια τέτοια χωροθέτηση, θα πρέπει να εξετάζεται η δυνατότητα έγκρισης της χωροθέτησης, υπό τον όρο της δάσωσης με δαπάνες του φορέα, της μονάδας έκτασης μη δασικού χαρακτήρα χωροθετημένης σε μια ευρύτερη περιοχή νομαρχιακής κλίμακας, εμβαδού τουλάχιστον ίσου με τη δασική περιοχή στην οποία γίνεται η επέμβαση».
- Διατήρηση αποστάσεων ασφαλείας και αισθητικής ένταξης στον πολεοδομικό σχεδιασμό και στη δόμηση με βάση της Αρχής Αμοιβαιότητας ως προς την όχληση και τη συνύπαρξη των χρήσεων με ιδιαίτερη έμφαση στους υπάρχοντες οικισμούς και τις πόλεις και τα ευρύτερα τοπία τους.

- Σε περιπτώσεις όπου προϋφίστανται χωροθετημένες εκτατικές μορφές χρήσης (π.χ. ελεύθερη βόσκηση) πρέπει να εξασφαλίζεται η συνύπαρξη παράλληλων δραστηριοτήτων, με συγκεκριμένους όρους.

B.1.1.γ5.ε Χωρική οργάνωση και κατευθύνσεις σχεδιασμού της τουριστικής δραστηριότητας

B.1.1γ5.ε.1 Γενικές στρατηγικές κατευθύνσεις

Ο τουρισμός είναι ένας από τους τομείς στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας που παρουσιάζει σταθερή αλλά περιορισμένη ανάπτυξη κύρια κατευθυνόμενη στην αγορά της Αθήνας-Αττικής, παρόλη την «εξαιρετικότητα» και τη διαχρονική αξία των τουριστικών πόρων και παρ' όλη την «τρέχουσα αξία» στις τρέχουσες και αναδυόμενες προτιμήσεις των διεθνών / ευρωπαϊκών τουριστικών αγορών (τουρισμός ευεξίας, καλλωπιστικός και ιαματικός τουρισμός / λουτρικός κλπ).

Παράλληλα, ο τουρισμός είναι βασικός τομέας της ευρωπαϊκής και εθνικής οικονομίας και επιλεγμένος τομέας εξαγωγικά προσανατολισμένος για την οικονομική ανασυγκρότηση της χώρας. Στα πλαίσια αυτά, αποτέλεσε και αποτελεί στρατηγική αναπτυξιακή επιλογή για το πρότυπο χωρικής ανάπτυξης της Περιφέρειας ιδίως εξαγωγικά προσανατολισμένος και κατ' εξοχή επιχειρησιακή επιλογή για το Πρόγραμμα Εφαρμογής του ΠΠΧΣΑΑ για την περίοδο του ΣΕΣ 2014-2020.

Η αντιμετώπιση του τομέα στο ΠΠΧΣΑΑ και οι γενικές στρατηγικές κατευθύνσεις που δίνει εντάσσονται στο παρακάτω περίγραμμα αρχών και θεωρήσεων:

- Ο τουρισμός είναι παράγων οικονομικής ανάπτυξης χωρικά συνδεδεμένος (place based) τόσο με τους πόρους όσο και με τους τόπους (κοινωνίες) και επομένως υπόθεση που διατρέχει όλα τα επίπεδα σχεδιασμού αλλά με έμφαση στο «τοπικό» όπου η χωροθέτηση των πόρων και ο οριζόντιος συντονισμός των δραστηριοτήτων δηλαδή του κοινωνικο-οικονομικού προγραμματισμού.
- Ο τουρισμός επιδιώκεται να διασυνδέεται με το πολιτισμό και τη ποιότητα ζωής των επισκεπτών και ταυτόχρονα να αναβαθμίζει την ποιότητα ζωής των κατοίκων αναπτυσσόμενος σε διασύνδεση με το οικιστικό δίκτυο. Η διασύνδεση της τουριστικής ανάπτυξης αυτού του τύπου ανταποκρίνεται στις σύγχρονες τάσεις τόσο της τουριστικής αγοράς, εξωγενούς και εσωτερικού τουρισμού, όσο και στις ανάγκες της ποιότητας ζωής των κατοίκων και συνδέεται με επενδύσεις στον πολιτισμό, την πολιτιστική κληρονομιά, τη γνώση μέσω της πολιτιστικής αναψυχής, τις τέχνες καλλιτεχνικές και παραδοσιακές, την οικολογία.
- Ο περιφερειακός σχεδιασμός διατυπώνει πολιτικές που ολοκληρώνουν οριζόντια τους παραγωγικούς τομείς, συνδυάζοντας συνεργατικά τις «γενικές» με τις περιφερειακές επιλογές χωρικής ανάπτυξης
- Κατ' εξοχήν ο σχεδιασμός του τουρισμού πρέπει να ενσωματώνει την κλιματική αλλαγή και τους φυσικούς κινδύνους.

- Οι αρνητικές επιπτώσεις λόγω της οικονομικής κρίσης στον εσωτερικό τουρισμό επιβάλλουν διαφοροποίηση με κατεύθυνση εξωτερικό τουρισμό μέσω επιλεγμένων πόρων-προορισμών διατηρώντας παράλληλα την δυνατότητα και την προοπτική εσωτερικών προορισμών .
- Οι τάσεις μετατόπισης της τουριστικής αγοράς προς μεγαλύτερες ηλικίες διαφοροποιεί τους προορισμούς προς συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιφέρειας και του χωρικού προτύπου της (πολλαπλοί οικισμοί στη φύση, ιαματικά, πολιτιστικός τουρισμός, εγγύτητα σε μεγάλες μητροπολιτικές υποδομές υγείας και πρόνοιας).
- Η πίεση των μεταφορών λόγω ενεργειακού αποτυπώματος επιβάλλει την διαφοροποίηση των επικοινωνιών υπέρ των θαλάσσιων διασυνδέσεων και του σιδηροδρόμου ιδίως ως προς την Ε.Ε. όπου και η εκτιμώμενη και για την προσεχή δεκαετία κύρια πηγή του στοχευόμενου εξωτερικού τουρισμού. Η διατήρηση και επέκταση της ικανότητας του θαλάσσιου και σιδηροδρομικού δικτύου για την αυτόνομη ή ενδογενή εξυπηρέτηση της Περιφέρειας αποτελεί στόχο του νέου ΠΠΧΣΑΑ.

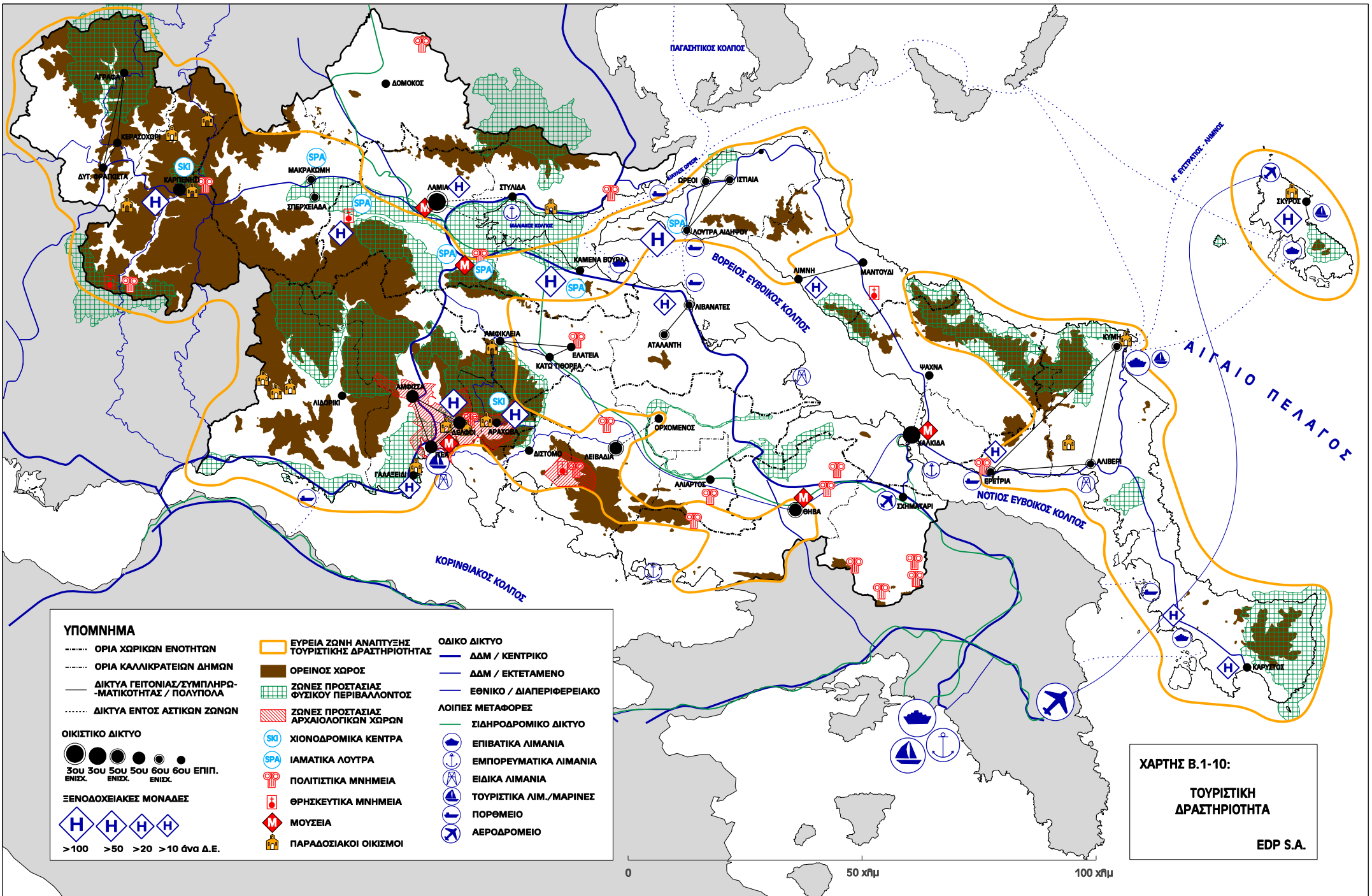
B.1.1.γ5.ε.2 Χωρικό πρότυπο οργάνωσης και ανάπτυξης της τουριστικής δραστηριότητας

Το πρότυπο που υιοθετείται για την ανάπτυξη του τουρισμού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, επιδιώκει τόσο την ισόρροπη ανάπτυξη της τουριστικής δραστηριότητας σε όλη την Περιφέρεια όσο και τη διάχυση και μετατόπισή της από τις ακτές στην ενδοχώρα.

Η οργάνωση της τουριστικής δραστηριότητας γίνεται σε κομβικά σημεία φυσικών και πολιτιστικών πόρων (που λειτουργούν ως πόλοι έλξης και εγκατάστασης τουριστικών δραστηριοτήτων) σε δικτυακή διασύνδεση (υλική ή άυλη) με την απαραίτητη ενδοχώρα τους. Παράλληλα, οι πόλοι αυτοί, οι οποίοι ιεραρχούνται με βάση τη σπουδαιότητα, την εμβέλειά τους (διεθνή, εθνική και περιφερειακή) και την ελκτικότητα τους ως προς τον εξωτερικό τουρισμό, αποκτούν ειδικότερους τουριστικούς ρόλους, ώστε να αποτελέσουν πυρήνες γύρω από τους οποίους αναπτύσσονται συγκεκριμένες ειδικές και ήπιες μορφές τουρισμού.

Τέλος, χρησιμοποιώντας τα κριτήρια κατηγοριοποίησης και τις πολιτικές του Ε.Π. κατανέμει ανά Δήμο, τις δυνατότητες, οργανώνει τις ιεραρχήσεις και το χώρο με βάση την «τουριστικότητα» και τα χαρακτηριστικά των χωρικών ενοτήτων και υποενοτήτων αυτών αναδεικνύοντας τον τουρισμό ως κρίσιμη παράμετρο της ενδογενούς χωρικής ανάπτυξης της Περιφέρειας και του χωρικού της προτύπου.

Στο χάρτη Π2α εκτός κειμένου αποτυπώνεται η οργάνωση της τουριστικής δραστηριότητας ως μέρος του συνολικού παραγωγικού συστήματος (οριζόντιος συντονισμός δραστηριοτήτων και ζώνες προτεραιότητων) και στο χάρτη της επόμενης σελίδας αποτυπώνονται οι παράμετροι της τουριστικής δραστηριότητας

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ..... ΟΡΙΑ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ
- ..... ΟΡΙΑ ΚΑΛΙΚΡΑΤΕΙΩΝ ΔΗΜΩΝ
- ΔΙΚΤΥΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ / ΠΟΛΥΠΟΛΑ
- ..... ΔΙΚΤΥΑ ΕΝΤΟΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΖΩΩΝ

ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

● 3ου ΕΠΙΠ. ΕΝΙΣΧ. ● 5ου ΕΠΙΠ. ΕΝΙΣΧ. ● 6ου ΕΠΙΠ. ΕΝΙΣΧ.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

H >100
 H >50
 H >20
 H >10 άνα Δ.Ε.

- ΕΥΡΕΙΑ ΖΩΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΡΕΙΝΟΣ ΧΩΡΟΣ
- ΖΩΝΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
- ΖΩΝΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ
- SKI ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ
- SPA ΙΑΜΑΤΙΚΑ ΛΟΥΤΡΑ
- ⦿ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ
- ⦿ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ
- ⦿ ΜΟΥΣΕΙΑ
- ⦿ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

- ΔΔΜ / ΚΕΝΤΡΙΚΟ
- ΔΔΜ / ΕΚΤΑΜΕΝΟ
- ΕΘΝΙΚΟ / ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ

ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

- ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
- ⚓ ΕΠΙΒΑΤΙΚΑ ΛΙΜΑΝΙΑ
- ⚓ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΑ ΛΙΜΑΝΙΑ
- ⚓ ΕΙΔΙΚΑ ΛΙΜΑΝΙΑ
- ⚓ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΛΙΜ./ΜΑΡΙΝΕΣ
- ⚓ ΠΟΡΘΜΕΙΟ
- ✈ ΑΕΡΟΔΡΟΜΕΙΟ

ΧΑΡΤΗΣ Β.1-10:
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
 EDP S.A.

0 50 χλμ 100 χλμ

παράλληλα με τις προτάσεις για το τουρισμό. Ενώ σε πίνακα εξειδικεύεται ως προς την στρατηγική το Ε.Π. ανά Δ.Ε.

Φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι / πόλοι τουριστικής αξιοποίησης

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αποτελεί μια γεωγραφική ενότητα με αρκετούς και σημαντικούς φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους, οι οποίοι λειτουργούν ως πόλοι έλξης της τουριστικής δραστηριότητας. Συγκεκριμένα, στους πόρους αυτούς συγκαταλέγονται τόσο πολιτιστικά και θρησκευτικά μνημεία παγκόσμιας εμβέλειας (UNESCO), όσο και πλήθος άλλων φυσικών και πολιτιστικών πόρων εθνικής σημασίας.

Εκ των πραγμάτων, στην κορυφή της πυραμίδας των τουριστικών πόρων/πόλων της περιφέρειας βρίσκονται τα μνημεία παγκόσμιας εμβέλειας, ενώ στην ιεράρχηση ακολουθούν οι λοιποί πόροι/πόλοι, ανάλογα με την εμβέλεια και την τουριστικότητα/επισκεψιμότητά τους.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η προτεινόμενη ιεράρχηση των τουριστικών πόρων/πόλων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (πλην παραθεριστικής κατοικίας):

Περ. Ενότητα	Παγκόσμιοι τουριστικοί πόροι	Εθνικής και διεθνούς εμβέλειας τουριστικοί πόροι	Περιφερειακής και διαπεριφερειακής εμβέλειας τουριστικοί πόροι
Βοιωτίας	<ul style="list-style-type: none"> • Ι.Μ. Οσίου Λουκά (UNESCO) και Πολιτιστικό Τοπίο Κοιλιάδας Κυριακίου • Θήβα – Μουσείο – Καδμεία 	<ul style="list-style-type: none"> • Εθνικός Δρυμός Παρνασσού - Χιονοδρομικό Κέντρο – κύκλωμα οικισμών • Λιβαδειά – Χαιρώνεια - κοιλάδα Μουσών • Πλαταιές • Άσπρα Σπίτια (βιομηχ. οικισμός Δοξιάδη) 	<ul style="list-style-type: none"> • όρος Ελικώνα
Εύβοιας		<ul style="list-style-type: none"> • Χαλκίδα (φαινόμενο Ευρίπου) • Σκύρος • Ι.Μ. Αγ. Ιωάννη Ρώσου / Μαντούδι • Λουτρά Αιδηψού • Ερέτρια • Κύμη 	<ul style="list-style-type: none"> • Κάρυστος – Όχη • Ιστιαία-Αγία Άννα • Λίμνη/Ροβιές • Στενή Διρφύος – Δίρφη
Ευρυτανίας		<ul style="list-style-type: none"> • Χιονοδρομικό Κέντρο – Καρπενήσι • Ι.Μ. Προυσού • Κοιλιάδα Καρπενησιώτη • Άγραφα-Αχελώος 	

Περ. Ενότητα	Παγκόσμιοι τουριστικοί πόροι	Εθνικής και διεθνούς εμβέλειας τουριστικοί πόροι	Περιφερειακής και διαπεριφερειακής εμβέλειας τουριστικοί πόροι
Φθιώτιδας	<ul style="list-style-type: none"> • Θερμοπύλες 	<ul style="list-style-type: none"> • Λαμία/ Αρχ.Μουσείο • Καμένα Βούρλα • Λουτρά Υπάτης • Πλατύστομο • Εθνικός Δρυμός Οίτης (Ι.Μονή Αγάθωνος – Υπάτη) 	<ul style="list-style-type: none"> • Αταλάντη – Λιβανάτες • Θεολόγος
Φωκίδας	<ul style="list-style-type: none"> • Δελφοί (UNESCO) και Δελφικό Τοπίο 	<ul style="list-style-type: none"> • Άμφισσα • Ιτέα • Γαλαξία • Παραλία Φωκίδας - Τριζόνια 	<ul style="list-style-type: none"> • Λιδορίκι – Λίμνη Μόρνου • Παραλία Φωκίδας - Τριζόνια

Μορφές τουρισμού που ενδείκνυνται για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Αν και ο τουρισμός ως δραστηριότητα δεν παρουσιάζει ιδιαίτερη δυναμική στην Περιφέρεια (συγκριτικά με άλλες Περιφέρειες), υπάρχουν συγκεκριμένες μορφές τουρισμού με διεθνή προοπτική που η Στερεά Ελλάδα εμφανίζει ισχυρή παράδοση. Οι μορφές αυτές είναι:

Μορφές τουρισμού με ισχυρή παράδοση στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

- Πολιτιστικός τουρισμός
- Θερμαλιστικός Τουρισμός/τουρισμός ευεξίας
- Προσκυνηματικός / Θρησκευτικός τουρισμός
- Χιονοδρομικός Χειμερινός / Ορεινός τουρισμός

Αναμφίβολα, οι παραπάνω μορφές θα πρέπει να τεθούν στο επίκεντρο του σχεδιασμού για την ανάπτυξη του τουρισμού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και να αποτελέσουν τους τομείς προτεραιότητας, με στόχο την άρση της στασιμότητας και της υποτονικότητας που χαρακτηρίζει την τουριστική δραστηριότητα στην περιοχή.

Παράλληλα, πέραν των παραπάνω μορφών τουρισμού, η Περιφέρεια θα πρέπει να στοχεύσει ταυτόχρονα και στη διεύρυνση του προσφερόμενου ήδη τουριστικού προϊόντος της, το οποίο θα πρέπει να στρέψει και να εμπλουτίσει τόσο με μορφές τουρισμού που τελευταίως έχουν αρχίσει να κάνουν αισθητή την παρουσία τους στη Στερεά Ελλάδα όσο και με άλλες - εντελώς νέες για την περιοχή - μορφές τουρισμού που όμως μπορούν να έχουν σημαντικές προοπτικές. Ειδικότερα, οι μορφές αυτές είναι:

Μορφές τουρισμού με ενδιάμεση ανάπτυξη στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

- Αστικός τουρισμός
- Γαστρονομικός τουρισμός
- Παραθαλάσσιος τουρισμός (Ήλιος – Θάλασσα)

- Οικοτουρισμός –Υπαίθρου
- Αλιευτικός τουρισμός

Αναδυόμενες μορφές τουρισμού (με σημαντικές μελλοντικές προοπτικές) στην ΠΣΤΕ

- Θαλάσσιος Τουρισμός (Κρουαζιέρες, σκάφη αναψυχής)
- Γεωλογικός Τουρισμός
- Αγροτουρισμός
- Αθλητικός

B.1.1.γ5.ε.3 Γενικές στρατηγικές κατευθύνσεις σχεδιασμού για την ανάπτυξη της τουριστικής δραστηριότητας στην ΠΣΤΕ

Οι βασικές στρατηγικές κατευθύνσεις που πρέπει να διέπουν την τουριστική δραστηριότητα είναι οι ακόλουθες:

- Στις εκτός ευρείας ζώνης παράκτιες περιοχές του Χάρτη Π2α αναπτύσσονται κατά προτεραιότητα οι χρήσεις σύμφωνα με τον αναπτυξιακό χαρακτήρα της Χωρικής Ενότητας στην οποία ανήκουν. Οι τουριστικές χρήσεις αναπτύσσονται κατά προτεραιότητα με πυρήνες τους αξιόλογους πολυπληθείς οικισμούς της Περιφέρειας ή οργανωμένους υποδοχείς, ανεκτής φέρουσας ικανότητας και σε συμβατότητα με άλλες χρήσεις, ενταταγμένους στο πολεοδομικό σχεδιασμό των Δ.Ε. (μέσω ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ) ή μεμονωμένα με τους όρους του Ε.Π. Τουρισμού.
- Οι εκτός ευρείας ζώνης λοιπές πλην παράκτιων περιοχές του Χάρτη Π2α κατηγοριοποιούνται στις πεδινές ή ημιορεινές ή ορεινές ή περιοχές του εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών του Ε.Π. και ισχύουν οι κατευθύνσεις του Ε.Π.
- Διαχείριση κατ' οικονομία των νέων τουριστικών αναπτύξεων, στις ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες τουριστικές περιοχές με προτεραιότητα στην προώθηση της ανακύκλωσης / εκσυγχρονισμού / απόσυρσης εγκαταστάσεων και επανάχρησης τουριστικής χρήσης γης, ή της αξιοποίησης σχολάζοντος οικιστικού αποθέματος ιδίως σε αξιόλογους -από άποψη αρχιτεκτονικής κληρονομιάς ή θέσης- οικισμούς.
- Η προώθηση των Οργανωμένων Υποδοχέων Τουριστικών Δραστηριοτήτων (ΟΥΤΔ) του Ε.Π.Τουρισμού προτείνεται α) τις ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες περιοχές για αναβάθμιση συγκεντρώσεων τουριστικών χρήσεων, τουριστικών καταλυμάτων και ενοικιαζόμενων δωματίων σε περιοχές που οριστικοποιούνται από τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ και β) στις περιμέτρους των οικισμών έως απόσταση που δεν τα αποκόπτει από τη λειτουργική διασύνδεση με τους οικισμούς.
- Οι οικισμοί που περιβάλλουν τα χιονοδρομικά κέντρα κατηγοριοποιούνται ως προστατευόμενοι ή ως εγκαταλελειμμένοι οικισμοί του Ε.Π. πλην των αστικών κέντρων πόλων ανάπτυξης έως και 5^{ου} επιπέδου.
- Στον ορεινό χώρο τα Σύνθετα Τουριστικά Καταλύματα επιτρέπονται εντός των εγκαταλελειμμένων οικισμών και στην περίμετρό τους έως απόσταση που δεν τα αποκόπτει από τη λειτουργική διασύνδεση με τους οικισμούς.

- Αποτρέπεται η ανάπτυξη τουριστικών καταλυμάτων στις απειλούμενες από διάβρωση παράκτια δυναμικές ζώνες και στις απειλούμενες από φυσικές καταστροφές.
- Απαγορεύεται η ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων εντός της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας πλην ειδικού τουρισμού συνδεδεμένου με την αγροτική δραστηριότητα του συγκεκριμένου χώρου.
- Απαγορεύονται οι αναπτύξεις σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων εντός των Δασών της Περιφέρειας ΣΤΕ.
- Ανάδειξη και προστασία κυρίαρχων τουριστικών πόρων της Περιφέρειας που αφορούν τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά και τα Τοπία με ιεράρχηση ως προς την διεθνή τους εμβέλεια ως κόμβων αγκύρωσης της τουριστικής δραστηριότητας και δημιουργία ταυτότητας.
- Βελτίωση προσβασιμότητας τουριστικών πόλων έλξης με το βασικό μεταφορικό δίκτυο ή/και τους μεταφορικούς κόμβους επεκτεινόμενο στο θαλάσσιο δίκτυο και το σιδηροδρομικό.
- Δικτύωση των τουριστικών πόλων τόσο ενδοπεριφερειακά όσο και διαπεριφερειακά. Επίσης, δικτύωση των τουριστικών πόλων διεθνούς εμβέλειας με τους λοιπούς αντίστοιχου επιπέδου στη χώρα.
- Αναβάθμιση των τουριστικών υποδομών και αύξηση προσφοράς υποδομών πολυτελείας.
- Προωθούνται κυρίως μικρομεσαία μεγέθη καταλυμάτων υψηλής βαθμίδας για μεγαλύτερη διάχυση και προστασία του περιβάλλοντος. Εξαιρούνται ειδικές επενδύσεις συνδεδεμένες με ειδικές μορφές και πόρους (ιαματικά, χιονοδρομικά κλπ.) και με την αξιοποίηση της Δημόσιας Τουριστικής Περιουσίας.

B.1.1.γ5.ε.4 Κατευθύνσεις σχεδιασμού ανά μορφή τουρισμού

Για τις περιοχές που προτείνεται η ανάπτυξη των παραπάνω μορφών τουρισμού, ισχύουν συνδυαστικά οι κατευθύνσεις του αναθεωρημένου ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό, οι οποίες εξειδικεύονται περαιτέρω στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ως ακολούθως:

Πολιτιστικός τουρισμός

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας διαθέτει δύο μνημεία ενταγμένα στον κατάλογο της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO (Δελφοί και Ι.Μ. Όσιου Λουκά). Παράλληλα, διαθέτει και τους εξίσου παγκόσμιας εμβέλειας αρχαιολογικούς χώρους των Θερμοπυλών και της Θήβας (Μουσείο – Καδμεία), ενώ ιδιαίτερης σημασίας στον εθνικό με δυνατότητες ανάδειξης στο διεθνή χώρο είναι και τα πολιτιστικά μνημεία/χώροι: στην Ερέτρια, τη Χαιρώνεια και στο σύμπλεγμα τις Πλαταιές - Θεσπιάς - Κοιλιάδα Μουσών διασυνδεδεμένα με τα προαναφερθέντα μνημεία ενδυναμώνουν την εμβέλειά τους σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο πολιτιστικός τουρισμός προτείνεται να αναπτύσσεται:

- με προτεραιότητα στην Περιφέρεια και συγκεκριμένα με χωρική προτεραιότητα και επίκεντρο τους παραπάνω πολιτιστικούς πόρους παγκόσμιας και εθνικής/διαπεριφερειακής εμβέλειας που στη συνέχεια θα τροφοδοτήσουν τους πολυπληθείς περιφερειακούς/τοπικούς πόρους.
- και ιδιαίτερη προτεραιότητα την προώθηση των Δελφών ως παγκόσμιας εμβέλειας με δυνατότητες υποδοχής λόγω εγκαταστάσεων, προσπελασιμότητας και αστικών εξυπηρετήσεων ως πρωτεύοντα πόλο «αγκύρωσης» της τουριστικής δραστηριότητας και δημιουργία τουριστικής ταυτότητας της Περιφέρειας.

Για τους παραπάνω πολιτιστικούς πόρους ισχύουν οι ειδικότερες κατευθύνσεις που προβλέπει το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό για την προστασία και ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών τόπων, καθώς και οι κατευθύνσεις που διατυπώνονται για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού.

Πέραν των παραπάνω κατευθύνσεων του ΕΠΧΣΑΑ, επιθυμητή κρίνεται επίσης και η ολοκλήρωση της χάραξης Ζωνών Α΄ και Β΄ Προστασίας στα μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας, με προτεραιότητα σε όσα είναι επισκέψιμα και αξιοποιούνται τουριστικά.

Θερμαλιστικός Τουρισμός

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αποτελεί την κατεξοχήν περιοχή ανάπτυξης του θερμαλιστικού τουρισμού σε εθνικό επίπεδο. Σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό, οι λουτροπόλεις της Περιφέρειας εντάσσονται στους ανεπτυγμένους πόλους εντατικής ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού, οι οποίοι ωστόσο τα τελευταία χρόνια βρίσκονται σε φθίνουσα διαδικασία.

Ο θερμαλιστικός τουρισμός προτείνεται να αποτελέσει κύρια μορφή τουρισμού, στην οποία η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας θα βασίσει σημαντικό μέρος της τουριστικής της ταυτότητας και του εξαγωγικού προσανατολισμού του τουριστικού της προϊόντος. Στη διαδικασία αυτή, δίνεται κατά προτεραιότητα έμφαση στην ανάπτυξη του θερμαλιστικού τουρισμού (υποδομές και υπηρεσίες) στα Λουτρά Αιδηψού, τα Καμένα Βούρλα, τα Λουτρά Υπάτης, τις Θερμοπύλες και τα Λουτρά Πλατυστόμου (που συγκαταλέγονται στους θερμαλιστικούς πόρους εθνικής εμβέλειας). Προτείνεται επίσης η διασύνδεση με τους χιονοδρομικούς προορισμούς.

Για τις λουτροπόλεις και Θερμαλιστικά Κέντρα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ισχύουν οι ειδικότερες κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό, ενώ επίσης επιδιώκεται:

- η άμεση αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας στην περίμετρο των ιαματικών πηγών με διατήρηση της ιδιαίτερης κτηριακής και πολεοδομικής κληρονομιάς ως Περιοχές Ιδιαίτερου Χαρακτήρα του Ε.Π. ιδίως στη περίπτωση των Καμένων Βούρλων και Θερμοπυλών (Σύμπλεγμα Αρχαιολογικού Πάρκου-Ιαματικών).
- η διασύνδεση του θερμαλιστικού τουρισμού με τον ιατρικό τουρισμό, κυρίως μέσω της αξιοποίησης του Περιφερειακού Νοσοκομείου Λαμίας (στην ευρύτερη περιοχή των Λουτρών Υπάτης, Θερμοπυλών και Καμ. Βούρλων).

Θρησκευτικός / προσκυνηματικός τουρισμός

Η Περιφέρεια διαθέτει πλήθος θρησκευτικών μνημείων διαφόρων περιόδων (εκκλησίες, Μοναστήρια), με σπουδαιότερα την Ι.Μ. Οσίου Λουκά (μνημείο UNESCO) στη Βοιωτία και την Ι.Μ. Προυσού στην Ευρυτανία, που αποτελούν θρησκευτικούς πόλους παγκόσμιας και διεθνούς εμβέλειας. Παράλληλα, άλλοι σημαντικοί θρησκευτικοί πόλοι εθνικού και διαπεριφερειακού επιπέδου είναι και η Ι.Μ. Αγ. Ιωάννη Ρώσου στην Εύβοια, η Ι.Μ. Αγάθωνος στη Φθιώτιδα κ.ο.κ..

Στο πλαίσιο αυτό ο θρησκευτικός τουρισμός προτείνεται να αναπτυχθεί ως βασική μορφή τουρισμού στην Περιφέρεια, με επίκεντρο τους ανωτέρω θρησκευτικούς πόρους και σε συνδυασμό με τους λοιπούς φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους της ενδοχώρας τους και με την υποστήριξη των πλησιέστερων ανεπτυγμένων οικισμών και αστικών κέντρων.

Πέραν των κατευθύνσεων που τίθενται από το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό για την ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού, για την περαιτέρω προστασία των θρησκευτικών μνημείων της Περιφέρειας, από τη μελέτη προτείνεται η χάραξη των απαραίτητων ζωνών Α και Β Προστασίας (για τα κηρυγμένα μνημεία).

Χιονοδρομικός - Χειμερινός Τουρισμός

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας διαθέτει δύο Χιονοδρομικά Κέντρα (Παρνασσού και Καρπενησίου) με ισχυρή παράδοση και εμβέλεια εθνικού επιπέδου. Μάλιστα το Χιονοδρομικό Κέντρο Παρνασσού (στις θέσεις Κελάρια και Φτερόλακα) αποτελεί το σημαντικότερο στην Ελλάδα από άποψη επισκεψιμότητας και προσφερόμενων υποδομών και υπηρεσιών.

Ο Χιονοδρομικός τουρισμός προτείνεται να αναπτυχθεί με ένταση και ως βασική μορφή τουρισμού στην Περιφέρεια στα παραπάνω Κέντρα και ταυτόχρονα να διευρυνθεί/ εμπλουτιστεί με περαιτέρω χειμερινές τουριστικές δραστηριότητες, δεδομένης της ανάγκης σταδιακής προσαρμογής στις επιπτώσεις του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής και να διασυνδεθεί με τους εγγείς θερμαλιστικούς τουριστικούς πόρους.

Για την ανάπτυξη του χιονοδρομικού/αθλητικού και χειμερινού τουρισμού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ισχύουν οι ειδικότερες κατευθύνσεις σχεδιασμού που διατυπώνονται από το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό σε συνδυασμό με τις γενικές και ειδικές κατευθύνσεις του ΠΠΧΣΑΑ ΠΣΤΕ.

Αστικός Τουρισμός

Προτείνεται η ανάπτυξη του αστικού τουρισμού στις κυριότερες πόλεις της Περιφέρειας (Λαμία, Χαλκίδα, Λιβαδειά, Θήβα, και Καρπενήσι), σε συνδυασμό με την ανάπτυξη ειδικών υποδομών για την προσφορά συνεδριακού τουρισμού και τουρισμού ειδικών εκδηλώσεων (Μουσεία, εκθέσεις, φεστιβάλ κλπ). και στο δίκτυο γειτονίας Δελφοί - Ιτέα-Γαλαξειδί, λόγω του συνδυασμού του λιμένα κρουαζιέρας της Ιτέας και της ιδιαίτερης παραδοσιακής κληρονομιάς λοιπών διατηρητέων οικισμών και των ειδικών υποδομών που διαθέτει και οι οποίες μπορούν να εξελιχθούν σε διεθνούς εμβέλειας.

Γενικότερα, για την τουριστική ανάπτυξη των παραπάνω αστικών κέντρων ισχύουν οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ, που αναφέρονται στην ανάπτυξη του αστικού, του συνεδριακού και του εκθεσιακού τουρισμού.

Γαστρονομικός Τουρισμός

Η Στερεά Ελλάδα - ή αλλιώς Ρούμελη - αποτελεί μια περιοχή με μακρά και ισχυρή γαστρονομική ταυτότητα καθώς επίσης με παράδοση σε επώνυμα διατροφικά προϊόντα του πρωτογενή τομέα της παραγωγής της και της αλιείας της.

Η ιδιαίτερη γαστρονομική παράδοση της περιοχής θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω και να προωθηθεί ως αναπόσπαστο μέρος της τουριστικής ταυτότητας της Περιφέρειας, σε στενή διασύνδεση με κάθε άλλη μορφή τουρισμού.

Για την ορθολογική ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού, απαραίτητη προϋπόθεση είναι:

- η παραγωγή και προστασία προϊόντων ποιότητας και η προώθηση της παραγωγής βιολογικών και παραδοσιακών αγροτικών προϊόντων (ΠΟΠ κλπ)
- η προστασία της αγροτικής γης και των παραδοσιακών αγροτικών δραστηριοτήτων.

Παραθαλάσσιος Τουρισμός (Ήλιος – Θάλασσα)

Αν και η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας δεν έχει μεγάλη παράδοση στην προσφορά παραθαλάσσιου τουρισμού, την τελευταία δεκαετία έχουν υλοποιηθεί αρκετές τουριστικές μονάδες - πολλές εκ των οποίων υψηλών προδιαγραφών.

Ο παραθαλάσσιος τουρισμός, ο οποίος προτείνεται να αναπτυχθεί με ένταση στην Περιφέρεια προωθείται τόσο σε παραθαλάσσιους οικισμούς (και τις επεκτάσεις αυτών), όσο και σε ευρύτερες παράκτιες ζώνες, κυρίως μέσω σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.

Ειδικότερα, οι οικισμοί οι οποίοι προτείνονται να αποτελέσουν τους πυρήνες ανάπτυξης του παραθαλάσσιου τουρισμού της Περιφέρειας - είναι: η Σκύρος, η Ερέτρια, τα Λουτρά Αιδηψού, η Λίμνη, η Κύμη, η Κάρυστος, τα Καμένα Βούρλα, ο Θεολόγος, οι Λιβανάτες, η Ιτέα, το Γαλαξίδι, η Αντίκυρα, καθώς επίσης και τυχόν οργανωμένοι υποδοχείς της τουριστικής δραστηριότητας.

Στους παραπάνω οικισμούς, στους οποίους επιλέγεται η προώθηση του παραθαλάσσιου τουρισμού - άλλοτε ως κύριας και άλλοτε ως συμπληρωματική μορφή τουρισμού - ισχύουν επιπλέον οι ακόλουθες κατευθύνσεις σχεδιασμού:

- Αναβάθμιση του θαλάσσιου μετώπου των οικισμών, με ταυτόχρονη εξασφάλιση της απρόσκοπτης επαφής τους ανθρώπου με το υδάτινο στοιχείο
- Οργάνωση και προστασία των ακτών, τόσο από τη δόμηση όσο και από την εντατική τουριστική εκμετάλλευση από παραθαλάσσιες επιχειρήσεις
- Επέκταση των οικισμών μέσω σχεδιασμού (όπου κρίνεται σκόπιμο) σε βάθος από τις ακτές και όχι κατά μήκος.

Πέραν όμως των παραπάνω οικισμών, ο παραθαλάσσιος τουρισμός επιδιώκεται να αναπτυχθεί και στις ακόλουθες παράκτιες ζώνες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας:

- Ακτές Φωκίδας
- Ακτές νότιας Εύβοιας

- Ακτές βόρειας Εύβοιας
- Ακτές Φθιώτιδας (Καμ. Βούρλα – Λιβανάτες - Θεολόγο)
- Ακτές Βοιωτίας (ευρύτερη ζώνη Αγ. Νικολάου)

Για τις παραπάνω ζώνες ανάπτυξης του παραθαλάσσιου τουρισμού, οι οποίες σύμφωνα με τα κριτήρια του ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό εντάσσονται στις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές, ισχύουν οι σχετικές διατάξεις σε συνδυασμό με τις γενικές και ειδικές κατευθύνσεις του ΠΠΧΣΑΑ ΠΣΤΕ.

Οικοτουρισμός-Τουρισμός Υπαιθρου

Ο οικοτουρισμός παρά το ότι αποτελεί σχετικά νέα μορφή τουρισμού, έχει αποκτήσει ικανοποιητική δυναμική στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Με επίκεντρο το ορεινό σύμπλεγμα αναλλοίωτου φυσικού περιβάλλοντος της Ευρυτανίας και εν μέρει της Φωκίδας, και δευτερευόντως τους δύο Εθνικούς Δρυμούς της περιοχής (Παρνασσού και Οίτης) και στους ορεινούς όγκους του Ελικώνα, της Δίρφης και της Όχης ο οικοτουρισμός ως δραστηριότητα μπορεί να παρουσιάσει ιδιαίτερες προοπτικές.

Ο οικοτουρισμός, ως εναλλακτική μορφή τουρισμού, επιλέγεται να αναπτυχθεί στις ανωτέρω περιοχές κατά προτεραιότητα εντός του ορεινού τους χώρου σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ και των περιμέτρων Natura 2000 όπου συναντώνται εντός αυτών. Για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της εν λόγω μορφής τουρισμού, κάθε ενότητα φυσικού χώρου θα υποστηρίζεται από τα γεινιάζοντα οικιστικά κέντρα. Ειδικότερα, οι κύριες γεωγραφικές ενότητες ανάπτυξης του οικοτουρισμού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (με τα αντίστοιχα οικιστικά τους κέντρα) έχουν ως ακολούθως:

- Εθνικός Δρυμός Παρνασσού (Αράχοβα, Γραβιά, Πολύδροσος, Αμφίκλεια).
- Εθνικός Δρυμός Οίτης (Υπάτη, Λουτρά Υπάτης, Λαμία)
- Ευρυτανικά όρη (Καρπενήσι – Μ.Χωριό και Άγραφα, Φραγκίστα, Τυμφρηστός)
- Γκιώνα (Λιδορίκι, Άμφισσα, Γραβιά)
- Ελικώνας (Θήβα, Πλαταιές, Θεσπιές, Χαιρώνεια, Δίστομο, Αντίκυρα)
- Δίρφη (Στενή Διρφύος, Χαλκίδα)
- Όχη (Κάρυστος)

Για τις ανωτέρω περιοχές ανάπτυξης του οικοτουρισμού ισχύουν οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό, οι οποίες αναφέρονται στις Περιοχές του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών καθώς και στις ορεινές σε συνδυασμό με τις γενικές και ειδικές κατευθύνσεις του ΠΠΧΣΑΑ ΠΣΤΕ.

Θαλάσσιος Τουρισμός

Ο θαλάσσιος τουρισμός (κρουαζιέρες και σκάφη αναψυχής) εμφανίζει σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας καθώς διαθέτει εκτεταμένο θαλάσσιο μέτωπο σε πλήθος κλειστών και ανοιχτών θαλασσών. Για το λόγο αυτό προτείνεται η ανάπτυξη της εν λόγω μορφής τουρισμού, ως μορφή εντατικής ανάπτυξης.

Ειδικότερα, συνδυαστικά και με τις κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, προτείνεται η ανάπτυξη των κάτωθι τουριστικών λιμένων:

- Καμένα Βούρλα
- Ιτέα (μαρίνα και λιμάνι κρουαζιέρας)

- Σκύρου
- Γρεγολίμανο Αγ. Γεωργίου Λιχάδων Εύβοιας (Ξενοδοχειακός Λιμένας)

Επίσης, προτείνεται και η ανάπτυξη των κάτωθι αγκυροβολίων:

- Κύμης
- Λουτρά Αιδηψού
- Λινάρια Σκύρου
- Βουρκάρι Χαλκίδας
- Ωρεοί
- Ροβιές
- Ερέτρια

Γεωλογικός Τουρισμός

Ομοίως και ο γεωλογικός τουρισμός αποτελεί μια μορφή τουρισμού που δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη ούτε σε εθνικό επίπεδο ούτε σε επίπεδο Περιφέρειας. Ωστόσο, λόγω του ότι στη Στερεά Ελλάδα εμφανίζονται αρκετά φυσικά και γεωλογικά φαινόμενα, η εν λόγω μορφή τουρισμού προτείνεται να αναπτυχθεί σε μακροπρόθεσμη βάση, με σχετική ένταση.

Ειδικότερα, οι πόροι της Περιφέρειας που δύνανται να αξιοποιηθούν για την ανάπτυξη του γεωλογικού τουρισμού είναι:

- παλιρροϊκό φαινόμενο Ευρίπου
- σπήλαια Καλλιδρόμου
- ηφαιστειακά πετρώματα Λιχαδονήσων
- καθρέπτης Αρκίσσας

Για την ανάπτυξη του γεωλογικού τουρισμού ισχύουν οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, καθώς επίσης και τα ακόλουθα:

- μέριμνα για την προστασία των φυσικών και γεωλογικών σχηματισμών. Χάραξη ζωνών προστασίας όπου κρίνεται απαραίτητο
- Προστασία του τοπίου της ευρύτερης περιοχής, ως πόρου πρωτίστως φυσικής και δευτερευόντως τουριστικής σημασίας.

Αθλητικός

Για την ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού ισχύουν γενικά οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, ενώ επισημαίνεται ότι οι πόλεις Χαλκίδας και Λαμίας ανταποκρίνονται στα κριτήρια και προτείνεται να αποτελούν κέντρα διεθνών αθλητικών εκδηλώσεων με αναβάθμιση και αξιοποίηση των αθλητικών τους εγκαταστάσεων καθώς και το Καρπενήσι έχει αναπτύξει Προπονητικό Κέντρο τουλάχιστον Εθνικής Εμβέλειας που προτείνεται να εξελιχθεί σε διεθνούς εμβέλειας.

B.1.1.γ5.ε.5 Κατευθύνσεις ανά Χωρική Ενότητα, Δήμο και Δ.Ε./Εξειδίκευση Ε.Π. Τουρισμού

Στο Πίνακα που ακολουθεί δίδεται ανά Χωρική Ενότητα, δήμο και Δ.Ε. η εξειδίκευση του Ε.Π. Τουρισμού στη κλίμακα του ΠΠΧΣΑΑ .

Πίνακας Β.1.1γ5-1: Προτεραιότητες Τουρισμού

	ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ			ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ				ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ				ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΕΣ	
	ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ	ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ	ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΘΕΡΜΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟΣ / ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΑΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	ΟΡΕΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ (Σκάφη αναψυχής / Κρουαζιέρες)	ΓΕΩΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ													
Χ.Ε.1: ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΛΑΜΙΑΣ													
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ													
Δ.Ε. ΛΑΜΙΕΩΝ		+											
Δ.Ε. ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΥ									+	+			
Δ.Ε. ΛΕΙΑΝΟΚΛΑΔΙΟΥ									+				
Δ.Ε. ΠΑΥΛΙΑΝΗΣ									+				
Δ.Ε. ΥΠΑΤΗΣ	+			+			+		+	+			
ΔΗΜΟΣ ΣΤΥΛΙΔΟΣ													
Δ.Ε. ΣΤΥΛΙΔΟΣ								+					
Δ.Ε. ΕΧΙΝΑΙΩΝ									+				
Δ.Ε. ΠΕΛΑΣΓΙΑΣ									+				
ΔΗΜΟΣ ΜΩΛΟΥ - ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ													
Δ.Ε. ΚΑΜΕΝΩΝ ΒΟΥΡΛΩΝ	+								+		+	+	
Δ.Ε. ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ		+									+		
Δ.Ε. ΜΩΛΟΥ									+				
Χ.Ε.2: Β.Δ. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ													
ΔΗΜΟΣ ΔΟΜΟΚΟΥ													
Δ.Ε. ΔΟΜΟΚΟΥ									+				
Δ.Ε. ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΔΟΣ									+				
Δ.Ε. ΞΥΝΙΑΔΟΣ									+				
ΔΗΜΟΣ ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ													
Δ.Ε. ΣΠΕΡΧΕΙΑΔΟΣ									+	+			
Δ.Ε. ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ									+	+			
Δ.Ε. ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ		+		+					+				
Δ.Ε. ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ									+	+			
Χ.Ε.3: ΛΟΚΡΙΔΑΣ													
ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΚΛΕΙΑΣ - ΕΛΑΤΕΙΑΣ													
Δ.Ε. ΤΙΘΟΡΕΑΣ		+				+			+	+			
Δ.Ε. ΑΜΦΙΚΛΕΙΑΣ		+				+			+	+			
Δ.Ε. ΕΛΑΤΕΙΑΣ				+					+	+			
ΔΗΜΟΣ ΛΟΚΡΩΝ													
Δ.Ε. ΑΤΑΛΑΝΤΗΣ									+		+		
Δ.Ε. ΔΑΦΝΟΥΣΙΩΝ											+		
Δ.Ε. ΜΑΛΕΣΙΝΗΣ											+		
Δ.Ε. ΟΠΟΥΝΤΙΩΝ											+		
Χ.Ε.4: ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΛΕΙΒΑΔΙΑΣ													
ΔΗΜΟΣ ΛΕΒΑΔΕΩΝ													
Δ.Ε. ΛΕΒΑΔΕΩΝ		+		+				+	+	+	+		
Δ.Ε. ΔΑΥΛΕΙΑΣ									+				
Δ.Ε. ΚΟΡΩΝΕΙΑΣ		+							+	+			
Δ.Ε. ΚΥΡΙΑΚΙΟΥ		+							+	+			
Δ.Ε. ΧΑΙΡΩΝΕΙΑΣ				+					+				
ΔΗΜΟΣ ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ													
Δ.Ε. ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ				+				+	+				
Δ.Ε. ΑΚΡΑΙΦΝΙΑΣ				+							+		
ΔΗΜΟΣ ΑΛΙΑΡΤΟΥ													
Δ.Ε. ΑΛΙΑΡΤΟΥ									+				
Δ.Ε. ΘΕΣΠΙΕΩΝ				+					+				
ΤΜΗΜΑ Δ. ΔΙΣΤΟΜΟΥ-ΑΡΑΧΟΒΑΣ-ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ													
Δ.Ε. ΔΙΣΤΟΜΟΥ		+		+			+		+	+			

	ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ			ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ				ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ				ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΕΣ	
	ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ	ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ	ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΘΕΡΜΑΙΛΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟΣ / ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΑΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	ΟΡΕΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ (Σκέψη αναμυχής / Κρουαζιέρες)	ΓΕΩΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
Δ.Ε. ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ		+										+	
Χ.Ε.5: ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΘΗΒΑΣ													
ΔΗΜΟΣ ΘΗΒΑΙΩΝ													
Δ.Ε. ΘΗΒΑΙΩΝ		+		+				+					
Δ.Ε. ΒΑΓΙΩΝ									+				
Δ.Ε. ΘΙΣΒΗΣ		+	*	+					+	+	+		
Δ.Ε. ΠΛΑΤΑΙΩΝ		+		+					+		+		
ΔΗΜΟΣ ΤΑΝΑΓΡΑΣ													
Δ.Ε. ΣΧΗΜΑΤΑΡΙΟΥ									+				
Δ.Ε. ΔΕΡΒΕΝΟΧΩΡΙΩΝ				+					+				
Δ.Ε. ΟΙΝΟΦΥΤΩΝ									+				
Δ.Ε. ΤΑΝΑΓΡΑΣ				+					+				
Χ.Ε.6: ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΑΛΚΙΔΑΣ													
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ													
Δ.Ε. ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ				+		+		+				+	
Δ.Ε. ΑΝΘΗΔΩΝΟΣ											+		
Δ.Ε. ΑΥΛΙΔΟΣ				+									
Δ.Ε. ΛΗΛΑΝΤΙΩΝ									+				
Δ.Ε. ΝΕΑΣ ΑΡΤΑΚΗΣ											+		
ΔΗΜΟΣ ΔΙΡΦΥΩΝ - ΜΕΣΣΑΠΙΩΝ													
Δ.Ε. ΜΕΣΣΑΠΙΩΝ									+	+			
Δ.Ε. ΔΙΡΦΥΩΝ									+	+			
Χ.Ε.7: ΝΟΤΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ													
ΔΗΜΟΣ ΚΥΜΗΣ - ΑΛΙΒΕΡΙΟΥ													
Δ.Ε. ΤΑΜΥΝΕΩΝ		+	+								+		
Δ.Ε. ΑΥΛΩΝΟΣ		+	+						+		+		
Δ.Ε. ΔΙΣΤΥΩΝ		+							+		+		
Δ.Ε. ΚΟΝΙΣΤΡΩΝ		+	+						+	+	+		
Δ.Ε. ΚΥΜΗΣ		+	+						+	+	+	+	
ΔΗΜΟΣ ΕΡΕΤΡΙΑΣ													
Δ.Ε. ΕΡΕΤΡΙΑΣ	+			+							+	+	
Δ.Ε. ΑΜΑΡΥΝΘΙΩΝ		+							+	+	+		
ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΥΣΤΟΥ													
Δ.Ε. ΚΑΡΥΣΤΟΥ		+		+					+	+	+		
Δ.Ε. ΚΑΦΗΡΕΩΣ									+	+			
Δ.Ε. ΜΑΡΜΑΡΙΟΥ		+									+		
Δ.Ε. ΣΤΥΡΕΩΝ		+									+		
ΔΗΜΟΣ ΣΚΥΡΟΥ (Έδρα: Σκύρος,η)													
Χ.Ε.8: ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ													
ΔΗΜΟΣ ΙΣΤΙΑΙΑΣ - ΑΙΔΗΨΟΥ													
Δ.Ε. ΙΣΤΙΑΙΑΣ				+					+	+	+		
Δ.Ε. ΑΙΔΗΨΟΥ	+	+			+				+	+	+	+	
Δ.Ε. ΑΡΤΕΜΙΣΙΟΥ		+							+		+		
Δ.Ε. ΛΙΧΑΔΟΣ		+	+						+		+		+
Δ.Ε. ΩΡΕΩΝ		+							+		+	+	
ΔΗΜΟΣ ΜΑΝΤΟΥΔΙΟΥ - ΛΙΜΝΗΣ - ΑΓΙΑΣ ΑΝΝΑΣ													
Δ.Ε. ΕΛΥΜΝΙΩΝ		+							+	+	+	+	
Δ.Ε. ΚΗΡΕΩΣ				+			+		+				
Δ.Ε. ΝΗΛΕΩΣ		+							+		+		
Χ.Ε.9: ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ													
ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ													
Δ.Ε. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ	+		+			+		+	+	+			

	ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ			ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ				ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ				ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΕΣ	
	ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ	ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ	ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΘΕΡΜΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟΣ / ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΑΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	ΟΡΕΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ (Σκέψη αναμυχής / Κρουαζιέρες)	ΓΕΩΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
Δ.Ε. ΔΟΜΝΙΣΤΑΣ		+	+						+	+			
Δ.Ε. ΚΤΗΜΕΝΙΩΝ		+	+						+	+			
Δ.Ε. ΠΟΤΑΜΙΑΣ		+	+					+	+	+			
Δ.Ε. ΠΡΟΥΣΟΥ		+	+	+			+		+	+			
Δ.Ε. ΦΟΥΡΝΑ		+	+						+	+			
ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΑΦΩΝ													
Δ.Ε. ΒΙΝΙΑΝΗΣ		+	+						+	+			
Δ.Ε. ΑΓΡΑΦΩΝ		+	+						+	+			
Δ.Ε. ΑΠΕΡΑΝΤΙΩΝ		+	+						+	+			
Δ.Ε. ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ		+	+						+	+			
Δ.Ε. ΦΡΑΓΚΙΣΤΑΣ		+	+						+	+			
Χ.Ε.10: ΦΩΚΙΔΑΣ													
ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ													
Δ.Ε. ΑΜΦΙΣΣΗΣ		+		+				+	+	+	+		
Δ.Ε. ΓΑΛΑΞΙΔΙΟΥ		+		+				+	+	+	+	+	
Δ.Ε. ΓΡΑΒΙΑΣ		+				+			+	+			
Δ.Ε. ΔΕΛΦΩΝ	+			+				+	+	+			
Δ.Ε. ΔΕΣΦΙΝΑΣ									+	+			
Δ.Ε. ΙΤΕΑΣ		+						+			+	+	
Δ.Ε. ΚΑΛΛΙΕΩΝ		+							+	+			
Δ.Ε. ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	+					+			+	+			
ΔΗΜΟΣ ΔΩΡΙΔΟΣ													
Δ.Ε. ΕΥΠΑΛΙΟΥ		+									+		
Δ.Ε. ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ		+							+	+			
Δ.Ε. ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΥ		+							+	+			
Δ.Ε. ΤΟΛΟΦΩΝΟΣ		+									+		
ΤΜΗΜΑ Δ. ΔΙΣΤΟΜΟΥ - ΑΡΑΧΟΒΑΣ - ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ													
Δ.Ε. ΑΡΑΧΟΒΗΣ	+					+			+	+			

* τμήμα

B.1.1.δ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΠΠΧΣΑΑ

B.1.1.δ.1 Χωρικές Ενότητες

Χ.Ε. Ευρύτερης Περιοχής Λαμίας / ΛΑΠ Λαμίας

Γενική αναπτυξιακή φυσιογνωμία

Η Χωρική Ενότητα χαρακτηρίζεται ως περιοχή αστικής ανάπτυξης και είναι κατ'εξοχήν ενότητα υποδοχής υπηρεσιών αφού περιλαμβάνει την έδρα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Ειδικότερα, η Ενότητα εξειδικεύεται περαιτέρω:

Σε εθνικό / διαπεριφερειακό επίπεδο:

- στη βιομηχανική και βιοτεχνική παραγωγή ιδιαίτερα συνδεδεμένη με τον αγροτο-διατροφικό τομέα.
- στον τομέα των χερσαίων μεταφορών / επικοινωνιών / διαμετακόμισης (σε διασύνδεση και με το λιμάνι της Στυλίδας) και στην εφοδιαστική αλυσίδα ως υποδοχέας Εμπορευματικού Κέντρου και Πλατφόρμας Έξυπνης Διαχείρισης Δικτύου Μεταφορών Κοινοτικής / Εθνικής εμβέλειας, στα ΔΕΔ-Μ.
- στην τουριστική δραστηριότητα στον θερμολιστικό τουρισμό και ιατρικό τουρισμό και τουρισμό αναψυχής καθώς και τον παραθαλάσσιο τουρισμό μέσω του Δικτύου Καμένα Βούρλα – Θερμοπύλες – Υπάτη και του τουριστικού οικισμού των Καμένων Βούρλων. Παράλληλα η δημιουργία μαρίνας είναι κομβικής σημασίας για την ανάπτυξη θαλάσσιου τουρισμού (σκάφη αναψυχής).
- στη διαχείριση των δικτύων ενέργειας και τηλεπικοινωνιών.
- στις θαλάσσιες επιβατικές μεταφορές μέσω των λιμενικών υποδομών που διαθέτει στη Στυλίδα και τον Άγ. Κων/νο.
- στις υδατοκαλλιέργειες (θαλάσσιες και εσωτερικών υδάτων).

Παράλληλα, σε περιφερειακό επίπεδο εξειδικεύεται:

- στη γεωργική παραγωγή των εκβολών του Σπερχειού και του ορεινού όγκου της Όθρυος,
- στην εξορυκτική εξαγωγική δραστηριότητα στις περιοχές του ορεινού όγκου της Οίτης που απαιτεί ειδικό σχεδιασμό λόγω φυσικών πόρων και τοπίου.

Οργάνωση της τουριστικής δραστηριότητας

Η Χωρική Ενότητα διαθέτει και αρκετούς και σημαντικούς φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους τουριστικού ενδιαφέροντος, όπως:

- Ευρύτερη περιοχή Αρχαιολογικού Πάρκου Θερμοπυλών: προτείνεται να αναπτυχθεί ως πολιτιστικός προορισμός διεθνούς ενδιαφέροντος, σε συνδυασμό

με τους ιαματικούς της πόρους και εγκαταστάσεις της περιοχής, οι οποίοι προτείνεται να αξιοποιηθούν εντατικά και να αποτελέσουν επίσης βασικό τμήμα του συνολικού άξονα ανάπτυξης του θερμαλιστικού τουρισμού της Περιφέρειας. Το Αρχαιολογικό Πάρκο Θερμοπυλών συγκαταλέγεται στους πολιτιστικούς πόρους με διεθνή εμβέλεια που μπορεί να αποτελέσει πόλο παγκόσμιας κληρονομιάς UNESCO και απαιτείται η προστασία και ανάδειξή του. Η ευρύτερη περιοχή του κατηγοριοποιείται στις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές μέσω της διαδικασίας των Στρατηγικών Επενδύσεων Δημόσιας Περιουσίας, ενώ επιδιώκεται η ανάπτυξη υποδομών και επενδύσεων να περιοριστεί αυστηρά εντός του Θερμαλιστικού Πάρκου, ιδιοκτησίας ΕΟΤ για αξιοποίηση του Ε.Π.

- Λουτροπόλεις Καμένων Βούρλων, Θερμοπυλών και Λουτρών Υπάτης (με τις ενδιάμεσες ανεκμετάλλευτες πηγές/ αναβλύσεων). Σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό, οι εν λόγω λουτροπόλεις αποτελούν πόλους εντατικής ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού, οι οποίες αν και θεωρούνται ανεπτυγμένες, τα τελευταία χρόνια βρίσκονται σε φθίνουσα πορεία. Χωρικά εντάσσονται στον ευρύτερο/ διαπεριφερειακό άξονα ανάπτυξης του θερμαλιστικού τουρισμού (από Λουτρά Αιδηψού έως Λουτρά Σμοκόβου), ο οποίος αναδεικνύεται σε εθνικής και διεθνούς εμβέλειας τουριστικό προορισμό για θερμαλισμό και αποτελεί περιοχή αξιοποίησης της Δημόσιας Περιουσίας ως ανωτέρω.
- Εθνικός Δρυμός Οίτης – Ι.Μ. Αγάθωνος - Υπάτη: Σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό, ο ορεινός όγκος και το φυσικό οικοσύστημα της Οίτης εντάσσεται στις περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού (συγκεκριμένα: Β.1.7). Ειδικότερα, η περιοχή ενδείκνυται για την ανάπτυξη του οικοτουρισμού και προτείνεται να τροφοδοτείται και να υποστηρίζεται τόσο από τον ορεινό οικισμό της Υπάτης όσο και τη λουτρόπολη της περιοχής (Λουτρά Υπάτης). Λόγω του ορुकτού πλούτου της περιοχής, η εξόρυξη διατηρείται και λαμβάνει χώρα σε οργανωμένους υποδοχείς.
- Λαμία: ως σημαντικός αστικός πόλος και έδρα υπηρεσιών δύναται να αναπτύξει αστικό τουρισμό καθώς και τον εκθεσιακό και συνεδριακό τουρισμό (Πανελληνίας Έκθεσης Λαμίας κλπ).
- Ορεινός όγκος Καλλίδρομου: Σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό, ο Καλλίδρομος εντάσσεται στην ευρεία ζώνη Β.1.7, δηλαδή στις περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Ειδικότερα, η περιοχή ενδείκνυται για την ανάπτυξη του οικοτουρισμού αλλά και του Γεωλογικού τουρισμού, λόγω της πληθώρας σπηλαίων που έχουν καταγραφεί στην περιοχή. Στον Καλλίδρομο που εντάσσεται στο δίκτυο Natura και μέχρι τη θεσμοθέτηση ΕΠΜ επιτρέπεται η ανάπτυξη μικρών αγροτουριστικών μονάδων.
- Παράκτιος χώρος από Καμένα Βούρλα έως όρια Ενότητας: Σύμφωνα με τα κριτήρια του ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό, ο παράκτιος χώρος από Καμ. Βούρλα έως τα όρια της Ενότητας εντάσσεται στις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές. Στη εν λόγω ζώνη, προτεραιότητα για την ανάπτυξη του παραθαλάσσιου τουρισμού και υποδομών δίδεται στους οικισμούς Καμένα Βούρλα και Άγιο

Κωνσταντίνο, ενώ στις εκτός σχεδίου περιοχές ισχύουν οι διατάξεις του οικείου ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού.

- Παράκτιος χώρος από Στυλίδα έως Γλύφα (όρια Περιφέρειας): Στην εν λόγω παράκτια ζώνη, η οποία περιλαμβάνει και τμήμα της αστικής περιοχής Λαμίας, έχουν προτεραιότητα οι τουριστικές επενδύσεις αστικού τύπου. Στην εκτός σχεδίου περιοχή, η ζώνη επιλέγεται κυρίως για την ανάπτυξη παραθεριστικής κατοικίας.
- Περιοχές Natura (εκτός Εθν. Δρυμού): σημαντικό μέρος αυτών υπάγεται και στις περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού (συγκεκριμένα: Β.1.7), σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό. Μέχρι την θεσμοθέτηση ΕΠΜ επιτρέπονται μόνον οι μικρές αγροτουριστικές μονάδες.

Οργάνωση των ΑΠΕ

Στην περιοχή δεν υπάρχουν ιδιαίτερες αναπτύξεις εγκαταστάσεων ΑΠΕ, με εξαίρεση την περιοχή της Όθρυος. Λόγω του ότι το μεγαλύτερο μέρος της Ενότητας εντάσσεται στο δίκτυο Natura (συμπεριλαμβανομένου και του Εθνικού Δρυμού Οίτης) και αποτελεί κύριο αγροτικό χώρο της Περιφέρειας (λεκάνη Σπερχείου ποταμού), δεν προωθείται η ανάπτυξη των ΑΠΕ, πέραν της Όθρυος και πέραν της αξιοποίησης της γεωθερμίας στα διαπιστωμένα πεδία. Τα έργα ΑΠΕ που ήδη έχουν προχωρήσει σε αδειοδοτικά αναπτυγμένο στάδιο μπορούν να οδηγηθούν προς υλοποίηση με δεδομένη όμως τη ικανοποίηση των κριτηρίων που θέτει ο νόμος.

Χ.Ε. Ευρύτερης Περιοχής Χαλκίδας / ΛΑΠ Χαλκίδας

Γενική αναπτυξιακή φυσιογνωμία

Η Χωρική Ενότητα χαρακτηρίζεται ως κατ' εξοχήν περιοχή ανώτερων υπηρεσιών αστικής ανάπτυξης αφού περιλαμβάνει την πόλη της Χαλκίδας και ελκυστικής οικιστικής ανάπτυξη, τόσο για α' όσο και β' κατοικίας. Επιπλέον εξειδικεύεται:

Σε διαπεριφερειακό επίπεδο, ως:

- εθνικό εμπορευματικό λιμάνι εξυπηρέτησης της διασυνοριακής βιομηχανίας με την Αθήνα-Αττική
- βιομηχανικός πόλος στην περίμετρο της Αθήνας, σε διασύνδεση με τη Θήβα.
- κέντρο μεταποίησης (βιομηχανία – επεξεργασία λευκού κρέατος)
- κέντρο αλιείας / εθνικής εμβέλειας και ιχθυο-παραγωγικός πόλος
- κέντρο αστικού τουρισμού

Σε περιφερειακό επίπεδο, ως:

- γεωργική παραγωγή, αλιεία,
- κόμβος λιμενικών και οδικών μεταφορών στο περιφερειακό δίκτυο ΔΕΔΜ προς νησιωτικό χώρο και περιφερειακή πλατφόρμα διαχείρισης θαλάσσιου χώρου,

- υποστηρικτικό κέντρο της Μεταλλουργικής Βιομηχανίας του Νικελίου (τροφοδοσία της ΛΑΡΚΟ Α.Ε. στην Παραλία Πολιτικών).

Οργάνωση της τουριστικής δραστηριότητας

Ειδικότερα, η τουριστική δραστηριότητα αφορά κυρίως την πόλη της Χαλκίδας, καθώς και τον ορεινό όγκο της Δίρφης, γι' αυτό και προτείνεται η οργάνωσή της ως ακολούθως:

- **Χαλκίδα:** ως έδρα της Περ. Ενότητας Εύβοιας προτείνεται να αναπτύξει εντατικά θαλάσσιο τουρισμό (μαρίνα σκαφών αναψυχής) καθώς και αστικό τουρισμό, με επίκεντρο το φυσικό/παλιρροϊκό φαινόμενο του Ευρίπου. Η ευρύτερη αστική περιοχή της Χαλκίδας, η οποία εκτείνεται εκατέρωθεν των ακτών του Ευβοϊκού Κόλπου, αποτελεί χώρο ανάπτυξης β' κατοικίας που προτείνεται να ελεγχθεί ως προς την έντασή της υπέρ της ανάδειξης του αστικού χαρακτήρα της ως ελκτικός πόλος α' κατοικίας.
- **Δίρφης – Στενή Διρφύος:** ο ορεινός όγκος της Δίρφης εντάσσεται στις περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού, σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό (Ζώνη Β.1.8). Ειδικότερα, η περιοχή ενδείκνυται για την ανάπτυξη του οικοτουρισμού και του ορεινού τουρισμού και προτείνεται να τροφοδοτείται και να υποστηρίζεται τόσο από τη Χαλκίδα όσο και τον οικισμό Στενή Διρφύος. Στη Δίρφη, που εντάσσεται στο δίκτυο Natura, μέχρι τη θεσμοθέτηση ΕΠΜ, επιτρέπεται η ανάπτυξη μικρών αγροτουριστικών μονάδων.
- **Ακτές προς Αιγαίο:** Λόγω των έντονων κλίσεων και της ιδιαίτερης φυσικής τους ομορφιάς, ο παράκτιος χώρος της Χωρικής Ενότητας προς το Αιγαίο, προτείνεται να αναπτυχθεί πολύ λελογισμένα από τουριστική άποψη, ώστε να λειτουργήσει κυρίως ως φυσικό απόθεμα για το μέλλον.
- **Κανδήλι:** ο ορεινός όγκος, που εκτείνεται σε δύο Χωρικές Ενότητες Ευρύτερης Χαλκίδας και Βόρειας Εύβοιας και εντάσσεται στο δίκτυο Natura, προτείνεται να αναπτύξει τον οικοτουρισμό συνδυαστικά με ήπιες αγροτουριστικές δραστηριότητες. Μέχρι την κατάρτιση ΕΠΜ επιτρέπεται η ανάπτυξη μικρών αγροτο-τουριστικών μονάδων.

Οργάνωση των ΑΠΕ

Στην χωρική ενότητα Χαλκίδας το ενδιαφέρον για ΑΠΕ είναι ελάχιστο με απουσία εγκατεστημένων μονάδων. Προτείνεται να αναπτυχθούν χωρικά εγκαταστάσεις ΑΠΕ στα εγκαταλελειμμένα ορυχεία της ΛΑΡΚΟ. Βρίσκεται κοντά στην Βιομηχανική Περιοχή του Σχηματαρίου και αποτελεί φυσικό σύνδεσμο της Εύβοιας με την ενδοχώρα. Η ανάπτυξη δικτύων για τη μεταφορά ενέργειας του σημαντικού αιολικού δυναμικού στην Εύβοια προς την ενδοχώρα θα μπορούσε να είναι ευκολότερη στην περιοχή της Χαλκίδας με δεδομένο ότι η διέλευση Δικτύων από τη στενωπό της Χαλκίδας προς την ενδοχώρα θα ήταν οικονομικότερη και με λιγότερες ηλεκτρικές απώλειες σε σχέση με τα σχεδιαζόμενα υποθαλάσσια καλώδια.

Χ.Ε. Ευρύτερης Περιοχής Λιβαδειάς - Ορχομενού

Γενική αναπτυξιακή φυσιογνωμία

Η Χωρική Ενότητα χαρακτηρίζεται ως περιοχή αστικής και αγροτικής ανάπτυξης με ενισχυμένες υπηρεσίες, ενώ επιπλέον εξειδικεύεται

Σε εθνικό / διαπεριφερειακό επίπεδο, ως:

- Κέντρο διαχείρισης της διασύνδεσης των πόλων που συνδέονται με την Μεταλλουργία και την εξόρυξη με την αποκατάσταση του περιβάλλοντος καθώς και τη διαχείριση των υδάτινων πόρων (στη Λιβαδειά).
- Κέντρο γεωργικής Εκπαίδευσης και Έρευνας με αξιοποίηση υπαρχουσών αξιόλογων ως αρχιτεκτονική κληρονομιά και γεωργικά τεχνικά έργα εγκαταστάσεων στην Αλίαρτο.
- Επιχειρηματικός πόλος.

Σε περιφερειακό επίπεδο, ως:

- κύριο γεωργικό κέντρο που θα κατευθύνει την διατήρηση μιας δυναμικής αγροτικής παραγωγής, συνδεδεμένης με την αγροτοβιομηχανία της Περιφέρειας.
- Περιφερειακό Κέντρο Διαχείρισης/Διανομής Γεωργικών Προϊόντων.
- Κέντρο Ενέργειας (περιφερειακής εμβέλειας) που σχετίζεται με τις ΑΠΕ.

Οργάνωση της τουριστικής δραστηριότητας

Πρόκειται για μια Χωρική Ενότητα με δυνατότητες ανάπτυξης της τουριστικής δραστηριότητας, αφού διαθέτει ιδιαίτερα σημαντικά αρχαιολογικά μνημεία και χώρους καθώς και φυσικές περιοχές για αναψυχή. Στην εν λόγω Χωρική Ενότητα, η τουριστική δραστηριότητα οργανώνεται με βάση τις ακόλουθες ζώνες:

- Ι.Μ. Οσίου Λουκά (UNESCO): Για την προστασία του εν λόγω μνημείου, λαμβάνονται ειδικά μέτρα για το τοπίο της ευρύτερης περιοχής, καθώς και για τη βελτίωση της προσβασιμότητας. Το μνημείο διασυνδέεται με τους λοιπούς πολιτιστικούς πόλους εντός της Χωρικής Ενότητας, με τον Αρχαιολογικό Χώρο των Δελφών (έτερο Μνημείο της UNESCO), την Ιτέα και το Γαλαξίδι, καθώς και με τις τουριστικές δραστηριότητες και διαδρομές στους εγγύς ορεινούς όγκους (Ελικώνας και Παρνασσός).
- Ορχομενός - Χαιρώνεια - Κοιλιάδα Μουσών: Πρόκειται για μια ευρεία ζώνη με έντονο αρχαιολογικό και πολιτιστικό ενδιαφέρον. Προτείνεται η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού και η δικτύωση των αρχαιολογικών πόρων τόσο με τους εθνικούς και διεθνούς πολιτιστικούς πόλους της Περιφέρειας (Δελφοί, Θήβα-Μουσείο κλπ) όσο και με τους λοιπούς εγγύς αρχαιολογικούς χώρους στη Χωρική Ενότητα Θήβας (Θεσπιές – Πλαταιές).
- Λιβαδειά: ως έδρα της Περιφερειακής Ενότητας Βοιωτίας δύναται να αναπτύξει αστικό τουρισμό, σε συνδυασμό με το ιδιαίτερο περιβάλλον που δημιουργείται λόγω του ότι η πόλη διασχίζεται από τον ποταμό Έρκυνα αλλά και λόγω της

ιδιαίτερα γνωστής γαστρονομικής ταυτότητας της περιοχής. Παράλληλα, η Λιβαδειά (και ο Ορχομενός) διασυνδέεται και καλείται να υποστηρίξει λειτουργικά τους αρχαιολογικούς χώρους στο σύνολο της Χωρικής Ενότητας.

- Ορεινός όγκος Ελικώνας: Οργανώνεται ως προορισμός οικότουρισμού και λοιπών εναλλακτικών μορφών τουρισμού, ώστε μακροπρόθεσμα να εξελιχτεί σε ελκυστικό προορισμό Σαβ/κου στην ευρύτερη περιοχή της Μητροπολιτικής Αθήνας. Στην περιοχή προωθούνται μικρές αγροτουριστικές μονάδες.
- Άσπρα Σπίτια (βιομηχανικός οικισμός Δοξιάδη) – Αντίκυρα – Αγ. Νικόλαος: Πρόκειται για αξιόλογους οικισμούς στον παράκτιο χώρο της Χωρικής Ενότητας, που μπορούν να υποστηρίξουν την τουριστική δραστηριότητα, προσελκύνοντας τουριστικές επενδύσεις στην ευρύτερη περιοχή τους.
- Παράκτιος χώρος προς Κορινθιακό και Ευβοϊκό Κόλπο: περιλαμβάνει περιοχές που συμπεριλαμβάνονται στις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές σύμφωνα με τα κριτήρια του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού και εξειδικεύονται.
- Αγροτικός χώρος: Λόγω του ότι ο αγροτικός χώρος στην ευρύτερη περιοχή Λιβαδειάς είναι διαπεριφερειακής σημασίας, επιτρέπονται οι μικρές αγροτουριστικές μονάδες και σε κάθε περίπτωση εκτός της Γης Υψηλής Παραγωγικότητας.
- Λοιπός παράκτιος χώρος (πέραν της Ζώνης Άσπρα Σπίτια – Αντίκυρα): λόγω του Ελικώνα αλλά και της βιομηχανικής δραστηριότητας της Θίβης, ο παράκτιος χώρος της Ενότητας δεν είναι ιδιαίτερα πρόσφορος για την ανάπτυξη τουριστικής δραστηριότητας. Κατά περίπτωση επιτρέπεται και τουριστική δραστηριότητα, η παραθεριστική (β' κατοικία) στους υπάρχοντες οικισμούς ή οργανωμένους οικιστικούς υποδοχείς σύμφωνα με τις ρυθμίσεις για τον παράκτιο χώρο και τον τουρισμό (βλέπε αντίστοιχο κεφάλαιο).

Οργάνωση των ΑΠΕ

Στη χωρική ενότητα Λιβαδειάς – Ευρύτερης Περιοχής, η πληθώρα διασυνδετικών γραμμών και το ικανοποιητικό αιολικό δυναμικό σε συνδυασμό με την ηλιοφάνεια της περιοχής έχουν καταστήσει τη χωρική ενότητα σημαντικό πόλο ενεργειακής παραγωγής. Η διαδικασία του *repowering* όπως περιγράφηκε στο αντίστοιχο κεφάλαιο, μπορεί να ξεκινήσει από το 2025. Η χωρική ενότητα Λιβαδειάς έχει σημαντικό αριθμό λειτουργούντων έργων ΑΠΕ τα οποία μπορούν να επεκταθούν σε ισχύ μιας και οι συνέργιες από την ύπαρξη των συνοδών έργων θα είναι σημαντικές με ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον αφού οι σημαντικές επεμβάσεις (οδικό δίκτυο πρόσβασης και ηλεκτρικά δίκτυα) έχουν ήδη κατασκευαστεί. Η εγγύτητα της σε εγκατεστημένα ΣΗΘΥΑ αλλά και ενεργοβόρες βιομηχανίες και επιχειρήσεις της δίνουν το πλεονέκτημα της πρόσβασης στην εμπειρία των λειτουργών/διαχειριστών αυτών των μονάδων και αιτιολογούν την πρόταση για λειτουργία Ενεργειακού Κέντρου στη Λιβαδειά όπως αναπτύσσεται στο οικείο κεφάλαιο.

Κρίνεται απαραίτητη η ενίσχυση δικτύων (δίκτυα Φ.Α. και ηλεκτρικά) για την αποτελεσματικότερη διάχυση της ενέργειας σε περιφερειακό επίπεδο με διεύρυνση των δυνατοτήτων σύνδεσης έργων στην περιοχή του Ελικώνα και από και προς τα

λειτουργούντα ΣΗΘΥΑ. Η περαιτέρω χωροθέτηση ΑΠΕ προτείνεται να κατευθυνθεί σε επιλεγμένες περιοχές .

Χ.Ε. Ευρύτερης Περιοχής Θήβας

Γενική αναπτυξιακή φυσιογνωμία

Η Χωρική Ενότητα οργανώνεται να αποτελέσει δυναμικό χώρο αναδιάταξης των οικιστικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων της Περιφέρειας στον περι-Αθηναϊκό χώρο. Αποτελεί περιοχή υποδοχής σημαντικών μεταφορικών έργων των ΔΕΔ-Μ (οδικό και σιδηροδρομικό) και ως εκ τούτου νέου πληθυσμού εξωγενούς και νέων δραστηριοτήτων. Επίσης, αποτελεί σύνθετο χώρο αστικής, βιομηχανικής, αγροτικής και τουριστικής ανάπτυξης, που εξειδικεύεται:

Σε εθνικό / διαπεριφερειακό επίπεδο ως:

- Διαπεριφερειακής εμβέλειας βιομηχανικό κέντρο στον άξονα Οινόφυτα – Θίσβη.
- Περιοχή αστικού και πολιτιστικού τουρισμού (πόλη Θήβας), σε διασύνδεση με τους πόλους του Οσίου Λουκά – Δελφών
- Κόμβο σιδηροδρομικών μεταφορών.

Σε περιφερειακό επίπεδο ως:

- Γεωργικός και κτηνοτροφικός πόλος.

Οργάνωση της τουριστικής δραστηριότητας

Και η Χωρική Ενότητα Θήβας αποτελεί μια περιοχή με σημαντική αρχαιολογική κληρονομιά, γι' αυτό και η τουριστική δραστηριότητα οργανώνεται ως ακολούθως:

- Θήβα (Μουσείο) – Καδμεία: Η πόλη της Θήβας δύναται να αναπτύξει τον αστικό τουρισμό με επίκεντρο τα αρχαιολογικά και πολιτιστικά της μνημεία. Παράλληλα, επιδιώκεται η διασύνδεση τόσο με τους λοιπούς εγγύς αρχαιολογικούς χώρους στην ίδια Χωρική Ενότητα (Θεσπιάς – Πλαταιές), όσο και με τους λοιπούς πολιτιστικούς πόλους της Περιφέρειας εθνικής και διεθνούς εμβέλειας, καθώς και τις τουριστικές δραστηριότητες και διαδρομές του ορεινού όγκου του Ελικώνα (βλέπε Χωρική Ενότητα Λιβαδειάς).
- Θεσπιάς – Πλαταιές – Ευρύτερη περιοχή: Στην περιοχή αναπτύσσεται ο πολιτιστικός τουρισμός και οι πόροι επιδιώκεται να διασυνδεθούν τόσο με τους λοιπούς αρχαιολογικούς χώρους της ίδιας Χωρικής Ενότητας (Θήβα – Μουσείο), όσο και με τους λοιπούς πολιτιστικούς πόρους της Περιφέρειας εθνικής και διεθνούς εμβέλειας (Ι.Μ. Όσιου Λουκά, Δελφοί, Θερμοπύλες), καθώς και τις τουριστικές δραστηριότητες και διαδρομές του ορεινού όγκου του Ελικώνα.
- Αγροτικός χώρος: Λόγω του ότι ο αγροτικός χώρος στην ευρύτερη περιοχή Θήβας είναι διαπεριφερειακής σημασίας, δεν προτείνεται η ανάπτυξη σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων, ενώ επιτρέπονται οι μικρές αγροτουριστικές μονάδες και σε κάθε περίπτωση εκτός της Γης Υψηλής Παραγωγικότητας.

- Παράκτιος χώρος (Κορινθιακός Κόλπος): Ο παράκτιος χώρος της Χωρικής Ενότητας, λόγω του ότι παρουσιάζει έντονες κλίσεις, ενώ επίσης βρίσκεται σε σεισμογενείς περιοχές, δεν προσφέρεται για την εκτεταμένη ανάπτυξη του τουρισμού. Αντίθετα, η παραθεριστική κατοικία και ο μικρής κλίμακας τουρισμός δύναται να αναπτυχθεί με προτεραιότητα στους υπάρχοντες οικισμούς (και τις μελλοντικές τους επεκτάσεις) καθώς και σύμφωνα με όσα καθορίζονται για τον παράκτιο χώρο και τον τουρισμό στα αντίστοιχα κεφάλαια.

Οργάνωση των ΑΠΕ

Έχει καταδειχτεί η συγκεντρωτική τάση εγκατάστασης Φ/Β στην πεδιάδα της Θήβας και στην περιοχή της Κωπαΐδας. Εξ' αιτίας της θεσμοθετημένης αναστολής αδειοδότησης έργων Φ/Β (2013), η τάση αυτή σταμάτησε και εκτιμάται ότι η παύση αυτή θα διαρκέσει και θα δώσει τη δυνατότητα αναδιάταξης της ανάπτυξης των ΑΠΕ στην περιοχή με νέο μείγμα ΑΠΕ.

Η ενίσχυση των έργων βιομάζας θα αποτελούσε σημαντική προσθήκη στο ενεργειακό μείγμα της περιοχής καθώς υπάρχει διαθέσιμο σημαντικό δυναμικό αχρειάστων σε άλλες χρήσεις προϊόντων προς καύση.

Σε κάθε περίπτωση η εγκατάσταση Φ/Β στο ευρύτερο τοπίο της Θήβας απαιτεί αυστηρό έλεγχο «τοπίου» όπως προτείνεται σε σχετικά κεφάλαια του ΠΠΧΣΑΑ.

Στη ΒΙΠΕ Θίσβης λειτουργεί από το 2010 μονάδα ηλεκτροπαραγωγής (ELPEDISON) με σύνδεση στο εθνικό δίκτυο φυσικού αερίου και στο δίκτυο ηλεκτροπαραγωγής της περιοχής. Συμπληρωματικά στην χωρική ενότητα Λιβαδειάς – ευρύτερη περιοχή, λειτουργεί δεύτερη μονάδα ΣΗΘΥΑ πλησίον του εργοστασίου Αλουμίνιο της Ελλάδας καθώς και μια στις Πλαταιές στη χωρική ενότητα Θήβας. Η ενίσχυση των Δικτύων στην περιοχή κρίνεται απαραίτητη για τη διάχυση της ενέργειας προς τα ενεργοβόρα κέντρα (δίκτυα Φ.Α. και ηλεκτρικά) καθώς και η ανάδειξη των περιοχών ως εθνικού ενδιαφέροντος ενεργειακοί πόλοι.

Χ.Ε. Ευρύτερης Περιοχής Φωκίδας

Γενική αναπτυξιακή φυσιογνωμία

Η Χωρική Ενότητα, με αστικό χαρακτήρα και ελκτικές δυνατότητες κατοίκησης, οργανώνεται σε πολιτιστικό και μορφωτικό κέντρο, με επίκεντρο τις δυνατότητες του διεθνούς εμβέλειας χώρου των Δελφών και του Δελφικού Τοπίου σε συνδυασμό με τους παραδοσιακούς οικισμούς και ιστορικά κέντρα της περιοχής. Ειδικότερα εξειδικεύεται ως ακολούθως:

- Εθνικής εμβέλειας διοικητικό κέντρο τουρισμού
- Ευρωπαϊκό πολιτιστικό κέντρο Δελφών
- Ως κόμβος θαλάσσιου τουρισμού – Κρουαζιέρας (λιμάνι Ιτέας)
- Στο στρατηγικό τομέα της εξόρυξης του Βωξίτη

- Στον τουρισμό με επίκεντρο τους Δελφούς, τις χιονοδρομικές εγκαταστάσεις του Παρνασσού, σε άμεση συνεργασία με την εξειδικευμένη τουριστική πόλη της Αράχωβας, όσο στον ευρύτερο χώρο της ορεινής Γκιώνας και των Βαρδουσιών και των ακτών τους στον Κορινθιακό Κόλπο, σε συνεργασία με το δίκτυο Λιδορίκι – Ερατεινή και το Γαλαξίδι.

Σε περιφερειακό επίπεδο ως:

- Γεωργο-κτηνοτοφική περιοχή με σημαντικά προϊόντα.

Οργάνωση της τουριστικής δραστηριότητας

Η τουριστική δραστηριότητα της Χωρικής Ενότητας Φωκίδας προτείνεται να οργανωθεί με επίκεντρο τους ακόλουθους πόρους:

- Αρχαιολογικός Χώρος Δελφών – Δελφικό Τοπίο (UNESCO): Ο πολιτιστικός πόλος/πόρος υποστηρίζεται από τις τουριστικές υποδομές της Άμφισσας, της Αράχωβας, της Ιτέας και του Γαλαξιδίου. Για την προστασία του εν λόγω μνημείου, λαμβάνονται ειδικά μέτρα για το τοπίο της ευρύτερης περιοχής, καθώς και για τη βελτίωση της προσβασιμότητας. Το μνημείο διασυνδέεται με τους λοιπούς πολιτιστικούς πόλους εντός της Χωρικής Ενότητας, καθώς και με την Ι.Μ. Οσίου Λουκά (το έτερο Μνημείο της UNESCO), καθώς και με τις τουριστικές δραστηριότητες και διαδρομές στους εγγύς ορεινούς όγκους (Παρνασσός, Γκιώνα κλπ).
- Άμφισσα: ως έδρα της Περιφερειακής Ενότητας Φωκίδας δύναται να αναπτύξει αστικό τουρισμό, υποστηρίζοντας κυρίως τον Πολιτιστικό Πόλο των Δελφών, καθώς και τις τουριστικές δραστηριότητες των εγγύς ορεινών όγκων (Παρνασσός και Γκιώνα), αλλά και το σύμπλεγμα Λιδορίκι- Λίμνη Μόρνου.
- Ορεινός όγκος Παρνασσού Αράχωβα – Πολύδροσος – Γραβιά - Αμφίκλεια: Περιλαμβάνει και το Χιονοδρομικό Κέντρο Παρνασσού, το οποίο υπάγεται στους πόλους εντατικής ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού και εντάσσεται στις αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές. Στον ορεινό χώρο του Παρνασσού προωθούνται επίσης οι οικοτουριστικές και ορεινές δραστηριότητες τις οποίες υποστηρίζουν με τις υποδομές τους κυρίως οι οικισμοί Αράχωβα, Πολύδροσος, Γραβιά και Αμφίκλεια (στη Φθιώτιδα – Χωρική Ενότητα Λοκρίδας). Η τουριστική ανάπτυξη επιλέγεται να ελεγχθεί και αναβαθμιστεί στην Αράχωβα και να ενδυναμωθεί/διοχετευτεί στις ανατολικές πλαγιές του Παρνασσού (κυρίως στις Π.Ε. Βοιωτίας και Φθιώτιδας). Οι εγκαταλελειμμένοι οικισμοί όπως ορίζονται από το ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, προστατεύονται, ενώ στον υπόλοιπο ορεινό χώρο του Παρνασσού επιτρέπονται οι μικρές αγροτουριστικές μονάδες.
- Λιδορίκι – Λίμνη Μόρνου: Το Λιδορίκι προωθείται ως ορεινό τουριστικό κέντρο στην ευρύτερη περιοχή της Τεχνητής Λίμνης Μόρνου. Στην ευρύτερη περιοχή προωθούνται συνδυαστικά ο οικοτουρισμός και ο ορεινός τουρισμός, σε διασύνδεση και με τους λοιπούς τουριστικούς πόρους της Χωρικής Ενότητας (Δελφοί κλπ) και ιδίως αυτών στις ακτές.
- Ιτέα – Γαλαξίδι: Πρόκειται για σημαντικής αξίας παραθαλάσσια ημι-αστικά κέντρα στα οποία προωθείται η ανάπτυξη παραθαλάσσιου τουρισμού πολυτελείας. Ειδικά

στην Ιτέα, προτείνεται η αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών και των τουριστικών καταλυμάτων και εξυπηρετήσεων (ιδίως στις μεταφορές) για τη φιλοξενία κρουαζιερόπλοιων, σε διασύνδεση με τον Αρχαιολογικό Χώρο των Δελφών των Θερμοπυλών και του Οσίου Λουκά.

- Λοιπός παράκτιος χώρος: Σύμφωνα με τα κριτήρια του ΕΠΧΣΑΑ κατατάσσεται στις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές. Προτείνεται η ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητας κυρίως μέσω οργανωμένων υποδοχών ή σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων, έναντι μεμονωμένων χωροθετήσεων σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ΠΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό.
- Τριζόνια: Το ιδιόμορφο νησί Τριζόνια διατηρεί την τουριστική του δραστηριότητα
- Αγροτικός χώρος – Ενδοχώρα: Προτεραιότητα δίνεται στις αγροτικές δραστηριότητες.

Οργάνωση των ΑΠΕ

Στη χωρική ενότητα Άμφισσας – Ευρύτερη Περιοχή, παρατηρούνται κυρίως συγκεντρώσεις ΑΣΠΗΕ με σύνδεση στο ηπειρωτικό σύστημα διασύνδεσης λόγω του σημαντικού αιολικού δυναμικού που παρατηρείται. Η εγγύτητα της περιοχής στο ΚΥΤ Διστόμου καθώς και η ύπαρξη γραμμών ΥΥΤ και ΥΤ την καθιστούν περιοχή σημαντικής ανάπτυξης έργων ΑΠΕ, εντός ΠΑΠ. Η σημαντικότητα του Δελφικού τοπίου και η προστασία του είναι κομβικής σημασίας και ο νόμος έχει θεσπίσει αυστηρά κριτήρια τα οποία εφαρμόζονται στην περιοχή. Η εγκατάσταση των έργων ΑΠΕ έχει γίνει βόρεια και δυτικά του Γαλαξιδίου και η ανάπτυξη συνεχίζει προς το Λιδορίκι. Προτείνεται η συνέχιση, επέκταση και ενίσχυση εγκατάστασης έργων ΑΠΕ (ΑΠ κυρίως) βόρεια και εκτός της παράκτιας ζώνης Ναυπάκτου – Γαλαξιδίου με εξαίρεση τις περιοχές προστασίας του Γαλαξιδίου, καθώς και η προώθηση της διαδικασίας *repowering* για τα έργα που κλείνουν εμπορική λειτουργία το 2028-2030, όπως προτείνεται στο σχετικό κεφάλαιο του ΠΠΧΣΑΑ. Προτείνεται η ανάπτυξη Δικτύων ΥΤ ώστε να εκμεταλλεύεται επαρκέστερα το σημαντικό αιολικό δυναμικό που απαντάται.

Χ.Ε. Ευρύτερης περιοχής Ευρυτανίας

Γενική αναπτυξιακή φυσιογνωμία

Η περιοχή την παρουσιάζει τις ιδιαιτερότητες του ιδιαίτερα υψηλού συμπαγούς ορεινού χώρου της και χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη ενός δυναμικού αστικού πόλου και την εξαιρετική αραιοκατοίκηση και την ύπαρξη πληθώρας εγκαταλελειμμένων οικισμών και γεωργο-κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων υψηλής αξίας ως δείγμα ορεινής οικιστικής και παραγωγικής ανάπτυξης των μεσογειακών ορεινών χώρων. Προτείνεται να υποστηριχθεί δυναμικά και να εξειδικευτεί:

Σε εθνικό/διαπεριφερειακό επίπεδο ως:

- στους τομείς του ορεινού και χιονοδρομικού τουρισμού (Χιονοδρομικό Κέντρο Καρπενησίου - Ευρυτανικά όρη – Άγραφα) και στον αστικό τουρισμό (Καρπενήσι)

- ως Κέντρο Έρευνας και Καινοτομίας στη διαχείριση ορεινών όγκων, οικοσυστημάτων και δασών
- κέντρο ορεινής οικονομίας και της βιοτεχνίας παραδοσιακών προϊόντων ποιότητας.

Σε περιφερειακό επίπεδο ως:

- Χώρος ιδιαίτερης περιφερειακής σημασίας στις διαπεριφερειακές σχέσεις για ολοκλήρωση των φυσικών συστημάτων της Περιφέρειας (Υδατικές Λεκάνες, Ορεινοί χώροι NATURA).

Οργάνωση της τουριστικής δραστηριότητας

Πρόκειται για μια Χωρική Ενότητα εξολοκλήρου ορεινή, με περιορισμένη κατοίκηση και με ιδιαίτερα αξιόλογο και εύθραυστο οικοσύστημα. Για το λόγο αυτό, το μεγαλύτερο μέρος της Χωρικής Ενότητας προτείνεται να αποτελέσει και να αποτελέσει Περιοχή Ειδικού Χαρακτήρα (σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού) και εφαρμογής ειδικών πολιτικών για εγκαταλελειμμένους οικισμούς.

Παράλληλα, το σύνολο της Χωρικής Ενότητας συμπεριλαμβάνεται στις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές (πλην του Καρπενησίου που κατατάσσεται στις ανεπτυγμένες), ενώ η τουριστική δραστηριότητα προτείνεται να οργανωθεί ως ακολούθως:

- Χιονοδρομικό Κέντρο Καρπενησίου: Το Χιονοδρομικό Κέντρο Καρπενησίου συγκαταλέγεται στις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές, καθώς αποτελεί πόλο εντατικής ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού, σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό. Προτείνεται η ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητας της περιοχής σε διασύνδεση με το Καρπενήσι και τους οικισμούς του Καρπενησιώτη (Μέγα Χωριό κλπ.) (που συγκεντρώνουν τη συντριπτική πλειονότητα των τουριστικών και ξενοδοχειακών υποδομών) αλλά και τα Λουτρά Πλατυστόμου.
- Καρπενήσι: Το Καρπενήσι ως έδρα της Περ. Ενότητας Ευρυτανίας προτείνεται να αναπτύξει τον αστικό τουρισμό σε συνδυασμό με τον αθλητικό τουρισμό (ορεινό προπονητικό κέντρο). Ταυτόχρονα, σε συνδυασμό με το Μέγα Χωριό, επιλέγεται να υποστηρίξει την ανάπτυξη του οικοτουρισμού και ορεινού τουρισμού στην ορεινή ενότητα των Ευρυτανικών Ορέων και να λειτουργήσει σε διασύνδεση με τους υπόλοιπους τουριστικούς πόρους της Χωρικής Ενότητας (Χιονοδρομικό Κέντρο, Ι.Μ. Προυσού και Άγραφα), αλλά και εκτός αυτής (Λουτρά Πλατυστόμου – Αιτωλοακαρνανία κλπ).
- Ι.Μ. Προυσού: Για την προστασία και ανάδειξη του μνημείου, λαμβάνονται ειδικά μέτρα για το τοπίο της ευρύτερης περιοχής, καθώς και για τη βελτίωση της προσβασιμότητας. Το μνημείο διασυνδέεται με τους λοιπούς θρησκευτικούς πόλους της Περιφέρειας, τους λοιπούς τουριστικούς πόλους εντός της Χωρικής Ενότητας, καθώς και με τις τουριστικές δραστηριότητες και διαδρομές στους εγγύς ορεινούς όγκους (Ευρυτανικά όρη και Παναιτωλικό).
- Ευρυτανικά όρη (Τυμφρηστός - Χελιδώνα – Καλιακούδα – Παναιτωλικό): Σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό, το σύνολο των νότιων ορεινών όγκων της Ευρυτανίας εντάσσονται στις περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και

εναλλακτικών μορφών τουρισμού (B.1.7). Προτείνεται η ανάπτυξη του οικοτουρισμού και του ορεινού τουρισμού και σε διασύνδεση με τους τουριστικούς πόρους της Χωρικής Ενότητας ή/και γειτονικών περιοχών (Αιτωλοακαρνανία και Χωρική Ενότητα Β.Δ.Φθιώτιδας). Η τουριστική δραστηριότητα οργανώνεται στους εγκαταλελειμμένους οικισμούς.

- Ορεινό σύμπλεγμα Αγράφων (οικισμοί Φραγκίστα – Άγραφα): Προτείνεται να χαρακτηριστεί Περιοχή Ειδικού Χαρακτήρα, βάσει των διατάξεων του ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό, λόγω του αξιόλογου οικοσυστήματος της περιοχής και του ιδιαίτερου οικιστικού περιβάλλοντος.

Οργάνωση των ΑΠΕ

Στην Χωρική Ενότητα Ευρυτανίας απαντώνται μέχρι σήμερα περιορισμένες εγκαταστάσεις Αιολικών Πάρκων και Φ/Β και απαντώνται κυρίως ΜΥΗΕ. Δεδομένου ότι οι εγκαταστάσεις ΜΥΗΕ είναι ήπιας επέμβασης στο περιβάλλον (εφόσον ακολουθούν τις προδιαγραφές) προτείνεται η ενίσχυση εγκατάστασης των ΜΥΗΕ η αποφυγή νέων Αιολικών Πάρκων και η εξειδίκευση των Φ/Β ως προς το τοπίο. Η ενίσχυση των Δικτύων στην περιοχή προτείνεται να γίνει σε επίπεδο ΜΤ για την ασφαλέστερη και επαρκέστερη σύνδεση των οικισμών αλλά και την ικανοποίηση των αναγκών που προκύπτουν από την εγκατάσταση ΜΥΗΕ, καθώς πρόκειται για μικρές σε ισχύ μονάδες. Οι εγκαταστάσεις ΑΠΕ (κυρίως ΑΠ) έχουν αδειοδοτηθεί να γίνουν κατά περίπτωση στο πλαίσιο της έκδοσης ΑΕΠΟ για τα έργα αυτά με αυστηρό έλεγχο των συνοδών Έργων και της ένταξης στο τοπίο. Σε κάθε περίπτωση για την ενότητα της Ευρυτανίας προτείνεται ο επανέλεγχος της εθνικής πολιτικής για ΑΠΕ.

Χ.Ε. Νότιας Εύβοιας

Γενική αναπτυξιακή φυσιογνωμία

Η Χωρική Ενότητα παρουσιάζει έντονη αστική διάχυση στην Ερέτρια, τον άξονα Κύμη - Αλιβέρι αλλά και την Κάρυστο, και χαρακτηρίζεται από έντονα νησιωτικό χαρακτήρα. Η Ενότητα εξειδικεύεται:

Σε εθνικό /διαπεριφερειακό επίπεδο ως:

- στις λιμενικές υποδομές / Λιμάνι εθνικής εμβέλειας Κύμης
- στον τομέα των ΑΠΕ (Φ/Β) / Ενεργειακό Κέντρο Αλιβερίου
- στον τουρισμό (παράκτιος χώρος Εύβοιας και Σκύρος).

Σε περιφερειακό επίπεδο ως:

- στη γεωργοκτηνοτροφία με προϊόντα ΠΟΠ και χαρακτηριστικά «Οικογεωργίας» και εξόρυξη (Κάρυστος και περιορισμένα Αλιβέρι και Κύμη).

Οργάνωση της τουριστικής δραστηριότητας

Η Χωρική Ενότητα χαρακτηρίζεται από τον έντονο νησιωτικό χαρακτήρα της, ενώ επίσης αποτελεί κατ' εξοχήν χώρο ανάπτυξης ΑΠΕ σε εθνικό επίπεδο. Στη Χωρική Ενότητα, η τουριστική δραστηριότητα προτείνεται να οργανωθεί ως ακολούθως:

- Αρχαιολογικός Χώρος Ερέτριας – οικισμός Ερέτριας: Η Ερέτρια, η οποία εξειδικεύεται στην προσφορά πολιτιστικού τουρισμού, εντάσσεται στις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές και επιδιώκεται η εξυγίανσή της με την ανάπτυξη παραθαλάσσιου τουρισμού πολυτελείας.
- Σκύρος: Υπάγεται στην κατηγορία Νησιών Ομάδας Ι του ΕΠΧΣΑΑ για τον τουρισμό και ταυτόχρονα (βάσει των κριτηρίων του ίδιου ΕΠΧΣΑΑ) στις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές. Στην περιοχή προτείνεται η ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητας σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος ΕΠΧΣΑΑ (νησιά Ομάδας Ι).
- Κύμη: Προτείνεται να αποτελέσει κόμβο θαλάσσιου τουρισμού (βάσει και ΕΠΧΣΑΑ για τον τουρισμό) και συγκεκριμένα για τη φιλοξενία σκαφών αναψυχής αλλά και κρουαζιερόπλοιων, καθώς επίσης και να αναπτύξει τον παραθαλάσσιο τουρισμό.
- Περιοχή Ειδικού Χαρακτήρα - Δ.Ε. Κύμης, Κονιστρών, Αυλώνας και Ταμναιών: το σύνολο των Δ.Ε. σχεδιάζονται ως Περιοχή Ειδικού Χαρακτήρα (σύμφωνα με τα κριτήρια του ΕΠΧΣΑΑ), λόγω των ιδιαίτερων ανθρωπογεωγραφικών χαρακτηριστικών και των αξιολογών οικισμών.
- Κάρυστος – ορεινή Καρυστία (Όχη): Προτείνεται η ανάπτυξη του παραθαλάσσιου τουρισμού, σε συνδυασμό με τον τουρισμό για σκάφη αναψυχής. Η Κάρυστος υποστηρίζει επίσης τον οικοτουρισμό που αναπτύσσεται στον ορεινό όγκο της Όχης, η οποία εντάσσεται στις περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού (Β.1.9). Για την αναβάθμιση της τουριστικής δραστηριότητας, στον παράκτιο χώρο της Δ.Ε. Καρύστου επιτρέπεται η ανάπτυξη οργανωμένων υποδοχέων ή σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων και δεν προωθούνται οι μεμονωμένες χωροθετήσεις.
- Παράκτιος χώρος Δ.Ε. Ερέτριας (Ερέτρια – Αμάρυνθος): ο παράκτιος χώρος καταλαμβάνεται από ένα οικιστικό συνεχές το οποίο προτείνεται να οργανωθεί ως ΟΥΤΔ, με απώτερο σκοπό την εξυγίανσή του. Παράλληλα, για την ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητας στην περιοχή προωθούνται σύνθετα τουριστικά καταλύματα.
- Λοιπός παράκτιος χώρος - ενδοχώρα: προτεραιότητα δίνεται στις αγροτικές δραστηριότητες καθώς και στις εγκαταστάσεις ΑΠΕ.

Οργάνωση των ΑΠΕ

Η Νότια Εύβοια αποτελεί την περιοχή με το καταλληλότερο αιολικό δυναμικό στην Ελλάδα αλλά αυτό μένει μερικώς ανεκμετάλλετο εξαιτίας της έλλειψης Δικτύων. Παρουσιάζεται σημαντική συγκέντρωση έργων ΑΠΕ στην περιοχή της Καρύστου και του Μαρμαρίου και σημαντικές επενδυτικές πρωτοβουλίες χωροθετούνται εκεί. Προτείνεται η άμεση ενίσχυση δικτύων με συνεργασία ΑΔΜΗΕ/ιδιωτών και η δημιουργία δικτύων ώστε να λειτουργήσουν σαν υποδοχείς της σχεδιαζόμενης για

μεταγενέστερο στάδιο διασύνδεση των Κυκλάδων. Προτείνεται η ενίσχυση του ΚΥΤ Αλιβερίου καθώς και η συνέχιση εγκατάστασης ΑΠ με παράλληλο repowering στα υφιστάμενα που λειτουργούν καθώς πρόκειται για τα πρώτα έργα που εγκαταστάθηκαν πανελλαδικά με σημαντική προσφορά στο ενεργειακό μείγμα.

Χ.Ε. Βόρειας Εύβοιας

Γενική αναπτυξιακή φυσιογνωμία

Κατ' εξοχή περιοχή ήπιας ελκτικής κατοίκησης σε μικρές πόλεις (ημι-αστικά κέντρα) προσφερόμενη ως πρότυπο με αειφορική προοπτική στην παραγωγική διαδικασία και την κατοίκηση παρ' όλη την ανάγκη πόλων εντατικής ανάπτυξης λόγω ειδικών πόρων (Λουτρόπολη Αιδηψού – Μαντούδι / Λίμνη).

Η περιοχή εξειδικεύεται στο εθνικό επίπεδο:

- ως βιομηχανικού χαρακτήρα εθνικής εμβέλειας πόλος λόγω της μεταλλευτικής δραστηριότητας και της καθετοποίησής της στο Μαντούδι, εντοπισμένης και ελεγχόμενης ως προς το μέγεθος και τις δραστηριότητες.
- στο θερμαλιστικό τουρισμό με εντατικό πόλο τη Λουτρόπολη της Αιδηψού και τον παραθαλάσσιο τουρισμό

Παράλληλα, σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο εξειδικεύεται:

- ως αγροτοδοασική και γεωργική περιοχή, με σημαντική παραγωγή γεωργικών προϊόντων ποιότητας (ΠΟΠ) και προϊόντων δασοπονίας,
- στην αλιευτική και ιχθυοκαλλιεργητική δραστηριότητα, με αναπτυσσόμενη δυναμική.

Οργάνωση της τουριστικής δραστηριότητας

Η τουριστική δραστηριότητα της Χωρικής Ενότητας Βόρειας Εύβοιας προτείνεται να οργανωθεί με επίκεντρο τους ακόλουθους πόρους:

- Λουτρά Αιδηψού: Σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό, τα Λ. Αιδηψού αποτελούν πόλο εντατικής ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού, ο οποίος αναδεικνύεται σε εθνικής και διεθνούς εμβέλειας τουριστικό προορισμό για θερμαλισμό.
- Ι.Μ. Αγίου Ιωάννη Ρώσου: Για την προστασία του μνημείου, λαμβάνονται ειδικά μέτρα για το τοπίο στην ευρύτερη περιοχή, σε συνδυασμό με τη βελτίωση της προσβασιμότητας. Το μνημείο διασυνδέεται με τους λοιπούς τουριστικούς πόρους και περιοχές της Χωρικής Ενότητας.
- Παράκτιος χώρος βόρειου Ευβοϊκού (Λ.Αιδηψού – Λίμνη): Σύμφωνα με τα κριτήρια του ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό, ο εν λόγω παράκτιος χώρος εντάσσεται στις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές. Δίδεται προτεραιότητα για την ανάπτυξη του παραθαλάσσιου τουρισμού, καθώς και του θαλάσσιου τουρισμού (φιλοξενία σκαφών αναψυχής).
- Λοιπός παράκτιος χώρος (Δίαυλος Ωρεών και ακτές προς Αιγαίο): Οργανώνεται αντίστοιχα με τις ακτές προς βόρειο Ευβοϊκό, δηλαδή ως αναπτυσσόμενη

τουριστικά περιοχή για την ανάπτυξη του παραθαλάσσιου τουρισμού, καθώς και του θαλάσσιου τουρισμού (φιλοξενία σκαφών αναψυχής). Η τουριστική ανάπτυξη προωθείται κατά προτεραιότητα στους οικισμούς, πλην των σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.

- Τελέθριο όρος: Στον ορεινό όγκο προτείνεται η ανάπτυξη του οικοτουρισμού, τον οποίο υποστηρίζουν οι γειτονικοί οικισμοί και ιδίως τα Λουτρά Αιδηψού.
- Λιχάδες – Λιχαδονήσια: Λόγω της ηφαιστειακής δραστηριότητας στην περιοχή κατά την αρχαιότητα, προτείνεται η ανάπτυξη γεωλογικού τουρισμού (καταδύσεις στα νησάκια, διερεύνηση πετρωμάτων κλπ).
- Αγροτικός χώρος – Ενδοχώρα: Προτεραιότητα δίνεται στις αγροτικές δραστηριότητες.

Οργάνωση των ΑΠΕ

Από πλευράς ΑΠΕ η περιοχή δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον καθώς η έλλειψη δικτύων είναι εμφανής αλλά και η σημαντικότητα του τοπίου δεν συνάδει με την εγκατάσταση έργων ΑΠΕ. Κατά περίπτωση και μέσα από τις διαδικασίες του νόμου μπορεί να εγκατασταθούν ΑΠΕ, εντεταγμένες στις ανάγκες και το σχεδιασμό του τοπικού επιπέδου με ιδιαίτερη προσοχή στα θέματα του τοπίου ιδίως για τα Φ/Β.

Χ.Ε. Λοκρίδας

Γενική αναπτυξιακή φυσιογνωμία

Αποτελεί κύρια ενότητα ημι-αστικών κέντρων της γεωργικής υπαίθρου της Περιφέρειας στην οποία επιδιώκεται η αύξηση της κατοίκησης α' και β' κατοικίας και η συμπληρωματικότητα δραστηριοτήτων για την ανάταξη της ύφησης που παρουσίασε στη δεκαετία 2001-2011.

Η Χωρική Ενότητα εξειδικεύεται ως ακολούθως σε εθνικό διαπεριφερειακό επίπεδο:

- στον αγροτοβιομηχανικό και τον αγροτοδιατροφικό τομέα, με έμφαση στις υδατοκαλλιέργειες στους οργανωμένους χώρους τύπου ΠΟΑΥ στον Κόλπο Αταλάντης – Θεολόγου,
- στον τουρισμό (ανάπτυξη ΠΟΤΑ Έξαρχου, αλλά και παραλιακή ζώνη)

Παράλληλα, σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο εξειδικεύεται:

- στην καλλιέργεια και διαχείριση των υδατικών πόρων της μεγάλης γεωργικής ζώνης του μέσου ρου του Βοιωτικού Κηφισού σε συνεργασία με τη Χωρική Ενότητα Λιβαδειάς για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση της μεγάλης γεωργικής δέσμης της Περιφέρειας του Βοιωτικού Κηφισού και του Κωπαϊδικού Πεδίου.

Οργάνωση της τουριστικής δραστηριότητας

Η Χωρική Ενότητα της Λοκρίδας αν και δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη από τουριστική άποψη, τα τελευταία χρόνια έχει αρχίσει να αλλάζει σημαντικά, κυρίως

λόγω της έντονης ανάπτυξης β' κατοικιών τόσο στα ορεινά όσο και στα παράκτια της Ενότητας, αλλά και λόγω της μεγάλης τουριστικής επένδυσης που βρίσκεται υπό εξέλιξη στην περιοχή Έξαρχος της Αταλάντης. Ειδικότερα, στην Ενότητα διακρίνονται οι ακόλουθες ζώνες ανάπτυξης της τουριστικής δραστηριότητας:

- Παρνασσός - Αμφίκλεια –Τιθορέα: Το εν λόγω σύμπλεγμα ημι-ορεινών οικισμών επιλέγεται να λειτουργήσει (από άποψη υποδομών και υπηρεσιών) στον ορεινό τουρισμό της περιοχής του ορεινού όγκου του Παρνασσού και των Χιονοδρομικών υποδομών, αποσυμφορίζοντας την Αράχωβα.
- Παράκτιος χώρος από Αρκίτσα έως Θεολόγο και Μαλεσίνα: Στη εν λόγω ζώνη, προτεραιότητα για την ανάπτυξη του παραθαλάσσιου τουρισμού και υποδομών δίδεται στους οικισμούς Αρκίτσα, Λιβανάτες και Θεολόγο, οι οποίοι επίσης προωθούνται για την ανάπτυξη και θαλάσσιου τουρισμού (φιλοξενία σκαφών αναψυχής).
- Λοιπή παράκτια ζώνη: Επιτρέπεται η ανάπτυξη παραθεριστικής/β' κατοικίας, σύμφωνα με τους κανόνες που διατυπώνονται στο σχετικό κεφάλαιο.
- Λοιπός αγροτικός χώρος: Επιτρέπονται οι ήπιες αγροτουριστικές μονάδες (πέραν της Γης Υψηλής Παραγωγικότητας), ενώ ειδικά στη θέση Έξαρχος Αταλάντης επιτρέπεται και η ανάπτυξη σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.

Οργάνωση των ΑΠΕ

Στην Χωρική Ενότητα Λοκρίδας υπάρχει περιορισμένο ενδιαφέρον για ΑΠ και εντονότερο για ΦΒ σταθμούς στα πεδινά κυρίως μέρη. Ενδεικτικά ΑΠ προτείνεται να εγκατασταθούν στο Χλωμό Όρος και στην περιοχή Δυτικά της Νότια –Τραγάνας όπου και συναντάται ικανοποιητικό αιολικό δυναμικό. Η ενίσχυση των Δικτύων στην περιοχή μπορεί να ωφελήσει στη ενίσχυση της διαπεριφερειακής διασύνδεσης και στην υποδοχή νέων έργων ΑΠΕ στις προαναφερθείσες περιοχές.

Χ.Ε. Βορειο-Δυτικής Φθιώτιδας

Γενική αναπτυξιακή φυσιογνωμία

Η Χωρική Ενότητα, εξειδικεύεται ως ακολούθως:

- στις αγροτικές δυναμικές δραστηριότητες (γεωργίας, κτηνοτροφίας) και της δευτερογενούς δραστηριότητας που τις συνοδεύει (αγροτοβιομηχανία) στον ευρύτερο υποστηρικτικό χώρο της Λαμίας.
- στη φυτική και ζωική παραγωγή (φυτικά και ζωικά προϊόντα ΠΟΠ) και λειτουργώντας ως κέντρο επεξεργασίας κρεάτων σε ειδικό υποδοχέα τύπου ΒΙΟΠΑ.
- στον τομέα του Θερμαλιστικού Τουρισμού (Λουτρά Πλατυστόμου στη Μακρακώμη), συμπληρωματικά με τη Χωρική Ενότητα Λαμίας
- στον ορεινό οικο-τουρισμό και την παραθεριστική αναψυχή στους ΟΤΑ της Σπερχειάδος και Αγ. Γεωργίου Τυμφρηστού.

Οργάνωση της τουριστικής δραστηριότητας

Με εξαίρεση τα Λουτρά Πλατυστόμου, η εν λόγω Χωρική Ενότητα παρουσιάζει αρκετή υστέρηση από άποψη τουριστικής δραστηριότητας. Επομένως, οι πόροι και περιοχές ανάπτυξης της τουριστικής δραστηριότητας της Ενότητας διαμορφώνονται ως ακολούθως:

- **Λουτρά Πλατυστόμου:** υπάγονται στους πόλους εντατικής ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού (βάσει ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού) και αποτελούν μέρος του διαπεριφερειακού άξονα ανάπτυξης του θερμαλιστικού τουρισμού (από Λουτρά Αιδηψού έως Λουτρά Σμοκόβου), ο οποίος αναδεικνύεται σε εθνικής και διεθνούς εμβέλειας, αναπτυσσόμενο τουριστικό προορισμό για θερμαλισμό.
- **Ορεινός όγκος Τυμφρηστού:** Σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό, ο Τυμφρηστός, ως μέρος των Ευρυτανικών Ορέων, εντάσσεται στις περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού (συγκεκριμένα: Β.1.7). Οι πλαγιές του Τυμφρηστού που υπάγονται στη Χωρική Ενότητα Β.Δ. Φθιώτιδας ενδείκνυνται για την ανάπτυξη του οικοτουρισμού, η οποία προτείνεται να τροφοδοτείται και να υποστηρίζεται από τους οικισμούς Μακρακώμης και Σπερχειάδας, Τυμφρηστό και Αγ. Γεώργιο Τυμφρηστού. Στον ορεινό χώρο της Χωρικής Ενότητας δεν προτείνεται η ανάπτυξη σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων. Ωστόσο η περιοχή προσφέρεται για την ανάπτυξη β' κατοικίας.
- **Οροπέδιο Δομοκού:** στην περιοχή έχουν εντοπιστεί αρκετά αρχαιολογικά ευρήματα που δυνητικά μπορούν να αποτελέσουν τουριστικούς πόρους, όπως επίσης και κάποιες αναβλύσεις ιαματικών νερών που προσφάτως έχουν κινήσει το ενδιαφέρον των τοπικών αρχών. Στην περιοχή, πέραν της Γης Υψηλής Παραγωγικότητας που προστατεύεται, προτείνεται η ανάπτυξη μικρών αγροτουριστικών μονάδων.
- **Λοιπές αγροτικές εκτάσεις:** επιτρέπονται οι μικρές αγροτουριστικές μονάδες και σε κάθε περίπτωση πέραν της Γης Υψηλής Παραγωγικότητας.

Οργάνωση των ΑΠΕ

Συγκέντρωση ΦΒ σταθμών και σε αυτή την περιοχή με διασπορά στις πεδινές εκτάσεις της χωρικής ενότητας. Το μέτριο αιολικό δυναμικό δεν επιτρέπει την ενίσχυση έργων ΑΠ με εξαίρεση σε κάποια σημεία τα οποία βρίσκονται παράλληλα και σε υφιστάμενα δίκτυα τα οποία μπορούν να υποδεχτούν την παραγόμενη ισχύ όπως η περιοχή της Αντινίσσας. Προτείνεται η ενίσχυση εγκατάστασης ήδη αδειοδοτημένων ΑΠ.

B.1.1.δ2 Χωροταξικά εργαλεία και υποκείμενος σχεδιασμός

B.1.1.δ2.α. Προσδιορισμός παρεμβάσεων

Οργανωμένοι Υποδοχείς Παραγωγικών Δραστηριοτήτων

Εκτός των οργανωμένων υποδοχέων που λειτουργούν σήμερα στη Περιφέρεια και αφορούν τις παλαιού θεσμικού καθεστώτος ΒΙΠΕ Λαμίας και Θίσβης στην ευρύτερη Θήβα, το νέο Επιχειρηματικό Πάρκο τύπου Α στο Μαντούδι και τα ΒΙΟΠΑ Χαλκίδας και Άμφισσας προτείνονται στον εξωαστικό χώρο και οι παρακάτω περιγραφόμενοι υποδοχείς. Παράλληλα εντάσσονται στο επίπεδο του πολεοδομικού σχεδιασμού η περαιτέρω εκτίμηση για την δημιουργία υποδοχέων τύπου ΒΙΟΠΑ και ΒΙΟΠΑ προς εξυγίανση εντός του αστικού ιστού των κέντρων έως και 6^{ου} επιπέδου ενώ έχουν θεσμοθετηθεί ήδη ή θεσμοθετούνται μέσω ΓΠΣ επιχειρηματικές ζώνες διαφόρων τύπων που θα αξιολογηθούν ως προς την εφαρμοσιμότητά τους από τα νέα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ στο επίπεδο των Καλλικρατικών Δήμων ή στο επίπεδο επιλεγμένων κρίσιμων αστικών συγκεντρώσεων στα πλαίσια των κατευθύνσεων του επόμενου κεφαλαίου.

- Επιχειρηματικά Πάρκα (Ε.Π.) στη Λιβαδειά και στον Άνω Ρού του Βοιωτικού Κηφισού (ευρύτερη περιοχή Γραβιάς) με προτεραιότητα στο Ε.Π. της Λιβαδειάς. Η σκοπιμότητα και η κατεύθυνση στο κεφάλαιο Β1.1.γ5.β για την οργάνωση του Βγενούς τομέα.
- Δίκτυο Επιχειρηματικών Πάρκων διαφόρων τύπων και Εμπορευματικός Σταθμός Διαπεριφερειακής Εμβέλειας που θα προκύψουν από την εξυγίανση-αναδιοργάνωση δραστηριοτήτων στην προωθούμενη για συντονισμένο σχεδιασμό μέσω ΠΕΧΠ Οινοφύτων – Σχηματαρίου – Ριτσώνας/Βαθύ Χαλκίδας – Θήβας.
- Εθνικό Πάρκο Εφοδιαστικής Διεθνούς Εμβέλειας (Εμπορευματικό Κέντρο) στο σιδηροδρομικό/οδικό κόμβο της Λαμίας: Προτείνεται για την υλοποίηση του κοινοτικού σχεδιασμού μεταφορών ΔΕΔ-Μ.
- Λειτουργία ΒΙΟΠΑ με χαρακτήρα επιχειρηματικά οργανωμένο ή με απλή πολεοδόμηση στα πλαίσια των ΓΠΣ κατά προτεραιότητα στα ημιαστικά κέντρα Αλιβερίου, Αταλάντης, Ιστιαίας, Μακρακώμης.
- ΠΟΑΥ Ιχθυοκαλλιεργειών: Εφαρμόζεται το Ειδικό Πλαίσιο για τις Ιχθυοκαλλιέργειες με παράλληλη εκτίμηση για νέα ΠΟΑΥ των ειδικών κατευθύνσεων των Σχεδίων Διαχείρισης των Υδατικών Διαμερισμάτων και των κατευθύνσεων του ΠΠΧΣΑΑ τόσο για τη διαχείριση των ζητημάτων του περιβάλλοντος όσο και για τον ιδιαίτερο αναπτυξιακό χαρακτήρα των Χωρικών Ενοτήτων στις οποίες εντάσσονται.

Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΠΧ)

Προτείνεται η άμεση προώθηση πιλοτικής εφαρμογής του εργαλείου ΠΕΧΠ στη Ευρεία ζώνη βιομηχανικής συγκέντρωσης Οινοφύτων – Σχηματαρίου – Ριτσώνας/Βαθύ Χαλκίδας – Θήβας.

Στόχος: η διερεύνηση των βιομηχανικών εξειδικεύσεων και των μεγεθών των εγκατεστημένων χρήσεων και ο καθορισμός μέσω, φορέων και μηχανισμών που θα επιτρέψουν την σχεδιασμένη εξυγίανση και αναβάθμιση δραστηριοτήτων, την επανάχρηση και την εξασφάλιση υποδομών καθώς και της ζώνης κελυφών και την διασύνδεση με την ανάπτυξη των αστικών κέντρων Ευρύτερης Χαλκίδας και Θήβας, σύμφωνα με τους ρόλους τους.

Η πιλοτική εφαρμογή του εργαλείου ΠΕΧΠ στη περιοχή της ως άνω ευρείας ζώνης, όπως αποτυπώνεται στο Χάρτη Π.2α, θα προχωρήσει στην εκτίμηση του είδους, αριθμού και του μεγέθους των αναγκαίων οργανωμένων υποδοχέων (Επιχειρηματικά Πάρκα διαφόρων τύπων) λαμβάνοντας υπ' όψη:

- υπάρχοντες και προγραμματιζόμενους μέσω των θεσμοθετημένων ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ υποδοχείς στα πλαίσια των κατευθύνσεων για την οργανωμένη εξυγίανση και αναδιάταξη του χώρου που προτείνει το ΠΠΧΣΑΑ ΠΣΤΕ και το ΡΣΑ Αθήνας - Αττικής,
- την περιβαλλοντική εξυγίανση μέσω του ειδικού προγράμματος αντιμετώπισης της ρύπανσης του Ασωπού Ποταμού «Οργάνωση και εξυγίανση Βιομηχανικών Συγκεντρώσεων Οινοφύτων – Σχηματαρίου» και
- την ανάγκη ενεργοποίησης κατάλληλων χρηματοδοτικών μηχανισμών για την εφαρμογή του σχεδιασμού. Η ΠΕΧΠ κρίνεται απαραίτητη διότι δεν προβλέπεται άλλο θεσμικό σχεδιαστικό εργαλείο που να μπορέσει να συντονίσει τη χωρική αυτή υποενοότητα και να προγραμματίσει την εφαρμογή και υλοποίηση σε μεσοπρόθεσμη βάση.

Η σχεδιαστική αυτή παρέμβαση είναι απαραίτητο να συντονιστεί με το ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας και του ΡΣΑ της Αθήνας-Αττικής και να προωθεί μέσω του εργαλείου της «Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης» του Ε' ΚΠΣ μέσω των ΠΕΠ των Περιφερειών ΣΤΕ και Αττικής.

Περιοχές Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων

Τίθεται ως επιχειρησιακός στόχος:

- Άμεση προώθηση μέσω του ΕΠΕΡΑΑ και του ΠΕΠ 2014-2020 ειδικών σχεδίων ολοκληρωμένης αστικής αναβάθμισης τύπου ΣΟΑΠ που θα συντονίζονται με τα προγράμματα Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Ε'ΚΠΣ και του ΠΕΠ, τις δράσεις τύπου URBAN και τις χρηματοδοτήσεις μέσω JEREMIE και JESSICA, για εφαρμογή κατά προτεραιότητα σε όποιο αστικό κέντρο πλήττεται ιδιαίτερα από την αποβιομηχάνιση και εγκατάλειψη παραγωγικών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων εντός του αστικού ή άμεσα περιαστικού ιστού ή υφίσταται σημαντικές αρνητικές επιδράσεις ή ανακατατάξεις στις χρήσεις λόγω συσσώρευσης μεγάλων τεχνικών έργων στην οικιστική περιοχή του. Παρόμοια προγράμματα «πιλοτικά» επίσης πρέπει να προωθηθούν και για ημιαστικά κέντρα της υπαίθρου

που παρουσιάζουν πληθυσμιακή φθορά, υστέρηση υποδομών και δημόσιων χώρων και ταυτόχρονα αποτελούν πόλους ιδιαίτερων παραγωγικών δραστηριοτήτων. Τα προγράμματα αυτά θα συντονίζονται με τα προγράμματα Τοπικής Ανάπτυξης του Ε'ΚΠΣ και του ΠΕΠ.

Προτείνονται οι παρακάτω περιοχές για εφαρμογή του θεσμού:

- Οικιστική περιοχή Λαμίας για την υλοποίηση της ένταξης των μεγάλων οδικών έργων, των κόμβων οδικού-σιδηροδρομικού δικτύου και του εμπορευματικού κέντρου στον ιστό της οικιστικής περιοχής.
- Ευρύτερη Περιοχή Χαλκίδας για την εξυγίανση και αναζωογόνηση των εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών.
- Ευρύτερη Περιοχή Λιβαδειάς για την εξυγίανση και αναζωογόνηση και μετατροπή σε Επιχειρηματικό Πάρκο της ευρύτερης περιοχής του Σιδηροδρομικού Σταθμού.
- Ευρύτερη Περιοχή Θήβας για την εξυγίανση και τουριστική αναζωογόνηση του ιστορικού κέντρου της πόλης και την αξιοποίηση του νέου Μουσείου.
- Δίκτυο Άμφισσα -Ιτέα - Δελφοί για την τουριστική αναζωογόνηση με ανάδειξη αισθητικής και λειτουργικής ποιότητας δημοσίων υποδομών και χώρων για την υποδοχή διεθνούς εμβέλειας τουριστικές και πολιτιστικές λειτουργίες.
- Εντοπίζονται ως προς τη προτεραιότητα τα παρακάτω ημιαστικά κέντρα ή τουριστικά κέντρα: Αλιβέρι, Κύμη, Ερέτρια, Αταλάντη, Αμφίκλεια, Αράχωβα, Πολύδροσος, Ιστιαία, Λουτρά Αιδηψού, Καμένα Βούρλα, Υπάτη, Λίμνη, Μαντουδί, Καρπενήσι, Κάρυστος.

Β.1.1.δ2.β. Κατευθύνσεις για την εκπόνηση ειδικών σχεδίων, ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ και σχεδίων εφαρμογής τους

Με δεδομένο ότι το θεσμικό πλαίσιο για τον υποκείμενο σχεδιασμό αφορά αφ' ενός τις εδαφικές περιοχές των Δημοτικών Ενοτήτων και αφ' ετέρου ότι γι' αυτές τις υποενότητες έχει γίνει ευρεία εφαρμογή, ολοκληρωμένη ή σε διαδικασία ολοκλήρωσης, της θεσμοθέτησης προτύπων ανάπτυξης και χρήσεων γης μέσω των ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ, η διατύπωση κατευθύνσεων μέσω του ΠΠΧΣΑΑ για την εξέλιξη της περαιτέρω εφαρμογής του Ν. 2508/97 αντιμετωπίζει το ζήτημα της έλλειψης θεσμικού πλαισίου που θα επιτρέπει τη διαχείριση «προς τα κάτω» της νέας περιόδου περιφερειακού σχεδιασμού στις χωρικές ενότητες και τις οικιστικές συγκεντρώσεις που διαχειρίζεται.

Με βάση τα παραπάνω διατυπώνονται κατευθύνσεις τόσο για την ολοκλήρωση του εξελισσόμενου σχεδιασμού με τρόπο που θα συντονίζεται με τον περιφερειακό σχεδιασμό και αφ' ετέρου βραχυπρόθεσμα διατυπώνει προτεραιότητες και ανάγκες παρεμβάσεων και την κατεύθυνση που πρέπει να κινηθούν ώστε να επιτευχθούν οι κρίσιμότεροι στόχοι του ΠΠΧΣΑΑ.

Οι κατευθύνσεις για την ολοκλήρωση του εξελισσόμενου σχεδιασμού ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ είναι οι ακόλουθες:

- Άμεση κατά προτεραιότητα, ως προς την ιεραρχική θέση του οικιστικού κέντρου και τις ειδικότερες κατευθύνσεις του ΠΠΧΣΑΑ, ολοκλήρωση των ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ μετά από αξιολόγηση της συμβατότητας / εξειδίκευσης του θεσμοθετημένου περιφερειακού σχεδιασμού και εκτίμηση δυνατότητας χρηματοδότησης της εφαρμογής των προτάσεων τους (έλεγχος υπερεκτίμησης αναγκών πολεοδόμησης), στα πλαίσια των πόρων της νέας περιόδου 2014-2020.
- Επανελέγχο των θεσμοθετημένων ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ ως προς τη μεταβατικότητα των ρυθμίσεων ελέγχου της δόμησης καθώς και ως προς τη ρύθμιση βιομηχανικών χρήσεων εκτός οργανωμένων ή πολεοδομούμενων υποδοχέων (δηλαδή διάχυτη ανάπτυξη με τους όρους της εκτός σχεδίου δόμησης) και τη συμβατότητα με κατευθύνσεις και το προγραμματικό πλαίσιο του ΠΠΧΣΑΑ.
- Προτεραιότητα στο νέο Ε' ΚΠΣ στην ολοκλήρωση και θεσμοθέτηση εκκρεμουσών πολεοδομικών μελετών και πράξεων εφαρμογής προηγούμενων περιόδων όπου είναι ώριμη η πολεοδόμηση (θεσμοθετημένα ΓΠΣ Ν.2508/97) και προγραμματισμός διάθεσης νέας πολεοδομημένης γης με στόχο την υποδοχή και την ενσωμάτωση πληθυσμών με στεγαστικό πρόβλημα για την επόμενη δεκαετία με ιεραρχημένο τρόπο σύμφωνα με τις προτεραιότητες του θεσμοθετημένου ΠΠΧΣΑΑ.

Όσον αφορά τον παράλληλο σχεδιασμό μέσω άλλων εργαλείων δίδονται οι παρακάτω κατευθύνσεις:

- Ολοκλήρωση θεσμοθέτησης εκκρεμουσών Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών και Σχεδίων Διαχείρισης στις περιοχές NATURA 2000 και προώθηση κατά προτεραιότητα παρόμοιων μελετών στις περιοχές NATURA 2000 με ύπαρξη εξορυκτικών δραστηριοτήτων.
- Διερεύνηση δυνατότητας εκπόνησης των νέων Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών και των Διαχειριστικών Σχεδίων με ολοκληρωμένη προσέγγιση χωροταξικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα και σε με συντονισμό με τις κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης του ΠΠΧΣΑΑ.

Όσον αφορά την περαιτέρω εφαρμογή του Ν. 2508/97 σε σχέση με τα ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ δίδονται οι παρακάτω κατευθύνσεις στον Πίνακα που ακολουθεί του είδους και τρόπου εκπόνησης σχεδίων για τους οικισμούς που λόγω της λειτουργίας τους (αστικές περιοχές, δίκτυα) στο Π.Π.Χ.Σ.Α.Α. απαιτούν ειδικό συντονισμό ή προτεραιότητα.

Κατευθύνσεις εκπόνησης Ειδικών Σχεδίων, ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ του Νόμου 2508/97

1. Αστικές περιοχές / Πόλεις έως και 5 ^{ου} επιπέδου		
ID	ΟΝΟΜΑ	ΕΙΔΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
1	ΛΑΜΙΑ	Ειδικό Δομικό Σχέδιο Συντονισμού των ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ της Χωρικής Ενότητας της Πόλης και αναθεωρήσεις ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ όπου απαιτείται
2	ΧΑΛΚΙΔΑ	Ειδικό Δομικό Σχέδιο Συντονισμού των ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ της Χωρικής Ενότητας της Πόλης, εκπόνηση νέου ΓΠΣ του

		N.2508/97 της Δ.Ε.Χαλκίδας και αναθεωρήσεις ΓΠΣ/ ΣΧΟΟΑΠ όπου απαιτείται
3	ΑΜΦΙΣΣΑ - ΙΤΕΑ - ΔΕΛΦΟΙ	Ειδικό Δομικό Σχέδιο Συντονισμού των ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ της Χωρικής Ενότητας του Δικτύου
2. Αστικά δίκτυα / Μικρές Πόλεις		
ID	ΟΝΟΜΑ	ΕΙΔΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
1	ΜΑΚΡΑΚΩΜΗ – ΣΠΕΡΧΕΙΑΔΑ	Ενιαίο ΓΠΣ 2508/97
2	ΔΟΜΟΚΟΣ	ΓΠΣ Ν. 2508/97
3	ΙΣΤΙΑΙΑ - ΩΡΕΟΙ - ΛΟΥΤΡΑ ΑΙΔΗΨΟΥ* (Τουριστική πίεση)	Ειδικό Δομικό Σχέδιο Συντονισμού των ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ της Χωρικής Ενότητας, και αναθεωρήσεις ΓΠΣ/ ΣΧΟΟΑΠ όπου απαιτείται
	ΑΛΙΒΕΡΙ –ΚΥΜΗ-ΕΡΕΤΡΙΑ	Ειδικό Δομικό Σχέδιο Συντονισμού των ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ της Χωρικής Ενότητας, συμπλήρωση με νέα ΓΠΣ για τις Δ.Ε. που δεν έχουν και αναθεωρήσεις ΓΠΣ/ ΣΧΟΟΑΠ όπου απαιτείται

B.1.1.ε ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ

B.1.1.ε1 Γενική Θεώρηση

Η εκπόνηση του Χωροταξικού Σχεδίου της Περιφέρειας παράλληλα μεν αλλά όχι οργανικά συνδεδεμένα με το Ε' Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2014-2020, δίδει έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα στον προγραμματισμό της εφαρμογής του.

Ο ορίζοντας του Χωροταξικού Σχεδίου (2025) ταυτόχρονα υπερκεράζει την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού αλλά και εξαρτάται καθοριστικά απ' αυτήν αφού δεν είναι και τόσο απώτερα μακρινός.

Η προγραμματική περίοδος της μελέτης αντιστοιχεί μεν σε μία περίοδο 12 ετών (2013-2025) αλλά διαιρείται σε δύο επί μέρους φάσεις εφαρμογής του:

- α) Αη Φάση: Η περίοδος 2014-2020 του Ε' ΚΠΣ
- β) Βη Φάση: Η περίοδος 2021-2025+

Στη φάση αυτή της μελέτης και με ανολοκλήρωτο ακόμα το αναπτυξιακό προγραμματισμό κεντρικά και περιφερειακά για την επόμενη προγραμματική περίοδο 2014-2020 και με γενικές ενδείξεις (στοιχεία των οποίων δώσαμε στην Εισαγωγή) ως προς τις προτεραιότητες και τα χρηματοδοτικά μέσα και ιδίως κάτω από την συρρίκνωση των δημοσίων επενδύσεων λόγω της οικονομικής κρίσης προτείνεται ως σχέδιο προπαρασκευής ένα πρόγραμμα δράσης με επιλεγμένους άξονες και δράσεις ώστε να αποτελέσουν ένα πεδίο τροφοδοσίας του Περιφερειακού ΠΕΠ και ανταλλαγής απόψεων.

Προτείνονται τρέχοντα ή εντοπισμένα ώριμα σχέδια του τρέχοντος κοινοτικού, κεντρικού ή περιφερειακού προγραμματισμού που θα αποτελέσουν έργα γέφυρες στο Ε'ΚΠΣ και έργα ή δέσμες έργων τρέχοντος χωροταξικού-πολεοδομικού χαρακτήρα ή "πιλοτικού χαρακτήρα" που εντοπίζονται ως στρατηγικά αναγκαία κατά προτεραιότητα για την υλοποίηση των στόχων και επιλογών του ΠΠΧΣΑΑ για ισχυροποίηση της Περιφέρειας, της ταυτότητά της και της εδαφικής της αλληλεγγύης, και της ανάκαμψης παραγωγικής βάσης της και της γεωπολιτικής θέσης της.

B.1.1.ε2 Πρόγραμμα Δράσης

Μετά την αξιολόγηση των προοπτικών της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και των βασικών στόχων και κατευθύνσεων του Χωροταξικού Σχεδίου, διατυπώνεται ένα συνολικό Πρόγραμμα Δράσης διαρθρωμένο γύρω γενικούς Άξονες, που αντιστοιχούν στις βασικές επιλογές του ΠΠΧΣΑΑ, στους οποίους εντάσσονται οι κατάλληλες ομάδες παρεμβάσεων για τη περίοδο 2014-2020.

Προγραμματικές προτεραιότητες του ΠΠΧΣΑΑ της ΠΣΤΕ

Άξονας 1	Ισότιμη και ανταγωνιστική ένταξη της ΠΣΤΕ στο Διεθνή, Ευρωπαϊκό και εθνικό χώρο		ΕΠ / Υποτομείς ΣΕΣ 2014-2020
Μέτρα	1.1:	Υλοποίηση του αστικού κόμβου στο κεντρικό και εκτεταμένο δίκτυο ΔΕΔ-Μ της Λαμίας (κόμβοι, ελλείποντα τμήματα παράκαμψης της πόλης στα ΔΕΔ-Μ προς Ε65, Πλατφόρμα υλικο-τεχνικής υποστήριξης εθνικής εμβέλειας)	ΕΠ ΜΕΠΕΡΑΑ / Ολοκλήρωση ΔΕΔ-Μ
	1.2:	Αναβάθμιση του τμήματος του Διαγώνιου Οδικού Άξονα των ΔΕΔ-Μ «Λαμία – Άμφισσα – Ιτέα»	ΕΠ ΜΕΠΕΡΑΑ / Ολοκλήρωση ΔΕΔ-Μ
	1.3:	Ολοκλήρωση της σύνδεσης Λαμία – Καρπενήσι ως ελλείποντα σύνδεσμο των ΔΕΔ-Μ και άρση απομόνωσης	ΕΠ ΜΕΠΕΡΑΑ / Ολοκλήρωση ΔΕΔ-Μ
	1.4:	Προώθηση Οδικού Άξονα Χαλκίδα- Κύμη ως συνδετήριου με το λιμάνι της Κύμης (παρακάμψεις αστικών κέντρων-αναβάθμιση οδικού άξονα και προώθησή του στο περιφερειακό δίκτυο των ΔΕΔ-Μ.	ΕΠ ΜΕΠΕΡΑΑ / Ολοκλήρωση ΔΕΔ-Μ ΕΠ ΠΕΠ ΠΣΤΕ
	1.5:	Αναβάθμιση Ανώτερων Εκπαιδευτικών Δομών και Υποδομών	ΕΠ Εκπαίδευση / Τριτοβάθμια Εκπ.
	1.6:	Στοχευμένη χωρικά ενίσχυση της πρόσβασης στα Δίκτυα Πληροφοριών και Τηλεπικοινωνιών	ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα / Πληροφορική
	1.7:	Προώθηση Μέγα Γεγονότων (Φεστιβάλ – Συνέδρια Πολιτισμού και Τεχνών) με κέντρο τους Δελφούς και σε δικτύωση με τις μεγάλης εμβέλειας υποδομές της ΠΣΤΕ (συνεδριακά κέντρα-χώρους αναψυχής με υποδομές υποδοχής-Μουσεία-Θέατρα)	ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα / Τουρισμός-Πολιτισμός
	1.8:	Ολοκλήρωση οδικών και σιδηροδρομικών έργων του κύριου δικτύου ΔΕΔ-Μ (οδικός και σιδηροδρομικός ΠΑΘΕ)	ΕΠ ΜΕΠΕΡΑΑ / Ολοκλήρωση ΔΕΔ-Μ
Άξονας 2	Ανασύνθεση, τόνωση και αναζωογόνηση της αστικής δυναμικής του περιφερειακού χώρου – Ενίσχυση αστικής διάστασης, συνεργασία πόλης-υπαίθρου		ΕΠ / Υποτομείς
Μέτρα	2.1:	Προώθηση της Εφαρμογής των Π.Μ. και χρηματοδότηση επεκτάσεων σε επιλεγμένα κέντρα του ΠΠΧΣΑΑ	ΕΠ ΠΕΠ ΠΣΤΕ
	2.2:	Προώθηση επιλεγμένων μελετών υποκείμενου σχεδιασμού ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ με προτεραιότητα και κατευθύνσεις ως ΠΠΧΣΑΑ	ΕΠ ΠΕΠ ΠΣΤΕ
	2.3:	Προγράμματα πολεοδομήσεων και Πράξεων Εφαρμογής	ΕΠ ΠΕΠ ΠΣΤΕ

	2.4:	Προώθηση προγραμμάτων Τοπικής Ανάπτυξης για τα ημιαστικά κέντρα ως ΠΠΧΣΑΑ	ΕΠ ΠΕΠ ΠΣΤΕ
	2.5:	Προώθηση προγραμμάτων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης για τις Λειτουργικές Αστικές Περιοχές (Λαμία – Χαλκίδα) και τις Αστικές Περιοχές (Θήβα – Λιβαδειά)	ΕΠ ΠΕΠ ΠΣΤΕ
	2.6:	Προώθηση του υποκείμενου πολεοδομικού σχεδιασμού με προτεραιότητες ως κατευθύνσεις ΠΠΧΣΑΑ	ΕΠ ΠΕΠ ΠΣΤΕ
Άξονας 3	Προώθηση δομών και υποδομών– Εκπαίδευσης Έρευνας / Τεχνολογίας / Καινοτομίας		ΕΠ / Υποτομείς
Μέτρα	3.1:	Δίκτυα και Δομές διασύνδεσης (Clusters) Τεχνολογικών Δομών ΠΣΤΕ – ΕΜΠ / Πανεπιστημίων στους πόλους της Μεταλλουργικής Βιομηχανίας και προώθηση οργανωμένων υποδοχέων ανακύκλωσης και επανάχρησης scrap σ' αυτούς in situ.	ΕΠ ΠΕΠ ΠΣΤΕ
	3.2:	Δημιουργία δικτυακά συνδεδεμένων «έξυπνων» δομών Έρευνας/Τεχνολογίας και Καινοτομίας και θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων στους κύριους αστικούς πόλους της ΠΣΤΕ κατά προτίμηση με επανάχρηση υπαρχόντων κελυφών και οικιστικής γης και συνδεδεμένες με στις εξειδικεύσεις τους	ΕΠ ΠΕΠ ΠΣΤΕ
	3.3:	Ανασυγκρότηση , επέκταση δομών ανώτατης και ανώτερης εκπαίδευσης και διασύνδεσή τους με δομές έρευνας/καινοτομίας και θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων και τις εξειδικεύσεις της ΠΣΤΕ.	ΕΠ ΠΕΠ ΠΣΤΕ
	3.4:	Δομές διασύνδεσης (Clusters) στον αγροτοδιατροφικό τομέα	ΕΠ ΠΕΠ ΠΣΤΕ
Άξονας 4:	Ειδική διαχείριση ευπαθών – ευάλωτων περιοχών και «ειδικών χωρικών συνόλων»		ΕΠ / Υποτομείς
Μέτρα	4.1:	Πρόληψη κινδύνων σε περιοχές κατοίκησης ή τουριστικής ανάπτυξης παράκτιες, ορεινές σε έντονο ανάγλυφο ή πλημμυρίζουσες (Ειδικές Τεχνικές Μελέτες και Έργα)	ΕΠ ΠΕΠ ΠΣΤΕ
	4.2:	Ολοκληρωμένη διαχείριση παραλιακού μετώπου Ιτέας (ανάπλαση - αισθητική αναβάθμιση – διατήρηση αξιόλογων τοπόσημων του ειδικού χωρικού συνόλου της λιμενικής και παρακείμενης ζώνης επεξεργασίας και αποθήκευσης Βωξίτη.	ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα / Τουρισμός-Πολιτισμός
	4.3:	Ολοκληρωμένη διαχείριση οικιστική ανάπτυξης κυκλώματος οικισμών Χιονοδρομικού Παρνασσού	ΕΠ ΠΕΠ ΠΣΤΕ
	4.4:	Ειδικό Πρόγραμμα προστασίας από οδική κυκλοφορία και φυσικές καταστροφές του Αρχαιολογικού Χώρου των Δελφών	ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα / Τουρισμός-Πολιτισμός

Αξονας 5	Οργάνωση, ενίσχυση και δικτύωση των παραγωγικών τομέων με οικονομία αλλαγής χρήσεων και μετακινήσεων		ΕΠ / Υποτομείς
Μέτρα	5.1:	Προώθηση μελέτης ΠΕΠΧ Οινοφύτων και πρόγραμμα εφαρμογής ως «Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση» του Ε' ΚΠΣ	ΕΠ ΜΕΠΕΡΑΑ / Φύση και Βιοποικιλότητα και ΕΠ ΠΕΠ ΠΤΣΕ
	5.2:	Προώθηση νέου Επιχειρηματικού Πάρκου και Αγροτικής Αγοράς Λιβαδειάς ως «Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση» του Ε' ΚΠΣ .	ΕΠ ΠΕΠ ΠΤΣΕ
	5.3:	Οριοθέτηση γεωργικής γης Υψηλής Παραγωγικότητας	Ε.Π. Αγροτική Ανάπτυξη
	5.4:	Δημιουργία προτύπων φυσικών κτηνοτροφικών Πάρκων στους ορεινούς χώρους.	Ε.Π. Αγροτική Ανάπτυξη
	5.5:	Προώθηση Εξειδίκευσης Πανελλήνιας Έκθεσης Λαμίας στον αγροτοδιατροφικό τομέα	ΕΠ ΠΕΠ ΠΤΣΕ
	5.6:	Προώθηση Εθνικού Πάρκου Εφοδιαστικής Διεθνούς Εμβέλειας και Εμπορευματικού Κέντρου Λαμίας ως «Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση» του Ε' ΚΠΣ .	ΕΠ ΠΕΠ ΠΤΣΕ
	5.7:	Συμπλήρωση ελλειπουσών εγκαταστάσεων για την ολοκληρωμένη διαχείριση της παραγωγής και διάθεσης προϊόντων ζωικής παραγωγής και αλιείας (σφαγεία-ιχθυόσκαλες)	Ε.Π. Αγροτική Ανάπτυξη
Αξονας 6	Ολοκληρωμένη χωρικά και τομεακά προστασία / ανάδειξη του περιβάλλοντος σε παράγοντα ανάπτυξης		ΕΠ / Υποτομείς
Μέτρα	6.1:	Εκπόνηση σχεδίων δράσης και Ολοκληρω-μένη διαχείριση των «κλειστών θαλασσών» Μαλιακού – Βόρειου Ευβοϊκού και Κορινθιακού με ειδικά προβλήματα συμβατότητας χρήσεων και διατήρηση της βιοποικιλότητας μέσω θαλάσσιου ολοκληρωμένου χωροταξικού σχεδιασμού.	ΕΠ ΜΕΠΕΡΑΑ / Φύση και Βιοποικιλότητα Πρόγραμμα Εθνικής Στρατηγικής για την Βιοποικιλότητα
	6.2:	Ενιαίο Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα και Σχέδιο Οίτης – Γκιώνας – Βαρδουσίων για τη διαχείριση προστατευόμενων δασών και δασικών τοπίων – προστασία της μεταλλευτικής δραστηριότητας – ανακύκλωση απορριμμάτων βωξίτη/ αποκατάσταση τοπίων – εναλλακτικός τουρισμός	ΕΠ ΜΕΠΕΡΑΑ / Φύση και Βιοποικιλότητα Πρόγραμμα Εθνικής Στρατηγικής για την Βιοποικιλότητα
	6.3:	Αποκατάσταση και ανάδειξη του διεθνούς ενδιαφέροντος υποβαθμισμένης ζώνης αγροτικού τοπίου του Θηβαϊκού Πεδίου πέριξ του οροσήμου του ιστορικού κέντρου της πόλης της Θήβας της ακρόπολης Καδμείας και των αρχαιολογικών χώρων που περιβάλλουν το ιστορικό κέντρο της πόλης της Θήβας.	ΕΠ ΜΕΠΕΡΑΑ / Φύση και Βιοποικιλότητα Πρόγραμμα Εθνικής Στρατηγικής για την Βιοποικιλότητα
	6.4:	Προώθηση πρότυπου Περιφερειακού Πάρκου Ευρυτανίας με ενιαία θεώρηση του φυσικού και ανθρωπογενούς Περιβάλλοντος ως	ΕΠ ΜΕΠΕΡΑΑ / Φύση και Βιοποικιλότητα

		αριαοκατοικημένη περιοχή και καθαρή φύση με δυνατότητα αειφορικής οικιστικής ανάπτυξης και διατήρησης του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και των ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος τοπίων της λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρυτανία περιλαμβάνεται στο Ειδικό Πρόγραμμα ΕΣΠΑ	Πρόγραμμα Εθνικής Στρατηγικής για την Βιοποικιλότητα
	6.5:	Ολοκλήρωση των Έργων Προστασίας Περιβάλλοντος (Αποβλήτων – Απορριμμάτων)	ΕΠ ΠΕΠ ΠΤΣΕ
	6.6:	Σχέδιο Διαχείρισης και Πρόγραμμα Δράσης για αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση του αγροτικού οικοσυστήματος της «Κωπαΐδας – Υλίκης Παραλίμνης» και της αντίστοιχης Ζώνης Τοπίου του Κωπαϊδικού Πεδίου, προστασία από την διάχυση των δραστηριοτήτων και των Φ/Β	ΕΠ ΜΕΠΕΡΑΑ / Φύση και Βιοποικιλότητα Πρόγραμμα Εθνικής Στρατηγικής για την Βιοποικιλότητα
Άξονας 7	Τουρισμός – Φύση και Πολιτισμός		ΕΠ / Υποτομείς
Μέτρα	7.1:	Αξιοποίηση των Λουτροπόλεων - ιαματικών πόρων για Ιατρικό και Καλλωπιστικό Τουρισμό με προτεραιότητα στην αξιοποίηση των δημόσιων πόρων του Δικτύου Καμένα Βούρλα-Θερμοτύλες-Υπάτη	ΤΑΙΠΕΔ
	7.2:	Προώθηση ενδοπεριφερειακού δικτύου Λουτροπόλεων	ΕΠ ΠΕΠ ΠΤΣΕ
	7.3:	Μετατροπή του Λιμένα της Ιτέας ως Λιμένα- Πύλη Κρουαζιέρας Διεθνούς εμβέλειας	ΕΠ ΠΕΠ ΠΤΣΕ
	7.4:	Αναζωογόνηση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Δελφών in situ για προώθηση πολιτιστικών δραστηριοτήτων και προϊόντων (Φεστιβάλ, πολιτιστικές εκδηλώσεις κ.λ.π)	ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα / Τουρισμός-Πολιτισμός
	7.5:	Προώθηση περιπατητικών ή οδικών ή μεικτών «πολιτιστικών διαδρομών τοπίου» που θα διασυνδέουν τους μεγάλους πολιτιστικούς πόλους με διαδρομές αξιόλογων προστατευόμενων αισθητικά από την αλλοίωση τοπίων με δράσεις όπως: – Μελέτη και υλοποίηση σηματοδοτήσεων Διαδρομής «Καδμεία / Μουσείο Θήβας-Κοιλάδα Μουσών- Όσιος Λουκάς – Άσπρα Σπίτια/ Πρότυπος Βιομηχανικός Οικισμός Δοξιάδη-Δελφοί – Γαλαξίδι»	ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα / Τουρισμός-Πολιτισμός ΕΠ ΠΕΠ ΠΤΣΕ
	7.6:	Διασύνδεση Χιονοδρομικού τουρισμού – Λουτροπόλεων στις περιοχές Παρνασσού – Τυμφρηστού με το δικτύου Καμένων Βούρλων-Θερμοπυλών –Υπάτης-Πλατύστομου	ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα / Τουρισμός-Πολιτισμός ΕΠ ΠΕΠ ΠΤΣΕ
	7.7:	Προώθηση σε πρώτη φάση του λιμανιού της Κύμης ως λιμάνι υποδοχής και εξυπηρέτησης σκαφών τύπου MEGA YACHTS και σε δεύτερη φάση σε λιμάνι υποδοχής κρουαζιέρας	ΕΠ ΠΕΠ ΠΤΣΕ

Άξονας 8	Μακροπεριφερειακή και διαπεριφερειακή συνεργασία / δικτύωση / ανταλλαγές	ΕΠ / Υποτομείς
Μέτρα	8.1: Προώθηση δικτύων συνεργασίας στα πλαίσια της Μακροπεριφέρειας Ιονίου-Αδριατικής και Χώρου Συνεργασίας Μεσογείου μέσω των προγραμμάτων Interreg και των Μέσων Ευρωπαϊκής Γειτονίας σε θέματα διαχείρισης θαλάσσιου περιβάλλοντος.	INTEREG
	8.2: Προώθηση συνεργασιών με Δυτική Ελλάδα και Πελοπόννησο για τη διαχείριση του Κο-ρινθιακού και την υλοποίηση Δικτύου Πο-λιτιστικών Διαδρομών Διεθνούς Εμβέλειας.	ΕΠ ΠΕΠ ΠΤΣΕ
	8.3: Προώθηση ενός προγράμματος Partenariat (Δικτύου αλληλεγγύης και συνεργασίας) στην παράκτια Μεσόγειο με Κέντρο τους Δελφούς και μέλη τους φορείς (κρατικούς και περιφερειακούς φορείς προστασίας, διαχείρισης και προγραμματισμού) των «τοπίων» UNESCO και Συμβουλίου της Ευρώπης πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς ως συνέχεια / εφαρμογή του προγράμματος Interreg Archimed II «Το Περιβάλλον ως παράγων ανάπτυξης» και σε εφαρμογή της Κοινοτικής Μεσογειακής Πολιτικής. Το πρόγραμμα μπορεί να περιλάβει εύκολες για ωρίμανση δράσεις όπως: Με πρωτοβουλία (leader) το Ευρωπαϊκό Κέντρο Δελφών διερεύνηση και δημιουργία Δικτύου Φορέων, Οργάνωση συνεδρίου ίδρυσης και Συμπόσιο με στόχο τον εντοπισμό των «τοπίων» για ανάδειξη – διατήρηση και προστασία μιας κοινής μεσογειακής κληρονομιάς ως «τόπων ειρήνης και μεσογειακού πολιτισμού» στο Κέντρο Δελφών στους Δελφούς, με παράλληλη Οργάνωση Φεστιβάλ Θεάτρου σε θέατρα / χώρους της Ευρύτερης περιοχής των Δελφών και άλλων παρόμοιων χώρων του Δικτύου	INTEREG
	8.4: Προώθηση διαπεριφερειακών συνεργασιών στα πλαίσια του INTEREG για μεταφορά τεχνογνωσίας και δημιουργία κοινών δομών καινοτομίας στις εξειδικεύσεις της ΠΣΤΕ	ΕΠ ΠΕΠ ΠΤΣΕ

Αθήνα, 17 Φεβρουαρίου 2015

Η συντονίστρια & υπεύθυνη της Μελέτης

Μάρθα Χουσιανάκου
Πολεοδόμος – Χωροτάκτης

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΥΠΕΧΩΔΕ, «Μελέτες χωρικών επιπτώσεων των κοινοτικών προγραμμάτων και πολιτικών στο επίπεδο των Περιφερειών της χώρας» (12 μελέτες), Αθήνα, 1997
- ΥΠΕΧΩΔΕ – Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Τομέας Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης), «Χωρικές Επιπτώσεις των Ευρωπαϊκών Πολιτικών, Τελική Έκθεση», Νοέμβριος 1997.
- Ειδική Γραμματεία ΕΣΠΑ, Εθνική Αρχή Συντονισμού, Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων, «Πρώτη εγκύκλιος Σχεδιασμός και κατάρτιση αναπτυξιακού προγραμματισμού περιόδου 2014-2020», Μάιος 2012
- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας» 2007-2013 «Ετήσια Έκθεση υλοποίησης έτους 2011 του Ε.Π. Ενίσχυση της προσπελασιμότητας 2007-2013» Ιούνιος 2012.
- Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης «ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)», 20 Σεπτεμβρίου 2005
- Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης «ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 74/2009 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)», 19 Ιανουαρίου 2009
- Ευρωπαϊκή Ένωση, «Εδαφική Ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης Προς μια πιο ανταγωνιστική και βιώσιμη Ευρώπη των πολυσχιδών περιφερειών», Λειψία 24 και 25 Μαΐου 2007
- Ευρωπαϊκή Ένωση «Πολιτική συνοχής 2014 -2020 Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση», 2011
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Απόφαση σχετικά με την έγκριση, σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΚ του Συμβουλίου, του καταλόγου των τόπων κοινοτικής σημασίας για τη μεσογειακή βιογεωγραφική περιοχή 3261) (2006/613/ΕΚ)», 19 Ιουλίου 2006.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Μεσογειακό Πρόγραμμα Δράσης (Mediterranean Action Plan)»
- ΚΑΠΕ, «Μελέτη για την προετοιμασία του εθνικού χωροταξικού σχεδίου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας»
- Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας «ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων, Προγραμματική Περίοδος 2007-2013», Αθήνα, Ιούνιος 2007
- Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, «Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων»
- Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, ΦΙΛΩΝ Ο.Ε., «Δυτική Ελλάδα, Χωροταξικό Σχέδιο Περιφέρειας (ΠΠΧΣΑΑ). Γ Φάση.», Μάιος 2000
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Ειδική Γραμματεία Γ' ΚΠΣ, «Εθνικό Σχέδιο Στρατηγικής Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013», Ιούλιος 2009 και Ιούνιος 2007

- Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων «Προγραμματική Περίοδος 2007 - 2013 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» Αθήνα, Σεπτέμβριος 2007
- Υπουργείο Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας «Προγραμματική Περίοδος 2007 - 2013 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, Εθνικό Αποθεματικό Απροβλέπτων» Αθήνα, Οκτώβριος 2008
- Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης «Προγραμματική Περίοδος 2007 - 2013 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διοικητική Μεταρρύθμιση», Αθήνα, Οκτώβριος 2007
- Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Γενική Γραμματεία Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής, «Εθνική Λιμενική Πολιτική», Πειραιάς, Δεκέμβριος 2005 .
- Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών, Διαχειριστική Αρχή ΕΠ ΣΑΑΣ «Σχέδιο ανάπτυξης μεταφορών περιόδου 2007-2013 και εικοσαετίας»
- Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης, «Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013», Αθήνα, Ιανουάριος 2007
- Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού, Επιτροπή Πληροφορικής, «Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013»
- Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, «Ειδικό Πλαίσιο Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης πληγεισών περιοχών από τις πυρκαγιές του 2007», Νοέμβριος 2008.
- Υπουργείο Οικονομικών, «Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2011-2014», Απρίλιος 2011
- Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, «Εθνικός ενεργειακός σχεδιασμός, Οδικός Χάρτης 2050», Μάρτιος 2012
- Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Μελέτη Ανάπτυξης Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου 2010 - 2019 και Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2010-2014», 2010
- Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας, και Δημοσίων Έργων «Πρόγραμμα επαναξιολόγησης 69 Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά για τον χαρακτηρισμό τους ως Ζωνών Ειδικής Προστασίας της Ορνιθοπανίδας»
- Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας, και Δημοσίων Έργων, «Προγραμματική Περίοδος 2007 - 2013 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη», Αθήνα, Σεπτέμβριος 2007

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΜΕΛΕΤΕΣ / ΠΗΓΕΣ:

- ESPON «Applied, Territorial Research. Building a scientific platform for competitiveness and cohesion ESPON Scientific Report 11», 2006
- ESPON «ATLAS Mapping the structure of the European territory», October 2006
- European Commission, «EUROPE 2020A strategy for smart, sustainable and inclusive growth», Brussels, 3.3.2010
- European Commission, «Elements for a Common Strategic Framework 2014 to 2020. The European Regional Development Fund, the European Social Fund, the Cohesion Fund, the European Agricultural Fund for Rural Development and the European Maritime and Fisheries Fund», PART I and II, Brussels, 14.3.2012.

- European Commission « ANNEX to the PROPOSAL FOR A REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on Union guidelines for the development of the trans-European transport network» , Brussels, 19.12.2011
- European Union, «Territorial Agenda of the European Union 2020 Towards an Inclusive, Smart and Sustainable Europe of Diverse Regions» 19th May 2011
- European Union, «The Territorial State and Perspectives of the European Union update Background document for the Territorial Agenda of the European Union 2020» 2011
- European Union «Annex to the proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on Union guidelines for the development of the Trans-European Transport Network Delegations will find attached a new version of document COM(2011) 650 final», Brussels, 16 February 2012

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ / ΦΕΚ:

- Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, «Πολιτική της Συνοχής για την ενίσχυση της ανάπτυξης και της απασχόλησης: Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της Κοινότητας, 2007-2013», COM (2005) 0299, Βρυξέλλες 5.7.2005
- Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, «Πολιτική Συνοχής και πόλεις: η συμβολή των πόλεων και των πολεοδομικών συγκροτημάτων στην ανάπτυξη και την απασχόληση στις περιφέρειες» COM (2006), Βρυξέλλες 13.7.2006
- Αξιοποίηση του πρώην Αεροδρομίου Ελληνικού - Πρόγραμμα ΗΛΙΟΣ -Πρωώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (Ενσωμάτωση Οδηγίας 2009/28/ΕΚ) - Κριτήρια Αειφορίας Βιοκαυσίμων και Βιορευστών (Ενσωμάτωση Οδηγίας 2009/30/ΕΚ), Ν.4062/2012 (ΦΕΚ 70/Α/2012)
- Απλοποίηση της αδειοδότησης τεχνικών επαγγελματικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων και επιχειρηματικών πάρκων και άλλες διατάξεις - τρίτο μέρος ανάπτυξη επιχειρηματικών πάρκων Ν. 3982/2011 (ΦΕΚ/143/Α/2011)
- Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΜ) (ΦΕΚ 128/Α/2008)
- Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις, Ν. 4001/2011 (ΦΕΚ 179/Α/22.08.2011)
- Για την προστασία του περιβάλλοντος Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160/ Α/1986).
- Διαδικασίες, όροι και προϋποθέσεις για τη χορήγηση αδειών για υφιστάμενα δικαιώματα χρήσης νερού (ΦΕΚ 1440/8/16.06.2011).
- Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις, Ν.3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/31.03.2011)
- Εθνική στρατηγική για την προστασία και διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Ιουνίου 2008 και άλλες διατάξεις, Ν. 3983/2011 (ΦΕΚ 144/Α/17.06.2011)
- Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ΑΠ.Ε. (ΦΕΚ 2464/Β/2008)

- Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την Βιομηχανία (ΦΕΚ 151 /Τ.Α.Α.Π./2009)
- Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τα Καταστήματα Κράτησης (ΦΕΚ 1575/Β/2001)
- Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό (ΦΕΚ 1138/Β/2009)
- Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις υδατοκαλλιέργειες (ΦΕΚ 2505/Β/2011)
- Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42//ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001. (ΦΕΚ 1225 Β').
- Ενίσχυση Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη, την Επιχειρηματικότητα και την Περιφερειακή Συνοχή, Ν. 3908/2011 (ΦΕΚ 8/Α/2011)
- Επιτάχυνση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και άλλες διατάξεις σε θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Ν.3851/2010 (ΦΕΚ 85/Α/2010) .
- Καθορισμός κριτηρίων χαρακτηρισμού ζωνών γης υψηλής παραγωγικότητας ΚΥΑ 168040 (ΦΕΚ 1528/Β/2010) και τροποποίησή της με την ΚΥΑ 072528 (ΦΕΚ 102/Β/2011)
- Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων / ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, «Περί διατηρήσεως των άγριων πτηνών», του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ. (ΦΕΚ 1495/Β/06.09.2010).
- Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ «για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων, (ΦΕΚ 54/Δ/08.03.2007)
- Καθορισμός Προτύπων Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ) για τις συγκεντρώσεις ορισμένων ρύπων και ουσιών προτεραιότητας στα επιφανειακά ύδατα, (ΦΕΚ 1909/Β/2010).
- Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, περιεχόμενο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), καθορισμός περιεχομένου ειδικών περιβαλλοντικών μελετών (ΕΠΜ) και λοιπές συναφείς διατάξεις, σύμφωνα με το Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 678/Β/90)
- Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Τοπίου και στοιχεία αναλυτικής προσέγγισης, Ν. 3827/2010 (ΦΕΚ Α/30/25.2.10)
- Λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις, Ν.4001/2011 (ΦΕΚ 179/Α/22.08.2011)
- Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης, Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α/2010)
- Ορισμός ανώτερων αποδεκτών τιμών για τη συγκέντρωση συγκεκριμένων ρύπων, ομάδων ρύπων ή δεικτών ρύπανσης σε υπόγεια ύδατα, σε εφαρμογή της

παραγράφου 2 του Άρθρου 3 της υπ' αριθμ.: 39626/2208/Ε 130/2009 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 2075 (ΦΕΚ 3322/Β/30.12.2011) .

- Ορισμός Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της ποιότητας και της ποσότητας των υδάτων με καθορισμό των θέσεων (σταθμών) μετρήσεων και των φορέων που υποχρεούνται στην λειτουργία τους, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 4 του Ν. 3199/2003, (ΦΕΚ 2017/Β/09.09.2011).
- ΠΔ για τους μικρούς νησιωτικούς υγρότοπους (ΦΕΚ ΑΑΠ/ 229/2012)
- Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ν.4014/2011 (ΦΕΚ 209/Α /21.09.2011)
- Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας, Ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289/Τ.Α/29.12.1979)
- Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΜ) της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (ΦΕΚ / Β / 1470 / 9.10.2003)
- Ποιότητα και μέτρα διαχείρισης των υδάτων κολύμβησης, (ΦΕΚ 356/Β/26.02.2009) Σχετικά με τον καθορισμό μέτρων για την προστασία των υπόγειων νερών από τη ρύπανση και την υποβάθμιση, με την οποία ενσωματώθηκε η Ουγατρική Οδηγία 2006/118/ΕΚ σχετικά με "την προστασία των υπόγειων υδάτων από τη ρύπανση και την υποβάθμιση", (ΦΕΚ 2075/Β/25.09.2009).
- Προστασία δασικών οικοσυστημάτων, κατάρτιση δασολογίου, ρύθμιση εμπράγματων δικαιωμάτων επί δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων και άλλες διατάξεις, Ν. 3208/2003 (ΦΕΚ 303/Α/24.12.2003)
- Προστασία και διαχείριση των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης (ΦΕΚ 1289/Β/28.12.1998)
- Προστασία και διαχείριση των υδάτων, Ν. 3199/2003 (ΦΕΚ 280/Α/09.12.2003).
- Προώθηση της συμπαραγωγής δύο ή περισσότερων χρήσιμων μορφών ενέργειας και άλλες διατάξεις, Ν. 3734/2009 (ΦΕΚ 8/Α/28.01.2009)
- Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις. Ν.4070/2012 (ΦΕΚ 82/Α/2012)
- Ρύθμιση θεμάτων του πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις, Ν. 3794, (ΦΕΚ 156/ Α / 4.9.2009)
- Χωροταξικός Σχεδιασμός & Αειφόρος Ανάπτυξη & άλλες διατάξεις, Ν. 2742/1999 (ΦΕΚ 207/Α/07.10.1999)
- European Commission, «The Urban dimension in Community Policies for the period 2007-2013», Interservice Group on Urban Development, Brussels, 2006, http://www.ec.europa.eu/comm.../regional_policy/

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- «Αναδιρθώσεις και κλαδική εξειδίκευση της ελληνικής οικονομίας και των περιφερειών στις απαρχές του 21ου αιώνα» ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ, Α. ΕΥΣΤΡΑΤΟΓΛΟΥ, Α. ΚΥΡΟΥ, ΑΙΜ. ΜΑΡΣΕΛΛΟΥ, Π. ΣΥΡΙΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ Π. ΦΑΤΟΥΡΟΥ, ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ, ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2011

- Ανακοίνωση της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Θεματική στρατηγική για την προστασία του εδάφους» [SEC(2006) 620] [SEC(2006) 1165], Βρυξέλλες, 22.9.2006
- Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Ορεινές Περιοχές, Ν. Κατσουλάκος - Δ.Καλιαμπάκος
- «Βωξίτης Παρνασσού, Θησαυρός ή Πληγή για το νομό Φθιώτιδας», Διπλ. Εργασία Κ. Γρίβα, ΕΜΠ, 2012
- Εμπειρική ανάλυση της επίδρασης των δημοσίων επενδύσεων στην περιφερειακή εξειδίκευση στην Ελλάδα, Θ. Τσέκερης & Κ. Βογιατζόγλου, Αθήνα, 2013, ΚΕΠΕ
- Ex ante Αξιολόγηση Επιχειρησιακού Προγράμματος Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας –Ηπείρου (κωδ. ΕΠ 12), PLANNING ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ-ΥΠΟΔΟΜΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΕ, Επιστημονικός υπεύθυνος: Δ. Οικονόμου, Μάρτιος 2007
- Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης έτους 2010 του Ε.Π. «Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013», ΕΑΣ/Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, Μονάδα Διαχείρισης ΠΕΠ 2007-2013, Ιούνιος 2011
- Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικής Εκτίμησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013, Planning ΑΕ – Δ. Αργυρόπουλος
- «Διαμόρφωση Πρότασης Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (ΠΣΤΕ) στο πλαίσιο προετοιμασίας του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ)», Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, Μάιος 2013
- Διαρθρωτικές Παρεμβάσεις στον τομέα της Αλιείας, ΕΛΛΑΔΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ, ΣΤΟΧΟΣ ΑΡΙΘΜ. 1 (2000-2006), Πρόγραμμα: Αριθμ. “2000 GR – 14 – 1 ΡΟ – 001”
- Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Αλιείας 2007-2013 (ΕΣΣΑΑΛ), Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων / Ειδική Γραμ. Προγραμματισμού και Εφαρμογών Γ’ ΚΠΣ, Ιούνιος 2007
- Εθνικός Ενεργειακός Σχεδιασμός Οδικός χάρτης για το 2050, Συνοπτική Παρουσίαση, Μάρτιος 2012
- Έκθεση “ΜΕΓΑΛΑ ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ... ΣΤΑ ΜΙΚΡΑ ΝΗΣΙΑ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ;”, Πανεπιστήμιο ΑΙΓΑΙΟΥ, Τμήμα Γεωγραφίας, Ε. Παυλής & Θ.Σ. Τερκενλή
- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ, Κωδικός Ε.Π.: 2, CCI: 2007GR161ΡΟ004, Προγραμματική Περίοδος 2007 – 2013. Αθήνα, Σεπτέμβριος 2007, ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ» 2007-2013, Ιούνιος 2012
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση Τοπίου (2010) / Συμβούλιο Ευρώπης – Μη δεσμευτικός χαρακτήρας
- «Η έξυπνη εξειδίκευση ως εργαλείο περιφερειακής ανάπτυξης», Α. Θεοχάρους, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ, 2012
- «Θέση των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την ανάπτυξη συμφωνίας εταιρικής σχέσης και προγραμμάτων στην Ελλάδα για την περίοδο 2014-2020», Νοέμβριος 2012

- Μελέτη Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΜΑΣΜ) περιόδου 2010-2014
- Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής, Αθήνα, 2011, Υπ. Οικονομικών
- Ολοκληρωμένη προσέγγιση στη χωρική ανάπτυξη στο πλαίσιο του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 / Τελικό παραδοτέο / Οδηγός για τα επιχειρησιακά προγράμματα, Νοέμβριος 2013, Σύμβουλοι Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος Ε.Π.Ε.
- Ο Τουρισμός πρωταγωνιστής για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη στην Ελλάδα, Αθήνα, 2010, ΣΕΤΕ
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Διοικητικός Τομέας Κοινοτικών Πόρων & Υποδομών, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Α.Α., Μονάδα Ε', Θεματική Ομάδα Εργασίας ΕΑΔ «Η Πολιτική για την Αγροτική Ανάπτυξη στο Πλαίσιο της Περιφερειακής Ανάπτυξης», Επιστημονική Υποστήριξη για Σύσταση Τυπολογίας Αγροτικών Περιοχών στην Ελλάδα, ΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ, 6 Φεβρουαρίου 2012, Δημήτρης Σκούρας και Δημήτρης Ψαλτόπουλος, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πατρών
- Definition of territorial cohesion, ECTP, Ian Vogelij, 2008
- Effective regional planning in 10 steps, ECTP, Marribor Conference
- ETUDE DES SENSIBILITES ECOLOGIQUES ET PAYSAGERES A L'IMPLANTATION D'INFRASTRUCTURES D'ENERGIE RENOUVELABLE, Tome 1 : Description et qualification des sensibilités écologiques et Paysagères, DIRECTION REGIONALE DE L'ENVIRONNEMENT DE LA REUNION, JUILLET 2010
- Eurostat: General regional statistics / Diversified landscapes structure in the EU Member States (Μεθοδολογία – Δείκτες)
- «Evaluation de l'Impact environnementaux de l'exploitation de bauxite en Guinée», Institut de l'Énergie et de l'environnement de la Francophonie, 2008
- Functional Economies of Administrative Units in Greece, CPER, Athens, 2006
- «Gestion de résidus du traitement de la bauxite», Alcan / Usine de Gardanne, 2014
- Implantation de panneaux photovoltaïques sur terres agricoles, Enjeux et propositions, Quattrolibri 2009, Conditions d'utilisation d'éléments du document : citer la référence « Rapport Solaire / Agriculture de Quattrolibri »
- Panorama Info regio / Cohesion 2020, U.E. / Politique regionale
- Paysages Meditteraneens, Michel Drain, Finistera, XXXII, 63, 1997
- Proceedings 5th συνάντησης για την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για το Τοπίο (Συμβούλιο Ευρώπης 2006)
- RIS3 Regional Assessment: Central Greece, «A report to the European Commission, Directorate General for Regional Policy, Unit I3 - Greece & Cyprus» December 2012 (final version), Alasdair Reid, Nicos Komninos, Jorge-A. Sanchez-P., Panayiotis Tsanakas
- Territorial Scenarios and Visions of Europe, ET2050-ESPO